LLOYD C. DOUGLAS

AUTORUL CELEBRULUI ROMAN

CĂMAȘA LUI CHRISTOS

MARELE PESCAR

LLOYD C. DOUGLAS,

MARELE PESCAR

ISBN 973 -9154- 34 -4

Copyright © 1976 by C. Betty Douglas
Wilson and Virginia Douglas Dawson
Translated by permission

Toate drepturile asupra ediţiei în limba română
sunt rezervate Editurii ORIZONTURI — Bucureşti

LLOYD C. DOUGLAS

MARELE PESCAR

Traducere de: MARIA COMARNIȚCHI

Editura ORIZONTURI
București - 1995

CAPITOLUL I

Era pe la amiaza zilei liniştite de vară timpurie, în munţii din miazăzi ai Arabiei. Peste domeniul bine păzit al regelui, aflat la o milă deasupra Mării Moarte şi la vreo douăsprezece mile depărtare de aceasta, se adunaseră de prin împrejurimi mase de nori alburii ce atârnau neclintiţi dintr-un plafon azuriu de cer îndepărtat. Fusese o iarnă neobişnuit de grea, cu căderi masive de zăpadă, nu doar peste pământurile regelui, dar şi pretutindeni în ţară. Avea să fie un sezon îmbelşugat pentru toată lumea, ciondănelile inter-tribale şi nemulţumirile fiind astfel reduse la minimum. Arabia anticipa o vară relativ paşnică.

Privit de la intrarea principală a taberei regale, platoul vălurit oferea o păşune bogată pe care vreo mie de oi proaspăt tunse, nepăsătoare la încercările zadarnice şi supărătoare ale mieluşeilor flămânzi de a mai stoarce un strop de lapte, păşteau cu sârg, ca şi când un oarecare instinct le avertiza că următorul sezon avea să fie secetos şi deci aducător de foamete.

Foametea era de prevăzut pentru că zăpada cădea imprevizibil şi neuniform. Aproape niciodată nu aveau loc două ierni consecutive pe aceeaşi întindere, ceea ce explică de altfel originea vieţii nomade a populaţiei: oamenii trăiau în corturi şi urmăreau, cu turmele lor, zăpada şi iarba. Doar regele avea o tabără fixă. Când el se confrunta cu un sezon secetos, triburile îi reîmprospătau punga.

Puţini erau cei ce se plângeau împotriva acestei orânduiri, întrucât coroana Arabiei însemna ceva mai mult decât o podoabă afişată în ocaziile oficiale şi festive ale statului. Regele era indispensabil acestei ţări: lui i se cuveneau drepturi băneşti şi onoruri. Era nevoie de un bărbat puternic, curajos şi de o mână de fier pentru a stăpâni aceste triburi de oameni neastâmpăraţi, iuţi la mânie, dar şi nepăsători, care se distingeau pe întreg teritoriul de la asfinţit prin temperamentul lor năvalnic şi mânuirea cuţitelor.

Trecuse timp îndelungat de când Arabia era cârmuită de regele Aretas, un om dotat cu însuşiri morale şi fizice deosebite. Toţi îi respectau maniera neînduplecată de guvernare, spiritul de dreptate faţă de bogaţi şi săraci deopotrivă. Nu favoriza pe nimeni. Cu toţii îi admirau fermitatea şi se temeau de încruntarea lui şi, de aceea, cei mai mulţi se supuneau decretelor sale.

Desigur, ar fi fost absurd să se spună că poporul arab îi era devotat lui Aretas din sentimentalism. În situaţii grele, el nu putea conta pe afecţiunea lor; ca atare, nu pretindea decât supunere promptă şi deplină. Dar mai existau şi câţiva care îl iubeau sincer pe Aretas, pe acest om taciturn, cu chip sobru şi sânge rece.

În primul rând era fiica sa Arnon, rămasă fără mamă de timpuriu, asupra căreia el îşi revărsa o tandreţe care îi uimea pe prădalnicii şeici, reduşi adesea la tăcere de apriga pedeapsă a lui Aretas. Mai era apoi bătrânul Kedar, purtător a numeroase cicatrice din tot atâtea bătălii; acesta îl învăţase să călărească chiar pe Aretas când acesta era doar un băieţandru; îl învăţase apoi să tragă cu arcul ca un adevărat bărbat în primii ani ai adolescenţei, iar mai târziu îl urmase cu veneraţie în toate îndrăzneţele sale escapade ca prinţ, apoi ca rege. Mai erau cei doisprezece consilieri ai săi care, în măsură diferită, se bucurau de încrederea sa. Printre aceştia se distingea în mod deosebit Ilderan, şeful Consiliului regal, şi tânărul Zendi, fiul său cel mai mare; acesta, aşa cum presupuneau toţi,

urma să se căsătorească cu prinţesa Arnon, de care îi mersese vestea că e foarte îndrăgostit. Desigur, nunta urma să aibă loc în scurt timp, gândeau ei, deoarece prinţesa împlinise de curând şaisprezece primăveri.

Populaţia tribală, care arareori era de acord cu ceva, aproba în unanimitate această alianţă. Arnon nu era recunoscută doar pentru frumuseţea ei, iar Zendi numai pentru curajul său, uneori aproape nesăbuit; privind căsătoria în perspectivă, ei gândeau că va veni o zi în care Zendi ar putea deveni conducătorul lor, întrucât regele arab era lipsit de urmaşi pe linie masculină. Tronul revenea astfel casei şefului Consiliului. Ilderan se apropia şi el de şaizeci de ani. Dacă i se întâmpla ceva lui Aretas, ceea ce nu era de neconceput dat fiind felul primejdios în care trăia, viteazul Zendi îi putea succeda la tron, lucru în general acceptabil. Toată Arabia aştepta această nuntă regală, care avea să constituie un prilej unic şi avea să dureze o săptămână întreagă, cu jocuri, întreceri felurite şi ospăţuri.

La umbra unui pâlc de sălcii de pe malul unui pârâiaş, nu departe de tabăra regală, Arnon aştepta întoarcerea tatălui ei care plecase călare dis-de-dimineaţă la tabăra lui Ilderan, situată la vreo şapte mile spre asfinţit. Puţin după ivirea zorilor, ea i se alăturase la gustarea de dimineaţă, găsindu-l însă într-o stare de spirit nu tocmai bună şi foarte tăcut.

— S-a întâmplat ceva, tată? îndrăzni Arnon să-l întrebe.

Răspunsul regelui se lăsă îndelung aşteptat. Privirea lui îngândurată se fixă undeva peste capul ei, poate pe unul din panourile cortului.

— Nimic din ce-ar trebui să ştii şi tu, spuse el.

Arnon nu mai insistă cu alte întrebări. De altfel, tatăl ei nici nu mai zăbovi mult şi, ajuns în faţa cortului, se mai întoarse să-i spună:

— Mă duc să mă consult cu Ilderan într-o problemă; mă întorc spre prânz.

Arnon rămase singură mult timp, întrebându-se ce se întâmplase. Probabil că era ceva referitor la mesajul ce-i fusese adus ieri de o solie. Desigur, nu era nimic ciudat în legătură cu sosirea unei solii, purtătoare a unui mesaj; se întâmpla asta aproape zilnic, însă mesagerul pe care îl văzuse ea părea venit din depărtări. Era însoţit de vreo şase slujitori, iar măgăruşii caravanei arătau împovăraţi peste măsură. După plecarea soliei, regele se retrăsese în apartamentele sale. Era limpede că nu dorea să fie deranjat.

Arnon rămase mult timp la umbra sălciilor, continuând să se frământe şi încercând să desluşească enigma mesajului. Ochii ei mari şi negri se luminară însă la vederea tatălui ei care se apropia în galop pe armăsarul său bălan. Ştia ce avea de făcut. Ieşind din umbră; Arnon prinse calul de căpăstru cu braţele sale frumos modelate, iar Aretas se aplecă mult spre stânga în timp ce armăsarul îşi încetinea pasul şi, apucând-o pe fată de talia ei zveltă, o urcă în şa alături de el. Arnon îi adresă un zâmbet drăgăstos şi îşi lipi obrazul de barba lui scurtă şi încărunţită.

Un timp nu-şi spuseră nimic.

—Te frământă o problemă serioasă, nu-i aşa, tată? murmură Arnon, temându-se de răspuns.

Aretas îşi struni armăsarul, domolindu-i galopul.

—Am primit un mesaj ciudat din partea lui Irod, regele iudeilor, răspunse Aretas, obligându-şi calul nărăvaş să meargă la pas. Irod vrea să mă întâlnesc cu el peste o săptămână în oraşul Petra; e vorba de o discuţie personală.

—Îmi pare bine pentru tine, tată! exclamă Arnon. Ai spus întotdeauna că ai vrea să vizitezi acest frumos oraş! Observând imediat lipsa de entuziasm a tatălui ei, mai riscă o întrebare... Ai să te duci, nu?

—Da, se pare că e important!

—Nu e aşa că Ierusalimul este departe de Petra? Mă întreb de ce regele iudeu doreşte să discute acolo?

— Poate este ceva legat de Petra. Urmă un moment de tăcere înainte ca Aretas să mai facă un comentariu.

— Nu este aşa că acesta e primul mesaj pe care l-ai primit vreodată din partea regelui iudeilor?

— Da, aşa este! Primul care trece graniţa noastră, de...

Aretas făcu o pauză înainte de a continua.

— De o sută de ani? încercă Arnon să ghicească.

— De o mie de ani! spuse Aretas. Mult mai mult de o mie, cred!

— Ce ai de gând atunci, tată? Ce vrea oare regele iudeu de la noi?

Aretas clătină din cap. Ajunseseră deja în tabără. Gărzile se pregăteau să-i întâmpine. Arnon se eliberă din braţele tatălui ei şi alunecă uşor din şa. Descălcând, regele îi făcu semn bătrânului Kedar şi îi dădu calul în primire.

— Ocupă-te de pregătirea unei călătorii la Petra. Vom pleca în cea de-a treia zi a săptămânii. Consilierii ne vor însoţi, împreună cu o gardă de douăzeci de călăreţi. Ne-am putea instala tabăra la Petra, pentru o zi sau ... zece, încă nu s-a stabilit. Consilierii vor căpăta instrucţiuni de la Ilderan. Tu ai să te ocupi de toate celelalte amănunte.

— Ducem cu noi corturile pentru ceremonii? întrebă Kedar, deoarece bătrânii lui ochi, încă ageri, zăriseră emblema regală pe îmbrăcămintea soliei de ieri.

— Nu, răspunse Aretas. Vom lua doar echipamentul pe care-1 folosim de obicei când vizităm triburile.

Kedar îşi înclină capul sur, faţa lui brăzdată exprimând dezamăgire. El ar fi vrut să spună că dacă evenimentul era de o atât de mare însemnătate, s-ar fi cuvenit ca regele să facă mai bine uz de însemnele regale şi să-şi expună mai vizibil rangul.

În timp ce se pregătea să plece, Aretas îl opri brusc şi îi spuse:

— ... Şi, Kedar, mai e ceva: dacă te întreabă cineva despre natura

misiunii noastre la Petra, răspunde-i că nu cunoşti nimic; de fapt, acesta este şi adevărul.

Retrăgându-se în apartamentele sale, regele îşi reluă firul gândurilor, cântărind enigmatica propunere care nu-i dădea pace. Ce chestiuni urgente l-ar fi putut îndemna pe trufaşul şi înfumuratul Irod să ignore duşmănia de secole dintre ţările lor?

Timp de cincisprezece secole, în ciuda vecinătăţii geografice - graniţele lor erau despărţite de un mic râu ce şerpuia la întâmplare, putând fi traversat şi de un copil în miez de vară - arabii şi evreii rămâneau vrăjmaşi neînduplecaţi. Străvechea duşmănie nu-şi avea rădăcini în incompatibilităţi rasiale, deşi acestea existau din plin. Antipatia îşi avea originea într-un incident real, petrecut cu mult timp în urmă, atât de mult încât nimeni nu ştia cât din această poveste putea fi legendă. Dar, chiar dacă povestea era doar pe jumătate reală, ea fusese pricina aprigei uri dintre cele două popoare.

Dacă e să ne luăm după legenda rostită de rapsozii rătăcitori ai vremii în jurul focurilor de tabără arabe, un înţelept itinerant înstărit se aventurase din Chaldeea către Câmpiile Mamre. Era o poveste lungă, însă barzii nu omiteau niciodată să omagieze Chaldeea, atribuindu-i virtuţi de tărâm al vizionarilor şi înţelepţilor, al oracolelor şi astrologilor. în Chaldeea, oamenii aveau vise profetice şi li se încredinţau secrete celeste. Dintre aceştia, unul se deosebea prin învăţătura şi înţelepciunea lui, şi anume Avraam; el primise instrucţiuni divine potrivit cărora trebuia să întreprindă o călătorie îndepărtată spre miazăzi, unde avea să întemeieze o nouă naţiune. Profeţia era însă în pericol să nu se realizeze, deoarece anii treceau, iar întemeietorul noii naţiuni nu avea urmaşi: Sara, vârstnica lui soţie, era stearpă.

Pentru a rezolva problema, frământatul idealist îi smulse consimţământul soţiei sale de a-i permite alianţa cu o frumoasă şi tânără autohtonă aflată în slujba lor. Din această uniune a rezultat

un fiu, pe care l-au numit Ismael. Era un copil frumos, îndrăzneţ, încăpăţânat şi foarte devotat mamei sale - o fiică a deşertului - cu care semăna leit. Sara, firește, nu o simpatiza. Avraam admira curajul şi vitalitatea băiatului, deşi Ismael nu era decât un boţ de copil pentru bătrânul ale cărui ore de pioasă meditaţie deveniră din ce în ce mai scurte şi mai confuze.

Pentru a complica şi mai mult .această dilemă domestică, spre stupefacţia tuturor, Sara dădu naştere unui fiu, pe care îl numiră Isaac. Acesta era însă opusul lui Ismael. Vederea îi era atât de defectuoasă, încât în ultima parte a vieţii sale orbise de-a binelea. Pentru o scurtă perioadă de timp, toţi încercaseră să fie politicoşi şi împăciuitori, însă conflictul inevitabil care mocnea căpăta proporţii tot mai alarmante. Sara nu mai făcea nici un efort pentru a-şi ascunde ura înverşunată faţă de Agar şi de impetuosul ei fiu: „Aceşti impostori, striga ea cu glas ascuţit, trebuie să plece chiar astăzi! Acum!"

Cuprins de teamă, Avraam conduse pe Agar şi pe fiul lor până la marginea pământurilor sale şi după ce le dădu un ulcior cu apă şi un codru de pâine, le arătă direcţia către munţii dinspre miazăzi. Nu-şi spuseră nici un cuvânt, iar Avraam se întoarse încet către mica sa aşezare de corturi. Agar nu mai privi înapoi.

Ori de câte ori rapsozii peregrini reluau vechea poveste, care nu-şi pierduse cu nimic din natura sa magică cu trecerea timpului, susţineau că Ismael ajunsese chiar în aceeaşi zi la vârsta deplinei sale bărbăţii. Era aici o oarecare exagerare, desigur, deşi se petrecuseră multe fapte în măsură să-i grăbească maturizarea. El îi jură mamei sale că, de acum încolo şi pentru totdeauna, el şi seminţia sa vor fi în duşmănie cu oricine ar face parte din casa tatălui său.

Căutând refugiu printre triburile sălbatice de păstori nomazi şi crescători de cămile din munţii de miazăzi, Ismael deveni curând căpetenia lor recunoscută. Îşi croise drumul către putere cu o îndrăzneală şi o neînduplecare ce cuceriseră admiraţia şi supunerea

lor. Nu era lucru uşor să menţii laolaltă atâtea elemente nepotrivite într-un tot care să semene a naţiune, însă înainte ca vajnicul şi neînfricatul fiu al lui Agar să împlinească treizeci de ani, neîntrecuţii călăreţi şi neînfricaţii luptători ai deşertului se şi împăunau cu denumirea de „ismaeliţi". Numele acesta era respectat şi temut deopotrivă atât de căpetenii, cât şi de bandiţi, pe tot cuprinsul ţinutului dintre Iordan şi Mediterană, de la Damasc până la Gaza. Cu trecerea timpului, noua aşezare de sălbatici deveni cunoscută ca „Arabia", ceea ce înseamnă „oameni la pândă".

Descendenţii lui Isaac şi descurcăreţul, dar mai puţin scrupulosul său fiu Iacob, după multe nenorociri şi pribegii - inclusiv o lungă şi umilitoare perioadă de sclavie în Egipt - făcură cale întoarsă în „Ţara Făgăduinţei" - graniţa lor dinspre apus fiind cea mai aglomerată mare a lumii, iar cea de la răsărit aflându-se la o aruncătură de piatră de teritoriul controlat de „oamenii-la-pândă". Dacă vreun străin neinspirat se interesa „de ce evreii şi arabii se urăsc cu atâta înverşunare", li se răspundea: „Stă scris în profeţiile sacre ale celor două naţiuni că ele sunt predestinate să se duşmănească pe vecie".

E deci de la sine înţeles că, atunci când urmaşii celor două familii ale părintelui Avraam se întâlneau, nu-şi zâmbeau, nici nu se salutau. Nu-şi împărţeau niciodată pâinea, nu se ajutau niciodată, oricât ar fi fost de gravă împrejurarea. încheiau afacerile inevitabile pe un ton cât mai arţăgos posibil, iar odată încheiate, îşi întorceau spatele unul altuia şi scuipau zgomotos pe pământ. Se iscau uneori şi bătăi, dar se spune că, în asemenea rare ocazii, aceste încăierări sălbatice aveau loc la vedere, în public, pentru ca fiecare să-şi poată însuşi noi tehnici de luptă cu „ghearele şi dinţii". Adesea, gălăgioşii copii ai lui Avraam-se certau ţipând, gesticulând şi înjurând; ambele limbi - având o origine comună - abundau în invective şi injurii ingenioase, dintre cele mai colorate. Nici una din aceste ţări nu şi-a trimis vreodată ambasadori pe teritoriul celeilalte, pentru că, în mod oficial, nici una nu a recunoscut

vreodată existenţa celeilalte.

Nu trebuie să înţelegem însă că nu exista comerţ între aceşti oameni care se dispreţuiau reciproc. Antipatiile rasiale nu îi împiedicau pe înfierbântaţii neguţători ai celor două ţări să se aventureze în trecerea Iordanului şi să se angajeze în acţiuni de contrabandă care i-ar fi uluit să înfuriat totodată pe semenii lor. Prin natura lor de călători vestiţi pe multe meleaguri, negustorii evrei treceau râul în taină, mânându-şi caravanele încărcate cu mărfuri de import din multe ţări îndepărtate. Nu duceau lipsă de clienţi arabi cu stare când apăreau cu baloturi de mătase străină, catifea, ţesături fine, ornamente din aur, podoabe, pietre preţioase, ierburi medicinale, mirodenii şi alte articole exotice. Era ceva obişnuit ca în asemenea ocazii negocierile să se poarte cu toată gama de grosolănii pe care o impunea veşnica vrăjmăşie. Aceste bunuri costisitoare îşi schimbau posesorul, iar caravana asinilor eliberaţi de poveri făcea cale întoarsă pe un cer cu lună nouă. Dacă evreii sau arabii ar fi fost dotaţi cu un oarecare simţ al umorului, toate acestea ar fi putut fi pline de haz.

Un aşa-zis armistiţiu comercial care se stabilise în decursul ultimilor câţiva ani permisese unui grup de crescători arabi de cămile să-şi aducă neasemuit de frumoasele şi scumpele lor animale la sărbătoarea ocazionată de licitaţia şi târgul desfăşurat anual pe un teren viran în apropiere de Ierusalim, în timpul sărbătorii iudaice a Rusaliilor. Într-adevăr, superbele cămile arabe făcuseră faima târgului de animale de Rusalii pe tot cuprinsul teritoriului de miazăzi. Romani înstăriţi, aflaţi mereu la concurenţă în privinţa cheltuielilor nesăbuite pentru parăzile înzorzonate din oraşul imperial, îşi trimiteau slujitorii să achiziţioneze cele mai reuşite exemplare dintre aceste creaturi maiestuoase, indiferent de costul lor. Evreii, pe deplin conştienţi că această piaţă de cămile unică şi atractivă le putea atrage clienţii doriţi din depărtări, încercau să uite

- în această singură zi a anului - că râvnitele cămile erau arăbeşti; pe de altă parte, arabii, posesorii cămilelor, se prefăceau că nu-şi dau seama - în această unică zi a anului - că încheiau afaceri pe pământul lui Israel. Ei mormăiau, ameninţau şi scuipau, dar până la urmă cumpărau cămilele.

Această afacere cu cămile, profitabilă deopotrivă pentru negustorii din Ierusalim şi crescătorii de turme din Arabia, se terminase cu un an în urmă în mod dramatic, printr-un incident extrem de nefericit. Licitaţia din vara anterioară atrăsese un număr neobişnuit de mare de străini înstăriţi veniţi de pretutindeni: romani, egipteni, damaschini, ciprioţi, greci din. Petra şi Askelon. Ofertele erau îndrăzneţe, iar valoarea cămilelor arabe ajunsese la cifre fără precedent. De obicei, exemplarul cel' mai puţin valoros din turmă era oferit primul; şi aşa, pe măsură ce după-amiaza înainta, creştea şi încordarea. La multe din ultimele târguri, o bună parte din mulţimea adunată, parcă vrăjită, supralicitase mult peste preţul pieţei şi aştepta cu sufletul la gură noi oferte.

Cel mai frumos exemplar din lot nu a fost oferit până ce toate celelalte nu au fost adjudecate. Această creatură roşcovană cu aer semeţ, în vârstă de,trei ani, era evident perla turmei. Când în sfârşit preţiosul exemplar fu adus în faţă, doi bărbaţi cu înfăţişare îngrijită, care nu luaseră parte la vânzările anterioare, îşi croiră drum prin mulţime, manifestând dintr-o dată un viu interes. In mulţime erau puţini aceia care îi recunoscură; totuşi, un grec spilcuit, pe nume Demos, abilul conducător al licitaţiei, ştia bine cine erau cei doi şi îndată i se înmuiară picioarele. Romanul cu capul ras, între două vârste, cu o banderolă aurie pe frunte şi cu vulturul negru pe pieptul tunicii, nu era altul decât agentul legatului Varus, comandantul şef al Armatelor de apus ale Imperiului. Celălalt, un evreu costeliv, cu o ţinută austeră şi barbă sură, purtând o mantie neagră, era Joel, reprezentantul lui Simeon Maccabi, un om cu avuţii imense şi politician

de frunte în rândul evreilor, căruia Irod îi datora puternica sa poziţie pe tronul Iudeii. Familia Maccabi plătea grosul tributului pe care Roma îl storcea din provincie. Irod era deci omul lor.

Comandantul Varus, care se remarca în principal prin părerea bună despre sine, se obişnuise să obţină ce dorea. Simeon Maccabianul era animat de simţăminte similare în legătură cu propriile sale dorinţe. Ar fi fost foarte penibil dacă reprezentanţii acestor eminenţi bărbaţi ar fi purtat o bătălie în care unul dintre ei ar fi fost învins. Multe războaie se iscaseră în trecut din incidente încă şi mai banale.

Demos se consultă în grabă cu arabii, explicându-le seriozitatea impasului, şi le sugeră să-şi retragă cămila de la vânzare. Dezamăgiţi, însă înţelegători, ei consimţiră. Preţul cămilei fu scos, iar Demos anunţă că arabii hotărâseră în ultimul moment să-l păstreze pe splendidul rege al turmei în vederea continuării îmbunătăţirii propriului lor şeptel. Acest lucru avu darul să-i pună pe fiii lui Ismael într-o situaţie foarte stânjenitoare. Mulţimea începu să se agite; unii aruncau cu pietre. Cei câţiva arabi, acum indezirabili, nu se mai puteau apăra, aşa că se văzură obligaţi să bată într-o retragere deloc glorioasă.

La întoarcerea lor acasă, întreaga afacere a fost adusă la cunoştinţa regelui Aretas, care hotărâ imediat şi ferm că arabii nu vor mai participa la nici o afacere cu evreii. Aceasta se întâmpla cu un an în urmă. În vara aceasta, crescătorii de cămile au lăsat să circule vestea că îşi vor vinde preţioasele lor turme la târgul din Damasc. Vestea se răspândi iute şi departe, iar, ca urmare, târgul din Ierusalim, din ziua Rusaliilor, se bucură de o slabă participare din partea acelora care în trecut îi asiguraseră faima.

În timp ce regele Aretas se afla în consiliu cu înţeleptul Ilderan, care îl povăţuia în privinţa neaşteptatei cereri a lui Irod de a purta o discuţie cu el la Petra, după o îndelungată tăcere aşternută între cei doi, Ilderan spuse:

— Poate vrea să ne ducem din nou cămilele la târgul de Rusalii. Aretas clătină uşor din cap.

— Nu, bunul meu Ilderan; este ceva mai important decât cămilele.

Nicăieri în lume nu se mai afla un oraş la fel ca Petra. Nimeni nu-i cunoştea originea sau vechimea; poate o mie de ani...! Se ştia că adăpostise cel puţin patru civilizaţii succesive şi că purtase tot atâtea nume. În ultimele trei secole, oraşul aparţinuse unei colonii de greci înstăriţi care împrumutaseră aşezării o frumuseţe neasemuită. Era Atena minus mahalalele cu duhorile lor. Petra era mai mult decât un oraş; ea nu constituia doar o aşezare cu o arhitectură foarte rafinată a băilor, teatrelor, templelor şi reşedinţelor sale statale, dar beneficia şi de o vale largă, ale cărei pajişti şi câmpuri fertile erau împrospătate de nenumărate izvoare şi pârâiaşe cristaline.

Natura fusese darnică şi în privinţa apărării acestui mic stat-oraş prin împrejmuirea lui cu o centură de munţi stâncoşi, cu pereţi abrupţi, care îl transformau într-o fortăreaţă naturală. Petra avea doar două puncte de acces în interior: În partea de apus începea o potecă adânc bătătorită de caravanele de cămile şi care ducea până către îndepărtata Gaza şi drumul de coastă dinspre miazănoapte către Damasc; iar la miazăzi - un drum care ducea spre Marea Roşie. Aceste căi de acces şerpuiau prin defilee înguste, cu pereţi înalţi şi râpoşi, pe care o mână de gărzi le puteau apăra - şi adesea o făceau - împotriva bandelor de jefuitori cutezători; dar de la ocuparea sa de către greci, când oraşul fusese nevoit să facă faţă unei serioase invazii, trecuse mult timp. În decursul vremurilor, Petra fusese desigur o fortăreaţă râvnită, populată şi repopulată cu neguţători bogaţi de diferite culori şi limbi, ale căror dinastii prosperaseră şi decăzuseră succesiv, fiecare din ele lăsând monumente şi morminte

pe care cuceritorii le-au distrus pentru a-şi construi propriile lor monumente, încă şi mai extravagante.

Potrivit cu ceea ce trecea drept istorie a Arabiei, care nu se sinchisise niciodată prea mult cu consemnarea faptelor şi evenimentelor, cea mai recentă invazie a acestui teritoriu avusese loc cu vreo cinci sute de ani în urmă, chiar de către propriile sale triburi care crezuseră de cuviinţă că era rândul lor să pustiască vechiul oraş bogat, pe atunci aflat în mâinile unei generaţii în declin a nabateenilor. Cu puţine pierderi din partea lor, arabii îi izgoniră pe toţi locuitorii care mai rămăseseră de pe urma măcelului şi luară cu ei tot ce mai avea vreo valoare, ca mai apoi să se întrebe ce să facă cu noile achiziţii, viaţa lor nomadă neînvăţându-i să profite de facilităţile oraşelor.

După un interval de vreo două secole, timp în care doar liliecii şi hienele mai vieţuiau prin părţile acelea, un anume Andrakos, împreună cu o numeroasă companie de atenieni bogaţi, căutând refugiu în urma unei invazii romane, oferi regelui Retar al Arabiei un preţ mare pentru oraşul pustiit. Foarte mulţumit să aibă drept vecini oameni noi, care văzuseră şi îndurase mult prea mult în tot felul de confruntări şi de la care era deci de aşteptat să se comporte cum trebuie, regele Retar le promise grecilor că arabii nu-i vor mai supăra niciodată şi publică un decret prin care îşi avertiza poporul că Petra nu va mai fi încălcat. Ordonanţa a fost respectată cu stricteţe nu numai pentru că regele Retar era foarte stimat, dar şi pentru că pedeapsa pentru orice prejudiciu adus oraşului Petra se solda cu o lapidare publică. Arabia a menţinut acest tratat de pace; şi, cu această garanţie de siguranţă confortabilă, Petra a devenit cel mai frumos oraş din lume.

În privinţa relaţiilor obişnuite dintre Petra şi Arabia, cu greu se putea spune că acestea nu existau deloc. După părerea arabilor, grecii erau un popor ciudat, care-şi petreceau timpul

cioplind figuri în piatră, pictând şi citind vechi pergamente scrise cu mult timp în urmă de oameni la fel de trândavi ca şi ei. Asemenea preocupări, deşi neprofitabile, erau nedăunătoare, iar dacă cetăţenii Petrei doreau să-şi irosească viaţa aşa, aceasta era treaba lor, atât timp cât nu-i supărau cu nimic pe realiştii şi analfabeţii arabi. Tot ceea ce Petra cunoştea despre arabi era că, oamenii de acolo creşteau şi călăreau cei mai frumoşi şi inteligenţi cai de pe tot pământul, că minunatele lor cămile - prea costisitoare pentru munci grele - erau crescute pentru parăzi spectaculoase în cursul cărora purtau ornamente sclipitoare, că fibra lungă de lână, provenită de la oile crescute la munte, era căutată cu ardoare de cei mai renumiţi ţesători din Cesareea, Corinth şi Roma şi că interesul lor pentru orice avea legătură cu arta lipsea cu desăvârşire. În afară de faptul că temperatura corpului lor - greci şi arabi - era aproximativ aceeaşi, ei nu aveau nimic în comun, dar se priveau cu îngăduinţă reciprocă, nu fără un oarecare amestec de milă.

După urcarea lui Aretas pe tronul Arabiei, o venerabilă raclă din lemn de cedru, acoperită cu două blănuri albe de capră, o deputăţie din Petra, bogat înveşmântată, venise să prezinte onorurile cuvenite de bună vecinătate. De ambele părţi fusese o vizită agreabilă. Distinşilor oaspeţi din Petra li se oferise ospitalitatea cuvenită rangului lor. Darul către tânărul rege era un papirus frumos ornat care conţinea „Istoria Războiului din Peloponez" a lui Tucidide. Pentru a-şi exprima preţuirea, Aretas trimise la rându-i, la reşedinţa vârstnicului guvernator al oraşului Petra, o cămilă înaltă, suplă, cu un aer snob, numită Retar, în amintirea regelui arab care întreţinuse anterior relaţii la fel de amicale cu grecii. La câteva săptămâni de la încoronare, când i se raportă lui Aretas, cu oarecare umor, că Retar se dovedeşte de nestăpânit, el răspunse cu acelaşi umor: „Din acest punct de vedere ne asemănăm".

Ilderan, şeful consiliului, dotat cu un oarecare instinct de

om de stat şi suficient de isteţ pentru a avea o viziune de perspectivă asupra relaţiilor internaţionale, îl presa uneori pe Aretas să viziteze Petra.

—Poate va veni un timp, sire, spunea Ilderan, când ar fi în avantajul nostru să-i cunoaştem mai îndeaproape pe aceşti oameni.

—Foarte bine, Ilderan, răspundea Aretas, odată şi odată o vom face şi pe asta, dar tânărul rege avea mereu suficiente probleme presante, astfel încât nu găsea niciodată timp să viziteze Petra, dar nici nu prea avea tragere de inimă să se pună într-o situaţie dezavantajoasă în compania unor oameni care-i erau atât de străini. într-o zi, Ilderan, care spera încă să stabilească relaţii mai strânse cu grecii, află că Irod şi fiul său, după cum se spunea, erau oaspeţi frecvenţi ai Petrei.

—Asta mă face încă şi mai puţin dornic să mă duc acolo, răspunse Aretas aproape arţăgos. Dacă regele iudeilor a intrat în graţiile guvernatorului Petrei, atunci avem un motiv în plus să păstrăm distanţa.

Călătorind pe drumuri lăturalnice într-o noapte cu lună plină, cavalcada arabilor ajunse la intrarea dinspre miazăzi a Petrei. Aşteptaţii oaspeţi fură întâmpinaţi la trecătoare de un detaşament în uniforme sclipitoare şi conduşi prin defileul fortificat.

După vreo trei mile de mers călare pe un drum bine întreţinut, cu păşuni verzi şi livezi de o parte şi de alta, cu vile de o arhitectură rafinată ici şi colo, vizitatorii urcară un deal cu pante domoale. Ajunşi în vârful lui, oraşul din marmură albă se desfăşura la picioarele lor în toată splendoarea, oferind o imagine care-ţi tăia răsuflarea. Descălecară aici pentru a-şi odihni caii. Aretas şi Ilderan mai zăboviră puţin, retraşi deoparte şi timp de câteva minute admirară în tăcere minunata panoramă ce se oferea privirilor. Tabăra regelui Irod, uşor identificabilă, fusese deja

amplasată într-un parc spaţios, în centrul oraşului, ocupând cel puţin trei pătrimi din suprafaţa acestuia. Priveliştea corturilor viu colorate şi a stindardelor vesele îi smulse tăcutului Aretas un murmur de uimire, facându-l să exclame că aceasta era o etalare mai stridentă decât s-ar fi aşteptat din partea veşnic tânguitorilor iudei.

—Aceasta este amprenta romană, sire, remarcă Ilderan. Irod nu uită în ce fel a ajuns la domnie.

—Chiar aşa, izbucni Aretas. A fost o zi fericită pentru acel idumean parvenit, când temerarul său tată a oprit săgeata care-i era destinată lui Cassius.

—M-am întrebat adesea, sire, spuse bătrânul Ilderan, tărăgănând cuvintele, dacă ar mai fi fost Cassius atât de generos în recunoştinţa sa aflând câte bogăţii acumulează aceştia în Iudeea.

—Nu este niciodată prea târziu pentru Imperiu să îndrepte o generozitate nejustificată, replică Aretas.

—Este adevărat, dar nu-i nici o grabă. Irod a preluat un Ierusalim clădit din cărămizi coapte la soare pe care îl reclădeşte din granit şi marmură. Bătrânul Augustus ar trebui să-l lase să facă acest lucru pe cheltuiala evreilor. În afară de aceasta, continuă Ilderan, Iudeea plăteşte un bir exorbitant. De ce ar trimite împăratul o armată să ucidă o gâscă cu ouă de aur?

—Chiar şi aşa, probabil nopţile lui Irod sunt bântuite de vise urâte... Ce zici, pornim spre oraş?

Bătrânul consilier nu consimţi imediat; se încruntă şi arătă cu degetul spre tabăra evreilor.

—Irod a ocupat tot spaţiul parcului, în afară de un colţişor, sire; fără îndoială că el aşteaptă să ne mulţumim cu ce-a mai rămas. îndrăznesc să spun că ideea nu poate fi decât a lui.

—Hai să nu-i dăm această satisfacţie, mormăi Aretas. Noi ne vom instala corturile chiar aici - pe acest vârf de deal. De acord?

Ilderan dădu din cap, încuviințând şi făcând semn lui Zendi, tânărul şi simpaticul căpitan al gărzii regale. Când acesta se apropie, Aretas dădu ordinul cuvenit; observând însă o bruscă dezamăgire pe faţa lui Zendi, el adăugă:

—După ce tabăra noastră va fi instalată, tu şi oamenii tăi sunteţi liberi să coborâți în oraş.

Faţa tânărului şi robustului cavaler se lumină imediat de plăcere, ceea ce-1 făcu pe Aretas să-i atragă atenţia cu severitate:

—Să nu uiţi, Zendi, că aici suntem oaspeţi; răspunzi de oamenii tăi, de felul cum se comportă... Şi încă ceva: să nu aud de vreo încăierare cu evreii!

Zendi ridică mâna, în semn că îi cere permisiunea să vorbească.

—Maiestate, dar dacă suntem atacaţi de evrei, oamenii mei ce trebuie să facă?

Regele Aretas se legănă în şa, înainte de a răspunde:

— În cazul acesta, Zendi, spuse el, ridicând din umeri, oamenii tăi vor şti ce să facă fără să li se spună.

Urmară râsete spontane; chiar şi Aretas, care râdea arareori, schiţă un zâmbet în timp ce pornea călare în fruntea consilierilor săi, amuzaţi de acest schimb de cuvinte. Ilderan, care călărea alături de el, încearcă să reia firul discuţiei lor asupra lui Irod.

—Sire, mai mult ca sigur că el îşi dă seama de instabilitatea tronului său provincial; asta o atestă şi frecvenţa călătoriilor la împărat şi făptuită amândoi fiii lui îşi petrec mare parte a timpului la Roma; toate acestea constituie o dovadă a temerilor sale.

—Evreii sunt probabil împotriva acestui lucru, presupuse Aretas.

—Este firesc, sire, însă Irod are mai mare nevoie de favorurile împăratului decât de părerea bună a evreilor care-1 dispreţuiesc, indiferent ce face sau nu face. Toată această etalare de zorzoane romane denotă mai curând teama lui Irod decât admiraţia ce i-o poartă lui Augustus.

Încolonaţi câte patru, arabii grăbiră pasul, ocolind prin suburbiile Petrei şi se îndreptară spre palatul guvernatorului Sostenes, unde Aretas şi Consiliul său fură primiţi cu tot ceremonialul. Sostenes părea încurcat.

— Cred că Maiestatea voastră şi-ar putea instala confortabil tabăra în parc, spuse el cu un zâmbet jenat, pe care Aretas păru să nu-l bage în seamă. Era evident că orice ar fi gândit despre regele iudeilor, taciturnul rege al Arabiei nu era dispus să-şi dezvăluie sentimentele pentru a fi pe placul acestui grec cu vorbă mieroasă... Şi dacă socotiţi că nu aveţi loc suficient în parc, continuă Sostenes stânjenit, ne vom strădui ca suitei voastre să nu-i lipsească nimic şi să se bucure de deplina noastră ospitalitate.

— Noi ne-am şi instalat, domnule guvernator, spuse Aretas, pe înaltul platou din partea de miazăzi a oraşului. Oamenii noştri preferă spaţii mai largi şi deschise. Veţi avea amabilitatea să-l înştiinţaţi pe regele Irod că Arabia îi stă la dispoziţie?

— Vă aşteaptă, Maiestate! Glasul lui Sostenes trăda uşurarea faţă de rezolvarea satisfăcătoare a unei situaţii ce se anunţa penibilă. Dacă vă convine, discuţia voastră ar putea avea loc aici, în sala noastră de consiliu. Cu o adâncă plecăciune, el indică drumul către o încăpere cu intrare înalt boltită, luxos mobilată şi cu pereţii din marmură; în sală, divane uriaşe erau dispuse în două semicercuri în jurul unei mese masive din lemn de teck; la capetele acesteia se afla câte un jilţ aurit cu spătar înalt în formă de tron. Arabii îşi aşteptau interlocutorii, care nu întârziară prea mult. însoţit de o duzină de venerabili membri ai Sinedriului, Irod înainta ţanţoş; urmară plecăciunile şi zâmbetele de rigoare de ambele părţi. Cei doi regi luară loc în jilţurile lor înalte; consilierii şi membrii Sinedriului se aşezară la rândul lor unul în faţa celuilalt, calmi în aparenţă, însă ochii lor iscoditori îi priveau cu o vie curiozitate pe cei doi conducători ai Iudeei şi Arabiei care ofereau un contrast izbitor atât ca vestimentaţie, cât şi ca aspect fizic.

Irod era un orăşean, afabil, cu aerul unui adevărat om de afaceri. Avea şaizeci de ani, era pântecos, iar sub ochii lui ageri se profilau pungi vizibile care, împreună cu proeminenţa pântecelui, constituiau evident decoraţii câştigate în apriga bătălie cu hrana abundentă şi băuturile din belşug. Podoaba-i capilară căruntă, tunsă scurt, după moda romană, strălucea de uleiuri parfumate. Barba scurtă şi îngrijită oferea un compromis între patriarhalii perciuni din Ierusalim şi faţa mereu proaspăt rasă a Romei. Purta un veşmânt alb, din cea mai fină ţesătură, cu garnitură purpurie la gât, manşete şi poale. Ţinuta lui Irod, în general, era aceea a omului sigur pe sine, care privise totul şi întotdeauna dintr-un scaun rezervat.

Înfăţişarea lui Aretas era neîngrijită; purta un burnus uzat de drumeţie, din caşmir cafeniu, desfăcut în faţă, lăsând să se vadă pantalonii de călărie din piele de capră şi încălţările din curele de piele împletite. Singura pată de culoare pe îmbrăcămintea sa era o străveche emblemă a ismaeliţilor - un petic oval din mătase albastră aplicat pe pieptul burnusului, în partea dreaptă. Pe acest fond albastru figurau binecunoscutele însemne văzute pe stindardele Arabiei - o semilună aurie încercuind pe jumătate o stea argintie - străpunsă în formă de x de o sabie albă şi un toiag de păstor curbat la capăt - simbolurile regale distinctive ale Arabiei. Aretas nu se lăsă relaxat în jilţ; stătea rigid, drept, cu aerul unui om obişnuit cu discuţii scurte, declaraţii laconice, înţelegeri rapide şi amânări lipsite de ceremonial.

La cei cincizeci de ani ai săi, regele Aretas era suplu ca un leopard, vânos ca o coardă de arc şi tăbăcit ca o şa veche. Gluga burnusului său fusese împinsă pe spate, lăsând să se vadă o frunte adânc brăzdată şi părul cenuşiu ciufulit. Şi el purta o barbă scurtă, însă nimeni nu avusese timp în dimineaţa aceea să se ocupe de ea, cu atât mai puţin să o ungă cu uleiuri parfumate. Atât figura, cât şi ţinuta acestui arab nu erau nicidecum ale unui om de stat. Cu excepţia însemnelor regale, el nu era înveşmântat asemenea unui

rege şi nici nu era versat în vicleşugurile diplomaţiei. Existau însă ochii aceia negri, adânci şi iscoditori, ochi deprinşi să privească în depărtări şi pricepuţi în descifrarea tainelor cerului.

Petrecându-şi o mare parte din viaţă în interior, Irod - priceput să iscodească gândurile şi starea de spirit a celor asemenea lui - cercetă ochii insondabili ai lui Aretas şi constată că discursul pregătit cu grijă părea să necesite o revizuire.

— Excelenţă, începu Irod, măsurându-şi cuvintele, v-am invitat aici pentru a discuta o problemă gravă care priveşte, în egală măsură, ţările noastre. El făcu o pauză pentru un eventual răspuns, dar în afară de o uşoară ridicare din sprâncene, arabul nu rosti nimic. Faţa lui Aretas rămase neclintită, neexprimând surpriză sau curiozitate. Ne-am întors de curând de la Roma cu veşti alarmante, continuă Irod. Se conturează planuri pentru o invazie romană în partea de miazănoapte şi răsărit care ar avea ca scop să mănture această coastă atât de golaşă şi s-o pustiască, luându-i tot ce are de preţ, astfel încât în urma ei până şi corbii vor muri de foame. Nici unul dintre noi - şi, mai mult ca sigur, amândoi vom fi implicaţi în această tragedie - nu poate spera să ţină piept unui asemenea atac, dar strâns uniţi întru apărarea ţărilor noastre, am putea opune forţa necesară pentru a-1 descuraja pe Tiberius.

— Tiberius! izbucni Aretas. Nu se află el în fruntea armatei în partea de vest?

—Nu în momentul de faţă, răspunse Irod, satisfăcut că este în măsură să-1 iniţieze pe interlocutorul său din interiorul teritoriului. Tiberius a fost rechemat la,Roma în urmă cu câteva luni pentru postul de co-regent, împreună cu Augustus. Armata dinspre asfinţit, însărcinată cu subjugarea triburilor germane şi ocuparea întregii Galii, i-a fost încredinţată lui Varus, care în prezent este complet anihilat, distrus! Este cea mai grea înfrângere suferită vreodată de Imperiu. Romanii nu vor mai trece Rinul niciodată în viaţa lor. Dacă vor să-şi restabilească prestigiul pierdut, atât acasă, cât şi

în afară, ei vor fi obligaţi să-şi extindă puterea în răsărit şi miazănoapte, iar ţările noastre se află în drumul lor spre Damasc.

Aretas se încruntă gânditor, dar nu răspunse, deşi evreul îi lăsă timp suficient pentru o replică. Poate, cugeta Irod, absentul Aretas nu realizează pe deplin situaţia penibilă a romanilor şi nevoia lor de a da o lovitură său de a admite dezastrul. El hotărâ să-1 pună la curent pe Aretas cu câteva evenimente recente care, probabil, acestuia îi scăpaseră. Astfel, expunerea sa dură o întreagă jumătate de oră, timp în care Aretas ascultă fără a interveni cu comentarii.

— Augustus, continuă Irod, s-a dovedit a fi un mare împărat; nu există nici o îndoială asupra acestui lucru. În ciuda faptului că nu s-a bucurat niciodată de o sănătate bună, el a făcut multe pentru Roma, însă acum e bătrân şi atât de bolnav încât toată lumea este la curent cu aceasta. Frânele guvernului i-au alunecat rapid printre degetele reumatice. Şi-a pierdut şi puterea asupra Senatului. Norodul dă semne de nelinişte. Desigur, problema este în mare parte de natură fiscală. Au apus zilele când - pentru finanţarea faimoaselor ospeţe romane, de câte două săptămâni, ale miilor de risipitori - o expediţie putea face incursiuni în Sicilia, în Creta sau Macedonia, de unde se întorcea cu sclavi valoroşi, grâne, cherestea, piei şi aur. Este adevărat că provinciile mai pot fi încă stoarse mereu şi mereu, dar romanii sunt din ce în ce mai puţin capabili s-o facă. Excelenţa voastră îşi aminteşte poate, nu-i aşa, cât era Augustus de strâmtorat cu banii acum câţiva ani, încât a impus o taxă pe cap de locuitor tuturor provinciilor tributare Romei? Irod pufăi dezgustat. A fost o josnicie din partea lui, un act de om avar sau aflat în pragul ruinei. Provinciile erau deja stoarse peste limita suportabilului. Acest împărat bătrân Şi zănatic hotărăşte mai apoi să mai stoarcă încă un bir din provinciile şi aşa înfometate! Şi, culmea, a mai crezut de cuviinţă să prezinte această ridicolă acţiune ca pe ceva

demn, pretinzând că, în fond, ideea era să efectueze un recensământ. Fiecărui om i s-a ordonat să se prezinte într-o anumită zi acolo unde s-a născut, oriunde s-ar afla acest loc, pentru a fi înregistrat. Dar nu a înşelat pe nimeni cu asta. Lui Augustus nu-i păsa câtă populaţie controlează Roma; pe el nu-1 interesau decât cei cinci nenorociţi de bănuţi ai lor. Unii dintre sărmanii noştri oameni erau nevoiţi sa călătorească timp de o săptămână pentru a se supune ordinului.

— Uitasem, spuse Aretas, dar asta nu a afectat cu nimic poporul meu. Nu-1 văd pe împărat alergând prin munţi, fugărind un arab pentru cei cinci bănuţi.

— Nu cred că n-ar face-o, interveni Irod, ridicând din umeri. De data aceasta o va face! Tiberius va râvni la oile, la vitele şi la cămilele voastre, la fel ca şi la fiicele voastre. Pentru noi nu există decât o singură ieşire, Excelenţă: să semnăm un tratat şi să facem corp comun şi atunci Tiberius se va gândi de două ori înainte de a risca o nouă înfrângere.

— Sire, interveni Aretas, vă imaginaţi că Tiberius ar putea crede cu adevărat că evreii şi arabii au încheiat o alianţă după atâtea secole de vrăjmăşie?

— M-am gândit şi eu la asta. Irod se mişcă brusc în largul - său jilţ şi, aplecându-se în faţă, coborând glasul, îi spuse pe un ton confidenţial: Şi eu m-am gândit la asta. Tiberius va avea nevoie de dovezi palpabile care să ateste că alianţa noastră este autentică. ,

— Ai vreo sugestie în acest sens? întrebă Aretas.

— O uniune reală! Mi s-a spus că ai o fată de măritat, iar eu am un băiat neînsurat.

Aretas se crispă şi scutură din cap.

— Fiicei mele, murmură el, nu i-ar conveni acest lucru.

—Nici fiului meu, replică îndată Irod, într-un acces de sinceritate, dar oare pentru ce sunt hrăniţi şi adăpostiţi prinţii şi prinţesele, pentru ce alergătorii iuţi, cărora li se încing plămânii, le aduc gheaţă din munţi, doar pentru a le răcori mădularele?

De ce se pleacă curtenii în faţa lor, dacă nu pentru acea zi în care li se va cere să-şi subordoneze propriile dorinţe binelui ţării lor, plătindu-şi astfel datoriile cu voioşie şi pe de-a-ntregul?

— Poate acest lucru este valabil pentru fiul vostru, dar nu şi pentru fiica mea. Ea a trăit simplu, chiar frugal, asemenea oricărui arab, indiferent de rang, Arnon nu a avut gheaţă în timpul verii.

— Bine, fie şi aşa, spuse Irod cu asprime. Cu gheaţă sau fără, fiica voastră îşi iubeşte ţara, cred. Ea va prefera să se sacrifice decât să vadă Arabia pustiită. Şi apoi, ea nu va suferi alături de fiul meu; el este un tânăr nobil, îngăduitor, amabil şi înstărit. Poate vor ajunge să şi ţină unul la celălalt, deşi acest lucru, desigur, nu este important.

— Pentru fiica mea n-ar fi lipsit de importanţă, spuse Aretas. în afară de aceasta, există deja printre ai noştri un tânăr de care ea este îndrăgostită.

Irod îşi frecă bărbia cu degetele-i durdulii, meditând.

— Logodna ei a fost anunţată?

— Nu, admise Aretas.

— Asta-i bine, adăugă repede Irod. Bătu din palme şi apăru îndată un slujitor. Vom lua masa, spuse el.

Lui Aretas nu îi era foame, dar ar fi fost nepoliticos să nu accepte.

Consilierii continuară discuţia de-a lungul întregii nopţi. Pentru a adânci şi mai mult dilema, Aretas le spuse părerea sa potrivit căreia Irod ştia ce vorbeşte şi nu exagera deloc în legătură cu dezastrul care se profila la orizont.

— Prefer sclavia sub romani decât să mă aliez cu evreii, îndrăzni să comenteze Dumah.

— În ce te priveşte, desigur, răspunse Tema, dar ce se va întâmpla cu soţiile şi fiicele noastre? Romanii nu sunt decât nişte brute.

— Dar cum putem avea certitudinea că e vorba de o invazie? întrebă Dumah sarcastic. Mă gândeam că şi acest personaj, Sostenes, se află în drumul lor, dar după cât se pare nu arată prea îngrijorat.

— Ei bine, va fi, murmură Tema, când Irod îi va spune cât de mult aur aşteaptă de la el!

— Ah, deci acesta era motivul întrunirii noastre la Petra, nu-i aşa? se întrebă Adbil.

— Este un motiv destul de temeinic, spuse Tema plictisit. Nu mai are rost să dezbatem acest subiect. Am întors lucrurile pe toate feţele şi nu există cale de ieşire. O alianţă între evrei şi arabi îi este tot atât de neplăcută lui Irod ca şi nouă. El cunoaşte pericolul, altfel n-ar fi făcut niciodată o astfel de propunere; putem fi siguri de asta.

— Am cere prea mult prinţesei noastre, spuse Adbil, ar avea o viaţă mizerabilă alături de acest evreu ticălos.

— Fără îndoială, încuviinţă Nafis, dar cel puţin ea va trăi.

— Eu cred că ea ar prefera să moară, murmură Adbil.

— Dar nu asta e problema, spuse Mişma. Dacă prinţesa se căsătoreşte cu Antipa, ea îşi va salva ţara. Când i se va explica acest lucru, va consimţi.

Urmă un lung moment de tăcere, întrerupt de Jetur care îndrăzni să pună o întrebare aflată pe buzele tuturor:

— Ce va spune tânărul Zendi despre toate acestea?

— Fiul meu va fi profund afectat, spuse Ilderan prompt, dar şi el îşi iubeşte ţara.

Aretas clătină din cap, fără să-i privească.

— Mai aveţi ceva de spus? întrebă el, dar când văzu că nimeni nu mai intervine, se ridică, se îndreptă spre uşă şi-i trimise mesajul nefast lui Irod.

Consiliul a fost suspendat, dar nu pentru odihnă. Luară o gustare puţin înainte de ivirea zorilor. Corturile fură strânse în grabă. În timp ce în tabăra evreilor din parc de-abia începea forfota, platoul care adăpostise tabăra arabă era deja pustiu.

Drumul de întoarcere se făcu în grabă şi în mare parte în tăcere. În amurgul celei de-a patra zi de călătorie dură, ei se despărţiră într-o atmosferă de profundă tristeţe.

Arnon aştepta cu nerăbdare la intrarea taberei. Aretas descălecă încet, cu vădită dificultate; părea un om bătrân, copleşit şi descumpănit.

— Tată! exclamă Arnon. Ce s-a întâmplat? De ce-eşti atât de răvăşit? Eşti rănit?

Aretas o luă de mână, aşa cum făcea când era mică, şi o conduse tăcut în cort. Se aşezară pe un divan şi Arnon chemă un slujitor căruia îi ceru să-i aducă cina tatălui ei, însă Aretas refuză clătinând din cap. Trase apoi fata spre el şi, privind cu amărăciune în ochii ei mari şi înfricoşaţi, îi dezvălui toată povestea. Arabia făcuse o alianţă cu evreii. Era singura cale de a scăpa de invazia romană ce urma să distrugă de-a binelea ambele ţări.

— Dacă ai făcut o alianţă şi ai salvat astfel ţara, întrebă Arnon plină de speranţă, de ce eşti atât abătut?

— Pentru că această alianţă prevede o căsătorie regală între Arabia şi Iudeea.

Arnon suspină uşor şi păli.

— Şi asta mă priveşte cumva pe mine? întrebă ea cu glas tremurând.

— Poţi face tu asta, copila mea, pentru Arabia?

Închizând ochii, înfiorată, Arnon trase adânc aer în piept, apoi se relaxă treptat în braţele tatălui ei. După câteva clipe de coşmar, ea se redresă şi privi cu curaj chipul brăzdat al tatălui ei.

— Pentru Arabia - da, tată! spuse ea aproape în şoaptă.

Tăcerea se aşternu între ei un timp. Arnon îl mângâie afectuos pe obraz. înghiţea convulsiv, încercând să-şi stăpânească lacrimile, apoi îl întrebă:

— Pot pleca, tată?

Aretas o eliberă din strânsoarea braţelor sale, iar ea se îndreptă spre

uşa camerei ei, cu paşi mărunţi, asemenea unei somnambule. El o urmări tulburat şi cu profundă tristeţe. Şi-ar fi dat bucuros viaţa să o scape de acest dureros supliciu.

Dacă era necesar ca arabii şi evreii să garanteze autenticitatea alianţei lor prin aranjarea unei căsătorii internaţionale, era la fel de important ca nunta să aibă loc fără întârziere, întrucât Tiberius nu-şi putea permite să aştepte prea mult după catastrofa suferită de armata romană în partea de apus, înainte să încerce să refacă prestigiul ştirbit al imperiului.

Această nuntă regală nu era un eveniment care ar fi putut avea loc în tăcere şi pe neobservate. Trebuia să se remarce prin pompă şi extravaganţă sclipitoare. întreaga forţă militară a Iudeei şi Arabiei trebuia etalată, astfel încât Tiberius, atunci când o va evalua, să realizeze că aceste mici ţări înflăcărate hotărâseră nu numai să rămână împreună, dar să şi arate că au forţa necesară pentru a face unitatea lor de temut.

Desigur, responsabilitatea acestui spectacol impresionant avea să cadă mai mult asupra lui Irod decât a lui Aretas, întrucât arabii erau lipsiţi de experienţă în organizarea unor asemenea acţiuni de amploare. Irod era expert în jocul ăsta. Avea un talent înnăscut pentru aşa ceva şi îndelungata, cunoaştere a spectacolelor fastuoase ale romanilor îl acomodase cu procedeele necesare.

Măreaţa procesiune avea să aibă loc la Ierusalim, imediat ce se încheia căsătoria în Arabia. Cu o viteză uluitoare, Irod îşi adună trupele larg împrăştiate, asigură suportul financiar corporaţiilor şi câştigă chiar şi sprijinul timid oferit de Anna, Marele Preot, căruia nu-i plăcea niciodată să fie de partea cuiva în probleme de natură politică, până nu se asigura din ce parte bate vântul.

Legiunea soldaţilor romani, redusă la strictul necesar, staţiona în Ierusalim aparent din motive poliţieneşti, dar în realitate pentru a menţine ordinea în rândul neastâmpăraţilor evrei şi pentru a le

reaminti de statutul lor provincial. Luau în derâdere exhibiţiile pretenţioase ale lui Irod, dar asta doar până în momentul în care trupele evreieşti începură să fie mobilizate în număr surprinzător pe terenul de manevră din valea Kedonului. Echipate în întregime, acestea mărşăluiau cu aplomb prin oraş, în drum spre Joppa, Cezareea, Hebron, Ierihon şi îndepărtatul Capernaum din Galileea.

Tânărul legat Iulian le spunea centurioanelor sale că tocmai asta îi doare pe evrei: nu ştiu niciodată când vor fi loviţi. Sinedriul făcea adânci plecăciuni reprezentanţilor Imperiului şi se retrăgea să comploteze în taină. în fiecare seară, la asfinţit, credincioşii apăreau la Zidul Plângerii să-şi urle durerea subjugării fără de speranţă, apoi se întorceau în beciurile lor să-şi ascută cuţitele şi să-şi întărească arcurile cu săgeţi.

De teama unui dureros incident şi nerăbdător să-1 aplaneze într-un mod paşnic, pentru că el fusese trimis la Ierusalim să menţină pacea şi ordinea cu orice preţ, Iulian ceru să fie primit de Irod.

— Ce-i cu aceste manevre militare?

Irod zâmbi candid.

— Curând va avea loc o nuntă, spuse el. Fiul meu Antipa urmează să o ia în căsătorie pe tânăra prinţesă a Arabiei.

Da, da, Iulian cunoştea toate acestea şi spunea că Imperiul ar accepta chiar ca un detaşament de patrule evreieşti să ia parte la procesiunea nupţială, însă...

— Un detaşament? izbucni Irod dezamăgit.

— Ei bine, atunci o legiune, admise Iulian, dacă acest lucru este pe placul Excelenţei voastre, însă nu vedem de ce o asemenea ocazie prilejuieşte o paradă a catapultelor care cântăresc două mii de pfunzi. Se obişnuiesc asemenea lucruri la nunţi?

— Ar fi o noutate inedită, spuse Irod gânditor. Mulţi dintre oamenii noştri vor fi surprinşi să ştie că avem catapulte.

— Şi poporul nostru va fi surprins! exclamă Iulian. Iar dacă are loc o desfăşurare amplă a unui astfel de armament, excelenţa voastră

le-ar putea folosi curând în scopuri mai serioase...

Irod zâmbi enigmatic, îşi înăbuşi un căscat şi bătu absent cu degetele în masă, semn că întrevederea se încheiase. Iulian se ridică să plece, însă fără tragere de inimă.

— În orice caz, continuă Irod, acestea sunt catapulte bune, sunt ale noastre şi sunt aici! Nu ar fi uşor lucru să aducem altele de la Roma şi în număr la fel de mare.

Uşor buimăcit de această neaşteptată imprudenţă, Iulian începu să se bâlbâie.

— Da, îmi dau seama de aceasta, sire.

— La fel şi Tiberius, adăugă Irod nepăsător.

— Să înţeleg că Excelenţa voastră ar dori să-1 informez pe împărat?

— Dacă ai vrea, Iulian, ştiu însă că o vei face oricum!

Această ieşire grosolană era ceva nou pentru legat, deoarece Irod îl tratase întotdeauna cu amabilitate. Sau poate că atunci nu era sincer? Era evident că acest evreu viclean avea intenţia să rişte, dar de data asta miza era foarte mare.

— Împăratul ar putea bănui că această nuntă constituie în principal o desfăşurare a mijloacelor de apărare!

— Ce isteţ eşti, Iulian, spuse Irod tărăgănat, acum sfidător de-a binelea. Ce păcat că nu eşti decât un biet ofiţer cu funcţie poliţienească. Ar trebui să fii cel puţin consul. Spunând acestea, se ridică să plece şi se înclină ceremonios. Acum iartă-mă dacă te lăsăm să pleci; avem o altă întrunire, iar tu, fără îndoială, ai şi tu treburile tale.

În timp ce tânărul legat efectua o retragere deloc glorioasă din încăperea largă de audienţe decorată în aur şi albastru, prinţul Antipa se strecură prin intrarea secretă a regelui. Irod ridică privirea, încuviinţă binevoitor din cap şi îşi reluă scrisul. Pe figura sa se citea satisfacţie, dar şi o undă de mândrie în legătură cu fiul său preferat.

În ceea ce-1 privea pe Antipa - nu întotdeauna la fel de docil - părea

acum surprinzător de înclinat să coopereze în această afacere matrimonială arabă. Aceasta nu însemna însă că era teribil de încântat - ceea ce ar fi fost cam prea mult de aşteptat din partea lui - dar în cele din urmă consimţise cu calm.

Dintre cei trei fii pe care i-i dăruise mult iubita sa Mariamne, Antipa era preferatul lui Irod; era curtenitor, respectuos, cu o înfăţişare agreabilă, o statură puţin peste mijlocie, o ţinută atletică şi sigură, demnă de un militar. Disciplina fermă a Academiei Militare Romane îşi pusese amprenta. La cei douăzeci şi cinci de ani, zâmbetul său uşor tainic, în care se percepea şi o undă de cinism, era la modă; caracteriza foarte bine pleiada feciorilor indolenţi ai celor bogaţi, care îşi petreceau mai toată ziua la băi, făcând pariuri şi toată noaptea la banchete, în cele mai alese locuri. Antipa era deja un bărbat de lume versat.

Ceilalţi fii ai lui Irod de la Mariamne îi dădeau puţine ocazii de mândrie paternă. Archelaus, cel mai mare, era certăreţ şi arţăgos, veşnic implicat în tot felul de scandaluri. Filip, cel mai tânăr, pe care familia îl numea în mod invariabil „Sărmanul Filip", era atât de mototol şi nepăsător încât de-abia putea face faţă - şi asta cu mari dificultăţi - în postul guvernamental pe care eminentul său tată i-1 procurase la Roma cu preţul multor linguşiri, dar şi cu ceva mită. Şi ca şi cum n-ar fi fost suficient că sărmanul Filip era împovărat cu felurite handicapuri, se lăsase antrenat într-o căsătorie nefericită cu Irodiada - o vară îndepărtată, cu zece ani mai vârstnică decât el şi cu un secol ca experienţă. Irodiada, văduvă dintr-o căsătorie anterioară, adusese cu ea pe fiica sa Salomeea, o tânără neruşinată ale cărei aventuri erau pe buzele tuturora. Astfel, sărmanul Filip nu-i oferea lui Irod nici un motiv de mândrie. Antipa însă era un fiu care merita o investiţie oricât de costisitoare! ,

Observând că tatăl său era ocupat sau se prefăcea că este, favoritul prinţ se îndreptă către peretele dinspre miazăzi, unde

se aflau şiruri de rafturi, şi scoase un sul greu, aurit, citi titlul şi chicoti zgomotos. Irod îl privi cu interes.

— Bătrânul ţi-a dat asta? întrebă Antipa amuzat.

— Dacă te referi la vârstnicul împărat Augustus, da, chiar el, răspunse Irod pe un ton de dojană.

— Chiar ţi-a dat-o el personal? îl sâcâi în continuare Antipa

Irod se mişcă stânjenit în scaunul său, ca şi când era nevoit să recunoască faptul că ostentativul pergament era unul dintr-un număr mare trimis consulilor, prefecţilor, guvernatorilor, regilor provinciali şi probabil şi senatorilor.

— Pariez pe o sută de sicli*[1] că Maiestatea voastră nu a citit nici măcar un rând din asta! spuse ironic Antipa, iar când tatăl său ridică din umeri, adăugă: Bine ar fi să o faci, sire! Acesta conţine noul Elogiu al lui Virgiliu adus lui Augustus, prin care-i slăveşte faptele de vitejie, şi 1-a intitulat „Eneida".

— Va trebui să-l citim cu atenţie, încuviinţă Irod, absent.

— Da, va trebui, sire! spuse Antipa simulând seriozitatea. Va trebui să-1 examinaţi într-una din zile. Puse la loc înzorzonatul papirus şi se îndreptă agale către masa regală de scris, situată cu o treaptă mai sus faţă de restul încăperii, se aruncă într-un jilţ şi căscă. Irod puse jos stilus-ul şi îi zâmbi cu bunăvoinţă.

— Şi cam cum îţi petreci tu timpul, fiule? Sperăm că nu ţi-1 iroseşti prea mult până la căsătorie?

— Nu, deloc, sire. Maiestatea voastră îşi aduce aminte poate că Salomeea, care este o plăcută companie, tocmai s-a întors împreună cu noi pe vasul nostru.

— Mai precis, a venit pentru a reprezenta familia sărmanului Filip la căsătorie, corectă Irod. Altfel n-ar fi fost tolerată şi cu atât mai puţin invitată, poţi fi sigur de asta

— Irod coborî glasul, renunţă la rangul său regesc şi deveni dintr-o dată părinte.

[1] * O jumătate de siclu ebraic = 2 drahme romane (n. tr.).

— Dacă aş fi în locul tău, Antipa, aş face în aşa fel încât să nu fiu văzut în public cu această mică destrăbălată.

— Este nepoata mea, sire! spuse Antipa indignat, însă ironia surâsului său nu trecu neobservată.

— Nepoată? Prostii! mormăi Irod. De când, mă rog, „celebra" fiică a sărmanului Filip a devenit nepoata ta?

— Formal, este nepoata mea după frate, sire, şi nepoata Maiestăţii voastre după fiu. Acest lucru nu-i dă oare dreptul la o anumită consideraţie?

— Nu din partea ta! Femeile de la curte sunt în măsură să se ocupe de doleanţele ei. Chiar regina personal se va ocupa de şederea ei.'

— Dar mamei nu-i păsa de ea, spuse Antipa cu amărăciune.

— Nici nu-i de mirarea! murmură Irod ca pentru sine. Oricum însă - asta e - nu vei mai avea nimic de-a face cu ea.

Faptul că imbecilul tău frate s-a căsătorit cu mama ei nu te obligă cu nimic. Asocierea ta cu această Salomeea nu-ţi va aduce nimic bun, mai cu seamă acum, când inima ta trebuie să fie în Arabia.

— Chiar aşa? Antipa observă imediat că abuzase de răbdarea augustului său părinte care, cu atâta delicateţe şi tact, îl ademenise în chestiunea căsătoriei cu prinţesa arabă. Fusese nevoie de multă diplomaţie şi linguşiri. La început, el protestase vehement, dar tatăl său îi şi promisese vărsarea imediată a unei părţi din moştenire. El clătina din cap cu dispreţ şi încăpăţânare, iar tatăl lui îi conferea titlul de tetrarh al Galileei.

În cele din urmă, el ceda insistenţelor regelui. îl plasase într-o poziţie avantajoasă, iar el o speculase cât putuse, cu toată tirania nesăbuită a unui infirm răsfăţat. încruntarea tatălui său îl avertiza acum că întrecuse măsura.

— Ar trebui să fie! scrâşni Irod înfierbântat. Asta e o treabă foarte serioasă, iar tu eşti un nebun că nu-ţi dai seama! Regele se ridică şi se plimbă nervos prin încăpere, din ce în ce mai mânios. Acum trebuia să fii în Arabia - aşa cum te-am sfătuit şi să încerci să te împrieteneşti

cu aceşti străini. Trebuie să ştii că nici ei nu sunt mai dornici decât tine să se încheie această căsătorie. Şi dacă tratezi povestea asta cu prea multă uşurinţă, te-ai putea trezi cu un pumnal între coaste - o distracţie obişnuită la arabii ăştia! Ei nu uită niciodată o nedreptate sau o insultă. Regele se îndreptă spre uşă respirând din greu, dar mai întoarse capul şi strigă: Să nu spui că nu te-am avertizat!

Prinţesei Arnon nu i se îngădui decât un scurt răgaz de cugetare asupra apropiatului eveniment. Pregătirile pentru căsătorie se desfăşurau cu o viteză uluitoare. În fiecare zi apăreau curieri de la Ierusalim pentru a se interesa de prinţesă sau, mai precis, să-i ceară să-şi formuleze dorinţele în legătură cu detaliile care, după părerea unui arab, erau cu totul lipsite de importanţă ca să îndreptăţească o călătorie obositoare, tocmai din capitala iudaică. Avangarda de servitori şi echipamentul trebuincios soseau .în număr mereu mai mare. Lungi caravane trudeau urcând de la poalele văii pe poteci întortocheate, ajungând apoi pe drumuri largi, bine bătătorite. Croitori şi ţesători arabi iscusiţi munceau febril la veşmintele de nuntă ale prinţesei şi ale suitei sale.

Cu tactul cuvenit şi cu adâncă durere în suflet pentru Zendi, Aretas hotărâ să-1 trimită în Corintul îndepărtat, într-o misiune nu mai puţin importantă decât încheierea unei afaceri amânate în legătură cu concesionarea în partea de miazănoapte a unei mari parcele de pământ, grecilor istoviţi în bătălii. A fost o uşurare pentru Arnon când Zendi, presat de timp, veni să-şi ia rămas bun. Amândoi erau bucuroşi că acest lucru se petrecuse în prezenţa părinţilor lor. Arnon ştia că nu ar putea suporta despărţirea într-un moment de intimitate cu el. Sărmanul Zendi! Era atât de hotărât să-şi înfrângă durerea cu bărbăţie încât de-abia mai ridică ochii către ea când sosi clipa despărţirii. Cele o mie de oi fură duse pe o altă păşune. Soldaţii în uniformele lor colorate îşi instalară tabăra cu atâta pricepere şi precizie încât Arnon se văzu obligată să le

recunoască îndemânarea. Ei nu-şi pierdeau timpul stând pe vine de-a valma - un obicei arab - să discute asupra celui mai bun procedeu. Ştiau exact ce aveau de făcut. Acesta, gândi Arnon, era probabil felul în care decurgeau lucrurile în lumea din afara sălbaticilor, dar îndrăgiţilor ei munţi. Deşi profund devotată Arabiei şi felului său de a face lucrurile la întâmplare, ea se simţi atrasă şi oarecum încântată că făcea parte acum dintr-o societate mai rânduită decât a ei, ai cărei reprezentanţi urbani demonstrau în faţa ei siguranţă şi disciplină în tot ceea ce făceau.

Începură să sosească delegaţii de şeici arabi înstăriţi pe caii lor lucioşi, urmaţi de slujitori, rapsozi, magicieni, atleţi, acrobaţi şi comedianţi. Descălecară şi intrară în corturile instalate de servitorii lor pe imensul platou ce le era destinat.

Veni apoi ziua mult aşteptată a sosirii regelui Irod, împreună cu prinţul Antipa, pe splendidele lor cămile înalte şi maiestuoase, cu corturi şi harnaşamente costisitoare din aur şi argint. Impresionanta caravană înaintă semeaţă şi arogantă, trecând prin faţa taberei regelui Aretas, şi se opri să se odihnească mai departe, la câteva sute de metri. Cu inima palpitând de emoţie, Arnon îi urmărea cu privirea pe tatăl ei şi pe consilierii acestuia care tocmai îi întâmpinau pe oaspeţii din Ierusalim. Era un spectacol uluitor. Regele Irod era incontestabil un personaj remarcabil, iar prinţul era înalt şi chipeş. Mai era apoi Marele Preot Anna, ghici Nefti, doica ei dintotdeauna, care urmărea şi ea din dosul unui panou al cortului pe care-l ţinea ridicat de un capăt. Fără îndoială, conchise Nefti, a venit să oficieze căsătoria.

— Nu mi-am închipuit că va fi o cununie ebraică, spuse Arnon.

— Evreilor le plac ceremoniile, declară Nefti.

— Şi nouă nu? întrebă Arnon cu un aer copilăresc.

— Ale noastre sunt mai simple. Dacă ar fi fost să te căsătoreşti cu Zendi...

— Te rog, nu, Nefti! murmură Arnon înfiorată, mi-ai promis.

— Îmi pare rău, prinţesă, voiam doar să-ţi explic că i-ai fi dat pur şi simplu mâna în prezenţa consilierilor, promi- tându-i că-1 vei asculta şi sluji tot restul zilelor tale, şi asta ar fi fost tot.

— Şi nu mi se va cere să mă supun şi să-1 servesc pe prinţul Antipa?

— Ba da, însă asta va dura mai muât, cred; evreilor le plac lucrurile astea.

Nefti dădu drumul panoului din piele, iar fata se retrase liniştită deoparte. Ea intuia ce gândeşte Arnon. Aceşti oameni ciudaţi din depărtări erau foarte interesanţi, dar ei aparţineau altei lumi, total diferită de a lor.

— Am sperat să vină şi regina Mariamne, spuse Arnon cu un oftat. Nefti, nu vezi nici o femeie printre ei?

Nu! întregul eveniment se voia o afacere între bărbaţi, o tranzacţie politică în care trebuia inclusă doar o femeie, şi aceasta pentru că era necesară. Ar fi făcut-o bucuros fără prezenţa ei, cugetă Arnon, dacă ar fi fost posibil. Căsătoria trebuia să fie o confirmare a alianţei lor. Tratatul a fost întocmit formal pe un papirus, cu semnăturile cuvenite, iar acum trebuia ratificat. Arnon nu constituia decât o pecete aplicată cu ceară roşie pe un document oficial. Deodată se simţi copleşită de un amarnic sentiment de singurătate şi de neputinţă.

În seara aceea a avut loc un banchet la care au participat cei doi regi, prinţul, Marele Preot, câţiva membri de vază ai Sinedriului şi consilieri arabi. După vreo oră de ospăţ între bărbaţi, Arnon îşi făcu apariţia pentru a fi prezentată. Părea foarte mică şi neajutorată.

Antipa păşi în întâmpinarea ei pentru a o saluta. Îi luă ambele mâini între-ale sale şi privi zâmbind în ochii ei timizi. Era un zâmbet apreciativ şi evident... aprobator.

Urmă un lung moment de tăcere apăsătoare, toţi aşteptând un semn

de acceptare din partea frumoasei şi tinerei prinţese, dar ea nu schiţă decât un zâmbet sfios, şovăielnic şi în sfârşit atmosfera se destinse. Toţi respirară uşuraţi, cu excepţia lui Aretas; ceilalţi schimbară priviri destinse şi de satisfacţie. Irod îşi goli cupa şi plescăi din buze. Era un vin bun, dar încă şi mai bine era că mâine, pe vremea asta, alianţa va deveni un fapt împlinit şi astfel va fi gata - dacă va fi cazul - să-1 înfrunte pe Tiberius.

CAPITOLUL II

Acum că luna lui Tişri sosise şi copacii se înveşmântau în culori tot mai vii, dorul de casă al lui Arnon devenise aproape insuportabil. Ierusalimul începuse treptat să o înăbuşe. Dacă n-ar fi existat înţelegerea şi tandreţea reginei Mariamne, ea ar fi murit sau poate ar fi înnebunit.

Natura făcuse ca viaţa lui Arnon de până acum să nu fi fost îngrădită de ziduri. Dat fiind faptul că poporul ei era nomad din necesitate, oamenii nu-şi construiau case, considerându-le temniţe ucigătoare care otrăvesc atât trupul, cât şi spiritul.

În fiecare dimineaţă, departe şi cu mult timp în urmă, Arnon se trezea în zori pentru a respira adânc aerul proaspăt şi înviorător al munţilor şi se bucura de pacea şi liniştea întrerupte doar de clinchetul îndepărtat al clopoţeilor de la gâtul cămilelor. Aici însă, în Ierusalim, se simţea sufocată, ca într-o cuşcă. Dimineaţa, târziu, revenea la realitate şi constata că este avidă de prospeţime, de aer întăritor. Baldachinul care împrejmuia luxosul ei pat - o antică şi splendidă tapiserie degaja un miros greu de mucegai, iar minunatul mozaic emana un iz acru de tencuială în descompunere.

La această atmosferă de cavou a spaţiosului ei dormitor se adăuga un amestec de alte mirosuri specifice oraşului, care pătrundeau din afară, mirosuri de lucruri vechi, de putregaiuri,

de ziduri vechi, turnuri vechi, pieţe vechi, grajduri vechi, străzi vechi cu pavaj tocit. în oraşul vechi erau o mulţime de privelişti dezgustătoare, zgomote şi mirosuri, dar cel mai insuportabil dintre toate era aerul stătut, sufocant.

Arnon se trezea acum în fiecare dimineaţă cu greţuri; dar servitoarele - care nu găseau nimic ciudat în privinţa aerului - o asigurau amabil pe prinţesa străină că indispoziţia ei matinală se datora condiţiei sale, adăugând mereu cu pioşenie: „...pentru care Domnul şi Stăpânul Israelului să fie lăudat".

În ziua aceea, a cincea din Tişri, Arnon se smulse cu greu dintr-un vis nostalgic, în care călărea alături de tatăl ei pe o furtună aprigă în munţi, galopând, galopând mereu, gata să i se taie răsuflarea, sub un ropot de ploaie caldă. Pe jumătate sufocată şi leoarcă de sudoare, deschise ochii şi o zări lângă patul ei pe regina care o privea zâmbind.

Mariamne era cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse vreodată. Împlinise cincizeci de ani, însă părea mult mai tânără datorită vieţii cumpătate pe care o ducea. Avea demnitatea clasică a unei regine, mai puţin aroganţa. Arnon a simţit din prima clipă că avea să o îndrăgească. Regina nu avea fiice, iar Arnon nu-şi cunoscuse niciodată mama. Prietenia lor a fost spontană şi reciprocă.

Dar, în ciuda afecţiunii pe care o simţea faţă de încântătoarea ei soacră, Arnon nu-i făcuse confidenţe. Tatăl ei o avertizase să-şi ţină gura în prezenţa acestor oameni. „Spionii sunt întotdeauna prietenoşi şi gata să-ţi împărtăşească secretele". Uneori îi era greu să dea ascultare acestui sfat, deoarece intuiţia ei o asigura că devotamentul Mariamnei faţă de ea era sincer.

— Cum te simţi, copila mea? o întrebă regina cu blândeţea-i obişnuită.

— Mi-e foarte cald, bolborosi Arnon, şi mi-e puţin rău, ca de obicei. Mă voi simţi mai bine după ce voi bea ceva rece. Văd că Maiestatea voastră s-a sculat devreme. Aţi luat gustarea de dimineaţă?

Regina chemă un slujitor să-i aducă prinţesei o cupă de suc de rodii, apoi se aşează pe marginea patului.

— În dimineaţa aceasta nu voi lua gustarea, draga mea; astăzi e o zi de post.

— Toată ziua? Ochii mari ai lui Arnon se măriră şi mai mult de uimire.

— Până diseară, apoi vom avea un ospăţ generos: dar ţie nu ţi se cere să ţii nici un post, însă am dori să participi la banchet.

Arnon se sculă din pat, îşi dădu la o parte din ochi părul negru ciufulit şi se interesă ce înseamnă acest post.

— Este Ziua Ispăşirii, explică Mariamne. Dintre toate ocaziile noastre speciale, aceasta are cea mai mare semnificaţie, începem de fapt cu o zi înainte, când toţi evreii credincioşi se împacă unii cu alţii, îşi îndeplinesc îndatoririle neglijate, îşi plătesc datoriile, îşi înapoiază lucrurile împrumutate şi cer iertare pentru fapte urâte şi cuvinte grele rostite; se refac prietenii stricate, se pune ordine în datorii, apoi a doua zi - cu mâinile curate şi cu spiritul împăcat - fiecare duce un dar la Templu şi primeşte binecuvântarea.

Ochii lui Arnon străluceau.

— Dar e foarte frumos! şopti ea. Pot să o fac şi eu? Ar fi o uşurare să merg la Templu şi să fiu şi eu binecuvântată. Arnon dădu din cap descurajată. Inima mi-a fost atât de grea... Ea îşi ridică ochii înlăcrimaţi. Maiestate, am fost atât de nefericită...!

Mariamne o cuprinse în braţe cu simţăminte materne sincere, dar şi cu o oarecare milă.

— Dragă Arnon, n-ai vrea să-mi spui „mamă" în loc de „Maiestate"? Să n-o faci însă dacă este un efort prea mare pentru tine, şi adăugă îndată: Dar să ştii că mi-ar face plăcere.

De data aceasta, Arnon nu-şi mai putu stăvili lacrimile, însoţite de suspine.

— Şi eu aş vrea, murmură ea suspinând profund. Ai fost atât de bună cu mine şi aş vrea cu adevărat să-mi fii mamă.

Mariamne o strânse şi mai tare la pieptul ei, aşteptând să se calmeze.

— Spune-mi, Arnon, începu ea cu voce caldă, s-a purtat cumva prinţul necuviincios cu tine?

Nehotărâtă, Arnon scutură din cap, însă lacrimile pe moment stăpânite şiroiau acum nestăvilite pe obrajii ei. Când se simţi în stare să vorbească, ea spuse:

— Nu, nu mi-a făcut nimic rău, mamă; îl văd foarte puţin, ştii doar, însă prinţul este un om ocupat. El nu-şi poate petrece tot timpul ţinându-mi de urât.

— Bărbaţii sunt mereu ocupaţi, draga mea. Vocea domoală şi caldă a reginei deveni acum aspră şi nu lipsită de o undă de sarcasm... Sunt nişte întreceri la Gat, iar la Aşkelon joacă un nou spectacol grecesc... şi mai sunt şi alte angajamente importante... Se opri o clipă, apoi pe un ton mai calm, continuă: Antipa al nostru este de fapt un băiat tandru, n-ar face rău intenţionat nici unei muşte, dar este un egoist şi un răsfăţat. Cum ar putea fi altfel? Prea mulţi bani, prea multă libertate...!

— Şi prea mulţi sunt aceia care vor să-i intre în graţii, adăugă Arnon.

— Uneori mă gândeam, spuse Mariamne cu sinceritate, că un copil prinţ ar trebui lăsat la uşa unei familii oneste, simple, care munceşte din greu şi care să-l crească cu puţinul lor până la vârsta de...

— Douăzeci? sugeră Arnon, când i se păru că reginei îi scapă vârsta cuvenită.

— Patruzeci, corectă Mariamne. Atunci ar fi copt pentru domnie şi ar cunoaşte exact nevoile poporului său. Aşa cum stau lucrurile, în regat nu există nimeni mai ignorant şi nepriceput în treburile acestuia decât însuşi suveranul, El trăieşte intr-o altă lume. După un interval de tăcere, ea întrebă pe neaşteptate: Este ceva în neregulă, draga mea?
Aproape totul! mărturisi Arnon. Totul în afară de tine! Poate că e şi vina mea. Aici nu pot fi eu însămi. În ţara mea

sunt fericită şi liberă. Îmi place să călăresc, păstorii îmi fac semn cu mâna şi îmi zâmbesc când mă văd, la fel cum le fac şi eu; suntem prieteni. Nevestele şi fiicele lor îmi ţes eşarfe în culori vesele, iar eu îi vizitez când sunt bolnavi. Adesea mă opream pe la corturile lor şi mă jucam cu cei mici.

— Aşa ar trebui să fie, aprobă Mariamne. Dar ei nu te respectă ca pe fiica regelui?

— Îmi spun „prinţesă", dar când ne jucam, ei nu mă lăsau să câştig doar pentru că eram prinţesă şi ca să-mi facă plăcere; poate chiar asta este supărător pentru o familie regală: lor le este permis să câştige toate jocurile... Aici, în Ierusalim, eu sunt „prinţesă" mereu, în fiecare ceas - o prinţesă! Nu sunt obişnuită cu un asemenea ceremonial sufocant, cu lumea care se înclină cu veneraţie şi care... stă în dosul uşilor şi vine la cel mai mic semn. Trebuie să-mi schimb ţinuta de vreo trei ori în cursul unei zile şi sunt convinsă că nu le este comod nici lor. Totul este străin aici... aproape că nici eu nu mă mai recunosc! Glasul ei scăzu până la şoaptă. Aş putea pleca acasă[9] Măcar pentru un scurt timp, te rog!

Înainte ca Mariamne să răspundă, interveni un moment de tăcere.

— Aş vrea să poţi, Arnon. Fără îndoială că regele ar consimţi dacă n-ar fi vorba de această alianţă militară. Dacă acest lucru ar ajunge la urechile împăratului...!

— Înţeleg, spuse Arnon neputincioasă. Hai să nu ne mai gândim la asta... Aş vrea să merg şi eu la Templu cu voi.

Mariamne se încruntă şi dădu "din cap posomorâtă.

— Antipa a plecat azi în zori înspre miazănoapte. Nu ştii că a fost numit Guvernatorul Galileii?

— Nu, mamă, nu mi-a spus, însă am auzit un prieten de-al lui felicitându-l pentru asta, la nunta noastră. În cazul ăsta vom locui şi noi în Galileea?

— Poate, un timp, spuse Mariamne, nesigură. Antipa este un om fără astâmpăr; nu-i place să stea mult timp într-un loc. Regele construieşte o ambasadă galileană aici, în oraş. Antipa va sta la

Ierusalim două luni în fiecare an şi se va ocupa de treburile privitoare la provincie. Lui îi place Roma şi îndrăznesc să spun că va dori să locuiască acolo, ocazional. În momentul de faţă îl pasionează ideea construirii unei vile frumoase pe ţărmul de apus al lacului Ghenizaret.

Faţa lui Arnon se lumină.

— Asta ar fi minunat! exclamă ea. Am auzit atâtea despre frumoasa Mare a Galileii. Probabil ne vom putea plimba pe mare... Dar Mariamne nu împărtăşea entuziasmul subit al lui Arnon.

— Mă îndoiesc ca prinţului să-i placă plimbările pe mare. Sunt câteva izvoare calde pe coasta de la asfinţit. Antipa, căruia îi plac băile, va construi încăperi spaţioase pentru băi, care vor fi legate de vila sa. Cred că el speră să-i convingă şi pe alţi câţiva dintre prietenii lui romani înstăriţi să-şi construiască acolo vile.

Interesul lui Arnon scăzu. Instinctiv, ea pricepu treptat, că regina hotărâse că era momentul ca ea să ştie care era modul de viaţă ce o aştepta alături de Antipa. Dar poate că el nu o indusese în toate - sau în nici unul - din aceste planuri. Dacă ar fi intenţionat ca ea să vină să locuiască cu el în Galileea, ar fi întrebat-o ce fel de locuinţă i-ar plăcea.

— A făcut deja prinţul planurile vilei? întrebă ea.

Mariamne se mişcă vizibil stânjenită, nedorind să mai discute pe această temă.

— Poate! spuse ea. Toată săptămâna trecută şi-a petrecut-o la Petra, vizitând câteva din splendidele vile construite de bogătaşii atenieni; poate că ţi-a spus.

— Nu mi-a spus nimic, replică Arnon.

Mariamne o privi adânc şi se ridică să plece.

— Sper să fiu pregătită pentru binecuvântare, spuse Arnon gânditoare. Am mare nevoie de asta. Eu ce trebuie să fac? Cred că n-am nimic de înapoiat, după cum cred că nici n-am spus cuiva vorbe grele, deşi le ţineam în mine, ceea ce, presupun este la fel de rău.

Poate, dacă soţul meu ar fi aici, l-aş ruga să mă ierte pentru tot ce gândeam rău despre el...!

Regina se străduia să zâmbească, dar nu reuşi decât un surâs încărcat de amărăciune.

— În cazul ăsta, spuse ea încet, este bine că el nu se află aici.

Tradiţional, se considera un semn de rău augur ca într-o casă regală să se nască o fată. Tatăl nefericitului copil rămânea neconsolat, iar mama se ruşina profund. Nimeni însă nu păru prea mult afectat de sexul pruncului lui Arnon; desigur, nu şi Arnon, a cărei experienţă cu un prinţ nu o făcea dornică să-şi dorească un alt prunc.

Antipa se afla deja sus, în Galileea, când se produse evenimentul. în afară de compania câtorva servitori, el îşi petrecea mai tot timpul singur. Noua vilă pentru care fuseseră angajaţi peste două sute de zidari, pe timp de cinci luni, se ridicase cu câteva picioare deasupra masivei temelii. Se putea lesne imagina măreţia viitoarei clădiri, chiar în harababura şi agitaţia din jurul construcţiei. Imensa piscină ovală, care avea să fie legată de locuinţă printr-o serie de arcade graţioase, era terminată, cu excepţia montării mozaicului, o treabă migăloasă ce trebuia amânată pentru sezonul în care prinţul avea să fie absent. Dalele din marmură care delimitau piscina, balustradele rafinat sculptate şi spaţioasele vestiare erau terminate în întregime. Antipa dăduse multă atenţie arhitecturii şi utilării acestor încăperi somptuoase, mobilându-le cu multă risipă, pentru că acestea erau destinate uzului său personal. Piscina însă depăşise aşteptările sale în toate privinţele. Apa caldă, renumită pentru virtuţile sale fortifiante, ţâşnea generos prin gurile leilor, părând să nu se oprească niciodată.

Era un mare privilegiu, cugetă Antipa, să fie suveranul provinciei Galileea. E drept că nu cunoscuse încă pe nici unul dintre supuşii săi, dar nu-i mai puţin adevărat că nici nu se gândise vreun moment la îndatoririle sale executive, oricare ar fi fost ele. Ştia foarte puţine lucruri despre galileeni, în afara celor cunoscute de fiecare:

că sunt oameni nepăsători, inofensivi şi credincioşi şi nu se ocupă decât de treburile lor mărunte, lipsiţi de ambiţia de a face cunoscută şi altora ţara lor. Produceau pentru nevoile proprii grâne, in, vin şi lână. Pescuiau în lacul Ghenizaret. Bărbaţii erau mari meşteri în confecţionarea mobilierului casnic, uneori dovedindu-se excelenţi artizani. Femeile lor ţeseau pentru propria gospodărie. Trăiau o viaţă independentă, autonomă şi, prin urmare, destul de limitată. Nu călătoreau aproape niciodată în afara propriilor lor comunităţi, cu excepţia sărbătorilor pascale anuale, când plecau în număr foarte mare în pelerinaj la Ierusalim, unde • petreceau o săptămână în ritualuri religioase. De obicei, duceau cu ei anumite articole de olărit şi ţesături de casă pe care le ofereau spre vânzare bazarelor. Nu purtau îmbrăcăminte distinctivă, dar în oraş erau rapid identificaţi prin accentul şi expresiile lor. Erau oarecum timizi şi sfioşi în prezenţa celor de la oraş, fiind conştienţi că sunt consideraţi străini de locurile acelea.

Antipa simţea că sarcina cârmuirii peste aceşti oameni simpli de la ţară nu cerea prea multă trudă. Fără îndoială că neînţelegerile lor mărunte puteau fi soluţionate paşnic între ei; în privinţa eventualelor încurcături cu celelalte provincii, galileenii neexportând sau importând bunuri de valoare, socotea că nu va fi cazul să facă apel la sprijin juridic. Nu avea nimic sau aproape nimic de făcut; bogăţia sa îi va permite să trăiască în trândăvie şi lux. Ori de câte ori se va plictisi de această monotonie, va putea ajunge uşor în Cezareea şi de aici, pe mare, până la Roma.

Viaţa în Galileea constituia încă o noutate. Antipa era cucerit de priveliştea fermecătoare ce o avea de la porticul dinspre răsărit al piscinei. La ordinul său, servitorii îl trezeau de obicei devreme pentru a admira ivirea zorilor. Priveliştea ce se dezvăluia ochilor lui la acest ceas al dimineţii era într-adevăr mirifică.

Mici aglomerări de nori cumulus se iveau pe pantele abrupte,

transformându-se treptat în ghirlande simetrice, aurite de soarele ce răsărea din spatele lanţului de munţi, în timp ce în frumosul lac Ghenizaret - pe care toată lumea, cu excepţia localnicilor, îl numea Marea Galileii - se reflecta albastrul intens al cerului îndepărtat.

Venea apoi momentul de apogeu, când soarele atingea deplina sa strălucire, desprinzând pojghiţa aurie a norilor şi împrumutându-le o alta - argintie. Pânzele uşor înclinate ale micilor bărci de pescuit alunecau uşor, mânate de briza de dimineaţă, sclipind şi ele zglobii în lumina soarelui. Înaltul turn al Fortului Roman, aflat la o milă depărtare înspre miazănoapte, şi cupola sinagogii, situată în inima aşezării Capernaum, căpătau şi ele un plus de frumuseţe şi strălucire. Chiar şi colibele pescarilor şi pontoanele dispuse în dezordine pe malul lacului dobândeau un aspect pitoresc. Subjugat de atâta frumuseţe, stăpânul Galileii chemă să i se aducă gustarea de dimineaţă.

Doar un singur lucru îi lipsea - o tovărăşie potrivită. în această a optsprezecea zi din Adar, dorinţa îi era împlinită. Sosirea lui Marc Varus nu era o surpriză, deşi Antipa nu-1 aştepta atât de curând. El promisese că va veni pe la jumătatea verii. Însoţit de vreo jumătate de duzină de slugi de acasă şi o caravană cu bagajele descărcate la Cezareea, Marc îşi făcu apariţia după-amiază târziu, înfierbântat şi prăfuit, dar exprimându-şi zgomotos admiraţia faţă de impresionantele construcţii. Antipa îl îmbrăţişă cu multă căldură, apoi îl înşfacă şi-1 împinse cu capul înainte în piscină, unde prietenul său se descotorosi de îmbrăcăminte; gazda îl urmărea de pe marginea piscinei, străduindu-se să-i pescuiască veşmintele cu un harpon.

Împrospătat, Marc se alătură prietenului său care zăcea pe o lectică, tolănit într-o dulce lâncezeală, şi discuta cu majordomul în legătură cu sosirea unei solii din Ierusalim.

— Spune-i să se facă comod, îi spuse prinţul, şi anunţă-1 că-1 vom primi într-o oră sau două.

— Sire, el spune că este urgent.

— La Tiberia nimic nu este urgent, spuse tărăgănat Antipa.

— Tiberia? întrebă Marc alene din logia alăturată. E cumva numele noii tale vile?

— Denumirea noului meu oraş! declară Antipa cu mândrie. Unul din cele mai frumoase oraşe din lume. Totul, orice clădire, mică sau mare, totul va fi din marmură albă. Tu cum îţi vei construi vila, nu tot din marmură albă?

— Probabil, chicoti Marc, deşi nu m-am prea gândit încă.

— Eşti gata pentru o bărdacă cu vin?

— Sunt gata de vreo jumătate de oră.

— Antipa bătu din palme şi vinul sosi îndată. Băură vârtos, până simţiră că li se împleticeşte limba. Marc era nerăbdător să afle ultimele noutăţi de la Roma şi dădea din cap îngândurat. Roma îşi pierduse cu desăvârşire farmecul; totul se schimbase.. în rău. Nu se mai sinchisi să-i explice că dezastrul înfrângerii suferite de remarcabilul său tată din partea triburilor barbare germane făcuse ca familia Varus să nu mai-fie văzută cu ochi buni în societate. Antipa putea - şi o făcuse deja - să-şi formuleze propriile sale concluzii. Marc continuă, spunându-i că ar fi bucuros să-şi mute reşedinţa. Roma era năpădită de o sumedenie de parveniţi, oameni vulgari, îmbogăţiţi rapid - o adunătură ciudată care acum mişuna pe la toate ceremoniile. Mai precis, bătrânul Augustus avea şi el partea sa de vină, dar cel puţin avea şi o oarecare demnitate. Tiberius atrăsese în juru-i o întreagă pleiadă de favoriţi ai zilei. Făcuse din Roma cel mai stupid loc din lume. El ura întrecerile şi le considera drept prilejuri de irosire a fondurilor publice. Recurgea la tot felul de economii, ca şi când Imperiul s-ar fi aflat pe marginea falimentului.

— Ei bine, şi nu-i aşa? bolborosi Antipa.

Marc dădu din cap plictisit şi îi spuse că aşa a fost întotdeauna şi, din păcate, aşa este şi acum

— Această nouă dinastie „Tiberiană", continuă el, e pe cale să

despoaie oraşul de tot ce a făcut faima numelui său. Tot ce auzim acum nu este decât cum să facem ogorul mai productive şi oamenii de rând mai mulţumiţi!

— Asta nu mi se pare a fi lipsit de logică şi bun simţ, spuse Antipa.

— Dar tocmai aici e problema, murmură Marc. Ce plăcere poţi avea într-o ţară care a hotărât să facă lucruri de bun simţ?

— Se mai gândeşte Tiberius la o invazie în miazănoapte?

— Probabil că lui nici nu i-a trecut vreodată prin cap un asemenea gând, răspunse Marc în zeflemea. Mă surprinde că tatăl tău a dat crezare unor astfel de zvonuri. Împăratul lucrează zi şi noapte să refacă Armata din vest.

— Într-adevăr! Şi eu care credeam că n-a mai rămas nimici din ea, remarcă Antipa ironic. Pentru a atenua duritatea observaţiei, adăugă îndată: ...Aşa încât nu vom mai avea de ce să ne temem, dacă eşti sigur de acest lucru.

— Ştirea o deţin din cei mai autorizată sursă şi cred că ai fi putut fi scutit de această alianţă matrimonială cu Arabia. Pentru că veni vorba: cum s-a soldat micul tratat? În ochii lui Marc apăru o licărire de răutate. Este drăguţă?

Antipa se încruntă uşor, încercând să pareze impertinenţa cu o ridicare din umeri; îşi goli cana, se aşeză gânditor şi începu să numere pe degete.

Făcând semn majordomului, el ordonă să introducă solia.

Îşi scoase pumnalul său frumos încrustat cu pietre şi desfăcu sigiliul sulului bogat împodobit. În tăcere şi fără a-şi trăda interesul, fiind conştient de curiozitatea lui Marc, el citi mesajul oficial al mamei sale Observând prezenţa soliei care aştepta la o oarecare distanţă, el spuse degajat:

— După ce te odihneşti, te poţi întoarce la Ierusalim. Transmite Maiestăţilor lor consideraţia mea, iar prinţesei Arnon cele mai bune urări de sănătate şi fericire... Şi mai spune-i adăugă el, ca şi cum atunci îşi adusese aminte, că numelui copilului este Ester.

— De ce vrei s-o cheme Ester? întrebă Marc cu o copilărească neobrăzare, după ce curierul se înclină şi dispăru.

— Pentru că s-a născut în a cincisprezecea zi din Adar, o zi de cinstire a reginei Ester.

— N-am auzit de ea niciodată. A cui regină a fost?

— A Persiei - cu un secol şi jumătate în urmă.

— Evreică?

— Desigur!

— De ce desigur? Persia nu este o ţară iudeică.

Antipa puse capăt acestui interogatoriu cu un gest plictisit, adăugind că el nu este o autoritate în materie de istorie a Persiei, dar că Ester - o frumoasă evreică - fusese cândva regina Persiei; întrebă apoi dacă nu cumva Marc are intenţia să parieze ceva pe tema asta.

— Este copilul tău evreu sau nu? întrebă Marc, vrând să-1 necăjească. Jumătate arab, nu-i aşa?

— Asta nu contează prea mult! Antipa căscă plictisit. Oricum ea va fi crescută ca o evreică.

— După umila mea părere, declară Marc, devenind dintr-o dată serios, va avea toată viaţa ei o situaţie penibilă; o combinaţie foarte nefericită: jumătate arabă, jumătate evreică...

— Nu chiar aşa de rea cum crezi, replică Antipa cu un aer liniştitor. Ambele ţări şi-o vor disputa.

— Tu ştii mai bine! îndrăzni Marc. Dar nici una din ţări nu o va accepta, cu atât mai puţin să şi-o dispute! Presupun de pe acum că Ester a ta va fi o copilă foarte nefericită.

— Ei bine, murmură Antipa, oricum, acum e prea târziu să ne mai batem capul cu asta. El îşi umplu din nou cana. Pariez că n-ai habar cât de frumoasă va arăta piscina când va fi finisată, îţi voi arăta schiţele după cină. Va fi absolut fără egal.

Veni din nou Tişri. Vara luase sfârşit şi dimineaţa iarba se acoperea de rouă. Varus plecase la Roma, încântat de asigurările primite din partea prinţului că în vreo două luni i se va alătura şi el, după ce îşi va fi prezentat omagiile familiei sale

Ajungând acasă, Antipa îşi îngădui o oră întreagă de relaxare, răcorindu-se după călătoria obositoare. Pătrunse în apartamentul reginei ca şi când ar fi plecat de lângă ea cu o ora mai înainte, se aşeză comod într-un jilţ căptuşit cu perne moi şi o aşteptă să sosească.

—Antipa! Mariamne îl cuprinse în braţe, strângându-1 cu ardoare. Ai stat atât de mult timp departe de noi! Ne întrebam dacă te vei mai întoarce vreodată! II reţinu în braţe şi îl privi îndelung, cu afecţiune. Eşti negru ca un ţăran!

El o bătu uşor pe obraz.

—Frumoasă ca de obicei! declară el. Ce mai faci?

Stătură împreună pe un divan, Mariamne mângâindu-i braţul bronzat.

—Ai văzut-o pe Arnon? întrebă ea nerăbdătoare.

—Nu încă. Observând încruntarea mamei sale, el adăugă:

—Desigur, pe tine am vrut să te văd mai întâi.

Mariamne acceptă omagiul cu un uşor zâmbet, dar faţa ei deveni din nou gravă, clătinându-şi capul cu amărăciune.

—Cred că ar trebui să-ţi spun, dragul meu, că indiferenţa ta faţă de Arnon n-a făcut altceva decât să-i zdrobească inima. Puteai cel puţin să-i trimiţi o scrisoare amabilă în legătură cui copilul.

—Regret! mormăi Antipa, am fost foarte ocupat. Vila! ştii... trebuie să-ţi povestesc despre ea. Îţi aminteşti când m-am gândit prima oară la ea...

—Vila poate aştepta, spuse Mariamne cu asprime în glas. În numele bunului simţ, te sfătuiesc să te duci imediat la prinţesa ta şi la frumoasa ta copilă, Fara. Hai, vin şi eu cu tine dacă asta îţi uşurează situaţia. Se ridică şi îl antrenă după ea.

—De ce îi spui copilului Fara? o întrebă Antipa uimit. Eu am spus să fie Ester.

—Tu poţi să-i spui Ester dacă-ţi place, replică Mariamne indignată. Arnon însă i-a pus numele Fara!

—Împotriva voinţei mele?

— Desigur. De ce ar ţine Arnon cont de dorinţa ta după felul în care ai tratat-o ?

— Este soţia mea!

— Ah, într-adevăr! Credeam că ai uitat. Mariamne era furioasă acum şi cuvintele se revărsau iute, şfichiuitoare. Nu aveam de gând, fiule, să te necăjesc în primul ceas al sosirii tale acasă, dar nu a uitat chiar toată lumea că tu eşti însurat cu prinţesa Arabiei. Desigur, nu regele Aretas! Tatăl tău a şi primit un mesaj din partea lui; îţi va spune el despre ce este vorba.

— Antipa privi atent în ochii mamei sale şi înghiţi zgomotos, simţind că se profilează o furtună la orizont.

— Adică, să cred că Arabia ne este ostilă acum?

— Îţi va spune tatăl tău care este situaţia, repetă Mariamne. Hai mai bine să mergem şi să încercăm să o îmbunăm pe Arnon.

— Nu! mârâi Antipa. Nu voi cere iertare unui arab, nici chiar lui Arnon! Iar dacă acest cioban necioplit care se intitulează "rege" a avut neruşinarea să dicteze unui prinţ al Ierusalimului...

— Mariamne ridică o mână în semn de avertisment.

— Este clar că nu eşti în apele tale s-o vizitezi pe Arnon; du-te atunci imediat la tatăl tău ca să afli cum stai cu această nefericită afacere. îi voi spune prinţesei că eşti aici, dornic s-o vezi, dar că regele te-a chemat urgent pentru o discuţie. Antipa se îndreptă spre uşă, dar se opri pentru că regina mamă mai avea ceva de spus... ar fi în avantajul tău dacă te-ai comporta respectuos la întrevederea cu tatăl tău. Fără ifose," fără frivolităţi sau aroganţa copilului preferat şi răsfăţat al Regelui!

— E supărat, nu-i aşa?

— Supărat este un cuvânt prea blând! Şi nu te osteni să-i povesteşti ce îţi construieşti în Galileea. Regele are acum alte planuri pentru Galileea.

Întrevederea n-a fost veselă. La început, Antipa a fost lăsat - destul de politicos, însă categoric - să aştepte la uşa sălii de audienţe a tatălui său, şambelanul anuntându-1 pe un ton ferm că regele este ocupat.

— Dar ***el*** doreşte să mă vadă, izbucni Antipa. Du-te şi spune-i!

— Maiestatea sa a fost anunţat că înălţimea voastră este aici. El vă porunceşte să aşteptaţi până ce veţi fi chemat.

Antipa se întoarse să plece.

— Spune-i Maiestăţii sale că mă întorc când va fi mai puţini ocupat, spuse el nepăsător.

— Aş îndrăzni să vă sugerez, replică şambelanul aproape în şoaptă şi oarecum linguşitor, că prinţul ar proceda mai bine dacă ar rămâne aici până ce va fi chemat. Un fel de avertisment în tonul bătrânului slujitor îl preveni pe Antipa să-şi schimbe hotărârea de a pleca. Indignat, căută cu privirea un scaun pe care să se arunce, dar spre marea lui surpriză şi plictiseală nu exista nici un scaun în anticameră. Era pe cale să ordone să i se aducă unul, însă şambelanul se şi strecurat afară din hol, închizând uşa după el. Antipa începu să se plimbe nervos, spumegând de furie. Niciodată nu mai fusese tratat în felul acesta. Se hotărâ să plece şi păşi nervos spre imensa uşă boltită care ducea spre terasă, dar gândindu-se mai bine, renunţă şi se întoarse. Se scurse o oră bună până ce şambelanul reapăru, anunţîndu-1 că Maiestatea sa îl poate primi.

Cu un zâmbet forţat, Antipa intră, se înclină şi spuse:

— Îţi adresez salutul meu, Sire! Sper că te găsesc bine!

— Stai jos! se răsti regele. Faţa lui Antipa se întunecă şi rămase pironit locului.

Deveni imediat evident că regele îşi alcătuise cu grijă discursul în care se lansă cu toată severitatea. încercase, spuse el mai calm, să fie un părinte îngăduitor. Nu a fost uşor pentru un rege - împovărat de grijile ţării - să impună copiilor săi disciplina fermă necesară formării unui caracter dârz

şi disciplinat. El se bazase pe caracterul fiilor lui, crezând că dacă le oferă avantaje şi situaţii minunate, ei se vor strădui să devină demni, puternici şi integri, dar se înşelase amarnic, continuă el mâhnit. Unde mai exista oare un părinte prin aceste părţi care să aibă mai puţine satisfacţii din partea copiilor lui? Filip - un bicisnic încornorat! Vocea lui Irod tremura de indignare şi dispreţ. Mai era şi acest insuportabil Arhelau...! Oare cu ce greşise, se întreba regele, să fi meritat o asemenea năpastă ca Arhelau?

— Nu mai departe de săptămâna trecută, continuă el cu mânie crescândă, neruşinatul tău frate a venit să ne povăţuiască, spunându-ne că am fi prea bătrâni să mai guvernăm, că am trudit prea îndelung, cu prea multă sârguinţă, că ar trebui să ne retragem şi să-i conferim lui regenţa! Poftim! Regele întregii Iudei!... Să-i fie acordată lui, un gură-spartă, un certăreţ care nu se poate împăca nici cu tovarăşii lui trântori şi beţivani!

Antipa zâmbi ca şi cum îşi amintise ceva şi, simţindu-se el însuşi ameninţat, găsi cu cale să adauge câteva cuvinte în apărarea fratelui său mai mare: Observând că prinţul ar vrea să spună ceva, Irod făcu o pauză pentru a-1 asculta.

— Într-adevăr, Arhelau se supraapreciază, sire, dar este chiar atât de neconceput să i se confere regenţa Iudeii? în fond, nu este el moştenitorul acestui tron?

— Asta, aruncă Iron pe neaşteptate, nu este treaba ta! Ajungem acum şi la treburile tale!

Şi astfel, după această considerabilă întârziere, ajunseră şi la treburile prinţului, care erau la fel de dezastruoase. Chiar dacă Antipa ar fi avut instinctul normal al unui copil de şase ani, ar fi trebuit să-şi dea seama, declara regele, la ce riscuri se expusese când consimţise să devină ginerele unui rege arab.

Antipa protestă, fără prea multă convingere, că de fapt i se impusese această „onoare", însă Irod nu părea dispus să atenueze cu nimic împrejurările.

— Ai tratat-o pe această copilă arabă într-un mod ruşinos! Ce neghiob eşti să crezi că aceşti sălbatici arabi - care, cu toate manierele lor necioplite, au şi ei mândria lor - te-ar lăsa să jigneşti unicul copil al regelui lor! Acum va trebui să te descurci singur şi... ia seama, încă bine! Aretas mi-a şi trimis vorbă; mesajul său este scurt, însă clar. Fiica lui trebuie adusă acasă la ea, în Arabia.

Antipa ridică puţin capul şi se lumină. îi adresă părintelui său o privire în care se citea uşurarea. Observând unda de satisfacţie din ochii fiului său, Irod se ridică din scaunul său şi se îndreptă spre el cu un deget ameninţător.

— Fii atent! strigă el. Prinţesa va fi luată acasă în Arabia, nu trimisă, iar tu, „Eminenţa voastră", o va însoţi; Aretas insistă asupra acestui lucru. Fiica sa mult iubită, continuă el, a suferit destul la curtea asta. Ea nu va fi returnată ca un obiect sau o marfa respinsă! Acestea au fost cuvintele sale. Soţul ei o va duce acasă de o manieră corespunzătoare situaţiei lor şi-i va da onorurile la care sunt îndreptăţiţi, atât ea, cât şi compatrioţii ei.

— Dar... se repezi Antipa, de ce vrea el ca eu să joc această comedie? Probabil că el mă dispreţuieşte!

— Sigur că da! răcni Irod, şi nu probabil! Şi de ce nu te-ar dispreţui?

— Sălbaticii ăştia mă vor omorî dacă apar pe acolo, bombăni Antipa.

— Te vor înjunghia dacă nu o vei face!

— Şi cam cât ar trebui să stau acolo?

— Până ce vei fi restabilit mândria ştirbită a prinţesei, până ce le vei demonstra lui Aretas şi consiliului său că tu o respecţi pe prinţesa lor ca pe soţia ta.

Între ei se aşternu tăcerea.

— Trebuie să plec la Roma, protestă Antipa, am treburi acolo!

— Poate, spuse Irod gâfâind furios, dar la Roma n-ai treburi la fel de urgente ca aceea pe care o ai în Arabia.

— Dar cu obligaţiile mele în Galileea cum rămâne?

— Acum trebuie să uiţi cu totul despre Galileea!

— Să înţeleg, sire, că m-ai destituit?

— Pentru moment, da! Ne vom ocupa noi de toate problemele Galileii, iar dacă vei mai pune vreodată piciorul în Galileea, aceasta este o întrebare la care îţi poţi da tu singur răspunsul. Acum poţi pleca! Împacă-te cu prinţesa ta şi pregăteşte-te să o duci acasă la ea fără întârziere.

Deplângându-şi amarnic soarta, Antipa se sprijini de braţele scaunului şi se ridică în picioare cu cea mai nefericită expresie.

— Sire, mormăi el, aceasta este cea mai nenorocită zi din viaţa mea.

— Asta doar până la plecare, adăugă regele. Ia seama ca de acum încolo să nu ai zile încă şi mai nefericite. Fă ce trebuie cu prinţesa ta, spune-i ce mult ai dorit să te întorci la ea, dar că o revoltă în rândul populaţiei din provincia ta... Apoi renunţă, plictisit, văzând că fiul său ascultă cu atenţie, căutând în gura părintelui său un alibi improvizat. Hai, spune şi tu o minciună, continuă el în dorinţa de a contribui la îndulcirea situaţiei fiului lui, dar să fie una bine ticluită! Arnon va încerca să te creadă, dar să ştii că nu e nici pe departe atât de proastă pe cât este bărbatul ei...!

— Ahaa! O revoltă, deci? sări Antipa.

— O revoltă periculoasă, iar tu ,va trebui să rămâi aici şi s-o potoleşti. Irod căzu pe gânduri şi continuă ca pentru sine: Da, asta-i voi spune lui Aretas. Ar putea pune la îndoială cât este de adevărat, însă o scuză proastă într-un caz disperat e mai bună decât nici una. Când mândria unui om este atinsă, aproape orice leac este binevenit.

— Pot pleca acum, Maiestate? întrebă Antipa cu o umilinţă căutată, sperând că tatăl, său se va mai îmbuna, şi îi zâmbi uşor.

— Da, înălţimea voastră, spuse Irod sarcastic şi cu o adâncă plecăciune. Ce măgar eşti!

Întoarcerea în Arabia nu a fost atât de grea pe cât se temea Antipa. El a fost primit cu respectul cuvenit. Era evident că această ruşinoasă neglijare a prinţesei rămăsese un secret bine păstrat. Aparent, Arnon fusese tratată cu amabilitate la Ierusalim. Regele Aretas îşi primise ginerele destul de binevoitor, totuşi fără amabilitate ostentativă, o atitudine uşor de explicat prin reţinerea sa obişnuită.

Consilierii reuniţi în grabă pentru a-şi prezenta omagiile fură obligaţi să admită unul faţă de celălalt (deoarece nici unul dintre ei nu cunoştea cât de prost îi mersese prinţesei, în afară de Ilderan şi Tema) că dacă Antipa n-ar fi fost evreu, ar fi fost aproape un bărbat plăcut.

— Nu e vina lui că e evreu, remarcă Adbil.

— Nu, desigur, încuviinţă Mişma, dar tocmai aici e marele ghinion.

Arnon se întreba dacă i se vor impune restricţii în privinţa întâlnirii ei cu Zendi, dar când acesta îşi făcu apariţia cu drăgălaşa lui soţie Rennah, fiica lui Dumah, atmosfera se destinse îndată, mulţumită micuţei Fara. Rennah, purtând un copil în pântece, o luă în braţe pe neobişnuit de frumoasa fiică a lui Arnon, în timp ce ceilalţi, din diferite motive, se extaziau faţă de inconştienta revărsare de tandreţe maternă a soţiei lui Zendi. Toţi râseră fericiţi când Fara puse o mânuţă trandafirie pe obrazul lui Rennah şi zâmbi. Antipa, care avea talentul de a-şi face repede prieteni, era încântat de reacţia drăgălaşă a fiicei sale la mângâierile consoartei lui Zendi.

— Ce copil adorabil! exclamă Zendi.

— N-am mai văzut-o niciodată să se ataşeze de cineva atât de repede, spuse Arnon. Sunt de-a dreptul geloasă pe tine, Rennah!

— Amândouă sunteţi frumoase, comentă Antipa, nu aveţi de ce să fiţi geloase una pe alta.

Ochii lui Arnon străluciră la auzul acestui compliment. Nu mai exista nici o îndoială acum că prinţul încerca să dovedească cum că

este un soţ bun. Până şi Aretas, de faţă la această scenă, părea cucerit.

— Ce frumoşi sunt, exclamă el pe neaşteptate, ştiut fiind de toată lumea cât de puţin înclinat era el să facă complimente. Toţi trei!

Întoarcerea lui Antipa în Arabia se dovedi astfel mai uşoară decât se aşteptase sau meritase. Micuţa Fara îi netezise calea. Arabii de prin împrejurimi şi din depărtări veneau să vadă acest copil minunat care-i fermecase pe toţi şi a cărui frumuseţe era pe buzele tuturor. Vajnicii păstori care resimţiseră în mod amarnic căsătoria lui Arnon cu un evreu veneau şi ei să se convingă dacă pruncul ei era într-adevăr aşa de frumos precum îi mersese vestea. Şi constatau că prinţul este evident devotat familiei sale, ceea ce ei aveau să transmită mai departe şi altora.

— Poate fi evreu, spuneau ei, însă se poartă bine cu prinţesa noastră.

Arabii cu rang de vârsta lui, iniţial suspicioşi şi distanţi, începură treptat să se apropie de Antipa. Desigur, nu putea rivaliza cu ei la călărie, însă nu era lipsit de experienţă în şa. Respectul faţă de el crescu aproape până la prietenie când, invitat fiind la o vânătoare de lupi, îşi făcu apariţia pe o mânză năbădăioasă cu apucături imprevizibile şi a cărei crupă rezista vizibil autorităţii călăreţului. Aretas îi spusese să-şi aleagă el însuşi calul în dimineaţa aceea. Bătrânul Kedar primise instrucţiuni să-1 asiste. După ce prinţul îl examină cu atenţie, spuse hotărât:

— Am să iau iapa asta, Kedar. Bătrânul şi aruncă o privire dezaprobatoare.

— Ar trebui puţin strunită, sire, spuse Kedar.

— Aş spune mai curând... rosti el tărăgănat, că ar avea nevoie de exerciţiu - ca şi mine, de altfel.

Avantajat de vârstă, putând spune ce gândeşte, Kedar chicoti uşor şi răspunse:

— Bine, cred că vă veţi înţelege amândoi până la urmă.

Năvalnicii tineri care-l aşteptau pe un mic dâmb, îl văzură venind în galop uşor şi schimbară priviri de cunoscători. Apropiindu-se, Antipa descălecă.

— Chinga este puţin cam strânsă, remarcă el, slăbind-o cu îndemânare; cred că o stânjeneşte.

Toţi râseră cu voioşie.

— Acestei iepe nici nu-i trebuie prea mult ca să devină nărăvaşă, spuse Zendi. Nu aţi avut neplăceri cu ea?

— Nimic deosebit, răspunse Antipa mângâind-o pe gâtul transpirat şi ciufulindu-i uşor coama. Acum ai să fii cuminte, fetiţo, nu-i aşa? îi şopti Antipa la ureche. Iapa îşi scuturâ capul, părând să cugete la sfatul primit, şi îşi frecă botul de braţul lui Toţi râseră şi comentară gestul de tandreţe al nărăvaşului animal.

Antipa începu să se împace foarte bine cu arabii. Iarna se apropia. Zilele se scurtau, erau friguroase şi monotone. Uneori, Antipa îi vorbea lui Arnon despre Roma şi ea îl asculta cu ochii mari, plini de interes, dorind să-i facă plăcere. Când prima mică floare de colţ cuteză să străpungă pojghiţa de zăpadă în topire, el sugeră că n-ar fi rău să facă o călătorie la Roma, dar nu pentru o şedere foarte lungă. Ştia că-i va surâde ideea călătoriei, spunea el şi că o va interesa să vadă acest oraş, cel mai mare dintre toate oraşele lumii.

Arnon ezită la început, mai ales că era vorba şi de micuţa Fara.

— O vom lua cu noi, spunea Antipa.

— Dar va fi foarte greu, ripostă Arnon.

— Atunci s-o lăsăm aici, spuse el. Are o doică excelentă, iar noi ne vom întoarce curând. Hai, mai gândeşte-te, o imploră el, adăugând gânditor: Eu sunt un om crescut la oraş, draga mea, şi a trecut atât de mult timp de când n-am mai pus piciorul pe o stradă pavată.

— El s-a purtat foarte bine, Arnon, îi spuse tatăl ei, când

fata îi ceruse sfatul. Chiar mult mai bine decât ne-am fi aşteptat. Poate călătoria asta l-ar dispune.

— Da, dar eu nu mă simt prea bine într-un oraş mare, spuse Arnon.

— Iar soţul tău nu se simte bine la ţară, replică Aretas. Poate ar fi bine ca în problema asta să găsiţi o soluţie de mijloc. Altfel, el nu-şi va găsi astâmpărul aici.

Ea clătina din cap şi se gândi că sfatul e bun. Antipa va deveni curând irascibil aici; nu mai adăugă însă că el deja nu mai avea astâmpăr şi era nervos, prost dispus şi abătut.

Nimeni n-ar fi putut fi mai atent şi plin de gingăşii decât Antipa pe parcursul îndelungatei lor călătorii din portul Gaza către Roma. Vremea de vară timpurie era admirabilă pentru o călătorie pe mare, mica lor corabie se dovedi mai confortabilă decât multe altele, iar porturile în care acostau erau cu adevărat fascinante.

Arnon nu era tocmai sigură dacă buna dispoziţie a prinţului izvora din dorinţa sa de a-i face plăcere sau se datora gândului tainic cu care un băieţandru aştepta întoarcerea în oraşul său fermecat. Îi acordă deci beneficiul îndoielii şi încercă să se bucure de latura agreabilă a călătoriei.

Antipa îşi petrecea orele lungi ale după-amiezilor de trândăvie sub veselul baldachin de pe punte, povestindu-i viaţa petrecută la Roma şi despre prietenii pe care-i va cunoaşte şi ea. Dar cu cât îi vorbea mai mult despre toate acestea, cu atât se simţea mai puţin înclinată să creadă că-i va face plăcere compania unor asemenea oameni zugrăviţi de el. Călăresc ei? întrebă Arnon. Nu! Hotărât lucru, acolo nu există un loc sigur şi liniştit pentru călărie: doar dacă vreunul dintre ei trăieşte undeva în afară, la ţară. Şi nu se pot duce la ţară? Antipa strâmba din nas a lehamite: îi ajunsese cu vârf şi îndesat viaţa la ţară pentru o bună bucată de vreme. Dar... zgomotul de la oraş nu este îngrozitor? Fără îndoială, însă pe Antipa nu-l deranja dimpotrivă, îl însufleţea.

Într-o zi se interesă de limba folosită la Roma.

— Nu-i aşa că e latina? Poate Antipa o va învăţa şi pe ea.

— Nu, îi răspunse Antipa, nu se vorbeşte latina; ea este folosită doar de pătura inferioară. Acolo, toată lumea care este *cineva,* continuă el, are profesori particulari, şi aceşti oameni sunt invariabil greci - sclavi greci.

— Lumea bună este instruită de sclavi?

— Sclavii noştri, draga mea, sunt cei mai inteligenţi oameni din lume. Noi, romanii, nu pretindem că ne comparăm cu ei în materie de învăţătură.

— Noi „romanii"? râse Arnon. Dar tu nu eşti roman, nu-i aşa?

Înainte de a răspunde, Antipa îi aruncă o privire piezişă şi răspunse cu un ton măsurat:

— Prin origine sunt evreu, însă Roma este oraşul meu. După ce-i aranjă pernele lui Arnon pentru a o instala cât mai confortabil, el reveni asupra problemei de limbă: Cred că vei deprinde repede greaca. La început o să vorbeşti cu un accent străin, însă romanii îl găsesc încântător şi se amuză mereu.

— Arnon zâmbi neîncrezătoare. Desigur, ştia că va fi considerată o străină, iar acest cuvânt îi dădu un sentiment de însingurare. Va vorbi într-un fel ciudat şi asta îi va amuza, ceea ce îi displăcea profund. Unele femei de cea mai bună condiţie se distrează flecărind, imitând gângurelile pruncilor, dar Arnon fusese învăţată să dispreţuiască un asemenea comportament prostesc; şi acum, iată, ar putea fi obligată să joace un asemenea rol care nu se potrivea deloc cu temperamentul ei. Căzu pe gânduri şi se încruntă. Dacă la Ierusalim fusese în dezavantaj, acolo cel puţin putuse vorbi ca un adult, dar cum se va simţi oare la Roma[9] O neliniştea atât de mult gândul acesta încât îl întrebă pe Antipa; trezit din permanenta lui reverie, îi răspunse cu un aer absent:

— N-ai să te mai simţi străină după o zi sau două..

Presimţirile ei se adeveriră îndată. Marele oraş înzorzonat

şi zgomotos o năuci. Locuinţa pretenţioasă în care o instalase Antipa era condusă într-un mod cu totul neobişnuit pentru ea. Întâmpina atâtea greutăţi în a se face înţeleasă de servitori în legătură cu ceea ce dorea, încât în curând renunţă să mai joace rolul de stăpână a casei, permiţând câtorva sclavi să procedeze cum îi tăia capul. Aceştia erau adesea beţi şi mai întotdeauna leneveau; era de bănuit chiar că majordomul era necinstit. Mesele se serveau cu întârziere şi neglijenţă, în încăperi domnea dezordinea. Antipa se mulţumea doar să remarce sec că n-a trăit niciodată mai puţin confortabil. Nu spunea direct că ar fi vina lui Arnon, dar a cui putea fi?

Prima lor ieşire în societate a fost la locuinţa lui Marc Varus. Antipa îi reamintise Claudiei că prinţesa lui arabă va avea dificultăţi de limbaj, ceea ce ar pune-o într-o situaţie stânjenitoare; poate Claudia ar binevoi să-şi limiteze numărul invitaţilor la un grup restrâns care ar putea înţelege situaţia lui Arnon; ca urmare, Claudia nu invită decât douăzeci.

Prima persoană care i-a fost prezentată era chiar cumnata lui Arnon, Irodiada, care etala o gură mare, de un roşu ţipător; aceasta îşi abordă noua rudă cu o voioşie zgomotoasă, de parcă ar fi cunoscut-o din copilărie. Prezentările fiind făcute, ea îşi încolăci îndată braţele în jurul gâtului lui Antipa, lipindu-se de el într-o îmbrăţişare vulgară. În spatele ei se afla un bărbat cam chel, cu un rânjet nătâng şi Arnon ghici îndată că nu putea fi altul decât sărmanul Filip. El înaintă sfios şi i se adresă în aramaică:

— De trei ori bun venit, prinţesă Amon, în acest super-oraş. Eu sunt Filip, răsfăţatul soţ al acestei doamne care este atât de strâns „legată" de fratele meu. După cum vezi, suntem o familie unită şi devotată.

Arnon zâmbi la persiflările sale, însă nu-şi putu înăbuşi uimirea faţă de indiferenţa lui Filip pentru comportarea destrăbălată a soţiei sale.

— Trebuie să fie foarte buni prieteni, spuse ea degajat.

Claudia era ocupată cu primirea oaspeţilor. Irodiada se dezlipi de Antipa, dar părea că-i spune ceva la ureche care-j stârnea interesul. Marc Varus apăru şi el, voios şi bine dispus; se apropie de ei şi li se adresă în greacă:

— Aşa deci, în sfârşit o avem printre noi pe încântătoarea prinţesă a Arabiei!

Arnon zâmbi, înţelegând doar pe jumătate.

— Greaca ei nu este încă foarte curgătoare, Marc, spuse Filip. Nu ştii puţină aramaică?

Marc răspunse că ştie foarte puţin şi începu să descrie în termeni extravaganţi noua vilă din Galileea. Arnon, care cunoştea mai puţine amănunte despre vilă decât cunoştea Marc aramaica, îi spuse doar că speră s-o vadă într-o zi. Întrucât intuiţia lui Marc îi sugera că era mai bine să abandoneze subiectul, îi oferi braţul şi o conduse cu un aer protector printre grupurile de invitaţi, prezentându-i mai curând feţe decât nume. Lui Arnon i se păru că nimeni nu ştia cine este sau că nici nu le păsa prea mult. Surâdeau toţi afectat, clătinând din cap şi continuau discuţia pe tonuri ridicate; printre aceştia, doar vreo două-trei femei păreau dispuse să discute între ele pe un ton normal. Arnon era complet năucită de această atmosferă surprinzător de zgomotoasă şi confuză; nu mai fusese niciodată într-un asemenea loc gălăgios şi vulgar.

Marc Varus continua să o târască după el într-un fel care nu-i îngăduia să păstreze nici cea mai mică urmă de demnitate, în timp ce el le striga cuvinte de salut noilor sosiţi. Arnon se întoarse să se uite după Antipa, dar el se pierduse deja în înghesuială sau poate şi uitase de ea.

Acum se servea un prânz copios oaspeţilor tolăniţi, sprijiniţi într-un cot, pe divane moi, dispuse în jurul unei mese lungi. Marc luă loc alături de ea; era sâcâitor de atent, folosind cel mai mic prilej pentru a se apleca cât mai mult spre ea, servind-o personal cu câte o delicatesă. Ea se retrăgea instinctiv, evitând pe cât posibil aceste contacte. După câteva insuccese, înflăcărarea lui Marc scăzu

brusc. Întorcându-i spatele, el încercă să-i atragă atenţia Irodiadei, aflată de cealaltă parte a mesei, dar văzând-o absorbită într-o conversaţie cu Antipa, îşi reluă manevra cu prinţesa arabă; de data aceasta o dojeni însă cu blândeţe pentru rezerva şi abstinenţa ei de la băutură. Arnon încercă să-i explice că printre ai ei nu se obişnuieşte să se bea „intoxicante" (băuturi alcoolice). Uneori, spunea ea, bărbaţii beau câte un pahar cu vin, dar pentru o femeie arabă nu se cuvenea să bea.

Filip, care stătea lângă ea, prinse câteva crâmpeie din discuţia lor, se aplecă şi făcu precizarea că la festinurile romane se bea vârtos.

— Oamenii pe jumătate beţi, continuă el, nu suportă să vorbească cu cineva care nu face acelaşi lucru. De aceea, prinţesă Arnon, Varus te constrânge să bei, şi el ştie bine ce spune. Este gazda ta şi vrea ca prezenţa ta aici să fie o reuşită pentru el.

Marc asculta încruntat, însă nu făcu nici un comentariu.

— Asta înseamnă că nu voi avea succes... decât dacă voi fi puţin beată? întrebă Arnon şocată.

— Ei, spuse Filip tărăgănând cuvintele şi chicotind, ăsta e un fel de a spune, dar, casă fiu sincer, n-am mai auzit niciodată pe cineva să o spună atât de scurt şi direct.

El îi surprinse privirea lui Marc, care îi răspunse cu o grimasă ameninţătoare, ridicând din umeri.

— Mă tem că nu prea îmi va plăcea... la Roma, murmură Arnon.

Părerea lui Filip asupra acestei afirmaţii se lăsă aşteptată şi, privind-o îngândurat, spuse:

— Nu, sigur că nu-ţi poate plăcea. Fratele meu nu trebuia să te aducă aici. Eşti dintr-un aluat prea delicat ca să fii întinată de această degradare.

Pentru moment, Arnon îl privi pe Filip atent, suspectându-1 că aia peste picior, dar constată că era sincer.

— Poate şi tu ai fi mai fericit... în altă parte, spuse ea.

— Oriunde în altă parte, răspunse el.

După câteva săptămâni, timp în care ea încercă fără succes să se acomodeze cu moravurile Romei, Arnon renunţă şi îl rugă pe Antipa să-i scuze absenţa la următoarele festinuri.

— Asta înseamnă să-mi petrec după-amiezile acasă? întrebă el cu viclenie, spre a-i testa reacţia. Aşadar, tu crezi că ar trebui să duc o viaţă de pustnic într-o peşteră?

La asemenea întrebări nu exista decât un răspuns. Arnon îl asigură că e liber să meargă singur, oricând şi oriunde îi va plăcea; ceea ce şi făcu. Nu trecu prea mult timp şi ei începură să se vadă din ce în ce mai rar, nefăcând eforturi pentru a remedia această înstrăinare.

Într-o seară de toamnă timpurie, pe când Arnon se pregătea să ia cina singură, Filip apăru pe neaşteptate. Ea insistă să cineze cu ea şi el primi bucuros. Arnon constată că nu se simţea stânjenită în compania lui Filip, a cărei reţinere era greşit interpretată de fiecare drept prostie şi, înainte ca discuţia lor să capete un aspect personal, printr-un acord tacit, amândoi înţeleseră cât erau de însinguraţi. Filip îi spunea că viaţa ei la Roma devenise probabil foarte plictisitoare, iar Arnon îi răspundea că acest cuvânt n-ar fi poate cel mai potrivit, dar nici nu era prea aparte de adevăr.

— Uneori, afirma Filip visător, de-abia o pot suporta. M-am gândit adesea să plec de aici în Sicilia, poate undeva unde să trăiesc singur. Închisese ochii şi părea că gândul său zbura departe: La ţară, într-o căsuţă pe o colină verde, cu fructe şi flori, copaci, iarbă, asfinţit de soare şi un câine sau doi drept prieteni!

— Dar mă întreb dacă ai fi fericit departe de familie, încercă Arnon o părere când el se trezi din reverie.

— Eu nu am familie, mormăi el. Irodiada nu e niciodată acasă, iar eu nu o întreb unde îşi petrece timpul.

—Şi de ce nu o întrebi, cuteză Arnon, nu este soţia ta?

—Pentru acelaşi motiv pentru care tu nu îl întrebi pe Antipa unde-şi petrece timpul, răspunse Filip cu un surâs ştrengăresc, pun pariu că dacă am încerca să aflăm cam pe unde s-ar afla ei acum, i-am găsi pe amândoi în acelaşi loc.

—Vrei să spui că sunt adesea împreună?

—Sunt întotdeauna împreună! Şi dacă aş fi în locul tău, Arnon, m-aş întoarce imediat în Arabia, înainte ca scandalul să te umilească pe tine şi pe poporul tău.

Inima lui Arnon începu să bată puternic şi tâmplele îi zvâcneau.

—Bănuiesc că acesta este motivul pentru care ai venit în seara aceasta la mine, spuse ea neputincioasă. Cred că era şi timpul să aflu aceste lucruri.

Filip încuviinţă din cap fără s-o privească.

—Toată lumea ştie, spuse el, de ce n-ai şti şi tu?

În dimineaţa următoare, inevitabila înfruntare dintre Antipa şi Arnon puse capăt nefericitei lor alianţe. Spre marea lui uşurare nu s-a discutat scandaloasa comportare a prinţului. Arnon se mărgini să spună doar că Roma nu mai era locul potrivit pentru o prinţesă arabă care spera să fie fericită, iar Antipa acceptă bucuros spunând că întoarcerea printre ai săi era unica soluţie a problemei lor. El, personal, se va ocupa de aceasta fără întârziere.

În acest scop a fost pregătită o corabie bine utilată şi încărcată cu tot ce trebuia pentru a face cât mai confortabilă o lungă călătorie pe mare. Oameni de încredere, iscusiţi în conducerea caravanelor, au fost angajaţi pentru siguranţa călătoriei pe uscat, din portul Gaza.

Cu o zi înainte de îmbarcare, Antipa încercă să aducă discuţia asupra posibilei atitudini a regelui Aretas. Asigurându-o din nou pe Arnon asupra înţeleptei ei hotărâri de a se întoarce acasă, el adăugă mieros:

—Ce fericit va fi tatăl tău să te aibă din nou acasă, lângă el! Sunt convins că s-a simţit atât de singur fără tine!

Arnon se încruntă, strânse buzele şi-1 privi drept în ochi. Antipa se feri, evitându-i privirea. Încet, ea se aplecă să-1 privească cu insistenţă pe sub genele ei lungi, apoi îi adresă un zâmbet enigmatic.

—Tatăl meu se va bucura, desigur, de întoarcerea fiicei sale în cortul său, spuse ea măsurându-şi cuvintele, însă Aretas, regele Arabiei, nu va fi încântat să afle că prinţesa Arabiei a fost expusă ruşinii de un duşman străin!

— Să înţeleg că va căuta să se răzbune? De data aceasta Antipa era serios, iar vocea îi tremura.

—Văd că prinţul Antipa nu cunoaşte prea bine istoria Arabiei, răspunse Arnon, dacă îşi închipuie că această jignire poate fi uşor trecută cu vederea.

Acest avertisment încărcat de subînţelesuri curmă buna dispoziţie şi siguranţa de sine a prinţului. Îmbujorându-se, începu să umble furios încoace şi încolo.

—Regele Arabiei n-are decât să facă ce poftеşte! strigă el. Fără îndoială că prinţesa va pune şi ea paie peste foc, dar, sigur, nu-i va spune regelui că nici ea n-a făcut vreun efort pentru a-şi îndeplini obligaţiile faţă de soţul ei. Se opri din noi şi o privi sever. Eu nu ţi-am făcut nici un rău, dimpotrivă, tu m-ai părăsit!

Arnon se ridică brusc în picioare, iar ochii îi scăpărau de mânie.

—Chiar vorbeşti serios!? exclamă ea. Primeşte mulţumirile mele, Antipa, pentru această favoare deosebită!

Uluit de această reacţie neaşteptată, simţindu-se lovit în vanitatea lui, o privi atent şi constată că nu era ironică: vorbea sincer. El ezitase îndelung să-i dea această veste zdrobitoare, iar acum devenise clar că era încântată că fusese, în sfârşit, exprimată. Se înclină rigid şi se îndreptă spre uşă, de unde se mai întoarse pentru a-i adresa ultimele cuvinte:

—Pe corabie vei găsi o tânără sclavă greacă, de familie bună, pe care am cumpărat-o la un preţ foarte mare. Este proprietatea ta şi sper

să o iei cu tine. Ea citeşte, scrie şi vorbeşte curgător greaca. în afara îndatoririlor sale, o va învăța poate, pe copila mea o limbă mai plăcută decât imitația necioplită a limbii aramaice care se vorbeşte în Arabia.

Arnon se îmbujoră iar.

— Chiar dacă limba noastră este necioplită sau nu , replică ea, depinde de cine,o vorbeşte! Şi apoi, n-am nevoia de un cadou de despărţire de la tine.

— Fă cum vrei, spuse Antipa nepăsător. Oricum, sclava se va afla pe corabie şi îți va aparţine. Dacă nu o vrei, arunc-o peste bord.

La plecarea corăbiei, prinţul nu era prezent. De fapt, Arnon nici nu aştepta să apară, aşa încât nu se simţea dezamăgită.

În ultimul minut, înainte de pornirea în larg, Filip sosi într-o dispoziţie surprinzător de veselă. El o luă deoparte pe puntea din spate, unde avură o scurtă discuţie de despărțire.

—Este o zi bună pentru tine, spuse el voios, la fel ca şi pentru mine! Tu te întorci acasă la oameni care te iubesc, eliberată şi departe de tot ce ţi-a făcut viaţa neplăcută.

—Dar tu? se interesă Arnon.

— Şi eu sunt liber! Irodiada mi-a adus la cunoştinţă că ea şi fratele meu vor să se căsătorească şi m-a întrebat dacă sunt de acord să divorţez. Să divorţez? Auzi ce vorbă! Niciodată nu am acţionat cu mai multă vioiciune, ca acum. Peste o săptămână plec în Sicilia.

— Ce norocos eşti, Filip, spuse Arnon, sper să fii fericit acolo. Mă voi gândi mereu la tine, imaginându-te în grădina ta mult visată. Prinţul poate ţi-a spus şi ţie, divorțează de mine, adăugă ea încet.

Filip dădu din cap afirmativ.

— Am fost încântat şi surprins totodată că Antipa a avut curajul să-ţi spună asta personal. Fratelui meu i-a displăcut întotdeauna să admită că este un derbedeu.

După ce-şi luară rămas bun şi corabia se puse în mişcare

Arnon se îndreptă spre cabina spaţioasă unde o tânără şi foarte drăgălaşă sclavă, cu o figură neobişnuit de luminoasă şi senină, cam de vârsta ei, despacheta lucrurile trebuincioase călătoriei. Ea uitase complet de sclavă. Fata îi făcu o plecăciune adâncă şi timidă, apoi îşi reluă îndeletnicirea.

—Mi s-a spus că îmi aparţii, spuse Arnon cu bunăvoinţă. Cum te cheamă?

—Ione, înălţimea voastră, spuse fata cu o nouă reverenţă supusă.

—Mi te poţi adresa cu „prinţesă Arnon" şi fără plecăciuni. Te pricepi la călătoriile pe mare?

—Nu ştiu, prinţesă Arnon.

—Dar aceasta nu este prima ta călătorie, nu-i aşa?

—Nu, prinţesă Arnon. Am fost adusă la Roma din Pireu, într-o corabie de sclavi, pe când nu aveam decât zece ani, dar noi eram îngrămădiţi, acolo, jos, unde era mereu întuneric şi unde lipsea aerul. Îmi era rău mai tot timpul. Poate ar fi mai bine dacă...

—Dacă ţi se permite să respiri? completă Arnon. Ne vom ocupa şi de asta, zâmbi ea într-un fel care avu darul să o liniştească şi ochii fetei se luminară. Va fi o lungă călătorie, adăugă ea. Te voi duce cu mine în Arabia.

—Sunt bucuroasă, prinţesă Arnon, murmură Ione.

—Nu-ţi pare rău că părăseşti Roma? Nu-ţi va fi dor de-acasă?

—Eu nu am casă, prinţesă Arnon. Mă bucur că plec de la Roma şi ştiu că voi fi fericită în Arabia.

—Dar tu n-ai fost niciodată în Arabia, protestă Arnon.

—Nu, prinţesă Arnon, răspunse Ione, dar ştiu că voi fi fericită acolo unde se va afla şi prinţesa.

Caravana ajunse ostenită în faţa taberei regelui către apusul soarelui. Bătrânul Kedar era vizibil tulburat în timp ce o ajuta pe Arnon să iasă din colivia cocoţată pe spinarea cămilei,

apucând-o de subsuori, aşa cum făcea când nu era decât o copiliţă. Vestea că prinţesa se întorsese acasă se răspândi repede. Nefti o întâmpină în prag şi imediat i-o dădu în braţe pe micuţa Fara. Lui Arnon i se umeziră ochii în timp ce privea faţa surâzătoare a copilului său. Slugile se adunară şi ele îndată în jurul noilor veniţi, fiecare în felul său schiţând gesturi şi murmurând cuvinte de profundă încântare. Prinţesa se interesă de tatăl ei.

— Regele va fi aici dintr-un moment într-altul, răspunse Kedar. L-am îngropat în după-amiaza asta pe bunul nostru Ilderan.

După asfinţit sosi şi Aretas, îndurerat pentru pierderea nepreţuitului său prieten. Prezenţa lui Arnon îl mai însenină puţin, însă era nerăbdător să afle motivul aducerii ei acasă de către străini. Vrând să-l cruţe, ea încercă să-i calmeze furia crescândă, luând asupra ei cea mai mare parte a vinei, dar el îi ceru să-i spună tot adevărul, ceea ce şi făcu până la urmă şi în cele mai mici amănunte. Aretas nu mâncă şi nici nu dormi în noaptea aceea.

În dimineaţa următoare, solii bine echipate fură trimise în toate direcţiile, cu mesaje către consilieri prin care li se relata pe scurt cele întâmplate. La rândul lor, consilierii trimiseră vorbă şeicilor triburilor în vederea unei incursiuni imediate asupra Ierusalimului. Se ordonă mobilizarea cavaleriei, concentrarea ei având loc pe malul de est al Iordanului, în apropiere de satul Jeşimot. în decurs de cinci zile se adunaseră deja două mii de călăreţi înarmaţi.

Furia care-l cuprinsese pe Aretas, deşi încă primejdioasă, era acum înfrânată, aşa încât în momentul în care regele se adresă trupelor sale întărâtate, avea o înfăţişare calmă, dar hotărâtă.

— Arabia a suferit o gravă umilinţă din partea iudeilor. Irod va primi o ripostă cruntă şi rapidă dacă mârşavului Antipa nu i se va da de urmă.

Arabii nu aveau nevoie de alte îndemnuri. Erau atât de nerăbdători să pornească, încât consilierii amânară alegerea unui succesor al lui Ilderan. într-adevăr, Aretas îi stăpâni cu greu până la sosirea altor contingente din depărtări. Tânărul Zendi urma să mobilizeze un număr de oameni dintre curajoşii săi vecini şi ar fi luat-o înaintea celorlalţi dacă Aretas nu i-ar fi potolit cu severitate avântul.

— Cândva îi vei putea conduce pe aceşti oameni, spuse el, şi poate nu e prea devreme să le spui că, în afară de îndrăzneală şi curaj, mai este nevoie şi de raţiune.

Când în sfârşit ordinul mult aşteptat se dădu în dimineaţa aceea memorabilă, ei se şi avântară spre asfinţit trecând râul, mai apoi urcară în grabă coasta Iudeii, după care galopară încolonaţi câte patru spre câmpie, trecând prin satele luate prin surprindere, scurtând căile până ce ajunseră pe un drum mărginit de palmieri ce se întretăia cu suburbia Bethaniei; se avântară în sfârşit pe lunga colină de pe a cărei culme puteau fi zărite strălucind în soarele amiezii turlele şi cupolele Ierusalimului. încolonaţi mereu în aceeaşi formaţie, ei pătrunseră prin porţile masive deschise, unde o mână de gărzi şi câţiva perceptori dezorientaţi se împrăştiară în grabă la vederea lor. Străbătură în plin galop străzile şerpuitoare, înguste şi aglomerate, nepăsători la strigătele şi ţipetele mulţimii cuprinse de panică ce se îmbulzea să se adăpostească în diferite refugii. Erau acum în faţa impunătorului palat al lui Irod, numit „Insula", unde se opriră. Aliniaţi în coloane ce umplură spaţioasa piaţetă aflată în faţa imensei insule de marmură, descălecară de pe caii lor năduşiţi, aşteptând în timp ce Aretas şi consilierii urcau largile trepte albe şi străbăteau terasa pietruită; un alt rând de trepte duceau spre o impunătoare uşă de bronz.

Vreo mie de legionari romani se aflau în poziţie de apărare, dar fără să intervină pentru a-i împiedica pe călăreţii arabi. Se putea crede că neruşinarea acestor aprigi călăreţi care îndrăzniseră să se avânte chiar până la porţile Insulei îi luase minţile legatului.

Lui Aretas i se păru ciudat că o forţă atât de mare era mobilizată pentru paza palatului regal. Mai mult ca sigur, regele nu primise nici o veste în legătură cu o posibilă invazie, iar dacă el ordonase trupelor sale să respingă un atac, de ce stăteau ei acum ca nişte stane de piatră?

—Du-mă la Irod! i se adresă Aretas strigând legatului care se apropia cu respect.

— Regele Irod a murit, sire.

— Ia seama, strigă Zendi, este periculos să-1 minţi pe regele Arabiei!

—V-am spus adevărul, sire, repetă calm legatul. Regele Irod a murit azi-dimineaţă de un atac. Arătând către trupele sale, mai adăugă: Aceasta este garda de onoare.

— Deschide~porţile! ordonă Aretas. Am venit aici să-1 văd pe Irod, viu sau mort!

După o scurtă discuţie, legatul Julian dădu ordin şi uşa mare de bronz se deschise. Detaşamentul călare începu să înainteze.

— Sire, protestă legatul, sper că nu aveţi de gând să pătrundeţi călare în Insulă! Ar trebui să-i arătaţi mai mult respect regelui Iudeilor!

—Dă-te la o parte! mormăi Aretas. Nu mă aflu aici să-i aduc omagii!

Străbătură călare palatul de marmură, pătrunseră într-un larg coridor, păzit de o santinelă înfricoşată pe care o întrebă unde se află corpul lui Irod. După ce aflară că acesta este depus în sala de consiliu, se îndreptară către frumoasa încăpere boltită. în centru, pe un catafalc, zăcea corpul neînsufleţit al regelui iudeilor. Garda militară stătea la pământ. Formând un cerc în jurul rămăşiţelor pământeşti, arabii rămaseră un lung moment în ţăcere. Aretas arătă cu biciul de călărie către faţa de ceară şi spuse calm:

—E limpede că nu ne putem răzbuna pe ăsta! Nu văd nici o armată iudaică cu care să ne confruntăm şi nu avem nici un motiv să sfârtecăm această legiune romană.

Aretas descăleca, iar consilierii îi urmară exemplu. Cu căpăstrul în mână, ei se aşezară în cerc în jurul catafalcului şi ţinură un sfat. Toţi căzură de acord că nu mai era nimic de făcut la Ierusalim. Nemulţumit, Dumah sugeră să spânzure corpul lui Irod de un copac în curtea interioară a palatului. Mişma, care urma să fie numit consilier şef, obiectă faţă de această propunere pe motiv că ar fi nedemn.

—Ar fi la fel de demn ca şi ceea ce facem noi acum, spuse Dumah, privind cum armăsarul lui Mişma făcea un pas înainte şi adulmeca picioarele vineţii ale defunctului rege. Toţi cei de faţă râseră pe înfundate. Chiar şi Aretas rânji, însă reţinut. Încălecară, dădură un ocol sălii de consiliu, se strecurară prin coridorul pe care intraseră şi ieşiră în soarele dogoritor. Călăreţilor rămaşi afară li se prezentă un scurt raport asupra situaţiei şi li se dădu libertatea să facă fiecare ce pofteşte până la apusul soarelui.

Dezamăgiţi şi iritaţi, ei se întoarseră în zona în care se desfăşura negoţul şi, după obiceiul soldăţesc, dădură iama prin prăvălii şi pieţe, dar fără să provoace pagube serioase. Doar un bătrân aurar indignat îndrăzni să li se adreseze călăreţilor care dădeau buzna în prăvălia lui:

—Aveţi bunătatea, vă rog, şi lăsaţi-vă caii afară. Sunteţi bineveniţi, însă nu avem loc de găzduire şi pentru cai.

Arabii găsiră hazlie observaţia şi râseră cu poftă în timp ce dădeau roată prin bazarul său, examinând marfa de preţ expusă. Mulţumit că arabii nu-i devastaseră prăvălia, aurarul răspunse bucuros la toate întrebările.

— Cum se face că nu ţi-ai închis azi prăvălia? se interesară arabii.

— N-am primit nici un ordin să închidem, răspunse bătrânul negustor.

—Nu ştii că regele Irod a murit?

—Sigur că ştiu.

—Era bolnav de mult?

— Nu aţi auzit?

— Am aflat că a murit, asta-i tot.

— Da, dar mai e ceva! Prinţul Arhelau s-a întors noaptea trecută de la Roma şi s-a certat cu regele. Se spune că prinţul fusese înjunghiat accidental, iar regele a avut un atac şi a murit.
r Arabii se opriră şi cercetară prăvălia, apoi îl asaltară pe bătrân cu alte întrebări. Era prinţul grav rănit? Da, se spune că e pe moarte.

Pe măsură ce după-amiaza înainta, câţiva călăreţi reuşiră să găsească nişte vin, ceea ce le împrospătă interesul pentru misiunea lor de răzbunare. Dădură o raită călări în marele vestibul al Templului, sfâşiară câteva minunate tapiserii lucrate artistic de pe pereţi şi dădură foc palatului Marelui Preot. Cât privea răzbunarea, nimeni nu se arăta satisfăcut. Asta putea veni mai târziu, când vor da de urma lui Antipa. El stăpânea peste Galileea. într-o zi, susţineau ei, câţiva bravi arabi aleşi pe sprinceană vor face o incursiune prin partea locului...

Pe înserate, ei erau gata de drum şi porniră astfel către casă pe lună plină. în dimineaţa următoare, ca şi când expediţia nu se soldase şi aşa cu incidente, armăsarul lui Aretas, apreciind greşit un obstacol, îl azvârli puternic pe călăreţ la pământ. Cei aflaţi în apropiere descălecară şi se repeziră să-1 ridice, însă Aretas era deja mort.

Improvizând o litieră din ramuri tinere de arbuşti, călăreţii îşi purtară regele până acasă. în seara aceea ei se opriră şi îşi instalară tabăra în apropiere de Jeşimot. După ce luară cina în tăcere, trupele se adunară să-1 asculte pe Mişma în legătură cu încredinţarea domniei Arabiei lui Zendi, fiul lui Ilderan.

CAPITOLUL III

Spre satisfacţia tuturor, tânărul Zendi a dovedit generozitate în soluţionarea problemei referitoare la statutul prinţesei Arnon. în această delicată situaţie a fost ajutat şi de faptul că moştenise de la tatăl lui, Ilderan, mari turme de oi, cirezi de vite şi destule cămile pentru echiparea unei duzini de caravane pentru călătoriile lor regulate spre mare.

Era normal ca noul rege să preia întreg teritoriul stăpânit de Aretas, însă el ceru imediat consilierilor permisiunea să cedeze prinţesei o suprafaţă din pământul regelui pentru păşunatul şeptelului lăsat prin testament de tatăl ei.

Dată fiind simpatia pe care arabii o nutreau pentru nefericita lor prinţesă, această revărsare de căldură sufletească şi bunăvoinţă îl plasă pe tânărul monarh într-o poziţie avantajoasă îndată după preluarea îndatoririlor sale. Era de asemenea clar că avea nevoie de loialitatea întregii ţări, deoarece în cursul iernii trecute căzuse puţină zăpadă, iar concurenţa pentru păşuni necesita un control riguros şi înţelept în toiul verii, când problema devenea mai serioasă. Prin această acţiune mărinimoasă, Zendi îşi începu domnia sub bune auspicii. Chiar şi Mişma, care fusese atât de aproape de scaunul domniei, îşi exprimă convingerea că Arabia încăpuse pe mâini competente şi, ca urmare, îi oferi fiului lui Ilderan întregul său sprijin.

Cu aprobarea consiliului, Arnon îşi stabili locuinţa pe un mare

platou, la două mile depărtare spre miazăzi de tabăra regelui, unde i se părea aproape ca acasă, întrucât i se permise să păstreze întregul mobilier şi servitorii deţinuţi de tatăl ei. La sugestia binevoitoare a lui Zendi, însemnele regale fluturau în faţa intrării impunătoare a taberei, iar replica acestora era brodată pe veşmintele ei. „...Şi Fara va purta pe îmbrăcămintea ei emblema regală", adăugase Zendi.

Pe măsură ce vara de grea încercare înainta, regele, consilierii şi şefii triburilor se confruntau cu atâtea neajunsuri interne, încât chestiunea răzbunării lui Arnon fu abandonată. Problemele Arabiei erau şi aşa destul de grele, fără a mai adăuga şi altele care ar fi antrenat riscuri şi responsabilităţi în vederea organizării unei incursiuni de pedepsire, ceea ce presupunea trimiterea celor mai buni oameni, precum şi timp foarte preţios. Se răspândise vestea că prinţul Antipa şi depravata lui soţie îşi stabiliseră reşedinţa permanentă în Galileea. Foarte bine! se spunea în Arabia, vom şti unde să-l găsim. Să-i dăm răgaz şi să aşteptăm un moment favorabil nouă.

Câţiva tineri cu minţile mai înfierbântate, încă nemulţumiţi din cauza recentului eşec din Ierusalim, protestară contra acestei amânări, susţinând că onoarea Arabiei era în joc şi că orice întârziere în plătirea poliţei putea fi interpretată de iudei ca un semn de indiferenţă sau drept ceva şi mai rău. Pentru a stăvili indignarea nesăbuiţilor fii şi nepoţi, consilierii pregătiră o impresionantă declaraţie de intenţie pentru repararea acestei nedreptăţi pe .care fiecare tânăr arab, cu temperamentu-i năvalnic cunoscut, o putea semna, acţionând în consecinţă când va dori.

În cortul principal al regelui, unde se dezbăteau toate treburile ţării şi unde se ţineau reuniunile consiliului, exista o masă masivă de stejar, frumos încrustată cu scene ce ilustrau preocupările crescătorilor şi păstorilor. Această venerabilă masă fusese considerată drept simbol al autorităţii vreme îndelungată, încă din timpul domniei legendarului tetrarh, ale cărui fapte de vitejie şi

destoinicie îi inspiraseră pe menestrelii multor generaţii. Nimeni nu-şi mai aducea aminte de numele meşteşugarului care o executase, întrucât acesta murise de cel puţin trei secole, dar masa fusese folosită de atunci fără întrerupere Pe această masă se aflau documente de mare importanţă: petiţii şi edicte ale consilierilor, precum şi decrete ale regelui.

După multe deliberări, consilierii depuseră jurământul formal, imprimat cu litere colorate, frumos alcătuite, prin care se declara că semnatarul se angaja să o răzbune pe prinţesa Arnon prin nimicirea lui Antipa, tetrarhul Galileii şi Perei. Momentul şi modul de ducere la îndeplinire a jurământului rămâneau la alegerea răzbunătorului. Tot el hotăra dacă îl va înfăptui de unul singur sau cu concursul altora, însă o dată îndatorirea asumată, aceasta era în mâinile sale, iar Arabia aştepta să-şi ţină promisiunea, oricare ar fi fost costul.

Sulul greu de papirus era aşezat cu tot ceremonialul pe masă, dându-se de ştire că acesta se afla acolo spre a fi semnat de oricine se simţea îndreptăţit s-o facă. Dar soarele dogoritor continua să pârjolească iarba şi toţi erau preocupaţi de nevoia disperată de păşune, pentru a mai salva ce mai rămăsese din turmele decimate. Fiecare era de părere că Antipa trebuia să plătească cu viaţa pentru mârşăvia sa, însă Arabia era nevoită să aştepte zile mai bune.

Întârzierea ducerii la împlinire a răzbunării faţă de Antipa constituia pentru Arnon o preocupare măruntă; pentru cel ce avea să o ducă la capăt însă era o afacere foarte periculoasă, întrucât era aproape,sigur că avea să-l coste viaţa şi aceasta pentru că se ştia că Galileea era păzită acum cu străşnicie de omul care trăia fără îndoială ca într-o fortăreaţă, cu teama de represalii. „Eu nu mai vreau să fiu cauza altor necazuri: am avut şi aşa destule amărăciuni de pe urma pactului semnat de Arabia cu evreii. De ce să nu se termine o dată cu povestea asta?" protestă Arnon după ce află de jurământul întocmit de consilieri. Zendi socoti că sugestia ei părea destul de înţeleaptă, însă adăugă că Arabia ar dormi mai liniştită

dacă l-ar şti pe Antipa mort.

Căzură câteva ploi încurajatoare în vara aceea, mult prea târziu ca să mai poată înviora păşunea pârjolită, însă cu speranţe pentru un sezon viitor mai bun. Iarna sosi cu un frig aspru şi alarmant de sărăcăcioasă în zăpadă.

Păstorul arab, când se afla însingurat cu turmele în ţinuturi îndepărtate, unde teama şi spaima erau personificate, nu ducea lipsă de superstiţii şi nici de fascinaţia pe care o simţea faţă de forţele supranaturale. Aproape fiecare simţea că această neobişnuită epidemie de nenorociri se abătuse asupra lor ca o pedeapsă; şi, deşi oameni cu mintea mai luminată respingeau de formă aceste superstiţii, pretinzând că nu le pasă, în intimitate puteau fi auziţi spunând că Cineva sau Ceva ar fi la originea acestui blestem.

Vara ce urmă fu considerată drept cel mai prost sezon de care îşi aminteau bătrânii; pe povârnişuri puteau fi văzute doar câteva caravane transportând piei de animale şi lână către portul Gaza. Tinereţe cămile pe care le duceau la târgul din Petra, Ierihon şi Joppa erau prea jigărite pentru a fi vândute la un preţ profitabil. Nu mai existau decât puţine rezerve de grâne pentru menţinerea şeptelului pe timpul iernii care era foarte aproape.

în aer plutea un sentiment general de nemulţumire faţă de nenumăratele lipsuri şi constrângeri. Cineva era vinovat de toate acestea. Toţi erau de părere că necazurile se datorau alianţei pe care Arabia o făcuse cu evreii. Fiecare îşi amintea acum că la vremea aceea socotise că din acest pact nu putea ieşi nimic bun. Desigur, nimeni nu o învinuia pe Arnon de toate acestea, deoarece era foarte clar că ea suferise cel mai mult de pe urma lui şi ar fi fost o cruzime de neiertat ca ei să se năpustească asupra nefericitului copil care simboliza această uniune cu totul neinspirată. Cu toate acestea, vizitele prietenilor lui Arnon deveniseră din ce în ce mai rare. La început nu a fost prea afectată, dându-şi seama că fiecare era

copleşit de propriile griji casnice, neavând dispoziţie pentru întreţinerea unor relaţii sociale.

Foarte ciudat, pe pământurile lui Arnon exista o păşune mai bună decât în oricare altă parte pe distanţe de mai multe mile. Vecinii ei nu o învinuiau făţiş pe prinţesă pentru această fărâmă de prosperitate, dar oricum, situaţia li se părea destul de ciudată. Într-o zi, un şeic făcu remarca, mai în glumă, mai în serios, că oriunde se află un evreu, acolo poate fi văzută şi o oaie grasă.

—Un evreu? se miră prietenul acestuia, care călărea alături de el. Ce evreu?

—Păi, n-ai văzut păşunile prinţesei Arnon?

—Dar prinţesa nu este evreică! răspunse prietenul.

—Ea nu, dar copilul, da!

E incredibil cu câtă repeziciune se răspândi această sarcastică remarcă pe tot cuprinsul îndureratei Arabii, până ce ajunse în cele mai înfrigurate şi înfometate cătune din munţi.

Pe măsură ce acest sentiment potrivnic prinţesei câştiga tot mai mult teren, acei puţini care îi mai rămăseseră loiali păreau cu atât mai dornici să-şi manifeste prietenia faţă de ea. La câteva zile, Zendi şi Rennah veneau călare, pentru a se asigura de bunăstarea lui Arnon. Deşi ea era acum prinţesă doar cu numele, Zendi se străduia s-o ţină la curent cu treburile regatului, ca şi cum ar fi fost îndreptăţită să le cunoască. într-o zi, el îi povesti despre nefericita expediţie la Ierusalim şi îi aduse veşti că împăratul Tiberius hotărâse să nu desemneze un alt evreu drept cârmuitor al Iudeii. De acum încolo, şeful executivului avea să fie un roman. Proaspătul numit era deja înscăunat la Ierusalim; acesta provenea de la Prefectura Cretei şi se numea Pilat din Pont. Fără îndoială că el avea să se împace cu iudeii, pentru că se spunea că e un om cu tact şi împăciuitor.

Arnon întrebă dacă poziţia lui Antipa în Galileea va fi afectată de această situaţie.

— Probabil că nu, presupuse Zendi. Birul pe care Roma îl primeşte de la mica şi săraca Galileea nu acoperă nici pe departe costul pentru colectarea lui. Antipa îşi putea permite să le plătească el însuşi taxele şi fără îndoială ar fi foarte bucuros s-o facă doar pentru a-şi păstra titlul de tetrarh.

Uneori, Zendi îi oferea lui Arnon prilejul să vorbească despre rezerva crescândă care se manifesta faţă de ea, însă părea că ea nu-şi prea dă seama de acest lucru şi prin urmare durerosul subiect era evitat.

Adesea, Kitra, drăgălaşa noră a lui Mişma, venea să-şi petreacă după-amiezile împreună cu băieţelul ei de patru ani, Voldi, care se simţea spontan atras de micuţa Fara.

Calda prietenie dintre Kitra şi Arnon începuse încă din copilărie, atingând în prezent un grad de intimitate afectuoasă, alimentată probabil şi de faptul că prinţesa Arnon nu mai făcea parte din casa regală, în timp ce Kitra ratase această poziţie din cauza unui accident banal ce provocase amânarea desemnării socrului său Mişma ca şef al Consiliului şi, în această calitate, ca imediat succesor al lui Aretas. Ele îşi petreceau lungile după-amieze împreună, urmărind fericite felul în care se înţelegeau copiii între ei, întrucât Fara nu avea alţi camarazi dejoacă, iar Voldi nu manifesta niciodată atâta interes pentru un alt copil. Câteodată, cele două tinere mame se întrebau dacă această mică prietenie va putea continua pe măsură ce copiii vor creşte, deşi recunoşteau că asemenea cazuri nu se întâlnesc în mod obişnuit.

După trei ierni consecutive, cele mai aspre cunoscute de Arabia, urmate de veri secetoase şi cu multă uscăciune, prevestitoare de noi perioade de foamete, atât pentru oameni, cât şi pentru animale, în sfârşit zăpada căzu din belşug şi pretutindeni, în munţi şi pe văi, acoperind mari suprafeţe de deşert and, care nu cunoscuseră nici o umiditate de un număr bun de ani. Ningea şi se topea şi iar ningea până ce văile fură inundate. Veni o primăvară timpurie, cu un soare

strălucitor, şi întreaga Arabie era acum o întinsă păşune verde.

Oamenii care suferiseră cel mai mult de pe urma pierderilor şi care se întrebau adesea dacă n-ar fi mai înţelept, spre binele ţării, ca micuţa prinţesei Arnon să fie trimisă înapoi la Ierusalim, „acolo unde-i este locul", erau bucuroşi acum că acest lucru nu se înfăptuise, iar câţiva dintre ei se simţeau ruşinaţi de a fi nutrit un asemenea gând.

Era greu de crezut că un astfel de noroc le putea surâde din nou, dar iată că minunea se înfăptuise. Nu doar în cursul iernii ce a urmat, dar şi în următoarea, straturi groase de zăpadă acoperiră întreaga ţară, astfel încât, în toamnele acelea îmbelşugate, lungi caravane încărcate îşi croiau drum la vale pe cărările munţilor, ocoleau coasta de răsărit a Mării Moarte, îndreptându-se apoi spre vechiul „drum al sării" dintre Enghedi şi Gaza.

Nu arareori se întâmpla ca unii păstori înstăriţi, cu arginţi zornăind în pungă, să remarce că tânăra fată a prinţesei Arnon, departe de a fi o ameninţare pentru Arabia, adusese naţiunii, prosperitatea evreiască; la care vecinul său răspundea: „eu v-am spus întotdeauna că voi sunteţi o mână de nebuni care v-aţi pornit cu ura împotriva acestei drăgălaşe copile"şi venea imediat riposta: „dar chiar tu spuneai că trebuie să fie scoasă din ţară". „Da, şi dacă am spus, asta nu înseamnă că eşti mai puţin vinovat că susţii asemenea lucruri". Toţi cei care o văzuseră pe micuţa Fara erau acum de acord că e cel mai frumos copil din Arabia, şi aşa şi era, fără putinţă de tăgadă. Avea ochii mari, bine marcaţi, şi faţa rotundă de evreică, dar culoarea pielii era mult mai deschisă decât a atrăgătoarei sale mame.

Trupul ei micuţ era evident arab, ca şi gustul ei pentru viaţa în aer liber. Bătrânul Kedar, care o adora, o suise pe un ponei când nu avea decât cinci ani, mergând alături de ea: dar nu trecu mult timp şi ea protestă împotriva acestui procedeu. Într-o dimineaţă, când

nu avea mai mult de şase ani, apăru singură călare în faţa taberei regelui, spre consternarea întregii case. Zendi în persoană o conduse înapoi călare, pentru a se asigura că ajunge teafară. Arnon părea chiar mulţumită, când îi întâmpină în prag.

— Nu trebuia s-o laşi să plece singură, o mustră Zendi, ea nu e destul de mare pentru o asemenea escapadă.

— Dar poneiul este, replică Arnon. El n-ar fi lăsat să i se întâmple ceva. O urmează peste tot, fidel ca un câine.

— Dar poneii sunt perfizi, Arnon, eu nu m-aş încrede în ei, ci mai degrabă într-un cal.

— Asta e foarte adevărat, sire. O voi lăsa să călărească pe unul din caii noştri, spuse ea, cu un ton pe jumătate glumeţ, însă adăugă îndată cu un aer serios: Nu uita, Zendi, că micuţa mea este bucăţică ruptă din Arabia! Tu însuţi ai învăţat să călăreşti aproape tot atât de devreme, când abia începuseşi să vorbeşti - la fel ca şi mine.

Acest incident, deşi destul de neînsemnat în sine, a fost adus la cunoştinţa consilierilor care l-au primit - împreună cu tot ce implica - cu zâmbete şi aprobări. Din păcate, copilul purta în el sânge străin, dar era evident că predomina cel arab şi merita această recunoaştere din partea poporului ei. În timp ce istorioara circula în lung şi în lat, nepierzându-şi cu nimic din savoare pe parcurs, micuţa Fara devenea o călăreaţă desăvârşită, îndemânatică şi îndrăzneaţă, aşa încât zvonurile nu erau departe de adevăr.

Dacă în Arabia circula „portretul" imaginar al acestui copil căruia îi mersese vestea pentru curajul şi nesăbuinţa cu care-şi purta caii pe creste şi în văi primejdioase, cu mâini sigure de călăreţ cu experienţă, făcându-i să şchioapete chiar şi pe cei mai încercaţi, mai era şi o altă faţetă a vieţii ei, aceea pe care nimeni n-o cunoştea în afară de familia ei şi de regele Zendi. Mulţumită lui Ione, Fara primea o educaţie liberală.

Aparent, mult iubita şi indispensabila Ione se adaptase complet

modului de viaţă din Arabia, însă suferea pentru că nu avea cu cine să schimbe măcar un cuvânt în greacă. Pe când Fara învăţa să lege vorbele, Ione se distra învățând-o câteva cuvinte greceşti, indicându-i obiecte familiare. Când îi servea castronelul cu terci din cereale, îi spunea „pinakos", iar Fara, dornică să-i facă plăcere, repeta gângurind „pinakos"; observând că Ione era foarte încântată, ea repeta mândră cuvântul, şi aşa, castronelul de terci era întotdeauna „pinakos", după cum cănuţa era mereu „poterion", iar şerveţelul era „soudarion". Arnon se văzu inclusă în acest mic joc şi, încântată, îi spunea lui Ione:

— Învaţ-o să spună „te iubesc", Ione.

Luând copilul în poală, Ione îi spuse cu gingăşie:

— Fara, te iubesc, „Ohilo seh", „Philo seh", te iubesc. Spune asta mamei tale, Fara.

Arnon întindea braţele, iar mica Fara i se cuibărea la piept.

— Te iubesc, îi şoptea Arnon.

— Philo seh, îi răspundea Fara.

Zilele se scurgeau şi pătrunderea cuvintelor greceşti în discuţia lor obişnuită nu mai constituia o noutate care să le stârnească râsul. Substantivele comune necesitau acţiuni şi astfel cuvintele se înmulţeau şi formau fraze. Discuţia lor la masă se purta acum în greacă. După cină, în serile de iarnă, Ione o învăţa pe Fara să scrie greceşte. Satisfăcută să-şi vadă copila petrecându-şi timpul în mod profitabil, Arnon li se alătură în timpul acestor exerciţii, deşi ea nu dovedise niciodată o atare uşurinţă în asimilarea unei limbi străine cum se întâmpla cu Fara. Când atinse vârsta de nouă ani, limba preferată a Farei era greaca.

Într-o zi, regele Zendi veni ca de obicei să se intereseze de situaţia lor şi o auzi pe Fara vorbind cu Ione în camera alăturată. El întrerupse discuţia cu Arnon şi ascultă zâmbind neîncrezător.

— De cât timp se întâmplă asta? întrebă el.

— Chiar de când nu era decât un boţ de copil, răspunse Arnon. Asta-i opera lui Ione, cred că n-are ce să-i dăuneze.

— Să-i dăuneze? Sigur că nu! Eu însumi aş dori să ştiu ceva greacă.

— Dar tu ştii, nu-i aşa, Zendi?

— Cu totul superficial, puţin, cât am prins în cursul călătoriei mele în Corint şi în desele mele misiuni la Petra. Aş fi mult avantajat dacă aş putea vorbi limba lor.

Arnon râse puţin şi, oarecum în glumă, spuse:

— Poate Fara te va ajuta în această privinţă. Spre surprinderea ei, Zendi nu găsi deloc nepotrivită această sugestie şi căzu pe gânduri.

— Tocmai mi-am amintit, spuse el, că în scrinul nostru cu curiozităţi se află un papirus pe care cei din Petra i l-au trimis tatălui tău la încoronare. Am să-1 aduc şi poate că i-ar face plăcere Farei să se uite la el.

În după-amiaza următoare, el aduse sulul, Ione fiind invitată şi ea să-1 privească. De îndată ce-1 examina, ea exclamă cu adâncă admiraţie şi uimire:

— Ce comoară!

Ignorând inconştient prezenţa regelui, ea îi explică Farei pe nerăsuflate conţinutul papirusului, într-o frază lungă, de neînţeles pentru înaltul lor oaspete, la capătul căreia Fara bătu din palme încântată.

— Ce n-aş da să cunosc şi eu limba asta, spuse Zendi, pe un ton plin de amărăciune.

— E uşor, sire, răspunse Fara.

La plecarea lui Zendi, Fara îşi strecură micuţa mână în cea a regelui şi îl însoţi până la padoc. Acolo, bătrânul comis îi întâmpină purtând de căpăstru un splendid murg castrat. Ochii Farei străluceau de încântare.

— Cum îţi place, Fara, noul meu cal? întrebă regele, întinzând mâna după frâu.

— Prosphilay! murmură Fara, cu respect şi admiraţie, plimbându-şi mâna micuţă pe luciul părului. Prosphilay hippos!

— Ce-ai spus? o întrebă regele.

— Minunat! spuse Fara. Un cal frumos!

Zendi chicoti şi se azvârli în şa.

— Kai megaleios hippikos! cuteză ea sfioasă.

— Şi asta ce mai înseamnă? vru regele să ştie.

Fara ridică uşor din umeri, zâmbi enigmatic şi îi făcu o graţioasă plecăciune. Zendi îşi luă rămas bun şi se îndepărtă în galop. Era clar că remarca finală a Farei - oricare ar fi fost semnificaţia ei - însemna un compliment.

După această întâmplare, oamenii triburilor se distrau adesea văzându-1 pe rege galopând uşor alături de drăgălaşa copilă a prinţesei Arnon, părând angajaţi în discuţii serioase, într-o zi, după o vizită la Petra, Zendi se prezentă în faţa tinerei sale profesoare cu un braţ plin cu suluri pe care le cumpărase. În genunchi, Ione le înşiră pe covoraş şi începu să le mângâie cu adoraţie, murmurând:

— Thaumasia! Thaumasia! Să ai o asemenea bibliotecă bogată... e într-adevăr minunat! Extraordinar!

Cât priveşte cunoştinţele timpurii pe care le deţinea Fara în legătură cu originea sa, ea se mulţumea cu explicaţia potrivit căreia tatăl ei era un prinţ căruia i se ceruse să le părăsească la un moment dat, pentru a-şi îndeplini îndatoririle pe care i le impunea calitatea sa de suveran al unei ţări îndepărtate. Dorind acum să ştie mai multe, Arnon îi vorbea despre marele oraş în care trăise împreună cu tatăl Farei, evitând cu grijă orice menţiune cu privire la nefericirea ei.

— Crezi că tata va veni vreodată să ne vadă? întrebă Fara cu un aer visător.

— Îi va fi greu, răspunse Arnon, gândind că acesta era chiar adevărul. Suveranii, continuă ea, au multe griji... Dar de noi nu-i pasă chiar deloc?

— Viaţa unui conducător, draga mea, nu-i aparţine; singura sa grijă este bunăstarea ţării sale. Arnon se dispreţuia în gând pentru minciuna ridicolă la care fusese constrânsă în acest caz;

socotea însă că era o cale mai simplă de a evita o discuţie dureroasă. Ea ştia că va veni destul de curând ziua când va trebui să înfrunte întreaga situaţie, dar spera să o amâne cât mai mult cu putinţă.

Fara avea aproape zece ani când începu să fie conştientă de singurătatea şi de bizara ei poziţie. Simţea nevoia tovărăşiei unui copil de vârsta ei. Trecuse mult timp de când Kitra îl adusese ultima oară pe Voldi în vizită, aşa încât Fara îndrăzni să întrebe de el.

— Ah, băiatul ăsta! exclamă Kitra, prefăcându-se preocupată de broderia la care lucra. El se crede deja bărbat. Creşte atât de repede şi e aproape cât mine de înalt. Ştii cum sunt băieţii la vârsta asta, Fara. Nu mai vor să se joace cu fetele. Nu se mai gândesc la nimic altceva decât la cai, la câini de vânătoare, la tirul cu arcul şi lupta cu spada. Ochii îi alunecară de la Fara la Arnon. Poţi fi fericită că Fara e fată, pe când eu n-am nici un moment de linişte când îl ştiu pe Voldi plecat cu calul acela nărăvaş!

— Şi Fara călăreşte, spuse Arnon încet.

— Da, ştiu, răspunse Kitra, şi încă foarte bine!

Schimbară apoi discuţia şi între timp Fara dispăru în camera ei. Fără prea multă tragere de inimă, luă micul goblen cu care îşi umplea uneori timpul liber. Nu peste mult timp veni şi Ione; un timp nu schimbară nici o vorbă. Ione era exasperant de tăcută, iar Fara continua să împungă cu îndârjire în ţesătura deasă a goblenului.

— Spune-mi, Ione, nu simţi niciodată că te sufoci, că eşti îngrădită, întrebă Fara, zvârlind goblenul care zbură prin cameră şi ateriză pe pat. Cum e să fii sclavă? continuă Fara brutal. Eu dacă aş fi sclavă, aş fugi. Tu de ce nu o faci?

— Unde să fug? întrebă Ione încurcată, încercând să-şi stăpânească lacrimile, pentru că duritatea neaşteptată a Farei o rănise.

— Te-ai putea duce acasă la tine, răspunse ea pe un ton arţăgos.

—Dar asta e casa mea tot aşa cum este şi a ta.

—Prostii! Tu nu poţi fi mulţumită aici, după cum nici eu nu mai sunt! Aici simt că mă înăbuş! Uneori îmi vine să-mi iau câmpii!

—Mamei tale i-ar părea foarte rău, Fara, dacă te-ar auzi spunând asemenea lucruri, o mustră Ione imediat.

—Ei bine, eu nu cred, declară Fara, apoi făcu o scurtă pauză, după care continuă cu un aer descurajat: Dar. . simţeam nevoia să o spun cuiva. Te rog să mă ierţi.

—Nu-i nimic, murmură Ione, gata s-o înţeleagă. E ceva normal ca un copil de vârsta ta să nu aibă astâmpăr. Ai crescut atât de repede încât tabăra a devenit neîncăpătoare pentru tine. Când ai să fii mare ai să poţi pleca.

Fara traversă camera, se aruncă pe pat şi, cu mâinile sub cap, îşi fixă privirea pe tavanul albastru.

—Spune-mi, nu ţi-ar plăcea să mai vezi şi altceva în afară de ei? murmură Fara mai mult pentru sine. Şi să pleci în altă parte, unde să auzi vorbindu-se şi despre altceva decât despre preţul cămilelor sau dacă vom avea destulă păşune? Nu ţi-ar plăcea să trăieşti într-o casă mare, într-un oraş mare?

—Nu, draga mea, îi răspunse Ione, simţind că aşa trebuie să vorbească. Am mai trăit aşa; acum sunt foarte mulţumită aici, unde mă aflu, în mijlocul acestor munţi minunaţi.

—Poate şi eu ar trebui să fiu, adăugă Fara, dar mi-ar plăcea să fiu şi eu ca alţi oameni. Cu mine e ceva în neregulă, Ione! exclamă ea, spontan. Simt că nu sunt ca toată lumea şi asta mă doare!

De-abia când Fara împlini unsprezece ani află cum şi de ce era ea diferită de alţii. Află din întâmplare crudul adevăr în legătură cu ticăloşia tatălui său şi nefericirea fără leac a mamei, precum şi cu propria situaţie lipsită de apărare, ca un copil pe jumătate orfan. In după-amiaza aceea din miezul verii, împreună cu Arnon, se duseră călare până la tabăra regelui. Zendi era plecat să viziteze triburile din.răsărit. Rennah şi Arnon au lenevit în apartamentul reginei în

timp ce Fara şi Deran, tânărul prinţ răsfăţat, se strecurară afară cu intenţia de a da o raită pe la cotețe şi grajduri. Obosiţi de atâta hoinăreală şi căzând de acord că soarele era prea dogoritor, copiii se întoarseră în încăperile răcoroase, unde Deran, dornic să-şi impresioneze oaspetele, o conduse într-un cort înalt boltit, instalat separat, pentru folosinţa exclusivă a regelui şi consilierilor săi. Făcând pe grozavul, Deran începu să-i explice destinaţia diferitelor obiecte aflate acolo. Aşezându-se ca din întâmplare în jilţul masiv al regelui, el o invită pe Fara să facă la fel, precizând că această favoare n-ar face-o nimănui altcuiva pe lume... Fara îi zâmbi drăgălaş, arătându-i că aprecia gestul. încurajat, Deran o conduse în jurul anticei mese, spunându-i îngâmfat că el cunoaşte semnificaţia semnelor simbolice incrustate pe ea şi, pe un ton conspirativ, îi atrase atenţia asupra documentelor impresionante care se aflau stivuite, în aşteptarea unei decizii oficiale.

Fara, care căpătase un adânc respect faţă de arta şi scrierile vechi, cercetă masa cu toată atenţia, precum şi importanta sa încărcătură.

— Să nu atingi nimic, o preveni Deran arogant.

Fara dădu din cap şi continuă să cerceteze fascinată misterioasele suluri. Deodată, privirea îi fu atrasă de un papirus multicolor, uşor pălit de vreme, pe care-1 citi cu ochii mari şi cu vădit interes. Deran, mai tânăr, însă mult mai înalt, privea înmărmurit la obrajii ei care se îmbujorau treptat. Ea se întoarse brusc spre el şi-l privi atent, dar băiatul nu dădea nici un semn că ar avea cunoştinţă sau că-1 interesa acel lucru groaznic pe care-1 citea ea.

De îndată ce se întoarseră acasă, cu puţin înaintea asfinţitului, Fara o urmă pe Arnon în dormitorul ei, o puse la curent cu ceea ce văzuse în cortul regal şi stărui ca mama să-i dezvăluie totul, ceea ce Arnon şi făcu. Totul! Alianţa nefericită, căsătoria, zilele însingurate petrecute la Ierusalim, umilinţele pe care le îndurase la Roma.

Toată amărăciunea vieţii sale distruse ieşea acum la iveală, însoţită de şiroaie de lacrimi. Când jalnica şi sordida poveste ajunse la capăt, nefericita prinţesă îşi şterse lacrimile şi constată cu surprindere că Fara, în loc să-i împărtăşească durerea, stătea în faţa ei ca o stană de piatră, cu buzele strânse alcătuind o linie dreaptă, dură şi cu sprâncenele încruntate într-o expresie de amarnică ură.

— Şi de ce nu s-a găsit nimeni până acum să-1 caute şi să-1 pedepsească? întrebă ea indignată.

— Este mult prea târziu pentru asta, răspunse Arnon. Când s-au petrecut aceste lucruri, ţara noastră se afla în mare suferinţă: nimeni nu fusese scutit. Acum, că dispunem de o prosperitate atât de mare, nimeni nu-şi mai aminteşte. Ea privi îngândurată şi continuă: Poate că aşa e mai bine. Galileea se află la distanţă mare. Prinţul este bine păzit. E mai bine, draga mea, să încercăm să uităm totul.

— Fara clătină încet capul, îngândurată.

— Eu însă îmi voi aduce aminte mereu! murmură ea.

— Iarna care veni avea să fie lungă şi aspră. Arnon căzu bolnavă la pat, cu febră şi crize repetate de tuse. în zilele acelea, Fara nu mai avea alte preocupări decât sănătatea mamei. Ione încerca, fără succes, să-i stimuleze din nou interesul pentru clasici, pentru desen şi alte înclinaţii de care dăduse dovadă.

— Fă ceva cu această copilă nefericită şi convinge-o să iasă şi să mai facă exerciţii. Nu mai este ea însăşi, Ione! se ruga Arnon.

— Şi pe mine mă îngrijorează, prinţesă Arnon; ceva se întâmplă cu ea!

— Ea se frământă mult pentru boala mea, spuse Arnon.

— Desigur, prinţesă Arnon, încuviinţă Ione, dar ai să te simţi cu siguranţă mai bine când va veni din nou primăvara.

— Şi primăvara sosi, şi sănătatea ei se ameliora destul ca să-i permită să stea la soare şi să se plimbe prin grădină, dar

Fara nu era mai puţin deprimată. Toată veselia ei naturală dispăruse.

Într-o după-amiază, când Rennah veni în vizită, le găsi pe amândouă în grădină. Aproape imediat, Fara se scuză şi plecă. Rennah o urmări cu o privire îngrijorată.

— Creşte înaltă, Arnon, însă Fara nu arată prea bine. O preocupă ceva?

— Fara s-a frământat toată iarna din cauza mea, îi spuse Arnon. Este un copil cu un deosebit simţ al datoriei.

— Dar acum, că te simţi mai bine...

— M-am gândit şi eu la asta; ar trebui să fie din nou veselă. Cred că ar fi bine să ne gândim la ceva care ar putea-o distra. Nu o mai interesează nimic.

— În curând va fi ziua ei de naştere, îşi aminti Rennah. Ce-ai zice de o petrecere? Se lumină la faţă. Mă laşi să organizez eu petrecerea în cinstea Farei? Sunt sigură că Zendi va accepta ideea cu plăcere. Va fi cu adevărat o zi de sărbătoare la care să-i invităm pe consilieri cu soţiile lor, împreună cu copiii şi cu nepoţii. Vor putea organiza întreceri şi jocuri, vom servi bunătăţi de tot felul...

— Ah! Rennah dragă, tu eşti mereu gata să faci bine, spuse Arnon. Sper să nu te alegi cu prea multă bătaie de cap.

— Zendi va încuviinţa, îl cunosc eu, spuse Rennah. A sosit timpul să acordăm acestei copile ceva mai multă atenţie. Am neglijat-o cam mult şi apoi faptul că strămoşii ei au fost regi, cred că înseamnă ceva pentru oameni!

Astfel, în a cincisprezecea zi din Adar, care se nimeri a fi una din cele mai frumoase zile de vară timpurie, regele şi regina sărbătoreau cea de-a douăsprezecea aniversare a Farei cu o petrecere ce depăşea cu mult planul iniţial al reginei, nu numai ca program distractiv, dar şi ca număr de invitaţi, întrucât Zendi hotărâ să-i invite pe toţi şeicii şi şefii triburilor, împreună cu familiile lor.

Aflând de proiectata petrecere în cinstea ei, Fara se revoltă

şi protestă cu atâta vehemenţă până ce Zendi însuşi îi explică cum că poziţia ei de copil de sânge regesc nu numai că o îndreptăţea la anumite favoruri, dar că trebuia să le şi accepte cu bunăvoinţă. Şi când Fara continuă să se opună cu încăpăţânare, răbdarea lui Zendi ajunse la capăt şi îi aduse la cunoştinţă că indiferent dacă doreşte sau nu, petrecerea va avea loc cu ocazia aniversării zilei ei de naştere, la tabăra regelui, în ziua a 15-a din Adar şi mai adăugă că va trebui să fie prezentă, veselă şi la timp!

Târziu în noapte, când petrecerea luase sfârşit şi toată lumea plecase acasă, Zendi îi relată lui Rennah discuţia pe care o purtase cu Fara, când ea îl implorase să nu sărbătorească aniversarea ei.

— Dacă aş fi avut cea mai vagă idee despre ceea ce o frământă pe această fetiţă, mărturisi el, aş fi cedat dorinţelor ei. Aşa cum stau lucrurile acum, această sărbătorire nu i-a făcut decât rău. Toată lumea o va socoti de acum încolo cam ciudată, dacă nu cumva chiar şi-a pierdut minţile.

O întâmplare aproape incredibilă avea să aibă loc la ospăţul din seara aceea, ospăţ la care participau doar casa regală şi consilierii împreună cu soţiile lor, precum şi câţiva invitaţi din Petra, unde Zendi se bucura de un frumos renume.

Nimic neobişnuit nu se petrecu în cursul evenimentelor zilei. Au avut loc întreceri palpitante de forţă şi îndemânare, acrobaţie, lupte, alergări, dueluri cu spada; iluzioniştii şi vrăjitorii făceau scamatorii, rapsozii se întreceau în punerea pe strune a celor mai vestite balade. Avură loc şi curse de cai, cu nimic mai prejos decât celebrele curse pe pista elipsoidală din impunătorul Colosseum din Roma, precum şi demonstraţii de dresare a cailor executate de diferite grupuri de tineri arabi, vajnici călăreţi, parte din ei puţin peste vârsta copilăriei. Aşa cum era de aşteptat, avură loc şi căzături zdravene, soldate cu oase rupte, şi cai scoşi din circulaţie. Proba finală era o cursă cu obstacole parcursă de tineri călăreţi, proaspeţi adolescenţi.

Obstacolele erau înalte, iar cursa în general - foarte primejdioasă. Din cei" doisprezece cai aliniaţi la start, doar trei terminară cursa.

Obligată de împrejurări, Fara şedea cu demnitarii în tribuna regală. În timp ce tânărul învingător, înfierbântat încă de efortul întrecerii, trecea călare prin faţa regelui pentru a-1 saluta, fata se întoarse către mama ei şi o întrebă în şoaptă: „Cine e băiatul acela?" înainte ca Arnon să poată răspunde, Kitra, care se afla imediat în spatele lor, se aplecă şi spuse cu mândrie, dar şi cu un zâmbet nervos:

— Cum, nu-ţi aminteşti de el, Fara? Acesta este Voldi! Obişnuiaţi să vă jucaţi împreună când eraţi mici.

Fara se întoarse către ea cu un zâmbet şi cu o uşoară înclinare a capului în semn că-şi aminteşte.

— Este un călăreţ minunat, murmură ea cu oarecare asprime în glas, dobândită de la o vreme.

Regina Rennah auzi fără să vrea şi spuse:

— Îl vom ruga să vină să reînnoiţi relaţiile.

Fara îşi muşcă buzele şi se îmbujoră uşor. Întâlnind ochii mamei sale, ea se încruntă şi îşi scutură capul aproape imperceptibil. Arnon zâmbi, îşi ţuguie buzele şi aprobă ca şi când ar fi vrut să spună: „Nu avem nimic împotrivă[1]"

Voldi descălecă îndată, urcă în tribuna regală, făcu o adâncă plecăciune în faţa regelui şi a reginei şi îşi croi drum spre mama sa. I se făcu loc alături de Fara. Cu ochii ei mari şi adânci, ea îi cercetă faţa arsă de soare, apoi cu buzele întredeschise îi adresă un zâmbet de admiraţie nevinovată. La privirile ei insistente, el se îmbujoră puţin sub tenta arămie şi zâmbi cu o oarecare uimire, ca şi când tocmai făcuse o descoperire importantă.

Rennah, fină observatoare, îşi întoarse capul către Kitra şi îi şopti: „Nu-i aşa că sunt drăgălaşi?" Kitra aprobă şi îi zâmbi scurt, însă în ochii ei se putea citi o vagă nelinişte. Rennah nu o ignoră şi crezu că a înţeles.

— Ai crescut, după cum văd, murmură Fara, aproape confidenţial.

— La fel şi tu, se bâlbâi uşor Voldi. Nu te-aş fi recunoscut.

— A fost într-adevăr o cursă de zile mari, Voldi! spuse Fara emoţionată.

— Şi tu călăreşti, nu-i aşa?

— Ei, nu chiar aşa...

— Nu vrei să vii într-una din zile să călărim împreună?

— Dacă nu ţi se va părea prea plictisitor... să călăreşti foarte prudent.

Respectivele mame şi regina care ascultau fără sfială discuţia dintre ei râseră pe seama lui Voldi, dar el era prea fascinat de Fara ca să observe hazul lor.

— Mâine după-amiază? întrebă el.

Fara încuviinţă dând din cap, îi zâmbi uşor şi întoarse privirea din calea ochilor lui vrăjiţi.

— I-ai promis bunicului că-ţi vei petrece ziua cu el, Voldi, interveni Kitra.

— Am să-i explic. Voldi se ridică să plece. Pe mâine după-amiază, Fara!

Toţi, în afară de Fara, urmăriră un timp silueta înaltă şi suplă a băiatului care se depărta, dar îl văzură oprindu-se să-i şoptească ceva bunicului său; acesta, cu un aer grav, de-abia îşi putea ascunde mândria faţă de afecţiunea tânărului său nepot.

— Iată zile fericite pentru bătrânul Mişma, observă regina.

— Da, răspunse Kitra cu o privire absentă.

Remarcând tonul răspunsului indiferent al Kitrei, Arnon întoarse capul fără să vrea, căutând un motiv pentru o astfel de atitudine. Dar Kitra evită privirea sfredelitoare. Acest mic joc îi scăpă Farei, a cărei atenţie se concentrase acum doar asupra siluetei lui Voldi care coborî treptele şi încălecă roibul său obosit.

O dată cu lăsarea serii, toată lumea, cu excepţia gazdelor regale

şi a invitaţilor lor de marcă, se adună în jurul unui foc uriaş de tabără, unde boi întregi se frigeau pe jeratic şi fiecare se putu ospăta în voie. Fara era singura persoană tânără prezentă la ospăţul regelui. în prealabil, se purtaseră discuţii dacă să fie invitaţi şi alţi câţiva tineri de vârsta Farei, însă cu toţii căzuseră de acord că era greu de ales fără să jigneşti pe unii sau pe alţii, iar pe de altă parte, nici nu era loc pentru toţi.

După servirea bucatelor "alese cu grijă, urmară mici alocuţiuni în cinstea Farei, căreia toţi i se adresară cu titlul de „prinţesă". în luările de cuvânt elogioase ale consilierilor, nici unul nu făcu vreo aluzie cu privire la contribuţia Iudeii la sângele regal, însă memoria celor prezenţi era împrospătată cu cuvinte elogioase asupra faptelor de curaj şi a înţelepciunii marelui domnitor Aretas, care figura deja pe o treaptă înaltă în ierarhia eroilor legendari ai Arabiei.

Pe tot parcursul acestei grele încercări - pentru că astă era de fapt - Fara şezu între mama ei şi rege, atentă şi sobră, ca o tânără neobişnuită să fie aclamată de adulţi. Deşi părea absorbită în desfăşurarea acestui ceremonial, un observator atent şi-ar fi dat seama că expresia ei rămăsese neclintită când consilierul şef Mişma aminti de un incident amuzant care stârni râsul întregii asistenţe. Fara însă părea să nu-1 fi auzit. Era clar că se gândea la cu totul altceva.

Când discursurile şi felicitările luară sfârşit şi nu mai rămăsese nimic de spus, Zendi se întoarse cu un zâmbet patern spre tânără invitată de onoare.

— Acum, prinţesă Fara, spuse el cu blândeţe, este rândul tău. Poţi face o plecăciune, poţi să rosteşti câteva cuvinte sau poţi cânta.

Toţi aplaudară sugestia regelui, făcută oarecum în glumă, însă încetară brusc când Fara se ridică în picioare. Arnon, care se afla lângă ea, o privi neliniştită; intuiţia ei maternă îi spunea că fiica ei pune ceva la cale.

Fara nu zâmbi şi nici nu adresă asistenţei vreun cuvânt. Îşi părăsi

încet locul şi se îndreptă hotărâtă către masa masivă. Cei de faţă se aplecară înainte pentru a vedea mai bine, ţinându-şi răsuflarea şi întrebându-se ce va urma. Fara înconjură masa, astfel încât să-l aibă pe rege în faţă, făcu o plecăciune adâncă, apoi, spre consternarea tuturor, scoase un mic pumnal de la cingătoare şi, cu îndemânare, brazdă-o dungă diagonală roşie pe antebraţul stâng. Aplecându-se peste papirusul care conţinea jurământul de răzbunare nesemnat, îndelung neglijat, ea luă stilus-ul, îl înmuie în sângele ei şi scrise cu o mână fermă FARA.

Pentru moment, toţi martorii acestei cutremurătoare scene rămaseră încremeniţi. Atunci Rennah se ridică şi se grăbi să i se alăture fetei. Arnon, foarte şocată, se repezi şi ea în urma reginei şi împreună o scoaseră pe prinţesa care sângera pentru a-i da îngrijirile necesare. Era palidă, dar ochii îi scăpărau şi un mic zâmbet de mândrie şi satisfacţie îi mai tremura în colţul buzelor.

Zendi se ridică, reclamând imediata şi întreaga atenţie a invitaţilor lui, tăcuţi şi tulburaţi.

— În seara aceasta a curs aici sânge tânăr viteaz, li se adresă el solemn oaspeţilor. Vă asigur că Arabia nu va permite acestui copil curajos să-şi rişte vreodată viaţa în încercarea de a-şi ţine jurământul, însă actul ei plin de curaj, făcut cu toată sinceritatea, este apreciat cu mândrie de ţara sa.

— Aşa să fie! mormăi bătrânul Mişma.

— Aşa să fie! răsunară multe voci.

Un lung moment de tăcere se scurse înainte ca Zendi să facă un gest cu mâna, în semn că oaspeţii erau liberi să plece. Aceştia începură să se agite, adresându-şi unul altuia priviri întrebătoare. Mişma, aflat în imediata apropiere a regelui, sugeră ca insolita întâmplare să fie ţinută secretă.

— Ar fi lucrul cel mai de dorit, Mişma - dacă am putea - admise Zendi. Ar fi posibil ca trei sau patru oameni să păstreze un secret, dar nu cincizeci! Poate ar fi mai bine să-i lăsăm să vorbească până ce vor obosi şi povestea să fie apoi uitată. La urma urmei, ea nu e decât un copil.

Şi aşa, din gură în gură, în tot regatul Arabiei se află că tânără fiică a prinţesei Arnon a jurat să-şi omoare tatăl iudeu. Prima reacţie a fost de sinceră admiraţie, împletită cu amuzament îngăduitor. Copila făcuse dovadă de mare curaj. Putea fi şi evreică, dar prin curajul arătat era arabă sadea! Desigur, din punct de vedere practic, jurământul ei era ridicol. Când va creşte mare, amintirea acestuia va fi stânjenitoare, fără îndoială. Şi aşa, după cum prezise Zendi, după câteva săptămâni de discuţii făţişe, straniul incident era uitat.

Tânărul Voldi, îndrăgostit până peste cap şi fără să-i pese cine şi ce cunoştea despre asta, îşi petrecea mai mult timp la tabăra lui Arnon, spre neliniştea crescândă a părinţilor săi, pentru că el era un tânăr foarte îndrăgit, favorizat de soartă şi cu un viitor strălucit. Cu înclinaţia sa deosebită de a-şi face prieteni şi cu renumele pe care-1 câştigase deja ca atlet neîntrecut, nu ar fi fost de neconceput ca, într-o zi, ţara să-i acorde înalte onoruri. El putea obţine cu uşurinţă o numire în Consiliul regelui, însă Urson şi Kitra se îndoiau că fiul lor, pe care-1 idolatrizau, ar corespunde înaltelor aşteptări în cazul unei alianţe cu o tânără femeie cu sânge străin şi cu atât mai mult iudeu. Independent de frumuseţea, curajul şi farmecul ei, Fara ar constitui o grea răspundere.

Voldi nu era indiferent faţă de situaţia jenantă a părinţilor lui. Dimpotrivă, el era profund devotat şi neliniştea lor îl îndurera. Nu aveau loc scene furtunoase. Dacă părinţii l-ar fi dojenit cu asprime, dacă Urson s-ar fi năpustit asupra lui cu cuvinte grele de ocară sau dacă mama ar fi făcut crize de isterie, pentru el ar fi fost poate mai lesne să le ignore. Nefericita situaţie era rar amintită între ei, dar le ocupa permanent gândurile. Urson râdea foarte rar acum. într-o dimineaţă, Voldi se pregătea să plece pentru a-şi petrece ziua cu adorabila fiică a ticălosului de Antipa. La plecare, se întoarse în şa să-i facă cu mâna mamei sale şi o văzu în prag, încercând să-i zâmbească prin perdeaua de lacrimi, se simţi grozav de ruşinat.

Dar tânărul mai avea şi alte nelinişti. în ultimul timp se întâlnea foarte rar cu camarazii săi; Până mai ieri, mare parte a timpului şi-1 petrecea cu tinerii lui prieteni de călărie, care-1 recunoşteau drept căpetenie a acestei temerare echipe. Ce vor gândi acum despre el? Ce vor spune despre el, adunaţi în jurul focului de tabără după o zi de aprigă cavalcadă în munţi? Ar fi foarte neplăcut să ştie că ei îl bârfesc şi îl dispreţuiesc pentru dragostea lui. Hotărâ să alunge aceste gânduri sumbre într-o dimineaţă, aflând că prietenii lui plănuiseră o vânătoare de trei zile la cerbi, Voldi sosi mai devreme la locul lor obişnuit de întâlnire, echipat cum se cuvine pentru escapadă La început se simţi puţin stânjenit, dar sentimentul dispăru curând. Voldi era din nou unul de-al lor. Dorind să-şi recapete locul în ochii lor, tânărul îi conduse ore întregi în cea mai nebunească cursă pe care o făcuseră vreodată, sărind peste râpe adânci, peste imenşi buşteni doborâţi, avântându-se ca săgeţile prin desişurile pădurii. Întărâtaţi de curajul lui sfidător, ei făcură tot ce. le stătu în putinţă să se ţină cât mai aproape. Tânărul Musef, fiul cel mare al consilierului Tema, îl talona foarte aproape pe conducătorul lor, târând după el cel mai mare cerb dintre cei trei doborâţi în ziua aceea. Voldi îi vânase pe ceilalţi. Cea mai mare parte a grupului rămăsese în urmă; vajnicii vânători nu apărură în tabără decât după-amiază târziu, osteniţi, incapabili să mai scoată un cuvânt.

În vecinătatea unei cascade zgomotoase au aprins un foc de tabără. Apoi au atârnară cerbii la rând pe o bârnă. Musef se aruncă pe covorul înmiresmat din crengi de brad şi când Voldi se aşeză şi el alături, privindu-1 cercetător, Musef deschise un ochi şi îi şopti:

— Frate, ţi-ai pierdut minţile?

Ultimul sosit în tabără a fost tânărul prinţ Deran, insolentul fiul al regelui Zendi, însoţit de alţi patru vânători; aceştia fuseseră obligaţi să zăbovească în urma lui când prinţul nu mai reuşise să ţină pasul cu ceilalţi. Prinţul doborâse un pui de căprioară. Nimeni nu îndrăzni

să facă vreo aluzie, însă tăcerea generală exprima dezaprobarea tuturor. Deran era perfect conştient de reacţia camarazilor săi, dar şi de faptul că dacă el ar fi fost oricare altul şi nu moştenitorul tronului, ar fi primit pedeapsa cuvenită; dar lui nu-i păsa de părerea lor nerostită. Comportarea lui lăsa să se înţeleagă că dacă fiul regelui are poftă să ucidă un pui de căprioară, nimeni nu poate îndrăzni să i se opună!

După cină, avură lor câteva acrobaţii, o întrecere la lupte şi o alta cu săbii lungi din lemn. A fost propus şi un duel cu pumnale.

— Ce-ai zice, Voldi, de un duel între tine şi Musef? se ridică o voce.

— Sunt prea obosit, răspunse Musef, şi apoi eu nu sunt un partener pentru Voldi.

— Ne vom măsura noi cu el! strigă prinţul, ridicându-se în picioare.

Toţi ochii se îndreptară în direcţia lui, fiecare dispreţuindu-1 în sinea lui pe îngâmfatul băieţandru pentru slaba lui performanţă, abilitate sportivă, dar mai cu seamă pentru insolentul „noi"!

— Nu ar fi cinstit, prinţe, replică Voldi, străduindu-se ca tonul lui să sune respectuos. Sunt mai mare decât voi şi mai îndemânatic.

— Dar nu şi în ultima vreme, rânji Deran. Ori vă jucaţi cu pumnalele când o vizitezi pe prietena ta evreică?

Toţi cei aflaţi în jurul focului amuţiră. Voldi se îmbujoră şi se încruntă, încercând să-şi reprime mânia.

— Eu nu vreau să mă bat cu voi, prinţe Deran, spuse el.

— Aha! aşa cum mi-am imaginat! conchise Deran. Aşa se întâmplă când te asociezi cu străini molatici. Făcu un pas înainte şi scoase pumnalul. Scoală-te şi luptă, băiete!

Voldi se ridică încet şi, ca şi ceilalţi martori ai scenei, observă lama pumnalului strălucind în lumina focului

— Sper că nu vrei să te lupţi cu mine cu o armă adevărată, "spuse el tăios. Un murmur general de dezaprobare se ridică în sprijinul lui Voldi. Deran abuza ruşinos de privilegiul lui. Toţi tinerii din grup ştiau că prinţul era invulnerabil în asemenea cazuri. Rănirea acestui băiat de os domnesc îl putea costa libertatea, dacă nu viaţa pe acela care s-ar fi făcut vinovat de acest lucru.

Descumpănit pentru moment de această ameninţare, Voldi rămase în picioare, cu degetele înfipte în centură, fără a schiţa vreun gest de apărare. Tânărul Deran făcu câţiva paşi şi luă poziţie de atac, uşor înclinat înainte.

— Ai face mai bine să-l scoţi, Voldi, mormăi el cu un rânjet, sau să recunoşti că eşti un laş.

Evident, cuvântul era rău ales, chiar şi din partea odraslei regale. Voldi ţâşni înainte aplicând cu cotul drept o lovitură zdravănă în plexul prinţului, apoi îi apucă iute braţul pe care acesta îl agita sălbatic şi îl răsuci, obligându-l să dea drumul pumnalului care căzu în foc. Gâfâind furios, prinţul se năpusti din nou asupra lui Voldi care, ignorând pumnii neputincioşi ai adversarului, îl plesni direct în faţă.

— Ai să mi-o plăteşti! ţipă Deran.

Prinţul a fost transportat cu dezgust în cortul său pentru îngrijirea buzelor sângerânde şi restabilirea mândriei regale. Voldi îşi reluă locul pe crengile de brad, ceva mai departe de ceilalţi, cu capul plecat şi cu umerii căzuţi.

— Îmi pare rău, bolborosi el dând din cap, deprimat.

Era un moment critic pentru toţi. Nici unul nu cuteză să rişte să i se adreseze pentru a nu fi citat mai târziu că ar fi spus: „Ai făcut o treabă bună, Voldi, exact ceea ce merita! Ce altceva puteai face?" într-un târziu, Musef se ridică încet, mai aruncă o creangă uscată de brad în foc şi îşi scutură mâinile; târându-se în direcţia lui Voldi, se aşeză lângă el pentru a-i ţine tovărăşie în tăcere. Veni apoi rândul lui Robert, tânărul subţirel cu nasul puţin coroiat, nepotul consilierului Dumah, care stă-

tuse tăcut de cealaltă parte a cercului; acum îşi făcea de lucru aţâţând focul şi, trecând prin faţa lui Voldi, îl bătu prietenește pe umăr. Ceilalţi respirau parcă mai uşuraţi, adresându-şi unul altuia priviri care aveau acelaşi înţeles pentru toţi. Deran nu mai apăru în noaptea aceea, iar în dimineaţa următoare, devreme, plecă spre casă.

Voldi nu spuse acasă nici un cuvânt în legătură cu nefericita întâmplare şi aşteptă neliniştit, timp de mai multe zile, să fie convocat la tabăra regelui; era aproape sigur că Deran relatase întregul incident într-o lumină nefavorabilă lui. Părea însă că episodul avea să fie trecut cu vederea. Existau două variante posibile pentru a-l ignora: prinţul hotărâse să-şi ţină gura sau regele, aflând versiunea fiului său, îşi formulase propriile concluzii, gândindu-se că e mai prudent ca afacerea să fie uitată.

Adevărata versiune ajunse însă la urechile Consiliului pentru că, o săptămână mai târziu, Voldi era invitat să petreacă o zi cu venerabilul său bunic," Mişma. Voldi se prezentă cu spaima în suflet deoarece îi era profund devotat bunicului şi n-ar fi vrut să-i pricinuiască vreo supărare. Spre surprinderea lui însă, vizita căpătă o întorsătură fericită. Nici nu se pomeni de incidentul din pădure în discuţia lor. Când Voldi se ridică să plece, Mişma îl însoţi la padoc şi, cu un gest ceremonios, îi prezentă un superb cal negru. Extaziat în faţa semeţului animal, Voldi îşi plimbă o mână pe coama lui mătăsoasă, iar cu cealaltă îl îmbrăţişă pe bunic, scoțând strigăte de încântare. Eminentul consilier îşi mângâia mulţumit barba albă şi în ochii lui ageri se ivi o licărire de mândrie pentru nepotul său.

— Numele acestui mânz zburdalnic, spuse el, este „Darik", după bătrânul rege Darik.

— I se spunea „Darik cel drept", nu-i aşa? întrebă Voldi.

— Da, aşa este! Pentru că era drept în toate hotărârile sale, adăugă Mişma. Se mai spune că regele Darik era iute. la mânie şi ştia mai bine ca oricine să mânuiască sabia, dar nu a scos-o niciodată în faţa unui adversar mai slab, indiferent cât de gravă ar fi fost ofensa.

Bătrânul îşi puse mâna ciolănoasă pe botul catifelat al mânzului şi adăugă: Acest cal, se gândi el o clipă, are nevoie să fie strunit într-o oarecare măsură, însă are un temperament bun. Ai grijă de el, fiule, să se poarte cum trebuie.

Voldi continuă să o viziteze pe Fara. Vara, călăreau zilnic împreună, iar când sosi iarna timpurie, vremea rea îi obligă să rămână în casă. Observând neastâmpărul lor şi lipsa de ocupaţie, Arnon îi propuse lui Voldi să participe şi el la studiile lor, neglijate în ultima vreme. El consimţi de îndată, manifestând interes, deşi nu părea animat de ambiţii speciale pentru studiu; dar orice moment care-i permitea să mai zăbovească alături de Fara era mai mult decât binevenit. Ione era încântată de progresele lui şi, constatând că are aptitudini pentru greacă, declară: „El are simţul acestei limbi şi în curând va putea vorbi ca un băştinaş!" Desigur, era o exagerare, însă ea îl încuraja anume pentru a-1 determina să-şi dea toată silinţa. În afară de aceasta, el putea să-i spună mamei sale că petrecea în mod profitabil lungile după-amieze de iarnă în casa prinţesei Arnon.. Kitra zâmbea cu indulgenţă, dar pentru orice observator atent era limpede că în sufletul ei era mâhnită.

Pe de altă parte, Fara era şi ea tulburată din cauza adoraţiei aproape nemăsurate pe care i-o arăta Voldi şi clopoţelul de alarmă al intuiţiei ei o prevenea că băiatul ar putea avea neplăceri acasă din această cauză; constatase de altfel că vizitele Kitrei deveneau din ce în ce mai rare. Odată fusese aproape hotărâtă să-i spună lui Voldi că ar fi mai bine pentru amândoi să nu se mai vadă, dar îi lipsise curajul fiindcă şi ea îl iubea cu aceeaşi înflăcărare. Oricât de dureros ar fi însă, odată şi odată trebuia să-i spună, dar Fara amâna mereu trista zi.

Anotimpurile se succedau unul după altul, iar Fara se maturizase mult peste vârsta ei. Întâmplările survenite în viaţa ei o făcuseră mai înţeleaptă încă din copilărie, iar acum, în perspectiva apropiată a celor şaisprezece primăveri, fata avea judecata unui adult.

O dată cu vârsta îşi întărise şi convingerea că era sortită să fie o fiinţă nedorită, privită cu suspiciune, pe scurt, o străină. Iudeii o vor dispreţui pentru că este arabă, iar arabii o vor ignora pentru că este evreică. De ce oare lumea e făcută astfel încât bărbaţi şi femei în toată firea să facă ase menea diferenţe? Odată i-a pus această întrebare Ionei, care îi răspunse cu un oftat:

— Aşa a fost dintotdeauna, draga mea, încă de la început!

— Pentru unii, este o lume însingurată, spuse Fara.

— Întâi dau seama ce simţi, îi răspunse Ione cu simpatie. Şi eu am fost o însingurată.

— Da, Ione, însă tu ai o' naţionalitate! Eşti departe de ţara ta, dar ai o ţară, este cu totul altceva, pe când eu... nu sunt decât un amestec între două ţări care se urăsc. Eu... eu sunt un nimeni.

— Nu fi amărâtă, Fara, încercă Ione să o încurajeze. Sunt mulţi cei care te iubesc şi te vor iubi mereu. Nu cred că există în lume o fată care să aibă un iubit atât de devotat ca Voldi.

— Ştiu, murmură Fara, însă... el n-ar trebui! Vocea ei începu să tremure. Va trebui să-i spun! El nu se va putea căsători cu mine! Asta l-ar distruge, Ione!... Ce să mă fac?

Puţin înainte de asfinţit, prinţesa Arnon, suferindă, atât fizic cât şi psihic, se stinse atât de încet încât cei din jur aproape că nici nu-şi dădură seama.

Prima care înţelese că nu mai e nimic de făcut a fost Fara. Încă de pe la amiază, fata se ghemui lângă patul mamei sale, cu fruntea lipită de braţul ei firav. Din când în când se ridica în picioare cu ochii înecaţi în lacrimi pentru a-i scruta faţa inertă, apoi, descurajată, se aşeza din nou, aşteptând.

Pe la jumătatea după-amiezii, bătrânul Kedar ridică panourile din piele ale cortului octogonal care se deschideau spre miazănoapte şi răsărit, aşa cum se proceda la aceeaşi oră a fiecărei zile însorite de vară. La cei optzeci de ani ai lui, Kedar văzuse destulă moarte în jurul

lui şi nu-l mai întrista. Astăzi însă părea chiar prea indiferent în prezenţa ei, târându-şi de colo până colo bătrânele-i oase ca şi când între el şi moarte exista o înţelegere tacită.

Cât era ziua de mare, peste o duzină de slujnice se strecurau în vârful picioarelor în odaia stăpânei lor muribunde, câte două, câte trei, o priveau neputincioase de la o distanţă respectuoasă, apoi ieşeau la fel de încet cum intraseră, reluându-şi îndeletnicirile întrerupte. Din păcate, nu mai rămăsese nimic de făcut pentru Arnon, şi chiar dacă mai era ceva, bătrâna doică Nefti, care le avusese în grijă pe amândouă prinţesele încă din pruncie, şi credincioasa Ione erau prezente, forfotind în jurul patului, fiecare nutrind o oarecare gelozie la adresa celeilalte.

În momentul de faţă, întreaga atenţie a casei era concentrată asupra Farei şi a planurilor ei posibile de viitor. Foarte probabil, ea se va căsători cu Voldi, ale cărui intenţii rămăseseră ferme. în general, se spunea că Fara hotărâse să nu se mărite până ce responsabilitatea faţă de mama ei nu se încheia, dar în timp ce forţele lui Arnon slăbeau, această îndatorire faţă de ea creştea. Nefericita prinţesă dobândise o deosebită calitate de a îndeplini tot felul de treburi mărunte şi personale care o reclamau fără încetare: „te rog, dă-mi perna mică: nu, pe cealaltă, draga mea, pe aceea albastră. Mulţumesc, Fara, dar cred că aş vrea mai curând şalul... este în pergolă, cred. Nu te superi dacă mi-l aduci?! Ştiu că te sâcâi groaznic..." Şi aşa era, dar Fara nu părea niciodată plictisită şi se afla la datorie zi şi noapte. Evident, în această situaţie nu-i putea oferi prea multe bucurii lui Voldi până ce nu se va elibera: acum însă nu mai era mult.

Dar unde vor trăi ei? Aceasta era întrebarea care-i frământă pe servitori, şi în special pe cei mai vârstnici. Pământul îi fusese dat în stăpânire lui Arnon atât timp cât trăia. Era de neconceput ca Voldi, în calitate de soţ al Farei, să ridice vreo pretenţie asupra lui sau ca regele să facă asemenea favoritisme. Voldi va urma stilul de viaţă

nomad, la fel ca şi ceilalţi de acelaşi rang. Faptul că tatăl său, Urson, era fiul lui Mişma şi în calitate de consilier şef era moştenitorul posibil la tron, nu era de actualitate imediată. Pământurile lui Arnon reveneau domeniilor regale; Voldi împreună cu Fara aveau să urmeze firul zăpezii şi păşunile, asemenea strămoşilor lor, dar slugile mai vârstnice, obişnuite îndelung cu viaţa mai uşoară, ar fi fost prea şubrede pentru o viaţă atât de aspră.

În timp ce ei se adunau în grupuri mici; aşteptând şi veghind, slujitorii se întrebau dacă Fara însăşi se va acomoda cu o astfel de viaţă. Ea nu manifestase niciodată nici cel mai mic interes pentru turmele şi cirezile lor sau pentru îndeletnicirile care-i asigurau propria existenţă, în schimb, îşi revărsase prietenia asupra păstorilor şi familiilor lor. Desigur, nici nu era cazul să încerce cineva să o înţeleagă. Aceasta era Fara şi omul de rând se întreba ce se va întâmpla cu această străină care, pe măsură ce se maturiza, devenea o şi mai mare enigmă. Pe cât era de frumoasă, pe atât era de misterioasă, fapt ce putea fi explicat prin moştenirea rasială. Ea constituia o ciudată combinaţie între arab şi iudeu. Obiectiv vorbind însă, fata era un amestec surprinzător de reuşit. Femeile arabe sunt mai înalte decât evreicele şi mai viguroase. La cei şaisprezece ani ai ei, Fara era zveltă, suplă, aproape băieţoasă, pe scurt - arabă. Faţa ei oferea un interesant studiu asupra interferenţei raselor. Străvechea antipatie era trasată aici ca pe o hartă. Nasul ei sculptural, fin, cu nări semeţe şi fremătătoare, era darul lui Arnon. Obrazul cu rotunjimi copilăreşti şi gâtul erau ale Mariamnei. O faţă sensibilă, bine controlată în repaus, însă cu reacţii prompte faţă de orice provocare. Un temperament cu adevărat arab, care se aprindea uşor, izbucnind ca o furtună de vară din munţi; dar merita să aştepţi oricât pentru a fi răsplătit cu acel zâmbet de căinţă pe care Fara îl moştenise de la un lung şir de generaţii de oameni puternic emotivi, care credeau în ispăşire şi care nu se ruşinau niciodată de lacrimile lor.

Ultima zi a lui Arnon se scurgea încet, iar când soarele care cobora alunecă în spatele piscului Arcturus, la douăzeci de mile depărtare, bătrânul Kedar ridică şi panourile de pe latura de apus a cortului, permiţând să pătrundă o adiere parfumată de iasomie. Fara se trezi şi ridică privirea asupra fermecătoarei privelişti: în prim-plan apăreau colinele unduitoare care se pierdeau până în valea verde a Ainsei, străjuită în depărtare de semeţul Arcturus; dacă priveai apoi peste versantul dinspre miazăzi al muntelui, zăreai scânteierea argintie a Mării Moarte.

Observând-o pe Fara absorbită în gânduri, Ione se apropie de ea şi-i şopti că sosise Voldi. Dorea ea să-l vadă? Fara clătină din cap.

— Spune-i lui Voldi să nu mă aştepte, murmură ea; şi, în timp ce Ione se îndepărta, mai adăugă: Spune-i că nu pot veni acum. Va înţelege...

Ochii încercănaţi şi încărcaţi de tristeţe se întoarseră spre faţa suptă a mamei sale. îşi lipi obrazul de pieptul lui Arnon şi ascultă... şi ascultă. Bătrâna Nefti făcu un pas înainte, ridică o mână ca să impună tăcere, deşi nu exista un loc mai tăcut că acesta. În cele din urmă, Fara se îndreptă, îşi sărută mama uşor pe frunte, temându-se parcă să, n-o trezească. Se ridică apoi încet în picioare. Nu mai exista nici urmă de lacrimi în ochii ei, iar figura mândră era perfect destinsă. O atinse uşor pe umăr pe bătrâna Nefti şi, făcând un mic gest de apreciere faţă de ceilalţi, părăsi cortul.

Voldi o aştepta în grădină. El se ridică şi o cuprinse în braţe, iar Fara se cuibări la pieptul lui. O simţi zguduită de suspine şi o atrase mai aproape de el.

— S-a stins? întrebă el.

— Fara încuviinţă dând din cap, obosită şi descurajată.

— Eu voi avea grijă de tine, draga mea, murmură Voldi.

— Vorbim despre asta altă dată, propuse Fara, eliberându-se uşor din îmbrăţişarea lui. Cred că sunt multe lucruri de făcut acum. Te-ai putea duce la tabăra regelui... şi să le spui?

Desigur! Dar mă pot întoarce după aceea?

— Voldi, îmi pare rău, sunt atât de obosită! Poate mâine...

— O cuprinse din nou în braţe şi o sărută, dar ea răspunse apatic.

— Îndată ce Voldi se îndepărtă călare, Ione se apropie de Fara, oare rămăsese în grădină, pe scaunul preferat al mamei sale, dusă pe gânduri.

— Ce ne facem acum, Ione? întrebă ea cu un glas aproape stins. Cunosc atât de puţine lucruri despre toate acestea...!

— Bărbaţii vor veni diseară, draga mea, şi se vor ocupa de cele necesare pentru înmormântare.

— Şi eu... ce trebuie să fac în asemenea situaţie?

— Tu n-ai de făcut nimic. Nefti şi cu mine o vom pregăti pentru îngropăciune. Ione o apucă de braţ. Hai, vino, acum ai nevoie de puţină odihnă. îţi aduc îndată ceva întăritor de băut.

— Seara, târziu, regele Zendi în persoană sosi împreună cu o duzină de vecini. După ce-i adresă Farei câteva cuvinte de consolare şi îmbărbătare, o părăsi şi îi spuse că el şi regina ar dori s-o vadă a doua zi. Fara se întinse pe pat, închise ochii şi îşi afundă capul în perne, să nu mai audă tropăitul cailor care se depărtau. Când se trezi, totul era liniştit. Luna plină strălucea prin deschizătura cortului. Ione se strecură foarte încet în încăpere, Fara îi făcu semn şi fata, ascultătoare, veni şi se aşeză lângă ea pe marginea patului.

— Ai vrea să faci ceva pentru mine, Ione? întrebă Fara, abia şoptit. Şi vreau să-mi promiţi că n-ai să spui niciodată, nimănui.

—Vocea lui Ione tremură uşor, apoi încuviinţă grăbită.

— Vreau să ridici mâna şi să juri pe zeii tăi că vei face ce-ţi voi spune şi... că nu vei dezvălui acest lucru niciodată, nimănui!

—Ione ezită şi începu să plângă.

— Aş vrea să ştiu, draga mea, spuse ea printre lacrimi, sper că nu este ceva ce nu se cade să faci!

— Lasă-mă pe mine să judec dacă trebuie sau nu! Tonul Farei era acum aspru. Vei face ce-ţi cer şi vei păstra secretul!

— Protestând, Ione ridică o mână tremurândă şi spuse:

— Da, Fara, voi face precum vrei şi nu voi spune nimănui.

Ridicându-se brusc, Fara se apropie de măsuţa unde îşi ţinea lucrul de mână şi se întoarse cu o foarfecă pe care o înmână sclavei care o privea înmărmurită.

— Taie-mi părul! Fara îşi înşfăcă cu degetele coada-i lungă şi grea ce atârna pe spate şi îi spuse: Aici! Vezi, Ione? Chiar aici, deasupra mâinii mele. Voi fi băiat. Taie-1 să fie la fel ca al lui Voldi. Ione scâncea ca un copil. Mi-ai promis! Fara o scutură de umeri cu brutalitate. Nu mai sta şi plânge! Hai odată! Fă ce-ţi spun şi fa-o repede!

Protestând încă printre suspine, Ione comise crima... Când termină, Fara se retrase în alcovul ei şi, nu după mult timp, reveni sub înfăţişarea unui tânăr arab de condiţie bună, înfăşurată într-un burnus, o foarte reuşită copie a celui purtat de Voldi.

— Cum arăt? întrebă Fara.

— De unde îl ai? se miră Ione cu vocea sugrumată.

— L-am făcut, răspunse Fara, cu mult timp în urmă.

— Dar de ce? Ce ai de gând să faci?

— Plec foarte departe, Ione, pentru a-mi duce la îndeplinire un jurământ, declară Fara pe un ton grav. Dar să ai grijă să ţi-1 ţii şi tu pe al tău!

Veştile alarmante se răspândiră dimineaţa, devreme. Bătrânul Kedar se duse călare la tabăra regelui cu groaznica ştire despre dispariţia Farei în cursul nopţii. Nărăvaşa Saadi, pentru care Fara insistase să fie plasată într-un ţarc separat, dispăruse şi ea. Zendi trimise vorbă unui număr de tineri călăreţi, relatându-le ce se întâmplase. După părerea lui, Fara, cu durerea în suflet, chinuindu-se să-şi găsească somnul,, pornise într-o nesăbuită goană călare, sub clar de lună. Bănuind că suferise un accident, aceştia se împrăştiară în toate direcţiile.

Voldi porni şi el în galop pe cărarea lor preferată, care ducea până la marginea platoului. în locurile unde cărarea se îngusta şi coborârea era mai abruptă, descăleca şi îşi purta calul sleit de căpăstru, căutând orice indiciu, cât de mic. O dată cu coborârea serii, speranţele lui se risipiră. Nu se mai întoarse la locul de întâlnire convenit cu prietenii lui, angajaţi şi ei în căutare, pentru că se afla la multe mile depărtare, cu mult mai departe de limitele la care ajunsese el vreodată.

La ivirea zorilor, Voldi îşi reluă cursa, acum în sens invers, oprindu-se din când în când, acolo unde cărarea era primejdioasă, pentru a asculta profunda tăcere ce-l învăluia şi începea să strige cu disperare: Faraaa! Faraaa!

CAPITOLUL IV

Saidi, tânără mânză murgă, avea o fire independentă şi nărăvaşă, însă era dotată cu picioare sigure.

Bătrânul Kedar, din ce în ce mai prudent o dată cu vârsta, nu se încredea în ea, pe când Fara îi înţelegea mai bine capriciile şi ştia că, deşi zburdalnică, nu era răutăcioasă.

Pe parcursul primelor cinci mile de coborâre treptată, Fara nu o menajase deloc, gândindu-se că timpul era preţios. Deşi bătrâna ei doică Nefti o mustrase să se odihnească, aceasta putea descoperi în orice moment patul gol şi, sculând toată casa, putea declanşa imediat urmărirea.

La început, simţind nevoia de mişcare, Saidi încercă câteva ghiduşii, trecu de la galop la salturi şi sărituri, se prefăcu că se teme de orice bolovan uriaş sau buturugă luminată de razele argintii ale lunii, însă pintenii Farei o descurajară îndată, făcând-o să înţeleagă că aici nu era vorba dejoacă.

După un timp, drumul deveni uniform pe o distanţă de câteva mile, înainte de a se angaja pe cărări cu cotituri bruşte care duceau la poalele văii. Aici descălecă şi merse alături de Saidi, până ce mânza începu să dea din cap nervoasă; totdeauna se împotrivea să fie purtată de căpăstru, afară de momentele în care era prea obosită.

Din când în când, treceau prin faţa colibei unui ţesător cufundată în întuneric şi linişte; doar câteva capre ridicau capetele curioase la trecerea lor, în rest, noaptea era calmă. Dar Fara avea un sentiment

straniu că nu e singură. Deşi trecuseră abia şapte ore de la pierderea suferită, i se părea că aceasta se întâmplase cu foarte mult timp în urmă. De fapt, aşa şi era, deoarece durerea incurabilă i se cuibărise în suflet încă de pe când degradarea sănătăţii lui Arnon prevestea un sfârşit inevitabil.

Era ciudat, de asemenea, gândi Fara, că nu simţea nici o ameninţare în legătură cu temerară misiune pe care şi-o asumase. Cu toate acestea, nu o dată îşi spunea că aceasta e o treabă foarte serioasă, o treabă de bărbat, care îi va pricinui, fără îndoială, multe necazuri înainte de a ajunge la obiectivul ei bine fortificat în Galileea. Pe scurt, ea se îndrepta către un dezastru aproape sigur, şi asta atât de rapid cât o putea duce Saidi cu picioarele ei zvelte.

Reconsiderarea obiectivului ei nu avu însă darul să o descurajeze, în primul rând pentru că îndrăzneaţa ei misiune fusese plănuită cu atâta ardoare şi cu mult timp înainte, încât aceasta devenise unicul ţel al vieţii sale.

Mai există apoi şi prea iubitul ei Voldi", căruia îi pricinuise atâta îngrijorare! Ce bine ar fi procedat, gândi ea, dacă i-ar fi spus hotărâtă că nu se va putea căsători cu el niciodată şi dacă el ar fi obligat-o să-i spună motivul; i-ar fi spus că nu-l iubeşte. Voldi însă ar fi ştiut că nu acesta este motivul adevărat, deoarece ea îi dăduse prea multe dovezi de dragoste. Oricum, Voldi nu se va frământă prea mult timp: în împrejurări similare, o fată ar reacţiona altfel, dar un bărbat se poate consola foarte repede. Ce noroc au bărbaţii că sunt în stare să smulgă rădăcinile iubirii şi să le transplanteze cu succes în altă parte, fără ca planta să-şi piardă din prospeţime. Într-adevăr, nu avea nici un motiv să se îngrijoreze din pricina lui Voldi.

Un singur lucru o neliniştea: cât timp şi cât de neobservată va putea trece deghizarea ei sub înfăţişarea unui tânăr oarecare? Desigur, nu există altă alternativă. Era de neconceput ca o fată de şaisprezece ani să poată călători singură din sudul Arabiei până în

nordul Galileii fără să rişte unele situaţii foarte neplăcute, dacă nu de-a dreptul primejdioase; efortul de a trece drept un tânăr căruia nu-i mijise încă mustaţa era nebunie curată!

În ciuda tuturor acestor riscuri, existau însă şi câteva aspecte în favoarea Farei: de felul ei, avea o voce joasă, uşor răguşită, ceea ce pentru un străin trecea cu uşurinţă drept vocea unui adolescent. Mai era apoi turbanul bine îndesat pe cap, care ascundea curbele delicate ale chipului său de fată. Chiar şi aşa, era nevoie de mult curaj şi siguranţă de sine pentru a-şi juca rolul în prezenţa neaşteptată a bărbaţilor. Până acum nu-i fusese tocmai greu să-şi disimuleze sexul în faţa altor femei.

Pregătirea o costase pe Fara multe ore de trudă. în secret ea exersase îndelung cum să pară cât mai autentică înfăţişarea unui băiat pe care-1 voia impertinent, obişnuit cu un limbaj colorat, presărat cu înjurături. De câte ori nu exersase în camera ei de dormit mersul cu paşi mari, apăsaţi, aroganţi, dând capul pe spate în semn de sfidare: râsese singură la vederea propriului chip reflectat în tava din metal bine lustruită atârnată pe uşă; dar se întristase în momentul următor la vederea gropiţelor de fată pe obrajii „tânărului" şi hotărâ să nu mai zâmbească.

Când se crăpă de ziuă, Fara traversă extremitatea dinspre miazăzi a văii fertile Aisne, ajungând în valea aridă Zered, care străjuia ţărmul de răsărit al Mării Moarte. Era o întindere dezolantă, lipsită de vegetaţie, păsări, rozătoare sau reptile; nu existau nici chiar insecte care abundau în mai toate deşerturile, astfel încât Marea Moartă îşi merita pe drept cuvânt numele. Saidi şi călăreaţa ei nutreau speranţa că în curând vor părăsi acest ţinut pustiu şi iuţi paşii. Fara îşi încordă privirea pentru că la orizont se profila străvechea aşezare Akra, despre care ea ştia că duce o existenţă precară în mica oază ce se întindea la extremitatea sudică a Mării Moarte.

Soarele dogorea deja când fata zări primele pâlcuri de palmieri şi chiparoşi, precum şi câteva colibe sărăcăcioase răzleţite în jurul unui uriaş cort cafeniu. Acesta putea fi hanul unde trăgeau caravanele şi îngrijitorii lor. La intrarea cortului, Fara descălecă şi înmână frâul iepei sale năduşite unui bătrân arab taciturn; cu paşi mari şi ţanţoşi o luă pe lângă ţarc, unde dădu câteva ordine pe un ton arţăgos în legătură cu adăpatul şi ţesălatul calului. Când hangiul iritat mormăi că ştie el ce are de făcut, Fara îi strigă neîncrezătoare că dacă ar şti, el ar fi primul om bătrân întâlnit în viaţa ei care să ştie sau căruia să-i pese de felul în care se adapă un cal înfierbântat în aşa fel încât să nu-i dăuneze şi propuse să stea lângă el până ce va face treaba cum trebuie.

O bătrână sfrijită, cu un aer posac, pregăti o gustare sărăcăcioasă din ouă prăjite şi pâine veche. Simţind că în prezenţa unei femei trebuie să se comporte ca un bărbat, Fara începu să se plângă în legătură cu mâncarea, aruncându-i bătrânei femei o serie de înjurături care i se păreau mai potrivite în gura unui bărbat în asemenea împrejurări. Veni apoi momentul să intre în încăperea ce-i fusese destinată; aici furia ei ajunse la culme şi, voit nestăpânită, începu să o blagoslovească pe bătrână cu tot felul de epitete ca: nebună, şleampătă şi împuţită, cuvinte exprimate într-o greacă aproximativă, conştientă că vocabularul ei de insulte şi injurii în această limbă - învăţată cu buna ei Ione - mai necesita o oarecare şlefuire. După vreo două ore de somn adânc, Fara porni din nou la drum, nu înainte de a plăti gazdelor de două ori pe cât ceruseră, jurând bărbăteşte că nu va mai pune piciorul vreodată într-un loc ca ăsta, în care nici o capră nu ar putea trăi. La neruşinatele acuzaţii, bătrânul şi uscăţiva lui nevastă - recunoscători pentru un asemenea chilipir neaşteptat - admiseră cu respect că aşa era. Fara zâmbi mulţumită şi, în timp ce se îndepărta călare către ţinuturile dinspre miazănoapte, temerile ei începură să se risipească oarecum.

După-amiază târziu, după o cursă monotonă sub soarele dogoritor de-a lungul ţărmului de un argintiu orbitor, ea intră în oraşul Enghedi, punctul terminus răsăritean al vechiului „drum al sării" din portul Gaza. Era unul dintre cele mai sordide locuri; micile cocioabe în formă de cutii, construite din cărămizi coapte la soare, se înşiruiau de-a lungul unei poteci înguste şi prăfuite, unde domnea un aer sufocant... Ajungând la hanul principal, în vecinătatea căruia se aflau ţarcurile pentru animale, acum înţesate cu catâri şi cămile, împreună cu soioşii lor îngrijitori, Fara se interesă amabilă de ceva de-ale gurii şi un pat pentru noapte. Deodată îşi dădu seama de greşeală atunci când arogantul hangiu îi arătă o saltea de paie jegoasă, într-o încăpere unde se mai aflau încă vreo şase asemenea culcuşuri. Retrăgându-se cu dezgust, dădu drumul tezaurului său de înjurături arabe şi îi făcu cunoscut stăpânului hanului că ea nu obişnuieşte să doarmă laolaltă cu iepurii, câinii şi porcii. Astfel admonestat, hangiul o conduse respectuos spre o încăpere separată în care patul, chiar dacă nu era confortabil, era măcar mai puţin îngălat decât cel pe care-1 refuzase.

Fara dădu mai multă atenţie acestui incident. Evident, era o greşeală să ceri ceva pe un ton politicos; oamenii socoteau politeţea drept un semn de slăbiciune şi dispreţuiau vorbirea aleasă. Să stai şi să aştepţi să-ţi vină rândul sau să accepţi orice ţi se oferă, fără să protestezi, nu însemna decât că eşti obişnuit să fii dat la o parte şi că nu eşti în stare să-ţi aperi drepturile. Era o lume profund dezgustătoare, hotărâ Fara, dar dacă de aceasta va avea parte de acum înainte, va încerca să se adapteze condiţiilor ei. Încruntându-se şi pufăind zgomotos, fata începu să umble înfuriată cu paşi mari şi apăsaţi pe podeaua goală care trosnea la fiecare călcătură. În această dispoziţie belicoasă, ea se întoarse în încăperea comună a hanului, unde se afundă într-un scaun deşelat. Încrucişă picioarele şi începu să-şi plesnească nervos cu cravaşa cizmele înalte, frumos lucrate - un dar de la Voldi. Neguţători arătoşi

şi bine îmbrăcaţi veneau şi plecau, salutându-se când şi când. Aproape fiecare se cunoştea cu fiecare. Fara îşi dori sincer să fie bărbat, văzându-i cât păreau de stăpâni pe ei, şi asta fără nici un efort. Le admira siguranţa şi încerca să-şi închipuie că şi ea face parte din lumea lor. O bucată bună de vreme, prezenţa ei în această încăpere întunecoasă trecu neobservată. Din când în când, un tânăr ce trecea prin faţa ei îi arunca o privire lipsită de interes şi se ducea mai departe. Acesta era un semn bun, iar Fara respiră mai uşurată.

Imediat în stânga ei, pe două scaune ponosite dintr-un şir întreg de alte asemenea, cu spătarele lipite de perete, se aflau doi bărbaţi angajaţi într-o discuţie serioasă. Vorbeau în greceşte, deşi era evident că sunt romani. Fara nu mai văzuse niciodată vreun roman, dar i se spusese cum arată.

Bărbatul de pe scaunul cel mai apropiat de ea avea înjur de patruzeci de ani şi, după înfăţişare, părea să fie cineva de seamă. Asemenea prietenului său, cu mult mai în vârstă, avea un aspect plăcut, iar părul lui sur era tuns scurt. Avea faţa bronzată, cu excepţia unei dungi albe înguste pe frunte unde purtase o banderolă pentru a se apăra de soare. Tunica lui de 'i culoarea nisipului, cu bordură purpurie, era dintr-o ţesătură de bună calitate; centura, teaca pumnalului, precum şi sandalele care îi ajungeau aproape până la genunchi dovedeau o lucrătură costisitoare. Fara presupuse că ambii erau conducători de caravane, aparţinând aceleiaşi companii. La o privire mai atentă., observă că bărbatul mai tânăr avea o mică crestătură în formă de „V" în partea de sus a urechii. Deci... acesta era sclav: părea însă că această servitute nu-1 stinghereşte.

— Sper că el va mai fi aici când ne întoarcem, peste o săptămână, tocmai spunea sclavul cu figură distinsă. Aş vrea să-1 mai aud vorbind, deşi mă îndoiesc că atunci va mai fi liber. Legionarii vor pune mâna pe el, pentru că - aşa cum ai spus-o şi tu - vorbirea lui este înflăcărată. Dar pe toţi zeii, Aulus, avea dreptate în tot ce spunea!

— Da, încuviinţă Aulus, lumea s-a înrăit destul ca să merite o pedeapsă, şi aşa a fost întotdeauna. Dar... omul ăsta e de-a dreptul nebun, Tim.

Bărbatul mai vârstnic se întoarse acum cu faţa şi Fara zări o lungă cicatrice de-a curmezişul obrazului, o amintire dintr-o bătălie sângeroasă petrecută cu mult timp în urmă, gândi ea.

— Iată, aici ne deosebim, Aulus, se împotrivi Tim. E adevărat că prin ceea ce predică pustnicul se vede că are un curaj nebunesc, dar aş vrea să văd pe unul mai puţin nebun în stare să strângă în jurul lui atâta mulţime şi să-i ţină ore în şir sub un soare dogoritor, cu ochii şi gurile căscate, şi se spune că face asta zi de zi!

— Ei, ştii cum sunt oamenii, spuse Aulus nepăsător. Acest fanatic pe jumătate lihnit de foame, care se hrăneşte cu lăcustele deşertului, se cocoaţă pe o stâncă mare şi începe să urle că lumea asta netrebnică merită să fie pedepsită. Gloata, neavând altceva mai bun de făcut, vine să caşte gura, să-i urmărească maimuţărelile şi să-i asculte îngrozită profeţiile. Aulus îşi schimbă poziţia pe scaunul care trosni şi continuă să improvizeze. Oamenii asta caută, Tim. Vieţile lor goale sunt lipsite de senzaţii stimulatoare şi le place să simtă fiori de gheaţă pe şira spinării, în special când instinctul le spune că nu e decât o absurditate.

Urmă o pauză şi Fara, care intenţionat ciulise urechile, se aplecă puţin înainte, sperând că Aulus nu spusese ultimul cuvânt. Dintr-o dată, Tim remarcă liniştit:

— Mă întreb dacă totul este chiar o absurditate!

Omul e ţicnit de-a binelea! replică Aulus batjocoritor, apoi se ridică, se întinse alene şi căscă. Nici tu nu eşti departe de el. Ne vedem la cină; mă duc să mai arunc o privire la cămila aia şchioapă.

— Un moment, Aulus! Tim puse mâna pe braţul prietenului său cu obrazul însemnat şi acesta se aşeză din nou, cu un zâmbet îngăduitor. Vorbeam,de mulţimea aceea din Hebron, nişte sărmani

ignoranţi şi păduchioşi care se mulţumesc să stea cât e ziua de mare cu gura căscată ca la o maimuţă în cuşcă, dar pe lângă ei mai erau cel puţin o duzină de oameni bine îmbrăcaţi, oameni învăţaţi, care păreau că urmăresc cu atenţie tot ce spunea pustnicul.

— Localnici, fără îndoială, explică Aulus, plictisiţi de prezenţa omului în oraşul lor şi care aşteptau să se işte o încăierare ca ei să-1 poată înhăţa pentru tulburarea liniştii.

— Dar se vedea bine că unii dintre ei veneau de departe, Aulus. Chiar eu l-am întrebat pe un băiat isteţ, cu înfăţişare plăcută, îngrijitor de cămile, dacă n-ar vrea o slujbă; mi-a răspuns cu mândrie că este deja în serviciul eminentului legiuitor Ben Iudah, un membru al Sinedriului din Ierusalim.

— Ce mai e şi ăsta Sinedriu?

— Organul lor legiuitor.

— Eu credeam că Roma le face legile.

— Doar legile asupra taxelor; Sinedriul se ocupă de restul.

— Ai desigur un talent ciudat, observă Aulus, de a acumula informaţii inutile. Ce altceva mai ştii în legătură cu legile iudeilor?

— Doar că există mult prea multe. De ce un iudeu poate fi arestat doar pentru că târăşte un scaun în faţa uşii sale de Sabat! O mică urmă lăsată pe pământ şi gata, se cheamă „arat"!

— Eu cred că astea nu sunt decât scornelile tale, Tim, chicoti Aulus. Dar fie şi cum spui tu, poate că înţeleptul Ben Iudah, trecând pe acolo din întâmplare, s-a oprit şi el ca şi noi să-1 asculte pe nebun din curiozitate.

Posibil, însă e mai mult ca sigur că oameni importanţi vin şi îl spionează pe acest pustnic. El însuşi este iudeu şi le vorbeşte compatrioţilor lui. Desigur, Templul nu-şi poate permite să-1 lase în continuare să strângă în jurul lui mulţimi tot mai mari cu fiecare zi şi să urle că lumea este atât de ticăloasă încât merită să fie purificată.

— Asta-i treaba exclusivă a Templului, să vegheze ca lumea, sau cel puţin aceea a iudeilor , singura care contează în această ţară -

să se comporte cum se cuvine. Aceşti legiuitori şi rabini nu pot permite unui profet înfierbântat să străbată Iudeea în lung şi în lat, spunându-le miilor de oameni că ţara lor este bântuită de la un capăt la altul de stricăciune, lăcomie, nedreptate şi că Dumnezeul lui - care este şi al lor - va prelua din mâinile autorităţilor recunoscute întreaga misiune de reînnoire, de care se va ocupa personal.

Aulus zâmbi la auzul acestui lung discurs şi din nou se ridică să plece.

— Poate că ai dreptate, spuse el tărăgănat. în cazul ăsta probabil că-1 vor azvârli într-o temniţă şi vor uita de el - şi lumea la fel. Dacă un om moare de o moarte sângeroasă, ca un martir, pentru cine ştie ce idee nouă, oamenii îl ţin minte şi îi ridică un monument; dar dacă se lasă aruncat în închisoare... PffF! Lasă-1 să putrezească acolo. Aulus îşi scutură mâinile de praf şi se îndepărtă.

După un timp, chipeşul bărbat cu pronunţate riduri la coada ochilor şi cu crestătura pe ureche întoarse încet capul spre Fara, privind-o cu răceală.

— În ce direcţie mergi, tinere? o întrebă el în aramaică, ceea ce însemna că o luase drept iudeu.

— Merg spre asfinţit, domnule, răspunse Fara în greacă, până spre Gaza.

— Ai mai fost pe acolo? întrebă Tim, iar când Fara dădu din cap în semn că nu, el adăugă: Frumos loc, n-am ce spune! Tocmai bun să-ţi pierzi cămaşa şi să te trezeşti cu beregata tăiată. Lasă-mă să-ţi dau un sfat: dacă vrei să ajungi într-acolo, ia-o pe mijlocul drumului şi fereşte-te să ai de-a face cu vreun localnic. Şi încă ceva: nu mânca din mâncarea lor, nu bea din apa lor şi nu crede minciunile lor.

— După câte văd, nu prea îţi place Gaza, comentă Fara. Oricum, îţi voi urma sfatul. Primul mare oraş spre asfinţit nu este Hebron? E cumva mai bine pe acolo?

— Mult mai bine! Vreme de două mii de ani, Hebron a fost cufundat într-un somn adânc, aşa încât acolo aproape nimic nu are viaţă, dar cel puţin nu vei fi jefuit, otrăvit sau asasinat în patul tău. Tim îşi încrucişă din nou picioarele şi o privi pe Fara cu interes. Cum se face că vorbeşti greaca, tinere? Nu trăieşti în Grecia, nu-i aşa?

— Nici dumneata, domnule, replică Fara cu aceeaşi sinceritate, deşi vorbeşti greaca.

— Eu sunt grec! declară Tim cu mândrie. Tu eşti iudeu, nu-i aşa?

— Nu sunt, răspunse Fara, sunt arab.

Tim îi cercetă faţa cu interes, îşi ţuguie buzele şi dădu din cap descumpănit.

— Am greşit, murmură el, sper că nu te-am jignit.

— Nu, deloc, domnule. Eu n-am nimic cu poporul iudeu.

Tim râse încet şi spuse că nu se gândise vreodată să audă pe cineva vorbind astfel.

— Dar, domnule, riscă Fara, nu e prea mult de când evreii şi arabii erau aliaţi.

— Ce mai alianţă...! spuse Tim în batjocură. Desigur că tu ştii totul în legătură cu această nefericită căsătorie. Un singur lucru însă n-am putut înţelege niciodată; cunosc mulţi arabi, oameni dintr-o bucată, care nu-şi doresc altceva în viaţă decât o luptă bună, şi atunci mă întreb de ce nu l-au spintecat să-i scoată măruntaiele acelui ticălos de iudeu care a umilit-o pe prinţesa voastră? Desigur, nu pentru că au uitat sau că nu le pasă...!

Incapabilă să se mai gândească la un răspuns potrivit, Fara schimbă brusc subiectul.

— Nu m-am putut abţine să nu aud discuţia voastră în legătură cu un profet pe care l-aţi întâlnit şi care spune că lumea va fi pedepsită pentru fărădelegile sale. A lăsat el să se înţeleagă că el va aplica această pedeapsă?

— Nu, nu el, spuse Tim, omul a avut grijă să spună că el

nu e decât o solie care vesteşte venirea apropiată a unei persoane de esenţă divină, pe care a zugrăvit-o ca pe un răzbunător, o divinitate trimisă din Ceruri cu un sceptru în mână. Putregaiul pe care noi îl numim civilizaţie va fi tăiat din rădăcină pentru a putea creşte ceva sănătos şi folositor.

— Şi asta se va întâmpla curând? întrebă Fara.

— Dacă e să-i dai crezare profetului, s-ar putea întâmpla săptămâna viitoare, cel mai târziu. Dacă el ar fi spus că acest lucru se va întâmpla peste o sută de ani, prezicerile lui ar fi fost mai puţin riscante.

— Şi mai puţin interesante, adăugă Fara. Crezi că profetul ar putea fi aici - la Hebron - mâine?

— Doar dacă nu a hotărât să plece mai departe, în sus, spre coline. El se afla la cel puţin o jumătate de milă înspre miază-noapte când am zărit mulţimea. După cum se pare, el nu ţine seamă de cerinţele oamenilor. Se pare că merge unde vrea el, iar noroadele îl urmează. Dacă te interesează, îţi sugerez să întrebi pe drum, pe măsură ce te apropii de Hebron; aproape oricine îţi va putea spune. Pe acolo nu se vorbeşte decât de el. Tim se ridică să plece, iar Fara făcu la fel.

— Am dreptate să presupun că ai cam crezut ce spunea el? întrebă ea serios.

Tim îşi muşcă buzele şi făcu o pauză, vădit pentru a reflecta.

— Nu ştiu exact ce să cred, răspunse el măsurându-şi cuvintele. Iudeii sunt oameni ciudaţi. Ei şi-au avut dintotdeauna profeţii lor şi multe din prezicerile lor s-au adeverit, chiar şi cele privitoare la datele evenimentelor mai importante şi la deznodământul războaielor foarte îndepărtate. Ar fi bine să-l auzi cu propriile tale urechi pe acest Ioan. El poate greşi mult, dar nu e nebun!

— Prietenul dumitale pretindea că e nebun de legat, replică Fara.

— Prietenul meu, spuse Tim tărăgănat, e grec neaoş şi a devenit

roman sadea. El nu are încredere în nimic ce nu se poate mânca, îmbrăca, cumpăra, vinde sau călări.

În ciuda împotrivirii lui Saidi de a părăsi drumul larg pe care se angajase, Fara se întoarse la locul de unde pornea un alt drum improvizat, cu o lăţime de peste cincizeci de iarzi şi care ducea către miazănoapte, traversând o pajişte cosită. Terenul era moale şi calul înainta încet.

Poteca dezgolită traversa câmpia şi un alt drum, mai puţin circulat, se deschidea peste o altă câmpie secerată, apoi peste un pod pe dedesubtul căruia trecea un pârâiaş. Făcea o cotitură pentru a ocoli un pâlc de chiparoşi, urca un deal, traversând o altă pajişte, trecând peste un vad, apoi continua drept înainte... mereu înainte. După vreo cinci mile monotone de mers călare, Fara zări în sfârşit un sat. La întretăierea drumurilor se afla o piatră care spunea că locul se numeşte Tekoa. Cărarea trecea prin mijlocul aşezării, însă Fara ocoli puţin în speranţa de a întâlni pe cineva care să-i spună cam pe unde s-ar afla profetul.

Satul era aproape părăsit; micile bazare şi piaţa de pe strada principală erau închise. Mai departe, în zona locuită, o femeie bătrână şi firavă se aplecase peste marginea unui puţ, trudind din greu să scoată o găleată cu apă. Fara se apropie, descălecă şi-i dădu o mână de ajutor. Aşezară găleata mare plină cu apă lângă fântână. Bătrâna femeie în zdrenţe, respirând greu, îi adresă Farei un zâmbet cu o gură ştirbă şi îi oferi o cană din tablă ruginită.

— Ce bună e! spuse Fara. Ea umplu cana pentru gazda ei, goli găleata în jgheabul de piatră de-alături şi scoase căpăstrul de pe iapă. Şi lui Saidi îi este sete, adăugă ea, coborând din nou găleata. N-am mai auzit un astfel de nume de cal, observă bătrâna, de unde vii, tinere domn?

— Din Arabia!

— Dar eu cred că eşti israelit.

— Nu, amândoi suntem arabi, Saidi şi cu mine.

Bătrâna strânse neîncrezătoare buzele scorojite şi se încruntă.

— Cum se face că-mi ceri de băut? întrebă ea pieziş.

— Pentru că pari prietenoasă şi apoi... mi-era sete, răspunse Fara, netulburată de ostilitatea femeii. Îţi voi plăti bucuroasă pentru apă.

— Noi nu vindem apa.

— Atunci, iată aici un mic dar, spuse Fara, oferindu-i un ban.

Bătrânii ei ochi sclipiră îndată ca mărgelele la vederea darului, dar clătină energic din cap. Fara lăsă bănuţul pe marginea fântânii, iar femeia se întoarse şi scuipă cu dispreţ pe pământ. Înăbuşindu-şi un zâmbet, Fara spuse:

— Caut un profet iudeu", numele lui este Ioan. ÎI urmează multă lume şi aş dori şi eu să-1 ascult. Mi s-a spus că a trecut pe aici. Nu cumva ştii încotro s-a dus?

— El este fiul satanei! se oţărî bătrâna. Un profanator! Blestemaţi fie toţi necredincioşii care ascultă netrebniciile lui.

Fara învârtea ostentativ în mână punguţa cu bani; dezlegă baierele şi întrebă calmă:

— Ştii pe unde ar putea fi el acum?

Câteva clipe bătrâna ezită şi rămase tăcută, în timp ce Fara scoase câţiva bănuţi de argint în palmă. îi puse apoi la loc în pungă şi se azvârli în şa. Bărbia zbârcită a femeii începu să tremure. Era evident că se dădea o luptă între sărăcia şi pioşenia , ei. Cu un gest aproape furios, indică direcţia nord-est.

— Ei spuneau că o ia spre râu, strigă ea, şi toată Iudeea îl urmează! Toţi cei din Tekoa li s-au alăturat păgânilor! Şi lacrimi începură să i se prelingă pe obrajii veştejiţi. Până şi omul meu şi fata mea, împreună cu bărbatul ei şi copiii lor - toţi au înnebunit ca şi ceilalţi!

Părându-i Sincer rău pentru creatura jalnică care acum plângea de-a binelea, Fara întrebă încet:

— Dar ce a spus omul acela de v-a mâhnit atât de tare?

— Îşi bate joc de străvechea noastră credinţă! spuse femeia,

suspinând printre lacrimi, şi îşi şterse ochii cavernoşi cu poala şorţului ei decolorat. El stă acolo în pustiu de ani de zile fără să facă nimic şi nu-i pasă de alţii; n-a fost niciodată la sinagogă şi nu a dus nici un dar la altar, iar acum vine să-şi bată joc de religia strămoşilor lui!

— Asta nu înseamnă cumva că are o nouă religie? întrebă Fara.

— Spune că în curând va apărea un înger care ne va arăta ce trebuie să facem, ca şi când am fi păgâni, fără nici un Dumnezeu.

— Probabil că vorbele lui nu sunt pe placul preoţilor voştri, presupuse Fara.

— Nu le place! Bătrâna femeie clătina din cap cu amărăciune. Aşteaptă numai şi ai să vezi cum îi vor băga pumnul în gură pentru blasfemiile sale! Cu Dumnezeu nu e de glumit!

Fara deschise din nou punga şi lăsă să mai cadă câţiva bănuţi în mâna zbârcită. Bătrâna îi înşfacă, privi apoi amenințător şi făcu un efort nereuşit să scuipe. Saidi tropăia de nerăbdare, aşa că, fericită să plece din nou la drum, porni în galop vioi.

Cu o oră înainte-de asfinţit, Fara îi găsi în sfârşit; o mare mulţime - oameni singuri, în cupluri sau cu familii - ocupau o suprafaţă întinsă ce fusese păşune pentru turmele de oi, pe malul înalt al Iordanului. Tocmai se pregăteau de cina pe care o adusese fiecare. Fara se opri la o oarecare distanţă de ţarcul în care erau priponite marea parte a animalelor; desfăcu chingile, apucă un sac bine îndesat cu nutreţ pentru Saidi şi o priponi pentru o odihnă bine meritată.

Strecurându-se printre grupurile de oameni, Fara se aşeză în vecinătatea unei familii ai cărei membri - tatăl, mama, doi băieţi în creştere şi o fată drăgălaşă, cam de vârsta ei - aveau o înfăţişare care îi plăcu. Fata întoarse capul către Fara şi zâmbi ruşinată. Tatăl ei murmură îndată ceva, probabil un ordin sever, şi fata, cam fără tragere de inimă, se ridică şi se

aşează între părinţii ei. Fara se amuză în sinea ei. îşi despachetă gustarea, privind în voie la mulţimea adunată. Era o gloată ciudată şi tăcută. Se auzeau frânturi de discuţii pe un ton liniştit, însă toate feţele erau calme, senine şi gânditoare şi nicăieri nu se auzeau râsete. în apropierea ei se purta o discuţie din care ea nu desluşi decât argumentaţia mamei care pleda în faţa bărbatului pe un ton domol, dar grav. Cedând în cele din urmă în faţa intervenţiei soţiei sale, el dădu din cap afirmativ, iar fata, evident favorita lor, se ridică şi îşi reluă locul pe care-1 ocupase înainte. Părul negru îi cădea pe spate, acoperindu-i umerii, ceea ce părea că nu-i e pe plac. Întorcându-se către Fara cu un zâmbet, aceasta îi răspunse în acelaşi fel, iar fata înclină capul mulţumită.

— Părul meu pare neîngrijit, spuse fata. E ud pentru că am fost botezată.

— Dar este foarte frumos părul tău, spuse Fara. Cum spui că s-a udat?

— Marele profet a botezat în după-amiaza aceasta.

— Mă tem că nu înţeleg, mărturisi Fara. Ce înseamnă acest cuvânt - „botezat"? Eu vin pentru prima oară prin părţile astea.

— Profetul ne duce la râu şi ne scufundă cu capul în apă; asta ne spală de păcate şi... devenim curaţi.

— Şi... foarte uzi, presupun, observă Fara cu simpatie.

Cu buzele întredeschise, fata schiţă un zâmbet uşor, şovăielnic, care dezvălui un frumos şirag de dinţi. Neavând la îndemână o replică potrivită faţă de această ciudată remarcă, într-o împrejurare atât de solemnă, ea se întristă dintr-o dată şi dădu din cap. O vreme, fetele nu mai schimbară nici un cuvânt, dar Fara regretă cele spuse. îi studie faţa drăgălaşă, care avea acum o expresie gânditoare, încercând parcă să găsească o mai bună explicaţie a semnificaţiei „curăţirii" ei în Iordan.

— Eu nu cred că tu eşti aşa păcătoasă, îndrăzni Fara cu blândeţe.

— Noi toţi suntem păcătoşi, murmură fata mimând o pioşenie penibilă.

— Da, aşa cred, admise Fara. Crezi că profetul a terminat pe ziua de azi?

— Ah, nu, el va vorbi din nou după ce oamenii îşi vor fi terminat cina. Cred că nu mai durează mult; îşi îndreptă privirea spre mulţimea care tocmai începea să se agite.

Durdulia mamă a fetei începu să strângă ce mai rămăsese după ce-şi hrănise familia, apoi veni şi se instală lângă fiica ei, care schimba zâmbete binevoitoare cu Fara.

— Îmi pare bine că te-ai împrietenit cu Ruth, spuse femeia aplecându-se puţin către ea. Sunt atât de puţini tineri de vârsta ei pe aici. Sute de bătrâni ca noi şi puzderie de copii mici; dar se pare că tinerii din ziua de azi... Se opri brusc observând privirea rugătoare a fiicei ei, dar continuă imediat: Nu par să ştie că mai au şi suflete care trebuie salvate de urgia ce va veni!

Ruth întoarse capul din nou către Fara, părând a se scuza pentru zelul mamei ei. Nepregătită pentru astfel de comentarii, Fara murmură:

— Probabil că nu! Imediat îşi dădu seama că alesese prost cuvintele, care dovedeau nepăsare. Ochii femeii se însufleţiră, exprimând reproş.

— Tinere, întrebă ea pe un ton sever, pot să te întreb dacă ai venit aici să cauţi mântuire?

— Am venit să-l văd şi să-l aud pe profet, răspunse Fara puţin încurcată.

— Dar nu mântuirea sufletului tău desigur! adăugă femeia.

— Cred că pe profet îl interesează doar compatrioţii lui, răspunse Fara.

— Desigur, dar şi tu eşti israelit, nu-i aşa[9]

— Eu sunt arab!

— Atunci nu ai dreptul să fii aici!

— Dar, mamă...! încercă Ruth să protesteze.

— Nu-i nimic! Vino cu mine! Indignată, mama sa se ridică şi o sili pe fată să facă la fel.

— La revedere! spuse Ruth încet şi se întoarse cu un aer descumpănit.

Fara, care se ridicase la rândul ei, şopti mai mult cu buzele decât cu vocea:

— Îmi pare rău.

Se îndepărtă apoi şi porni către mulţimea care înainta în grupuri; observă că lumea din faţă era masată în rânduri compacte. Găsi un loc neocupat, se aşeză şi aşteptă. Deodată, din mulţime se ridică un murmur. Profetul Ioan, care evident se odihnise până atunci pe malul râului, apăru sus pe dig.

Era într-adevăr o figură remarcabilă: înalt, suplu, bronzat, un cap masiv pe care-l purta semeţ puţin pe spate, cu păr bogat, umeri laţi, ciolănoşi. întreaga lui înfăţişare emana o vitalitate ascunsă. Faţa, parcă cioplită în piatră, era acoperită cu barbă, fruntea puternic brăzdată străjuia doi ochi negri, adânc înfipţi în orbite. Părea un om care văzuse şi suferise mult. Lumea aştepta într-o muţenie desăvârşită. Întinzându-şi lungile sale braţe arămii, profetul începu să vorbească într-un fel care invita şi impunea ascultare. Fara însăşi se simţi îndată subjugată de vocea sa vibrantă. Era ca şi cum venea din depărtări, dintr-o altă epocă, dintr-o altă lume.

— Dumnezeu a avut destulă răbdare. El a pregătit de mult , o grădină cu fructe dulci şi flori parfumate pentru desfătarea creaturilor umane. El le-a făcut pe toate. Era o grădină încăpătoare, udată de nuri şi pârâuri sprintene şi răcoroase, iar pe malurile lor înverzite se afla mult aur şi pietre preţioase. Dealurile şi văile ascundeau diferite metale pe care inventivitatea oamenilor le putea transforma în pluguri, secere şi alte unelte trebuincioase pe lângă casă. Uriaşe cariere adăposteau granit şi marmură în culori delicate, cu care oamenii puteau construi temple şi monumente. Existau păduri pline cu tot felul de copaci din care se puteau ciopli corăbii adăposturi. Nenumărate animale păşteau în văi; unele din ele asigurau hrana oamenilor, altele purtau poveri. Şi dacă norocoşii copii ai lui Dumnezeu s-ar fi mulţumit să-şi păstreze aceste bunuri

şi să lase moştenire bogata lor avuţie, posteritatea ar fi putut trăi şi azi în linişte şi pace în grădina aceea.

Aici, glasul profetului crescu în intensitate, el pregătindu-se să explice cum acest paradis a fost năpădit de buruieni şi mărăcini. Şi asta pentru că, încă de la început, copiilor Domnului nu le-a păsat deloc de această grădină. Primul om a încălcat învăţăturile lui Dumnezeu. Cel mai mare dintre cei doi fii ai lui şi-a ucis fratele şi a fugit în junglă. Neliniştită şi nemulţumită, umanitatea şi-a părăsit paradisul şi a început să bântuie pretutindeni, lipsită de hrană, de îmbrăcăminte, de adăpost sau de ţel, sperând doar să scape de privirea dezaprobatoare a Tatălui dezamăgit.

Uneori, după lungi peregrinări fără nici un căpătâi, un grup sau un trib se aşeza într-o vale mănoasă şi trudea pământul. Un alt trib nomad, invidios pe puţinele agoniseli ale vecinilor, năvălea cu suliţe, săbii şi pietre şi îi omora pe aceştia împreună cu bătrânii şi copiii lor. Tatăl îi înzestrase cu o minte în stare să născocească unelte din ce în ce mai bune, dar până la urmă invenţiile lor cele mai năstruşnice se dovedeau nu unelte mai bune, ci arme aducătoare de moarte. Piatra nu a mai fost folosită pentru construirea de temple şi monumente, ci pentru fortificaţii. Fierul nu a mai fost transformat în unelte casnice, ci în instrumente de război.

Pretutindeni bântuiau teama, suferinţa, foametea. Jaful şi măcelul s-au răspândit pe toată faţa pământului, până ce pacea nu a mai existat nicăieri şi nimeni nu mai era sigur nici măcar în casa fratelui său.

Însă, continuă Ioan cu înflăcărare, de-a lungul tuturor acestor epoci groaznice de vrăjmăşie şi prigoană, Dumnezeu a aşteptat şi a tot aşteptat, răbdător, dar şi cu nelinişte ca mai-marii acestei lumi să-şi dea seama de puţinătatea avuţiei lor strâmb agonisite, de deşertăciunea ambiţiilor lor de putere, de nimicnicia podoabelor lor regale şi de stricăciunea hranei

acumulate prin înfometarea altora. Şi iarăşi s-a ridicat un glas curajos pentru a-i avertiza, dar îndată a fost redus la tăcere. Mulţi erau mesageri trimişi de Dumnezeu, dar erau bătuţi, aruncaţi în temniţe şi ucişi, azvârliţi drept hrană fiarelor sălbatice.

Încă de copil, Fara auzise tot felul de legende în legătură cu Facerea lumii, cu nesupunerea lui Adam, cu păcatele strămoşilor săi şi cu marele potop care i-a înecat pe toţi, cu excepţia unei singure familii. însă vechile poveşti, aşa cum le reamintea Ioan, păreau recente şi înfricoşătoare, pentru că glasul lui era ca o furtună. Răbdarea lui Dumnezeu a ajuns la capăt! în cele din urmă, văzând că incorigibilii săi copii nu mai sunt în stare de frumuseţe, milă, bunătate, pace, El a renunţat. A hotărât să cureţe lumea de ei, să o cureţe până în străfunduri de murdăria şi de pustiirea mâinilor lor, până când nu mai rămânea nici o urmă din ei! Atunci El ceru unui bătrân supus şi iubitor de pace să construiască o corabie pentru el şi ai lui; şi ploaia începu să cadă. Şi a continuat să plouă, zi după zi. A plouat aşa cum nu se mai văzuse vreodată înainte.

Fara ascultase în copilărie povestea potopului pusă pe strune de rapsozi şi nu fusese impresionată, însă tabloul de azi al cumplitei calamităţi o făcu să-şi tragă mai bine burnusul peste umeri, simţind fiori reci pe şira spinării. Povestea făcu să i se încreţească pielea, auzind parcă aievea strigătele înspăimântătoare ale oamenilor disperaţi care se agăţau unul de celălalt, îngroziţi de învolburarea apelor care creşteau, în timp ce cerul părea că se despică de fulgerele care scăpărau peste pământul înghiţit de potop.

Şi deodată se făcu linişte. Apele se potoliră, iar soarele strălucea din nou; dar de data aceasta nu peste o grădină, ci peste o lume pustiită, cu oraşe în ruină făcute una cu pământul, peste tronuri goale, pe jumătate scufundate în mocirlă. Acum viaţa avea să înceapă din nou, iar omul trebuia să încerce să reclădească o lume mai bună. Dar şi de data aceasta fără succes şi fără nici o speranţă.

Glasul lui Ioan căpăta accente de adâncă tristeţe, dar şi de ruşine, când amintea cum aceşti oameni, abia scoşi din noroi, începuseră să unelteasc din nou unul împotriva celuilalt, ca şi înainte. Profeţii veneau şi plecau, amintind oamenilor de năprasnica nenorocire abătută asupra strămoşilor lor, prezicând dezastre încă şi mai mari dacă nu vor da ascultare poruncilor lui Dumnezeu. Dar cei puternici îi ignorau, iar cei care aşteptau favoruri din partea celor puternici râdeau de ei, îi batjocoreau, aruncau cu pietre în ei.

Aici, Ioan făcu o pauză lungă, cu capul plecat. Mulţimea îngrozită aştepta într-o neclintire desăvârşită, ţinându-şi respiraţia, deşi ştia ce avea să urmeze.

— Şi... - continuă el trist, măsurându-şi cuvintele - aşa se face că suntem sortiţi să fim martorii unei noi dezlănţuiri a mâniei lui Dumnezeu, dar de data aceasta nu sub formă de potop, ci sub aceea a unei purificări, a stârpirii stricăciunii omenirii. Mă veţi întreba: când vor veni toate astea? Iar eu vă voi răspunde: nu vor veni, urgia lui Dumnezeu este aici! Şi parcă vă aud spunând: „nu sunt vinovat eu de stricăciunea lumii, este Imperiul care înrobeşte, jefuieşte şi ucide şi de ce să fiu eu pedepsit pentru crimele lui Cezar?" Atunci am să vă răspund că fiecare din noi este vinovat! Cuvintele lui Ioan se abăteau acum din ce în ce mai usturătoare. Nu aruncaţi toată vina asupra Imperiului lui Cezar, pentru că fiecare dintre voi sunteţi un mic imperiu plin de lăcomie şi de ură! Este foarte uşor să condamni cârmuirea, care este într-adevăr nesăţioasă şi pe care Dumnezeu o va curăţa până în străfunduri, până ce i se vor zări oasele! E uşor să acuzi Templul pentru lâncezeala lui, dar şi el îşi va primi pedeapsa meritată! Dar dacă Dumnezeu se va îndura până la urmă de această lume bolnavă şi va vrea s-o mântuiască, această îndurare se va revărsa în primul rând asupra voastră, sărmani păstori însinguraţi, asupra voastră, truditorilor de pământ, asupra ta, tâmplarule, asupra ta, femeie sărmană, asupra ta, rabinule, legiuitorule, scribule, şi

asupra oricărui om care se va căi pentru faptele sale. Dacă nu veţi face astfel, veţi pieri cu toţii! Aşa stă scris. Dumnezeu a vorbit din nou. Există Unul singur şi El este aici, pentru a curăţa lumea de nedreptăţi! Da, El este aici, acum!

Deodată, un bărbat distins, între două vârste, înveşmântat în negru, aflat la capătul depărtat al rândului doi din faţa profetului, se ridică din mijlocul unui grup de oameni asemenea lui, care îl înconjurau, şi strigă cu glas tare, ceea ce atrase privirile tuturor asupra lui.

— Spune-ne, Botezătorule, nu eşti tu răzbunătorul lui Dumnezeu care va revărsa mânia Lui asupra lui Cezar, a Marelui Preot, precum şi asupra noastră, a tuturor?

— Nu, eu nu sunt El, răspunse Ioan cu umilinţă, sunt doar trimisul său, nevrednic să mă aplec să-i dezleg cureaua încălţămintei. Eu sunt doar un glas care strigă în pustiu. Mi s-a ordonat să spun: „Neteziţi calea pentru Cel Uns! Ridicaţi văile în care săracul disperă! Dărâmaţi vârful muntelui unde dispreţul şi trufia i-a cocoţat pe cei puternici! Neteziţi calea în inimile voastre pentru El!" Aici, vocea lui pătimaşă şuiera ca o lovitură de bici.

— Nu vă mulţumiţi să spuneţi că lumea va afla dreptate dacă grecii nu-i vor mai urî pe egipteni şi romanii nu-i vor mai prăda pe greci! Priviţi-vă pe voi înşivă! Negustorul macedonean să nu-1 mai urască pe sirianul conducător de cămile! Evreul să nu-1 mai urască pe arab! Fariseii [2] şi saducheii [3] să nu se mai duşmănească între ei! Ţăranul cu două vite, un asin şi douăzeci de găini să nu-1 mai batjocorească pe cel sărac, cu numai două capre şi zece găini! Femeia cu straie frumoase pentru Sabat şi cununii să nu-şi mai arate trufia faţă de cea cu numai un veşmânt pentru toate zilele şi fără nici o podoabă!

---

[2] * Membrii unei secte iudaice care se distingea printr-o minuţioasă şi exagerată respectare a regulilor legii mozaice; se recrutau îndeosebi din păturile orăşeneşti (n. tr.).

[3] ** Membrii unei alte secte iudaice, opusă fariseilor, favorabilă elenismului, şi care se recrutau îndeosebi dintre cei bogaţi (n. tr.).

Un alt bărbat din micul grup se ridică la rândul lui şi întrebă:

— Acest răzbunător vine să facă pace cu o sabie?

— Nu, nu cu o sabie, spuse Ioan, dar cu o putere atât de mare încât întreaga lume va fi zguduită! Va veni să taie din rădăcini şi să ardă copacii neroditori, care umbresc pământul degeaba, şi îi va cruţa doar pe cei care poartă fructe. Va aduna laolaltă faptele voastre. El va salva grânele, dar buruiana şi mărăcinii vor fi azvârlite!

Trecură câteva momente înainte ca gloata să-şi dea seama că profetul ajunsese la capătul cuvântării, pentru că el rămăsese tăcut în faţa oamenilor, cu capul plecat, părând sfârşit de oboseală; sau, gândi Fara, recules ca pentru rugăciune.

În cele din urmă el ridică privirea spre mulţime, apoi se îndreptă spre dealul învecinat, dinspre miazănoapte. Ochii tuturor îl urmăriră până ce dispăru în dosul unui pâlc de măslini. Fără nici un cuvânt şi fără să se privească unul pe altul, oamenii se ridicară şi îşi reluară locurile de popas de pe întinsa păşune.

Uluită şi descumpănită, Fara urmă mulţimea tăcută care se mişca încet. Ajunse din urmă familia pe care o întâlnise la cină. Drăgălaşa Ruth îi adresă o privire piezişă şi-i zâmbi. Mama ei, îngrijorată de comportamentul fetei, se încruntă şi o ameninţă cu glas suficient de tare ca Fara s-o audă:

— Încă o dată... şi te spun tatălui tău!

Fara nu avea nimic din cele necesare pentru dormit, în afară de două covoraşe din păr de cămilă, aşa că se culcă pentru prima oară în viaţa ei sub cerul liber. Se culcă devreme, pentru că nu avea nimic de făcut. Un băieţandru căruia îi dăduse câţiva bănuţi pentru adăparea lui Saidi aduse calul sub un chiparos ca să pască. O dată cu lăsarea întunericului, în aceeaşi atmosferă de calm, mulţimea începu să-şi pregătească culcuşul, iar în vreme ce stelele apăreau în toată splendoarea, pe întreaga pajişte se instaură liniştea. Din când în când, liniştea nopţii era întreruptă de scâncetul unui copil, de lătratul unui câine sau de o dispută iscată în grupurile de catâri, dar

în general lumea era liniştită. Fara se întrebă dacă ei dormeau sau cugetau la straniile cuvinte pe care le auziseră. Ce gândeau oare distinsele persoane de la oraş? Dar mama lui Ruth? Credea ea în sinea ei că este fără de prihană? Şi oare ce ar gândi acest paşnic profet dacă ar şti că unul dintre cei ce-l ascultau era pe cale să-şi ucidă propriul tată? A durat mult până ce gândurile ce-o frământau să lase oboseala să-şi spună cuvântul. Adormi întrebându-se dacă şi Arabia avea cunoştinţă de ceea ce avea să vină. Exista oare cineva care să le vorbească şi romanilor despre toate acestea? E sigur că lumea e mai mare decât Iudeea.

Chiar înainte de ivirea zorilor, mulţimea începu să se agite. Fara se frecă la ochi, alungându-şi somnul, se ridică în picioare, îşi pieptănă părul tuns băieţeşte, trase turbanul roşu pe frunte, rulă covoraşele şi se duse să vadă de Saidi; dar mânza dispăruse! Nu se zărea nicăieri. Desigur, reuşise să se dezlege şi fugise. Poate că acum era deja în drum spre casă. Caii inteligenţi ştiu cum să ajungă!

După cercetări infructuoase pe lângă oamenii şi băieţii care-şi vedeau de animalele lor, Fara hotărâ să urce dealul pentru a avea o vizibilitate mai bună. Ajunsă în vârf, cu inima bătându-i puternic în piept din cauza ostenelii şi a îngrijorării, îşi puse mâna streaşină la ochi şi scrută zarea cu atenţie până departe, spre miazănoapte, peste tabăra improvizată a mulţimii; nici urmă de Saidi. Deodată se simţi atât de neputincioasă şi pierdută, încât se rezemă de trunchiul unui copac şi trase cu putere în piept adierea proaspătă a dimineţii. Tresări la auzul unui glas ce venea de undeva, de foarte aproape în spatele ei.

— Ce cauţi, fiica mea?

Fara se întoarse încet cu faţa la profetul care o privea cu ochi trişti.

— Calul meu... răspunse Fara şovăielnic. Probabil azi noapte s-a dezlegat şi s-a dus să hoinărească.

— Poate a fost furat, sugeră Ioan, înaintând spre ea.

— Desigur, nici unul dintre aceşti oameni nu ar fi putut face una ca asta! spuse Fara.

— Nu există loc în această lume lacomă, fiica mea, în care omul să nu fure.

Rostise din nou „fiica mea". Fara sperase că înţelesese greşit prima oară, dar acum nu mai exista nici o îndoială. Ştia el ceva. Dar ea trebuia să-l asculte, pentru că el vorbea liniştit, aproape ca pentru sine.

— Ei fură, fură orice, oriunde; orice, de la cal până la căpăstru, oriunde de la un pergament dintr-o Sinagogă până la o vază dintr-un cimitir. Ei fură pe câmp, în piaţă, la drumul mare, la hanuri, la jocurile de noroc şi în Templu. Nu au nici o stavilă. Fură de la prunci, fură până şi bănuţii din ochii morţilor, fură de la bogătaşi şi de la cerşetori deopotrivă. De unde eşti, tânără femeie, de te îndoieşti de furt?

— Sunt din Arabia, spuse Fara.

Ioan rânji cumva, dar fără să zâmbească.

— Ai dus probabil o viaţă la adăpost de rele, spuse Ioan sec. Nici poporul tău nu este vestit pentru cinste. Poate nu-i prea cunoşti pe compatrioţii tăi. Ai trăit mereu în Arabia? Observ un accent în vorbirea ta, deşi aramaica ta este corectă. Cum se face că o vorbeşti? Şi... arăţi a evreică, şi evreică, şi arabă. Spune-mi, copila mea, de ce porţi veşminte bărbăteşti şj de ce ţi-ai tuns părul?

Pe Fara începură s-o lase genunchii şi simţi nevoia să se aşeze. Profetul căută şi el o buturugă în apropiere. Întorcându-şi faţa către el, fata întâlni privirea iscoditoare care o obligă la sinceritate.

— Sunt într-o misiune ce nu poate fi îndeplinită în siguranţă de-o femeie tânără. Ţi-am spus că sunt arabă pentru că aşa îmi place să gândesc despre mine, dar asta este numai pe jumătate adevărat. Mama a fost arabă, iar tata este evreu.

— Mama ta a murit?

— Doar de trei zile. Fara întoarse privirea spre vale.

— Din cauza asta cred că te afli pe drum; iar drumul te duce în Iudeea, la tatăl tău. Poate te duci să-i vesteşti moartea mamei tale?

— Hmm, da... se bâlbâi Fara, sperând ca acest răspuns să fie suficient.

Trecu un timp înainte ca Ioan să vorbească.

— Aşa, deci, mai e şi altceva în afară de a-i duce vestea tatălui tău. El nu a trăit cu ea în Arabia?

— Nu au stat mult timp împreună.

— Cum s-au căsătorit?

— E o poveste foarte lungă, domnule, şi nu vreau să vă reţin. Privi din nou în ochii lui pătrunzători. Trebuie să vă spun? întrebă ea cu un glas puţin înfricoşat.

— Dacă nu vrei, nu trebuie, spuse Ioan cu blândeţe, dar te poate ajuta dacă îi spui cuiva în care ai încredere.

— Sunt plecată să-1 caut, spuse Fara; ştiu că se află în Galileea, în oraşul Tiberia.

— Atunci înseamnă că este în slujba tetrarhului, spuse Ioan. În afară de palatul lui Antipa, nu prea are unde să fie!

Fara încuviinţă şi îşi feri privirea din calea ochilor lui iscoditori. târziu, cu o voce abia perceptibilă şi fără tragere de inimă, ea spuse:

— Antipa este tatăl meu.

Ioan nu părea un om uşor impresionabil, dar se ridică în picioare brusc şi exclamă:

— Nu se poate! O privi atent şi, aparent mulţumit că spune adevărul, adăugă: Desigur, cunosc povestea; toată lumea o cunoaşte. Nu ai motive să fii mândră de tatăl tău.

— Da, îmi dau seama... aprobă Fara.

— Dar... desigur... după comportarea nemiloasă şi ruşinoasă faţă de prinţesa Arabiei, n-ai de gând să te duci la Tiberia şi să trăieşti alături de acest...

— Am jurat să-mi răzbun mama, îl întrerupse Fara.

— Vrei să spui... vrei să-ţi ucizi tatăl?

— Dacă am să pot...

— Dar nu poţi! exclamă Ioan. în primul rând este absolut imposibil. Palatul este fortificat ca o cetate asediată. Eu sunt născut în Galileea, iar prietenii mei mi-au spus că tetrarhul trăieşte ca un fugar, straşnic păzit zi şi noapte. Îţi poţi pierde viaţa fără rost. Şi chiar dacă ai reuşi, ceea ce este de neconceput, crima ta te va urmări toată viaţa. Dintr-o răzbunare n-a ieşit niciodată ceva bun.

— Te-am auzit ieri spunând că vine Cineva acum să-1 răzbune pe Dumnezeu, spuse Fara, şi atunci ce bine va ieşi de aici?

Ioan părea că nu are un răspuns pregătit, dar după câteva momente de gândire spuse:

— Aici este cu totul altceva, copila mea. Răzbunarea îi este permisă doar lui Dumnezeu. Doar El este îndreptăţit să plătească.

— Iar mie nu-mi este îngăduit, desigur! replică Fara pe un ton sarcastic. Sigur, Dumnezeu se poate răzbuna, dar eu n-am voie! Asta înseamnă că sunt mai bună decât El?

— Observaţia asta, o dezaprobă Ioan, nu-ţi face cinste, fiica mea. Este necuviincioasă la adresa lui Dumnezeu.

— Dar este practică, se grăbi Fara să adauge.

— Şi scuzabilă, presupun, comentă Ioan gânditor. Probabil că în Arabia n-ai avut nici o pregătire religioasă.

— De ce crezi asta? întrebă Fara. Evreii şi arabii se închină aceluiaşi Dumnezeu, nu-i aşa? Nu este Avraam părintele nostru comun?

Observând că discuţia pe această temă aduce mai multă patimă decât clarificare, Ioan clătină din cap dezamăgit.

— Poate ai să-1 întâlneşti pe Cel Uns în Galileea, spuse el. Aş vrea să-i poţi vorbi. El trăieşte într-un oraş numit Nazaret şi este tâmplar..

— Deghizat în tâmplar? se miră Fara. Aşa cum sunt eu deghizată în băiat?

— Nu! El este într-adevăr tâmplar şi încă unul foarte bun, pe când tu pretinzi doar că eşti băiat...

— Nu-i aşa că nu prea mă descurc? izbucni ea. Şi totuşi eşti primul care a descoperit.

— Adică... - sunt primul care ţi-a spus-o. Ioan începu să se plimbe prin faţa ei, apoi se încruntă. Dar asta nu-i o treabă simplă. Tu ai făcut un legământ, iar eu nu voi fi acela care te va face să-l calci. Un jurământ este un jurământ! înţeleg deci că vrei să pleci spre Tiberia. Foarte bine, dar du-te mai întâi la Nazaret, nu e departe de aici. Spune-i povestea tâmplarului Iisus; încrede-te în sfaturile lui. N-ai să greşeşti dacă ai să faci ce-ţi spune El... Acum trebuie să plec. Dacă ţi-ai pierdut calul, presupun că ai să mergi pe jos. Urmează cursul apei Iordanului, e mai scurt drumul decât pe cărările bătătorite şi, în plus, vei fi mai în siguranţă. Arătând cu degetul spre o cărare cotită din partea de miazănoapte a dealului, el spuse:

— Domnul fie cu tine, fiică, şi fereşte-te de necazuri. îi întinse o mână ciolănoasă, iar ea, încrezătoare, i-o strânse cu căldură. Întorcându-se să o privească mai atent, Ioan îi spuse zâmbind: Asta nu-i o mână de băiat; fii atentă, acum, că ţi-ai tăiat părul, nu te pot sfătui să te îmbraci ca o fată; dar, repetă el blând, fii cu grijă. Apoi... cizmele astea frumoase de călărie şi burnusul! Ar fi trebuit să pleci la drum cu haine mai ponosite, haine de ţăran pe care să nu le râvnească nimeni. Fă-ţi rost de aşa ceva, şi asta cât mai curând. Ştii că pentru asta ai putea fi aruncată în temniţă?

— Ar fi neplăcut, zise Fara. Se spune că închisorile sunt mizerabile.

— Eu n-am fost niciodată acolo, spuse Ioan, dar mă aştept aproape în orice moment. Autorităţile mă vor aresta pentru că tulbur pacea.

— Dar nu este pace, spuse Fara.

— Nu, nu există pace, încuviinţă Ioan, grav.

— Templul este acela care vrea să taci?

— Da, dar Templul nu are dreptul să mă închidă.

— Atunci cine?

— Cârmuirea provinciei, pentru că eu sunt galilean şi voi fi dus în faţa lui Antipa.

— Atunci ne vom întâlni poate în temniţă, replică Fara cu un surâs sarcastic.

Ioan scutură capul ciufulit în semn de reproş pentru neseriozitatea ei deplasată.

— Este limpede, copila mea, că nu-ţi dai seama de răspunderea pe care ţi-ai asumat-o, spuse el cu amărăciune. Nu vreau să te mai văd niciodată... Drum bun!

— Până ne vom întâlni din nou, insistă Fara.

Coborând dealul, pe la jumătatea drumului, se întoarse şi privi în urmă. Ioan rămăsese acolo unde-l lăsase. Ea îi făcu un semn cu mâna iar el întinse braţul spre ea, ca pentru o ultimă binecuvântare.

CAPITOLUL V

Era dimineaţă devreme, puţin după ivirea zorilor, e ţărmul dinspre asfinţit al Mării Galileii. Destule urme aminteau încă de vara neobişnuit de fierbinte; despuiaţi până la brâu, pescarii îşi pregăteau năvoadele pentru o nouă zi. Totuşi, toamna plutea deja în ceaţa fumurie a dimineţii, acoperind piscurile munţilor îndepărtaţi, învăluind cupola noii Sinagogi din Capernaum şi lăsând în umbră strălucirea palatului de marmură al tetrarhului.

Hidoasa îngrămădeală de cocioabe şi pontoanele unde pescarii îşi ţineau uneltele şi îşi uscau năvoadele începu să prindă viaţă pentru o nouă zi de lucru. Bărbaţi sprâncenaţi, păroşi, desculţi şi tineri pescari mişunau pe docuri, încărcând bărcile cu cele trebuincioase corăbiilor care se legănau nepăsătoare în golful liniştit, trăgând la unison de lanţul ancorelor.

O sumedenie de asemenea bărci, de toate formele, vârstele, dimensiunile şi gradele de uzură, îşi aşteptau de-a valma căpitanii şi echipajele care să le conducă spre ceea ce sperau ei să fie un loc bun pentru pescuit.

La o distanţă dispreţuitoare de toată această indescriptibilă harababură de epave se afla o flotilă formată din trei goelete cu corpul albastru, ancorate una lângă alta, care se distingeau net prin aspectul lor îngrijit. Erau atât de apropiate de la jumătate până la pupă încât bordurile proaspăt vopsite s-ar fi frecat între ele dacă nu ar fi fost căptuşite cu saci din cânepă. Concepute pentru a asigura un

maxim de stabilitate , erau construite din bârne solide şi stăteau bine pe apă. Deşi toate trei aveau aceeaşi linie, corabia centrală, „Abigail", avea trei catarge şi era cu o idee mai lată decât suratele ei, „Sara" şi „Rahela", prevăzute doar cu câte două catarge. Ancorate larg la proră, vreo jumătate de duzină de bărci goale se legănau în jurul lor.

Pe dunete, echipajele celor trei corăbii, însumând treizeci de oameni între şaisprezece şi şaizeci de ani, şedeau cu picioarele încrucişate în jurul unui uriaş năvod care necesita reparaţii serioase.

Pe locul cârmaciului lui „Abigail" şedea singur un galilean uriaş, de vreo treizeci şi cinci de ani, cu pielea arsă de soare şi păros, la fel de absorbit de lucrul său ca şi angajaţii lui, pe care îi privea din când în când pentru a le supraveghea munca; uneori, ei îi căutau privirea pentru a vedea dacă este mulţumit de ceea ce fac. Toţi lucrau cu râvnă, tăcuţi, deşi feţele lor nu arătau că ar fi constrânşi într-un fel oarecare. Se vedea că relaţia dintre stăpân şi oamenii lui e cordială, poate chiar mai mult decât atât, ceea ce se putea observa lesne din sârguinţa cu care lucrau pentru a-i fi pe plac. Atitudinea aceasta de loialitate - era încă şi mai vizibilă la cei mai tineri, care păreau mândri că se află în slujba lui. De altfel, era îndeobşte cunoscut faptul că a naviga sub pavilionul lui Simon, fiul lui Ionas, constituia certificatul marinăresc cel mai bine cotat.

Numele de Simon era atât de comun printre galileeni, încât trebuia însemnat într-un fel pentru o mai bună identificare. Astfel, fiecare Simon purta o menţiune aparte: Simon Tăbăcarul, Simon Ţesătorul, Simon Şontorogul, Simon Scamatorul, Simon cel Mic, Simon Scribul, Simon Beţivanul, Simon Chelosul, Simon - fiul lui Ionas. Dacă ar fi avut o înfăţişare mai puţin distinsă, căpitanul echipajului ar fi primit mai mult ca sigur din partea comunităţii un apelativ potrivit cu caracterul său. în cazul său, el ar fi putut deveni cunoscut în primii ani ai tinereţii ca Simon Certăreţul, sau Simon Zeflemistul, dar pentru vecinii şi rudele care-1 cunoscuseră încă

din copilărie el era Simon, fiul lui Ionas; unii mai adăugau că, deşi i se spunea aşa, nu-i prea făcea cinste bătrânului său tată; pentru că nu era nimeni mai fanatic devotat Sinagogii decât Ionas, după cum nimeni nu era mai străin de ea decât voinicul şi necioplitul său fiu, Simon.

Era inevitabil, totuşi, ca uriaşul, gălăgiosul, ursuzul şi foarte necuviinciosul fiul al lui Ionas să devină cunoscut sub un nume mai colorat. De-a lungul întregului ţărm de la asfinţit, în Capernaum, Magdala, Betsaida şi cătunele învecinate, în Fortul Roman, printre slugile impunătoarei vile a tetrarhului, pe lac şi în împrejurimi, Simon, fiul lui Ionas, era cunoscut ca „Marele Pescar".

Încă din fragedă copilărie, mereu răzvrătitul Simon fusese o adevărată pacoste pe capul părinţilor. E adevărat că el respecta legile, îndeosebi Porunca a Cincea, nu prea uşor de respectat în cazul său. Cât despre îndatoririle religioase ale lui Ionas, respectarea scrupuloasă a tuturor posturilor şi sărbătorilor, frecventele sale pelerinaje la Ierusalim, precum şi îndemnurile sale făţarnice pe străzi şi în pieţe îi lăsau prea puţin timp pentru o muncă retribuită; şi dacă n-ar fi existat hărnicia lui Simon şi a fratelui său mai mare, Andrei, părinţii lor ar fi dus un trai sărăcăcios.

În ceea ce-l priveşte pe blândul burlac Andrei, respectarea Poruncii a Cincea îi impunea participarea regulată la serviciile oficiate la Sinagogă şi respectarea posturilor stabilite; dar aceeaşi poruncă nu-l împovăra pe Simon, ale cărui concepţii despre cinstirea tatălui şi mamei nu mergeau mai departe de respectul ce li-l datora, îngrijindu-se să fie hrăniţi şi îmbrăcaţi corespunzător. încă de când Simon avea doisprezece ani, începuse să dispreţuiască profund Sinagoga şi tot ce reprezenta aceasta, întrucât el simţea că transforma un om cumsecade de felul lui într-unul trândav şi nesuferit pentru semenii săi.

Fiind din fire un om foarte stăpânit, el nu-şi manifesta

niciodată dispreţul intim faţă de făţărnicia tatălui său. Uneori îi era greu să-i arate respectul cuvenit când, aflat cu treburi prin piaţă, dădea de Ionas care flutura ostentativ scrierile sacre pe sub nasul clienţilor; aceştia se opreau rareori să-1 ia în seamă, ba, cel mai adesea, schimbau ocheade când el trecea pe lângă ei. Dacă însă atitudinea lui Simon era circumspectă faţă de propriul tată, el se simţea la largul său în compania tinerilor de vârsta lui, când îşi putea da frâu liber sentimentelor îndelung înăbuşite faţă de religie. încă nu-i mijise mustaţa când toţi prietenii şi cunoscuţii familiei se refereau la el ca la un necredincios şi încă unul deosebit de zgomotos. Ionas ştia toate acestea şi, printre lacrimi, se ruga cu glas tare în locurile publice pentru nestatornicul său fiu; dar mânca cu poftă din hrana pe care incorigibilul sceptic i-o aducea acasă.

Începuse ca ziler la docuri şi băiat la toate pe o corabie ponosită, cu o leafă de mizerie, pentru care era nevoit să meargă din uşă în uşă printre cei foarte săraci; urcase din treaptă în treaptă, până ce se făcu suficient de util pentru a se afla într-o poziţie avantajoasă printre proprietarii de corăbii de pescuit; avea de altfel o forţă de taur şi un curaj aproape nesăbuit. Pe vremea rea, când corăbiile erau blocate în golf - căci mica Mare a Galileii putea deveni în foarte scurt timp periculoasă - Simon ardea de nerăbdare să iasă în larg şi să înfrunte valurile; iar captura, în asemenea împrejurări, putea fi vândută la preţuri mai mari din lipsă de concurenţă.

Aşa se face că, înainte să împlinească douăzeci şi trei de ani, Simon deţinea jumătate din corăbiile de pescuit, iar la douăzeci şi opt - stăpânea cea mai prosperă şi bine cunoscută flotă de pescuit de pe lac.

Pe măsură ce prospera, caracterul Marelui Pescar reflecta tot mai mult frustrările sale timpurii şi realizările curente, care nu întotdeauna îi făceau cinste. Conştient de faptul că îi lipsise aproape totul din ceea ce alcătuia universul vrăjit al copilăriei, Simon era înclinat să-i sfideze pe băieţandrii care-şi iroseau

timpul cu joaca în loc să-l folosească în chip util. Nu fusese niciodată la şcoală, cu greu putea citi şi rareori încerca să scrie ceva mai mult decât propriul nume, ceea ce-l făcea să manifeste dispreţ pentru educaţie şi să zâmbească îngăduitor faţă de slăbiciunea fizică.

Deşi ostentativ nereligios, Simon manifesta ataşament şi entuziasm faţă de propria rasă. A nu fi evreu însemna a fi un nimeni. După părerea lui, toate ţările, cu excepţia Israelului, constituiau o categorie infamă şi, chiar dacă se deosebeau în unele privinţe, diferenţele erau nesemnificative. Deşi nu călătorise niciodată mai departe de douăzeci de mile de casă - de altfel sensibil în taină în legătură cu provincialismul lui - el acumulase o sumă de prejudecăţi cu privire la lumea de dincolo de mica Galilee. Vorbea batjocoritor la adresa oamenilor care trăiau la oraşe, chiar şi în cele evreieşti. Grecii pretindeau prosteşte că sunt mai buni decât romanii în materie de cultură, când de fapt erau doar ceva mai leneşi decât ei şi îşi iroseau timpul cu asemenea nimicuri ca statuile şi se pierdeau în argumente cu privire la teorii potrivit cărora presupunerile unuia erau la fel de corecte ca ale altuia; şi din asta nu rezulta nimic, indiferent cine avea dreptate. Romanii se dovediră mai buni luptători decât slabii lor vecini, dar aşa erau şi câinii mai buni luptători decât iepurii când se ajungea la aşa ceva. Egiptenii se gândeau doar la construirea de morminte pentru osemintele lor, iar Arabia, de când exista ea, nu era decât o hoardă de asasini mincinoşi, escroci şi tâlhari. Israelul nu era numai Poporul Ales, dar şi un neam uman; restul popoarelor nu reprezentau mai mult decât animalele. Simon putea discuta pe această temă ore întregi; era un adevărat israelit!

Pe de altă parte, Simon era şi foarte devotat prietenilor săi încă de când nu era decât un puşti, avea un dar extraordinar de a-şi face prieteni în rândul tuturor categoriilor de oameni. Avea o înclinaţie instinctivă pentru dreptate şi corectitudine, deşi nu întotdeauna ştia să piardă cu demnitate. Îi plăceau

glumele, însă prefera să nu fie el subiectul acestora, iar uneori, când se afla în dezavantaj momentan, Marele Pescar dădea dovadă de o susceptibilitate copilărească, care contrasta hazliu cu statura lui impozantă.

Pe scurt, succesul îi sucise puţin capul lui Simon. Faptul că el ajunsese la o prosperitate remarcabilă cu preţul unui lung şir de suferinţe îl facea intolerant faţă de eşecul unor oameni. Ii plăcea să i se facă complimente pentru realizările sale şi nu se dădea în lături să le amintească el însuşi cu plăcere şi altora. Dar în ciuda tuturor acestor trăsături ca vanitatea, intoleranţa şi o gamă largă de slăbiciuni evidente, angajaţii lui îl idolatrizau, lucrau ore în şir pentru el, îi apreciau forţa, râdeau peste măsură de stângacele lui vorbe de duh; iar când erau în afara orelor de lucru îi imitau lăudăroşenia.

Pe când Marele Pescar dobândea renumele de proprietar de corăbii de pescuit, bătrânul cucernic Ionas împreună cu sfioasa lui soţie, Rachel, se văzură nevoiţi să-şi părăsească locuinţa lor din Capernaum pentru a se stabili în altă parte; Simon se putea astfel căsători cu tânără Abigail din Betsaida. Andrei, care rareori oferea un sfat nesolicitat fratelui său mai descurcăreţ, poate şi datorită faptului că era angajatul lui, îl avertizase cu toată blândeţea împotriva acestei căsătorii; asta pentru că, deşi atrăgătoare, Abigail avea o sănătate foarte şubredă. Fără îndoială că gingăşia ei de floare îl atrăsese pe bărbatul voinic ale cărui aptitudini tainice pentru tandreţe nu avuseseră niciodată şansa să fie fructificate.

El fusese foarte grijuliu faţă de Abigail. Şi în vreme ce soţia se stingea încet, amărăciunea pe care o împărtăşeau amândoi îl apropiase pe Simon de Hanna, soacra lui; iar după moartea lui Abigail el a continuat să trăiască alături de îndrăgita lui mamă-soacră, în spaţioasa ei casă, situată într-un colţişor liniştit şi umbros de la periferia dinspre miazănoapte a Betsaidei. La scurt timp li se alătură Andrei; totuşi, nevrând să taie punţile până nu se asigura că aranjamentul era reciproc convenabil, el îşi păstră vechea

casă părintească din Capernaum, unde se ducea adesea să îngrijească florile.

Acum, că umbrele se ridicaseră de pe locuinţa din Betsaida, aceasta căpătă o neobişnuită strălucire, deoarece Hanna era înzestrată cu o permanentă bună dispoziţie, reconfortantă pentru fraţi, care avuseseră parte de atât de puţină veselie în casa părintească. Tăcut şi liniştit din fire, Andrei nu dădea atenţie vorbelor de duh sau observaţiilor sarcastice; totuşi, uneori schiţa câte un zâmbet stânjenit. Râsul sănătos al lui Simon putea fi însă auzit de departe, mai ales dacă îl apuca în faţa ferestrei larg deschise într-o seară de vară. Vecinii mai apropiaţi se întrebau adesea ce fel de distracţie putea produce o asemenea veselie. Părerea generală a concetăţenilor cu idei mai conservatoare din partea aceea a oraşului era că Marele Pescar nu adăugase prea mult la demnitatea comunităţii din Betsaida.

Deşi localnicii îl priveau cu un respect reţinut, exista ceva care le stârnea deopotrivă curiozitatea şi invidia. Intre el şi David, înstăritul şi trufaşul saducheu, părea că se stabilise o prietenie bizară. În partea dinspre miazănoapte, în apropiere de răspântia care mărginea proprietatea Hannei, întinzându-se pe un sfert de milă spre răsărit, se aflau terenul şi impunătorul vechi conac al distinsei familii Zadok, redusă în prezent la un cuplu de aristocraţi necăsătoriţi, între două vârste, şi la un număr de servitori mai vârstnici.

Bătrânul Zadok, defunctul bunic al lui David şi al lui Deborah, se ţinuse departe de oraş, dar nici comunitatea Betsaidei nu făcuse nici un efort să se amestece în orgolioasa sa izolare şi asta pentru că era un saducheu, singurul în toată regiunea; iar dacă el dorea să rămână retras, Betsaida îi respecta dorinţa, saducheii constituind o sectă cinică şi arogantă care afecta o superioritate socială. După părerea localnicilor Betsaidei mai era încă ceva ce-l supărase pe bătrânul Zadok şi pe saduchei, în general. Era cunoscut faptul că el ura cârmuirea Galileii şi se auzise că vorbea cu dispreţ la adresa

tetrarhului Antipa. Era o minune că nu dăduse de bucluc până acum din pricina asta. Desigur, el plătea taxe exorbitante, la fel ca toţi cei bogaţi, ceea ce îi permitea să vorbească mai liber decât săracii care erau închişi pentru o asemenea nesăbuinţă. Poate că era mai înţelept să nu ai de-a face cu familia Zadok sau cu vreun alt saducheu.

Motivul pentru care David îşi păstrase reşedinţa în vechiul palat de pe deal era învăluit în mister, deoarece, de când se retrăsese, rareori putea fi văzut pe-acasă. E posibil ca privelişte a asupra lacului să-1 fi atras, facându-1 să revină în timpul verilor. Ar fi fost desigur incomod pentru el să trăiască acolo pe perioada vieţii sale active, întrucât slujba lui de legiuitor era în Cesareea şi singurul lui client local era Iair, al cărui întins domeniu *se* afla la poalele colinei, deasupra localităţii Capernaum.

Părea că David venise acum să stea; şi în zilele frumoase căpătase obiceiul să coboare încet dealul, cu capul aplecat, aparent într-o profundă meditaţie. Persoanele care-1 întâlneau nu îndrăzneau să i se adreseze, dar nici el nu dădea vreun semn că ar fi dispus să le vorbească; fără îndoială, era absorbit în propriile sale gânduri şi nu-i băga în seamă.

Nu e deci de mirare că vecinii Hannei au fost surprinşi când l-au văzut pentru prima oară pe David sprijinit de gărduţul alb ce împrejmuia casa femeii, angajat într-o discuţie aparent foarte serioasă cu Marele Pescar, ca de la bărbat la bărbat. Şi asta se întâmpla în repetate rânduri, de obicei după-amiaza târziu, când Simon se întorcea de la lucru. Uneori, Hanna li se alătura, probabil la sugestia lui David. Totul era învăluit în mister... Dar această prietenie dintre Simon necioplitul şi David rafinatul, de neînţeles pentru locuitorii Betsaidei, al căror statut social era aproximativ acelaşi, nu era chiar atât de ciudată pe cât părea. Explicaţia este totuşi simplă: această aristocraţie, care se cutremura la gândul de a intra în contact cu persoanele de o categorie socială inferioară,

era dispusă în anumite cazuri să-i accepte cu plăcere pe aceia care nici în gând nu puteau spera să primească o invitaţie la cină.

În cazul acesta însă mai exista şi un motiv mai temeinic care justifica o asemenea prietenie între legiuitor şi pescar. Sămânţa fusese sădită cu mulţi ani în urmă, când Simon, un tânăr sfios şi zdrenţăros, crescut mult peste vârsta lui, aducea regulat peşte la uşa bucătăriei familiei Zadok. David, cu zece ani mai vârstnic decât el, îl întâlnea ocazional pe una din aleile grădinii şi se oprea să-i pipăie muşchii, aproape cam cum se juca cu urechile câinelui său, iar Simon privea şi mormăia eventual un „Da, domnule" la comentariile glumeţe ale lui David cu privire la mărimea uluitoare a picioarelor lui goale şi la nenumăraţii lui pistrui. Apoi, David plecase la şcoală la Atena şi lipsise vreme de cinci ani. Revenit după studii, el se angajase la biroul unui legiuitor din Cesareea: iar când acesta deveni orăşean, tânărul Zadok era văzut în Betsaida doar rareori şi pentru scurt timp. Simon îl întâlnea la intervale destul de mari, iar David dădea din cap şi îi zâmbea absent.

Chiar şi după ce căpătase un oarecare renume în modesta sa întreprindere, Simon continuase să furnizeze personal peşte de calitate câtorva importante personalităţi: palatul tetrarhului, conacul familiei Zadok şi, pentru scurt timp, la frumoasa vilă a lui Iair, la care renunţase fiindcă era prea departe.

Acum că David, uşor gârbovit şi încărunţit, revenise definitiv, Simon îl vedea adesea hoinărind pe dealuri. într-o zi se întâlniră şi, fără cuvinte de salut preliminare, David i se adresă:

— Tot cu negoţul de peşte te ocupi? Desigur, acum ţi-ai găsit o muncă mai bună decât comerţul ambulant.

Simon se simţi ofensat, dar îşi păstră calmul.

— Da, am acum o îndeletnicire mai bună; nu mă mai ocup de comerţul ambulant cu peşte. Este adevărat că încă îl mai aleg cu grijă pentru dumneata şi ţi-1 aduc personal acasă... şi tetrarhului, cu toate că mi-ar fi mai uşor să-1 trimit.

Dacă Simon a crezut că-şi flatează clientul asociind casa

Zadok cu vila tetrarhului - care figurau pe aceeaşi treaptă în stima lui - se înşelase, pentru că David interveni îndată pentru a pune lucrurile la punct şi, cu o grimasă plină de dispreţ, spuse:

— Aşa deci, beţivanul acela nemernic mănîncă peşte? mormăi el. Şi eu care credeam că trăieşte exclusiv din băutură.

Simon nu îndrăzni să rişte un comentariu faţă de această instigare, însă dădu din cap mai mult de formă, iar David renunţă la subiect cu o uşoară pocnitură din degete.

— Atunci înseamnă că te descurci bine. Poate ai o piaţă proprie.

Simon se crispă şi îl privi într-un fel care-i sugeră că el se gândise la ceva mai bun decât o piaţă.

— Nu, domnule, sunt încă pescar, însă am propriile mele corăbii şi am un număr de oameni angajaţi.

— Dar asta-i foarte bine, comentă David, îmi pare bine că ai prosperat şi sper că ai deja o casă şi familie.

Simon îi povesti pe scurt situaţia, fără risipă de cuvinte, iar David îşi manifestă întreaga sa simpatie. După o pauză, el adăugă:

— Acum, că te-ai realizat atât de bine în afaceri, probabil că ai şi o funcţie la sinagogă.

— Nu, domnule, răspunse Simon aproape nepoliticos. Eu n-am timp de sinagogă.

— Vrei să spui că nu eşti religios? se interesă David, surprins.

— Ei, domnule... Simon îşi mută greutatea de pe un picior pe celălalt, încercând să găsească un răspuns potrivit. Eu cred în Dumnezeul părinţilor noştri, care a făcut lumea şi ne-a dat viaţă, ne-a dat soarele, ploaia şi recolta, dar eu nu cred că El se preocupă de micile noastre fapte sau dacă frigem viţei şi miei în cinstea Lui.

— Foarte bine spus, replică David serios. Eşti un om cu judecată şi îţi doresc o zi bună.

Această scurtă întrevedere a marcat începutul unei cunoaşteri ce s-a transformat cu timpul în prietenie. Au urmat apoi discuţii frecvente, în cursul cărora Simon era încurajat să-şi dea frâu liber gândirii, iar David aproba dând din cap. Chiar şi atunci când Simon cuteza să-şi deşerte preaplinul gândurilor sale intime şi când era clar că nici el nu ştia prea bine despre ce vorbeşte, în nevoia sa de diversitate, David aproba zâmbind îngăduitor.

Urmară apoi vizitele la gărduţul alb, care atrăgeau la ferestre pe toţi localnicii din partea aceea a Betsaidei. într-o după-amiază, David acceptă să intre în ogradă şi se aşează alături de Simon la umbra înalţilor chiparoşi, iar Hanna le aduse căni cu suc de rodii.

Ceaţa primelor ore ale dimineţii se ridicase şi soarele se infiltra acum pretutindeni, ridicând în aer mirosuri ce proveneau de la odgoanele proaspăt unse cu catran şi de la smoala de pe covertă Pescarii lucrau în tăcere şi cu îndemânare la năvod.

Simon îşi îndreptă spatele, se scărpină în cap şi îşi duse mâna streaşină pe fruntea năduşită pentru a vedea mai bine bărcuţa care se apropia din direcţia docurilor. Se lumină la faţă. Alte perechi de ochi îl urmăreau cu atenţie.

— Cine este cu Ioan? murmură Andrei.

— Nu-1 recunosc, răspunse Simon, probabil vreun flăcău care caută de lucru.

— Arată mai degrabă a vagabond, aprecie Eremia.

— Ăsta trebuie să fie Ioan, remarcă bătrânul Zevedeu de pe puntea din faţă a corăbiei învecinate - „Rahela". întotdeauna aduce câte un câine rătăcit să-1 hrănească...

— Ei bine, putea fi şi mai rău, conchise Simon morocănos. Du-te înaintea lui, Tad, şi aruncă-i o frânghie.

Ceilalţi îşi reluară lucrul la năvod fără prea multă râvnă, toţi fiind curioşi să afle ce soi de călător a cules Ioan. Dar indiferent cine era acesta,fără îndoială că Marele Pescar îi va îngădui să vină la bord.

Orice făcea Ioan era pe placul lui Simon şi oricare om al echipajului îl accepta ca atare.

Uneori, cei nou-veniţi erau oarecum derutaţi să constate părtinirea de care dădea dovadă căpitanul lor faţă de acest tânăr visător, dar în curând se împăcau cu gândul şi îl acceptau fără gelozie, pentru că nimeni nu putea să nu-1 îndrăgească, într-un cuvânt, Ioan era un pierde-vară. într-o după-amiază, când toată lumea se afla la pescuit, Ioan putea fi găsit culcat pe spate cu ochii pe cer. Dacă Simon îl întreba într-o doară, ca să-1 necăjească, ce vede azi în norii din înaltul cerului, el ridica braţul şi trasa visător cu degetul conturul unei cupole, al unui turn, al unei punţi, al unui oraş sau poate chiar al unui înger înaripat.

— Tu nu prea faci parale ca pescar, Ionică, îi spunea Simon, dar e ceva să vezi figuri pe cer!

Era puţin probabil ca Simon să fi tolerat o astfel de indolenţă dacă aceasta ar fi fost unica lui particularitate. în cazurile de urgenţă, el dovedea un zel neasemuit, era plin de iniţiativă şi straşnic de curajos. Pe vreme frumoasă, când se înălţau sau se strângeau pânzele, oamenii se vedeau nevoiţi să păşească peste el în timp ce privea nepăsător printre gene la activitatea lor. Dacă se isca însă o furtună, Ioan îi uimea cu îndemânarea sa marinărească, iar dacă se întâmpla ceva cu o frânghie la mare înălţime, pe catargul principal, în plină rafală de vânt, oricine ştia că marinarul cel mai cutezător şi dibaci, capabil de asemenea treburi, nu e altul decât Ioan visătorul.

Poate că Simon îl iubea pe acest băiat pentru bravura lui, poate pentru ceea ce descifra în norii înalţi, poate pentru ambele însuşiri, atât de diferite. Dar oricare ar fi fost motivele acestei afecţiuni, ea era sinceră şi permanentă, şi nu doar unilaterală. Simon era idolul, era eroul lui Ioan.
Ioan şi tânărul lui însoţitor, un băiat zdrenţăros cam de vârsta lui, tocmai se căţărau acum pe puntea din faţă. Făcând semne cu mâna, Ioan îşi conduse oaspetele, care privea neîncrezător

în jur, în unica încăpere de pe puntea din faţă, ce servea drept bucătărie pentru pescari.

— ... Să-l hrănească, fără îndoială, ghici Andrei. Pare să fie foarte flămând.

— Ioan şi-a greşit vocaţia, spuse Simon, el era menit acţiunilor de binefacere şi milostenie.

— Asta ar fi sporit taxele, remarcă bătrânul Zevedeu. Băiatul n-are pic de consideraţie pentru bani.

— Nu, Ioan nu va fi niciodată bogat, spuse Simon, dar va avea întotdeauna prieteni.

Toţi mai glumiră puţin pe seama lui, însă ardeau de nerăbdare şi curiozitate să afle pe unde umblase, deoarece lipsea cam de ieri de pe la amiază. Păşind precaut ca o pisică de-a lungul uriaşului năvod, el se aşeză lângă Simon, care se ridică şi-i făcu loc. Toţi cei de faţă puseră lucrul jos, în aşteptarea explicaţiilor.

— E un îngrijitor de cămile; spuse Ioan privind în direcţia bucătăriei. N-a mâncat de câteva zile şi e foarte obosit. L-am găsit la docuri. Arăta ca şi când ar fi plâns şi avea faţa murdară. Spunea că fugise dintr-o caravană care se îndrepta spre Damasc pe drumul de coastă, pentru că-l băteau şi-l ţineau nemâncat.

— I-ai arătat unde să se spele şi i-ai dat ceva de mâncare? se interesă Simon, apucând un capăt de năvod, în semn de îndemn la lucru pentru echipajul său, şi toţi se aplecară din nou asupra lucrului. Ioan încuviinţă şi zâmbi.

— N-am mai văzut niciodată pe cineva să mănânce ca băiatul ăsta, îi spuse Ioan lui Simon. Sărmanul de el are şi răni în tălpi de atâta umblat.

— N-ai încercat să afli ce-i cu el? întrebă Simon.

— Nu, m-am gândit să o faci dumneata. Pare să fie de undeva dinspre miazăzi. Vorbeşte aramaica cu accent iudeu; doar pe acolo se vorbeşte astfel.

— Bine, bine, vom vedea, mormăi Simon absent. Aplecându-se

spre el, îl întrebă în şoaptă: Ai fost pe-acolo ieri, aşa cum spuneai?

Ioan dădu din cap în semn că da cu un aer visător şi îşi feri privirea.

— Ei bine, şi...? insistă Simon, din ce în ce mai nerăbdător, ceea ce-i făcu pe toţi să-şi îndrepte atenţia către ei. Ai fost sau n-ai fost?

Din nou, Ioan încuviinţă dând încet din cap, ridică ochii înnouraţi, apoi îl bătu uşor cu mâna pe genunchi pe Marele Pescar, ca şi cum ar fi vrut să-i sugereze să amâne relatarea până ce aveau să rămână singuri. Dar semnul care invita la discreţie avu darul să sporească bănuiala pescarilor faţă de această pantomimă, ceea ce-1 irită pe Simon.

— ...Şi spui că l-ai găsit pe palavragiul ăla de tâmplar care face vin din apă?

Ochii mari, plini de curiozitate ai tuturor oamenilor din echipajele celor trei corăbii erau acum aţintiţi asupra celui răsfăţat de căpitanul lor; acesta rămăsese tăcut şi mâhnit în faţa Marelui Pescar, care continua să-1 ridiculizeze.

— Presupun că Tâmplarul a cerut tuturor amărâţilor de ţărani şi păstori să pună mâna pe coase şi furci şi să ia cu asalt Fortul Roman.

Toţi izbucniră în râs. Auziseră deja părerile batjocoritoare ale lui Simon referitor la zvonurile care circulau pe seama Tâmplarului din Nazaret. Apreciind faptul că oamenii lui manifestau interes pentru părerile sale, Marele Pescar le oferi un nou prilej să hohotească şi, întorcându-se spre Ioan, spuse:

— Nu cumva l-ai văzut pe Tâmplar transformând niscaiva stânci într-o păşune pentru oi? Hai, vorbeşte, băiete! Mureai de nerăbdare să mergi să-1 vezi pe Tâmplar şi ţi-am dat o zi liberă. Acum, spune-ne ce s-a întâmplat cu el?

— Eu... eu nu ştiu, răspunse Ioan cu o voce răguşită. Îşi strânse buzele şi clătină din cap. Deodată se îndreptă, îl privi pe Simon drept în faţă, complet uluit şi repetă întruna: Nu ştiu! Nu mai ştiu nimic, totul este foarte ciudat!

— Hmmm, da, cam asta este şi părerea mea, mormăi Simon. Şi ce era, mă rog, atât de ciudat la omul ăsta... Cum vorbea sau ce făcea? Nu ne poţi spune, ori poate noi suntem prea proşti ca să înţelegem!

— Te rog, Simon, mai dă-mi puţin timp. Ioan părea că-i vorbeşte de departe. Azi nu pot gândi tocmai limpede; mai lasă-mă şi am să-ţi spun mai târziu. Coborî glasul până ce nu-1 mai auzi decât Simon şi adăugă: ...Dar nu mă aştept să mă crezi.

— Hmm! mormăi Simon.

Din acest moment, tensiunea scăzu. Încet, îşi făcu apariţia îngrijitorul de cămile, îmbrăcat într-o tunică jerpelită de culoare cafenie şi pantaloni, lesne de recunoscut ca băiat de cămile. Neştiind ce să facă, el se opri şi se sprijini de cabestan; Simon îi făcu semn cu mâna şi dădu drumul năvodului, pentru a-i permite să treacă. Supus, ca la chemarea stăpânului, el se aşeză pe ceea ce mai rămăsese liber pe bancheta timonierului. Toţi îl urmăreau cu coada ochiului.

— Ai mâncat ceva, băiete? îl întrebă Marele Pescar pe un ton prietenos. Flăcăul dădu din cap recunoscător îi spuse cu glas răguşit, pe care doar stăpânul şi Ioan îl putură auzi:

— Sunteţi foarte bun, domnule.

— Pentru asta mulţumeşte-i lui Ioan, glumi Simon, aparent nerăbdător să se pună din nou bine cu favoritul său ofensat, care acum stătea rezervat, cugetând la situaţia ridicolă în care fusese pus. Ionică are mereu grijă să-şi hrănească vizitatorii... Aşa, deci, spui că te-ai rătăcit. Ei bine, nu te necăji prea tare. Pari a avea nevoie de odihnă. Pe unde ai adormit în ultima vreme, în căpiţe de fân?

— Nu, domnule, prin tufişuri, de-a lungul drumului, că nu te lasă să dormi în claiele lor de fân.

— Nu-i poţi condamna prea mult pentru asta, comentă Simon. Vagabonzii le strică mereu viţa de vie şi le sperie viţele... Cum te cheamă, băiete?

— Iosif.

— Presupun că ţi se spune Iosi.

— Mda, domnule, şi încă în multe alte feluri în ultima vreme.

Lui Simon îi plăcu tonul lui glumeţ şi se gândi că băiatul nu era chiar prost.

— De unde eşti,Iosi? îl întrebă el blând.

— De departe, dinspre miazăzi, domnule, aproape de Marea Moartă.

— Eşti cumva idumean?

Băiatul încuviinţă cu întârziere, reţinerea sa fiind de înţeles, pentru că nimeni nu auzise vreodată pe cineva lăudându-se că este originar din Idumeea. Simon strânse buzele involuntar şi-1 privi pe tânăr încruntat, dar se însenină îndată ce-i întâlni ochii.

— Băiete, cred că ştii că noi, iudeii, nu prea avem de-a face cu idumeenii.

— Da, dar şi idumeenii sunt evrei, domnule, protestă el oarecum resemnat.

Simon trase aer în piept şi ridică din umeri.

— Cu secole în urmă, sublinie el aspru, cei din neamul tău n-au prea fost buni evrei.... nu pentru mult timp.

— Regele Irod s-a ridicat dintre idumeeni, domnule, îndrăzni băiatul.

— Ei bine, asta nu contribuie cu prea mult la îmbunătăţirea renumelui Idumeii.

Pescarii manifestară o oarecare nervozitate dar râseră şi bătrânul Zevedeu chicoti şi el.

— Eu am spus întotdeauna că e mai ieftin să hrăneşti un idumean şi apoi să-1 laşi să plece în plata Domnului. Poate numai atunci nu-ţi va fura ceva. Bătrânul făcu o strâmbătură către cel mai apropiat pescar, simţind că marcase un punct.

— Eu n-am furat nimic în viaţa mea, răspunse străinul, fără să privească în direcţia de unde venea insulta.

— Te cred, Iosi, spuse îndată Ioan.

— Ahaa! replică tatăl lui în zeflemea. Tu crezi orice şi pe oricine. Ăsta-i păcatul tău, eşti prea naiv.

— Asta este şi părerea mea, spuse Simon, atât de apăsat încât bătrânul Zevedeu se prefăcu că are de lucru la năvod.

Apoi, întorcându-se către Ioan, Marele Pescar începu să-1 descoasă vorbindu-i în şoaptă:

— E multă lume pe-acolo? Pe unde mai este el acum?

— Acolo sus, pe colină... în drum spre Cana, răspunse Ioan precaut. Era clar că nu avea intenţia să explice tuturor celor de faţă dacă putea evita acest lucru. Erau vreo sută de oameni, poate mai mulţi. Se făcu linişte deplină; toţi se opriră din lucru, încercând să tragă cu urechea, dar Simon observă acest lucru şi schiţă un gest îngăduitor: Poţi vorbi tare, Ionică. Toată lumea vrea să ştie... Băieţi! este vorba de Tâmplar. Ionică s-a dus ieri să-1 vadă... Continuă, spune-le tuturor ce-ai văzut şi auzit.

Oamenii se destinseră puţin, satisfăcuţi că participau şi ei la discuţie. îşi băgară navetele în buzunar, parte din ei rămânând cu coatele sprijinite de genunchi şi cu bărbia proptită în palme. Chiar şi tânărul străin manifestă un interes neaşteptat la menţionarea Tâmplarului, ale cărui fapte stârniseră curiozitatea tuturor. Ioan ezită o vreme să înceapă istorisirea; îşi studie mai întâi degetele subţiri şi cafenii, ca şi cum le vedea pentru prima oară, şi îşi umezi buzele uscate.

Pentru a depăşi clipa de stânjeneală, Simon le spuse celor de faţă:

— Ieri i-am dat liber lui Ionică să meargă prin ţară şi să vadă ce se mai aude cu harababura asta; au circulat tot felul de poveşti, care mai de care mai năstruşnică, şi am crezut că a venit vremea să aflăm adevărul.

— Ei daaa! strigă Zevedeu. Scornelile alea despre prefacerea apei în vin la Cana! Nu găsesc pe nici unul care să fi văzut el însuşi, cu ochii lui; întotdeauna trebuie să fie un văr al unui cumnat care a văzut, dar acesta trăieşte pe undeva în Samaria...

Simon se întoarse către bătrân şi îl privi încruntat.

— Dacă asta-i tot ce ai de spus acum, Zevedeu, îi vom da fiului tău posibilitatea să ne vorbească.

Acum, Ioan nu mai avea nici o scăpare decât să înceapă strania poveste.

— Aflând că el plecase din Cana şi că se îndreaptă încoace, am venit cu speranţa să-1 întâlnesc. Pe deal, am dat de o mulţime mare de oameni adunaţi în jurul lui. Mulţi dintre ei îl urmau încă de la Cana şi se părea că alţii i se alăturaseră pe drum.

— Cum arăta? izbucni Iacob.

— Era după-amiază târziu când am ajuns, continuă Ioan tărăgănat, vrând parcă să întârzie răspunsul la întrebarea fratelui său. Am încercat să-i întreb pe câţiva care se aflau la marginea mulţimii adunate, dar nu m-au băgat în seamă. Toţi se îmbulzeau să ajungă cât mai aproape de el, până ce de-abia i-au mai lăsat loc să stea. M-am gândit că erau de-a dreptul sălbatici, dar îndată m-am simţit şi eu îndemnat să fac acelaşi lucru. Făcu o pauză, încercând să-şi amintească, scutură capul şi murmură: Era totul atât de ciudat...

Simon se foi nerăbdător.

— Hai! Zii mai departe, Ioan! Ce spunea omul?

— Nu e ceea ce ai numi un bărbat înalt de statură, continuă Ioan cu o privire spre fratele său. Simon l-ar depăşi cu un cap.

Marele Pescar îşi îndreptă umerii cu un aer mulţumit de sine şi ascultă cu atenţie.

— Dar asta nu înseamnă că e plăpând, rectifică Ioan. Pielea lui e mai albă decât a noastră, cu toate că nu poartă nimic pe cap, iar soarele era destul de fierbinte ca să-1 ardă. Părea că îi este foarte cald şi chipul lui arăta obosit. Părul castaniu e ondulat, iar sudoarea îi încârlionţase părul pe frunte în mici ineluşe, îmblânzindu-i faţa şi facându-1 să pară un flăcău dacă n-ar fi barba sa scurtă. Chiar şi cu barbă arată mult mai tânăr când vorbeşte, iar ochii lui...

Aici Ioan se opri brusc şi îşi făcu de lucru cu vechiul năvod,

în timp ce auditoriul său aştepta în tăcere. Îi privi îndelung, scutură capul şi continuă, depănându-şi cu glas molcom ciudata istorisire.

— El nu vorbeşte cu glas tare; nu ca un învăţător sau ca un predicator... înţelegeţi ce vreau să spun, ci asemenea scribilor când vorbesc oamenilor - ca şi când ar recita ceva pădurii sau lunii, dar nu cuiva anume. Tâmplarul nu pare să vorbească mulţimii ca unei adunări, ci are aerul că i se adresează fiecăruia în parte, ca şi când ar fi singur cu tine... Acesta este primul lucru pe care l-am observat în legătură cu felul lui de a vorbi. Nu mă puteam opri să nu simt că parcă dintre toţi mă alesese pe mine şi îmi vorbeşte direct. Probabil de aceea am şi vrut să mă apropii şi presupun că de aceea fiecare se înghesuia şi dorea să stea cât mai aproape de el.

— Foarte bine! Foarte bine! îl îndemnă Simon. Tu ai vrut să te apropii. Ei, şi... ce spunea el?

— Asta aşteptăm cu toţii, Ioan, strigă bătrânul Zevedeu.

— El vorbea despre libertate şi fericire. Ţara noastră nu va fi niciodată liberă, spuse el. Trebuie să acceptăm acest lucru. El mai spunea că dacă nu vom mai avea parte niciodată de fericire, noi va trebui să acceptăm această sclavie ca pe ceva ce nu poate fi schimbat şi că trebuie să căutăm fericirea în noi înşine, atât timp cât trăim şi chiar mult, cu toate că vedem cum ţara noastră este subjugată.

— Vrea ca noi să ne mulţumim cu sclavia noastră, nu-i aşa? interveni Alfeu de pe „Sara".

— Nu, asta nu înseamnă că el aprobă sclavia, continuă Ioan, fără să-1 tulbure faptul că fusese întrerupt. El spune că toată lumea de pretutindeni se conduce după reguli care le îngrădesc libertatea şi...

— Nu crede în cârmuire, ce zici? comentă Andrei sec. Tetrarhul îl va lecui în curând de toate acestea.

— Ce ştie acest Tâmplar din Nazaret despre oamenii de aiurea, interveni Simon, luându-1 peste picior.

— El nu spune că este împotriva cârmuirii, răspunse Ioan, obosit însă răbdător. El spune că fiecare om îşi poate găsi libertatea de unul singur, indiferent de legi. Libertatea spiritului, cel mai preţios dar - spune el - nu poate fi îngrădită de opresori: e un bun pe care nimeni nu ni-1 poate lua sau care nu ne poate fi refuzat.

— Ca spre exemplu? pufăi Simon batjocoritor, ceea ce stârni hohote de râs în rândul pescarilor.

— Ca zorile, spuse Ioan timid şi gânditor, ştiind că ei vor râde din nou. Zorile şi asfinţitul, munţii şi ciripitul păsărilor şi... vocea lui se stinse până ce nu se mai auzi decât un murmur în timp ce le privea feţele şi adăugă:... şi ploaia caldă... şi roua dimineţii pe iarbă... şi macii care cresc pe pantele dealurilor...

— Flori! Cântec de păsări! Roua de pe iarbă! izbucni Tadeu de pe partea cealaltă a vechiului năvod. De ce nu 1-a întrebat nimeni cum să faci din toate astea terciul cu care să-ţi hrăneşti familia?

Intervenţia li se păru atât de hazlie şi binevenită încât Tadeu, stingherit de propria-i isteţime, căscă zgomotos spre a le arăta că vorbele lui de duh nu însemnau nimic şi că el putea fi încă şi mai hazliu dacă s-ar ivi ocazia. Îi plăcu mai ales să-1 audă râzând cu poftă pe Marele Pescar. Ioan acceptă veselia lor fără vreun semn de iritare; de altfel nici nu se aştepta la altceva.

— Da, Tâmplarul vorbea despre toate acestea, Tad, spuse el liniştit când râsetele se potoliră. El crede că marea parte a oamenilor îşi petrec prea mult timp gândindu-se din ce să facă terciul, îşi irosesc viaţa frământându-se de teamă că le va lipsi hrana la iarna următoare şi la bătrâneţe. Se frământă şi se zbuciumă până nu mai ştiu să se bucure de nimic... El mai spune că păsările nu se îngrijesc de ce vor mânca şi cu toate acestea ele sunt hrănite.

— Daaa, zbieră Zevedeu, dar şi ele trebuie să scurme pentru a-şi găsi hrana!

Urmă un alt hohot de râs, încă şi mai puternic. Bătrânul Zevedeu era o calamitate, dar gluma lui era excelentă. Aplauzele îl încântară şi el repetă de câteva ori vorbele care stârniseră atâta veselie.

— Da, ele trebuie să scurme pentru hrana lor!... Hi, hi! Ha, ha! Să scurme!

— Chestiunea asta cu păsările, spuse Simon, îmi aminteşte de bătrânul meu tată. El nu s-a îngrijit niciodată de unde-i vine hrana zilei de mâine.

Oamenii lui chicotiră discret. Pentru a arăta că el ştia mai mult decât oricine din tinerii de faţă despre pioasa risipă a lui Ionas, Zevedeu râdea pe înfundate, prefăcându-se că-l apucase tuşea. Andrei puse capăt acestei situaţii stânjenitoare şi îl privi încruntat pe Simon, vrând parcă să spună că dacă el doreşte să glumească pe seama tatălui lor fără de slujbă, e treaba lui; dar asta nu-l îndreptăţeşte pe Zevedeu la nici un comentariu ironic, când se ştie bine că pe el începe să-l doară spatele de îndată ce este ceva de făcut.

Simţind că auditoriul lui nu mai manifesta interes faţă de ceea ce spune, Ioan se scotoci în buzunar de unde scoase naveta, apucă o margine a năvodului, şi-o puse pe genunchi şi se apucă de treabă.

— Nu ne mai spui nimic altceva? întrebă Simon.

— Nu acum, răspunse Ioan dus pe gânduri. Tare aş vrea să nu mai vorbesc despre asta acum. Treaba este prea serioasă.... nu-i nimic de râs.

— Te rog, Ionică! îl îndemnă Iacob. Facem linişte şi te ascultăm. Rotindu-şi privirea, ochii lui trişti întâlniră expresia ironică a tatălui său. Fratele meu ne va spune o poveste foarte interesantă dacă-l vom lăsa şi, în ce mă priveşte, eu sunt gata să-l ascult.

Ioan îşi băgă din nou naveta în buzunar, îi adresă fratelui său un zâmbet recunoscător şi continuă strania-i istorisire pe care oamenii o ascultau acum cu profundă atenţie.

— Cum să-ţi afli fericirea: iată despre ce a fost vorba. Puţini dintre noi vor fi vreodată bogaţi, indiferent de cât de mult ne-am strădui, indiferent de lăcomia cu care am acapara lucrurile din mâinile altora, iar aceste bunuri agonisite pe căi cinstite sau prin înşelăciune se vor dovedi o povară. Va trebui să le ţinem mereu ferecate de frica hoţilor. Ne va fi teamă să mai plecăm de acasă, chiar dacă am pune un paznic, pentru că acesta s-ar putea dovedi necinstit. Vom dormi cu un ochi deschis şi îi vom suspecta pe străini. Şi nu doar ameninţarea furtului ne va nelinişti mereu, deoarece bunurile acumulate vor putea fi ameninţate şi de molii... şi de mucegai.

— Desigur, el nu are nimic împotrivă să avem un pat şi vreo două scaune, precum şi un acoperiş deasupra capului, comentă Alfeus.

— În primul rând, continuă Ioan netulburat, noi trebuie să încetăm să ne mai facem sânge rău şi să ne plângem pentru înrobirea noastră naţională. În loc să ne înfuriem când vreun legionar necioplit ne obligă să-i îndeplinim ordinele, trebuie să dăm liniştiţi ascultare, oricât de nedrepte ar fi acestea. Dacă vreunul dintre noi întâlneşte pe drum un soldat care ne dă să-i purtăm povara o bucată de drum, s-o facem cu bunăvoinţă.

Se auziră câteva proteste înăbuşite, dar nimeni nu îndrăzni să intervină. Bătrânul Zevedeu îşi scutură viguros capul sur şi făcu o strâmbătură de lehamite. Simon îşi încleştă pumnul uriaş, agitându-l prin aer semnificativ. Zdrenţărosul băiat de cămile începu să caşte.

— Vorbind despre fericire, el a dat de exemplu ducerea poverilor, continuă Ioan, şi spunea că cea mai bună cale de a afla fericirea este să porţi povara altora, fie că aceştia îţi sunt prieteni sau vrăjmaşi. Dacă îţi sunt vrăjmaşi, ei vor fi mai milostivi, iar dacă-ţi sunt prieteni, ei te vor îndrăgi şi mai mult pentru asta.

— Eu nu cred nimic din toate astea, obiectă Tadeu. Linguşirea duşmanului nu-l face cu nimic mai cumsecade faţă de tine;

el va crede că ţi-e frică de el şi atunci va profita mai departe!

Cei mai mulţi pescari încuviinţară, dar Ioan nu se opri şi nu luă în seamă dezaprobarea unanimă.

— El spunea că mijlocul de a afla fericirea şi pacea este în a-i ajuta pe alţii, ducându-le poverile, indiferent cine sunt aceştia.

Aici, Ioan făcu o pauză lungă, astfel încât ei crezură că sfârşise şi începură să se foiască pentru a se dezmorţi. Aproape nimeni nu făcu un gest pentru reluarea lucrului la năvod. Simon se întinse, căscă pe îndelete şi se frecă la ochi cu dosul palmelor lui păroase.

— Asta a fost tot[7] întrebă el. N-a fost cine ştie ce cu vorbăria lui. Şi spui că gloata îl asculta?

— Da, l-am ascultat! Toţi l-am ascultat cu gura căscată şi ne-am ţinut respiraţia să nu ne scape nimic din cele ce spunea... După cum v-am zis, vocea Tâmplarului are ceva ciudat; el nu vorbeşte aşa cum fac alţii. Nimeni, niciodată n-a mai vorbit până acum asemenea lui...!

— Dar el n-a făcut nimic ieşit din comun? comentă Iacob foarte curios.

— Am hotărât să nu mai spun nimic despre asta; cel puţin nu acum, spuse Ioan şovăitor, pentru că ştiu că nu mă veţi crede.

Toţi cei de faţă deveniră foarte atenţi şi rămaseră neclintiţi.

— Asta s-a întâmplat când el tocmai vorbea despre aflarea fericirii prin ducerea poverilor. Doar la câţiva metri de mine se găsea un bărbat care avea un braţ schilod sau suferea de ceva care-1 făcea mai scurt şi mai subţire decât celălalt. În ciuda acestei infirmităţi a braţului drept, el era un tip destul de voinic. Am observat că îşi mângâia braţul scurt cu o oarecare mândrie, ca şi cum ar fi vrut ca toată lumea să-1 vadă. Dintr-o dată el 1-a întrerupt pe Tâmplar şi i-a strigat: „Şi eu ce să fac, domnule[7] Vezi doar că eu nu pot purta poveri!"

Ioan închise ochii, se opri şi clătină puternic din cap, ca un om care iese din apă.

— Nu, nu vă pot spune, murmură el răguşit. N-o să mă credeţi! Dacă vreunul dintre voi mi-ar spune acest lucru şi eu n-aş fi fost de faţă, sunt sigur că nici eu n-aş crede o vorbă!

— Spune, Ionică! îi ordonă Simon. Ce s-a întâmplat?

— Braţul omului! Glasul lui Ioan tremura... Se făcuse bine, era sănătos şi la fel de lung ca celălalt!

Pescarii îşi îndreptară spatele şi-1 priviră pe Ioan ca şi când atunci îl vedeau pentru prima oară. Simon rupse tăcerea:

— Nu, Ioane, nu! mormăi el. Nu putem accepta nimic din ce spui tu!

Bătrânul Zevedeu se ridică în picioare şi întinse un deget tremurând spre fiul lui, strigându-i:

— Bagă de seamă, e prima oară când te aud că minţi! Iacob, de obicei răbdător, îi surprinse pe toţi când se ridică să-1 înfrunte pe gălăgiosul bătrân, dojenindu-1 cu asprime:

— Fratele meu nu este mincinos! exclamă el vehement. Poate Ionică a înţeles greşit ceea ce a văzut, dar eu n-am să stau aici liniştit şi să aud cum este făcut mincinos - nici chiar de tatăl lui!

— Dealul acela este lung şi greu de urcat, interveni Andrei şi ieri a fost o zi cu mare zăduf.

— Ei! Poate că soarele l-a bătut prea tare în cap pe băiat, comentă Alfeus către cei din imediata lui vecinătate.

— Nu, Ionică, mormăi Simon, asta-i chiar prea de tot! Asemenea lucruri nu se pot întâmpla. Ioan îşi plecă resemnat capul, nu atât pentru că nu-1 credeau, cât pentru că regreta că acceptase să le spună povestea. Deodată, murmurul încetă când Simon ridică o mână, cerând să se facă linişte.

— Ei bine, Ionică, poţi continua cu poveştile astea, spuse el cu asprime în glas. Vezi că n-ai ce pierde. Nimeni nu te crede, dar ar fi bine să auzim şi restul, dacă mai ai ceva de spus. Ce a mai făcut norocosul ăsta cu braţul vindecat, i-a mulţumit Tâmplarului? Poate i-a dat şi câţiva sicli...!

— Oamenii erau înmărmuriţi! murmură Ioan, fără să privească în sus. O femeie care se afla în apropierea lui a leşinat şi s-a prăvălit la pământ. Omul însuşi gâfâia puternic şi scotea sunete ciudate din gâtlej. Nu puteai spune dacă încerca să râdă sau să plângă. Toţi erau muţi şi cu feţele palide, iar eu am simţit un rău de la stomac, ca atunci când vezi o rană sângerând... Numai că, aşa mi se pare mie, şocul provocat de un braţ diform care se înzdrăveneşte brusc este mai puternic decât vederea unui accident grav. În timp ce noi toţi căscam gura la braţul lui, Tâmplarul a spus: „Acum, prietene, vei putea duce poveri şi ai grijă să o faci, altminteri ţi se pot întâmpla lucruri şi mai rele."

Pe măsură ce Ioan se apropia de sfârşitul istorisirii, glasul lui se stingea treptat. După un moment de tăcere, el se ridică încet şi privi asistenţa cu ochi trişti.

— Ştiam că nu o să mă credeţi, spuse el cu amărăciune, Dumnezeu să mă trăsnească dacă nu e acesta adevărul!

— Blasfemie! ţipă bătrânul Zevedeu.

— Eu nu spun că minţi, Ionică, replică Simon, dar cred că tu ai văzut lucruri bizare, de felul celor pe care le vezi în nori. Nu e nici un rău să-ţi imaginezi figuri pe cer, dar asta este altceva! Eu sper doar să nu-ţi pierzi minţile! Şi acum, spune-ne adevărul: ai fost sau nu acolo? L-ai văzut cu adevărat pe acest Tâmplar? Eu cred că ai visat toate astea în timp ce ai adormit sub un copac.

Spusele lui stârniră alte râsete.

— Hai, Ionică, du-te la plimbare, îl îndemnă Simon ca pe un copil mic. Ajunge pentru azi. Du-te undeva şi odihneşte-ţi creierul năuc.

Simţindu-se profund umilit, Ioan se îndreptă cu paşi şovăielnici spre prora, strecurându-se pe lângă năvod. Iacob îl urmări cu ochii tulburi.

— Cred că am să plec şi eu, spuse el.

— Poate ar fi mai bine să-ţi ceri voie, îl sfătui tatăl său.

— Poţi pleca, Iacob, murmură Simon. Încearcă să-i vorbeşti zănaticului tău frate, când îi vor fi ieşit gărgăunii din cap şi adu-l înapoi când se face bine.

— Fratele meu nu va mai vrea să se întoarcă, spuse Iacob, după ruşinea pe care a păţit-o!

— Să facă cum poftеşte, replică îndată Simon, furios. Corăbiile se pot descurca şi fără el... Şi nici de tine nu mai e nevoie dacă te ofensezi atât de uşor...

— Ai auzit? îi strigă Zevedeu. Ai să-ţi pierzi slujba dacă nu bagi de seamă!

Iacob nu răspunse, însă îşi urmă fratele. După câteva clipe, pescarii rămaşi neclintiţi şi tăcuţi auziră clipocitul vâslelor. Lungindu-şi gâtul, văzură mica barcă îndepărtându-se spre ţărm. Simon o urmări încruntat, apoi se întoarse şi-l privi pe Andrei

— Eu n-am să ies azi în larg, spuse el. Termin lucrul la năvod şi duc corăbiile spre ţărmul dinspre miazăzi, unde am pescuit ieri. Simon se îndreptă spre puntea din faţă, unde Andrei îl ajunse din urmă.

— Ce ai de gând să faci cu băiatul ăsta vagabond? îl întrebă Andrei.

Simon îi zâmbi şi îşi frecă bărbia îngândurat. Acum, că Ionică se dovedise nevrednic şi nesocotise prietenia pe care i-o arătase, avea de gând să-i dea o lecţie şi îşi va îndrepta atenţia către acest flăcău fără căpătâi. Mâine, când se va întoarce pe furiş, Ionică va constata că locul lui de preferat al cârmaciului a fost luat de altcineva. Îi făcu semn lui Iosif, care se apropie îndată.

— Vino cu mine, băiete, îi spuse el cu bunăvoinţă. Îţi voi face rost de un pat curat ca să dormi la noapte.

Bătrânul Zevedeu se sculă de la locul lui şi veni către Simon, frecându-şi mâinile zbârcite.

— Îmi pare rău că băiatul meu s-a purtat aşa, spuse el pe un ton plângăreţ.

— Ai face mai bine să-ţi vezi de treburile tale, mormăi Simon.

Pe tot parcursul drumului bine bătătorit care ducea spre periferiile Betsaidei, aproape că nu-şi vorbiră. Soarele era acum sus de tot pe cer şi dogorea. La mică distanţă înaintea tânărului său tovarăş de drum, Marele Pescar mergea cu paşi mari şi hotărâţi, profund absorbit în gânduri, părând chiar că uitase de zgomotul sandalelor din urma lui. Paşii erau mici şi, şovăielnici pentru că băiatul de cămile se întorcea din când în când ca să privească palatul de marmură al tetrarhului pe care-1 lăsaseră în urmă; uneori mai făcea câţiva paşi înapoi şi îşi punea mâna streaşină la ochi pentru a-1 vedea mai bine.

Acum intrau în zona rezidenţială, unde casele bine întreţinute ale celor mai înstăriţi erau mai retrase din drumul prăfuit, parţial mascate de salcâmi înalţi, chiparoşi şi măslini. După cea de-a doua cotitură la stânga, Simon încetini pasul, îndemnându-şi însoţitorul să i se alăture. Deschise o mică poartă şi îl 1 conduse pe băiat într-o curte umbroasă, unde o femeie între două vârste, cu figura plăcută aduna cu grebla frunze uscate. Casa din cărămizi cenuşii era spaţioasă şi arăta foarte îngrijită.

— Ce te aduce atât de devreme acasă, Simon? i se adresă femeia, aruncând străinului cu haine ponosite o privire piezişă. S-a întâmplat ceva?

— Vino aici, băiete, şi stai jos pe prispă, spuse Simon. Hanna, vreau să stau de vorbă cu tine.

Băiatul idumean îi adresă o privire recunoscătoare pentru acest semn de ospitalitate şi se prăvăli epuizat pe trepte; îl dureau picioarele din cauza efortului făcut pentru a se ţine dea uriaşul galilean. Femeia puse la o parte grebla şi intră în casă - Pescarul se va sfătui cu Hanna - care este probabil mama lui, gândi băiatul, deşi pare prea tânără - şi ea va clătina din cap şi

va spune: „Nu, te rog, Simon, nu un idumean! Şi apoi, arată groaznic de murdar! Probabil că are şi păduchi."

După un timp, care i se păru foarte lung, cei doi apărură şi băiatul respiră uşurat văzând surâsul binevoitor şi blând de pe faţa femeii.

— Soacra mea Hanna, a fost de acord să te lase să te odihneşti aici, la noi, o zi-două, văzând cât eşti de obosit, spuse Simon şi, întorcându-se spre Hanna, adăugă: Eu n-am să vin la cină.

— Poate ar fi bine să mănânci ceva înainte să pleci.

— Nu mi-e foame. Fără nici un cuvânt de rămas bun la plecare, Simon se îndreptă îndată spre gărduţ şi, odată ajuns în drum, grăbi pasul ca şi cum treburile sale comportau o oarecare urgenţă.

Hanna luă şi ea loc pe prispă ceva mai departe de oaspetele ei, îşi ridică o şuviţă din părul sur care-i căzuse pe frunte şi după ce privi îndelung şi calm în ochii codaţi ai tânărului, umbriţi de gene lungi, îi zâmbi uşor.

— Mi-a spus Simon că te numeşti Iosif şi eşti de pe acolo de jos, din Idumeea, zise ea cu glas plăcut.

Iosif încuviinţă, dar nu mai furniză şi alte amănunte despre el.

— Pe aici nu prea vedem mulţi idumeeni, continuă Hanna. De fapt, eu n-am văzut nici unul până acum.

Iosif o privi îndelung, dar nu avu nimic de spus despre Idumeea.

— Probabil că ai vrea să te speli, spuse Hanna.

— Ohhh! oftă băiatul. Chiar aş putea?

— Atunci vino cu mine! Hanna se ridică, şi îl conduse în casa răcoroasă şi frumos mobilată. Camera de dormit este drept înainte, Iosif. Îţi aduc o găleată cu apă. Găseşti ştergare în cameră.

— Te rog, lasă-mă pe mine să fac asta! insistă Iosif. Arată-mi doar unde este şi mă descurc singur.

Hanna se uită mirată la el deoarece nu se aştepta la un asemenea gest din partea acestui tânăr. Îi arătă o găleată mare din lemn în magazia de lângă bucătărie şi cisterna cu apă, apoi îşi reluă strânsul frunzelor. După un timp se întoarse şi bătu uşor în uşă.

— Dacă vrei să-mi dai hainele tale murdare, am să le spăl şi să le întind la soare ca să se usuce.

Clipocitul apei încetă şi urmă o lungă tăcere. În cele din urmă, băiatul răspunse oarecum tulburat, cu glas tremurând:

— Oh, dar nu mă pot aştepta să faci dumneata asta!

— Doar n-ai intenţia să-ţi pui din nou pe tine veşmintele alea împuţite, răspunse Hanna indignată. Trebuie curăţate neapărat, dacă nu spre binele tău, atunci spre al nostru! Crapă puţin uşa asta şi dă-mi-le!

După un alt moment de tăcere şi cu destulă întârziere, uşa se deschise puţin, dar suficient ca să apară o mică mână, cafenie, umedă, care întindea o haină jerpelită şi o pereche de pantaloni jegoşi, veşminte purtate doar de cei mai amărâţi ţărani. Hanna le apucă cu vârfurile degetelor, schiţând o strâmbătură de dezgust.

— N-ai mai avut şi altceva pe sub zdrenţele astea mizerabile? întrebă Hanna.

— Mda... se bâlbâi Iosif. Dar te rog lasă-mă, le pot spăla eu însumi.

— Nu face pe prostul! replică îndată Hanna. N-am să accept nici un minut în plus boarfele astea în casa mea; dă-mi-le odată! Iar când văzu că răspunsul întârzie, strigă enervată: Aştept!

Uşa se deschise din nou cu ezitare şi mâna udă scoase la iveală două piese boţite de rufărie de corp pe care Hanna le înşfăcă. Se duse la uşa din spate şi, ferindu-şi faţa, le azvârli pe iarbă. Era mai mult decât dezgustată de sarcina pe care şi-o asumase la insistenţa lui Simon. Fusese o mare nesăbuinţă din partea ei să-1 aducă în casă pe jegosul ăsta; Simon n-avea dreptul să-i ceară să facă un asemenea lucru...

Deodată, ceva îi atrase atenţia. Se apropie de locul unde lăsase pe iarbă rufăria de corp şi o privi cu ochi mari, uluită. Era confecţionată din cea mai fină şi mai scumpă pânză pe care o văzuse ea vreodată. Indiscutabil, astea erau veşminte de femeie şi imediat deduse că Iosif e un hoţ.

Trebuia să-şi fi închipuit... Se aşeză pe iarbă şi începu să pipăie materialul de o fineţe străvezie. Cum încăpuseră lucrurile astea pe mâna lui? În ce împrejurare a putut fura el asemenea îmbrăcăminte scumpă? Şi... de ce ar vrea un băiat de cămile să poarte haine femeieşti? O idee absurdă îi încolţi în minte, o idee care avea să producă o şi mai mare confuzie. S-ar putea ca acest băiat, Iosif, să fie fată? Hanna îşi aminti că o uimise când, privind cu atenţie în ochii lui obosiţi, descoperise nişte gene întoarse de o lungime neobişnuită pentru un băiat. Şi mâinile acelea mici şi delicate... Dar, chiar şi aşa, presupunând că băiatul era deghizat, cum putea fi explicată această lenjerie de corp costisitoare? Hanna rămăsese în mână cu cămaşa din ţesătură fină şi o cerceta cu atenţie pentru că descoperise pe pieptul acesteia, în partea stângă, o broderie ciudată, ce părea să semnifice ceva. Părea un fel de emblemă cusută cu albastru, iar în mijlocul ei se afla o lună nouă aurie care încercuia o stea argintie. Acestea erau străpunse de o sabie şi un toiag de păstor.

Hanna se gândi îndată să facă o încercare care ar putea dezlega misterul. Se întoarse la odaia de dormit şi ascultă la uşă. Nu se auzea nimic, era linişte deplină.

— Iosif! chemă ea, mai mult în şoaptă.

— Da! veni glasul ce părea adormit. Sau poate înfricoşat...

— Am aflat ceva în legătură cu tine. Aşteptă, dar nu primi nici un răspuns. Iosif! Tu eşti fată?

— Mda, răspunse vocea abia perceptibilă şi parcă descurajată.

— Ei bine, spuse Hanna cu un glas şovăielnic, după ce te odihneşti, caută în dulap ceva de îmbrăcat. Glasul i se înmuiase. Şi în ladă ai să găseşti şi ceva rufărie pentru corp, nu aşa fină ca a ta,

dar îţi faci treaba cu ea; au aparţinut fiicei mele... care a murit. Văzând că nu primeşte nici un răspuns, mai adăugă: Sau poate vrei să pari în continuare băiat?

Răspunsul veni, dar nedesluşit.

— Ori poate ţi-ar plăcea totuşi să fii din nou fată, insistă Hanna cu blândeţe... Doar pentru o zi sau două, cât mai stai pe aici... nu trebuie să-ţi spun eu ce să faci...

— Da, te rog, murmură fata ezitând. Părea că plânge...

Hanna era tulburată. După ce spălă rufele - o treabă care-i luă mai mult timp decât crezuse - Hanna le întinse să se usuce la soare. Pe când le spăla, observă satisfăcută că, spre deosebire de veşmintele scorţoase de deasupra, care erau foarte îngălate, rufăria fină de corp, deşi boţită, era surprinzător de curată. Aparent, aceasta fusese spălată de curând, poate într-un pârâiaş din pădure. Cu toate că ardea de curiozitate să afle povestea fetei, Hanna nu îndrăzni să o deranjeze acum; era prea obosită şi probabil avea să doarmă ore întregi. Mai avea destul de greblat în curte şi îşi aminti că frunzele se adunaseră mai mult la gărduţul dinspre miazănoapte şi ştia că David nu va întârzia mult până să apară, aşa cum îi era obiceiul. El era un om învăţat şi umblase mult. Mai mult ca sigur că el cunoştea semnificaţia acestor simboluri de pe cămaşă. Ce-ar fi să-1 întrebe? Dar de data aceasta, trecu mai mult de o oră până ce eminentul saducheu să coboare dealul, timp în care Hanna ostenise deja şi se înfierbântase cu treburile gospodăreşti. El se opri, se sprijini de gărduţ şi o salută. Discuţia se dovedi puţin stânjenitoare şi Hanna îi spuse că, deşi era zăpuşeală, ei nu-i displăcea activitatea fizică şi, oricum, trebuia să adune frunzele înainte de începerea ploilor. Simon nu era acasă şi, probabil, avea să se întoarcă destul de târziu. Când păru că nu mai aveau nimic să-şi spună, David se înclină solemn şi dădu să plece, însă Hanna se apropie de el ezitând şi îl rugă să mai zăbovească, îi spuse că dăduse peste o bucată de pânză care purta nişte semne ciudate; era de formă ovală, iar în centru

figurau o lună nouă şi o stea.

David zâmbi binevoitor şi păru surprins că ea nu are habar de binecunoscuta stea şi semilună a Arabiei. Dar asta nu era totul, continuă Hanna. De-a curmezişul lor erau o sabie şi un toiag de păstor.

— Imposibil! murmură David. Unde ai găsit asta? Hanna părea încurcată şi inima începu să-i bată puternic în piept. Ea nu-şi închipuia că o asemenea chestiune va necesita explicaţii atât de amănunţite şi expresia ei dovedea că regretă faptul că deschisese discuţia. Tulburarea ei îi stârni însă curiozitatea omului legii. Se apropie de ea câţiva paşi şi o privi cu atenţie.

— În dimineaţa aceasta, un băiat de cămile zdrenţăros şi flămând a apărut pe corabia lui Simon, începu Hanna să-i istorisească, iritată. ...Şi - îl ştiţi doar pe Simon ce inimă largă are - i s-a făcut milă de bietul flăcău şi l-a adus acasă să se odihnească şi să-l hrănească o zi sau două. L-am pus să se spele şi între timp i-am spălat hainele. Figurile astea ciudate sunt brodate pe una din rufele lui de corp.

— Aş dori s-o văd, spuse David nerăbdător.

— Este încă udă, domnule, spuse Hanna.

Stârnit, David îi răspunse că nu are nimic că sunt ude şi că ar vrea să vadă cămaşa numaidecât, aşa încât Hanna i-o aduse şi i-o înmână spre cercetare.

— Dar asta e îmbrăcăminte femeiască! spuse David surprins, iar Hanna plecă ochii ruşinată, şi încuviinţă.

— Veţi păstra secretul, domnule, nu-i aşa? îl imploră Hanna. I-am dat cuvântul că n-am să suflu o vorbă nimănui.

— N-am nici un motiv să te dau de gol, Hanna, şi îi înapoie veşmântul. E mai bine să nu spui nimănui despre această emblemă.

— Nici chiar lui Simon? Când va descoperi că această haimana este fată, el îmi va pune la fel de întrebări. Ea a acceptat să poarte veşmintele fiicei mele pe timpul cât va rămâne aici.

— Lasă-l pe Simon să creadă ce vrea în legătură cu deghizarea

fetei;ea poate mărturisi sau nu. Dacă aş fi în locul tău, n-aş forţa-o să-mi spună povestea ei. David era din nou pe punctul să plece, dar se opri să întrebe dacă arată a evreică sau nu?

— Da, domnule. Ea i-a spus lui Simon că e din Idumeea; asta nu înseamnă că e evreică?

— Idumeea? Prostii! pufăi David. Dacă ar fi fost din Idumeea n-ar fi vrut să se îmbăieze, asta e sigur, iar cămaşa asta nu provine din Idumeea! Mai trec eu şi mâine pe aici... La revedere!

Se întoarse încet şi o luă spre casă cu capul plecat şi mâinile împreunate la spate. După ce se îndepărtă puţin, se opri deodată şi se întoarse:

— Spui că fata arată a evreică? Gândeşte-te bine, Hanna. Dacă cineva ţi-ar spune că este jumătate evreică şi jumătate arabă, ce-ai spune? Ochii lui David o priveau iscoditori.

— Nu ştiu ce să spun, domnule, răspunse ea clătinând din cap; nu ştiu cum arată arabii. Fata este puţin mai înaltă decât majoritatea femeilor de vârsta ei de pe la noi şi mai suplă.

— Şi cam ce vârstă crezi că are, Hanna?

— Şaisprezece sau, poate, şaptesprezece.

David nu mai comentă, dar rămase pe gânduri, apoi începu să numere pe degete. Când termină de socotit, zâmbi enigmatic şi plecă.

— Îţi doresc o zi bună, Hanna, spuse el absent.

Vreme îndelungată femeia rămase urmărind urcuşul lent al venerabilului saducheu. Era clar că întâmplarea îl tulburase pe David. Ar fi vrut să-şi descarce sufletul de povara acestei enigme şi să-i încredinţeze lui Simon toată povestea. Dar dacă fata era aşa cum părea că bănuieşte David, de sânge arab, n-ar avea Simon motiv să fie şi mai furios că nu i s-a spus la timp? Oricum ar fi privit lucrurile, situaţia era încurcată, iar Hanna nu era obişnuită cu prefăcătoria. După plecarea lui David, Hanna zăbovi îndelung, nedecisă,

până ce simţi că nu o mai ţin picioarele şi se întoarse în casă. Uşa camerei de oaspeţi era acum deschisă, iar fata, îmbrăcată cu un veşmânt simplu, alb, ce aparţinuse lui Abigail, stătea pe marginea patului, pieptănându-şi părul tuns băieţeşte. Hanna îi zâmbi, dar în ochi îi jucau lacrimile şi fata bănui instinctiv motivul.

— Mă tem că te-am întristat, spuse ea liniştită, să vezi o străină îmbrăcată în veşmintele pe care le păstrezi ca amintire, îmi pare rău!

Hanna se lumină şi-şi şterse lacrimile.

— Nu-i nimic, draga mea, sunt bucuroasă să văd că îmbrăcămintea lui Abigail a căpătat o întrebuinţare bună. Era o fată frumoasă... la fel ca şi tine... Cum să-ţi spunem acum, că nu mai eşti Iosif?

Trecu un moment destul de lung înainte ca fata să răspundă.

— Îmi puteţi spune Ester!

— Cu toate că nici acesta nu este probabil numele tău, comentă Hanna dezamăgită.

— Mi s-a spus că Ester era numele pe care mi-1 alesese tata, spuse ea dornică să restabilească măcar un adevăr.

— Să presupun atunci, insistă Hanna, că ceilalţi din familia ta au preferat să te numească altfel şi că dorinţa lor a contat?

Ester dădu din cap afirmativ, preocupată în continuare cu pieptănatul.

Hanna aşteptă stânjenită în prag, sperând probabil o destăinuire mai amplă, dar când fata se mulţumi doar să-i adreseze un zâmbet copilăresc, ea se întoarse brusc să plece şi-i spuse:

— Ei, bine, atunci... dacă e un secret aşa de mare...!

Curând se auzi în bucătărie zdrăngănit de vase; Hanna era desigur ofensată de rezerva fetei. Ester se simţi foarte vinovată. Un impuls de moment o îndemnă să alerge după prietenoasa femeie şi să-i dezvăluie totul, dar după ce se gândi mai bine, hotărâ că acest lucru ar antrena prea multe complicaţii.

După ce-i încredinţase Hannei sarcina ingrată de a se ocupa de vagabondul idumean - un elan care-i atrăsese deja anumite neplăceri în trecut - Simon se grăbi să plece ca şi cum îl aşteptau o serie de îndatoriri urgente, deşi, în realitate, nu avea nici un plan în ziua respectivă. Niciodată în viaţa lui nu simţise un atare neastâmpăr. Pe când se apropia de drumul mare, scurtă paşii şi încetini mersul. Când ajunse la cotitură, privi în ambele sensuri, zăbovi o clipă şi îşi muşcă buzele.

Obişnuinţa zilnică l-ar fi îndemnat să se întoarcă la corăbiile sale, dar respinse imediat ideea; nu avea chef să dea ochi atât de curând cu oamenii lui după disputa cu băieţii lui Zevedeu, o treabă care, socotea el acum, putea fi uşor evitată. Pe de altă parte, probabil că Andrei este în larg la vremea asta. Cât priveşte peştele tetrarhului, fără îndoială că vreunul din oamenii lui plecase deja să-1 livreze, văzând că şeful lor întârzie.

Neavând nici o treabă înspre Tiberia, Simon se întoarse în direcţia opusă şi o luă încet spre mica zonă adormită a Betsaidei, fără nici un scop anume decât acela de a face mişcare. Nu mai avea de ce să zăbovească pe aici, la răspântie. Pe drum se întâlni cu oameni care-1 salutau şi cărora le răspundea morocănos, neavând dispoziţie pentru taclale cu vecinii.

Simon trecuse de curând prin această parte a oraşului, dar nimic nu se schimbase. În Betsaida nimic nu se schimba! Bătrânul Seth mai stătea şi acum acolo unde Simon îl văzuse ultima oară, pe aceeaşi piatră, toropit în faţa uşii deschise a atelierului său de olărit, cu firavii săi genunchi adunaţi şi cu . bărbia proptită pe ei.

— Nu te văd prea des pe aici! îi strigă bătrânul cu un glas ascuţit, trezit pe neaşteptate din toropeală.

Era o invitaţie la discuţie, dar Simon de-abia îngână ceva şi îşi văzu de drum. Se opri în faţa fierăriei doar atât cât să-1 aprobe pe Ben-Abel, cu faţa plină de funingine şi şorţul din piele, că era într-adevăr o zi de mare zăduf. Abel îşi azvârli ciocanul, înaintă spre el şi mai adăugă

că e nevoie de ploaie. Simon încuviinţă şi plecă mai departe.

Pe scările largi ale Sinagogii trândăvea un cerşetor pe care el îl recunoscu cu dezgust după legătura soioasă şi voluminoasă cu care-şi înfăşură permanent braţul plin de plăgi. Respingătoarea creatură se ridică, rânji cu o gură cavernoasă şi începu să-şi desfacă braţul care duhnea de la distanţă. Strâmbând din nas, Simon îi făcu semn că nu ţine să-1 vadă şi lăsă să-i scape câţiva bănuţi de aramă într-un talger diform.

— Nu mai are rost să mergi într-acolo, îl sfătui cerşetorul. Toţi cei care s-au dus azi au plecat de vreo două ore bune. Până ai să ajungi acolo, se va sfârşi totul.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă Simon arţăgos.

— Tâmplarul! Doar acolo vrei să mergi, ştiu eu, nu-i aşa?

— De unde ţi-a venit ideea asta năstruşnică?

— Aha! ştiu eu bine, rânji cerşetorul. Mulţi pretind că se duc în altă parte, dar eu îi dibui îndată. Ca pe tine, de pildă. Tu eşti Marele Pescar, ăla de nu se are bine cu Sinagoga şi batjocoreşte religia. Ce altceva te aduce pe aici, spre colină? Doar nu duci nici un peşte, iar acolo, pe deal, nu e nimeni din cei cărora le duci de obicei. Ştiu eu că mergi să-1 vezi pe acest Tâmplar, la fel ca toţi ceilalţi... Ha-ha!

— Dacă te interesează atât de mult minunile Tâmplarului, mormăi Simon, de ce nu te duci să-i arăţi braţul ăsta puturos? Poate ţi-l vindecă, sau poate nu vrei...!

— Omul este un şarlatan, un profanator! Cerşetorul înşfăcă talgerul şi strâmbă din nas. Trei bănuţi? Când Marele Pescar are trei corăbii...! Asta nu-mi ajunge nici măcar de o turtă.

Simon bâigui o înjurătură şi se depărtă mânios, dar cerşetorul mai strigă după el:

— Nu are rost să urci dealul de pomană, ţi-am mai spus. N-o să-1 mai găseşti şi o să-i întâlneşti pe toţi nebunii ăia care se întorc.

Marele Pescar lăsă oraşul în urmă, iar drumul care urca

acum în pantă era sufocant. Mersese repede, furios încă de întâlnirea cu neobrăzatul şi vicleanul cerşetor. Animalul ăsta jegos trebuia băgat la zdup ca o pacoste publică. Oricum, era un tip şiret şi ştia să te tragă de limbă. Ghicise ceea ce-l interesa pe Simon, deşi nici el însuşi nu era pe deplin hotărât în ce direcţie să apuce. Pungaş nenorocit...! Simon ar fi fost în stare să facă acum cale întoarsă doar pentru a-i arăta că greşise în presupunerea sa; pe de altă parte, el ar putea gândi că Simon se hotărâse să-i urmeze sfatul. Dar el nu obişnuia să ceară părerea cuiva în această privinţă, cu atât mai puţin unui cerşetor.

După-amiaza era fierbinte şi Marelui Pescar nu-i stătea în fire să urce treptat. Se aşeză la umbra unui copac de pe marginea drumului, să-şi tragă sufletul. Probabil că îmbătrânea. Mai curând sau mai târziu, oamenii îmbătrânesc. Muşchii lor se fleşcăiesc, plămânii şi inima obosesc; da, şi capul la fel... Un bătrân devine din ce în ce mai ursuz, mai certăreţ, mai arţăgos, asemenea unui câine împovărat de ani; ca bătrânul Zevedeu, care spune numai prostii şi devine ridicol. Din fericire pentru Simon, el nu era încă atât de bătrân. El nu căuta gâlceavă şi nimeni nu putea fi învinuit că-şi apără convingerile.

Ei bine, ce s-a întâmplat - s-a întâmplat; acum era prea târziu să mai facă ceva, iar Ionică plecase val-vârtej şi era puţin probabil ca el să facă primul pas spre împăcare-- desigur, îndărătnicul băiat nu se aştepta ca şeful lui să-l caute şi să-l convingă să se întoarcă. După toate acestea, mai mult ca sigur că nu va mai avea trai cu el.

Nu, Ionică nu se va vindeca de gărgăunii care-i intraseră în cap decât dacă s-ar dovedi că acest Tâmplar este un şarlatan fără scrupule... Simon se ridică şi îşi continuă drumul cu un efort la fiecare pas... Tâmplarul ăsta trebuie să fie foarte sigur de el dacă speră ca oamenii să urce un munte pe o asemenea dogoare doar ca să-l întâlnească.

Soarele abia asfinţise când picioarele obosite ale lui Simon

îl purtară până la marginea platoului. Acolo se opri nesigur, uimit de mulţimea oamenilor adunaţi. Ionică spusese ieri că puteau fi cam o sută, dar azi erau mult mai mulţi. Se apropie încet, dorind să fie cât mai puţin văzut de mulţimea compactă care aştepta în linişte. Ar fi foarte neplăcut dacă ar fi recunoscut şi s-ar răspândi zvonul că el fusese zărit pe acolo. Inutil apoi să încerce să explice de ce venise aici. Ce s-ar întâmpla dacă l-ar vedea Ionică? Simon păşea încet şi se opri la marginea mulţimii. Nimeni nu-i acordă nici cea mai mică atenţie. Se simţea stânjenit oarecum, dar încetă să se mai gândească la persoana lui.

Venise aici cu intenţia să critice şi, dacă era posibil, să descopere vreo şmecherie; ca atare, Marele Pescar se apropie încruntat. Era furios pe acest Tâmplar pentru că stârnise o astfel de harababură şi pentru că încerca să-i amăgească pe cei creduli, deşi, la drept vorbind, omul nu arăta a exhibiţionist itinerant. Nu avea figura unui scamator de bâlci şi nici glasul strident al unui negustor ambulant. Ionică avusese dreptate în legătură cu glasul lui; era liniştitor, prudent, ca şi cum s-ar fi adresat unui singur individ, unui prieten apropiat. Trebuia să-l asculţi de aproape, altfel nu-l auzeai, desigur, nu de acolo, de unde stătea Simon. Se putea observa că până şi cei care se aflau în primele rânduri ciuleau urechile pentru a-l auzi mai bine. Nu semăna cu un discurs ţinut în public, iar omul nu se străduia să atragă atenţia. Glasul lui era într-adevăr diferit de cele care se fac auzite, de obicei, în adunările publice. Părea că i se adresează: Da! Da. Simon, Tu! Ţie îţi vorbesc!

Se strecură încet şi se aşeză în spatele vecinilor săi. Simon, cu un cap mai înalt decât majoritatea semenilor lui, putea să-l vadă pe Tâmplar foarte bine. Omul părea obosit. Desigur, toată lumea ar fi trebuit să observe acest lucru. Gloata se strânse în jurul lui până ce el abia mai avea loc unde să şadă sau să se retragă puţin. Ceea ce îi trebuia acestui Tâmplar cu aspect aproape plăpând, cugetă Simon, era cineva care să ţină

mulţimea deoparte. Turma asta nechibzuită şi curioasă îl sufoca pur şi simplu; îl obosea. Trebuia să se gândească să-şi găsească măcar un prieten de nădejde care să stea pe lângă el şi să-1 ocrotească. Dar poate nici nu-şi dorea vreun prieten apropiat. Poate că nu te puteai împrieteni cu el, chiar dacă voiai. Dar această presupunere nu corespundea cu tonul glasului său care se adresa spiritului ca unui bun vecin, dacă nu ca unui prieten foarte apropiat. Ionică avea dreptate; cu acest om se petrecea ceva foarte ciudat. Nu e de mirare că băiatul se poticnea şi se bâlbâia când încerca să-1 descrie.

Iritarea lui Simon se potolise acum. El venise în speranţa să audă ceva revoluţionar, ceva care să îndemne la răzvrătire, ceva care să-i atragă necazuri acestui Tâmplar. Îşi propuse să fie atent şi dacă aude ceva incriminator, să depună mărturie dacă chestiunea ar ajunge în faţa legiuitorilor, ceea ce cu siguranţă că se va întâmpla. Vor avea ei grijă, rabinii, de toată treaba asta, pentru că şi ei erau nerăbdători să-1 arate cu degetul ca instigator la răzvrătire. Simon nu se gândise niciodată la această latură a problemei, iar acum îi displăcea ideea că ar putea fi de partea rabinilor. Nu! El nu dorea să fie implicat personal cu nimic în această afacere. Va lăsa preoţii şi patrulele să se ocupe de treaba asta.

Cumplita oboseală ce se citea pe faţa Tâmplarului îl făcu pe Simon să simtă o oarecare simpatie faţă de el. Dacă ar fi vrut să se dea în spectacol, şi-ar fi făcut loc cu coatele lui vânjoase pentru a ajunge la locul cu pricina. Ar fi înşfăcat două capete şi le-ar fi izbit unul de altul. Simon mai procedase aşa în diverse încăierări; rămânea deodată cu două smocuri de păr în mâini şi... bufff! Procedând aşa, nu dăduse niciodată greş. Da, nimic nu i-ar face mai mare plăcere decât prilejul de a-i învăţa bunele maniere pe aceşti bădărani.

Glasul blând vorbea acum despre Ziua Ispăşirii, dar pe Simon nu-1 interesau astfel de lucruri şi se întreba ce ar putea Tâmplarul broda pe această temă plicticoasă; desigur, gloata

nu ar fi urcat dealul doar pentru atât. Ţăranul din faţa lui îşi roti capul în jur, privi agitat şi ridică un umăr înţepenit. Simon îl înghesuise fără să vrea până ce acesta nu mai putu sta drept. Privirea îndurerată sugera că unii oameni ar trebui să ia seama şi să nu-i împingă pe ceilalţi, chiar dacă sunt mari ca Goliat şi sunt conştienţi că se pot impune celor mai mărunţi. Simon se dădu un pas înapoi şi încercă să se salte pe vârfurile picioarelor.

Uitase cu totul că a doua zi era Ziua Ispăşirii, dar dacă era să te iei după Scriptură, era şi astăzi; aceasta ţinea două zile. În prima zi trebuia să te îngrijeşti de plătirea datoriilor, de restituirea lucrurilor împrumutate şi împăcarea cu oamenii pe care i-ai nedreptăţit, deşi nimeni nu făcea niciodată ceva în sensul ăsta. În cea de-a doua zi, dacă erai credincios, mergeai la Sinagogă pentru a oferi ceva ce-ţi puteai permite, de la o pereche de porumbei până la un juncan gras, apoi primeai binecuvântarea.

Era o vreme când, cu două săptămâni înainte de Ziua Ispăşirii, tatăl lui nu mai vorbea despre altceva, dar de mulţi ani Simon nu făcea nimic pentru cinstirea acestei zile. E drept că întotdeauna dădea liber echipajelor sale în ziua aceea mare, ziua adevărată a ceremoniilor de la Sinagogă; aceasta era o practică tradiţională. Nu se obişnuia să te lipseşti de ajutoarele tale în prima zi, când trebuia să mergi şi să faci pace cu oamenii pe care i-ai înşelat sau i-ai vătămat. În ceea ce-1 privea pe Simon, el îşi petrecea de obicei Ziua Ispăşirii reparând frânghiile sau ungând scripeţii. Uneori, oamenii respectabili care se îndreptau cu sobrietate şi pioşenie spre Sinagogă, în veşmintele lor de Sabat, îl priveau cu reproş când îl întâlneau pe drum, îmbrăcat în haine de lucru.

Acum, probabil că Tâmplarul avea să trăncănească despre lucruri răsuflate; mai mult ca sigur că nu avea să vină cu vreo noutate în legătură cu Ziua Ispăşirii. Ni se va spune ce important este să mergi la Sinagogă şi să ţi se ierte păcatele, neuitând, bineînţeles, să ducem cu noi mielul sau juncanul pentru jertfa.

Simon ciuli urechile. Tâmplarul vorbea despre prima zi a Ispăşirii; aceasta era ziua importantă. Azi! Ce aţi făcut voi azi? Ce aţi făcut cu certurile dintre voi de la ultima zi a Ispăşirii? Tu sau bătrânul Naaman încă nu vă vorbiţi din cauza supărării în legătură cu împrejmuirea care separă casele voastre? Te-ai dus la bătrân să-1 vezi azi? Dacă nu, mielul pe care-1 duci mâine este în zadar. Dar cu vrăjmăşia dintre tine şi Ben- Gilead? Îţi mai aminteşti de găinile care au pătruns în grădina ta, ceea ce a pricinuit atâta zarvă încât toţi vecinii au luat parte, s-au înjurat şi s-au lovit cu pietre? Mai stăruie vechea discordie? Ai căutat să faci azi ceva ca să îndrepţi lucrurile? Soarele va apune îndată; ai de gând să purcezi la îndreptarea lor înainte de a te duce la culcare? Dacă nu, n-are nici un rost să mai duci porumbeii mâine la Sinagogă; şi nici mielul nu mai e de nici un folos şi ai face mai bine să-ţi vinzi juncanul sau să-1 tai tu şi să-1 mănânci. Iertarea şi pacea trebuie obţinute, dar nu în schimbul unui bou, miel sau porumbel.

Lui Simon îi plăcu asta, era o judecată sănătoasă. Nu se prea obişnuia să ceri iertarea dacă un prieten avea ceva împotriva tâ, mai ales dacă cearta avusese loc din vina ta. Tâmplarul vorbea acum de pacea spiritului, privită ca un „bun", ca o „proprietate". Poţi asuda toată vara pe câmp ca să-ţi umpli hambarul cu grâne. Şi asta este proprietate; numai că hambarul poate fi mistuit de flăcări sau şobolanii pot distruge grâul. Pacea e un bun care nu ia foc şi nu are nevoie de un paznic care să vegheze spre a nu fi furat... împacă-te cu fratele tău pe care l-ai jignit, apoi mergi la Sinagogă cu mielul tău gras şi fii binecuvântat.

Plutea acum o oarecare neliniște în mulţime. Ceea ce spunea Tâmplarul era destul de înţelept, gândi Simon, dar asta intra pe o ureche şi ieşea pe cealaltă. Nu puteai schimba prea mult natura umană... Uită-te la Ionică, de exemplu. El era probabil pe undeva prin,mulţime şi asculta la aceste sfaturi înţelepte. Dar oare acest tânăr încăpățânat le va pune la inimă

şi... îşi va cere iertare? Desigur că nu o va face!..."Nu era de mirare că Tâmplarul părea atât de însingurat...! Dacă el punea cu adevărat în practică ceea ce propovăduia, lumea îl socotea desigur un om ciudat, iar prietenia cu un astfel de om este stânjenitoare.

Acum Tâmplarul se oprise şi observă că mulţimea se,agită. Se mută de pe un picior pe celălalt şi îşi întinse gâtul să vadă mai bine.

Un bărbat înalt, cu umeri laţi şi bărbos, purtând un copil în braţe, se desprinse din mulţime şi ajunse în faţa Tâmplarului. Ceea ce a urmat apoi s-a petrecut atât de repede, încât Simon nu a putut decât ghici că băieţelului i se acordă oarecare atenţie, deoarece bărbatul care-1 purta în braţe se întoarse şi plecă aparent satisfăcut, strecurându-se prin gloata buimăcită. Lumea se îmbrîncea, asaltându-1 şi tăindu-i calea. Copilul începu să ţipe speriat.

Instinctiv, Simon intră în acţiune. Când s-a gândit mai târziu, în drumul spre casă, la felul cum a reacţionat, nu şi-a putut seama dacă îşi făcuse drum sălbatic prin mulţime din cauza indignării faţă de grosolănia oamenilor şi în dorinţa de a-i veni în ajutor omului, sau doar pentru a-şi satisface propria-i curiozitate; dar, indiferent de ceea ce-1 împinsese în mijlocul mulţimii, el se descurcase bine, izbind în dreapta şi stânga cu coatele şi genunchii, înşfăcând câte un guler sau un smoc de păr până ce îşi croise drum către omul lipsit de apărare.

„Daţi-vă la o parte!" striga el. „Faceţi loc aici!" Împingând mulţimea din calea lui, reuşi să-şi deschidă o potecă prin care cel salvat şi el se putură strecura afară din aglomeraţie. Acum, amândoi rămaseră aproape singuri pentru că gloata nu mai părea dispusă să-i urmeze. Copilul înfricoşat mai plângea încă cu suspine.

— Mulţumesc, prietene, murmură omul recunoscător şi lăsă băieţelul jos.

— Nu, nu, bunicule! se rugă copilul. Mă doare! Ia-mă în braţe!

— Ce s-a întâmplat cu el? întrebă Simon.

— Are un picior olog; aşa s-a născut. Am auzit de acest Iisus şi am sperat că l-ar putea vindeca. L-am purtat tot drumul de la Sepforis încoace.

— E într-adevăr o cale lungă. Simon privi în jos, la picioarele puştiului. Aparent, nu se vedea vreo îmbunătăţire.

— Şi crezi în omul ăsta? întrebă calm Justus.

— Nu, eu nu cred. Am auzit multe poveşti ciudate despre el în Tiberia şi am venit să-l văd. Numele meu este Simon.

— Al meu este Justus, Barsabas Justus... Ei, Jonatan, acum să vedem dacă poţi sta pe piciorul schilod. Bunicul nu te va lăsa să cazi. Hai, încearcă!

Copilul se agăţă un moment de braţul bărbatului, dar acceptă în cele din urmă să fie lăsat jos şi scânci uşor de teamă. Făcu un pas şovăielnic, apoi Justus îl luă din nou în braţe, deoarece băiatul acuza din nou dureri.

— Hai să ne uităm puţin la el, sugeră Simon cu blândeţe. Amândoi priviră atent piciorul.

— Greu de spus, murmură Justus. Era îndoit rău, iar acum pare că s-a îndreptat, nu crezi, Simon?

Simon pipăi ambele picioare.

— Amândouă sunt aproape la fel, se pare, dar de ce nu se poate sprijini pe el?

— Probabil că pământul este prea tare, spuse Justus, încă încrezător. Niciodată înainte nu a putut sta ca lumea pe picior; este atât de fragil, ca al unui prunc, pe lângă asta puştiul este şi foarte înspăimântat.

Acum lumea se împrăştia, mulţi oprindu-se să privească copilul. Simon se uită în direcţia stâncii pe care stătuse Tâmplarul, dar acesta dispăruse.

— Ei bine, prietene Simon, acum plec, spuse Justus; sper să ne mai întâlnim.

— Dar ai un drum lung de străbătut, Justus. N-ai vrea să vin şi eu o bucată de drum să te ajut să duci copilul?

— Eşti foarte bun, Simon, dar în curând o să apară luna, iar copilul nu este greu. Am să mă opresc în Cana peste noapte, la nişte prieteni.

Lui Simon nu-i venea să-1 lase să plece şi merse un timp alături de el până ce ajunseră pe creasta dinspre miazăzi a dealului, unde se şi opriră.

— Aş vrea să ştiu... ce s-a întâmplat cu piciorul băiatului, Justus? A fost el vindecat sau nu?

— Nu ştiu ce să spun, murmură Justus. Poate e prea devreme să mă pronunţ; sper să fie aşa.

— Da, şi eu la fel, Justus. Ar fi o mare binecuvântare pentru copil.

Zicând acestea, Justus se întoarse şi-1 privi pe Simon drept în faţă.

— Chiar crezi cu adevărat asta?

— Desigur! declară Simon. Ce întrebare! Cine n-ar dori să fie aşa?

— ...Pentru că, dacă acest Tâmplar de la ţară poate schimba legile naturii, murmură Justus, atunci nimic nu va mai fi ca înainte, pentru fiecare din noi...! Îţi dai seama, Simon? Nimic din ce am învăţat până acum - despre orice - nu va mai fi valabil; niciodată de acum încolo!

Neavând nici un răspuns pregătit faţă de acest comentariu surprinzător, Simon spuse că şi vederile sale vor fi influenţate într-o măsură oarecare. Îşi luară rămas bun, apoi Justus îşi mută povara pe celălalt braţ şi porni în jos, spre drumul mare, unde îndată i se alăturară mulţi oameni care mai zăboviseră în aşteptarea lui.

Este un tip aparte, gândi Simon, pe când se îndrepta spre cealaltă latură a platoului. Evident, omul nu dăduse o mare atenţie acestei afaceri cu minunile; nu numai că era înclinat spre scepticism în această problemă, dar nici nu era sigur că ar vrea să creadă. Avea dreptate când spunea că nimic nu va mai fi ca înainte, şi asta pentru toată lumea. Dacă un om se poate ocupa

de îndreptarea unui picior schilod şi de vindecarea unui braţ paralitic, atunci înseamnă că lumea s-a întors cu susul în jos.

Coborând dealul cu paşi mari, cufundat în gânduri, Marele Pescar îi depăşi pe toţi în calea lui. Nu recunoscu pe nimeni; dar cum se mişca dintr-o parte într-alta ocolind câte un grup care încetinea pasul pentru a mai discuta dacă văzuseră minunea sau nu, la trecerea lui oamenii tăceau îndată şi de câteva ori îşi auzi numele rostit în şoaptă. II supără oarecum treaba asta, spunându-şi că avea şi el dreptul ca oricare dintre ei să fie acolo; ce treabă aveau ei cu faptul că se afla şi el printre ei? La urma urmei, lasă-i să trăncănească; nu-i pasă! La naiba cu ei! Simon era acum furios - furios pe el că avusese nesăbuinţa să apară pe aici! Minuni! Prostii! Văzuse destul şi începuse să i se facă lehamite de acest Tâmplar. Era timpul să-şi scoată din cap toate neghiobiile astea!

Fără să fie atent pe unde calcă ajunse în sfârşit în vale la lumina unei luni palide. Aproape şchiopăta, iar labele picioarelor i se încinseseră atât de tare încât îl dureau. Se simţea extenuat atât la trup, cât şi la suflet. Spera ca Hanna să se fi culcat deja, pentru că nu avea chef să stea la discuţii cu ea.

Dacă Hanna era trează, va fi nerăbdătoare să afle pe unde umblase. II va sâcâi cu întrebări şi oricum, avea să afle până la urmă adevărul.

În sfârşit Betsaida! Se aşeză pe prispă ostenit şi îşi scoase sandalele. Uşor, în vârful picioarelor, trecu prin încăperile tăcute şi ajunse la uşa bucătăriei. Aici găsi o carafă cu apă din cisternă şi îşi spălă picioarele prăfuite şi pline de băşici. Hanna apăru şi îi întinse un ştergar pentru care îi mulţumi sec. Pe un ton care interzicea alt comentariu, îi ură noapte bună şi se retrase în camera lui.

— La gustarea de dimineaţă, am o surpriză pentru tine, spuse Hanna în şoaptă.

— Turtă dulce, presupun, murmură Simon apatic... Ar spune orice doar să-l reţină şi să-l facă să vorbească, gândi el

— Hai, mai ghiceşte! îl întăritä Hanna în continuare cu o notă de ghiduşie în glas.

— Nu, nu în seara asta, Hanna, sunt foarte obosit. Şi pentru că nu voia să rişte o altă discuţie cu ea, închise uşa - nu prea zgomotos ca să o jignească, spera el - dar cu destulă fermitate pentru a accentua dorinţa de a fi lăsat singur.

A fost o noapte proastă pentru Simon. Încercă să adoarmă, însă mintea lui înfierbântată alerga de la o dilemă la alta. Dintr-o dată, viaţa fusese văduvită de toată liniştea şi strălucirea sa. Totul era confuz. În primul rând era Ionică, faţă de care el avea sentimentele pe care le-ar fi avut faţă de propriul său fiu; dar el îşi găsise un alt stăpân: Tâmplarul. Dacă n-ar fi existat acesta din urmă, totul ar fi fost în regulă; aşa cum trebuia să fie.

Cu cât se gândea mai mult la toate acestea, cu atât era mai convins că prima sa părere referitoare la zvonuri era corectă. Cu tot glasul lui blând, tipul era un şarlatan care amăgea lumea, făcând-o să-1 urmeze şi să-i asculte sporovăielile, pretinzând că tămăduieşte bolile, sfătuind-o să nu posede nimic şi să trăiască asemenea păsărilor cerului. Merita să fie demascat.

Să-1 luăm, de pildă, pe Justus; el ştia că era o înşelătorie. Desigur, bietul om ar fi vrut să spere, dar se putea vedea că-şi pierduse încrederea.

Simon întoarse perna, înfipse pumnul în ea, îşi afundă faţa şi se întoarse din nou cu gândul la Ionică. Flăcăul ăsta n-a făcut niciodată doi bani ca pescar. Cu el sau fără el, era totuna; ba, poate că prezenţa lui îi influenţa şi pe alţi leneşi asemenea lui. Dacă Simon nu l-ar fi îndrăgit atât de mult, nu l-ar fi angajat nici dacă ar fi muncit pe nimic şi şi-ar fi adus şi mâncarea de acasă.

Rostogolindu-se pe spate, Simon privea în întuneric cu ochii larg deschişi, revăzând fiecare moment neplăcut al zilei precedente. Băiatul se comportase prosteşte. Fără îndoială, caracterul lui prezenta unele slăbiciuni care ar putea explica

asta. Apoi, este sigur că această predispoziţie nu o moştenise de la bătrânul Zevedeu, care nu putea vedea mai departe de vârful nasului şi care vorbea ca o morişcă stricată, aşa încât nu avea niciodată timp să gândească înainte de a deschide gura. S-ar fi putut lipsi de pisălogul de bătrân şi ar fi făcut-o de mult dacă nu ar fi fost vorba de băieţi.

Desigur, Ionică nu moştenise nimic de la nătânga lui mamă. Mamele nu transmit copiilor nici una din trăsăturile lor; toată lumea ştie asta. Dar Naomi putea să exercite asupra lui o influenţă nesănătoasă. Mereu îl sâcâia pe băiat să-şi găsească o slujbă unde ar putea câştiga mai bine, se tânguia că el nu fusese pregătit să ajungă scrib, ceea ce, gândea ea, ar fi conferit familiei un statut social mai bun. Zevedeu fusese un prost că se căsătorise cu Naomi; era destul de vârstnic ca să-i fie bunic. Ei bine, dacă a vrut o nevastă tânără, acum n-are decât să plătească. Naomi pusese bine şaua pe el şi în felul acesta mare parte din treburile gospodăreşti căzuseră în spinarea lui; gurile rele spuneau că-1 şi bătea cu mătura. Poate şi de asta era atât de arţăgos când se afla pe corabie; acasă însă nu sufla nici o vorbă. Nu! Ionică nu învăţase de la Naomi să privească în stele; tot ce ştia această zgripţuroaică lacomă era să ceară bărbaţilor din familia ei să câştige cât mai mulţi bani. Nu o dată îi stânjenise pe băieţi aţinându-i calea lui Simon, văicărindu-se în prezenţa lor că ei ar trebui să fie mai bine retribuiţi.

Ionică era un băiat ciudat, fără putinţă de tăgadă. îi plăcea să privească valurile şi putea sta aşa ore întregi; cu cât erau mai mari, cu atât mai mult îl fascinau. Vedea figuri în nori, iar uneori apusul glorios al soarelui îi dădea o stare de extaz. Poate tocmai asta îl atrăsese către Tâmplar.

Asfinţitul! Maci de câmp! Crini ale căror veşminte le întrec până şi pe acelea ale regilor, fără să fie nevoie să toarcă sau să ţească. De ce trebuia toată lumea să muncească? Păsările nu lucrează. Dacă întâlneşti un soldat, să-i duci povara. Să zâmbeşti

şi s-o faci cu plăcere. Iată un subiect de discuţie pe placul lui Ionică. Ce-ar fi să aranjăm astfel lucrurile încât toată lumea să lucreze pe jumătate pentru a înlesni fiecăruia să cunoască mai bine macii, păsările, asfinţitul şi roua de pe iarbă? Ce nerozii...!

Pe de altă parte, exista însă acel braţ paralizat; Ionică n-ar minţi. Ei bine, dacă povestea era adevărată, atunci totul în viaţa ta se dă peste cap! Dacă Tâmplarul este destul de înţelept şi puternic să facă asemenea lucruri, atunci orice spune el este adevărat. Dacă el îţi spune să te sfătuieşti cu macii câmpului şi cu păsările cerului, atunci ar fi mai bine s-o faci. Da, şi dacă el îţi spune că e corect să mergi în mâini, nu pe picioare, aşa trebuie să faci, pentru că Tâmplarul ştie cel mai bine... Dar, de fapt, toate astea n-au fost decât nişte prostii...! În câteva zile, legionarii îl vor prinde şi-1 vor băga la răcoare, iar oamenii amăgiţi se vor putea întoarce la treburile lor. Atunci Ionică îşi va vrea slujba înapoi. Ei bine, dacă băiatul se întoarce fără gărgăuni în cap şi va recunoaşte că a fost un prost că s-a dus să-1 asculte pe Tâmplar, atunci Simon va fi dispus să-1 ierte.

CAPITOLUL VI

După o noapte de somn zbuciumat din care nu-şi mai aducea aminte decât frânturi - într-unul din vise apărea şi Ionică schilod,mergând şchiopătând înaintea Tâmplarului, iar acesta îl vindeca pe loc. Simon se sculă ursuz şi se pregăti să ia micul dejun. ÎI durea capul şi nu era deloc în apele lui.

Masa era pusă doar pentru el, ceea ce însemna că Andrei mâncase şi plecase; la fel şi Hanna. Cât despre vagabondul idumean, Simon nu se mai gândise la el de ieri, de când plecase şi-1 lăsase în grija Hannei. Fără îndoială că tânărul pornise deja în căutarea unchiului.

Simon se aşeză la masă, îndoi braţele groase şi păroase şi le sprijini pe masă. Ştia că Hanna simţise că el se află în mica sufragerie pentru că îi auzea glasul domol în bucătărie, recitând monoton Psalmul Păstorului, cu ajutorul căruia măsura ca de obicei durata de fierbere a ouălelor ca să le facă pe gustul lui.

Uşa se deschise în spatele lui. Probabil că era Hanna, care îi aducea nelipsita strachină cu turte din fainâ de grâu, ouăle şi o cană mare cu suc de rodii. Nu ridică privirea, ceea ce însemna pentru Hanna că nu avea chef de vorbă. Atunci, ea urma să se întoarcă la treburile ei şi să aştepte până ce o va chema el. Hanna ştia deja că îl frământă ceva; era destul de isteaţă şi intuia întotdeauna imediat starea lui de spirit. Convieţuirea lor destul de îndelungată nu-i permitea să păstreze secrete faţă de ea.

Acum că turtele, untul şi ouăle fuseseră puse pe masă în faţa lui, Simon privi atent mâna care-1 servea. Nu era a Hannei: era mai mică şi mai tânără. Ridică încet capul şi dădu cu ochii de o figură străină. Rămase cu gura căscată de uimire. Indiferent cine era, fata era frumoasă, poate cea mai frumoasă făptură pe care o văzuse el vreodată.

Ea zâmbi ştrengăreşte şi privi la rându-i în ochii plini de uimire ai Marelui Pescar.

— Sunteţi surprins, domnule? întrebă ea cu un timbru puţin răguşit în glas, pe care îşi aminti că-1 mai auzise înainte.

Simon continuă s-o privească uluit, fără să zâmbească şi fără o vorbă. Scutură stufosul său cap. Într-adevăr, se întâmplau ciudăţenii cu lumea asta. Minuni se găseau acum la doi bani duzina: ologii umblau, apa devenea vin, băieţii de cămile jerpeliţi şi soioşi se transformau în tinere femei atrăgătoare. Privi în jos, clipi des şi îşi trecu degetele prin păr. Hanna apăru şi ea din bucătărie, radiind de fericire.

— Ai văzut că Iosif e fată? spuse ea constatând că observaţia era de prisos.

Simon dădea mereu din cap şi îşi privea soacra ca şi cum o vedea pentru prima oară.

— Numele ei este Ester, explică Hanna cu duioşie, sperând ca Simon să treacă cu vederea dezamăgirea fetei. Dar când văzu că el nu face nici o remarcă, adăugă că rochia îi aparţinuse lui Abigail şi că ea spera ca el să n-aibă nimic împotrivă să o poarte Ester.

— Staţi jos amândouă, ordonă Simon cu asprime în glas, şi spuneţi-mi dacă nu cumva îmi pierd minţile. Era atât de serios şi de grav încât Hanna se porni pe râs până ce trebui să-şi şteargă lacrimile. Ester zâmbea şi ea timid.

— E o poveste lungă, Simon, pe care Ester nu a avut timp să mi-o spună. Hanna o privea încurajator, ca şi cum ar fi vrut să-i sugereze că aştepta ca ea să povestească totul înainte de căderea nopţii, cel mai târziu... Atât cât va dori ea să cunoaştem noi; şi-a pierdut

părinţii, iar căminul ei s-a destrămat şi a pornit în căutarea unchiului care se află pe undeva în Galileea, nu departe de lac, crede ea. Ar fi fost primejdios pentru o fată să străbată atâta drum singură într-o ţară străină, aşa încât şi-a tăiat părul, şi-a pus haine bărbăteşti şi... iat-o aici!

— Ai avut noroc că n-ai dat de bucluc, comentă Simon mestecând, aparent netulburat. Treabă primejdioasă...! Oricine ar fi descoperit dintr-o privire că eşti fată.

— Dar pe tine te-a dus, spuse Hanna.

— Nu m-am uitat la ea prea atent, ripostă Simon, aveam alte probleme pe cap... N-ai avut ceva rude acolo, în Idumeea, care să se împotrivească? Poate ai fugit de-acasă!

— Da, domnule, admise fata; ei m-ar fi oprit şi de aceea am fugit.

Preocupat în continuare de mâncare, Simon se încruntă şi rămase pe gânduri.

— Povestea ei pare destul de adevărată, spuse Hanna.

— La fel părea şi cealaltă poveste pe care mi-a spus-o, murmură Simon morocănos... Şi spui că acest unchi al tău locuieşte pe undeva în apropiere? Cum îl cheamă?

— Iosif, domnule.

— Păi avem o droaie de Iosifi pe aici. Cu ce se ocupă?

— Este cioplitor în piatră.

— Crezi că va fi în stare să te întreţină? Pe o leafa de cioplitor în piatră? Ei nu sunt plătiţi bine.

— Dar unchiul meu nu este un meşter oarecare, îndrăzni Ester; el este foarte iscusit.

— În cazul ăsta, spuse Simon, este angajat probabil la tetrarh. Ştiu că ei reconstruiesc grajdurile la palat.

— Grajdurile! Tonul dispreţuitor al fetei părea să spună că unchiul ei Iosif nu era un om care să lucreze la grajduri, fie ele şi ale tetrarhului.

— Grajduri din piatră! explică Simon. Grajduri din marmură albă.! Caii arabi ai tetrarhului trăiesc în încăperi spaţioase din

marmură, în timp ce majoritatea supuşilor lui locuiesc în cocioabe; şi au hrană aleasă, în vreme ce copiii Galileei se duc adesea la culcare flămânzi... Grajdurile tetrarhului sunt frumoase şi împodobite cu statui...! Dar, mai mult ca sigur, unchiul tău, nu este angajat la asemenea lucrări.

— Nu? De ce? întrebă Ester ridicând din sprâncene ofensată.

— El este evreu, nu-i aşa? întrebă Simon, iar când Ester aprobă din cap, el spuse pe un ton de uşoară dojana: Ar trebui să ştii că fiilor lui Israel nu le este permis să cioplească chipuri.

— Cred că regula se aplică la cioplirea de idoli, răspunse Ester.

— După cum se vede, voi, evreii idumeeni, nu cunoaşteţi Poruncile. Ar fi timpul să le învăţaţi! Ascultă cum sună legea: „Să nu vă faceţi vouă chip cioplit şi nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer sus, şi din câte sunt pe pământ jos şi din câte sunt în apele de sub pământ." Simon împinse scaunul, cugetând încă posac la dezinteresul unchiului Iosif şi la ignoranţa atrăgătoarei sale nepoate. Oricum, adăugă el în timp ce se îndrepta spre uşă, am o treabă la palat în dimineaţa asta şi voi face cercetări; n-ai vrea să mergi cu mine?

— Las-o sa se odihnească azi, Simon, insistă Hanna. Poate să facă şi mâine treaba asta.

Marele Pescar se opri în prag şi adăugă iritat că mâine nu se va duce la palat şi că dacă Ester ar vrea să-şi găsească unchiul, ar trebui s-o facă fără întârziere. Astfel sfătuită şi simţind că ospitalitatea oferită de Simon se încheiase, consimţi îndată să-l însoţească. încruntarea lui dispăru pe moment, dar se adânci când observă expresia dezaprobatoare a Hannei. Din anumite motive, ea n-ar fi vrut ca fata să plece. Simon ridică din umeri şi, îmbufnat, adăugă mai mult pentru sine ceea ce putea însemna că nu-i pasă dacă îşi va găsi vreodată unchiul. Faţă de această duritate neaşteptată, Ester rămase descumpănită şi întârzie cu răspunsul. Simon îşi îndesă tichia pe cap şi părăsi casa fără vreun cuvânt de rămas-bun pentru

vreuna din ele. După ce uşa se trânti, Hanna remarcă blând şi calm că pe Simon îl frământă probabil ceva.

— Poate din cauza mea? întrebă Ester.

— Nu cred, răspunse Hanna. Tu n-ai făcut nimic să-1 superi, draga mea.... Nu l-am mai văzut niciodată aşa! Presupun că e ceva în legătură cu corăbiile lui. Andrei trebuie să ştie cu siguranţă, dar e foarte greu să scoţi ceva de la el. N-am cunoscut niciodată pe cineva care să nu scoată o vorbă timp atât de îndelungat ca Andrei, dar azi-dimineaţă era încă mai tăcut ca de obicei! Nici n-a spus încotro pleacă. Bănuiesc că s-a dus să dea o raită pe la vechea locuinţă din Capernaum, deoarece azi, fiind sărbătoare, corăbiile n-au ieşit în larg.

Ester nu ajută la lămurirea acestui mister. Se întâmplase să fie de faţă la schimbul de cuvinte dintre Simon şi Ionică, ceea ce ar putea justifica proasta lui dispoziţie, dar nu era treaba ei şi hotărâ să tacă. După un moment de cumpănă, fata se ridică şi îi spuse că va pleca îndată şi va încerca să-1 ajungă pe Simon din urmă.

— El a fost atât de bun cu mine, iar eu l-am supărat, spuse ea.

— Lasă-mă să merg cu tine până la răspântie, insistă Hanna.

Înainte să ajungă la poartă, observară că ceva neobişnuit îi stârnise pe vecini. Oamenii ieşeau afară din case şi porneau cu toţii spre colţul străzii liniştite care se întretăia cu artera principală. Aici se adunase deja un mare grup care părea că urmează să se alăture unei procesiuni ce se apropia din direcţia Tiberiei. Ele grăbiră pasul.

Observându-1 pe David care sta deoparte şi aştepta să vadă ce-i scosese pe oameni din casa, Hanna se apropie de el să-1 întrebe, în timp ce Ester privea mulţimea care se tot îngroşa

— Tetrarhul, explică David, aţintindu-şi ochii asupra Esterei cu un vădit interes.

— Desigur, îşi aminti Hanna, nici nu mi-am dat seama că a şi trecut vara şi a sosit timpul plecării lor.

— Deci, asta-i fata! spuse David printre dinţi. După cum

văd, una din cele mai atrăgătoare făpturi. Adu-o aici, Hanna, vreau s-o cunosc.

— Doar n-o să mă daţi de gol, domnule, insistă Hanna şi când David o asigură, ea se duse după Ester şi îi spuse că un bun prieten a! lui Simon doreşte să o cunoască. Fata nu auzi ce-i spusese Hanna decât pe jumătate, pentru că se ridicase pe vârfurile picioarelor, complet absorbită de fascinanta cavalcadă care se apropia încet. Hanna o apucă de braţ.

— Cred că ştii despre ce este vorba. Tetrarhul şi curtea lui pleacă la Roma în fiecare an pe vremea asta, pentru a-şi petrece iarna acolo, iar când Ester încuviinţă distrată, fără să-şi dezlipească privirea de la procesiune, Hanna îi spuse că va avea destul timp să-i vadă. Hai, vino te rog să-1 cunoşti pe maestrul David.

Ester se întoarse şi o urmă fără tragere de inimă.

— I-am spus că te duc la el, explică Hanna. David este prietenul nostru, un om foarte învăţat, un om deosebit şi a călătorit mult... Insistenţa Hannei îi păru suspectă şi paşii Esterei deveniră şovăielnici.

— Dar de ce un om atât de important doreşte să mă cunoască? protestă ea. Şi de ce mă priveşte aşa de insistent?

— Aşa privesc oamenii în vârstă, răspunse Hanna, pentru că nu văd prea bine.

— Ei... nu trebuie să fie prea bătrâni, ca să se uite aşa, ripostă Ester.

Hanna găsi hazlie replica şi amândouă zâmbiră când Ester i se înfăţişă saducheului. Ea se înclină, însă îi evită privirea sfredelitoare şi David se înclină şi el ceremonios.

— Bun venit în frumoasa Galilee, copila mea, spuse el pe un ton studiat. Ar fi o plăcere pentru mine să te văd mai des dacă buna noastră Hanna va fi de acord. Şi acum nu mai vreau să vă reţin; probabil eşti nerăbdătoare să arunci o privire a cortegiul iubitului nostru cârmuitor şi al familiei sale. Era atâta ironie în cuvintele lui,. încât Ester îl săgetă cu privirea. Să

fie oare o provocare, o capcană pentru a o face să-i împărtăşească dispreţul faţă de tetrarh? încurcată pe moment, ea se eschivă scuzându-se şi se îndepărtă îndată pentru a se alătura mulţimii care aştepta desfăşurarea spectacolului. David se întoarse spre Hanna şi o privi cu ochi iscoditori.

— Mi-a spus ceva mai mult, se grăbi ea să explice. Mama ei a murit de curând şi a lăsat-o fără cămin. Ea a pornit în căutarea unui unchi, cioplitor în piatră, despre care crede că trăieşte pe undeva în apropierea lacului.

— Dar ce s-a întâmplat cu tatăl ei?

— A murit, cred. N-a vorbit nimic despre el.

— Şi acest presupus unchi este idumean?

— Aşa bănuiesc.

— Ei bine, eu nu cred, mormăi David. În Idumeea nu se cioplește piatra. Pariez că nu există nici un cioplitor în partea aceea. Unealta lor preferată este pumnalul... Ia spune-mi, a dat vreo explicaţie cu privire la semnele acelea pe care le-ai găsit pe veşmintele ei? Cred că nu, dar nici tu n-ai întrebat-o şi bine ai făcut.

Ei se apropiară apoi de şosea, unde o zăriră pe Ester în faţa grupurilor de gură-cască. Statura înaltă a saducheului îi permitea să o remarce; era absorbită în urmărirea cortegiului, iar avangarda acestuia era acum la o distanţă de doar câţiva iarzi. Hanna observă că interesul lui David nu era concentrat atât de mult asupra ţipătorului spectacol, cât asupra misterioasei sale însoţitoare.

Procesiunea era condusă de o companie de călăreţi în uniformele înzorzonate al Fortului Roman din Capernaum. Ei călăreau în rânduri de câte patru, iar harnaşamentul cailor sclipea orbitor în lumina soarelui. După trecerea escortei militare urma un spaţiu liber de vreo sută de iarzi înainte să apară cea de-a doua unitate, în fruntea căreia se afla o figură distinsă pe un superb cal alb, neîndoielnic de provenienţă arabă. Bărbatul era bogat înveşmântat; purta o tunică neagră cu marginea

purpurie, pantaloni roşii de călărie şi cizme negre lustruite. Călărea singur. Părul lui sur, tuns scurt era strâns cu un fileu argintiu.

Ester privea înmărmurită figura semeaţă pe care desfrâul îşi pusese amprenta: ochii cu pungi mari priveau nepăsători şi plictisiţi mulţimea curioşilor aflaţi în zona în care tocmai se găsea Ester, ţintuită locului, cu inima zvâcnindu-i puternic în piept. O secundă mai târziu, tetrarhul o fixă cu privirea, ridică uşor din sprincenele-i frumos arcuite şi zâmbi abia perceptibil, un zâmbet în care se amesteca surpriza, insolenţa, admiraţia şi amuzamentul. Ochii mari ai Esterei nici nu avură timp să clipească; emoţia o paralizase. După trecerea tetrarhului, urma un alt interval considerabil până ce litiere luxoase trecură prin faţa ei. Erau trei la număr, fiecare dintre ele fiind purtate de sclavi vânjoşi, după aspect greci, gândi Ester. Perdelele primei litiere erau perfect trase. Înăuntru se afla, fără îndoială, Irodiada. Cea de-a doua litieră era deschisă şi lasciva ei ocupantă - o femeie în jur de treizeci de ani, copleşită parcă sub povara bijuteriilor, surâdea cu neruşinare de sub fardurile ei ţipătoare. Ester ştia că aceasta trebuie să fie Salomeea. Cu toată proasta ei reputaţie, era într-adevăr o femeie frumoasă. Deşi conştientă de farmecele ei, părea că nimic în lume nu o tulbură. Perdelele celei de-a treia litiere erau de asemenea trase. Ester spera să audă un nume şoptit de cineva din mulţime, dar ocupantul rămase neidentificat.

Urma apoi un număr de bărbaţi şi femei pe cămile, majoritatea în jur de douăzeci-treizeci de ani, desigur slujitorii casei. Cei mai mulţi dintre ei erau oameni frumoşi. Toţi se aflau evident într-o stare de spirit sărbătorească, luându-se în râs şi făcând haz. Orice s-ar spune despre tetrarh, se vedea clar că toată suita lui era bine îngrijită şi nu se auzise că ar exista certuri între ei cu privire la serviciile ce le îndeplineau.

În urma cămilelor, la o distanţă„apreciabilă, se zărea o lungă caravană de asini copleşiţi sub povara bagajelor.

Pierzându-şi interesul pentru desfăşurarea procesiunii, Ester era pe punctul să plece când în vecinătatea ei se produse o bruscă agitaţie. Un călăreţ în uniformă strălucitoare, purtându-şi calul de căpăstru, se opri în faţa ei. Lumea, înmărmurită şi cu spaima în priviri, se dădu în grabă la o parte spre a-i face loc.

— Cum te cheamă? întrebă soldatul cu asprime, dar nu lipsit de respect.

Genunchii Esterei începură să tremure şi simţi că i se face rău. înainte de a fi capabilă să bâiguie un răspuns, o mână o apucă cu blândeţe de braţ.

— Am să răspund eu în locul acestei tinere femei, spuse David. Ea face parte din familia mea. Cine doreşte să afle numele ei, centurione?

— Înălţimea sa, domnule! răspunse soldatul. Dar tu cine eşti?

— Eu sunt David, din Casa Zadok. Transmite-i înălţimii sale complimentele mele şi asigură-1 că această tânără nu are nevoie de bunăvoinţa lui.

Saducheul vorbise cu atâta siguranţă arogantă, încât romanul, încurcat, păru că nu găseşte un răspuns potrivit.

— Bine! mormăi el. Vom vedea noi despre ce e vorba.. Până atunci, aşteaptă aici. Încălecă şi porni în galop. Gloata înlemnită şi tăcută o privea pe Ester uluită.

— Vino, spuse David calm. Aici nu mai e nimic de văzut. Mergem acasă.

— Dar... soldatul! şopti Ester. Nu-1 aşteptăm să se întoarcă?

— Nu se va mai întoarce. David o cuprinse pe după umeri cu un braţ protector şi o scoase din mulţime.

Când dădură de Hanna, aceasta era palidă de spaimă. David îi zâmbi încurajator şi se aşeză între ele.

— Nu te teme, Hanna, spuse el. Nu se va întâmpla nimic rău. Tetrarhului nostru îi plac întotdeauna figurile drăgălaşe, îi place să se înconjoare de oameni arătoşi, dar în cazul ăsta a făcut o greşeală şi mai mult ca sigur că şi-a dat seama. Nu ai fi în avantajul lui să-şi mai facă alţi duşmani.

— Trebuie să vă mulţumesc, domnule, că mi-aţi venit în ajutor! Glasul Esterei tremura încă de emoţie.

— Mi-a făcut plăcere să-ţi fiu de folos, spuse David, înclinându-se uşor. Vă doresc amândurora o zi bună!

Cu paşi rari şi cumpătaţi, el se îndepărtă maiestuos şi porni spre casă. Rămase singure, femeile se priviră o clipă, derutate.

— Ar fi mai bine să te întorci cu mine acasă, o povăţui Hanna. Îţi poţi căuta unchiul într-o altă zi, mai liniştită. Lumea te va recunoaşte acum şi i se va părea ciudat să te vadă singură pe drum, după cele spuse de David.

— În legătură cu faptul că fac parte din familia lui? Chiar mă întreb de ce a spus asta...! S-ar putea să fie obligat s-o dovedească!

— Evident, dar lui nu-i este teamă de asta, Ester. David este un bărbat cu mare influenţă, chiar mai multă decât credeam eu.

— Chiar şi aşa, el şi-a asumat un risc înfruntându-1 pe tetrarh. De ce şi-a primejduit situaţia pentru mine? Eu nu însemn nimic pentru el.

Hanna îşi întoarse privirea şi murmură ceva ce însemna că nu întotdeauna David este uşor de înţeles. Ester se opri din mers, puse o mână pe braţul Hannei şi o întrebă pe neaşteptate:

— Ce i-ai spus despre mine?

— Nu prea am avut ce să-i spun, nu-i aşa? ripostă Hanna cu un uşor reproş în glas. Priveşte! El ne aşteaptă în faţa gardului; s-a gândit că mai are să spună ceva.

— Cred că mai curând cu tine vrea să vorbească, replică Ester şi se întoarse să plece. Acum încerc să-1 ajung din urmă pe Simon. Şi înainte ca Hanna să aibă timp să protesteze, văzu că Ester se şi îndepărtase.

În drumul său spre Tiberia, Marele Pescar era tulburat şi se simţea nefericit. Relatarea fetei în legătură cu situaţia ei şi cu periplul său prin Galileea - o poveste mult modificată faţă cea pe care el o cunoştea - era departe de a fi satisfăcătoare.

Evident, Hanna părea îngrijorată. Fusese un nesăbuit să-1 aducă acasă pe acest aşa-zis băiat de cămile.

Azi nu mai era nimic de făcut. Echipajele aveau liber, probabil unii din ei erau la Sinagogă, dar cei mai mulţi se aflau, desigur, la cârciumă. Se găseau totuşi mereu treburi mărunte de făcut pe puntea unei corăbii. Va umple un coş din rezerva de peşte viu de pe chei şi-1 va duce la palat. Restul zilei libere şi-1 va petrece singur, îndeletnicindu-se cu cârpeli la corabia „Abigail".

La un sfert de milă în jos pe şosea se zărea o procesiune în fruntea căreia înainta un mare contingent de cavalerie. Lăncile şi platoşele lor bombate sclipeau în lumina soarelui. Deşi încă departe, un imens nor de praf galben rămânea suspendat în urma procesiunii, stârnit de copitele asinilor împovăraţi; animalele alcătuiau un lung convoi care avea în faţă o călătorie obositoare de trei zile. Simon ştia despre ce este vorba. Antipa pornea, aşa cum îi era obiceiul; în călătoria sa anuală. El şi suita se îndreptau spre Cezareea, de unde aveau să se îmbarce pe corabie pentru Roma. Galileea nu-şi va mai vedea tetrarhul până la sezonul următor.

Dar asta nu conta. El nu însemna nimic pentru Galileea. Bunăstarea oamenilor nu-1 preocupa, pentru că el era mai mult roman decât iudeu. Nimănui nu-i păsa dacă el pleca la Roma sa mult îndrăgită şi va rămâne acolo. Dar el se va întoarce, ca de obicei. La întoarcere, se oprea timp de o lună la reşedinţa ambasadei Galileei din Ierusalim, cu ocazia postului şi a sărbătorilor Pascale; apoi, cu multă pompă, revenea la Tiberia însoţit de o cohortă de "alţi trântori bogaţi; va sta pe jumătate gol la soare, va bea o mare cantitate din vinurile sale alese şi se va bălăci în celebra sa piscină până venea iar vremea plecării la Roma... Desigur, Galileei nu avea să-i meargă mai bine sub cârmuirea unui alt guvernator. Guvernatorii provinciali erau toţi la fel. Antipa putea fi preferat altuia cu ambiţii mai mari, dar el era prea leneş ca să provoace tulburări

în rândurile populaţiei. Probabil că, la urma urmei, cel mai bun conducător era un beţivan trândav care ar lăsa provincia să se conducă singură.

De obicei, când Simon zărea înzorzonata cavalcadă a tetrarhului plecând spre Cezareea, rânjea nepăsător şi scuipa pe pământ. Azi însă era prost dispus şi procesiunea îl umplea de o indignare greu de stăpânit. Acest renegat iudeu romanizat avea atât de puţin respect pentru tradiţiile Galileei şi se afişa cu atâta neruşinare în această călătorie de plăcere în chiar ziua când lumea se îndrepta spre Sinagogă. Câtă insolenţă! într-adevăr, frumos cinstea Ziua Ispăşirii! Nu-i păsa câtuşi de puţin de simţămintele oamenilor! Antipa trebuia să fie azi la Sinagogă, să facă cel puţin un gest de respect faţă de religia lui Israel. Era o ruşine pentru provincie!

Simon se întreba câţi din servitori şi care anume rămăseseră acasă. Spera ca Leah şi Anna să fi rămas la palat. îi plăceau^ întotdeauna şotiile lor. Da, chiar şi uşuratica Claudia. Era imposibil să ai vreun respect pentru ea - era o cochetă neruşinată; iar pe deasupra era şi romană. Mai era apoi grecoaica Elena, care nu avea niciodată nimic de spus, dar surâdea mereu ruşinoasă, părând că înţelege totul; poate aşa şi era... Uneori, el îi făcea cu ochiul în glumă, ca s-o facă să-şi arate drăgălaşii ei dinţi albi. Adesea, când Simon livra peşte la intrarea de serviciu şi o întâlnea pe Elena, rămânea o bună bucată de vreme cu gândurile la ea, însă totdeauna o alunga din minte cu un pufăit dispreţuitor, deoarece, oricât de atrăgătoare ar fi fost ea, era o păgână. Dar păgână sau nu, Elena avea pe „vino-ncoace". Poate îl atrăgea fragilitatea ei fizică... Simon însuşi se întreba adesea de ce se simţea atât de atras de femeile fragile, când el de fapt dispreţuia profund orice slăbiciune fizică 'a bărbaţi!

De o parte şi de alta a drumului, lumea se retrăsese în boschete şi mărăciniş în aşteptarea trecerii cortegiului. Simon înaintă greu printre ei, hotărât să nu iasă din drum până ce nu

va fi nevoit; şi asta nu pentru că avea de gând să-i facă onoarea lui Antipa să privească la toată mascarada şi la blestemata asta de paradă. Ajungând în cătunul Magdala, se retrase pe o potecă pentru a aştepta să se termine balamucul şi să se potolească praful. Se aşeză pe iarbă la umbra unui bătrân măslin, cu spatele la drum. Clinchetul metalic al zorzoanelor călăreţilor care se apropiau era tot mai puternic şi îl tentă să se întoarcă să privească, dar se încruntă şi închise ochii.

Totul mergea pe dos în ultima vreme! Totul! Totul pornea de la Tâmplarul acela nebun care-şi pusese în cap că oamenii ar fi mai buni dacă... n-ar fi atât de buni; cel puţin asta a înţeles el; să nu ai nimic şi să fii fericit.

De ce oare atâția oameni cu capul pe umeri îl ascultau? Pentru că auziseră zvonuri că poate vindeca boli... Ei bine, să presupunem că poate; atunci înseamnă că el vrea ca omul să sfideze natura...! înainte ca Tâmplarul să semene confuzie în mintea oamenilor, viaţa avea un sens. Desigur, existau greutăţi, dar lumea învăţase să le accepte. Simon privi în urmă la propria lui mulţumire şi ar fi vrut să şi-o poată recăpăta. El nu fusese niciodată unul care să-şi bată capul cu despicarea firului în patru, să-şi pună întrebări de felul: „Pentru ce suntem noi aici? La ce bun cutare sau cutare lucru? Despre ce e vorba?"

Încă de când era puşti, fusese obligat să-şi asume responsabilităţile unui bărbat, să lucreze de dimineaţă până seara, în timp ce alţi copii erau la joacă, dar el nu s-a plâns niciodată că lumea îl nedreptăţeşte sau că Iehova îl alesese tocmai pe el pentru a-1 încerca. Mulţi oameni se văicăreau că Dumnezeu „şi-a întors faţa de la ei" când probabil nimic nu mai conta în viaţa lor decât că cisterna cu apă secătuise sau că le muriseră câteva găini de ţâfnă.

.Aşa se întâmplă când te încurci prea mult cu religia. Te agăţi mereu de Dumnezeu, dacă viţelul pe care ţi 1-a fătat vaca este viţea, Dumnezeu este de partea ta; dacă măgarul tău şchiopătează, Dumnezeu s-a mâniat pe tine. Ar fi mai bine

să nu-ţi faci prea multe griji din pricina lui Dumnezeu, care probabil nici el nu-şi face cu tine.

Religia lui Simon - atâta câtă era - fusese destul de simplă. El admitea că trebuie să existe o Mare Forţă, o Minte Luminată care guvernează stelele, cerul şi care se ocupă de o seamă de lucruri, dar nu putea crede că Dumnezeu se apleacă asupra unor astfel de treburi mărunte ca ruperea lanţului de la găleata puţului lui Avraam şi asta pentru că bătrânul mersese cam prea departe de Sabat. Dumnezeul lui Simon era un administrator demn de încredere, care pune soarele dimineaţa pe cer şi-1 ia noaptea, cu o regularitate pe care putea conta, că el aranjase astfel ca anotimpurile să urmeze unul după altul, într-un fel armonios. Nimic nu ieşea din rânduială!

Fidel crezului său elementar, Marele Pescar nu-şi considerase truda copilăriei ca pe o încercare divină. Fireşte, se mândrea cu capacitatea sa de a îndura încercările grele şi de a prospera în ciuda obstacolelor. Niciodată Simon nu ridicase ochii spre cer ca să strige: „De ce?". Nici chiar atunci când murise sărmana lui Abigail. Nu i se întâmplase să gândească că Dumnezeu îi plătea poate pentru faptele sale rele. Ştia că făcuse multe greşeli - mai cu seamă când îşi dădea drumul năvalnicului său temperament şi impulsivităţii sale spre îngrijorarea celorlalţi - şi că nu ţinuse multe din posturile religioase care se cereau respectate; dar nu se putea gândi că pe Dumnezeu îl interesau micile lui necuviinţe. Iar când vârstnicul rabin Ben-Sholem venise la ei în ziua morţii Iui Abigail şi făcuse atâtea insinuări, Simon îi replicase cu duritate: „Nu cred că Dumnezeu ar face un asemenea lucru!"

Vuietul tot mai strident indica trecerea cortegiului: zornăit de armuri costisitoare, tropăit de copite proaspăt potcovite, scârţiitul pieilor noi de şa, strigătul ascuţit al unui ordin milităresc, pocnitura unui bici. Simon auzea şi ura aceste zgomote, aşa că se întoarse la reveriile sale.

În dimineaţa de după înmormântare, el se întorsese la lucru

îndurerat, dar calm şi senin gândind că aşa e viaţa; oamenii se îmbolnăvesc şi mor, chiar şi cei tineri ca Abigail; chiar şi prunci care n-aveau parte să trăiască deloc. Dar de ce să-ţi pui întrebări când ştii că nimeni nu-ţi poate răspunde? Nici chiar rabinul care ar trebui să ştie dacă există cineva care ar putea răspunde...

Acum totul era anapoda. Nu te mai puteai bizui pe nimic! Ionică nu era mincinos, iar treaba cu piciorul băiatului era cel puţin un lucru ciudat. Desigur, era posibil ca Tâmplarul ăsta să fi plănuit să păcălească oamenii, dar ce spera el să iasă din toate astea? Nu-1 putea aştepta decât temniţa. Nu avea nici un avantaj de pe urma acţiunilor sale. Nu cerea bani pentru aşa-zisele sale tămăduiri; aparent, el nu avea bani şi nici nu dorea; nu poseda nimic; nimic n-avea valoare pentru el, doar păsările şi florile. Prin urmare, nu părea că speră să-şi umple buzunarele prin practici frauduloase.

Pe drum era linişte acum, dar Simon ştia bine că asta nu se datora faptului că pompoasa caravană a tetrarhului trecuse
Nu, era doar o întrerupere. Acum Antipa călărea afectat pe frumosul său armăsar. Nimic din ce era aici nu aparţinea Galileei: un conducător roman pe un cal arab! Sărmana mică Galilee, şi aşa buimăcită cu acest Tâmplar pe cap!

Presupunând că Nazarineanul era cu adevărat cinstit, că putea într-adevăr schimba apa în vin şi vindeca ologii, atunci încotro ne duc toate astea? Probabil că acestui om îi vine puterea din cer. Dacă da, atunci înseamnă că Dumnezeu se preocupă de ţăranul prostănac cu un braţ mai scurt sau de băieţelul cu un picior schilod. Dacă admiţi că El înfăptuieşte asemenea lucruri, poate că e adevărat şi faptul că găleata bătrânului Avraam a căzut în puţ pentru că el a contat prea mult pe îngăduinţa lui Dumnezeu şi nu respecta Sabatul.

Urmă un alt interval de linişte după care se auzi un tropăit ritmic de sandale. Erau purtătorii litierei în care se afla Irodiada. Simon o văzuse doar o dată în grădina palatului: îi privise cu neruşinare timp de o secundă, ridicase din umeri, îşi scuturase capul şi îi întorsese

spatele. Irodiada era o femeie dură - toată lumea ştia asta: cea mai importantă femeie din Galileea - un monstru! Cu ce greşise oare mica şi evlavioasa Galilee ca să merite o asemenea umilinţă? Poate de data aceasta Dumnezeu se va îndura şi va scufunda corabia tetrarhului. Pe drum se aşternu din nou calmul.

Acum o mai avea pe cap şi pe fata aceea idumeană. Bineînţeles, Hanna nu ştia ce să facă cu ea. Sa presupunem că ea îşi va găsi unchiul: atunci ce se va întâmpla? Hanna nu va vrea ca ea să plece. Simon se simţea însingurat şi nici nu se aştepta să fie altfel, nicăieri, nici chiar în mijlocul oamenilor lui - cel puţin unii dintre ei - care desigur că îi mai purtau pică după dispută; după cum nu se va mai simţi în largul lui nici în propria sa casă, cu fata idumeană la masă. Ce nebun fusese să-l aducă în casă pe cerşetorul acela jegos.

Acum tropăitul sandalelor şi murmurul general creşteau în intensitate. Asta trebuie să fie Salomeea cu sclavii ei înalţi şi chipeşi care-i poartă nepreţuita litieră. Simon o întâlnise adesea pe drum, înconjurată de un detaşament de gărzi călare; ea însăşi era o călăreaţă abilă şi foarte frumoasă. îi mersese vestea că nu e mai cinstită decât o pisică. Se mai zvonea că mama ei o ura pentru că tetrarhul îi arăta prea multă atenţie. Desigur, nu puteai crede tot ce auzeai, dar unde e atâta fum * trebuie să fie şi foc. Nu-i poţi învinui pe galileeni pentru că ei cred toate poveştile deocheate în legătură cu această tânără femeie. Ei o urăsc; şi n-au de ce?

Simon alungă gândurile dispreţuitoare la adresa Salomeii şi îşi căută o poziţie mai comodă sub copac. Desfăcu distrat o păstaie uscată şi împrăştie seminţele. Cât de jalnic procedase el în toată istoria asta cu Ionică! Era vina băiatului, desigur, dar el nu trebuia să se poarte aşa de aspru cu el. La urma urmei, el nu-i relatase decât ceea ce-şi imaginase că văzuse şi auzise, şi ei toţi îl îmboldiseră să povestească. Băiatul insista că văzuse cu ochii lui, la lumina zilei, pentru că el se afla

chiar lângă aşa-zisul tămăduitor; o femeie, care văzuse şi ea minunea, leşinase; şi bărbatul acela care scotea nişte chiuituri caraghioase încât nu puteai şti dacă râde sau plânge. Simon însuşi încercase şi el de câteva ori să-1 imite, dar fără succes; pentru că acest amănunt îl impresionase profund.

Acum vociferările şi zgomotele venind dinspre şosea sporeau tot mai mult. Aerul era plin de praf, de strigătele răguşite ale sclavilor îndemnându-şi măgarii şi de plesniturile biciului pe crupa ciolănoasă a bietelor animale peste măsură de împovărate. Romanii erau cruzi cu animalele şi se părea că le face chiar plăcere să bată orice şi pe oricine care nu putea riposta. Şi ei conduceau lumea...! Dacă pe Dumnezeu îl interesa într-adevăr purtarea oamenilor, atunci aici ar avea serios de lucru. Poate că vom avea un nou potop, ca acela care i-a înecat pe toţi, în afară de Noe şi familia lui. Pe Simon îl cuprinse toropeala aşteptând să se potolească praful. Noe stătuse patruzeci de zile în corabia lui, împreună cu toate animalele, apoi se trezise pe un vîrf de munte mocirlos; nu mai rămăsese nimic decât o viţă de vie din care a făcut apoi vin şi s-a îmbătat; pentru asta nici nu-1 puteai învinui prea mult...

Desigur, dacă Ionică văzuse într-adevăr ceea ce a povestit, atunci nu-i va mai păsa dacă va mai avea o slujbă sau nu. II va urma pe Tâmplar şi se va mulţumi să trăiască cu scoarţă de copac şi seminţe. Vom trăi şi vom vedea! Poate că băieţii se vor întoarce într-o zi sau două, târându-se la picioarele lui. Doar trebuie să mănânce, nu-i aşa? Nimeni nu poate sta prea mult supărat cu stomacul gol! Simon se ridică în picioare, se întinse şi căscă îndelung. Da!... Se vor întoarce ei. Naomi va face tărăboi până se vor întoarce la lucru.

Corăbiile se legănau în golf. O bărcuţă era priponită la prora lui „Abigail". Trebuie că era a unui băiat care făcea de cart. Restul echipajului era liber, şi se presupune că se afla la Sinagogă pentru îndatoririle religioase, deşi Simon bănuia

mai degrabă că hoinăreau pe străzile liniştite ale Capernaumului sau stăteau laolaltă cu beţivanii de legionari de la fortul din vecinătate. Cam la asta se reducea o sărbătoare religioasă: cei mai vârstnici se înghesuiau claie peste grămadă la Templu şi se rugau pentru păcatele lor, apoi, o oră mai târziu, dimineaţa, apăreau cu limba uscată şi ochii injectaţi. Simon nu avea îngăduinţă faţă de beţie. Trecuse mult timp de când nu mai pusese în gură o băutură fermentată.

Se opri pe chei, scoase din rezerva de peşte viu şi umplu un coş cu biban. La palat nu mai era nevoie de prea mult peşte, acum, când numărul celor rămaşi se redusese simţitor, dar se gândi că şi aceştia trebuie aprovizionaţi corespunzător. Lysias, intendentul care în absenţa familiei tetrarhului rămânea întotdeauna să administreze palatul, nu făcea nici un efort să economisească şi părea că acordă puţină atenţie unor asemenea treburi mărunte ca procurarea peştelui zilnic. Când tetrarhul era la palat, Simon îl vedea foarte rar pe oacheşul administrator grec, dar se distra copios pe seama aerelor pe care şi le dădea Lysias în absenţa stăpânului. Era evident că individul avea o foarte bună părere despre farmecele sale. Simon bănuia că slujnicele se cam tem de el.

Strecurându-şi braţul păros pe sub toarta groasă a coşului cu peşte din care încă se mai scurgea apa, Marele Pescar porni târându-şi paşii alene pe poteca sinuoasă până ajunse în spatele curţii, unde observă că se opriseră toate lucrările la noile grajduri. Desigur, din cauza sărbătorii religioase. Nu pentru că Ziua Ispăşirii însemna ceva pentru zidari şi sculptori - care erau toţi greci - dar cărăuşii şi ceilalţi lucrători necalificaţi erau galileeni. Religia lor le interzicea să cioplească, însă le îngăduia să transporte piatra finisată. Simon bombăni furios faţă de această ipocrizie. Apropiindu-se de intrarea bucătăriei, auzi chicoteli şi hohote de râs. Servitorii casei sărbătoreau fără îndoială plecarea familiei.

La vederea lui, fetele îi ieşiră în întâmpinare, vorbind toate

deodată, şi-1 salutară cu gesturi comice. Murza, înalta şi oacheşa arimatee, care nu-i acordase nicicând mai mult de o privire piezişă şi o uşoară înclinare a capului, alergă acum spre el şi-1 eliberă de povară, bătându-1 uşor pe braţ. Era într-o dispoziţie deosebit de euforică şi duhnea a vin. Claudia părea şi ea puţin ameţită. Simon încercă să fie vesel, dar observă că nu-i era uşor.

— Cum se simte azi la Marele Pescar? zâmbi Murza binevoitor.

— Destul de bine, răspunse Simon posac. Arăt cumva a om nevolnic?

— Eşti posomorât, spuse Leah, ca şi cum ai fi înghiţit ceva ce nu ţi-a priit.

— Poate chiar peştele lui! Claudia chicoti zgomotos.

Elena, care stătea deoparte, îl studia pe Simon pe sub gene; el părea indiferent la săgeţile ce i se aruncau din toate părţile, dar pe care ea nu le înţelegea. El îi adresă un surâs palid.

— Marele Pescar este îndrăgostit! spunea Murza ameţită. Asta i-a tăiat probabil pofta. O privi atent pe grecoaică, care zâmbi copilăreşte şi îşi scutură cârlionţii negri: şi, fie că înţelegea sau nu despre ce este vorba, figura ei exprima o stinghereală feciorelnică. Oricare ar fi fost semnificaţia acestui gest, Simon găsea acest surâs fermecător şi încruntarea lui dispăru îndată.

— Vezi! Ce v-am spus eu! continuă Mursa să-1 ironizeze. Ăsta-i necazul lui: e îndrăgostit!

— Cred că ai dreptate, interveni Leah pe un ton afectat. Şi el care pretinde că e întotdeauna atât de serios şi de puternic şi că... n-are nevoie de femei, cu alte cuvinte este un bărbat dintr-o bucată! Dar acum nu poate mânca sau bea din cauza dragostei!

— Eu cred că i-ar sta bine în beci, alături de celălalt pustnic care nu mănîncă, nu-i aşa? Claudia râse cu poftă de propria ei glumă.

— E vorba de noul nostru prizonier, explică Anna, cu o seriozitate neaşteptată. Legionarii l-au adus alaltăieri. Ne-au spus că el se hrănea în pustiu cu lăcuste şi insecte.

— Ei bine, atunci caută-i câteva lăcuste, remarcă Simon, mulţumit că discuţia luase un alt curs. Mai târziu îi poţi găsi şi gândaci din belşug, adăugă el, sau poate acolo, în culcuşul lui, găseşti alţii chiar mai mari.

— Ba deloc! protestă Anna. Celula lui e curată şi confortabilă. înălţimea sa ne-a dat ordin în privinţa asta. El vrea ca omul să fie bine tratat; este de părere că individul e ţicnit, dar nu s-a făcut vinovat de vreo crimă.

— Ce i s-a pus în cârcă? întrebă Simon nepăsător.

— E un fel de profet rătăcitor, spuse Anna. Ai vrea să-1 vezi? E galilean şi i s-a permis să primească vizite, deşi până acum nu s-a găsit nimeni să vină la el.

— Poate că prietenii lui se tem să se apropie de închisoare, remarcă Leah. Şi mie mi-ar fi teamă!

Simon se ridică să plece, îşi săltă cingătoarea şi scuipă cu zgomot pe pământ.

— Eu n-am ce căuta la profeţi! mormăi el. Par eu atât de prost?

— În ce mă priveşte, spuse Anna enigmatic, arcuindu-şi sprâncenele, ceea ce sugera că ea ştia mai mult decât avea de gând să dezvăluie, eu nu cred că omul e nebun. Poate este cu adevărat un profet!

— Cum se face că tu ştii atâtea despre acest... mâncător de lăcuste? rânji Simon. Tu îl ai în grijă, nu?

— Mie mi s-a spus să-1 hrănesc. Nu mănîncă, dar vorbeşte şi vorbeşte întruna! Trebuie să-1 auzi...! Brrr! Mă înspăimântă! El susţine că Cel Mare a fost trimis din ceruri să-i elibereze pe sclavi şi să-i doboare pe stăpâni de pe jilţurile lor! încruntarea Anei exprima o teamă reală. Lumea întreagă va fi zguduită! adăugă ea înfiorată.

— Ceea ce spune Anna este tot atât de adevărat pe cât e de

adevărat că eu trăiesc, confirmă Claudia, emoţionată. Eram şi eu de faţă când el spunea asta! Lumea întreagă se va cutremura!... Până ce îşi va destupa urechile, completă ea sumbrul tablou.

— Tu ai scornit-o! îi aruncă ironic Leah. Un profet n-ar spune asemenea lucruri caraghioase.

— Dar nu e nimic caraghios în toate astea! Nu - dacă este adevărat. Şi Anna aşa crede, nu-i aşa, Anna?declară Claudia, dându-i evreicei un ghiont. Şi tu crezi asta, insistă ea până ce Anna tresări şi încuviinţă. Şi tu ai fi fost îngrozit dacă ai fi auzit, şi ai fi dat îndată fuga la... cum îi spuneţi voi - Sinagogă! Nu? Bunul vostru Dumnezeu este mult prea aspru cu voi, sărmanii iudei. Noi, romanii, avem mulţi zei, de tot felul; îl poţi alege pe care-l vrei. Ea sărută distrată o amuletă, apoi îndepărtă cu un gest nepăsător incompetenta zeitate.

Dacă Claudia, pe jumătate beată, aştepta o reacţie veselă la spusele ei, se înşela. Anna şi Leah o săgetară cu privirea, iar Murza se încruntă; fără să fie prea credincioasă, era suficient de superstiţioasă ca să dezaprobe sacrilegiul. Elena, care ignora în continuare despre ce era vorba şi probabil nici nu-i păsa, îşi îndreptă privirea calmă şi senină spre munţii îndepărtaţi. După vorbele fără noimă rostite de Claudia, Simon rămase cu ochii pironiţi pe faţa neclintită a Annei şi făcu un pas spre ea.

— Spuneai că individul acela spunea despre Cel Mare că veni? întrebă el atât de aspru încât Anna clipi repede de câteva ori.

— A spus că El a şi venit, spuse Anna. Cel Mare este aici, acum!

— Da, asta a spus el! interveni Claudia, venindu-i în ajutor. Şi eu l-am auzit!

— Taci din gură, îi strigă Leah enervată, ca unui câine prea gălăgios.

— Unde? întrebă Simon, căutându-i privirea Annei.

— Ştiu eu la ce te gândeşti, replică Anna ezitând. S-au tot

vorbit atâtea despre... un Tâmplar care înfăptuieşte lucruri ciudate. Dar se pare că nu el e omul nostru, spuse ea pe un ton confidenţial. Se spune că Tâmplarul vindecă boli, pe când Cel Mare nu se află aici să vindece pe cineva: el e aici să pedepsească pe cârmuitori... şi pe cei bogaţi!

— Mă întreb dacă înălţimea sa ştia ce soi de palavragiu este prizonierul, observă Murza, Dacă ar fi auzit câteva din sporovăielile lui, poate n-ar mai fi vrut ca individul să fie tratat cu atâta blândeţe.

— Dar, argumentă Simon, fără să ia în seamă comentariile Murzei, dacă Cel Mare este împotriva bogaţilor, poate îi va ajuta pe săraci. De ce nu-1 întrebi asta pe mâncătorul de lăcuste?

— Întreabă-1 tu dacă te interesează atât de mult, i-o reteză Anna, plictisită de întrebările Marelui Pescar.

— Să mă intereseze! repetă el mânios. Şi de ce mă rog m-ar interesa? Profetul ăsta al tău e smintit şi ar merita să stea la răcoare. Iar în ce-1 priveşte pe Tâmplar, în curând se va dovedi că totul nu e decât o înşelătorie. Amândoi sunt ţicniţi! Oricine vrea să creadă asemenea prostii, n-are decât! Glasul lui Simon tremura de indignare, înflăcărându-se pe măsură ce vorbea. Eu nu cred în asemenea fleacuri! Toată religia asta este ceva fără noimă; eu nu cred nimic din toate astea... Nimic, şi vorbesc foarte serios!

Auditoriul, descumpănit de reacţia lui spontană, îl privea îndelung în timp ce Simon, încruntat, dădea frâu liber sentimentelor. În cele din urmă, Leah rupse tăcerea şi spuse pe un ton tărăgănat, încărcat de dezgust:

— Dar cine a spus că nu eşti serios?

— Pun rămăşag că te interesează, ţipă Claudia, altfel n-ai fi atât de pornit!

— Săgeţile îi înmuiară furia lui Simon şi murmură că toate flecărelile astea religioase ar trebui interzise prin lege, o sugestie care o făcu pe Leah să remarce, cu un surâs amar, că el se va duce probabil în iad când va muri!

— ...Şi te asigur că n-o să-i placă! râse Claudia. El detestă gloata; chiar eu l-am auzit spunând asta! Nu-i aşa?

— Eşti o proastă, Claudia, spuse Anna, înăbuşindu-şi un căscat.

— Poate că sunt, dar sunt o proastă fericită! Voi, iudeii, sunteţi mult prea serioşi şi trişti. Ceea ce vă trebuie într-o zi de sărbătoare este veselie, râsete, cântece! Ar trebui să beţi câte o cană cu vin, să vă mai încălzească măruntaiele amorţite! Claudia începu să facă câteva piruete îndrăcite în faţa lui Simon, însoţite de triluri. în ce mă priveşte, mă duc să aduc nişte vin, spuse ea, încântată de ideea care-i venise.

— N-am nevoie de nici un vin, îi strigă Leah.

— Nici eu, spuse Anna.

— Atunci îi aduc Marelui Pescar!

— Du-te Murza şi opreşte-o, îi spuse Leah. De tine va asculta şi ai grijă să nu mai bea nici ea, că şi aşa a băut prea mult. Dacă se îmbată mai tare, Lysias va pune biciul pe ea.

— N-ai teamă, şuieră Murza, fără să se mişte, şi Lysias şi-a încălzit măruntaiele.

— Acum trebuie să plec, mormăi Simon ursuz. Am de lucru: Vă rog deşertaţi-mi coşul.

— Claudia se întoarse, clătinându-se sub greutatea unei tăvi încărcată cu un urcior şi căni pentru vin; gâfâind, puse povara pe lespedea solară şi se întoarse spre ceilalţi cu un surâs luminos.

— Dacă te prinde Lysias aici cu serviciul de argint, o încasezi rău, o avertiză Leah.

— Nu-i nimic, murmură Simon, îndreptându-se spre ieşire; trec eu mai târziu să-mi iau coşul.

— Ce jignire! protestă Claudia zgomotos. Eu intru în belea să-ţi aduc vin în superba argintărie a înălţimii sale şi tu pleci! Şi... se spune că Marele Pescar este puternic şi curajos! Pfff! Foarte bine, dă fuga la Sinagoga ta şi spune-ţi rugăciunea!

Simon se înroşi de furie. Claudia observă că insulta ei atinsese

coarda sensibilă, aşa că turnă o cană plină cu vin şi i-o întinse cu un surâs linguşitor şi mieros.

— Nu trebuia să te cicălesc; n-a fost frumos din partea mea; noi toţi ştim că tu eşti un om mare, curajos şi atât de... bărbat!

— M-aş mira să fie, pufăi Leah nepăsătoare.

În faţa acestei jigniri, Simon înşfacă preţioasa cană şi bău până la fund. Plăcuta licoare îi alunecă pe gâtlej şi i se împrăştie pe loc prin vine. Acum, că se reabilitase, se gândi să le furnizeze o nouă dovadă că el nu este unul cucernic şi lipsit de voinţă. Îi întinse cana Claudiei, care o umplu din nou chicotind voioasă.

— Ar fi bine să nu o iei aşa de repede, îl sfătui Anna.

— Hai, ajunge acum, Claudia, mormăi Murza. De ce vrei să intre în bucluc din cauza ta? Nu vezi că nu ştie să bea vinul? îndată va fi criţă.

Simon îşi şterse buzele cu dosul palmei, rânjind prosteşte, apoi făcu o adâncă plecăciune care le stârni râsul tuturora, în afara Elenei, al cărei surâs tremurat trăda neliniştea.

Respirară uşurate când îl văzură plecat. Cu paşi mari săltaţi, Marele Pescar se depărtă ameţit de-a binelea, dar peste măsură de voios. Nu se simţise niciodată în viaţa lui mai bine ca acum. Îşi scutură triumfător claia de păr într-o parte şi în alta, afişând o siguranţă de sine pe care o accentua cu legănarea braţelor şi a umerilor laţi.

Avea dreptate italianca aia fluşturatică: evreii iau lucrurile prea în serios. Îşi fac din viaţă o tristă şi dureroasă corvoadă, în ce-1 priveşte pe Simon, el hotărâse de acum înainte să fie mai vesel şi nepăsător. Orice iudeu îngrijorat de nelegiuirile omenirii, care dorea să se retragă singur în pustiu - şi să se hrănească cu lăcuste - era liber să facă ce poftea, dar Simon nici nu mai voia să audă asemenea nerozii şi nici să se mai gândească la pârlitul ăla de Tâmplar.

Drumul, de obicei bine întreţinut şi neted, era mai denivelat

acum - fără îndoială după trecerea caravanei tetrarhului - şi Simon se împiedică de o piatră desprinsă din pavaj. Râse cu poftă şi încercă să-şi regăsească echilibrul, fredonând o mică melodie. Ar fi vrut să cânte. Trecuse mult timp de când îşi pierduse puternica şi vibranta voce. Îi veni în minte o veche psalmodiere auzită în copilărie, pe care cantorul o intona pe un glas monoton şi jalnic.

„Oh, Doamne! arată-ţi mila şi îndurarea faţă de mine. Fă-mă vrednic de bunătatea şi dragostea ta părintească. Fie ca mila şi iertarea ta nemărginite să-mi ierte fărădelegile, să mă cureţe de viclenii şi să mă spele de păcate. Pentru că eu recunosc... "

Se opri brusc şi murmură un blestem crunt, pentru că îşi dădu seama de înţelesul vechiului imn închinat Zilei Ispăşirii pe care-1 învăţase pe dinafară pe vremea când nu era decât un puşti; îl învăţase atât de papagaliceşte, încât cuvintele nu aveau nici o semnificaţie pentru el; era doar o înşiruire de vorbe întortocheate rostite monoton, obsedant. Simon se căi amarnic. Oare nu avea să se elibereze niciodată de aceste nerozii care mocneau în laptele şi sângele iudeilor? Era oare sortit, prin natura lui, să nu cunoască deloc fericirea? Era dornic să cânte, să cânte vesel, şi singurul cântec pe care-1 ştia era un strigăt chinuit de vinovăţie.

Dar acum Simon îşi aminti un cântecel marinăresc obscen. Uneori, oamenii lui îl fredonau fără cuvinte, în momentele lor de singurătate, întrucât Marele Pescar, ori cât ar fi fost de certat cu religia, detesta obscenităţile. Acum dispreţuia toate imnurile auto-flagelatoare intonate în copilăria sa de prea cucernicul său părinte Ionas şi începu să fredoneze cântecul marinăresc cât putu mai tare, urlând cu îndârjire cele mai abjecte cuvinte, ca şi cum ar fi vrut ca însuşi Dumnezeu să-1 audă şi să-1 pedepsească!

La sfârşitul cântecului, râse isteric şi râse, şi râse până ce ochii i se umplură de lacrimi, încât nici nu mai putu distinge

drumul şi se trezi cu mâneca sfâşiată în mărăciniş. Se încruntă puţin. Râsul prostesc îi mai vâjâia în creier. Se înapoie pe drum târşindu-şi picioarele şi mormăi răguşit că e un prost şi un beţivan afurisit!

Se apropia de drumul principal şi liniştea care domnea aici îl avertiză că ar fi cazul să înceteze zarva. Forfota zilnică dispăruse azi cu desăvârşire. Orice om care împingea o roabă sau mâna o căruţă trasă de un asin o făcea cu preţul reputaţiei lui de a fi încălcat normele de bună-cuviinţă. Puţinii oameni pe care îi întâlni în cale, umblau încet din respect pentru ziua respectivă; îl salutau grav, ca şi cum şi el ar fi fost pătruns de importanţa ocaziei. Proaspătul său sentiment de veselie nepăsătoare se risipi.

Când ajunse la chei, se azvârli bălăbănindu-se într-o barcă, se aşeză cu toată greutatea şi o porni spre corăbiile sale. Efortul de a vâsli îl obosi îndată; braţele îi erau grele, iar vâslele aruncau apă în barcă. Dacă ar fi prins pe vreunul din băieţi cutreierând lacul, Marele Pescar i-ar fi dat ce-i datora şi l-ar fi concediat imediat. Se simţea sleit de puteri, îi era greaţă şi curgea sudoarea pe el când ajunse în sfârşit sub prova lui „Abigail".

Tad apăru lângă parapetul corăbiei şi îi întinse o frânghie, adăugând voios că e o zi frumoasă. Aparent, băiatul nu observă că se petrece ceva ciudat cu eroul său. Simon ar fi dorit ca tânărul să-i acorde mai puţină atenţie şi se gândi să-şi găsească o ocupaţie în partea opusă a corăbiei. Se căţără cu multă greutate la bordul corăbiei şi îi zâmbi absent.

— Îţi dau liber, băiete! Poate vrei să mergi la Sinagogă.

— La naiba! Nu vreau! răspunse Tadeu arţăgos, aşteptând un semn de aprobare.

Dar Simon nu reacţiona în nici un fel. Se îndreptă încet spre pupa şi se aşeză pe scaunul încălzit de soare al cârmaciului, făcându-şi de lucru cu nişte capete de frânghii vechi de catarg. După un timp, Tadeu reveni şi se oferi să-l ajute, dar Simon refuză şi dădu din cap posac. După mai bine de o oră, fidelul băiat, oarecum îngri-

jorat de starea stăpânului său, se întoarse cu o strachină cu peşte afumat şi câţiva pesmeciori într-o mână şi un urcior cu cidru dulce în cealaltă.

Simon surâse binevoitor, îi făcu semn lui Tad să pună strachina jos, lângă el, şi întinse mâna după urcior. II duse la gură, mirosi, clipi repede de câteva ori şi se scutură.

— Azi nu mă simt prea bine, băiete, murmură Simon adevărul.

Tad murmură ceva ce voia să exprime simpatie şi se îndepărtă încet. Era limpede că stăpânul nu dorea să fie deranjat. Fără îndoială, cugeta Simon, în timp ce-1 privea retrăgându-se, băiatul a ghicit motivul şi asta nu e bine deloc. Dar cel puţin, cunoscând pricina, nu se va mai frământă de teamă că se făcuse vinovat cu ceva în ochii stăpânului.

Simon continuă să se gândească la Tadeu şi îşi spuse că era un băiat bun, un marinar bun şi un pescar bun, dar şi o dureroasă încercare pentru părinţii lui. Se spunea că ei îl socoteau ca pe un fiu pierdut, şi asta din vina lui Simon. Poate că era adevărat dacă priveai prin prisma fanatismului lor religios. Tânărul Tadeu îi era foarte devotat, iar acest ataşament mergea până acolo încât îi imita unele gesturi şi felul de a vorbi, ceea ce incita echipajul să facă glume pe tema asta.

Simon se aplecă în faţă, proptindu-şi în mâini capul care-1 durea şi începu să icnească. Părinţii lui Tad aveau dreptate; el exercita asupra băiatului o influenţă proastă. Se întreba ce ar spune Tad dacă l-ar chema la el şi i-ar spune: „Uite ce e, băiete, ce ar fi să-ţi speli faţa asta jegoasă, să te piepteni, şi să te duci la Sinagogă! Asta i-ar face plăcere mamei tale. Chiar dacă ţie nu-ţi serveşte la nimic, merită să-ţi bucuri părinţii". Dar el nu putea proceda astfel; şi aşa îl descumpănise pe tânărul Tad cu comportamentul lui dezgustător, produsese deja destulă dezamăgire pentru o zi.

Privi plictisit şi îl văzu pe Tad sărind peste tribordul corăbiei „Sara". Ceva îi atrăsese atenţia şi, drept urmare, se aplecă mult

peste pupa, cu amândouă mâinile streaşină la ochi. Se întoarse cu o strâmbătură şi îl strigă pe Simon emoţionat.

— La naiba! Doar nu s-au gândit s-o urnească din loc!

Curiozitatea lui Simon îl făcu să se ridice în picioare, dar o făcu cu greutate. Se căţără anevoie la bordul corăbiei „Sara" şi urmări degetul lui Tad care-i indica locul cu pricina. La o jumătate bună de milă în depărtare, mica barcă de pescuit scoasă din uz, care fusese priponită la mal cu cel puţin trei ani în urmă de bietul bătrân Iafet, când nu se mai simţise în stare să lucreze, ieşise acum în larg la vreo câteva sute de iarzi depărtare de ţărm.

Cineva va face o baie, mormăi Simon. Rabla asta ia apă prin fiecare crăpătură. Chicoti dispreţuitor, amintindu-şi de înştiinţarea pe care o prinsese Iafet de prova când o părăsise: „De vânzare sau de închiriat"; sub care un şugubăţ mâzgălise: „Sau de putrezit". Se întoarse spre Tad şi îl întrebă:

— Cine crezi că putea fi atât de nebun să o scoată în larg?

— Cum, nu ştiţi, domnule? Credeam că aţi auzit că băieţii lui Zevedeu au împrumutat-o. Entuziasmul lui Tad se spulberă îndată văzându-l pe Simon cum se încruntă.

— Sunt de-a dreptul nebuni, răbufni Simon. Epava nu poate fi scoasă la apă. Chiar dacă pluteşte, este de necârmuit. O mică pală de vânt şi atâta-i trebuie!

— Da, domnule, încuviinţă Tad supus. Dar Ionică este dibaci în mânuirea vâslelor şi nimeni n-o poate face mai bine ca el pe vreme cu vânt puternic!

— Câţi oameni au în echipaj, sau tu nu ştii? întrebă Simon. Presupun că-l au pe bătrân cu ei.

— Nu, domnule, au luat vreo trei sau patru băieţi din Capernaum, pentru că nu vor să-l ia pe bătrânul Zevedeu de la noi. Tad pufni pe înfundate, dar Simon nu era dispus să glumească şi doar se încruntă şi scuipă în apă, apoi se ridică şi se întoarse, la locul lui pe „Abigail". Amărât şi plictisit, Tad îl urmă.

— Acum poţi pleca, băiete, spuse Simon. Voi rămâne eu de veghe!

— Dar la noapte, domnule...?

— Cred că am să rămân aici.

— Nu vreau să vă ştiu singur, domnule.

Simon nu răspunse, iar Tad mai zăbovi până ce stăpânul îi spuse răspicat:

— Pleacă! Fă cum ţi-am spus! Prefer să rămân singur.

Descurajat şi neîndrăznind să mai insiste, tânărul se îndepărtă liniştit sub povara nemeritatei respingeri şi coborî în barca ce se balansa lângă corabie. Când se asigură că rămăsese singur, simţindu-se bolnav la trup şi la suflet, Simon se duse în cabina pe care nu o folosise nimeni până atunci, se întinse pe podeaua goală şi se scufundă într-un somn adânc şi agitat.

CAPITOLUL VII

Odată ieşită din raza vizuală a Hannei, Ester încetini pasul pentru a se alătura şuvoiului de oameni ce se împrăştiau la terminarea sărbătorii şi o porni spre nord, pe lângă grupurile de femei care sporovăiau.

Era o uşurare pentru ea să constate că trecea neobservată de tovarăşii ei de drum care păreau complet absorbiţi în discuţii în legătură cu procesiunea tetrarhului; sau cel puţin aşa presupunea Ester, deşi era greu să ghiceşti ce anume spuneau. Inflexiunile galileene ale limbajului aramaic aveau tendinţa să contopească o seamă de cuvinte într-unul singur şi, când se vorbea repede, acesta căpăta o cadenţă aparte, accentuând sfârşitul fiecărei fraze, făcând-o să sune ca o întrebare.

Îmbrăcată într-o rochie simplă de ţară ce îi aparţinuse lui Abigail, Ester mergea îngândurată, fără intenţia de a-1 ajunge din urmă pe Simon sub pretextul că-şi caută aşa-zisul unchi. Nu dorea altceva decât să-şi omoare timpul până ce David avea să termine discuţia, cu Hanna şi să se întoarcă acasă. Atunci ea se va simţi în siguranţă şi o va porni înapoi spre Betsaida.

Acest legiuitor învăţat şi mult umblat, care-i arătase un respect aproape exagerat, o neliniştea în cel mai înalt grad. Era evident că vârstnicul şi isteţul bărbat făcuse câteva cercetări cu privire la identitatea ei. Identitatea ei...! Iată un gând care o făcu să zâmbească pe moment. David se întreba cu întemeiată

curiozitate cine era ea. Ei bine, de fapt cine era ea? În ultimul timp fusese obligată de împrejurări să-şi schimbe identitatea atât de des, încât până şi ea însăşi era puţin derutată.

E uluitor, cugeta Ester, ce-i poate trece prin minte omului dacă este pus în faţa unei situaţii neprevăzute şi este obligat să recurgă la felurite înşelăciuni. Deghizarea cu succes sub înfăţişarea unui băiat fusese o treabă riscantă. Nu e suficient să pretinzi că eşti băiat. A-ţi tunde părul lung şi a îmbrăca veşminte bărbăteşti - era cel mai simplu lucru. Înşelătoria cerea o concentrare serioasă şi continuă. Chiar şi când era singură şi neobservată obişnuia să se încrunte, mărea pasul şi îşi lua un aer ţanţoş, mormăind ceva zgomotos şi scuipa cât mai sonor pe pământ. Orice gest sau poziţie feminină erau examinate critic şi corectate. Exersase mersul cu picioarele şi braţele depărtate, cu pumnii strânşi, şi legănarea braţelor asemenea soldaţilor.

Ioan, botezătorul, îi descoperise secretul, dar asta doar din vina ei. Puternica adiere de vânt venită dinspre coama dealului în dimineaţa aceea îi mula veşmintele pe corp şi, dacă n-ar fi fost această neglijenţă regretabilă din partea ei, pustnicul n-ar fi bănuit niciodată. De fapt, fusese norocoasă pe tot parcursul aventurii ei. Când s-a dovedit imposibil să mai continue cu pretinsa înfăţişare băieţească, a revenit la propriul ei sex cu minimum de efort. Se îmbrăcase cu veşmintele lui Abigail, înghesuindu-şi propriile haine în fundul sacului de drum. Acum era din nou fată. Dar, curios lucru, abandonarea rolului de băiat, îndelung exersat, îi afectase cel mai mult memoria în legătură cu toate celelalte experienţe pe care le încercase. Nu, nu le uitase de tot, erau doar estompate, confuze, văzute ca printr-un geam opac. Era o senzaţie ciudată să fie din nou Ester. Dar nu asta era tot ce se întâmplase cu mintea ei acum, când îmbrăţişase o nouă personalitate. Existenţa acestei Ester trebuia explicată într-un fel. Nu era suficient să înceteze a mai fi un băiat de

cămile fugar; era imperios necesar ca Ester să născocească - şi asta cât mai repede cu putinţă - o nouă explicaţie a prezenţei ei în Galileea. Inventase astfel un unchi pe care pretindea că-l caută. Conştientă că nu trebuia să rişte răspunsuri improvizate la inevitabilele întrebări despre această rudă, ea crease cu grijă un anume unchi Iosif pe care oricine ar fi în stare să-l recunoască după descrierea ei amănunţită. Unchiul Iosif devenise tot atât de real pentru ea ca ploaia. Acesta avea o barbă scurtă şi sură; miopia îl făcea să pară că te priveşte oarecum obraznic, deşi el nu era deloc un asemenea soi de om, ci mai curând timid şi reţinut. Unchiul Iosif era chel, uşor adus de spate şi mergea şchiopătând. Da, îşi rupsese piciorul pe când era copil şi rămăsese infirm, dar nu în aşa măsură încât acest lucru să dăuneze meseriei pe care o practica. Avea un zâmbet prietenos, deşi niciodată nu vorbea prea mult. Din toate acestea şi încă din multe altele, Ester alcătuise un portret al unchiului Iosif.

În împrejurimile insalubre ale micuţei aşezări Magdala, fata se opri şi privi pe îndelete lacul care sclipea în lumina soarelui amiezii de vară, mai hoinări în voie un timp, apoi se întoarse încet spre Betsaida.

Nu! Nu era greu să devină Ester, nepoata orfană a lui Iosif şchiopul, miopul, cioplitorul din Idumeea, dar necazul era că, devenind Ester, pierdea treptat statutul Farei. Pentru a fi Ester, trebuia să o lase pe Fara mult în urma ei... pe Fara şi tot ce ţinea de Fara!

Cu ochii întredeschişi şi uşor înfiorată,Fara şi tot ce aparţinuse personalităţii Farei apăreau acum vag şi încâlcit, ca într-un vis. Arabia! Mama ei! Ione! Şi Voldi! Voldi! încercă să reconstituie imaginea lor, călărind alături pe îngustele poteci de munte; încercă să simtă cu genunchii coapsele înfierbântate ale lui Saidi; schiţă un surâs, ca şi cum s-ar fi oglindit în ochii iubitului ei Voldi care o privea cu adoraţie, dar din toate acestea nu reuşi nimic şi se trezi cu ochii scăldaţi în lacrimi; şi aşa, printre suspine, i se păru că simte

din nou atingerea degetelor tandre ale lui Ione, pieptănându-i părul. Dar acum toate acestea erau ireale, atât de ireale de parcă toată povestea i se întâmplase altcuiva, cu mult timp în urmă, şi ea le citea într-o carte sau le imagina. Ester se simţea însingurată, pierdută şi înfricoşată! Grăbi pasul, pentru că întoarcerea ei la Hanna era ceva real!

Pentru prima oară în viaţa ei se gândea serios la efectele permanente ale auto înşelăciunii. Aparent, îi putea înşela pe alţii fără a le pricinui necazuri, dar o dată ce ajungeai să-ţi înşiri tu însuţi minciuni despre tine erai în primejdie să-ţi pierzi propria identitate!

Respectarea strictă a adevărului nu i se păruse niciodată de prea mare importanţă. Minciunile nu aveau cine ştie ce însemnătate, afară doar dacă, desigur, nu lezau pe cineva. Arabia nu fusese niciodată foarte scrupuloasă în rostirea adevărului, dar nici iudeii nu se remarcau printr-o grijă excesivă faţă de adevăr. Cum putea face cineva vreo afacere dacă voia să se ţină de adevăr? Ester îşi amintea că exista o poruncă iudaică, înscrisă în vechiul cod de legi, prin care se pedepsea crima de „mărturie falsă împotriva unui vecin", însă nelegiuirea avea prea puţină legătură - dacă avea - cu rostirea unui neadevăr inventat pentru a face o vânzare sau pentru a salva pe cineva dintr-o încurcătură. Astăzi, părea că adevărul devenise nu numai o formă de proprietate, dar că - şi asta era încă şi mai important - se putea ajunge la sinucidere din cauza unei lungi şi continue autoînşelăciuni.

Hanna se arătă peste măsură de bucuroasă de întoarcerea Esterei şi profund mişcată de gestul ei spontan când fata o îmbrăţişă cu o sinceră afecţiune.

— Am o veste bună pentru tine, draga mea, exclamă ea. Maestrul David ne-a invitat să mergem să-i vedem grădina, dacă vrem, în după-amiaza asta.

Spre uşurarea şi satisfacţia ei, deoarece Hanna se aştepta la o

oarecare împotrivire, Ester consimţi îndată; părea într-adevăr încântată de invitaţie. O oră mai devreme, ea ar fi inventat o scuză.

După sosirea lor pe întinsele pământuri ale lui David şi după ce schimbară salutările de rigoare, Deborah - o fată bătrână, înaltă şi uscăţivă de cincizeci de ani sau puţin peste - îi propuse Hannei pe neaşteptate să o însoţească la o plimbare prin grădină, să vadă ce a mai rămas din florile toamnei, deşi tonul ei aspru sugera că sezonul e prea înaintat pentru asta şi că oricum ideea nu-i aparţine.

Invitaţia laconică, atât de accentuată la adresa Hannei confirmă presupunerea Esterei că David premeditase o întâlnire cu ea între patru ochi. Încruntarea lui jenată indica cum că sora lui ar fi putut da dovadă de mai mult tact în această complicitate; Ester, pentru a nu fi considerată prea naivă ca să înţeleagă toată manevra, îl străfulgera cu privirea şi îi adresă un zâmbet răutăcios. David îi răspunse cu o ridicare din umeri, ţuguindu-şi buzele.

— Sora mea Deborah, spuse el afectat, a fost întotdeauna de părerea lui Aristotel, aceea că „linia dreaptă este drumul cel mai scurt între două puncte".

— ...Şi cea mai sigură, adăugă Ester prompt, de parcă renunţase la toate ocolişurile.

El îi căută privirea pentru a se asigura de sinceritatea ei şi îi zâmbi în semn de apreciere pentru hotărârea de a dezarma. Urmăriră femeile care se depărtau, apoi David o luă uşor de braţ şi o conduse în parcul bine întreţinut, unde se afla o mare varietate de arbori, mulţi necunoscuţi fetei. Pentru a spune ceva, Ester remarcă degajat că i se pare ciudat să-i vadă crescând aici.

— Tatăl meu, răspunse David, călătorea adesea în ţări străine. îl interesau mult arborii. Nu mulţi dintre ei sunt originari din Galileea. El se opri permiţându-i să-i privească în voie şi întrebă pe un ton

poate prea nepăsător dacă şi în Idumeea cresc unii dintre aceşti copaci.

Ea se încruntă, neliniştită.

— Eu nu ştiu nimic despre Idumeea, domnule! Duritatea neaşteptată din glasul ei aducea a reproş pentru că simţea că David încearcă să-i întindă o cursă. Continuă el se joace necinstit?

Luat oarecum prin surprindere de iritarea fetei, David mai făcu o nouă greşeală când îşi ceru scuze că nu fusese corect informat.

— Credeam că eşti din Idumeea, spuse el.

— Ba nu credeai, Maestre David! exclamă Ester, acum vizibil enervată. De ce nu vrei să fim cinstiţi unul cu altul? De asta mi-ai cerut să vin aici? Speram că pot avea încredere în dumneata şi n-ai făcut altceva decât să-mi îngreuiezi situaţia, acum, când am nevoie de sfatul şi prietenia dumitale... sunt singură şi părăsită!

El îi indică o banchetă la capătul aleii, unde se aşezară amândoi.

— Iartă-mă, copila mea, spuse el cu blândeţe. Acum povesteşte-mi exact atât cât doreşti să aflu eu şi îţi voi respecta întru totul taina.

— Aş scurta-o dacă mi-ai spune cât de mult ştii din povestea mea.

David încuviinţă şi începu să-şi depene amintirile în legătură cu fapte petrecute cu circa optsprezece ani în urmă, pe când studia la Atena. Interesat îndeobşte de mişcările politice contemporane, el luase cunoştinţă de alianţa fără precedent încheiată între iudei şi arabi, sperând astfel că prin forţa lor conjugată vor descuraja o invazie romană. Aşadar, s-a pus la cale o căsătorie regală care să pecetluiască acest pact. Antipa a luat-o în căsătorie pe prinţesa arabă cu care s-a purtat ruşinos, Din această căsătorie a rezultat un copil - o fată.

— ...al cărei nume nu l-am aflat niciodată, spuse David.

— Nu putea fi Ester? interveni ea fără să-l privească.

— În nici un caz! Ester este un nume specific iudaic, iar când s-a născut copilul, era foarte puţin probabil ca mama ei arabă să vrea să-şi mai amintească de viaţa nefericită dusă printre iudei.

— Este adevărat, domnule, numele meu este Fara. După o pauză îndelungată, ea adăugă... Dar ar fi mai bine să-mi spuneţi în continuare Ester.

David îi aprobă hotărârea şi adăugă că era mai în siguranţă în Galileea cu un nume evreiesc.

— Şi acum, continuă el, n-ai vrea să-mi spui ce te aduce aici? E sigur că nu ai de gând să restabileşti relaţiile cu tatăl tău.

Ea clătină uşor din cap şi, după un moment de gândire, spuse:

— Maestre David, îţi voi spune totul!

Şi asta făcu. Era o poveste lungă, pe care David nu o întrerupse prea des pentru a pune întrebări sau a face comentarii. Când ajunse la Ione şi la insistenţele ei de a învăţa greaca, ochii lui se luminară şi o întrerupse:

— Excelent! A trecut atâta timp de când n-am mai discutat cu cineva în această frumoasă limbă!

— Şi mie îmi va face plăcere, răspunse ea şi David zâmbi fericit în fata dorinţei ei evidente de a abandona aramaica ei necizelată în favoarea unei limbi cu care fata se simţea ca acasă. Din acest moment, ea păru mai sigură de sine, iar David o urmărea cu încântare. Uşurinţa cu care trecuse la greacă îi conferea fetei acum o nouă libertate, ceea ce-i sporea farmecul.

Când ajunse la capătul istorisirii ei, vârstnicul om al legii se încruntă şi clătină capul viguros.

— Nu, nu, copila mea! protestă el. Ceea ce ţi-ai propus să faci este imposibil! Eşti foarte curajoasă, dar acest lucru este ceva ce nu poate fi înfăptuit oricât de mult curaj ai avea!

— Să înţeleg că mă sfătuieşti să-mi calc jurământul? întrebă ea cu dezamăgire şi reproş în glas.

— Sper că nu-mi ceri să te ajut, trimiţându-te la o moarte sigură!

Ester făcu ochii mari. Desigur, David nu dorea să o sprijine în acest sens, dar asta nu însemna că el n-ar putea dacă ar vrea.

— Te rog, adu-ţi aminte, Maestre David, că eu mi-am tăiat toate punţile cu Arabia; eu n-am un cămin aici, în Iudeea; am jurat să-mi răzbun mama şi am de gând s-o fac; iar dacă ar fi să-mi pierd viaţa, ei bine, atunci prefer să mor decât să trăiesc fără nici un rost - nedorită nicăieri, fiind în plus o piedică pentru cei pe care-i îndrăgesc.

Bătrânul rămase multă vreme cu privirea pierdută în depărtare, frecându-şi barba cenuşie, iar când păru că e dispus să vorbească, schimbă brusc subiectul, ceea ce o lăsă pe Ester descumpănită.

— Prietenul de o viaţă şi clientul meu, Iair, mi-a adus la cunoştinţă că tetrarhul a achiziţionat recent o întreagă bibliotecă personală de la un corintian falit. Majoritatea sulurilor despre clasicii greci au fost îndelung neglijate, deoarece proprietarul lor şi-a petrecut ultimii ani într-o închisoare romană.

Deodată interesul Esterei crescu, făcu ochii mari şi rămase cu buzele întredeschise.

— Poate că tetrarhul va dori să se ocupe cineva de recondiţionarea papirusurilor deteriorate, spuse ea plină de speranţă, şi să-i pună biblioteca în ordine.

— Poate! Vom vedea, spuse David. îl voi întreba pe Lysias, administratorul palatului.

Deborah şi Hanna tocmai se întorceau din grădină.

— Promite-mi că ne vom mai vedea, spuse David, să zicem... poimâine?

Simon nu mai dăduse pe-acasă de două zile bune şi Hanna era pe bună dreptate îngrijorată.

La micul dejun din prima zi după plecarea lui, ea speră să-1 facă pe taciturnul lui frate să-i explice această absenţă, dar Andrei, care

se deosebea de el numai prin aceea că se ocupa doar de treburile personale, nu părea dispus să-i spună mai mult decât că Simon înnoptase pe puntea corăbiei.

În dimineaţa celei de-a treia zile, femeia, ajunsă la disperare, hotărâse să afle motivul, chiar cu riscul de a fi refuzată. Se aşeză deci în faţa lui Andrei şi îl privi direct, aşteptând până ce el ridică ochii şi o privi plictisit.

— Nu mai pot îndura, Andrei, exclamă ea. Tu trebuie să-mi spui ce se petrece cu el!

Andrei, terminând de mâncat turta dulce, aşteptă până înghiţi şi ultima îmbucătură. Privind apoi în direcţia ei, formulă ceea ce numea el un răspuns chibzuit:

— Şi eu aş vrea să ştiu, spuse el.

— L-am supărat eu cu ceva, Andrei?

— Ar trebui să ştii dacă l-ai supărat.

— Este oare ceva în legătură cu Ester?

— Mai bine întreab-o pe ea.

— Am întrebat-o.

Andrei se mulţumi să schiţeze un zâmbet palid, dar se arătă curios să afle rezultatul acestei cercetări, deşi tăcerea lui sugera că asta nu era treaba Iui. Hanna izbucni în plâns, ceea ce-1 întristă pe blândul Andrei. El nu mai văzuse niciodată lacrimi în ochii Hannei din ziua morţii lui Abigail. Împingându-şi scaunul, o privi duios.

— Nu ştiu ce-1 frământă. Corăbiile lui pleacă în larg în fiecare zi, ca şi până acum; pescuitul a fost bun şi vremea la fel; nu au avut loc certuri între oamenii lui. Fratele meu îşi vede de treburile sale; vorbeşte puţin cu fiecare, dar el nu mai este acelaşi; îl frământă ceva.

— Şi tu nu ştii ce anume? insistă Hanna, când Andrei îşi termină surprinzător de lunga expunere.

— Nu, el n-a spus nimic şi nici eu nu l-am întrebat.

— De ce nu l-ai întrebat?

— Nu am obiceiul să descos lumea despre ce gândeşte.

— Dar Simon este fratele tău!

Fratele lui Simon recunoscu această relaţie cu o uşoară înclinare a capului şi se ridică să plece. Văzând aceasta, Hanna începu să plângă din nou şi lui Andrei i se făcu milă. îşi reluă locul, frământându-şi stingherit tichia între mâini. în cele din urmă vorbi din nou.

— După cum ştii, el a fost foarte ataşat de Ioan, băiatul lui Zevedeu; ţine la acest flăcău ca şi când ar fi fiul lui. Acum câteva zile, Ionică a fost plecat prin ţară ca să-1 asculte pe Tâmplarul acela despre care se spune că ar face nişte minuni. Probabil că şi tu ai auzit poveşti ciudate în legătură cu el. Se spune chiar că a vindecat boli.

— Ei asta-i! exclamă Hanna, ştergându-şi ochii cu poala şorţului.

— Da, e adevărat, adăugă Andrei. Ionică s-a întors şi a povestit de faţă cu noi toţi că 1-a văzut pe Tâmplar vindecând braţul paralizat al unui om.

— Dar sper că tu n-ai crezut! protestă Hanna.

— Eu? Nu, n-am crezut, dar de atunci, de când Ionică a povestit asta, Simon nu mai este acelaşi.

— Dar sunt sigură că pe Simon nu l-ar interesa asemenea lucruri! Ochii umflaţi şi înroşiţi al Hannei se măriră de uimire. Simon... pentru nimic în lume!

— Poate că nu, spuse Andrei, poate că el se frământă din cauza lui Ionică. Băiatul a părăsit corăbiile şi împreună cu fratele său, Iacob, au închiriat o barcă şi pescuiesc pe contul lor.

— Dar Simon n-a vorbit nimic despre asta?

— Nu cu mine.

— Şi atunci, ce ne facem, Andrei?

— Noi? Noi nu facem nimic. În ce te priveşte, poţi face ce vrei; eu am intenţia să stau departe de toată povestea asta Fratele meu este major şi cu capul pe umeri, după câte ştiu. Dacă vrea vreun sfat de la mine, mi-1 va cere. Andrei se ridică din nou să plece, hotărât de data aceasta, şi îşi puse şapca de pescar pe cap. Hanna îl urmări

un timp prin uşa deschisă, apoi pe potecă, şi strigă în urma lui:

— El nu poate dormi cum se cuvine pe corabie.

— În starea în care este, probabil că nicăieri nu doarme bine, replică Andrei privind în jos pe cărare, îngândurat. Nu fi îngrijorată, Hanna, se va întoarce el. Simon este destul de mare ca să-şi poarte singur de grijă, fără ajutorul nimănui.

— E uşor să spui să nu-mi fac griji, dar eu tocmai asta fac de când a plecat Ester. Ea s-a dus ieri să lucreze la palat.

Andrei se apropie de poartă, privind absent, apoi se încruntă.

— Credeam că e mai serioasă, murmură el.

— Faptul că lucrează la palat înseamnă că nu e serioasă?

— Poate pe moment nu, acum, că tetrarhul şi familia lui sunt plecaţi. Au luat şi slugile cu ei.

— Poate de aceea Ester a primit slujba, presupuse Hanna. Sper să nu intre în vreo încurcătură. Nu ştiam că acolo e un loc atât de dăunător, Andrei. Simon livrează la palat peşte în fiecare zi şi sigur nu s-ar duce acolo dacă...

— Fratele meu nu este rabin, este pescar; de ce l-ar interesa purtarea tetrarhului atâta timp cât lui îi place peştele? Andrei zâmbi cu subînţeles şi continuă: Dacă Simon şi-ar băga nasul în vieţile personale ale clienţilor lui, înainte de a le vinde peşte, în curând el n-ar mai avea ce căuta în negoţul cu peşte.

— Iar eu, dacă aş avea de-a face cu asemenea oameni dezgustători, se grăbi Hanna să-i răspundă, tocmai asta aş face: m-aş retrage din negoţul cu peşte!

Mai glumiră puţin în legătură cu aceste observaţii nepractice şi în timp ce Andrei închidea poarta în urma lui, o întrebă tot pe un ton glumeţ:

— Şi de ce alte treburi te-ai apuca în schimb? Şi fără să mai aştepte vreun răspuns, se grăbi să plece pentru că îşi dădu seama că era mai târziu ca de obicei şi nu mai dorea să-l necăjească pe fratele său şi prin întârzierea lui.

După ce dădu ultimele instrucţiuni tânărului Samuel care rămăsese de cart, Simon se pregăti să plece, deşi zorile de-abia mijiseră.

— Am de gând să lipsesc toată ziua, anunţă el. Când vine Andrei, spune-i să-mi ţină locul până mă întorc şi că livrarea la palat să o facă în după-amiaza aceasta cu jumătate din cantitatea obişnuită, pentru că familia este plecată.

În timp ce îşi dădea drumul în barcă, îl mai strigă o dată pe Samuel să-i spună că Tadeu sau altcineva să se ducă la el acasă şi să-i mai aducă o pătură pentru culcuşul din cabina lui.

Timp de vreo două ore, Simon era aproape singurul drumeţ spre Cana. Nu se trezise nimeni încă în Betsaida când el trecu pe acolo. Drumul larg, şerpuitor ce străbătea colina era pustiu. Când ajunse deasupra, pe platoul întins, se opri să admire împrejurimile care se înveşmântaseră în culorile blânde ale toamnei. în zona marilor stânci albicioase care dominau platoul, iarba era culcată la pământ de puzderia paşilor care trecuseră pe aici.

Drumul în pantă cotea spre asfinţit. Trecuseră mulţi ani de când Simon nu mai străbătuse aceste locuri presărate cu mici ferme şi vii. Pe el nu-l ademenise niciodată pământul. Se glumea adesea pe socoteala oamenilor mării, cum că ei râvneau mereu la viaţa tihnită şi sigură de la ţară şi îşi propuneau ca într-o zi să-şi ia vreo doi acri de pământ şi să-şi producă propria lor hrană. Asta îl distra pe Simon, care nu-şi putea imagina o unealtă mai puţin interesantă decât o sapă, azi, însă, liniştea ce domnea prin părţile astea îl îmbia. Spiritul său frământat simţea parcă în văzduh o vibrantă chemare pentru o asemenea viaţă calmă.

Recolta fusese strânsă, dar ţăranii încă se mai îndeletniceau cu treburile toamnei, mai puţin urgente, ca pregătirea caselor şi păstrarea legumelor pentru iarnă. Femeile bătrâne adunau ierburi şi plante pe care le strângeau în mănunchiuri şi le atârnau la uscat.

De cealaltă parte a drumului, puţin mai departe, trei adolescenţi legau snopi de grâu şi îi încărcau pe spinările asinilor. Simon îi salută făcându-le cu mâna, însă ei îl priviră nepăsători. Cam aşa decurgeau lucrurile la ţară, cugetă Simon; mintea lor lucrează încet. Fără îndoială că, dacă ar sta aici şi le-ar face cu mâna acestor băieţi încă o jumătate de oră, poate că i-ar răspunde la salut. Era o viaţă monotonă, desigur, şi se întreba cum de se luau cei de la ţară după spusele Tâmplarului, cum că hrana înseamnă mai puţin decât florile.

La următoarea fermă, mai mare ca întindere, tatăl şi feciorii băteau stratul de orz adânc până la genunchi; mama mânuia o vânturătoare veche, iar cele două fete strângeau boabele curate pe un ştergar de cânepă.

Simon părăsi drumul şi se apropie de ei, salutându-i prieteneşte. Femeia şedea pe pământ, iar băieţii - unul din ei la fel de înalt ca tatăl lor - se sprijineau în coada îmblăciurilor.

— Văd că v-aţi apucat de lucru devreme.

— Ne străduim să facem ce putem, spuse ţăranul cărunt venindu-i în întâmpinare lui Simon. Nu s-a prea muncit prin părţile astea în ultimul timp; toată lumea a. dat năvală să-1 asculte pe omul din Nazaret.

— Cam pe unde este el astăzi? întrebă Simon. Aş dori să-1 văd şi eu.

— Nu se ştie exact, răspunse ţăranul. Circulă prin împrejurimi.

— Ieri era la vreo şase mile depărtare de aici, spuse băiatul cel mai mare, dincolo de Hammath.

— Ai fost acolo? întrebă Simon.

— Familia a fost acolo după-amiază, spuse ţăranul. L-am auzit vorbind acum o săptămână, acolo, pe deal. Nu m-am prea gândit la ce zicea; el spunea că trebuie să ne iubim duşmanii... Eu nu sunt de acord cu asemenea fel de a gândi, deşi nu se poate spune că nu vorbeşte bine. De-abia îţi puteai lua ochii de la el.

— Era multă lume ieri? îl întrebă Simon pe tânăr.

— Tot mai multă în fiecare zi, răspunse tânărul cu mândrie, ca şi cum şi el făcea parte din spectacol. N-a fost niciodată aşa ceva în ţara asta.

— Vorbeşte-mi şi mie despre asta, vrei? îl rugă Simon, lăsându-se pe vine şi sprijinindu-se în călcâie.

Acestea fiind spuse, toţi cei de faţă se adunară în jurul lui şi se aşezară fiecare pe unde apucă, aparent nerăbdători să vorbească. Pe feţele lor se putea citi limpede că subiectul este arhicunoscut. Toţi se amestecau în discuţie, luându-şi vorba din gură unul altuia, însă toţi căzură de acord că faptele şi spusele Tâmplarului erau ciudate. În privinţa altor amănunte referitoare la persoana lui, nu prea mai aveau ce spune.

— Necazul este, explică femeia, că mulţimea este mereu tot mai numeroasă, aşa încât nu te poţi apropia destul ca să vezi mai bine ce se întâmplă...

— Chiar eu am văzut cum a vindecat un bătrân care nu auzea, interveni băiatul cel mai mic. După ce 1-a tămăduit, omul a început să dănţuie încoace şi încolo şi era atât de fericit...!

— Dar nu puteţi şti dacă era cu adevărat surd, îi atrase atenţia tatăl. Poate doar pretindea că este...

— El susţinea că este surd, iar acum putea auzi, se băgă în vorbă şi mama.

— Şi uneori, ei pot auzi chiar mai bine decât înainte, adăugă mica lor surioară.

— Dar femeia bolnavă adusă cu targa, spuse băiatul înalt, aceea era cu adevărat bolnavă, nu se prefăcea, sunt sigur de asta.

— Da, confirmă fratele său; ea s-a ridicat şi a plecat după ce Iisus i-a vorbit.

— Dar ai văzut că nu era tocmai vioaie, îl contrazise mama. Ea se sprijinea încă de braţul fiului ei.

— E normal să fie aşa, pentru că femeia nu mai umblase de mult timp pe jos, pe picioarele ei.

— De unde vin toţi aceşti oameni? întrebă Simon.

— De pretutindeni. Aşa se pare, spuse ţăranul. Un negustor

de lână îmi spunea săptămâna trecută că a văzut familii întregi pe care le cunoştea şi care veneau de departe, din Ramah, Şunem şi Naim. Şi-au adus cu ei şi catâri şi vreo două capre pentru lapte.

— E multă lume şi din Nazaret, presupuse Simon, dacă el trăieşte acolo.

— Nu, şi asta e foarte ciudat, răspunse ţăranul. Foarte puţini vin din Nazaret. Dacă e aşa de mare, ai zice...

— Poate că oamenii de la el s-au obişnuit cu ciudăţeniile lui, sugeră băiatul cel mic.

— Cei de acasă nu prea iau în seamă când vecinii lor fac ceva deosebit, când cioplesc lemnul cu măiestrie sau când ţes covoare cu iscusinţă, când cântă frumos... spuse mama. Ei gândesc că dacă omul cu pricina a crescut împreună cu ei, nu poate fi mare lucru de capul lui.

— Da, asta e! conchise capul familiei. Mulţi oameni de la ţară habar nu au ce se petrece în jurul lor şi se dau în vânt după ce se întâmplă în Betsaida, iar cei din Betsaida râd de oraşul lor şi îi invidiază pe cei din Cana, şi...

Simon râse şi spuse că şi el crede că lumea din Cana socoteşte că totul în Ierihon este mai interesant, în timp ce oamenii din Ierihon tânjesc să vadă lucruri mai interesante la Ierusalim.

— Şi eu aş vrea să văd Ierusalimul, murmură visător băiatul cel mare.

— Uite! Să o luăm de pildă pe fata noastră Iudith. Mama puse o mână stacojie pe braţul fetei.

Iudith, aparent conştientă de ceea ce avea să urmeze, plecă ochii timid şi zâmbi când mama continuă:

— Ea cântă la ţiteră mai bine decât oricare altă fată şi biata ţiteră o avem în familie de trei generaţii. Şi crezi că lumea de pe aici se sinchiseşte de felul în care cântă? Nu, deloc! Trebuie să te duci la oraş dacă vrei să auzi pe cineva cântând pe strune.

— Aş dori să te aud cum cânţi, spuse Simon şi obrajii drăgălaşi ai fetei se îmbujoră.

— Azi n-avem timp de aşa ceva, spuse tatăl morocănos, întorcându-se pe arie.

— I-am spus să-şi ia ţitera cu ea şi să cânte pentru oameni în timp ce Tâmplarul nu vorbeşte, spuse mama.

Simon încuviinţă politicos. Toţi se întoarseră la îndeletnicirile lor, însă fără tragere de inimă. Simon îi salută şi îşi văzu de drum către asfinţit. Aşa deci... oamenii din Nazaret nu au fost prea impresionaţi! Ăsta nu e un semn bun. Simon se gândi că trebuie să fie ceva... Chiar şi în sânul familiei pe care tocmai o întâlnise nu erau toţi de aceeaşi părere cu privire la aceste întâmplări stranii. Încă se mai contraziceau dacă Tâmplarul din Nazaret este un tămăduitor real sau un şarlatan. Poate azi se va face puţină lumină asupra acestei probleme, cel puţin aşa spera Simon. El spera ca nazarineanul să se dovedească a fi doar un om cu darul vorbirii, care ştia să-i încurajeze pe oamenii bolnavi şi suferinzi: căci lumea ar fi o instituţie mai sigură dacă nimeni n-ar umbla cu înşelătorii, nici chiar în folosul altora. Şi luând-o zdravăn la picior, absorbit în gânduri, se întreba dacă fata cu ochii mari şi surâs galeş cânta într-adevăr la ţiteră. Nu prea părea... îşi spuse el.

În ultimele ore pe drumul principal se revărsa de pe potecile şi ulcioarele lăturalnice din ce în ce mai multă lume, venită cu tot felul de mijloace: căruţe înalte de piaţă pline cu oameni de toate vârstele, telegi trase de catâri, ici şi colo câte o roabă cu o bătrână firavă şi neputincioasă sau un copil plăpând, împinsă de câte un ţăran tânăr. Din când în când, procesiunii i se mai alătura o targă improvizată ce transporta un om vlăguit, o fetiţă care nu creştea sau un bătrân cu ochii plini de suferinţă. Grupuri de oameni veneau pe jos, cu zecile, apoi din ce în ce mai mulţi depăşindu-i pe cei bolnavi. Fiecare potecă, fiecare poartă deschisă, fiecare răscruce aducea alţi şi alţi oameni.

Simon simţi deodată dorinţa ca Tâmplarul să fie un om oarecare, un om care să nu facă mare lucru, dar care să aibă o voce captivantă,

să aibă darul de a-i face pe oameni să-l asculte şi să aibă încredere în el. Dar pe când privea această adunătură jalnică plină de speranţă, începu să dorească din toată inima să se poată face ceva pentru aceşti sărmani. Dacă Tâmplarul era un şarlatan, această gloată mizeră de dezmoşteniţi ai soartei oferea într-adevăr un spectacol tragic. Poate că Tâmplarul nu-şi dădea seama de răspunderea ce şi-o asumase. Dacă nu, atunci era timpul să o afle.

Era o privelişte cutremurătoare. De ce n-a putut nazarineanul ăsta să rămână în atelierul lui de tâmplărie? La ce bun să stârneşti atâta speranţă care nu putea duce decât la o cruntă dezamăgire? Aceşti nenorociţi, la urma urmei, se obişnuiseră să-şi ducă povara lor apăsătoare. Mulţi dintre ei erau chiar căliţi în purtarea jugului. Alţii veneau acum să-şi lase poverile la picioarele Tâmplarului. Ce cruzime dacă, după atâtea iluzii şi speranţe, se vor întoarce acasă cu inima zdrobită!

La o jumătate de milă la răsărit de Hammath, drumul se despărţea: cel din dreapta ducea către un sat şi apoi spre Cana; cel din stânga se bifurca la miazăzi spre provincia Samaria, iar înainte spre Ierusalim. în triunghiul de la răscruce fusese instalată o mică tabără care acum era gata de plecare. Se strânseseră corturile şi se încărcau în caravană. Cortul principal, viu colorat, era şi el pe cale de demontare. Vreo jumătate de duzină de cai splendizi, cu harnaşament bogat trepădau în aşteptarea călăreţilor.

Curios, Simon îşi încetini mersul şi privi nestingherit la pregătirile de plecare. Conducătorul grupului avea o înfăţişare foarte tinerească, să tot fi avut optsprezece ani; la fel şi camarazii lui. Purtau veşminte extravagante, ceea ce îi atrase atenţia lui Simon, facându-l să se apropie. Fără îndoială, gândi Simon, erau tineri nobili. Spre surprinderea lui, observă că tânărul stăpân arată spre el şi ordonă ceva unui servitor care se execută pe loc. Văzându-l că vine spre el, Simon să încruntă. Avea tot dreptul să stea aici pe piatră şi să se odihnească fără să dea socoteală nimănui.

— Locuiţi pe aici, în apropiere, domnule?

Servitorul, un bărbat înalt şi bărbos, cam de vârsta lui Simon, se înclină respectuos înainte de a i se adresa într-o aramaică ce se vorbea în Iudeea. Simon clătină din cap şi spuse că e din Betsaida.

— Dar asta nu e departe de aici, continuă servitorul. Ştiţi poate ceva în legătură cu Tâmplarul acela care a stârnit atâta mulţime? şi cu un gest larg, întinse un braţ arătând către şosea.

— Nu prea, spuse Simon. L-am văzut şi l-am auzit acum câteva zile şi sper să-1 văd azi din nou.

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, stăpânul ar dori să vă spună două vorbe, domnule.

— Cine este stăpânul tău?

— Iosif, prinţul Arimateii, spuse cu mândrie servitorul.

Simon se ridică şi-1 urmă. Cunoştea destul de puţine lucruri despre micul, dar fertilul principat Arimateea; aflat la miazănoapte, dincolo de Ramah, ţinutul fusese cedat fabulosului Hyrcanus şi urmaşilor săi, cu multe generaţii în urmă, drept recompensă evreilor de la miazănoapte pentru anumite favoruri de mult uitate. Ori de câte ori era menţionată Arimateea, cuvântul însemna bunăstare, „bogat ca un arimatean" era o expresie banală, pe care galileenii o foloseau fără a-i da mai multă atenţie decât oricărei alte expresii similare, ca de exemplu „şmecher ca un arab" sau „înţelept ca un şarpe".

Frumosul cort era acum demontat, iar slugile care mişunau îl strângeau cu grijă. Caravana se îndrepta spre drumul care ducea la Ierusalim. Tânărul prinţ stătea alături de calul său alb, discutând animat cu prietenii lui. Era un tânăr frumos, cu un zâmbet ce părea că nu-1 părăseşte niciodată, într-o ţinută elegantă. Simon fu îndată cucerit de persoana tânărului şi acceptă să stea de vorbă. Cerându-i respectuos şi curtenitor să aştepte, servitorul se apropie de stăpânul său şi-i spuse ceva în şoaptă, apoi îi făcu semn lui Simon, care înaintă oarecum neîncrezător, scoţându-şi tichia.

— Prietene, spuse prinţul, privind în sus la statura impozantă a galileanului care îi depăşea pe mulţi dintre ei, vreau să aflu câte ceva despre această gloată adunată şi despre omul care se spune că vindecă. Se vorbeşte că el se adresează unor mulţimi de oameni şi îi vindecă pe unii. Observând statura dumitale, m-am gândit că asta te-a ajutat să-l vezi şi să-l auzi mai bine.

— V-aş putea spune mai multe, domnule, spuse Simon. L-am auzit vorbind; are un glas ciudat şi lumea se agaţă de vorbele lui ca un marinar de o frânghie pe vreme de furtună.

— Bine, aprobă prinţul, privindu-şi prietenii. Omul are ceva imaginaţie, apoi, întorcându-se spre Simon, întrebă: Poate şi dumneata eşti marinar?

— Pescar, domnule, zâmbi uşor Simon şi continuă. Indiferent de ceea ce se spune despre el, oamenii de-abia mai respiră de teamă să nu piardă ceva, deşi nu sunt decât nişte vorbe simple.

— Ca de pildă? întrebă prinţul cu vădit interes.

— El vrea ca oamenii să fie buni unii cu alţii, asta-i tot, spuse Simon. Fiecare trebuie să fie îngăduitor cu celălalt şi să se ajute între ei, de la mic la mare şi de la sărac la... Simon ezită, iar prinţul, încruntându-se uşor, adăugă cu duritate cuvântul care urma firesc. Era clar că îl deranjase şi, pe un ton provocator, continuă:

— Aşa deci! Individul încearcă să-i aţâţe pe oameni! Toţi trebuie să fie generoşi, nu-i aşa? Săracul este la fel de bun ca şi un prinţ, nu asta a vrut el să spună?

— Nu, dacă am auzit eu bine, înălţimea voastră. În glasul lui Simon era acum o undă de demnitate înăbuşită şi se încruntă mai tare. Nu-i plăcu tonul arogant al acestui tânăr răsfăţat. La urma urmei, nu el avusese iniţiativa discuţiei şi nici nu se afla aici în faţa unei judecăţi. Dimpotrivă, continuă el cu curaj, Tâmplarul vrea pace între oameni. Dată un om este rău tratat de semenii sau opresorii lui, acesta trebuie să-şi găsească fericirea şi pacea în el însuşi.

— O gândire înţeleaptă...! replică prinţul sarcastic, deşi se domolise într-o oarecare măsură. Şi ce trebuie să facă un om ca să-şi găsească fericirea în interiorul său?

— Nu trebuie să se frământe pentru lucruri pe care nu le are, explică Simon, şi să acorde mai puţină importanţă celor pe care le are. Astfel, el se va elibera de grija că hoţii îi vor fura puţinele bunuri pe care le posedă.

— Şi după ce omul spune toate astea, şuieră prinţul printre dinţi, presupun că el trece prin mulţime cu tichia şi strânge bani pentru că-i sfătuieşte pe oameni să nu posede nimic. Toţi chicotiră pe seama glumei cinice a prinţului, în afară de Simon, care adăugă cu calm:

— El nu are tichie, înălţimea voastră. După ce Simon coloră puţin discuţia cu o sinceritate dezarmantă, urmă un moment de tăcere stânjenitor.

— Dar cu faptele acelea ciudate, întrebă prinţul, care e adevărul?

— Există mai multe păreri, domnule, spuse Simon. Unii pretind că au văzut înfăptuindu-se minuni, alţii încearcă să le explice şi mai există unii care le pun la îndoială.

— Servitorul nostru îmi spune că acum chiar erai în drum spre locul în care vorbeşte. Asta nu înseamnă că îl crezi cinstit? Singur că n-ai face atâta drum să-1 asculţi dacă l-ai socoti şarlatan.

— Sper să aflu acum, murmură Simon. Observând că prietenii prinţului dădeau semne de neastâmpăr, el adăugă cu respect: Pot pleca acum?

Prinţul ridică din umeri nepăsător, ca şi când ar fi vrut să spună că îi este indiferent dacă uriaşul pescar o ia din loc imediat sau dacă rămâne aici tot restul vieţii sale şi se sprijini de şa cu o mână încărcată de inele.

— Un moment, spuse el; încă ceva! Ni s-a mai spus că un om de prin partea locului, care-şi spune „profetul", a fost întemniţat de bunul nostru prieten, tetrarhul

că a prezis venirea unui răzbunător care va dărâma tronuri, îi va despuia pe bogaţi de avuţiile lor şi îi va elibera pe sclavi. Crede lumea că acest făcător de minuni are vreo legătură cu prezicerea?

— Este cu totul imposibil, înălţimea voastră! răspunse imediat Simon. Nimeni dintre cei care l-au auzit nu poate crede aşa ceva. După câte am aflat, Tâmplarul nu are nimic cu bogaţii, deşi părerea mea este că îi compătimeşte.

— Îi compătimeşte!? exclamă prinţul în timp ce ceilalţi din suita lui se priveau uluiţi. Ce impertinenţă! Drept cine se crede acest cerşetor ca să-i compătimească pe cei bogaţi?

Simon nu îndrăzni să comenteze imediat această observaţie meschină, dar făcu o strâmbătură zâmbind batjocoritor. Prinţul îi observă imediat iritarea şi ţinu să-l admonesteze cu acelaşi aer sarcastic.

— Dacă nu te deranjează, ia spune-mi, prietene, tu însuţi ce simţi faţă de bogaţi? Tu nu arăţi a om care să posede avuţii. Spune-mi adevărul: şi tu îi compătimeşti pe bogaţi? Dojana prinţului îl aduse pe Simon în pragul furiei, dar se strădui să se controleze şi răspunse:

— Nu, înălţimea voastră, eu nu-i compătimesc, spuse Simon fără teamă, privind drept în ochii tânărului, eu îi invidiez, aşa precum se aşteaptă ei. Mă uit printre gardurile lor înalte şi mă tânguiesc că nu am şi eu bogăţiile lor, pentru că ştiu că asta le place. Glasul lui Simon era tăios ca un bici şi continuă cu curaj: Ori de câte ori noi, săracii, încetăm să-i pizmuim pe bogaţi, suntem pedepsiţi pentru că-i lipsim de cea mai mare satisfacţie a lor!

Prinţul încalecă furios şi, ridicându-se în scări, strigă:

— Asta e. cea mai mare neruşinare rostită vreodată în prezenţa noastră!

— Bine, mormăi Simon morocănos, voi mi-aţi cerut-o.

— În ţara noastră, pescarule, pentru asta ai primi treizeci de lovituri de bici.

— La fel şi în ţara mea, ripostă Simon, şi pentru că nu mai avea ce pierde, adăugă: Mi s-a spus că cei mari sunt la fel peste tot. Ei plătesc adevărul cu lovituri de bici.

— Hai, pleacă din calea mea, strigă prinţul ridicând în aer cravaşa, însă prietenul său îi puse mâna pe braţ, oprindu-1.

— Nu, nu, Iosif! Hai mai bine să plecăm.

Prinţul dădu furios pinteni calului şi amândoi porniră în grabă.

Clocotind de indignare, Simon îi urmări pe tineri cu privirea până ce dispărură, depărtându-se în galop. Nu simţise niciodată un dispreţ mai mare pentru o creatură. Prinţul ăsta îngâmfat era curajos în tovărăşia prietenilor lui şi a câtorva gărzi înarmate. Dacă ar fi fost singur, ar fi fost blând ca un mieluşel. Simon ar fi dorit să-1 aibă pe prinţ în mâna lui măcar pentru câteva momente. Nu, nu i-ar fi făcut nimic rău, l-ar fi apucat doar puţin de frumoşii lui cârlionţi pe acest flăcău insolent, l-ar fi priponit de bordura vechiului puţ şi i-ar fi dat o bătaie zdravănă pe care ar fi trebuit s-o primească mai devreme. Simon era profund mâhnit. Nu avusese niciodată obiceiul să râvnească la bunurile sau privilegiile altora. El nu avea nimic împotriva bogaţilor; acum însă îi dispreţuia! Pe toţi, fără excepţie! Toţi erau la fel! La naiba cu ei, cu toţii!

Mergea alene pe drumul care ducea către Hammath, unde îi întâlni pe pelerini. Privind peste câmpie în direcţia Ierusalimului, el observă că grupul prinţului se oprise şi tinerii discutau între ei cu însufleţire. După o dezbatere destul de lungă, reveniră în galop la răscrucea aglomerată, unde oamenii se dădeau în lături, ţipând speriaţi pentru că veselul grup de călăreţi gonea nebuneşte, dând iama în masa compactă a gloatei. Bătrânii care nu puteau fugi erau culcaţi la pământ, cotigile răsturnate, copiii urlau îngroziţi. Zgomotoasa cavalcadă princiară îşi luă în cele din urmă tălpăşiţa, iar Simon rămase nemişcat, urmărind năucit uluitoarea scenă, cu muşchii încordaţi şi cu pumnii strânşi de o furie neputincioasă.

— Oameni călare! strigă el tare. Oameni curajoşi călare!

Satul adormit Hammath se dezvoltase şi se extinsese în ultima vreme, devenind un oraş cu cinci mii de locuitori şi populaţia încă mai sporea. Furnicarul mulţimii se adunase pe un teren dezgolit de pe care recolta fusese strânsă de curând, nu departe de drumul principal ce ducea spre miazănoapte, în jurul mulţimii masate în grupuri compacte mişunau vânzători purtând coşuri mari cu peşte afumat, chifle din făină de grâu şi orz, dulciuri şi smochine uscate pe care bâzâiau muştele, dar care îşi aveau clienţii lor printre cei de la marginea gloatei, care se aflau prea departe de punctul de intrare pentru a vedea ce se întâmplă.

Prinţul şi ceata lui de călăreţi se apropiară de marginea mulţimii, aparent iritaţi că nu puteau ajunge mai în faţă, acolo unde se afla Tâmplarul. Toată afacerea nu era decât un bâlci, un circ de ţară, gândeau prinţul şi prietenii lui, cărora le-ar fi plăcut să-i audă pe organizatorii acestuia anunţând cam aşa: „Suntem onoraţi să-1 avem azi printre noi pe înălţimea sa Iosif, prinţul Arimateii. Faceţi loc pentru înălţimea sa şi însoţitorii lui. Fiţi binevenit, Sire!"

Tâmplarul continua să vorbească cu glas domol, de neînţeles de la o atare distanţă. Râzând tare, zgomotosul grup princiar dădea târcoale mulţimii, îndemnându-şi caii înfierbântaţi care împroşcau cu balele lor umerii bărbaţilor şi femeilor care ciuleau urechile să-1 audă mai bine.

— Faceţi loc! strigau gărzile călare. Faceţi loc pentru prinţul Arimateii!

Oamenii întorceau capetele şi îi priveau indignaţi, dar nu se clinteau.

— Hei! Tu, pescarule! urlau prietenii prinţului. Fă loc pentru prinţ!

Dar Simon nu răspunse şi nici măcar nu se uită în direcţia lor. Fiindu-i imposibil să audă ceva, el dădu roată mulţimii şi descoperi un loc mai aproape de suprafaţa de teren ocupată cu tărgi, roabe şi cotigi cu oameni bolnavi, schilozi şi paralitici ce aşteptau ca Tâmplarul să-şi termine cuvântarea. Un ţăran tânăr cu părul stufos stătea alături de o targă improvizată pe care zăcea o bătrână cu mâna ei uscată făcută streaşină la

ochi pentru a se feri de soare; femeia privi spre Simon şi îi adresă un salut.

— Mama ta, presupun, şopti Simon.

— Bunica, răspunse tânărul ţăran.

— Ai adus-o să o tămăduiască?

— Aşa speră ea.

— Crezi că e ceva serios în povestea asta?

— Trebuie să fie ceva, murmură ţăranul cu asprime în glas, arătând cu degetul spre numărul mare de bolnavi şi ologi împrăştiaţi pe un sfert de acru. Dacă ar fi un şarlatan, l-ar lua lumea la bătaie cu pietre!

— Vorbeşte de mult? întrebă Simon.

— Da, vorbeşte de câtăva vreme şi bunica a obosit aşteptând.

— Ce necazuri are?

— Vârsta, spuse ţăranul aplecându-se la urechea lui Simon.

— Şi crezi că Tâmplarul poate tămădui de bătrâneţe?

— Nu, dar pe bunica poate... pentru că nu mai gândeşte ca lumea... a luat-o razna.

Simon se strecură şi mai aproape prin mulţime, străduindu-se să audă mai bine, dar nu-i parveneau decât frânturi din cauza forfotei, a strigătelor de deznădejde, a văicărelilor bolnavilor şi ţipetelor copiilor. Cu toate acestea, puţinele cuvinte pe care le desluşea erau rostite cu un glas magic, care te liniştea, care alina şi îmbărbăta, era un glas obsedant, care-ţi răsuna mult timp în ureche.

Din tot ce înţelegea Simon, un om putea stabili o legătură secretă cu Dumnezeu şi, dacă se hotăra să-şi afle fericirea în el însuşi, putea dobândi forţe nebănuite, forţe pe care nu le-a mai avut... Ca un prunc care, mergând de-a buşilea, încearcă să se ridice şi deodată îl apucă o mâna puternică, fermă...

învăţând să meargă cu Dumnezeu... doreşte să vorbească cu Dumnezeu. Prea adesea oamenii încearcă să vorbească cu Dumnezeu... dar numai în Templu... Vorbeşte-i numai Lui... Glasul Lui îl auzi mai clar când eşti singur cu El... O alianţă personală cu El. ... O viaţă tainică cu Dumnezeu... o înţelegere cu El... tu şi Dumnezeu, singuri... în cămăruţa ta... între cei patru pereţi ai tăi... Cu uşa închisă... El va asculta... El te va binecuvânta.

O persoană scunda de statură îl înghiontea pe Simon în coaste cu un cot ciolănos. El se întoarse şi dădu cu ochii de o femeie cu faţa schimonosită, purtând în braţe o fetiţă de vreo cinci ani, oarbă.

— Vă rog! i se adresă femeia tânguindu-se. Ajutaţi-mă să merg mai aproape! Sunteţi înalt şi puternic. Trebuie să mă ajutaţi!

— Rămâi aici unde eşti, în spatele meu, spuse Simon, şi când va sosi timpul, am să fac ce pot!

Tâmplarul vorbea acum despre lucruri şi fapte făcute pentru alţii. Era mai bine ca şi acestea să fie făcute în taină... Când faci daruri... fără surle şi trâmbiţe... în secret... să fie atât de tăinuit, încât să nu ştie stânga ce face dreapta. Numai Dumnezeu să vadă... Numai Dumnezeu să ştie. şi El te va binecuvânta.

Când Tâmplarul încetă să vorbească, mulţimea începu să se frământe. Acum, conform obiceiului, el avea să se ocupe de cei bolnavi. Oamenii începură să se îmbrâncească în încercarea de a ajunge într-un loc mai privilegiat şi nu mai ţineau seama unii de alţii. Timizii şi firavii erau pur şi simplu măturaţi din cale. Chiar şi printre cei bolnavi, rivalitatea celor care-i purtau întrecea orice închipuire. Simon ar fi vrut să* fie în faţă, să facă ordine şi să-i înveţe să se poarte cum se cuvine. El se aştepta ca Iisus să-i dojenească pe cei prea băgăreţi, dar se gândi că la urma urmei era greu să-i învinuieşti. Oamenii nu puteau fi politicoşi şi manieraţi când era vorba de viaţa sau de moartea unei fiinţe iubite.

Micuţa femeie din spatele lui era disperată şi plângea isteric. Îndemnând-o să se ţină de el, Simon începu să-şi croiască drum prin mulţime, dar îşi dădu seama că femeii îi va fi imposibil să facă uz de intervenţia lui, pentru că alţi oameni care veneau în urma ei o împingeau cu brutalitate, dând-o la o parte. Mai exista o singură cale practică: să ia el însuşi copila în braţe. Se întoarse şi întinse braţele, iar femeia, cu lacrimi de recunoştinţă îi încredinţă povara ei.

Era o înaintare extrem de anevoioasă prin masa de oameni ce părea neclintită. Simon îi implora, îi împingea, bombănea şi urla, încercând să câştige teren.

— Copilul acesta este orb! striga el pe diferite tonalităţi. Lăsaţi-mă să trec!

Şi tot aşa, până se trezi, în sfârşit, faţă în faţă cu nazarineanul, suficient de aproape ca să-l poată atinge. În comparaţie cu statura impozantă şi masivă a lui Simon, Tâmplarul avea un fizic plăpând, dar ceva în fiinţa lui, emanând de la el, îi dădea un aer autoritar, Simon percepu îndată acest lucru şi se simţi în inferioritate din această cauză. Ca vârstă, omul era mai tânăr decât el. Din oricare alt punct de vedere, Simon se simţea mai degrabă stângaci, ca un băiat crescut peste măsură. Se uită în jos în ochii lui liniştiţi, gravi şi pătrunzători. Ochii celuilalt îi susţinură privirea şi se luminară de un zâmbet prietenesc, ca şi când doi oameni apropiaţi se revedeau după o lungă despărţire. Faţa Tâmplarului era palidă. Broboane fine de sudoare îi periau fruntea pentru că era ostenit şi fusese o zi fierbinte.

Când Iisus puse mâna uşor pe ochii copilului, avea atâta blândeţe încât gestul lui păru o adevărată mângâiere. Copila era speriată de atâta zarvă în jurul ei şi stătea rigidă, cu pumnii ei micuţi strânşi la piept ca şi când ar fi vrut să se apere de lovituri. De la atingerea lui Iisus, ea se relaxă şi în ochi îi apăru o licărire de uşurare şi încredere. Pentru moment, însuşi Simon îşi simţi ochii înceţoşaţi când observă că Iisus îşi pusese mâna pe braţul său.

Era o senzaţie stranie şi pricepu îndată de ce copila se liniştise şi îi dispăruse brusc teama.

Iisus se ruga: închisese ochii şi se ruga încet, aproape în şoaptă. Ruga lui era adresată „Tatălui" său, ca şi când amândoi ar fi fost aproape, într-un loc tainic. Îl ruga încrezător pe Tatăl său să-i dea vederea acestui copil nevinovat. Apoi - aici glasul său căpătă o nuanţă de tristeţe şi de dorinţă înflăcărată -îl imploră în rugăciune pe Tatăl său ca toţi oamenii de pretutindeni care bâjbâie în întuneric să găsească lumina strălucitoare a dragostei Tatălui. După care - şi aceasta 1-a mişcat profund pe Simon - s-a rugat pentru toţi cei ce îi vor călăuzi pe orbi astăzi şi în zilele ce vor urma spre Lumina veşnică.

Simon-gândea că nu va putea suporta momentul atunci când se va întâmpla. Trase puternic aer în piept şi îşi înăbuşi un suspin. Lucrul de necrezut se înfăptuise sub ochii lui. De neînchipuit, dar se întâmplase! Iisus îşi retrase mâna uşor de pe ochii copilului şi îi atinse apoi cu vârfurile degetelor micii cârlionţi de pe fruntea transpirată. Încet, fetiţa ridică ochii miraţi, îi fixă într-ai lui şi zâmbi. Întoarse apoi capul şi privi la fel de mirată faţa lui Simon, văzând ochii înlăcrimaţi ai lui Simon, izbucni şi ea în plâns.

Iisus se întoarse să vorbească acum unui om sprijinit în cârje. Simon zăbovi îndelung până ce se simţi în stare să bâiguie câteva cuvinte de recunoştinţă. Privind spre el, Iisus dădu din cap şi îi surise prietenos, ca şi când ar fi vrut să spună că îi înţelege stingherea la.

Un murmur de uimire şi consternare străbătu mulţimea în timp ce Simon se întorcea cu copilul pe care îl ţinea strâns în braţe. Fetiţa mai plângea încă, speriată de larma din jur. Mama ei striga cu glas ascuţit: „E copilul meu! Oh, lăsaţi-mă să ajung la copilaşul meu!" până ce, în sfârşit, se făcu auzită, dar era în continuare împinsă, îmbrâncită, aproape purtată pe sus de lumea zguduită de emoţie. Era prea istovită ca să-i mai mulţumească lui Simon - fie şi cu un surâs -

când acesta puse copila în braţele ei lacome.

Copleşit încă de emoţia vie pe care o resimţise în prezenţa lui Iisus şi cu ochii scăldaţi în lacrimi, Simon îşi făcu drum anevoie prin şuvoiul mulţimii, apoi se opri şi rămase neclintit pe vârfuri, cu respiraţia întretăiată, în aşteptarea unei alte minuni, când simţi o mână apucându-l de mânecă. Se întoarse şi dădu cu ochii de faţa albă, transfigurată a prinţului Arimateii.

— Spune-mi, pescarule, îi ceru prinţul pe un ton autoritar, era copilul cu adevărat orb?

— Oh. înălţimea voastră, era cu desăvârşire oarbă şi acum poate vedea!

Prinţul îl înşfăcase pe Simon de mânecă, cerându-i insistent, cu ochii tulburi, să-i mai dea şi alte amănunte. Simon era însă prea tulburat să mai poată spune ceva, aşa încât se dădu la o parte din calea lui şi porni spre marginea mulţimii pentru a putea ajunge la drumul mare. Mergea ca prin vis, ca unul care dintr-o dată se transportase într-o altă lume. O ciudată siguranţă de sine pusese stăpânire pe el şi un sentiment curios de pace, care era de-a dreptul peste puterea lui de înţelegere.

CAPITOLUL VIII

Lysias era flatat şi surprins totodată când primi o notă din partea trufaşului bătrân saducheu, David Ben-Zadok. O tânără evreică, orfană, foarte instruită şi pricepută în domeniul clasicilor, solicita, scria David, o slujbă care i-ar permite să examineze biblioteca corintiană de curând achiziţionată de înălţimea sa, tetrarhul. Scrisoarea era în greacă, ceea ce-i plăcu administratorului, şi îi dădea de înţeles că David îl considera o persoană cu oarecare cultură.

Dar de ce acest bătrân legiuitor distant, care nu-şi ascundea dispreţul faţă de tetrarh, ar manifesta o preocupare pentru restaurarea acelor valoroase dar neexpuse pergamente, asta era ceva ce nu-şi putea explica. Un lucru era sigur: bătrânul nu se ostenise să facă o asemenea ofertă doar de dragul lui Antipa. Poate avea nevoie de o scuză pentru a arunca el însuşi o privire prin bibliotecă; era cunoscut drept un colecţionar pasionat de scrieri vechi. Lysias îşi pipăi uşor vechea cicatrice de la ureche - un gest involuntar care trăda o maximă concentrare - gândindu-se că trebuie că se ascunde altceva în spatele acestei oferte. Dar, oricare ar fi fost motivul care-1 îndemnase pe acest saducheu scorţos să recurgă la un asemenea vicleşug, propunând remedierea acestor suluri deteriorate, avea să constituie o notă bună pentru administrator când, la întoarcerea stăpânului

de la Roma, la primăvară, îi va putea arăta preţioasa colecţie într-o formă mult îmbunătăţită, întrucât chiar Lysias fusese acela care recomandase şi negociase achiziţionarea lor, iar tetrarhul îşi exprimase zgomotos nemulţumirea.

Foarte stânjenit de starea jalnică a vechilor suluri, Lysias încercase să-1 impresioneze pe înălţimea sa subliniind importanţa vechimii lor considerabile. Cotrobăind printre cele mai ponosite papirusuri care zăceau în coşuri de nuiele, el scoase la iveală un sul mucegăit şi i-1 întinse lui Antipa, care strâmbă din nas şi îşi feri brusc mâinile, ducându-le la spate.

— Acest sul, stăpâne, anunţase Lysias pe un ton plin de respect, a fost scris de Aristotel. El se intitulează „Direcţiile şi denumirile vânturilor" şi vreau să precizez, continuă Lysias, că acesta nu este o reproducere a unui scrib, ci este chiar originalul, scris de mâna maestrului!

— Ei bine, oricine l-ar fi scris, mormăise Antipa, pute. Şi nu vreau să stea nicăieri unde ar trebui să-1 privesc. Apoi, observând întristarea intendentului, tetrarhul adăugase: Sunt sigur că unii oameni s-ar mândri să aibă şi o pisică mumificată care i-a aparţinut lui Aristotel, cu zgardă aurită bătută cu smaralde, cocoţată pe o lespede.

Întorcându-se cu spatele, se apropiase de arcada balconului, unde se oprise,'şi râsese pe neaşteptate. II chemase apoi pe Lysias şi adăugase:

— Şi dacă ar pune mâna pe pisica lui Aristotel şi ar păstrat-o câţiva ani s-ar găsi apoi vreun expert cu bogate cunoştinţe în mumificarea pisicilor care, după ce o va fi studiat cu atenţie, va spune: „La naiba! pisica aceasta nu i-a aparţinut niciodată lui Aristotel! Este mult mai recentă şi, în afară de asta, Aristotel ura pisicile! Nu are mai mult de jumătate de secol!"

— Şi ce doreşte stăpânul meu să fac cu sulurile? întrebase Lysias resemnat.

— Pune-le înapoi şi păstrează-le la un loc uscat, unde să nu se deterioreze şi mai mult. Într-o zi, poate, le vom drege.

Lysias avea să se simtă mai bine când papirusurile corintiene vor fi restaurate. în afară de răspunderea sa faţă de aceste achiziţii extravagante, el avea pentru suluri şi un interes sentimental, pentru că şi el era corintian şi acelaşi roman care îi pustiise casa şi îl înrobise la vârsta de douăzeci de ani, îl distrusese şi pe vecinul său din casa Timotei, un bogat armator şi generos patron al artelor.

Familia Timotei fusese distrusă, iar vastele lor avuţii însuşite samavolnic. însuşi Timotei fusese omorât, iar neasemuit de frumoasa lui soţie îl urmase, luându-şi viaţa. Cei doi fii ai lor, Leander şi Filetus, colegi de şcoală cu Lysias, fuseseră trimişi să slujească drept scribi şi să ţină socotelile în lăcaşul prefectului Achea. Celălalt fiu mai mic, Dimitrios, care îşi câştigase o oarecare faimă locală ca atlet, fusese dus la Roma în lanţuri, dar se dovedise prea răzvrătit pentru a fi de folos în serviciul cuiva. Lysias se întreba adesea ce devenise frumosul şi neînfricatul Dimitrios - poate îl omorâseră în bătaie pentru nesupunere.

Jefuitorii Romani nu ştiuseră ce să facă cu scrierile. Exista o cantitate imensă de asemenea papirusuri şi nici unul dintre invadatori nu cunoştea suficientă literatură ca să identifice scrieri de o extremă valoare şi să le acorde atenţia cuvenită. Scrierile erau stocate într-o pivniţă umedă şi multe suluri erau în prezent indescifrabile; dar indiferent de starea lor fizică, multe asemenea scrieri erau adevărate comori cu valoare istorică. „Să dispui de un papirus scris de însuşi Aristotel! Chiar de mâna lui...!"

Desigur, cugeta Lysias, nu te puteai aştepta ca Antipa să aibă prea mult respect pentru vechi pergamente. Antipa era roman şi romanii nu venerau trecutul. Asta era treaba grecilor visători, să se ocupe de vechile scrieri mucegăite, de morminte, de epitafuri...

La nota bătrânului saducheu, Lysias răspunse îndată, mulţumind servil eminentului David Ben-Zadok pentru amabilitatea faţă de stăpânul său, tetrarhul, şi aştepta cu plăcere prezenţa tinerei persoane care se va ocupa de scrieri.

Lysias spusese adevărul. îl bucura perspectiva de a avea o tovărăşie mai atrăgătoare decât cea pe care i-o oferea bucătăria palatului. Când familia tetrarhului era plecată, palatul său părea foarte pustiu şi viaţa aici era atunci monotonă şi searbădă. Experienţa îl învăţase că, cu cât se amesteca mai puţin cu personalul de serviciu, cu atât se achita mai bine de funcţiile lui de intendent şi stăpânul avea să fie mai mulţumit de el la întoarcere. Ocazional, el se arăta prietenos faţă de grădinari şi îngrijitorii viei, doar cât să le încurajeze lenea şi nesupunerea. In privinţa personalului de la bucătărie, el descoperise că orice slăbiciune sau îngăduinţă în acest sector, ar fi desigur răsplătită cu lipsă de respect.

Noua angajată avea să fie retribuită corespunzător, ţinând seama de nivelul el ei de pregătire. Servitorii vor înţelege acest lucru fără să li se spună. Lysias o va invita pe fată să ia masa cu el. El spera ca tânără să fie o persoană agreabilă, deşi nu te puteai aştepta la prea mult dacă, după spusele lui David, era pricepută în clasici. Fetele atrăgătoare nu se pricepeau la nimic. Desigur, cele cu adevărat frumoase erau toate nişte proaste - toate, în afară de Salomeea. Salomeea era vicleană. Lysias o idolatriza, dar se şi temea de ea. Odată, când Salomeea băuse prea mult, îl încurajase pe Lysias să o sărute; ea preluase iniţiativa sărutului, lăsându-1 pe Lysias năuc şi cu genunchii tremurând. Apoi, îl pălmui sălbatic peste gură cu dosul palmei. Inelele grele îi însângeraseră buzele. Salomeea râdea isteric, îi plăceau jocurile dure. După acest incident nu 1-a pedepsit pe Lysias pentru „insultă". Dimpotrivă 1-a acoperit cu mângâieri. Dar vederea suferinţei şi mirosul de sânge cald îi procurau fiori stranii, spunea ea, îngrijindu-i rănile.

Uneori, chiar tetrarhul era obligat să rămână în camera lui timp de câteva zile până ce i se vindecau rănile de pe faţă. În aceste ocazii, doar bătrânului Glaucus, fostul majordom, îi era îngăduit să-1 îngrijească pe înălţimea sa. Lysias bănuia că Glaucus era deţinătorul multor secrete, presupunerea lui bazându-se pe ferocitatea animalică cu care îl ura Irodiada.

Nu era de condamnat că îl dispreţuia, pentru că Glaucus era un pârâcios fără asemănare. Ciudata slăbiciune a tetrarhului pentru el îi permitea lui Glaucus să trândăvească în după-amiezile de vară fierbinte pe cea mai confortabilă canapea din colţul patio-ului, cu o carafă de vin lângă el şi un câine gras, adormit la picioare ca şi când avea tot dreptul la luxul şi confortul pe care i le oferea. Acest gen de impertinenţă nu putea însemna decât un singur lucru, după Lysias: Glaucus ştia ceva despre Antipa şi Irodiada bănuia ce; atunci ea nu se mai controla şi dădea drumul pornirilor sale de scorpie bătrână şi veninoasă. Uneori trecea o săptămână întreagă când Irodiada şi Salomeea se evitau pe faţă, deşi, în prezenţa slugilor, amândouă se străduiau să se poarte cuviincios.

Într-o zi, cugeta Lysias, pe când sigila scrisoarea către David, aici, în palat, va fi mare bucluc, da, cine ştie ce s-ar putea întâmpla? Vulcanica Irodiada va erupe cu siguranţă şi atunci... să te ţii.

Viaţa la palat nu era doar suportabilă, ci chiar plăcută şi interesantă. Ester reuşise îndată să se facă simpatizată. Lysias păru dezamăgit, dar nu-şi arătă supărarea când ea refuză ospitalitatea pe care i-o oferise, explicându-i că ar fi neîmpăcată dacă i s-ar acorda anumite favoruri pentru care alţii ar invidia-o. , Ea îi mai reproşa că făcea risipă de mărinimie faţă de ea, lucru pe care nu şi-1 putea explica; însă, în general, lui Lysias ti făcu o atât de bună impresie încât îşi petrecu o întreagă după-amiază conducând-o prin palat; ordonă să se scoată husele de pe mobilierul din marea sală de festinuri şi o invită să ia loc pe masivul jilţ placat cu aur, tron al înălţimii sale, de unde ea formulase în gând o întrebare către regele Arabiei: „încă mai crezi că e imposibil?"

Apariţia ei la bucătărie, gata să-şi facă prieteni, dar nu peste măsură de dornică de intimităţi, îi conferi pe loc o poziţie superioară faţă de ceilalţi. Claudia a fost prima care a definit

situaţia foarte clar când a afirmat - după ce Ester îşi adusese singură farfuria la bucătărie şi se întorsese la îndeletnicirea ei:

— Îmi place de ea! Dacă ar fi fost cu puţin mai bună decât mine, probabil ne-am fi urât, dar ea este cu mult mai bună decât mine, aşa încât n-avem motive să ne urâm.

Munca la papirusurile corintiene era fascinantă, asemenea unui joc. Ester nu era chiar nefamiliarizată cu această îndeletnicire. Vechile scrieri aduse de Zendi de la Petra necesitaseră şi ele reparaţii. Trebuia să desfăşoare cu grijă banda lungă şi îngustă de papirus de pe sulul pe care era înfăşurată, întreagă sau bucăţi, să le întindă pe podeaua bibliotecii şi, acolo unde erau rupte, să le lipească. Dacă textul era foarte deteriorat, trebuia copiat cât se putea mai citeţ şi introdus cu o notă explicativă a restauratorului, precizând cât anume lipsea din text. Apoi înlătura mucegaiul de pe sulul de lemn şi îl redecora în negru şi auriu.

Uneori, fetele de la bucătărie veneau şi o ajutau să aşeze papirusul pentru a nu se dezlipi, iar Lysias asista şi el pentru a-şi exprima aprobarea.

În dimineaţa celei de-a treia zi de şedere la palat, după ce masa fusese strânsă, Claudia remarcă în treacăt că trebuia să meargă să-l hrănească pe „sălbaticul" din închisoare.

— Sălbaticul? repetă Ester ca un ecou. Nu ţi-e frică?

— Oh, nu, nu e decât o glumă! El nu este sălbatic, doar pare aşa pentru că are părul ciufulit şi e numai piele şi os, ca o pisică flămândă. Asta pentru că refuză să mănânce. Şi e foarte trist. Mă tem ca o să moară dacă nu mănîncă.

— De ce este întemniţat? întrebă Ester.

— Ah! Nu ştiu. Claudia făcu un gest cu mâna ca şi cum ar fi vrut să spună că nu o interesează povestea asta. Poate pentru că a vorbit prea mult, nu?

— El e profet, interveni Anna, fără convingere. El spune că va veni sfârşitul lumii.

— Şi pentru asta a fost întemniţat? întrebă Ester, aparent nepăsătoare.

— A fost mai mult decât atât, interveni Murza. El prevede răsturnarea cârmuitorilor şi a imperiilor şi că oamenii săraci vor fi bogaţi... şi...

— Da, e adevărat, confirmă Claudia. Asta spunea el. L-am auzit şi eu. Va fi iadul pe pământ...! Ce ar fi, Ester, să-i duci tu azi micul dejun? Aşa poate că-l vei auzi tu însăţi. Şi poate va mânca de dragul tău: Eşti aşa de frumuşică. Nu trebuie să te temi, nu-ţi face nici un rău.

Ester se prefăcu că se împotriveşte şi spuse că speră să fie bine păzit.

— Păzit? râse Claudia. Era acolo un vlăjgan de legionar de la Fort care-l păzea, dar asta a fost doar o zi; de atunci nu l-a mai văzut nimeni. Fără îndoială chefuieşte pe undeva, însă prizonierul este bine ferecat, iar cu el în celulă nu mai e nimeni care să-l ajute să evadeze.

Presupunând că Ester acceptase să-l hrănească pe prizonier, Claudia se duse la bucătărie să-i pregătească tava, alcătuind un platou apetisant cu mere roşii, diferite alte fructe, un biban afumat şi câteva turte din făină de orz.

— Uite mâncarea, spuse ea, şi ai aici cheia de la poarta temniţei. Deschizi uşa de la intrare şi acolo dai de un mic coridor. Celula lui e prima. în uşă este o ferestruică zăbrelită prin care îi strecori mâncarea şi vezi... să nu încerci să faci dragoste cu el, că nu e bine.

— În sfârşit, strigă Murza din cămară, are şi Claudia o dată dreptate. Nu merită să te apropii de el. Au mai încercat şi alte experte... şi n-au reuşit.

Un neaşteptat „pfui" întrerupse comentariul răutăcios al Murzei, venind parcă din partea sobrei evreice Anna.

— Înălţimea sa, explică Claudia copilăreşte, este însingurată şi neastâmpărată. N-ai văzut-o niciodată? Iar când Ester neagă dând din cap, Claudia suspină şi spuse pe un ton confidenţial: Înălţimii sale nu-i place să îmbătrânească; dar, de fapt, cui îi place?... Hai, vino să-ţi arăt drumul.

Dincolo de curtea de onoare se afla o potecă îngustă, mărginită de boschete, care ducea spre o construcţie masivă din piatră, la vreo două sute de iarzi. După ce-i dădu instrucţiunile de rigoare, Claudia se întoarse în bucătărie. Ester porni să-şi îndeplinească misiunea pe care şi-o asumase. Inima începuse să-i bată cu putere pe măsură ce se apropia de zidul ce împrejmuia închisoarea. Se întreba dacă Ioan Botezătorul o va recunoaşte. în zidul clădirii erau încastrate lespezi late de piatră pe care se putea sta; fără îndoială fuseseră puse acolo pentru santinele. Punând tava jos pe cea mai apropiată lespede de la intrare, Ester introduse uriaşa cheie, încercând, fără succes, s-o răsucească în broască, când o voce vibrantă, venită din fundul temniţei, o ţintui locului, explicându-i că cheia este îndoită şi îi sugeră să o apese în jos şi apoi să o răsucească puţin spre stânga.

Nu era nici o îndoială în legătură cu identitatea acelui glas obsedant. Chinuindu-se în continuare cu nărăvaşa cheie, fata apăsă cu toată greutatea pe uşa masivă şi aceasta se deschise în sfârşit cu un scârţâit jalnic.

— Aici, fiica mea, strigă vocea. Eşti. străină pe aici după cum se vede...!

Acum erau faţă în faţă la ferestruică şi se priveau prin întuneric.

— Tu eşti cu adevărat? murmură ea.

— Nu ne-am dat noi întâlnire aici?

— Oh, dar e atât de întuneric! Ai să te îmbolnăveşti!

' - E drept că îmi lipseşte soarele...!

— Dacă eu îţi dau să mănânci afară, n-ai să încerci să fugi?

— Nu, pentru că asta ţi-ar putea pricinui necazuri.

— Dar la palat nu e nimeni care să ştie şi căruia să-i pese, afară doar dacă n-ai încerca să evadezi. Recuperând cheia din uşa principală, Ester deschise celula şi Ioan apăru ferindu-şi ochii adânc înfipţi în orbite de lumina ce inundă încăperea. Luară loc pe lespedea cea mai lată şi ea aşeză tava între ei.

— Spune-mi pe unde ai mai umblat? Ioan mânca cu poftă, dar asculta cu atenţie păţaniile ei pe drumul spre Tiberia, sub înfăţişarea unui vagabond.

— Şi l-ai văzut pe acela despre care ţi-am vorbit? întrebă Ioan, nerăbdător să afle cât mai multe amănunte.

— Nu, dar am auzit despre el în ziua în care am sosit, un tânăr pescar cu care m-am împrietenit le-a povestit tovarăşilor lui pescari despre un Tâmplar ciudat, dar blând la înfăţişare şi glas, despre care se spune că vindecă boli şi adresează oamenilor cuvinte de mângâiere şi îmbărbătare, îndemnându-i să-şi poarte cu resemnare povara lor şi... încă şi pe acelea ale altora.

— Cu blândeţe, spui?

— Mi-e greu să cred că acest Tâmplar este acela despre care îmi vorbeai. Aici ea ezită să se aventureze într-o discuţie în legătură cu ceva despre care ştia atât de puţin. Poate că l-am înţeles eu greşit pe tânărul pescar, poate că te-am înţeles greşit pe tine. Mă gândeam la el ca la un om dur, cu vocea aspră, poruncitor şi pornit spre răzbunare. După cât se pare, e o greşeală.

— Mai spune-mi ceva despre el, copila mea, îi ceru el insistent.

Ester încercă să-şi amintească tot ce povestise tânărul ei prieten, pescarul visător. Tâmplarul vorbise cu un glas liniştitor, parcă venit dintr-o altă lume. Nu, categoric n-a fost vorba de o răsplată sau răzbunare divină; nici de ameninţări cu pieirea: nici ocări, bineînţeles. Omul le cerea semenilor săi să-şi afle fericirea în ei înşişi, chiar dacă nu se vor elibera niciodată din sclavie faţă de stăpânirea străină.

— Şi n-a fost vorba deloc despre răsturnarea atotputernicilor din scaunele lor şi răscularea săracilor?

Ester dădu din cap în semn că nu. După un timp oarecare, ea spuse:

— Am să mă duc eu însămi să-l ascult; sunt sigură că voi căpăta permisiunea să părăsesc palatul pentru o zi sau două, dacă omul nu va fi prea departe de aici...

— Fă-o, te rog, o îndemnă Ioan, şi află ce fel de om este. Apoi vino şi spune-mi. Se ridică şi se îndreptă spre celula lui, iar Ester răsuci cheia în urma lui.

— Mă doare că trebuie să fac acest lucru, spuse ea tristă.

Era pe la amiază când ajunse la căsuţa din Betsaida. Cu un strigăt de surpriză plăcută, Hanna alergă să o întâmpine la portiţă şi se îmbrăţişară cu căldură.

— Ai venit acasă! exclamă Hanna fericită. Sper că nu s-au purtat rău cu tine la palat.

— Nu, dimpotrivă, s-au purtat bine cu" mine. Mâine mă întorc la lucru. Apoi îi preciză că avea de îndeplinit o misiune specială.

Peste masă, Hanna îi cuprinse mâinile şi o pofti să rămână la prânz, însă Ester îi povesti întâmplarea cu pustnicul şi înspăimântătoarele lui preziceri, precum şi interesul lui deosebit în legătură cu Tâmplarul.

— Toată lumea este exaltată, spuse Hanna. Aici, noaptea trecută vecinii spuneau că a plecat din Hammath şi se îndreaptă spre noi.

— Mă miră că până acum nu te-ai dus să-1 asculţi, spuse Ester.

Hanna păru încurcată şi nu răspunse imediat.

— Putem s-o fac, draga mea, însă bietul Simon, care nu ştiu din ce motive s-a hotărât să doarmă pe corabie., poate veni acasă din clipă în clipă şi atunci trebuie să mă găsească aici. Mi-ar părea rău dacă nu m-ar găsi, iar el s-ar înfuria dacă ar afla că am plecat să-1 ascult pe Tâmplar şi m-am alăturat mulţimii; asta l-ar supăra foarte tare pe Simon.

— Hai să mergem după-amiază, Hanna, o rugă Ester. Vom fi înapoi înainte de înserat, pentru cină. După câte ştiu, Simon nu se întoarce mai devreme.

Amândouă se treziră absorbite şi mânate de şuvoiul mulţimii care se scurgea întruna pe şosea. Părea că toată suflarea din

Betsaida se pusese în mişcare şi toţi se îndreptau spre sud. Cei mai vârstnici îşi luaseră cu ei câte un baston care se afunda în praful gălbui al drumului. Cei mai tineri le-o luau înainte, iar bolnavii de toate vârstele erau şi ei purtaţi pe jos sau pe sus de acest uriaş curent care părea să nu aibă capăt.

Se vorbea puţin. Parcă orice discuţie ar fi fost deplasată în acest straniu pelerinaj. Graba care-i mâna pe oameni era contagioasă. Ester şi Hanna se găsiră îndată prinse de acest torent, fiind obligate să iuţească pasul. Repede! Repede! se auzea câte o exclamaţie şi îndemnuri din mijlocul gloatei care trecea asemenea unui tăvălug. „Se întâmplă ceva ce nu s-a mai întâmplat vreodată până acum şi poate nu se va mai întâmpla niciodată! Nu trebuie să scăpăm această minune! Fuga!" Ester şi Hanna priveau feţele încordate ale tovarăşilor lor de drum, apoi se uitau una la alta în tăcere, cu gâtlejul uscat şi îmbâcsit de praf, şi alergau şi ele gâfâind în ritmul impus de mulţime, înfricoşate parcă de ceea ce avea să se întâmple... Dar, indiferent dacă era sau nu Tâmplarul lui Ioan, acesta reuşise să trezească la viaţă mica Galilee adormită, transformându-i pe paşnicii galileeni conservatori într-o gloată bezmetică.

Nu era nevoie să întrebi încotro s-o iei! La o milă spre miazăzi de Betsaida, un drum proaspăt bătătorit cotea brusc către asfinţit, traversând un crâng, apoi o vie, tăia o împrejmuire din piatră, trecea printr-un braţ de râu mocirlos şi dădea în cele din urmă într-o pajişte pe care se afla un furnicar de mii de oameni.

Pe un dâmb, în faţa mulţimii care se îmbulzea fără nici o consideraţie pentru cel de alături, stătea bărbatul pe care veniseră să-l vadă. Părea că tocmai sosie, deoarece încă nu vorbea. Aştepta cu mâinile împreunate şi cu o privire pierdută, ca într-o contemplare mistică, liniştită, a munţilor îndepărtaţi. Pe faţa lui nu se citea nici un semn de surpriză sau mulţumire Pentru imensul auditoriu pe care îl avea dinainte. Ridică mâinile într-un gest care potoli mulţimea,

apoi le lăsă în jos, semn prin care cerea oamenilor să se aşeze, dar nimeni nu părea dispus să respecte îndemnul, fiecare vrând să vadă ce va urma. Repetă calm gestul şi lumea aflată în imediata lui apropiere se aşeză. Apoi, asemenea unei maree, oamenii se supuseră şi se aşezară fiecare pe locul unde se afla. Tâmplarul întinse o mână peste mulţime şi de-abia atunci se făcu linişte deplină, stranie, nu o linişte în care nu se mai auzea nici un zgomot, ci mai curând o pace care-i înrudea, îi unea pe toţi într-o calmă reculegere, în care nimeni nu mai crâcnea pentru că 1-a împins vecinul cu cotul sau 1-a atins cu o poală de îmbrăcăminte jerpelită.

Când el începu să le vorbească, Ester îşi reaminti îndată de ceea ce tânărul Ionică spusese despre glasul lui. Vorbea fără efort şi cuvintele sale alunecau lin, ajungând clare până la ultimul om aflat la marginea insolitei adunări. Lucrul cel mai surprinzător în legătură cu glasul lui era că acesta părea că ţi se adresa direct ţie! Numai ţie! Era în vocea lui un îndemn blând, liniştitor! Hai, vino să stăm de vorbă, noi doi..."

Vorbea despre viaţa binecuvântată, despre bogăţia interioară. Cât de puţini oameni au înţelepciunea să-şi dorească acea viaţă perfectă. O viaţă eliberată de teamă şi de prevestiri sumbre, eliberată de griji şi suspiciuni, eliberată de sudoare lăcomiei pentru lucruri efemere. Aceasta era viaţa pe care el o oferea; aceasta era o viaţă de pace durabilă, într-o lume zgomotoasă şi tulbure.

Ester se simţea ca învăluită de vraja cuvintelor lui şi îndată i se păru că toată tensiunea adunată în trup îi dispare şi un calm desăvârşit pune stăpânire pe toată fiinţa ei. Niciodată până acum nu-şi dăduse seama că fusese într-o continuă încordare şi zbucium. Calmul şi pacea! Tâmplarul făcea apel la spiritul ei. El tocmai definea termenii acestei păci sufleteşti. Oricine o poate dobândi; nu trebuie decât să o ceri, trebuie s-o cauţi, trebuie să te străduieşti să o obţii şi, dacă este nevoie, să suferi pentru ea.

Este ca apa vie pe care o scoţi dintr-un izvor nesecat. Când ai băut o dată, nu mai poţi trăi fără ea. Te poate costa multe sacrificii, dar vei vedea că merită preţul. Ester asculta visătoare şi i se păru că nici un preţ nu este prea mare. Poate aşa se va simţi mâine...! Oricum, i se părea că îi este la îndemână astăzi, aici, sub vraja glasului său.

Pacea personală, spunea Tâmplarul, îţi dă o putere personală; nu aceea pe care lumea o oferă pentru satisfacerea ambiţiilor, ci puterea, forţa păcii împărăţiei Tatălui ! Dacă trebuie să laşi totul pentru obţinerea păcii interioare, fa-o! Dacă un asupritor îţi cere haina de pe tine - dă-o, dacă-ţi cere cămaşa - dă-o şi pe aceasta, dar păstrează-ţi pacea. Nu căuta dreptatea. S-a vorbit mult prea mult despre dreptate, dar nu despre milă.

Există o veche zicală, continuă el, în care strămbunii noştri credeau şi o puneau în practică: „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte".

Ester fusese crescută în spiritul acestei zicale. Indiferent de nedreptatea pe care ţi-o face cineva, acest cod nescris al dreptăţii recomandă să plăteşti la fel, însă Tâmplarul sfătuia ca acest dicton să fie îndreptat în folosul păcii şi al milostiveniei. De acum încolo - dacă vreţi să dobândiţi o viaţă fericită - va trebui să nu faceţi altora ceea ce vouă nu vă place... ci să faceţi altora ceea ce vă place şi vouă. Viaţa fericită suna foarte atrăgător. Ester îi şi simţea parcă mireasma şi bogăţia. Închise ochii şi se lăsă transportată; apoi, brusc, scutură capul şi îşi aminti că are de împlinit un jurământ făcut în spiritul acestei zicale: „ochi pentru ochi, dintre pentru dinte".

Tâmplarul încheia acum cuvântarea şi, spre surprinderea mulţimii, se aşeză jos, pe iarbă, părând istovit. Oamenii începură să se agite; unii îşi îndreptau spatele şi îşi întindeau picioarele amorţite de o prea îndelungată neclintire. Smulsă din reverie, Ester privi spre Hanna care părea şi ea cuprinsă de aceeaşi stare, dar nu-i adresă nici un cuvânt şi o privi buimăcită; după un timp, femeia spuse:

— Ester! Nimeni pe lumea asta n-a vorbit vreodată ca el.

— Se petrece ceva foarte neobişnuit, încuviinţă Ester.

Hanna se aplecă mai mult spre ea şi tocmai era pe punctul să mai facă o observaţie când un murmur se ridică din rândul mulţimii care începu să freamăte din nou.

Doi copii - un băieţel de şase şi o fetiţă de patru ani - alergară şi urcară în grabă mica pantă a colinei pe care se afla Tâmplarul şi i se aşezară fiecare de-o parte şi de alta. Poate că el le făcuse semn. Dar nu - deoarece mamele lor se şi grăbeau să-i aducă înapoi. Tâmplarul întinse braţele, părând că insistă ca micuţii să rămână cu el. Îndată, alţi copii se desprindeau de lângă părinţii lor şi alergau spre el. Tot mai mulţi copii se îmbulzeau să ajungă cât mai aproape de el. Cu toţii se aşezară la picioarele lui, clipind des în lumina soarelui, părând absorbiţi de ceea ce le spunea cu un glas ce nu putea fi auzit decât de ei. Ca urmare a acestei invitaţii irezistibile, o mulţime de alţi copii năvăliră din toate direcţiile poticnindu-se nepăsători de picioarele peste care treceau. Printre ei, o mică făptură trudea jalnic în sus încercând să urce pe pantă, sprijinindu-şi trupul firav în cîrje. Observându-1, Tâmplarul făcu semn copiilor să se dea la o parte şi să-i facă loc băiatului infirm.

Din piepturile celor aflaţi destul de aproape pentru a vedea ce se întâmplă, izbucniră exclamaţii de uimire. Tâmplarul, fără să-şi întrerupă blânda convorbire cu cei mici, întinse o mână după cârja copilului. Băiatul ezită înainte să i-o dea, dar apoi rămase drept pe ambele picioare şi încrezător. Încercă să facă un pas, apoi altul şi altul, după care, uimit şi el de ce i se întâmplase, îngenunche şi îşi ascunse faţa în poala Tâmplarului, plângând cu suspine. Tot aşa făcură şi ceilalţi.

Vocea lui deveni apoi vibrantă şi se adresă întregii adunări:

— Aceşti copii vin la mine pentru că, în nevinovăţia lor, ei aparţin împărăţiei Tatălui. Şi dacă voi vreţi să intraţi în această împărăţie, trebuie să veniţi cu inimă de copil.

El li se adresă din nou copiilor, care se ridicară cu toţii.

Copilul care fusese schilod cobora acum panta cu ochii scânteietori. Atentă la întâlnirea băiatului cu părinţii, care se înghesuiau în faţă pentru a-i veni în întâmpinare, mulţimea nu observă numaidecât că Tâmplarul se retrăsese de cealaltă parte a colinei. Oamenii rămăseseră pe loc, socotind că după ce se va odihni - deoarece părea cu adevărat foarte obosit - el se va întoarce şi le va vorbi din nou… Curând însă deveni clar că întâmplările din ziua aceea luaseră sfârşit. în grupuri şi pe familii, lumea începu să se împrăştie. Mai că nu se auzea nici o discuţie în timp ce imensa aglomerare de oameni se destrăma şi se îndrepta înapoi, spre drumul principal.

Hanna şi Ester, mână în mână, prea emoţionate pentru a putea vorbi, îşi târau încet picioarele alături de oamenii adânc tulburaţi de cuvintele auzite care le-au permis să arunce o scurtă, misterioasă privire într-o împărăţie ce nu aparţinea acestei lumi...

Mult înaintea lor, Simon mergea cu paşi mari, singur, cu umerii aduşi şi capul plecat. Când îl zăriră, femeile se priviră mirate, dar nu-şi spuseră nimic o bucată de drum, apoi Hanna murmură:

— Acum ştiu ce-1 frământă pe Simon. E vorba de Iisus.

Santinela, un tânăr înalt şi chipeş, păşea cadenţat şi ferm în faţa temniţei când Ester îşi făcu apariţia în dimineaţa următoare, aducând tava de mâncare pentru Ioan. Deveni imediat atent la apropierea ei, o salută politicos şi o cercetă deschis, apoi încuviinţă cu o privire luminoasă.

— Ai venit să-1 hrăneşti pe prizonier? întrebă el, în ciuda evidenţei, şi când Ester zâmbi dând afirmativ din cap, tânărul adăugă: E un tip norocos!

— Da... este oare? rosti Ester tărăgănat. Un loc atât de frumos pentru a-ţi petrece aceste minunate zile de toamnă!

— Dă-mi mie tava, spuse santinela şi puse jos lancea, înaintând spre ea. I-o dau eu şi, în timp ce el mănîncă, noi ne vom cunoaşte mai bine. Numele meu este Algerius.

— Şi al meu este Ester. Ea zâmbi, dar nu-i dădu tava. Fata de la bucătărie Claudia, pe care o aşteptai în locul meu, îţi trimite nişte

turtă dulce. Eu mă duc să-l hrănesc.

— Nu ştiu nimic despre asta, ezită santinela, scoţându-şi coiful greu şi frecându-şi sprâncenele. Dacă află căpitanul, mă biciuieşte. Şi apoi - vocea lui coborî conspirativ - mi-ar face plăcere mai degrabă să stau aici şi să discut cu tine.

— Despre ce? întrebă ea cu o răceală bruscă.

Algerius îşi puse din nou coiful şi îşi luă lancea.

— Spui că o cheamă Claudia?

— Da! Am eu grijă de prizonier şi nu trebuie să te grăbeşti să te întorci.

— Atunci uite cheia.

— Am şi eu una.

— Sigur nu ţi-e frică?

— De prizonier? Nu, dimpotrivă, mi se pare chiar foarte respectuos. Ea puse tava jos, pe lespedea de la intrare.

— Nici mie nu-mi este, mormăi tărăgănat santinela cu un rânjet.

Îi dădu timp lui Algerius să se depărteze, apoi deschise uşa şi îl pofti pe Ioan să iasă la soare.

— Am auzii că i-ai spus santinelei numele tău, zise Ioan, când se aşezară amândoi.

— N-ai vrea să-mi spui Ester? îi dădu o cană cu suc de struguri pe care el îl mirosi neîncrezător. Nu este fermentat, spuse ea. L-am stors acum câteva minute. Claudia mi-a spus că nu bei vin.

— Eu sunt un năzărit. El atinse cana cu buzele ca să guste, apoi sorbi cu poftă.

— Cei din Nazaret nu beau vin?

— Asta nu înseamnă că sunt din Nazaret. Sunt un năzărit, ceea ce este cu totul altceva. Există un ordin monastic cunoscut la noi sub numele de năzăriţi. Noi facem un jurământ sau, ca în cazul meu, acesta îţi este impus încă de la naştere: curăţenie, sărăcie, abstinenţă.

Ester îi oferi apoi castronul cu turte din fainã de grâu. Ioan puse cana jos şi rupse o bucăţicã de turtã.

— Asta nu mi se pare cinstit, îndrăzni ea, să ţi se impună un jurământ încă din pruncie.

— Dar n-am regretat asta niciodată, replică el. Este o viaţă bună. În ochii lui adânci apăru o licărire neaşteptată. Iar numele meu este Ioan. Mi-ar face şi mie plăcere ca, după o atât de lungă absenţă de acasă, să-mi aud numele rostit de un prieten.

— Ce viaţă însingurată ai avut!

— Nu, până de curând. Mi-am petrecut mulţi ani în singurătate, urmându-mi jurământul de năzărit, dar aceştia i-am petrecut sub cerul liber. Şi n-am fost nefericit. Dar aici, în închisoarea asta întunecoasă, sunt tare mâhnit, fără prieteni şi ciudat de copleşit de presimţiri. Se întoarse către ea şi o privi neliniştit. Spune-mi, fiica mea, l-ai putut vedea?

Ea spera să amâne cât mai mult cu putinţă aceste întrebări, fiindcă nu se simţea încă pregătită să răspundă satisfăcător.

— Da, Ioane, l-am văzut şi l-am auzit ieri după-amiază. Era o mulţime cum nu am mai văzut până acum. Oamenii se adunaseră în jurul lui, pe pajişte, nu departe de Betsaida. Am fost uimită să văd atâta lume. Mă întrebam de unde veniseră. Era...

El îi privea atent expresia feţei în timp ce fata se străduia să întârzie momentul când va trebui să-i spună ce fel de om văzuse. Pentru a-i curma ezitarea, el spuse:

— Ai fost dezamăgită, bănuiesc!

— Nu, Ioane. Nu am fost dezamăgită, dar mă tem că tu vei fi. Acest om nu pare să fie un răzbunător. El vorbeşte cu cel mai blând şi mai captivant glas pe care l-am auzit vreodată, o voce calmă, care îţi dă o mare linişte interioară. El nu vorbea despre pedepsirea nelegiuiţilor, nici nu spunea că cei puternici vor fi răsturnaţi din scaunele lor şi nici că cei săraci le vor lua locul. Vorbea însă de pace şi curaj pentru cei sărmani. Ester făcu o pauză lungă. Şi copilaşii se strângeau în jurul lui şi... a vindecat un băieţel infirm.

Ioan îşi pironi privirea pe uşa închisorii şi oftă adânc.

— Ia-o de la capăt, spuse el brusc, şi povesteşte-mi totul.

Ester începu astfel cu începutul şi-i povesti tot ce-şi putea aminti: lumea care alerga pe drum, gonind spre locul unde vorbea, imensa gloată adunată pe pajişte şi glasul liniştit care străbătea până departe şi care părea totodată că nu-ţi vorbeşte decât ţie, liniştea şi senzaţia aceea stranie de pace...

— Încă mai păstrez şi acum puţin din acest sentiment, adăugă ea visătoare. În timp ce el vorbea, această pace ciudată punea stăpânire pe mine atât de profund, încât aş fi dorit mai mult ca orice pe lume să nu mă părăsească niciodată.

Conştientă că Ioan se trezise din visarea lui şi că o ascultă cu cea mai vie atenţie, fata se întoarse către el şi continuă:

— Cred că fiecare din cei de faţă simţea la fel ca mine. Speram să nu se oprească niciodată, deoarece, în timp ce vorbea, inima mea vibra de emoţie şi tot ce mă frământase până atunci era uitat cu desăvârşire.

— După cât se pare, interveni Ioan, glasul său lucrează ca o vrajă asupra spiritului oamenilor, nu-i aşa?

— Sigur că tu înţelegi acest lucru, spuse Ester, pentru că atunci când te-am auzit vorbind mulţimii, toţi îţi ascultau glasul cu cea mai mare atenţie.

— Dar vocea Tâmplarului este altfel, bănuiesc!

Ea clătină uşor din cap, căutând cuvintele care ar putea ilustra cel mai bine diferenţa fără să-l jignească.

— Glasul tău, Ioane, m-a uluit şi m-a făcut să mă tem pentru ce va să vină, în timp ce glasul Tâmplarului m-a liniştit şi mi-a adus pacea. Pacea pe care o mai simt puţin şi azi; simt însă cum mă părăseşte treptat, câte puţin, şi-mi pare rău. Se opri din nou şi rămase tăcută. Ştii, reluă ea deodată, parcă cu mai multă convingere, eu cred că dacă cineva vrea cu adevărat să-l cunoască mai bine - să stea un timp alături de el - poate învăţa cum să şi-o păstreze!

— Poate mai sunt şi alţii care cred astfel, presupuse Ioan. Nu ţi-ai dat seama dacă se aflau lângă el prieteni mai apropiaţi?

— Nu, nu ştiu, n-am observat pe nici unul care să-i ţină tovărăşie acolo, pe colină, şi nici atunci când s-a îndepărtat de mulţime nu l-a urmat nimeni.

— Ester, de ce nu încerci să te apropii de el şi să stai cu el faţă în faţă? spuse Ioan. Dacă el e atât de bun, blând şi binevoitor, de ce n-ar vrea să-ţi vorbească?

— Dar ce drept aş avea eu să-i acaparez atenţia numai pentru mine, când şi aşa el este copleşit de atâta lume?

— Du-te la el cu un mesaj din partea mea! spuse Ioan poruncitor. Spune-i că mi-am dat viaţa pentru a prevesti venirea Celui Uns. Întreabă-l dacă ştie ceva despre asta - despre mine! Întreabă-l în numele meu dacă el este Cel pe care l-am prezis sau trebuie să aşteptăm venirea altuia!

Ester zâmbi uşor şi clătină din cap.

— Mă tem că n-am să pot face acest lucru. El nu e genul de om care să discute astfel de lucruri.

— Dar eu trebuie să ştiu! Nu vezi că întreaga mea viaţă depinde de asta? Nu vrei să încerci?

— Lasă-mă să mă mai gândesc, răspunse ea calm. Asta e o sarcină grea pentru o fată.

— De acord, încuviinţă Ioan. Este într-adevăr o misiune de mare răspundere pentru o fată sau pentru oricine altcineva: pentru un rabin, pentru Marele Preot sau chiar pentru tetrarhul însuşi! Dar tu ţi-ai asumat deja o foarte serioasă şi primejdioasă misiune, ceea ce dovedeşte curajul de care eşti capabilă. Fă asta pentru mine! O privi insistent, văzând-o hotărâtă şi tăcută, şi aşteptă.

— Voi încerca, şopti ea în cele din urmă.

Mai devreme, în dimineaţa aceleiaşi zile, a douăzeci şi Şasea din Tişri - o dată memorabilă pentru Simon - el se trezi în cabina strimtă a corăbiei sale, hotărât să plece din nou prin ţară, în căutarea mulţimii care-l urma pe Iisus. Era hotărât de asemenea ca; dacă împrejurările aveau să-i permită, să încerce

să se apropie cât mai mult de Tâmplar pentru a-i fi de folos şi a ţine deoparte mulţimea care îl asalta, ferindu-1 de grosolănia oamenilor. Nu dormise mai toată noaptea, gândindu-se ce ar trebui să facă, imaginându-se alături de Iisus pe care-1 proteja cu statura lui impozantă, ferindu-1 de năvala oamenilor,admonestându-i pe cei mai insistenţi. Bineînţeles că trebuia să facă cineva asta pentru Iisus şi de ce să nu fie el acela? El este înalt şi puternic şi lumea ar putea să asculte de cererea lui de a păstra ordinea.

Era singur pe corabie pentru că la căderea nopţii îl trimisese acasă pe tânărul Tadeu. Dorise să rămână singur cu gândurile lui şi nu ar fi vrut ca băiatul să sufere socotind că starea lui de spirit i se datorează cumva lui.

Înspre răsărit mijea o geană de lumină gri-albăstruie ce prevestea ivirea zorilor. Negura toamnei plutea deasupra apei, învăluind ţărmul într-un linţoliu cenuşiu.

Simon se îndreptă spre puntea din faţă, coborî o găleată cu care scoase apă şi se spălă pe faţă. Simţindu-se mai înviorat, muşcă dintr-o turtă trimisă de Hanna. Mesteca fără poftă, preocupat în continuare de posibilele întâmplări ale zilei care tocmai începea.

Se duse la pupă, încălecă bordul şi de pe puntea lui „Abigail", trecu pe cealaltă corabie „Sara"; se rezemă de balustrada tribordului şi scrută zarea spre munţii dinspre soare-răsare. întregul lanţ de munţi apărea acum într-o lumină rozalie,* privirea îi alunecă apoi pe ţărmul dinspre miazănoapte-răsărit. Dacă ceaţa s-ar fi ridicat puţin, ar fi putut vedea dacă vechea ambarcaţie a lui Iafet sau ce mai rămăsese din ea mai plutea încă pe mare.

Crezu că aude o voce pe ţărm şi întoarse capul, clipind des, încercând să străpungă negura. Dar nu văzu nimic.

— Heei! Heei! strigă el cu mâna pâlnie la gură.

— Heei! se auzi vocea, dar Simon se întreba dacă nu cumva era ecoul propriului său glas; dar nu, nu semăna cu vocea lui

Inima începu să-i bată cu putere în piept. Aşteptă şi ascultă, cu mâna pâlnie la ureche.

Zorile începeau să se ridice, trecând peste munţi şi revărsându-se deasupra mării. Scrută în continuare zarea prin ceaţa care se risipea, dar care încă mai învăluia ţărmul şi conturul vag al unei siluete ce se profila la marginea apei.

Străinul îi făcu semn cu mâna, iar Simon, după un moment de ezitare, îi răspunse cu acelaşi gest. Ici şi colo ceaţa se ridicase de-a binelea şi îl văzu din nou pe străin făcându-i cu mâna, strigându-1 pe nume.

— Simon!

Nu mai încăpea nici o îndoială asupra acelui glas!. Nu exista nici un altul asemănător în lume şi nici nu existase vreodată!

— Vin îndată! ţipă Simon sugrumat de emoţie. Îşi simţea gâtlejul uscat şi mâinile îi tremurau în timp ce cobora în bărcuţa care se clătina deasupra apei. El era vâslaş iscusit, dar oricine l-ar fi observat acum ar fi gândit contrariul când i-ar fi văzut stângăcia şi lipsa de îndemânare. Distanţa părea mare, dar în cele din urmă ajunse şi trase gâfâind bărcuţa pe nisip.

Vlăguit de emoţie, cu chipul crispat, se trezi buimăcit sub privirea calmă şi prietenoasă a lui Iisus. Simon se aruncă în genunchi. Îi simţi mâinile făcătoare de minuni pe umerii săi încovoiaţi şi imediat îşi zise că era aceeaşi senzaţie pe care o simţise când mâinile lor s-au atins acolo.... la Hammath.

Acum Iisus îi vorbea liniştit, dar ferm.

— Simon, fiul lui Ionas, am nevoie de tine.

— Dar eu sunt un om păcătos, Stăpâne! mărturisi Simon copleşit.

— Eu tocmai pentru asta am venit, să-i salvez pe păcătoşi, fiule, răspunse Iisus.

— Cum te pot ajuta, Stăpâne? Nu sunt decât un pescar. Acum glasul lui Simon de-abia se auzea, sugrumat de emoţie.

— Vei rămâne mereu pescar, Simon, spuse Iisus, însă începând de azi, vei pescui oameni!

Cu umilinţă, Simon se înclină adânc şi ochii i se umeziră. Acum mâinile dătătoare de forţă se odihneau pe părul lui des şi pescarul se simţi cuprins de o ciudată însufleţire.

— Vino! spuse Iisus cu blândeţe. Scoală-te, Simon, şi urmează-mă!

Şi Simon se ridică... şi îl urmă pe Iisus!

În loc să-1 conducă pe Marele Pescar spre drumul mare şi apoi spre miazăzi, spre Betsaida şi ţinutul din apropiere de Hammath - aşa cum se aşteptase Simon - Iisus o luă către miazănoapte, mergând de-a lungul ţărmului.

Îi ceruse lui Simon să-1 urmeze şi el ascultase; înaintau prin nisip, iar Simon se ţinea în urma lui cu câţiva paşi, fără prea mare efort pentru că Iisus mergea încet.

În felul acesta merseră în tăcere vreo jumătate de milă.

Marelui Pescar i se păru ciudat că acceptase să-1 urmeze pe Tâmplar atât de repede şi fără să crâcnească, fără să-1 întrebe măcar încotro se îndreaptă. El avusese de gând să plece azi prin ţară şi să-i slujească de bunăvoie drept scut protector împotriva hărţuielii nemiloase a mulţimii. El credea că poate face acest lucru fără să-şi schimbe cu nimic convingerile... Acum se părea însă că era aşteptat să i se alăture cauzei lui Iisus şi să „pescuiască oameni"... Dacă cineva, de exemplu slujnica Anna de la palat, l-ar fi întrebat cu o săptămână în urmă ce ar gândi dacă i s-ar cere să se numere şi el printre cei ce-1 urmează pe Iisus, el ar fi tras o înjurătură şi ar fi scuipat pe pământ.

Acum însă îl urma pe Iisus - şi încă având un,ciudat simţământ de pace: calmul misterios care-1 stăpânise o vreme, ieri după-amiază, revenise acum.

Vechea corabie a lui Iafet plutea leneş la ancoră, la vreo treizeci de iarzi de coastă, şi o bărcuţă sălta zglobiu la pupa ei. Fără îndoială, băieţii Zevedeu erau la bordul ei, pregătindu-se să plece la pescuit în larg.

Iisus încetini paşii şi se opri. Se întoarse şi-1 privi pe Simon cu un zâmbet cercetător, apoi privirea îi alunecă pe mare. Simon stătea alături de el nehotărât, frecându-şi bărbia. După un moment de cugetare, se duse spre una din bărcile aflate pe ţărm, o împinse în apă, se urcă în ea, luă vâslele şi începu să vâslească spre ţarcul cu rezerva de peşte viu.

Cu faţa la pupa, el îl privea pe Iisus care rămăsese pe ţărm. După o vreme, Simon ajunse la corabia pe care îl aşteptau Iacob şi Ioan. Iisus flutură mâna, se întoarse şi se îndreptă spre miazăzi către drumul mare.

CAPITOLUL IX

După două săptămâni de căutări de la dispariția Farei, toată lumea în afară de Voldi renunţă să creadă că fata ar mai putea fi în viaţă.

Cu o perseverenţă neobosită, dar şi cu speranţe din ce în ce mai slabe, credinciosul tânăr îşi continuă căutările, scrutând fiecare porţiune de teren pe care l-ar fi putut străbate în nesăbuita ei goană nocturnă.

Merse chiar până acolo încât cercetă prăpăstiile şi văgăunele adânci, neexplorate de el până atunci, în care ea ar fi putut să cadă; se afundă în mărăcinişurile unde s-ar fi putut pierde, întrebând fiecare păstor de pe păşuni atât de îndepărtate încât era imposibil să-i poată oferi vreo informaţie. Pe îndurerata Ione o exasperase cu întrebări până ce aceasta dispărea la vederea lui.

Ione cea de altădată, echilibrată şi stăpânită, era acum vrednică de milă. De la moartea lui Arnon şi dispariţia Farei, regele Zendi preluase slugile neajutorate; cele mai vârstnice se acomodaseră îndată obiceiurilor bine cunoscute ale gospodăriei regale. Dar neconsolata sclavă greacă părea buimăcită. Toţi credeau că Ione era pe cale să înnebunească.

După cum se spunea, Ione stătea toată ziua singură, în cel mai îndepărtat colţ al locuinţei servitorilor, izbucnind din când în când în văicăreli isterice; iar când cineva se apropia de ea, se retrăgea înfricoşată şi cu privirea rătăcită, de parcă se aştepta să fie lovită.

Pus la curent cu starea ei jalnică, Voldi îşi pierduse şi el orice speranţă că fata i-ar mai putea furniza vreun indiciu.

Desigur, erau mulţi aceia care-şi aminteau de teribilul jurământ pe care îl făcuse Fara când nu era decât o copilă, însă hotărârea ei de a porni într-o aventură atât de iresponsabilă întrecea orice închipuire.

Pentru a curma aceste speculaţii şi mai cu seamă pentru a-1 convinge pe nestăpânitul Voldi să nu-şi ducă la împlinire hotărârea de a o căuta în îndepărtata Galilee, regele şi consilierii lui au ţinut o consfătuire, întorcând lucrurile pe toate feţele. La sfârşit Voldi a fost chemat să afle rezultatul discuţiilor.

Descurajat şi bolnav, pentru că oboseala şi neliniştea nopţilor nedormite îl dovediseră în cele din urmă, el asculta răvăşit când regele Zendi îi comunică părerea unanimă. Era credinţa lor fermă, declară solemn Zendi, că nici o femeie tânără în deplinătatea făcultăţilor sale mintale - aşa cum părea Fara - nu ar fi încercat o expediţie solitară într-o ţară ostilă, cu intenţia de a-i asasina regele straşnic păzit. Aceasta era judecata înţeleaptă a consiliului, care socotea că orice efort în vederea căutării ei în partea aceea însemna un act de curată nebunie.

— Un detaşament de vreo mie de călăreţi încercaţi ar putea risca un atac al fortăreţei tetrarhului Antipa, situată la douăzeci de mile dincolo de Iordan, continuă Zendi; dar ca o fată de şaptesprezece ani să călătorească neînsoţită peste şaptezeci de leghe, într-un teritoriu înţesat de bandiţi, pentru a se răzbuna pe un rege în propria sa fortăreaţă, asta era o absurditate prea mare pentru a fi crezută chiar şi de un tânăr curajos şi viteaz pe care loialitatea, dragostea şi mâhnirea l-au dus la disperare.

Când Zendi termină de vorbit, urmă o lungă tăcere care sugera că Voldi îşi putea pleda cauza dacă dorea, dar el nu spuse nimic. Bătrânul Dumah îşi drese glasul şi luă cuvântul:

— Chiar dacă ea a fost destul de nesăbuită să încerce o astfel de

aventură, cu siguranţă că până acum a dat de o sumedenie de necazuri.

Voldi tresări şi ridică imediat capul.

— Vreţi să spuneţi, domnule, că ea ar putea fi chiar întemniţată?

— Poate şi mai rău, murmură Dumah.

Faţă de această afirmaţie, Voldi ţâşni de pe locul său şi căzu în genunchi înaintea regelui, strigând:

— Nu mai pot îndura această stare de lucruri, sire! Vă implor, lăsaţi-mă să plec în căutarea Farei printre iudei!

Bătrânul Mişma, aflat alături de rege, îi şopti ceva. Zendi îi făcu semn lui Voldi să se ridice şi îi spuse să aştepte afară. O oră bună se scurse până să fie chemat. Consilierii se ridicaseră de pe locurile lor şi păreau nerăbdători să plece.

— La cererea onorabilului tău bunic, îţi permitem să pleci, îţi vom da un certificat de cetăţean arab cerând liberă trecere prin toată Iudeea. Îţi dai seama că acest document nu are aceeaşi valabilitate ca în Macedonia, Petra, Cipru sau Roma. Dacă în Iudeea sau Galileea vei da de bucluc, e treaba ta, fiule. Noi îţi dorim numai bine, dar de se va întâmpla să nu te întorci, să ştii că nimeni nu va porni în căutarea ta.

În timp ce Zendi vorbea, ochii plini de recunoştinţă ai lui Voldi se opriră pe faţa întunecată a bunicului său. Ce om minunat era Mişma! Când regele termină de 'vorbit, Voldi se înclină adânc, iar Zendi îi puse o mână pe umăr şi îi ură drum bun.

— N-ar fi trebuit să te las, adăugă el.

— Dacă Maiestatea voastră ar fi fost în locul meu, îndrăzni Voldi, sunt sigur că aţi fi încercat.

— Ce arme vei lua cu tine? se interesă Zendi.

— Doar un pumnal, sire!

— Foarte bine; e mai bine să nu porţi arme vizibile şi încearcă să eviţi pe cât posibil orice dispută, oricât de măruntă. Şi nu scoate pumnalul decât dacă ai intenţia să-l foloseşti... încă ceva: trebuie să dispui de o sumă de bani convenabilă.

Inima lui Voldi tresări. El nu se gândise deloc la bani; nu purtase cu el niciodată şi nici nu avusese ocazia să-i folosească vreodată. Dar bătrânul Mişma îl uşură îndată de această grijă.

— Băiatul va dispune de fonduri îndestulătoare, sire.

Voldi apucă mâna bunicului său şi o strânse cu căldură. Zendi coborî de pe podium şi dădu să plece, dar se întoarse şi adăugă:

— Arabia ar trebui să se mândrească cu voi doi.

La rugămintea lui Mişma, Voldi îl însoţi acasă. Nu-1 văzuse de mult timp pe bunicul său în şa şi inima îi zvâcni în piept de admiraţie, văzând uşurinţa cu care îşi strunea armăsarul murg. Ţinuta lui tinerească în şa contrasta puternic cu faţa adânc brăzdată de trecerea anilor. Schimbară puţine vorbe înainte să ajungă la poarta locuinţei consilierului, unde se opriră cu caii alături.

— Să ne luăm rămas bun, deci!

— Înainte de asta, te poftesc puţin înăuntru.

Descălecară şi intrară în locuinţa luxoasă a consilierului Mişma. Acesta dispăru pentru câteva momente într-o încăpere alăturată şi se întoarse cu un chimir de curând confecţionat. Era burduşit cu bani şi aur, astfel încât Voldi era să-1 scape când îl luă din mâna bunicului său.

— Iată aici, băiete, suma de bani pe care ai moştenit-o.

— Nu era primejdios să ţii asupra dumitale atâta avere?

— Da, e adevărat, dar nu o am de prea mult timp.

— Atunci înseamnă că te-ai pregătit special pentru mine.

— M-am gândit, cel puţin cu două săptămâni în urmă, că ai să vrei să pleci după ea. Sunt foarte mâhnit, dar văd că nu te mai pot reţine!

Era un moment memorabil! Vorbeau încet, pentru că amândoi erau adânc tulburaţi.

— Nu sper să te mai văd. Sunt bătrân; glasul lui abia se mai auzea acum. Vorbea ca pentru sine. Visam să ajungi consilier, dar acum trebuie să renunţ la asemenea vise. Fie că o vei găsi sau nu, noi oricum

am pierdut această ocazie… Dar, în sufletul meu, nu te pot condamna pentru asta… Cu cât îmbătrânesc, concepția mea despre valori se schimbă. Fata este curajoasă. Nu e de mirare că tu o iubești într-atât încât să-ți riști viața pentru ea… S-ar putea să nu o găsești. Mă îndoiesc că ai să dai de ea. Dacă e pierdută, nu te grăbi să te întorci. Ai bani destui pentru încă multe alte călătorii… Dacă o găsești, însoarăte cu ea,dar nu o aduce aici. Veți fi amândoi nefericiți… Mișma se ridică anevoie și își puse amândouă mâinile pe umerii lui Voldi... Acum du-te, viteazul meu băiat, și liniștește-ți mama.

După scena tulburătoare din propriul său cămin, unde Kitra, mama sa, se străduia din răsputeri să-și domine durerea despărțirii, în cele din urmă nu se mai putu abține și izbucni în lacrimi. Voldi se duse apoi în galop să-și prezinte omagiile regelui, din mâna căruia primi prețiosul document de liberă trecere.

În ultima clipă, se duse să-și ia rămas bun și de la credincioasa Ione, însă slugile nu au putut să dea de ea. Încălecă pe calul său înalt și negru și se îndreptă în trap vioi spre cărarea care cobora în Valea Aisne.

La o distanță de câteva sute de iarzi în față, o femeie păși dintr-un tufiș și-i făcu semn cu mâna. Era Ione, subțirică și răvășită, dar surprinzător de însuflețită. Niciodată nu puteai fi sigur de reacțiile unei minți rătăcite. Ione, care se afundase într-o profundă melancolie și tristețe, acum părea aproape fericită. Voldi își frână calul și se opri alături de ea.

— Bunul meu Voldi! strigă ea emoționată. Du-te și găsește-o! Iată aici un mic dar pentru tine!

Fata îi înmână un pachețel; era aproximativ de mărimea unei pernuțe de copil și moale la pipăit. Era probabil o eșarfă pe care o împletise pentru el și o învelise într-o pânză bine cusută pe toate părțile.

— Să-l deschid acum, Ione? întrebă Voldi încurcat.

— Nu, nu! Nu e timp pentru asta! E doar un mic dar. Ea se întoarse zâmbind misterios şi îi făcu din nou semn cu mâna. Mergi cu bine, Voldi, şi să ai parte numai de bine, îi strigă, în» timp ce el dădea pinteni calului său Darik şi o porni în galop. Comportarea bizară a lui Ione îl tulbură, dar îi stârni şi curiozitatea în acelaşi timp. Cu câteva zile în urmă ea era de neabordat, deprimată şi cu privirea rătăcită, părând ieşită din minţi. Acum însă aflase despre intenţia lui de a pleca în căutarea Farei în Galileea şi era fericită! Poate că ea ştia mai mult decât spusese despre cele întâmplate în noaptea aceea când Fara dispăruse. El încercase să afle adevărul de la ea, însă Ione jurase să rămână mută. E posibil ca tăinuirea teribilului secret pe care-l deţinea să fi adus-o în starea jalnică în care se afla. In ciuda tuturor părerilor contrare, Fara se îndrepta neîndoielnic spre Galileea, intenţionând să-şi ţină jurământul! Voldi era pe pista cea bună; nu exista nici o îndoială în această privinţă, dar când încerca să examineze mai serios posibilele nenorociri pe care Fara le putea întâmpina, îşi pierdea orice nădejde de a o mai găsi în viaţă şi nevătămată.

În noaptea aceea se opri pentru hrană şi adăpost la un han unde trăgeau de obicei caravanele în trecere, situat în mijlocul unei mici oaze de la extremitatea cea mai sudică a Mării Moarte. După o cină mizerabilă, pregătită de o bătrână sfrijită şi morocănoasă,' el se interesă pe lângă hangiul ursuz, presupusul bărbat al bătrânei, dacă nu cumva fusese văzută prin partea locului o tânără şi frumoasă arabă, călare pe o iapă murgă, sau dacă se oprise pe aici cu vreo două săptămâni în urmă. Când Voldi văzu că posacul hangiu se încruntă şi scutură din cap, îl privi atent şi îl întrebă insistent:

— Eşti sigur că n-ai văzut-o?

— Cum aş putea uita o atât de ciudată şi plăcută făptură? Auzi, o femeie tânără care să călărească singură prin părţile astea! Nu, domnule! La naiba, o femeie tânără şi frumoasă pe aici... Poţi conta pe mine dacă e să-mi aduc aminte de o tânără

atrăgătoare! Bătrânul chicoti pe înfundate, iar când uscăţiva lui nevastă îl privi ameninţător, el râse într-un fel dezgustător.

Voldi făcu apel apoi la memoria bătrânei, dar nici aceasta nu-şi amintea să fi văzut o fată atrăgătoare, singură, călare, aici sau în altă parte, niciodată în viaţa ei.

Deşi era încă devreme după-amiază, nu-i mai rămânea nimic altceva de făcut decât să se retragă. Gazdele aprinseră un opaiţ şi îi arătară sordida cocioabă care-i fusese atribuită pentru noaptea aceea. îşi luă şaua la spinare şi se îndreptă spre mizera încăpere. Era obosit, dar nu putea încă să adoarmă. Se aşeză pe marginea aşa-zisului pat. în lipsă de altă ocupaţie se hotărâ să vadă ce-i dăduse Ione.

Scoase pacheţelul din centură şi cu vârful pumnalului îi desfăcu cu grijă legăturile. Era o treabă migăloasă şi enervantă, pentru că Ione făcuse treaba bine. în sfârşit, după ce reuşi să desfacă cusăturile fără să deterioreze pânza, scoase la iveală un obiect în faţa căruia făcu ochii mari de uimire. Bucata de pânză ascundea o coadă lungă şi grea de păr împletit! A cui altcuiva putea fi decât a Farei?

Voldi o luă în mâini cu veneraţie, o lipi de obraz şi o sărută. Ochii i se umeziră şi treptat în mintea lui şi făcu lumină cu privire la semnificaţia cadoului lui Ione. Îi scăpă o exclamaţie de surpriză şi totodată de bruscă înţelegere. Fara se ascunde sub înfăţişarea unui băiat! Aşa încerca Ione să-i spună să nu facă cercetări în legătură cu o fată! Trebuia să caute un bărbat! Cum îndrăznise Fara să-şi asume un asemenea risc? Aici, sub ochii lui, se afla o dovadă netăgăduită că aşa procedase ea.

Sărmana Ione! Nu era atât de nebună pe cât se credea şi Voldi se înveseli, dar nu pentru mult timp. Bucuria lui se risipi îndată, lăsând loc temerilor. Cum putea Fara să-şi păstreze falsa identitate în împrejurări atât de vitrege? Mai curând sau mai târziu va fi descoperită şi deghizarea ei se va solda cu ceva poate şi mai rău decât dacă şi-ar fi păstrat propria-i identitate.

După ore de veghe se culcă cu preţiosul trofeu sub cap. Trezit în zori, el o găsi pe taciturna lui gazdă trebăluind prin curtea grajdului.

— Vreau să te întreb ceva, spuse Voldi. Nu ai văzut un tânăr arab pe aici acum vreo două săptămâni, călărind o iapă murgă? [f]

— Da, unul ca ăsta am văzut, răspunse bătrânul. Era un tânăr frumos şi bine îmbrăcat. S-a oprit aici şi a dormit chiar în camera unde ai dormit azi-noapte.

— Ohh! Ce mai cameră, mormăi Voldi, strâmbând din nas.

— Nici celuilalt arab nu i-a plăcut, replică bătrânul rânjind. Să-l fi auzit ce ieşea din gura lui...! Pe onoarea mea, tânărul ăsta înjura mai ceva ca un marinar beat. În viaţa mea n-am mai auzit atâtea înjurături în gura cuiva. Unele din ele erau noi pentru mine, fiindcă nu le mai auzisem până acum.

Voldi îl privi o clipă încruntat, apoi izbucni în râs.

— E un băieţandru frumos şi necioplit, nu-i aşa?

— Da, domnule, într-adevăr! Trebuie să fi fost foarte bogat după felul cum se purta; ne comanda ca şi cum am fi fost sclavii lui, deşi trebuie să recunosc că nu era deloc zgârcit.

— De ce nu mi-ai spus aseară, când te-am întrebat?

Bătrânul îşi frecă bărbia, apoi, ca şi când ar fi înţeles brusc despre ce este vorba, privi cu ochii săi vicleni şi spuse:

— Dar m-ai întrebat de o femeie tânără! îl contrazise bătrânul. Se poate că acest tânăr de care mă întrebi să fi fost femeia de care te interesai aseară? îşi lăsă capul pe spate şi scoase nişte sunete ascuţite. Bănuiam noi că e ceva ciudat cu el! Hai! Hai! Bine, bine, oricum trebuie să-ţi spun ca în această oază n-am mai auzit vreodată pe cineva înjurând astfel - şi să ştii că noi am avut în gazdă tot felul de oameni, mulţi conducători de caravane şi cămile!

În drumul său spre Enghedi, Voldi izbucni în râs de câteva ori, dar avu şi momente de profundă mâhnire. Hotărât lucru,

Fara juca pe miză mare. Ea putea înşela o pereche de bătrâni ursuzi şi ramoliţi la hanul unde trăsese, dar până în Galileea mai era cale lungă.

La Enghedi, înfăţişarea unui tânăr arab care trecuse cu două săptămâni în urmă reveni îndată în memoria localnicilor întrebaţi.

— Un tânăr ţâfnos şi arogant? îl zugrăvi stăpânul hanului şi când Voldi dădu afirmativ din cap, el continuă: Da, îmi aduc aminte bine de el. Avea înfăţişare de om înstărit şi călărea o iapă zburdalnică, împodobită cu destulă argintărie pe căpăstru şi o cravaşă cu incrustaţii atât de scumpe că, în preţul ei, ar fi putut cumpăra totul din casa mea.

— Nu ţi s-a părut că acest tânăr era puţin nepoliticos? insistă Voldi.

— Da, puţin, rânji hangiul şi se încruntă. îmi trântea la înjurături în vreo trei limbi: aramaică, arabă şi greacă, iar slugilor, în latină. Nimic nu-i era pe plac.

Voldi se străduia să fie serios, deşi cu greu îşi stăpânea râsul.

— Ăsta-i individul pe care-1 caut, spuse el, nu mai încape îndoială. Când a plecat, nu ştii încotro a luat-o?

— Pe vechiul Drum al Sării. Spunea că se îndreaptă spre port şi dacă n-o fi fost jefuit înainte să ajungă acolo, a rămas în pielea goală în Gaza. Numai nebun să fii şi să ai curajul să te avânți călare de unul singur prin văgăuna aia blestemată, chiar şi ziua în amiaza mare!

— L-ai avertizat în legătură cu pericolele astea?

— Nu, nu i-am spus nimic, răspunse hangiul. Era atât de al naibii de sigur pe el şi apoi, nu era treaba mea să mă bag nepoftit în bucluc.

— Sper că prietenul meu Va fi fost cu băgare de seamă, spuse Voldi cu mai multă încredere decât simţea.

— Cu gura pe care o are, cred că mai curând ceilalţi trebuie să fie cu băgare de seamă, replică hangiul.

— Da, şi cu pumnalul lui! completă Voldi, sperând că spusese adevărul.

În dimineaţa următoare, pe când călărea pe drumul principal, se simţi din nou stăpânit de gânduri negre. Cu câte neplăceri nu se putea confrunta Fara în calea ei! La ce nu puteau recurge aceşti oameni ticăloşi ca să provoace un călăreţ care nici măcar nu se sinchisise să-şi mascheze bogăţia şi rangul? Dar conducătorii ăştia de caravane cu nas coroiat şi privire vicleană, care-1 priveau cu atâta făţişă neruşinare, de ce ar fi în stare dacă, la o cercetare mai amănunţită, deghizarea Farei ar fi descoperită? După cât se pare, fata înţelesese că, pentru a fi cât mai convingătoare în noul ei rol, trebuia să facă scandal şi să fie arogantă. Voldi spera ca ea să nu exagereze în sensul ăsta. Putea să-i apară în cale cineva care să nu se lase impresionat de fanfaronada şi nelegiuirea ei. Sărmana lui Fara dragă!...! ea n-ar rezista prea mult într-o eventuală încăierare.

În vechiul Hebron, el făcu cercetări la două hanuri, dar nimeni nu-şi amintea să fi văzut un tânăr arab cu înfăţişare prosperă, călărind o iapă murgă... După vreo două ore petrecute întrebând în dreapta' şi în stânga, Voldi hotărâ că Fara trebuie să fi trecut prin oraşul istoric fără să se fi oprit. El îşi hrăni şi adăpă calul, dejună în grabă la hanul principal şi o luă din nou la drum. Acum trecea printr-un ţinut mai fertil, incomparabil mai atrăgător, şi întâlni destule căruţe trase de măgari încărcate cu pepeni, struguri, grâne şi nutreţ, îndreptându-se spre piaţă.

La câteva mile la soare-apune de Hebron, în apropiere de o răscruce de drumuri, Voldi zări un călăreţ care se apropia agale şi care-i trezi interesul dat fiind frumoasa iapă pe care o călărea - mult prea de soi pentru înfăţişarea jerpelită a călăreţului şi care semăna izbitor cu Saidi, iapa Farei. Bănuielile lui Voldi se adeveriră. Tipul îndesat şi slinos, cu o tunică zdrenţuită şi barba încâlcită nu-şi putea permite un cal de o asemenea valoare. Pielea lui tuciurie îi trăda originea de

idumean, ceea ce nu era în favoarea lui. Căpăstrul vechi şi ponosit era o încâlceală de curele şi funii din cânepă ce nu se potrivea deloc unui animal pursânge.

Pe măsură ce se apropiau unul de altul, şiretul idumean, conştient acum că era cercetat cu atenţie, înfipse sălbatic călcâiele în coastele iepei, hotărât să treacă repede şi neobservat. Voldi, la rândul lui, îl îndemnă pe Darik să treacă drumul, blocându-i calea cu o frână bruscă.

— Ce vrea să însemne asta? urlă idumeanul cu glas răguşit.

— Cum ai pus mâna pe iapa asta? întrebă Voldi furios.

— Cine vrea să ştie? ripostă idumeanul.

— Chiar eu, omule! strigă Voldi. Ea aparţine unui prieten al meu... Aici, Saidi! Şi Voldi întinse mâna spre botul catifelat al lui Saidi, ale cărei nări începură să freamăte. Iapa ciuli urechile şi făcu un pas înainte, adulmecând, în timp ce călăreţul ei o trăgea de frâu înapoi.

— Iapa este a mea! mormăi idumeanul rânjind. Am cumpărat-o acum câteva luni! Ia mâinile de pe căpăstru sau va fi vai şi amar de tine.

— Nu-i adevărat, iapa asta a fost furată! Nu e a ta! Văd că te-ai descotorosit de şa şi de căpăstru. Poate îmi spui şi mie ce s-a ales de tânărul arab de la care ai furat-o?

— Şi dacă afli, ce-ai să-mi faci, flăcăule? şuieră idumeanul agitând în aer un bici uzat. Mă laşi să trec sau nu?

— Nu înainte de a-mi răspunde la întrebare!

Idumeanul răspunse ducându-şi braţul înapoi şi plesnind puternic din bici pe lângă faţa lui Voldi. Instinctiv, acesta ridică un braţ să se apere, dar capătul curelei muşcă din pielea gâtului. Biciul coborî din nou, de data asta peste crupa iepei. Apoi omul se dădu înapoi şi se întoarse să plece.

Nici arabul şi nici idumeanul nu păreau dispuşi să descalece pentru o luptă pe drumul public. Deja două căruţe de piaţă se opriseră, atrase de disputa lor. O caravană de cămile tocmai se îndrepta spre ei, venind dinspre asfinţit. Aparent temându-se de bucluc, idumeanul

dădu pinteni iepei, biciuind-o sălbatic. Scăpat de strânsoarea lui Voldi, calul ţâşni.

La răscruce, călăreţul idumean o luă spre stânga, pe un drum neumblat, ceva mai lat decât o potecă, cu Voldi pe urmele lui în plin galop. Ambii cai aveau experienţă în întreceri. Parcurseră mai mult de o jumătate de milă până ce Darik ajunse alături de Saidi. Drumul de ţară se îngusta acum mărginit de tufişuri dese. Deoarece Darik luase un avans de o lungime de gât, amândoi caii erau atât de aproape unul de altul încât trupurile lor se atingeau. Voldi, întorcând capul, îl văzu pe idumean aplecat mult înainte, cu un pumnal îndreptat spre spatele lui. Voldi preveni lovitura vânjosului adversar cu o straşnică plesnitură de cravaşă în plină figură.

Urlând de durere, idumeanul o obligă pe Saidi să intre în tufiş, unde, după o scurtă încercare de a se elibera, iapa se opri şi aşteptă cu nările fremătânde. Idumeanul nu mai făcu nici o încercare să meargă mai departe. Descălecă, şi Voldi la fel. Era evident că idumeanul avea să fie un adversar neloial, aşa cum o dovedise până acum.

Se dezbrăcară de haine, îşi scoaseră pumnalele şi se aşezară la o oarecare distanţă unul în faţa celuilalt. Idumeanul îşi pipăi rana sângerândă de pe obraz şi rânji.

— Îmi pare bine, flăcăule, că te-ai luat după mine, şuieră el. Aici e un loc mai sigur pentru ceea ce am de gând să-ţi fac. Încovoindu-se ca un taur furios, începu să înainteze şi să se legene în dreapta şi în stânga, târşindu-şi sandalele jerpelite pe pământ, cu paşi mici şi calculaţi. Voldi rămase pe loc, în picioare, fără să facă un gest de apărare.

Atunci idumeanul se ridică şi el şi îşi încrucişă braţele, aşteptând nedumerit.

— Ai de gând să stai acolo nemişcat şi să te laşi spintecat, fără să te aperi? Credeam că voi, arabii, sunteţi luptători adevăraţi!

Voldi păru că nu aude provocarea. Privea cu ochii larg deschişi peste umărul idumeanului, în josul drumului.

— Priveşte! strigă el îngrozit.

Tuciuriul său vrăjmaş întoarse brusc capul, să vadă ce putea veni din spate, şi Voldi se şi aruncă asupra lui, apucându-l zdravăn de încheietura mâinii care ţinea pumnalul şi imobilizând-o. Idumeanul îşi duse braţul liber în spate, izbindu-l puternic de ascuţişul pumnalului arab.

Acum cu mâna dreaptă liberă, ridică arma îndreptând-o spre inima lui Voldi, dar pumnalul îndemânaticului arab pară lovitura, făcând o tăietură lungă şi adâncă în antebraţul idumeanului. Sângele ţâşnea acum din ambele lui mâini. El mai făcu o încercare disperată, dar rana de la braţ era prea gravă ca să mai poată aplica o lovitură eficace. Voldi îi prinse pumnul sângerând şi îl răsuci, eliberând astfel pumnalul care-i căzu pe pământ. ÎI apucă apoi de barba îmbâcsită, îi dădu capul pe spate şi îl ţinu aşa, cu lama plată apăsată pe gâtlejul lui slinos.

— De unde ai iapa? strigă Voldi. Răspunde-mi repede sau te omor!

Idumeanul scrâşni din dinţi şi încercă să se elibereze, dar nu izbuti decât să-şi mânjească barba cu sângele de pe mâini. Vârful pumnalului se plimba uşor pe gâtul său jegos.

Cu aceasta, lupta se încheiase, genunchii matahalei cedară şi se prăvăli la pământ, gemând. Voldi desfăcu unul din desagii de la şa şi scoase un ştergar cu care-i legă strâns braţul.

— N-am de gând să-ţi salvez viaţa, ticălosule, spuse el în timp ce-i înfăşură braţul, dar nu vreau să mori înainte de a-mi spune unde se afla această iapă când ai furat-o?

Sleit de puteri şi văzându-se învins, idumeanul mărturisi; era o poveste stranie, atât de ciudată încât cu greu putea fi inventată. Dar acum pentru Voldi se ridica o altă întrebare: de ce să vrea Fara să se amestece într-o mulţime, pe o păşune din apropierea Iordanului, strânsă acolo să asculte un profet itinerant? Aşa ceva nu se potrivea câtuşi de puţin cu intenţiile Farei!

— Nu, mormăi idumeanul, eu nu l-am văzut pe stăpânul

iepei. El a urmat gloata, iar la căderea nopţii am găsit-o priponită puţin mai departe de celelalte animale. De altfel, spuse el, nu am văzut şaua şi nici căpăstrul calului. El aşteptase până ce tabăra adormise, apoi, după o oarecare împotrivire, care ameninţa să-1 trădeze, condusese iapa departe de acolo.

— Foarte bine, spuse Voldi, acum potolit. Când crezi că ai terminat de vărsat, vom merge împreună să-mi arăţi locul unde ai găsit iapa priponită.

— Eu... eu nu sunt în stare de aşa ceva, murmură idumeanul, sunt prea istovit.

— Ar fi trebuit să te gândeşti la asta înainte de a încerca să-mi implânţi cuţitul în spate, nemernicule. Hai, ridică-te, iar dacă nu, îţi despic îndată bandajul şi atunci poţi să rămâi aici şi să zaci până crăpi!

Drumul de întoarcere la Hebron se dovedi anevoios şi călăreţii atraseră multe priviri din mulţimea celor care se scurgeau pe şosea. La primul jgheab cu apă, Voldi îl ajută pe idumean să coboare de pe cal şi să-şi spele puţin sângele închegat de pe rană. Din fericire pentru amândoi, nu întâlniră nici o patrulă. La răsărit de Hebron, ei făcură cale întoarsă şi se îndreptară spre miazănoapte. Era târziu după-amiază când ajunseră la pajiştea de pe malul Iordanului. Iarba culcată şi pământul bătătorit erau o mărturie a trecerii puzderiei de oameni.

— Acolo! arătă tâlharul cu faţa schimonosită de durere. Acolo era priponită iapa. s

Descălecând, Voldi îl apucă pe Darik de căpăstru şi cercetă atent împrejurimile. Se întreba cum a reacţionat Fara când a descoperit dispariţia lui Saidi? Avea la ea destui bani ca să cumpere un alt cal? Fără îndoială. Nu plecase ea la drum lung fără bani. Imposibil de crezut, pe de altă parte, că pornise pe jos. Călătoria ei era şi aşa hazardată, fără să mai adauge şi acest risc. Nu! hotărâ el, Fara îşi procurase fără îndoială un alt patruped - de orice fel.

Şi acum ce va face cu Saidi? Nu era proprietatea lui; nu o putea vinde, dar nici nu o putea lua cu el. Călătoria lui implica destule pericole; era dificil să o strunească pe tărâmuri necunoscute şi îndepărtate de casă. După un timp de gândire, încălecă şi se opri în faţa idumeanului prăbuşit la pământ. Mângâie botul-catifelat al iepei.

— Rămâi cu bine, Saidi, spuse el, ignorându-1 cu desăvârşire pe bandit. Îmi pare rău că te părăsesc, dar n-am ce face.

Fără a-i adresa vreun cuvânt idumeanului care zăcea neclintit, dar uluit de gestul arabului, Voldi porni în galop, întrebându-se unde, când şi dacă va da vreodată de urma Farei.

Socotind că trecuse prin destule emoţii pentru o zi, Voldi porni înapoi spre Hebron pentru a-şi petrece noaptea. în dimineaţa următoare, devreme, el se afla din nou pe drumul spre asfinţit; depăşi încrucişarea drumurilor unde cu o zi înainte îl întâlnise pe banditul idumean, apoi străbătu mica localitate adormită numită Adoraim, a cărei istorie sângeroasă, dacă ar fi cunoscut-o, i-ar fi putut trezi interesul. Se oprea adesea şi îi întreba pe ţăranii întâlniţi în cale care-şi lucrau pământurile prin apropiere, dacă îşi aminteau să fi văzut un arab tânăr în urmă cu mai bine de două săptămâni. Nu numai că nu căpătă informaţiile dorite, dar răspunsurile lor erau ostile şi indicau că nu manifestă nici un interes pentru călătoriile arabilor, într-adevăr, păreau foarte necivilizaţi şi Voldi începu să facă speculaţii: cum ar răspunde un păstor arab dacă ar fi întrebat de un călăreţ iudeu, cu un statut social aproximativ asemănător lui, dacă nu a văzut cumva un alt iudeu pe drum cu câtva timp în urmă. Păstorul l-ar fi blagoslovit desigur cu o seamă de înjurături, nu numai la adresa iudeului, dar şi a tot neamului lui, inclusiv unchi, bunici, urmaşi şi toată seminţia. Frumoasă lume!

Opririle sale ocazionale, deşi scurte, întârziară considerabil planul lui de călătorie, astfel încât se lăsase deja seara când

ajunse în vechea şi sordida aşezare Lachiş, la încă cincisprezece mile depărtare de Gaza. Luna era prea nouă ca să-i fie de folos unui călăreţ nocturn. Se îndreptă către grajdul singurului han, care era gol. Semn rău, se gândi Voldi. învăţase că acolo unde există loc destul de poposit, motivul este întotdeauna lesne de bănuit.

Presupusul hangiu îi ieşi în întâmpinare, dar el hotărâ că e mai bine să se ocupe personal de cele trebuincioase calului, în timp ce-şi ţesăla atent fidelul animal - o operaţie ce implica şi un dialog tainic cu calul, la care Darik contribuia cu câte o mişcare a capului şi muşcând în joacă - Voldi simţi în spatele lui o prezenţă tăcută. Întorcându-se, dădu peste silueta unui bărbat la vreo patruzeci de ani, plăcut la înfăţişare şi bine îmbrăcat, evident un roman. Voldi se opri şi schimbă cu noul venit câteva cuvinte amabile de salut.

— Eşti arab, bănuiesc, spuse romanul.

— Da, domnule! Mă numesc Voldi.

— Numele meu este Mencius. Caravana pe care o însoţesc este instalată la o depărtare de o milă, în partea de sus a drumului. Calul meu şchiopătează sau se preface. Speram să găsesc pe aici un om priceput, un vraci de cai, dar văd că n-am şanse, iar grăjdarii ăştia nu ştiu nici măcar pe ce lume trăiesc.

— Vrei să mă uit eu la el? întrebă Voldi.

— Ţi-aş fi foarte îndatorat dacă nu-ţi cer prea mult, spuse Mencius. Se pare că voi, arabii, ştiţi totul despre cai.

— Nu chiar totul, protestă Voldi, dar ştim că obosesc şi ei după un drum lung şi cu cât sunt mai inteligenţi, cu atât şchiopătează mai tare.

— Ai dreptate, chicoti Mencius, şi uneori ei uită care e piciorul cu pricina. Oricum, se pare că al meu îmi spune adevărul. Traversară agale de partea cealaltă a curţii interioare, unde un armăsar alb îşi rumega liniştit nutreţul. Voldi se opri lângă el şi îl urmări în tăcere timp îndelungat până ce Mencius, nerăbdător, îl întrebă la ce

concluzie a ajuns şi unde îl va consulta.

— Încă nu, spuse Voldi preocupat, continuând să-1 studieze atent.

Armăsarul ridică piciorul drept din faţă, apoi îl lăsă binişor în jos. Atunci Voldi se apropie de îndată, îl bătu uşor cu palma peste crupă, îi pipăi chişiţa şi îi ridică piciorul să-1 cerceteze. Mencius se apropie şi el.

— E prost potcovit, domnule, spuse Voldi. Copita asta a fost scobită mai profund decât copita dreaptă din spate, ceea ce i-a dezechilibrat mersul în porţiunea dintre chişiţă şi copită. Mencius chemă îndată o slugă şi întrebă dacă s-ar găsi în apropiere un potcovar, dar primi un răspuns negativ.

— Mă tem că prin părţile astea nu găsim un potcovar destul de bun pentru a ne fi de folos, adăugă Mencius.

— Nu e nimic, dar ne-am putea sluji de uneltele lui.* Dacă am găsi un astfel de atelier, aş putea face eu însumi această operaţie.

— Vrei să spui că te pricepi să şi potcoveşti un cal?

Uimirea lui Mencius era atât de sinceră, încât Voldi râse.
În drum spre potcovărie, el începu să-i explice că orice tânăr arab care călăreşte este şi vraci în acelaşi timp şi face acest lucru din instinct.

— Eu nu las niciodată potcovarul să pună mâna pe piciorul lui Darik, spuse el, dar e drept că avem şi câţiva mari meşteri. Voldi râse din nou văzând expresia de uimire copilărească a romanului şi adăugă: Potcovarii noştri sunt mai bine retribuiţi decât scribii... poate de aceea arabii călăresc cu mai multă eleganţă şi pricepere decât citesc.

Mencius se amuză la auzul acestor ciudăţenii, dar se pare că nu era sigur că aprobă lipsa de interes a tânărului arab chipeş faţă de educaţie. Pe Voldi îl plăcuse din prima clipă şi n-ar fi vrut să-1 jignească considerându-1 analfabet. Mencius - fără a face prea multă paradă - era puţin snob când era vorba de educaţie.

Voldi îşi scoase tunica şi i-o înmână lui Mencius, care observă fineţea ţesăturii şi lucrătura măiastră: apoi, cu consimţământul potcovarului înmărmurit, alese câteva unelte ruginite şi reajustă cu îndemânare echilibrul defectuos al copitei, ţinând ferm piciorul calului între genunchi în timp ce bătea caielele, pentru a reduce efectul neplăcut asupra chişiţei.

Înainte să termine operaţia, auzi deodată o discuţie în greacă în spatele său. Se întoarse şi îl privi surprins pe Mencius, dar văzu că acestuia se alăturase un alt roman, mai tânăr decât el şi aparent subordonatul lui. Mencius era cel care vorbea şi, evident, nu se aştepta ca Voldi să înţeleagă.

— Priveşte, Pincus, cu câtă îndemânare şi pricepere lucrează, spunea Mencius. Iubeşte caii şi de aceea vrea să-i scutească de suferinţă. Auzi, cai! Să le consacri toată viaţa! Ciudat lucru şi cu arabii ăştia...! Ei sunt isteţi, dar toată ştiinţa lor se opreşte la cai în rest, nu mai ştiu nimic!

Voldi terminase de potcovit, dar nevrând să-l întrerupă pe roman din dizertaţia sa cu privire la modul de gândire al arabilor, el reţinu în continuare între genunchi piciorul armăsarului, masându-l uşor şi ascultând.

— Uită-te de exemplu la acest băiat chipeş, cu aspect înstărit, cu gesturi elegante şi inteligent şi care provine fără îndoială dintr-o familie bună; dar pariez pe cinci sute de sesterţi că nu ştie nici măcar să-şi scrie numele!

— Eu nu m-aş lua la întrecere cu Excelenţa voastră, spuse Pincus, dar cum veţi afla dacă e aşa sau nu?

— Ce-ar fi să-l întrebi direct? sugeră Voldi cu un zâmbet maliţios.

Penibilul incident, care putea ofensa lesne pe oricine, contribui la împrietenirea celor doi. Versat în ale diplomaţiei, Mencius recunoscuse cu umilinţă că orice încercare de a se scuza ar face situaţia şi mai penibilă. Ceea ce îl îndemnă pe Voldi să adauge:

— Da, domnule, ai dreptate în legătură cu Arabia. Eu nu

trebuia să ascult la discuţia voastră, dar nici nu puteam pleca, iar cunoştinţele mele de greacă sunt pur întâmplătoare, vă asigur!

Pincus care izbutea cu greu să-şi păstreze calmul, izbucni într-un hohot de râs. întregul episod era prea ridicol ca să fie privit cu seriozitate. Voldi recunoscu, la rândul lui, că situaţia era hazlie. Mencius îşi depăşi treptat stânjeneala. Apoi, cu o demnitate desăvârşită şi cu respect, Mencius îl prezentă pe Pincus drept conducătorul caravanei pe care el o însoţea.

Când tânărul roman se îndepărtă să dea instrucţiuni pentru trimiterea caravanei a doua zi, la Gaza, unde avea să aştepte în port, Mencius şi Voldi se mai întreţinură o bucată de vreme. Ei cinară împreună şi stătură până seara târziu, când se despărţiră. Cunoştinţa lor se transformă repede într-o prietenie. Amândoi aveau acelaşi sentiment.

Poate fără să-şi dea seama, Mencius îi deschisese noi orizonturi tânărului arab, care nu mai călătorise până atunci dincolo de fruntariile ţării sale. Voldi părea fascinat şi îl încuraja pe roman să-i vorbească despre călătoriile sale îndepărtate. Pe măsură ce-i explica mai amănunţit natura acestor peregrinări, Mencius îi destăinui fără rezerve că era un emisar al împăratului, angajat în diferite misiuni, mai cu seamă aceea de cercetare şi organizare în problemele atât de vaste ale Imperiului. Acum chiar se afla într-o asemenea misiune ce dura de mai multe luni: se afla în fruntea unei flote de zece corăbii ale Imperiului care făceau naveta între Brindisi şi Creta, cu îndatorirea de a-i zori pe tembelii cretani la minele lor pentru fierul pe care-l îmbarca şi-l trimitea la Roma. El reţinuse una din corăbii şi pornea spre Cipru, unde organizase o caravană pentru a aduce cupru din minele lor interioare, iar când corăbiile se întorseseră de la Roma cu balast, el însoţise cuprul la Cezareea, unde avea să fie folosit în construirea de docuri largi.

— Ar trebui să rămâi câteva zile la Cezareea, Voldi, dacă ai intenţia să te îndrepţi către coastă, îl sfătui Mencius. Imperiul

construieşte acolo lucruri măreţe! Un dig lung din piatră de două mile şi un port minunat, menit să fie unul dintre cele mai mari porturi ale mărilor noastre.

— Nu mi-am dat seama până acum că iudeii au atâtea de exportat, observă Voldi.

— Nu numai că au, admise Mencius, aproape şoptind, dar va veni o zi când Imperiul îşi va îndrepta toată atenţia spre dezvoltarea acestor meleaguri şi atunci să vezi comerţ!

— Să înţeleg că Roma are de gând să subjuge complet Iudeea?

— Ei bine... şi Mencius se opri pentru a găsi cele mai potrivite cuvinte, când vei vedea noile cheiuri din Cezareea, cred că vei ajunge la aceeaşi concluzie... Oricum, presupun că orice s-ar abate asupra iudeilor, nu-i va deranja prea mult pe arabi.

— Nu ştiu, spuse Voldi nehotărât. Noi aşa am fost învăţaţi să credem, cu mulţi ani în urmă şi am încheiat cu ei o scurtă alianţă, pe care am regretat-o ulterior.

Mencius încuviinţă şi ridică din umeri.

— Desigur, îmi amintesc. Irod ajunsese să se teamă şi 1-a căsătorit în grabă pe ticălosul de Antipa cu mica şi drăgălaşa voastră prinţesă, apoi a trimis-o acasă cu inima zdrobită... am întâlnit-o o dată... era frumoasă! Pentru mine a fost întotdeauna un mister, de ce voi, arabii, n-aţi făcut scandal pentru ruşinea pe care v-a pricinuit-o?

Voldi se îmbujoră uşor şi admise cu jenă că arabii reacţionează uneori cu întârziere când e vorba să-şi „plătească datoriile". După o pauză, el adăugă:

— De altfel, e o poveste lungă, Mencius.

— Aş dori să o cunosc mai bine, declară Mencius cu un entuziasm neaşteptat, descumpănindu-1 pe arab care schimbă subiectul făcând un gest plictisit cu mâna.

— Povesteşte-mi tu mai bine despre călătoriile tale, spuse el. Ai descărcat cuprul în Cesareea şi...?

— Nu! Nu am descărcat cuprul. După cum îţi spuneam,

mi-am luat armăsarul, pe Brutus, cu mine. Dacă ai şti cât urăşte calul ăsta călătoriile! Am lăsat corăbiile în grija comandantului flotei, Fulvius, şi m-am îndreptat către Gaza. Acolo, conform planului dinainte stabilit, l-am întâlnit pe Pincus în fruntea unei caravane de cămile gata să plece spre Enghedi. L-am lăsat pe Pincus la Gaza, la baza noastră din nordul Cezareii... Am vrut să constat câtă mână de lucru disponibilă avem pe terenurile de sare şi dacă resursele noastre de acolo sunt îndestulătoare.

— Şi acum te îndrepţi spre Roma? întrebă Voldi.

— Nu chiar acum. încărcăm sarea şi o expediem pe drumul ei; asta e o treabă care va dura probabil o săptămână, apoi mă voi întoarce la Cezareea călare, unde-1 voi găsi pe prietenul meu Antonius care navighează cu „Augusta" la Roma. îmi cam ajunge cu corăbiile astea de marfa; am de gând să plec şi eu acasă mai comod, cu „Augusta". Acesta este vasul de agrement al împăratului şi de aceea e şi foarte frumos.

Când se despărţiră, aproape de miezul nopţii, se simţeau de parcă erau prieteni dintotdeauna. Mencius avea să plece în zori, ştiind că va călări aproape toată ziua. Se despărţiră fără tragere de inimă, dar în cele din urmă fiecare puse mâna dreaptă pe umărul celuilalt, într-un gest de bun rămas cavaleresc.

— Dacă vii vreodată la Roma, Voldi... spuse Mencius.

— Puţin probabil, dar poţi fi sigur că voi încerca să te găsesc dacă se va ivi ocazia. Şi pentru că veni vorba, cum aş putea da de tine?

— Întreabă la Pretoriu şi ei te vor îndruma: întreabă de proconsulul Nicator Mencius.

— Şi tu când vei veni în Arabia, Mencius, casa noastră este şi a ta. Pentru amănunte, întreabă la tabăra regelui.

— Am dreptate să presupun, Voldi, că familia ta este de vază în Arabia?

— Bunicul meu, Mişma, răspunse Voldi, este şeful consilier al regelui.

Voldi nu-şi putu continua drumul înainte de amiază. Fără îndoială, Fara trecuse călare prin Lachiş şi întrucât era clar că nu zăbovise în Hebron, cu siguranţă că se oprise aici.

Nu avusese nici un prilej să vorbească cu hangiul despre acest lucru,- deoarece Mencius nu-1 slăbise o clipă, dar în dimineaţa aceasta Voldi îl asaltă cu întrebări.

Hangiul se străduia să fie amabil, dar se dovedi că nu are cunoştinţă despre un tânăr arab care ar fi trecut pe aici. Sigur este că el nu înnoptase la han. Este mai probabil însă, presupuse el, că tânărul arab se oprise să pună întrebări pe la casele din preajmă şi i se propusese găzduire peste noapte. Asta se întâmpla uneori. Hangiul se oferise să-1 însoţească pe generosul său oaspete pe la acele case care găzduiesc de obicei călătorii în trecere, dar cercetarea nu duse la nici un rezultat şi astfel se irosi un alt timp preţios. Voldi renunţă în cele din urmă la noi cercetări şi părăsi Lachiş cu inima grea.

Se anunţa o călătorie monotonă. La o milă înspre asfinţit, el. dădu peste urmele recente lăsate de caravana lui Pincus. Peste alte trei mile, ajunse în satul Melissa, o aşezare sumbră, unde, fără nici o speranţă, se opri să pună aceleaşi întrebări, la care i se răspunse cam la fel, cu aceleaşi priviri încruntate însoţite de scuipături.

Soarele apunea când o piatră indicatoare îl anunţă că Gaza era la o depărtare de încă opt mile. Amurgul cobora repede şi pătrarul de lună îl mai ajută să zărească ceva, dar mai era cale lungă până la Gaza. Voldi nu avea nici un chef să ajungă noaptea, văzând bine cât de lesne te puteai trezi pe aici cu beregata sfârtecată chiar la lumina zilei.

În timp ce înainta cu greu prin întuneric, pe drumul principal, la vreo două sute de iarzi în faţă, zări un grup de oameni angajaţi într-o încăierare. Se auzea doar zăngănitul inconfundabil al săbiilor însoţit de scurte strigăte sălbatice de avertisment sau de încurajare.

Pe moment, Voldi nu se hotărâ dacă să dea năvală călare în mijlocul acestei încăierări, care se putea dovedi o luptă între grupuri de tâlhari. Se opri însă brusc când dădu cu ochii de un cal alb târât de căpăstru spre drumul principal şi înţelese îndată din ce se stârnise încăierarea. Dând pinteni calului, porni în galop şi se trezi la o distanţă de câţiva iarzi de lupta încrâncenată în care Mencius se apăra disperat contra trei indivizi. Voldi coborî iute din şa şi se năpusti cu toată forţa în mijlocul lor. Unul din tâlhari, cu o statură atletică, se întoarse să-1 întâmpine cu o sabie lată ridicată deasupra capului. Voldi nu aşteptă lovitura, ci sări asupra lui. Apucându-1 de încheietura mâinii cu braţul stâng, ţinu câteva secunde sabia suspendată, atât cât avu nevoie ca să implânte pumnalul în umărul braţului înarmat. Cu un urlet de furie şi de durere, banditul încercă să lovească, dar de data aceasta pumnalul se înfipse în partea stângă a pieptului. Arma îşi atinsese ţinta. Când trupul se încovoie, Voldi îl trase deoparte şi se aruncă între roman şi adversarul său, o confruntare în care era clar că Mencius pierdea pentru că unul din cei doi agresori rămaşi se strecura în spatele lui şi se pregătea să-1 atace.

— În spatele tău, Mencius! strigă el. Ţi-1 iau eu pe ăsta!

În timp ce Mencius încerca să pareze lovitura, tâlharul cu care se confruntase îşi îndrepta atenţia asupra noului venit. Aparent satisfăcut că tovarăşul său se va ocupa cu succes de romanul istovit, el părea că gustă anticipat uciderea tânărului intrus.

— Ce ai acolo, băiete, doar un pumnal? Şi cam ce-ai vrea să faci cu el?

Voldi nu-i răspunse, dar îi demonstră imediat ce avea de gând să facă. Crunta lovitură aplicată cu toată greutatea corpului veni atât de iute şi de năprasnic, încât omul mai vârstnic nu mai avu prilejul să ia o poziţie de apărare. Tânărul arab se aruncă asupra lui cu o repeziciune care îi dejucă calculele. Matahala care se bucurase prea devreme că îşi va zdrobi adversarul

nu mai avu timp să guste această plăcere. Nu era decât un pumnal de opt inci contra unei săbii de trei picioare. Dar ,era un pumnal temerar şi iscusit, care se înfipse cu precizie în braţul înarmat, străpunse mâna care se mişca instinctiv pentru a-şi feri rana şi brăzdă adânc cu o tăietură semicirculară de la frunte până la bărbie, şi toate acestea într-o clipă de derută a banditului. Voldi se dădu cu un pas înapoi pentru a evita un ultim efort de apărare, însă vârful sabiei se abătu asupra lui şi îi crestă partea de sus a braţului. El simţi cum sângele cald i se prelinge pe mânecă şi hotărâ că tâlharul va plăti scump această tăietură; dar când se puse în mişcare ca să termine cu el definitiv, îl văzu pe ticălos prăvălindu-se la pământ.

Între timp Mencius îşi scosese adversarul în afara drumului şi îl rezemase de un gard de piatră; ticălosul aruncă sabia şi ceru îndurare, o favoare pe care romanul i-o acordă cu plăcere, văzându-1 incapabil să mai întreprindă ceva. Voldi îşi privi braţul sângerând şi constată bucuros că rana era superficială.

— Dacă nu te-ai fi întors la timp, Voldi, m-ar fi căsăpit. Mencius încă mai gâfâia, sprijinindu-se de prietenul său.

— Ţi-au luat cumva banii? întrebă Voldi.

— Da, şi calul.

— Hei, tu de colo! strigă Voldi către tâlharul prăbuşit lângă zidul din piatră. Dacă ai la tine punga romanului, fă bine şi dă-i-o, iar de nu, caut-o la prietenii tăi, buzunăreşte-i şi găseşte-o. Şi fă-o repede!

Străduindu-se să se ridice, banditul se supuse. Banii lui Mencius se aflau în tunica îmbibată cu sânge a primului tâlhar pe care îl întâlnise Voldi. Acesta zăcea întins la pământ şi nu protestă când i se luă punga; zăcea nemişcat. Mencius îi ridică mâna, dar aceasta căzu înapoi inertă.

— Ticălosul a murit, Voldi! murmură el.

Voldi se aplecă să privească chipul cenuşiu, dar Mencius se interpuse braţul ţi-1 împinse la o parte.

— Sper că nu vrei să-i păstrezi imaginea, Voldi. Se vede că n-ai mai omorât niciodată un om până acum.

— Vrei să spui că el mă poate urmări?

— În orice caz, nu e ultima oară că-l vezi. Ei pot veni noaptea... să te trezească. Uneori aduc cu ei şi copii mici şi femei care se tânguiesc.

— Dar, Mencius, se bâlbâi Voldi, individul nu avea dreptul să trăiască!

— E adevărat, dar asta nu schimbă lucrurile. Ei se întorc...! Hai acum să vedem ce se petrece aici.

Tâlharul mai valid îşi trăsese prietenul rănit pe marginea drumului şi peste zidul care înconjura pajiştea unde erau priponiţi caii. Figura tuciurie căruia ceilalţi doi îi încredinţaseră armăsarul alb îl abandonase şi acum o luase la fugă pe câmp, probabil pentru a ajunge din urmă alţi tovarăşi. La câţiva paşi, Brutus aştepta să fie luat în primire.

— Ajută-mă să mă urc, Mencius, spuse Voldi după o încercare nereuşită.

— Voldi, dar tu eşti rănit! exclamă Mencius. De ce nu mi-ai spus? Mânecă ta e plină de sânge, acum văd!

— Ştiu, poate că e mai bine să-mi leg braţul de gât.

— Ne oprim îndată la Fortul din Minoa, spuse Mencius în timp ce-i înfăşură rana sângerândă. Îl cunosc pe comandant, e un vechi prieten al meu, legatul Vitelius. Obişnuiam să mă opresc totdeauna la el în cursul acestor drumuri; dar acum, în ultimul timp, n-am mai dat pe acolo. Fortul este prost administrat, e murdar şi nu mai există disciplină. Sărmanul Vitelius bea mult; nu e niciodată beat criţă, dar nici treaz nu e; abrutizat cât e ziua de lungă.

Era miezul nopţii când ajunseră la uriaşa şi dizgraţioasa clădire dreptunghiulară, cu ziduri înalte, pe care fluturau stindardele romane decolorate de arşiţa soarelui. Santinela somnoroasă îi lăsă să intre fără prea multe întrebări: Legatul Vitelius, posomorât şi clătinându-se, dar destul de treaz ca să fie amabil, fusese scos din aşternut; ascultă povestea călătorilor

şi îl convocă îndată pe doctorul regimentului, care le curăţă şi le pansă rănile.

Voldi şi Mencius împărţiră o cameră spaţioasă, dar nici unul din ei nu avea chef de dormit. Erau încă tulburaţi de păţaniile acestei nopţi şi de providenţiala lor întâlnire.

— Am impresia, Voldi, că te cunosc dintotdeauna, şopti Mencius. în noaptea asta mi-ai salvat viaţa! îţi sunt profund îndatorat şi mă întreb ce aş putea face să-ţi răsplătesc acest gest prietenesc suprem?

Oarecum spre surprinderea lui, Voldi se ridică într-un cot şi spuse cu o voce gravă:

— Am nevoie de sfatul tău. Mă aflu într-o foarte serioasă dilemă şi vreau să-ţi dezvălui un mare secret!

Rezemându-se de pernă, Mencius ascultă cu atenţie aproape incredibila poveste a jurământului făcut de Fara în copilărie, a dispariţiei ei şi, în sfârşit, a disperatei lui goane în căutarea fetei.

— Nu ştiu, murmură Mencius clătinând capul gânditor când Voldi termină povestea. Mă îndoiesc ca ea să fi făcut atâta drum fără să fi dat de vreo belea, dar sigur că merită să o cauţi şi dacă dragostea şi curajul te însoţesc, ai să reuşeşti!

Înainte să adoarmă, Voldi îi promise că va aştepta în Gaza până ce Mencius va expedia corăbiile şi apoi vor călători împreună până la Cezareea.

— Dar trebuie să-ţi mai smulg o promisiune, Voldi, dacă mergi cu mine la Cezareea. Acum tonul lui Mencius era grav.

— Desigur! promise Voldi. Orice!

— „Augusta" va lua la bordul ei o familie regală, într-o călătorie de plăcere la Roma. Va trebui să-mi promiţi că nu te va interesa nici un membru al acestei familii.

— Dar de ce m-ar interesa? exclamă Voldi.

— Şeful familiei este chiar cârmuitorul Galileei.

— Antipa?

— Exact! Şi bagă de seamă să te ţii de cuvânt. Noapte bună!

CAPITOLUL X

Voldi nu întâlnise niciodată pe cineva cu preocupări atât de variate ca noul său prieten de la Roma.

Proconsulul Nicator Mencius cunoştea câte ceva despre orice, în aproape orice domeniu, clasic sau contemporan.

Prin contrast, arabii nu manifestau nici un fel de interes pentru istorie în general, nici chiar pentru propria lor istorie. Ici şi colo mormintele din masivele muntoase purtau epitafuri extravagante, bătute de vânturi, dar aproape nimeni nu încercase să le descifreze; după părerea străbunului lor Ismael despre posteritate, „a şti să citeşti constituia un handicap tot atât de mare ca acela de a nu fi capabil să călăreşti". Cultura era lăsată în seama scribilor de profesie, a căror ocupaţie de neinvidiat o practicau mai cu seamă bărbaţii paralitici sau cu pieptul slab.

Nu exista nici un fel de istorie scrisă. Rapsozii itineranţi care nu erau mai preţuiţi decât scamatorii - cutreierau ţara însoţind târgurile, licitaţiile şi evenimentele sărbătoreşti; în timpul acesta, puneau pe strune sau cântau din gură vechile legende şi intonau poeme epice, ridicând în slăvi bravura remarcabililor regi şi campioni ai Arabiei, dar în toate acestea nu se putea găsi ceva care să semene cu o înşiruire judicioasă şi cuprinzătoare de fapte şi întâmplări ale poporului arab. În privinţa cunoştinţelor unui arab de nivel mediu despre lumea din afara lor, acestea lipseau practic cu desăvârşire..

Arabul ştia că trebuie să-1 urască şi să-1 dispreţuiască pe evreu, o prejudecată insuflată o dată cu laptele mamei, şi niciodată nu se aplecase să reflecteze mai mult asupra ei. Era ceva tot atât de natural şi necesar ca respiraţia şi bătăile inimii. Cam la fel îi considera şi pe romani, deşi atitudinea arabului faţă de ei era mai curând de neîncredere şi suspiciune decât de dispreţ făţiş, aşa cum simţea faţă de copiii lui Israel. În privinţa altor naţii străine - Egipt, Grecia, Persia, Macedonia, Pamfilia, Cipru, Creta - acestea nu erau decât nume străine pe care rareori le rostea sau le trecea prin gând. Nu ştia nimic despre ele şi îi păsa şi mai puţin.

Ca nepot al unui consilier al regelui, Voldi învăţase să scrie şi să citească în limba poporului său, dar asta nu era o ispravă prea mare, deoarece aproape că nu exista literatură arabă şi nici nu se iveau multe ocazii în care să practice această ştiinţă.

La insistenţele Farei şi fiindcă acesta era un motiv întemeiat pentru a-şi petrece lungile după-amieze în compania ei, el învăţase greaca sub supravegherea competentă a lui Ione; şi, stimulat de încurajarea fetelor, el ajunsese să se descurce destul de bine în această limbă, dar cât priveşte conţinutul venerabilelor papirusuri folosite ca texte pentru învăţarea limbii, el le acordase foarte puţină atenţie. Era prea politicos ca s-o spună, dar în sinea lui îl considera pe Eschil un bătrân morbid, pe Pindar un flutură-vânt, pe Herodot un tip anost şi plictisitor, iar pe Homer un mincinos neruşinat.

Mencius îl introducea, acum pe Voldi într-o altă lume. Nu făcea paradă de cunoştinţele lui, dimpotrivă, se scuza pentru puţinul pe care-1 ştia. Dar după părerea tânărului său prieten din Arabia, bogăţia de informaţii a romanului cu privire la trecutul şi prezentul problemelor lumii, faţă de bagajul sărac de cunoştinţe ale lui Voldi, era ca şi cum ai compara totul cu nimic.

În această dimineaţă, în timp ce ei călăreau agale în drum spre Gaza, aflată acum doar la două mile depărtare, rămânând mult în spatele caravanei pentru a evita să ia în piept colbul stârnit de

copitele animalelor, Mencius se gândi să mai învioreze puţin monotonia drumului şi începu să-i atragă atenţia asupra anumitor inscripţii, indicatoare de însemnătate istorică presărate de-a lungul vechii şosele.

— Uite, vezi acolo, pe câmp, pietrele acelea uriaşe azvârlite? indică Mencius direcţia. Acelea au fost cândva ale marelui fort, unde filistenii i-au opus rezistenţă lui Alexandru.

— Când a fost asta? Întrebă Voldi timid.

— Desigur, cunoşti diferitele victorii ale lui Alexandru repurtate în toată lumea, spuse Mencius.

— Vag, murmură Voldi, sperând că nu-i va cere să precizeze cât de vag.

— Bine, după cum îţi aduci aminte, fără îndoială, el a murit cam cu trei sute de ani în urmă şi aceasta a fost una din ultimele lui cuceriri. Filistenii s-au apărat vitejeşte şi aici s-a sfârşit bătălia.

Opriră caii şi porniră printre ruinele din jur.

— Pietrele astea par să fie acolo nu de mult timp, comentă Voldi.

— Granitul nu se deteriorează la fel de repede ca oamenii care le smulg carierelor, adăugă Mencius, mai mult ca pentru sine. Dacă i-ai privi pe aceşti ucigaşi păduchioşi care locuiesc acum în regiune, n-ar fi o surpriză ca printre ei să găseşti urmaşi de-ai bravilor oameni care au construit şi apărat fortăreaţa până la ultima suflare.

— E de mirare că n-au folosit acest morman de pietre pentru alte construcţii, îşi dădu părerea Voldi.

— Oh, o vor face cu siguranţă, spuse Mencius; asta e în natura oamenilor, să se răscoale, să trudească, să sufere, să se îndestuleze şi apoi să fie doborâţi. După o pauză, el continuă: Rămân astfel culcaţi în ţărână până ce o mână forte se ridică dintre ei şi ordonă vechilor pietre şi bătrânelor oase să se scoale din nou. Tot ceea ce le trebuie acestor ticăloşi ca să-i pună pe picioare este un mare conducător; şi acesta va veni într-o zi. Întotdeauna se întâmplă aşa... în timp. Destinul nu se grăbeşte.

— Mencius, tu glăsuieşti ca un profet, spuse Voldi cu seriozitate, sau poate tu chiar bănuieşti ceva?

Fiecare îşi mai îndemnă calul, vorbindu-i şi încurajîndu-1, înainte ca Mencius să continue.

— Nu, Voldi, eu nu sunt profet şi nici nu fac presupuneri. Pământul este un teatru vast, cu multe scene, pe care trupe de actori prezintă aceeaşi veche piesă - o tragedie în cinci acte. Uneori, trupa o joacă până la sfârşit cu sufletul la gură, dacă cel care interpretează rolul principal este temerar şi impetuos. Să-l luăm pe Alexandru, de pildă. Ce s-a întâmplat cu el a fost o piesă jucată de un singur actor. El a cucerit lumea întreagă, iar când a murit, imperiul său fiind o putere militară, a sucombat o dată cu el. Nu mai rămăsese destulă armată care să asigure protecţia propriului său oraş.

— Am crezut că grecii îl stimau foarte mult, interveni Voldi.

— Da, aşa a fost, declară Mencius, şi pe bună dreptate. E adevărat că ei şi-au pierdut renumele de cuceritori, dar au câştigat ceva mult mai de preţ - respectul lumii. Pretutindeni pe unde treceau", duceau cu ei cultura şi astfel au devenit cunoscuţi drept înţelepţii pământului! În plus, vasta lor cunoaştere a altor naţii şi teritorii le-a deschis ochii în legătură cu superioritatea lor intelectuală. I-a făcut conştienţi de faptul că deţin supremaţia culturală, determinându-i să dorească mai mult ca oricând să-şi dezvolte însuşirile şi talentele lor native. După o pauză, Mencius adăugă: Desigur, din punct de vedere militar, campaniile năprasnice ale lui Alexandru au avut efecte minore, pentru că domnia lui a fost foarte scurtă.

— De obicei, actorilor le trebuie mai mult timp ca să termine de jucat piesa, presupuse Voldi, nerăbdător să afle mai mult despre acest subiect neobişnuit.

— Pretutindeni se întâmplă aşa, de şase secole, spuse Mencius. Să luăm cazul filistenilor: ei au fost nimiciţi înainte. Cu unsprezece secole în urmă, şi sfârşitul piesei a fost de-a dreptul dramatic… Ai auzit de Samson, bănuiesc.

Voldi clătină din cap şi zâmbi, dar Mencius interpretă greşit gestul şi începu să povestească.

— Timp de câteva secole, filistenilor nu le-a păsat de nimeni, până când în vecinătatea lor a apărut un conducător puternic. Numai un astfel de om le putea veni de hac. Trebuia doar să fie curajos, poporul să-l urmeze şi să lupte pentru el. Dar mai bine rămânea în şa. Ăsta-i necazul cu piesa jucată de un singur actor. Omul puternic se împăunează cu propriile cuceriri şi nu se mai sinchiseşte. Să formeze câţiva urmaşi care să preia puterea în cazul în care i s-ar întâmpla ceva... Filistenii erau total nepregătiţi să concureze cu un om de talia lui Samson; se îmbogăţiseră, deveniseră prea molatici, peste măsură de încrezători în ei şi, desigur, corupţi. Atunci Samson s-a năpustit asupra lor cu curajul şi forţa unui taur turbat! Există o mulţime de legende despre el: unele denaturate, fără îndoială, dar foarte amuzante. Dintre acestea, una povesteşte că Samson a măcelărit cu o singură mână trei sute de bravi filisteni, slujindu-se drept armă de o falcă de măgar.

— O veche armă, comentă Voldi.

— Da, dar nu pe de-a-ntregul inadecvată. Uriaşul nostru era un fanfaron şi un bufon, fără pic de demnitate sau bun simţ. Se amuza bătându-şi joc de filisteni; hohotele lui de râs răsunau la o milă depărtare. Într-o noapte smulse din ţâţâni, cu forţa lui herculeană, porţile Gazei, purtându-le pe umeri până departe... Apoi, după ce a îngenuncheat întreaga Filistie, a comis aceeaşi greşeală pe care o fac cuceritorii: s-a culcat pe laurii victoriei, bucurându-se de faima sa, şi a bântuit oraşul ţanţoş şi privind pe toată lumea de sus. Dar iată că se îndrăgosteşte de o femeie frumoasă şi intrigantă.

— Din Filistia? întrebă Voldi.

Mencius încuviinţă, apoi se încruntă.

— Foarte ciudat, continuă el cu amărăciune, câţi bărbaţi puternici se lasă subjugaţi de femei. Nu e mult de când bravul nostru Marc Antonius, având încă ropotul aplauzelor Imperiului în urechi

şi-a vândut faima pentru farmecele destrăbălatei şi intrigantei egiptene Cleopatra. A fost un mare om până şi-a pierdut capul.

— Observ că o admiri pe Cleopatra, interveni Voldi.

Mencius mormăi ceva şi continuă povestea lui Samson.

— Această filisteană - Dalila, 1-a adus curând pe uriaşul clovn în situaţia să-i mănânce din palmă. Când lucrurile erau coapte, ea 1-a trădat concetăţenilor ei care au pus mâna pe el şi l-au dus în tabăra lor. Cohortele lui n-au mai făcut nici un efort să-1 salveze.

— Şi aşa a luat sfârşit actul cinci? întrebă Voldi.

— În nici un caz! declară Mencius. Acesta n-a fost decât sfârşitul actului patru! Filistenii au mers prea departe cu sărbătorirea înfrângerii lui Samson. Da, şi asta e ceva obişnuit. Din toată povestea asta, au făcut o treabă foarte serioasă: l-au legat fedeleş, i-au ars ochii şi l-au înhămat ca pe un măgar, apoi l-au adus la moara regelui să macine grânele. Treceau zilele, treceau şi săptămânile, apoi lunile şi nenorocitul se învârtea necontenit, împingând bârna grea până ce picioarele lui săpară un şanţ larg de trei coţi şi adânc de doi.

— Exasperantă treabă pentru un erou, observă Voldi.

— Într-o zi, continuă Mencius, şi acesta a fost ultimul act al piesei, somptuosul balcon al Pretoriului filistin sau cum vor fi numit ei Capitoliul lor, era înţesat de mulţime care benchetuia - membrii curţii regale, generali, consilieri şi contribuabili bogaţi - cu ocazia unei sărbători religioase în onoarea Dragonului, cred, sau a uneia din zeităţile lor nătânge.

— Erau filistenii chiar atât de religioşi? interveni Voldi.

— Doar în zilele de sărbătoare şi bănuiesc că acest lucru este valabil în toate religiile, cel puţin în privinţa păturii de sus. Oamenilor importanţi le place să dea exemplu bun pentru ca oameni de rând să fie mai încrezători în zeităţile lor.

— ... Şi mai mulţumiţi cu mizeria şi foamea lor, adăugă Voldi.

— Da, până la limita insuportabilului, încuviinţă Mencius,

dar asta o e o altă poveste... Filistenii, cum îţi spuneam, petreceau zdravăn, bucurându-se peste măsură în jurul mesei când un chefliu ingenios propuse ca Samson să fie adus în piaţa publică pentru ca să-l poată vedea toţi şi să-şi bată joc de el după bunul plac. Şi astfel, prea zeloşii slujitori de la moară l-au legat din nou, trecându-i o funie groasă în jur şi au pus un băiat de o şchioapă să-1 conducă. Deodată, uriaşul orb simţi că-i revine forţa de altădată şi, cu braţele sale lungi şi vânjoase, apucă doi stâlpi care susţineau balconul, smulgându-i din temelie. Drept urmare, toată clădirea s-a prăbuşit.

— Incredibil, strigă Voldi. Doar n-ai să-mi spui că tu crezi asemenea baliverne?

Mencius rămase tăcut şi îngândurat, apoi după un timp, răspunse:

— Poate nu în întregime, Voldi; în orice caz, nu amănuntele fantastice. Fapt este că bătrânul orb Samson a reuşit să înge-nuncheze Filistia în aşa măsură încât timp de şase sute de ani s-a aflat sub dominaţia altor ţări! Mencius părea că-şi terminase povestirea şi acum călăreau alături în tăcere.

— Asta a fost într-adevăr o poveste ciudată, spuse Voldi visător.

— Nu chiar atât de ciudată, cât înfricoşătoare. Uneori, Voldi, mă întreb dacă imperiul Roman nu-şi va termina piesa în acelaşi fel. Noi romanii, poate ne apropiem de sfârşitul celui de-al cincilea act. Mencius vorbea acum ca pentru sine, iar Voldi asculta cu o vie atenţie. Am pătruns aproape peste tot, am capturat, am pus în lanţuri şi i-am orbit pe uriaşii altor naţii... şi i-am pus să ne macine grânele. într-o zi - afară doar dacă istoria nu minte - ei ne vor surpa casa. Dar sper ca asta să nu se întâmple cât trăiesc eu.

— Vrei să spui că provincialii înrobiţi au început să se agite?

— Sclavii s-au agitat întotdeauna, Voldi. în prezent, ai noştri sunt neputincioşi, dar va veni o zi şi pentru ei când vor avea un om puternic în fruntea lor! Atunci noi vom juca ultimul

act! Dar a prezice cât timp va dura sau de unde va apărea acest om puternic, este o treabă pentru un profet mai bun decât mine.

Cupola unui turn îndepărtat părea scăldată în lumina incandescentă a soarelui după-amiezei. Mencius arătă cu degetul către drumul care cobora spre oraş.

— Uite, acolo, prietene, străvechea fortăreaţă a Filistiei! Care aşteaptă să apară un bărbat puternic, să o pună din nou pe picioare, spuse Voldi ca recitând dintr-o carte.

— Nu în mod conştient, corectă Mencius. Gaza e prea abrutizată ca să-şi dea seama că aşteaptă ceva. Dar când va apărea această forţă, ea va înţelege îndată ce aşteaptă... Şi în timp ce ea va aştepta ca destinul să facă ordine, noi nu. vom mai bea din apa ei împuţită sau din vinul său blestemat şi nici nu ne vom atinge de hrana lor infestată. Ne vom duce direct la docurile noastre, unde ne vor aştepta corăbiile, şi acolo vom găsi hrană şi băutură din belşug.

— Şi acestea vor fi sănătoase presupun, fiind de provenienţă romană, observă Voldi, făcând cu ochiul, la care romanul zâmbi.

— Da, declară Mencius cu mândrie. Hrana va fi curată şi sănătoasă. După cum vezi, noi romanii, încă mai jucăm actul patru şi îl jucăm chiar foarte bine!

Deodată, spre uimirea lui Voldi, Mencius abandonă tonul calm şi de automulţumire, asumându-şi un nou rol. în acest timp, capătul caravanei tocmai trecea prin faţa lor.

— Acum ţine-te după mine, aproape! urlă Mencius, parcă cu glasul altui om, dând pinteni lui Brutus care porni în trap.

Cu spinarea ţeapănă, într-o atitudine arogantă, el depăşi caravana fără să privească în dreapta sau în stânga. Ajungând la docuri cu Voldi în urma lui, Mencius descălecă şi îi dădu lui Pincus un ordin scurt, apoi se îndreptă cu mers la fel de rigid spre chei unde îl aştepta vasul amiral. Voldi, mereu în urma lui, se simţea mai degrabă în postura unui condamnat în drum spre temniţă. Marinarii şi docherii îl salutară servil pe Mencius, dar el nu le acordă nici o atenţie.

Ajungând la mijlocul corăbiei, Mencius păşi ţanţoş pe punte printre marinarii şi ofiţerii mărunţi, aliniaţi de-o parte şi de alta, fără să privească, apoi se opri luând poziţie de drepţi în faţa comandantului, care adoptă şi el o atitudine distantă formală. Voldi nu fu prezentat. Înclinându-se, comandantul se întoarse vioi spre pupa, cu Mencius alături, iar Voldi rămase la o oarecare distanţă, în urma lor, vizibil ofensat.

Când intrară în cabina spaţioasă a comandantului şi uşa se închise după ei, dispoziţia romanului se modifică brusc. Se bătură reciproc pe umăr, bucuroşi.

— Fulvius, băiete, strigă Mencius, ce plăcere să te revăd!

— Era şi timpul să apari, hoinarule! bombăni comandantul. Era să putrezesc aici, în văgăuna asta puturoasă!

— Lasă că nu-ţi strică, te-ai lăfăit destul în lux! Mencius îşi scoase tunica şi o azvârli pe un divan în cabina lui Fulvius. Şi acum, aş vrea să-l saluţi pe un prieten al meu arab... Voldi, fă cunoştinţă cu bunul meu Fulvius.

Comandantul, cu o evidentă lipsă de interes, îşi ţuguie buzele şi dădu din cap.

— Poate că trebuie să adaug, Fulvius, continuă Mencius, că Voldi mi-a salvat viaţa cu riscul propriei sale vieţi într-o confruntare sângeroasă cu trei tâlhari.

Fulvius se animă îndată şi în ochi îi apăru o licărire prietenoasă.

— Fii binevenit pe corabia mea, spuse el.

Voios, Mencius deveni vorbăreţ, prezentându-l pe proaspătul său prieten.

— Iată, aici se întâlnesc acum doi dintre cei mai minunaţi şi viteji oameni, declară el solemn. Aici, unde munţii înalţi şi marea adâncă îşi dau mâna! Aici, unde un arab temerar, care ştie totul despre cai şi pumnale, întâlneşte un roman care cunoaşte totul despre corăbii, mare şi furtuni! Aici, unde...

— Dacă ai de gând să compui o odă, Mencius, îl întrerupse Fulvius, va trebui s-o udăm cu vin, odele sunt destul de greu de digerat!

Deschise uşa spre un mic culoar şi dădu câteva ordine unui sclav. Se aşezară şi vinul sosi îndată.

— A fost chiar o luptă adevărată? întrebă Fulvius, dornic să afle amănunte despre asemenea fapte.

— Am fost atacat pe drum de trei bandiţi, singur, în miez de noapte, replică Mencius. Deodată a apărut Voldi, care mi s-a alăturat. Cei trei ar fi terminat repede cu mine dacă nu era acest flăcău nemaipomenit de curajos.

Fulvius se înclină uşor în direcţia lui Voldi şi rosti tărăgănat:

— Ei bine, chiar dacă îţi bagi nasul în treburile altora, cred că ţi se cuvine nişte vin.

Timp de trei ore bune, discuţia s-a purtat în jurul recentelor escapade şi isprăvi ale romanilor, punctate adesea cu zeflemea; într-un târziu, Mencius şi Voldi fură conduşi în cabina lor.

— La ce te gândeşti atât de serios, întrebă Mencius în timp ce-şi scotea încălţămintea.

— La tine, răspunse Voldi, chicotind uşor. Astăzi m-ai uluit, Mencius! Ai jucat atâtea roluri - şi pe toate atât de bine!

— Poate te referi la formalismul nostru afişat în public, comparat cu comportamentul nostru neconvenţional în particular ? îl întrebă Mencius amuzat.

— Aproape nu-mi venea să cred că am de-a face cu acelaşi om! spuse Voldi.

— Acesta este modul în care romanii menţin disciplina. Noi, ofiţerii, suntem obligaţi să fim mână forte cu subordonaţii şi în prezenţa lor să ne purtăm unul faţă de" celălalt cu o severitate demnă. E o treabă serioasă şi primejdioasă să ţii în frâu sclavi şi mercenari de tot soiul şi să ai în permanenţă controlul asupra lor.

— N-aţi încercat niciodată cealaltă cale, îndrăzni Voldi, să te apropii de oamenii tăi şi să le arăţi încredere?

— Nu, eu personal n-am încercat niciodată, admise Mencius, au încercat alţii şi treaba n-a mers. Dă un deget omului şi el îţi ia toată mâna. Dacă un comandant se arată prietenos,

el este imediat suspectat că e un om slab, dacă nu cumva chiar fricos.

— Căpeteniile şi oamenii noştri oficiali în Arabia nu urlă şi nu sunt aroganţi cu cei aflaţi în subordinea lor, spuse Voldi.

— Desigur, încuviinţă Mencius. De ce ar fi? Regele vostru Zendi poate mânca cu păstorii dacă doreşte şi ei îl preţuiesc şi îl iubesc pentru asta. Dar voi toţi sunteţi arabi; o singură mare familie. Dar priveşte cu cine avem noi de-a face, Voldi! În caravana mea găseşti filisteni ticăloşi, părţi ursuzi, macedoneni cu urechea despicată şi tot felul de brute intrigante, gata să-1 vândă pe cel de lângă ei. Şi pe vasul ăsta, de pildă, ce-ar fi dacă bunul meu Fulvius ar slăbi vigilenţa pentru un moment? Acest talmeş-balmeş de naţii l-ar înghesui pe undeva în spatele corăbiei şi l-ar azvârli peste bord! De asta suntem distanţi, aroganţi şi severi! Este metoda romană de cârmuire - şi asta de la împărat până la ultimul supraveghetor al caravanei mele!

După un moment de reflecţie, Voldi spuse:

— Ce s-ar întâmpla dacă această adunătură din Imperiu s-ar organiza?

— E greu să-i organizezi pe sclavi, Voldi; părţii vor pretinde să aibă în fruntea lor un eliberator part; asasinii de sicilieni vor urma doar pe unul de-al lor Ar fi necesar un om dotat cu o imensă forţă pentru a-i uni pe toţi provincialii Imperiului.

— Poate unul de talia lui Alexandru, îndrăzni Voldi.

— Unul mult mai puternic decât Alexandru! El ar trebui să facă apel la ceva care să le fie comun tuturor acestor vorbitori de graiuri diferite. Sincer să fiu, nu ştiu ce fel de om ar trebui să fie acesta. Mencius se aplecă peste masă şi suflă în lampă. Hai să ne culcăm, Voldi, spuse el căscând. E o problemă mult prea serioasă ca să fie dezbătută în noaptea asta. Dar înainte să adoarmă mai întrebă: Ţii pumnalul în pat, cu tine?

— Nu, spuse Voldi.

— Mai bine ia-1, îl sfătui Mencius.

— Este cumva acesta un obicei roman? întrebă Voldi stăpânindu-şi un chicotit.

Acum călăreau spre nord, de-a lungul largului şi aglomeratului drum de coastă, caii lor sprinteni fiind odihniţi după trei zile de repaus în port. Fuseseră zile bogate în evenimente pentru Voldi, care nu mai văzuse vreodată o corabie şi nu ştia nimic despre oamenii mărilor şi despre navigaţie.

Şiruri de sclavi ce păreau nesfârşite, fiecare purtând pe umeri bulgări uriaşi de sare din Marea Moartă, trudeau într-un du-te-vino continuu pe pasarelele care uneau cu ţărmul gurile întunecate ale calelor celor unsprezece corăbii robuste. Nu se grăbeau, dar nici nu se odihneau aceşti obidiţi cu feţele goale. Supraveghetorii stăteau deoparte, la mică distanţă de-a lungul cheiului, şi agitau din când în când biciul, doar de formă, căci rareori şfichiul se abătea pe pielea vreunui sclav. Era suficient ca ei să ştie că biciul se află în mâini ferme.

Fiecare corabie încărcată îşi închidea calele şi se depărta uşor de dane, una câte una, găsindu-şi loc de ancorare la o jumătate milă depărtare în golful liniştit, după care un alt vas era tras în locul rămas liber la chei. Voldi îşi petrecea mare parte din timp singur la pupa vasului amiral, ascultând visător clipocitul valurilor şi ţipătul ascuţit al pescăruşilor. Era mult mai plăcut decât să urmărească mersul treburilor. într-adevăr, Voldi era bucuros să găsească orice ocupaţie care îi abătea atenţia, împiedicându-1 să vadă şi să audă tot ce ţinea de munca sclavilor. Cu temperamentul lui de arab belicos, nu putea fi considerat sensibil, dar acest târşâit monoton şi parcă fără viaţă al sandalelor - hîîrş - hîîrş - hîîrş - hîîrş! - căpăta pentru el o semnificaţie de rău augur. Într-o zi, după prezicerile confidenţiale ale lui Mencius, acest târşâit, lipsit de speranţă, neajutorat, al sandalelor înrobite va putea căpăta brusc un ritm mai alert. S-ar putea transforma într-o goană teribilă, însoţită de strigăte crunte de răzbunare. Şi astfel actul cinci al Imperiului avea să înceapă cu un zăngănit turbat de arme. C., Timp de două ore, în prima zi de şedere pe corabie, Voldi stătuse aplecat peste cabestanul din faţă,

urmărind şi ascultând, până când ajunse să-l obsedeze ideea că halucinantul hârş- hârş - hârş - hârş se accelera, chiar acum, într-un ameninţător hârş - hârş - hârş - hârş, şi atunci, gândea el, se va ridica cortina pentru ultimele evenimente ale vechii tragedii. încerca să se împace cu ideea că, la urma urmei, prăbuşirea binemeritată a Imperiului Roman nu privea nicicum Arabia. Dar la o reflecţie mai serioasă, Voldi hotărâ că zdrobirea Imperiului îi va implica aproape pe toţi, inclusiv pe arabi!

Dezorientat şi prost dispus, el încercă să-şi abată gândurile de la simbolurile acestei ameninţări, căutând o oarecare seninătate şi linişte în azuriul cerului şi al marii. Cerul şi marea au fost martorele atâtor repetate şi inevitabile drame şi fără îndoială că vor mai asista la încă multe altele în vremurile ce vor veni. Naţiunile vin şi pleacă, se ridică şi se prăbuşesc, dar acelaşi cer va privi de sus, calm şi detaşat, peste toate aceste mutaţii Fluxul şi refluxul se vor succeda cu aceeaşi regularitate, indiferent dacă ţările se vor măcina între ele sau se vor distruge. Era o alinare să arunci privirea peste ceva ce ştiai că va dăinui veşnic.

La amiaza celei de-a treia zi, ultima corabie încărcată era gata să pornească în larg. Mencius şi Voldi stăteau împreună pe chei în timp ce vasul amiral făcea manevrele de rigoare. Comandantul Fulvius - având în buzunar scrisoarea lui Mencius către soţie, prin care i se explica acesteia motivul întârzierii - îşi puse mâinile pâlnie la gură şi-i strigă lui Mencius:

— Ce să-i spun dacă mă întreabă când te întorci?

— Spune-i că nu ştii, urlă Mencius.

Marinarii trăgeau de frânghii la unison, ridicând alte pânze pe marele catarg. Fulvius şi Mencius stăteau faţă în faţă, sobri, fiecare cu braţul drept întins înainte, într-un salut de despărţire. Voldi, mai puţin formal, făcea semne cu mâna. O pânză mai cârpită se înălţa pe arborele artimon. în golf, celelalte corăbii ridicau şi ele ancora. întreaga flotă pornise spre Roma.

În mai puţin de o oră, Voldi şi Mencius se aflau din nou la drum, călărind prin ţinuturi din ce în ce mai fertile şi bine îngrijite, deosebindu-se izbitor de pământurile aride, neproductive din estul Gâzei. Viile arătau a fi pe mâini bune. Casele şi hambarele erau mai spaţioase, vitele de pe păşuni - mai grase. Mencius mătură cu un gest larg întreaga privelişte şi începu să vorbească despre valoarea terenului.

— Iată, asta este ce a dorit Alexandru când a asediat Filistia. Întotdeauna a fost râvnită de cineva, pentru că e o adevărată grădină. Proprietarii acestor ferme şi vii nu mai sunt hărţuiţi acum, dar nu va dura mult. Voldi, dacă un om speră să trăiască în pace pe lumea asta, va trebui să-şi mute cortul undeva într-un pustiu; un pustiu atât de sărac, încât nici gângăniile şi insectele să nu aibă cu ce se hrăni.

— Cui crezi că i se datorează pacea de care se bucură acum aceşti oameni prosperi? întrebă Voldi.

— Asta e o poveste interesantă şi amuzantă în acelaşi timp, răspunse Mencius. De câtva timp, în Ierusalim a înflorit o familie puternică din punct de vedere politic - macabienii. Aceştia sunt bogaţi ca Midas şi şireţi ca satana. Cu mulţi ani în urmă s-au străduit să intre în graţiile lui Irod, sprijinindu-i puternic domnia şi copleşindu-1 cu daruri şi laude. Amintindu-şi că mica aşezare măcinată de războaie, Aşkelon, era locul de naştere al lui Irod, ei s-au oferit să reconstruiască aşezarea, redându-i strălucirea de altădată. Ai să vezi îndată ce au făcut acolo. Foarte îndatorat, regele le-a donat un minunat Consulat. Apoi, cu consimțământul lui Irod, macabienii au încurajat instalarea unei colonii de oameni înstăriţi fugiţi din Atena şi au răscumpărat regiunea neglijată.

— Acum că a fost adusă la lumină, e de mirare că voi, romanii, nu aţi...

— Păi, asta-i partea amuzantă a poveştii, se grăbi Mencius. Lui Tiberius i-ar plăcea desigur să pună mâna pe ea, dar dacă ar face-o, ar intra imediat în conflict cu macabienii. El nu e

pregătit încă pentru asta şi ei o ştiu bine. Aşa cum stau lucrurile, împăratul consideră că e mai bine să le impună taxe mari decât să rişte un război costisitor cu ei. Asta va veni poate, mai târziu...

— În vremurile noastre?

— Vei gândi astfel când vei vedea ce se întâmplă în portul din Cezareea:

— Oare iudeii nu realizează ce li se pregăteşte?

— Desigur, dar ei sunt prea divizaţi în secte şi grupări. Este vechea poveste a feudelor şi facţiunilor care refuză cu încăpăţânare să coopereze între ele, chiar şi atunci când e vorba să-şi salveze propria piele! O vreme, Mencius rămase tăcut. Poate îţi aduci aminte ce-ţi spuneam acum câteva zile... că forţa unei naţii depinde întotdeauna de acel om puternic care poate aduna laolaltă toate elementele discordante, făcându-le să-1 urmeze...! Să fie doar destul de popular şi ei vor împărţi cu el gloria sau ruşinea! Evreii n-au însă printre ei un asemenea om. Fiecare grupare fanatică îşi are căpetenia sa, dar nici una dintre acestea nu poate cere loialitatea şi supunerea întregii ţări.

Iudeii aşteaptă de secole apariţia unui mare conducător care să-i elibereze de sub robia asupritorilor. Profetul lor a vorbit despre acest om fabulos, numindu-1 Mesia. Din când în când, diferite secte pier în flăcările revoltelor stârnite de câte un Mesia, dar nici unul din aceşti conducători n-au dăinuit prea mult, nici chiar în stima propriului lor partid, şi au sfârşit întotdeauna într-un martiriu lipsit de strălucire. După o generaţie sau două, nimeni nu şi-a mai amintit ce s-a ales din cenuşa marelui om.

— Se pare că adevăratul Mesia, când va veni, dacă va veni, va avea mult de furcă prin părţile astea, presupuse Voldi.

— Dacă e să te iei după spusele profeţilor iudei, el este o persoană de esenţă divină şi asta l-ar avantaja foarte mult. Tonul lui Mencius era acum atât de ironic încât Voldi izbucni în râs.

— După cât îmi dau seama, tu nu eşti prea religios, Mencius, remarcă Voldi sec.

— Nu în privinţa zeităţilor tradiţionale; nu mă interesează şi cu atât mai puţin cred în ele. Dacă e să fie de vreun folos, atunci ele nu servesc decât ca sperietori pentru copii, ca să se cumințească.

O caravană greu încărcată se apropia de ei venind dinspre miazănoapte, ceea ce îi obligă să se dea deoparte şi să se adăpostească la umbra unui pâlc de chiparoşi până la trecerea acesteia. Mencius ghici că era încărcată cu grâne care urmau să fie îmbarcate la Gaza, însă Voldi nu acceptă să se abată de la discuţia serioasă pe care o începuse.

— Îmi dau seama, Mencius, că tu crezi în existenţa unui asemenea fel de Mare Spirit, spuse Voldi grav.

— Oh, da! admise Mencius. Este evident că un Mare Spirit sau un grup de Mari Spirite a creat lumea. Este de neconceput ca acestea să se fi creat de la sine. După părerea mea, este îndoielnic dacă acel Mare Spirit mai ţine lumea sub control acum. Antichitatea nu ne-a lăsat indicii cum că ar exista un asemenea Supraveghetor... Uneori, totuşi, constat că eu însumi venerez un idol, un zeu, pe care-1 consider Purtătorul Făcliei.

Voldi făcu ochii mari privindu-1 cu interes şi-1 rugă să-i explice ce înţelegea el prin Purtătorul Făcliei.

— Acesta a existat din toate timpurile, Voldi, spuse Mencius. în toate epocile, în fiecare colţişor al pământului, în fiecare ţară, el caută cu răbdare şi perseverenţă oameni purtători de făclii mai mari decât ale vecinilor lor sau ale părinţilor lor, iar această dumnezeire dătătoare de lumină aprinde cu torţa sa divină fitilul acestor făclii neobişnuit de mari.

— Te rog continuă! insistă Voldi, când i se păru că Mencius ajunsese la capătul straniei sale expuneri şi începuse să numere cămilele istovite care treceau prin faţa lor.

— Cam asta este tot ce am avut de spus, mărturisi Mencius vag. Zeul meu favorit, Purtătorul Făcliei, doreşte ca lumea să aibă mai multă lumină, ca oamenii să aibă ochii mereu aţintiţi asupra făcliei. Trebuie să fie o misiune descurajantă... şi mă

minunez de perseverenţa lui. Doar câţiva oameni, despărţiţi de secole şi de multe leghe, au purtat făclii demne de focul divin; şi când au aprins asemenea făclii, ele au luminat doar calea câtorva aventurieri; cât priveşte marea gloată, aceasta încă mai bâjbâie prin întuneric! Uneori, Purtătorul Făcliei aprinde o lumină mai mare care atrage lămpi mai mici. Platon îşi poartă făclia şi i-o transmite lui Aristotel şi atunci calea este luminată de o strălucire fără seamăn, doar pentru câţiva oameni pentru un timp. Pentru un scurt timp.

— Dar masele de oameni încă mai merg pe dibuite prin beznă, spuse Voldi gânditor. Nu asta e ce crezi tu?

— Eu nu aş dori să cred astfel, spuse Mencius suspinând. Mi-ar face plăcere să sper că Purtătorul Făcliei va putea coborî într-o zi cu făclia sa puternică asupra acelui Mare Om şi făclia lui va putea lumina drumul pentru toţi! Dar ştiu că istoria nu prea încurajează o astfel de speranţă.

Caravana trecuse şi praful începuse să se aşeze. Călăreau tăcuţi, adânciţi fiecare în gândurile sale. După un timp, Mencius arătă în depărtare silueta graţioasă a unui turn.

— Aşkelon! exclamă Mencius, cu un anume respect în glas. Acum ai să vezi ce au putut face banii macabienilor dintr-un mizer orăşel ruinat.

— Macabienii ăştia trebuie să fie o familie cu inimă largă, remarcă Voldi.

— Asta depinde din ce unghi priveşti problema, vorbi Mencius tărăgănat dar, după părerea unanimă, macabienii nu sunt decât nişte tirani. Patronii bogaţi ai artelor nu au neapărat şi inima largă, adăugă el. Cea mai frumoasă arhitectură şi sculptură din lume se află la Roma, însă multă lume poate afirma că noi, romanii, nu suntem şi generoşi.

Două zile mai târziu, călătorii ajunseră în uluitorul oraş Cezareea. Dacă Voldi fusese uimit la trecerea de la sordida Gază a filistenilor la splendoarea marmurei din sclipitorul Aşkelon al

grecilor, apoi la ruinele Joppei a iudeilor, acum era şi mai uluit de agitaţia febrilă a acestei metropole care se dezvolta rapid şi, care după spusele lui Mencius, va fi într-o zi punctul din care Imperiul va pomi să subjuge întreaga Iudee.

Până acum, împăraţii insistaseră doar asupra plăţii tributului: evreii erau o vacă bună de muls, dar, în momentul acela, romanii nu se mai mulţumeau numai cu atât. In curând vor veni şi vor lua totul, declarase Mencius; iar când Voldi îl întrebase dacă această ameninţare constituia un secret, prietenul lui răspunsese nepăsător:

— Secret? Nu, deloc! Evreii ştiu că invazia va veni în mod sigur, iar pregătirile în sensul ăsta se fac chiar sub nasul lor!

Prea osteniţi în această noapte ca să poată admira împrejurimile, după ce au străbătut străzile aglomerate, s-au îndreptat direct spre hanul principal, „Agrippa". Hanul, construit de curând de romani pentru a adăposti trei sute de oaspeţi, era situat chiar în inima oraşului. Acum era plin, însă Mencius avea un prieten acolo şi îndată se găsi o cameră.

După o cină excelentă, cei doi se instalară în holul mare al hanului, nou mobilat, unde romani bogat înveşmântaţi şi cu înfăţişare distinsă discutau în grupuri sau leneveau în fotolii şi divane opulent capitonate. Această privelişte de nemaipomenită bunăstare, neobişnuită pentru Voldi avu un efect ameţitor asupra lui. Nu era prea sigur dacă se simte orbit sau dacă e furios. Fiecare om pe care-1 vedea era îmbrăcat extravagant şi ferchezuit. Aerul era greu de mirosul pomezilor. Bijuteriile sclipeau pe mâinile bine îngrijite. Era deci adevărat: romanii nu erau doar oameni de lume; erau oameni importanţi, oameni care impresionau lumea. Şi această lume le aparţinea - nu mai încăpea nici o îndoială.

Voldi îşi aminti - învinovăţindu-se de lipsă de loialitate - de regele Zendi şi consilierii săi, îmbrăcaţi neglijent cu humusurile lor lipsite de orice podoabă; oameni gravi, cu muşchi de oţel, care dispreţuiesc ostentaţia. Cum ar fremăta nările lor fine şi trufaşe la vederea

acestui spectacol strident. Dar nu cumva Arabia plătea un preţ prea mare pentru dispreţul său faţă de oamenii prosperi? Voldi se întreba dacă mândria sărăciei nu este în cele din urmă o avuţie mai costisitoare decât şiragurile de perle?

Deodată, un roman înalt de statură, arătos şi cu părul tuns scurt, cu tunica purpurie, împodobită pe umărul stâng cu nelipsitul vultur negru imperial, se desprinse dintr-un mic grup de prieteni şi înaintă spre ei, urându-le bun sosit.

— Nick! În sfârşit eşti aici! Zeii fie lăudaţi că ai sosit cu bine! începusem să mă neliniştesc.

Îşi puseră mâinile fiecare pe umărul celuilalt.

— De ce îngrijorat, Toni, doar n-am întârziat; azi trebuia să mă întorc!

— Nu, n-ai întârziat, însă distinşii mei pasageri au apărut azi după-amiază, mai devreme decât mă aşteptam, şi în orice moment se pot hotărâ de plecare! Dorinţele înălţimii sale sunt întotdeauna imprevizibile...! Sper că tu ţi-ai luat toate măsurile şi ţi-ai pus toate treburile la punct, astfel încât să fii gata de plecare când se vor decide.

Mencius aprobă din cap şi, apucându-1 pe Voldi de braţ, îl trase după el.

— Toni, spuse el, vreau să-ţi prezint un tânăr arab, un prieten al meu... Voldi, salută-1 pe vechiul meu coleg de şcoală, Antonius Lucan, comandantul vasului imperial „Augusta".

Voldi se înclină uşor sub privirile făţiş iscoditoare ale comandantului, care ridică braţul nepăsător, adăugând că orice prieten al proconsulului Nicator Mencius este şi al lui; se întoarse apoi spre vechiul său amic şi, înălţând mirat din sprâncenele cenuşii, îl întrebă direct:

— Cum se face că avem un arab pe aici tocmai în asemenea momente importante?

Mencius răspunse prompt că acest arab i-a salvat viaţa, sfidând primejdia, şi îi relată pe scurt cele întâmplate - apariţia lui

providenţială în clipa în care nu mai avea nici o şansă de scăpare din ghearele bandiţilor.

Ca răspuns la cele relatate, comandantul se înclină în faţa lui Voldi în semn de recunoaştere a nepreţuitului serviciu făcut unui camarad, iar Mencius nu uită să adauge:

— Este uimitor felul în care mânuieşte băiatul ăsta pumnalul, îmi închipui că părinţii lui i-au dat un cuţit în mână să se joace încă din pruncie.

Voldi zâmbi uşor dezaprobator, ridicând din umeri,- şi păru dornic să schimbe subiectul. Era conştient de stânjeneala bătrânului marinar în prezenţa sa. Apariţia unui alt roman citadin între două vârste, îmbrăcat mult mai puţin extravagant decât alţii, avu darul să risipească încordarea; acesta se opri să-1 salute pe Mencius cu o amabilitate simplă, după care se înclină uşor în faţa lui Toni.

— Ce te aduce pe aici, Mencius? i se adresă alene noul venit. Alt cupru?

— Acum băiatul a terminat cu cărăuşia, Atrius, răspunse Toni tărăgănat. E un simplu călător şi se întoarce cu mine pe „Augusta". îl luăm pe înălţimea sa Antipa împreună cu familia în călătoria lor anuală.

— Aş vrea să-mi explice cineva, declară Atrius, străduindu-se să fie cât mai caustic posibil şi strâmbând din nas în acelaşi timp, cum poate cârmuitorul micului şi săracului ţinut al Galileei să-şi permită o călătorie gratuită în fiecare an pe vasul de agrement al împăratului?

— Psst! îl avertiză Toni. N-ar trebui să ascult asemenea vorbe. Apoi, în şoaptă, adăugă: Puteţi fi sigur că tetrarhul îşi va plăti călătoria... şi e în stare s-o facă dacă Tiberius i-o va cere.

Mencius interveni pentru a-1 prezenta pe Voldi cu explicaţiile de rigoare care atestau prietenia lor, apoi, adresându-i-se lui Voldi, spuse:

— Dacă în Cezareea vei avea necazuri, minunatul nostru Atrius, autoritatea cea mai competentă în materie de legi din oraş, îţi va veni în ajutor, sunt sigur!

Între timp, Atrius îşi freca bărbia îngândurat, privindu-1 pe Voldi cu o curiozitate făţişă.

— Ei, şi spui că e arab? Şi are un pumnal asupra lui...! îmi închipui ce fel de încăierare era dacă el a năvălit gata să spintece pe cineva! Râse cu poftă şi-1 împunse pe Toni cu cotul între coaste. Afurisit moment pentru apariţia unui gladiator arab printre noi!... Din ce parte a Arabiei eşti, fiul meu?

— Din munţii de la miazăzi, răspunse Voldi băţos.

— Pe undeva în apropierea taberei regelui?

— Nu foarte departe, la câteva mile doar.

— Regele vostru pare să fie un om popular.

— Da, domnule!

— Îndrăznesc să cred că-1 cunoşti, riscă Atrius. Ceilalţi urmăreau stânjeniţi interogatoriul la care îl supunea comandantul, care acum părea absent şi se juca distrat cu brăţara metalică de pe mâna dreaptă.

Mencius se muta de pe un picior pe altul şi spuse oarecum iritat:

— Bunicul lui Voldi, Mişma, este chiar consilierul şef al regelui, Atrius.

— Aşaaa deci! spuse Atrius zâmbind. Ei bine, Voldi, în cazul ăsta, dacă putem face ceva pentru tine cât timp vei rămâne în Cezareea, îţi stăm la dispoziţie. Ne vedem mai târziu, Toni... Cred că eşti fericit să ajungi din nou acasă. Ce n-aş da să fi putut veni şi eu cu tine... Te asigur că vei ajunge la timp pentru Saturnalii[4]*.

După plecarea lui Atrius, discuţia încetă; presupunând că Toni şi Mencius doreau să discute ceva personal, Voldi se scuză şi, traversând vastul hol, se strecură în logia care împrejmuia pe jumătate o piscină în mijlocul căreia se afla o minunată fântână arteziană. Se afundă într-un divan moale şi rememora discuţia recentă. Acest Atrius părea un om pe care merita să-1 cunoşti.

[4] * Sărbătoare populară la romani după strângerea recoltelor (n. tr.).

După plecarea lui Voldi, Mencius şi Toni schimbară brusc subiectul referitor la călătoria în perspectivă şi Toni izbucni:

— Ce face băiatul ăsta în Cezareea, Mencius?

— După spusele lui, va pleca înspre miazănoapte.

— În excursie sau pentru afaceri?

— Câte puţin din amândouă, cred...

— Asta înseamnă că n-ai de gând să-mi spui?

— Mi-a mărturisit natura misiunii sale, admise Mencius, dar nu e nimic care să te îngrijoreze. Caută, după cum spunea, un fugar de-al lor şi sper ca această informaţie să te satisfacă. Toni, ai cuvântul meu.

— Foarte bine, adăugă Toni morocănos, dar vreau ca tu să veghezi ca belicosul tău arab să stea departe de corabia mea. Dacă cineva îi împlântă tetrarhului un cuţit între coaste când nu se află în grija mea, eu n-am să protestez, dar, pe toţi zeii, asta nu se vă întâmpla pe „Augusta".

— E de mirare cum tetrarhul întreprinde aceste călătorii, remarcă Mencius.

— Dar nici nu poate lâncezi în Galileea un an întreg! Ar înnebilni! Acolo nu se întâmplă niciodată nimic! Nu are nici un prieten printre supuşii săi; toţi îl dispreţuiesc... Scribul şef de la palat îmi spunea azi după-amiază că se pregăteşte un fel de răscoală.

— În nenorocita aia mică de Galieea? răbufni batjocoritor Mencius. Poate glumeşti!

— După spusele aceluiaşi scrib, Pamfilios, nu este o răzvrătire împotriva cârmuirii - cel puţin nu acum; se pare că un tânăr tâmplar se adresează unor mari adunături de oameni, dar, tot după spusele unora, în cuvântările sale nu e nimic incitator**;** dimpotrivă, el le cere oamenilor să se supună legilor **?** i să se mulţumească cu sărăcia lor.

— Şi cum pot asemenea vorbe blânde să adune atâta gloată? întrebă Mencius.

— Pamfilios spunea că omul vindecă bolnavi prin simpla punere a mâinlor sale asupra lor, adăugă Toni. Asta este de

sigur o absurditate. Pamfilios recunoaşte că nu deţine informaţii de la prima sursă, dar că zvonurile circulă şi toată Galieea e bântuită de asemenea poveşti.

— Prost şi-a ales tetrarhul momentul ca să lipsească, remarcă Mencius.

— Aşa crede Pamfilios, spuse Toni, însă cu Antipa nu te poţi înţelege când e vorba de această călătorie. Timp de jumătate de an, în Tiberia, el nu trăieşte decât cu gândul la cealaltă jumătate pe care o va petrece la Roma. Scribul mai spunea că o deputăţie de preoţi 1-a aşteptat pe înălţimea sa acum câteva zile, cerându-i să ia măsuri şi să-1 reducă la tăcere pe acest tâmplar, însă Antipa a terminat repede cu ei. Le-a spus să-şi vadă de treaba lor şi să încerce să facă Sinagoga mai atrăgătoare şi folositoare, şi astfel oamenii nu se vor mai aduna pe păşuni să caşte gura la un tâmplar.,

— Nu e rea sugestia, interveni Mencius, chicotind.

— După părerea tetrarhului, orice sugestie e binevenită atât timp cât nu-i stânjeneşte călătoria la Roma. N-ar vrea cu nici un chip să piardă parăzile şi jocurile Satumaliilor, nici chiar dacă ar seca Marea Galileii!

Mencius căzu pe gânduri un timp.

— Ai auzit, Toni, de un anume „Mesia"? întrebă el într-o doară.

Toni clătină capul şi se încruntă, apoi murmură ca pentru sine că a renunţat la încercarea de a-i mai înţelege pe evrei şi adăugă că aceştia au fost întotdeauna nişte fanatici în privinţa religiei lor.

— Mă surprinde că manifeşti interes pentru asemenea fleacuri, continuă Toni nerăbdător. Citeşti prea mult şi vrei să afli prea multe. Nu m-ar surprinde să aud într-o zi că ai plecat să trăieşti într-o peşteră în creierul munţilor, doar tu cu zeii tăi şi insectele.

— Recunosc, spuse Mencius, că omul poate trăi mai fericit fără să-şi pună deloc mintea la contribuţie... Acum mă duc să mă culc. Am stat în şa toată ziua. Fără îndoială că şi tu ai să faci la fel.

— Încă nu, mormăi Toni. Mai întîi am de îndeplinit o misiune. Trebuie să dau o raită pe la docuri şi să-1 previn pe înlocuitorul meu că avem un pasager clandestin arab.

— Îţi creezi complicaţii inutile, spuse Mencius.

— Am să fiu mulţumit dacă noul tău prieten nu-mi va da altă bătaie de cap, spuse Toni.

Între timp, rămas singur pe canapea, Voldi privea absent fântâna şi la cei ce se perindau prin faţa lui. La scurt timp, legiuitorul veni şi se aşeză alături de el, exprimându-şi speranţa că nu-1 deranjează.

— Cât timp vom avea plăcerea să te avem printre noi? întrebă Atrius degajat.

— Plec mâine în zori, domnule, răspunse Voldi. I se întâmplase să constate că dacă dovedea că este înclinat să fie sincer, explicaţiile lui puteau fi crezute imediat. Am o misiune de îndeplinit în Galileea, continuă el. Am fost trimis să caut un tânăr care a fugit de acasă şi se crede că s-ar afla pe undeva prin împrejurimile Mării Galileii. Trebuie să-1 conving să se întoarcă acasă, dacă-1 găsesc.

— Cunoşti câte ceva despre Tiberia, presupun?

— Nu multe lucruri. Ştiu că este reşedinţa tetrarhului şi că acolo există un Fort Roman.

— Ai de făcut cercetări la Fort?

— Nu neapărat, doar dacă va fi cazul. Aş prefera să dau de el fără să atrag prea mult atenţia. Nu vreau să-i creez necazuri inutile... Cunoaşteţi locurile acelea, domnule?

— Puţin. Dacă-mi permiţi o sugestie, Voldi, îţi recomand o cunoştinţă de-a mea care trăieşte într-o mică localitate numită Betsaida, aproape de Tiberia. Este om de lege şi acum s-a retras pe pământurile sale. E o persoană foarte stimată şi cu multă judecată; poţi avea încredere deplină în el. Voldi era bucuros să-i urmeze sfatul. Scoase din tunică o tăbliţă şi scrise denumirea localităţii Betsaida şi cum să ajungă acolo.

Atrius îşi aruncă privirea spre-a urmări creta roşie în timp ce arabul scria.

— Ai trăit cumva în Grecia? se interesă el pe când Voldi îşi punea tăbliţa în buzunar.

— Nu, domnule, n-am fost niciodată în Grecia.

— Cunosc mulţi arabi greaca?

— Nu cred, răspunse Voldi, apoi se ridică să plece şi îi mulţumi lui Atrius pentru bunăvoinţă, adăugând că trebuie să-1 salute pe Mencius înainte de a se retrage.

— Mi-ar plăcea să aflu cum ai reuşit să-ţi îndeplineşti misiunea, spuse Atrius în timp ce se despărţeau, şi te rog transmite-i salutările mele prietenului meu şi fost coleg, David Ben-Zadok.

La primele semne ale ivirii zorilor, Voldi se strecură afară tiptil, pentru a nu-1 trezi pe Mencius de la care îşi luase rămas bun la miezul nopţii, după ce discutară îndelung, fără să ajungă însă la nici o concluzie cu privire la probabilitatea găsirii Farei în Galileea.

Mencius adormise îndată, aparent netulburat de zarva de afară şi de traficul străzii, unde roţile de fier ale carelor grele cu materiale de construcţie răsunau pe piatra pavajului, zgomot ce se îngemăna cu ţipetele şi pocniturile de bici ale conducătorilor ce-şi îndemnau boii împovăraţi. Îngrozitoarea hărmălaie nu-1 deranja pe Mencius, el spunea că este obişnuit pentru că, la Roma, aşa se auzea, toată noaptea. Dorind ca străzile să fie degajate în timpul zilei, împăratul ordonase ca întreaga circulaţie a materialelor de construcţie să aibă loc de la asfinţitul soarelui până la răsărit. Cezareea, fiind acum un oraş roman, respecta această regulă. Dar lui Mencius nu-i păsa. Acum îi era nespus de dor de acasă şi vacarmul străzii părea că-i mai alină acest dor. Nu tot astfel simţea Voldi, care nu era obişnuit cu forfota marilor oraşe. Zgomotul necontenit îl ţinu treaz toată noaptea, iar dilema care-1 frământă căpăta proporţii îngrijorătoare în întunericul nopţii.

La grajdurile noi şi spaţioase, unde-1 găsi pe Darik strălucind

după un ţesălat sârguincios (o altă mărturie a priceperii şi disciplinei romane), Voldi nu se arătă surprins să întâlnească un legionar înarmat care-l aştepta să-l escorteze în afara oraşului. Mencius îi mărturisise îngrijorarea lui Antonius Lucan, comandantul „Augustei", care se exprimase că s-ar simţi mai liniştit dacă ar şti că răzbunătorul tânăr arab a ieşit prin poarta de miazăzi a Cezareii şi că se află undeva în drum spre Galileea.

După ce legionarul îi ură respectuos călătorie plăcută, deşi amândoi ştiau bine motivul onoarei ce i se făcea unui tânăr cetăţean arab de a avea o escortă romană, timp de o jumătate de oră, Voldi călări pe drum singur... Privea din când în când peste umăr înapoi, făcea semne cu mâna şi zâmbea, lăsând în urmă mica dramă la care fusese şi el invitat să ia parte. In ciuda renumelui lor de oameni trufaşi, egoişti şi cruzi, cugeta Voldi, romanii erau în multe privinţe de admirat. Erau splendid organizaţi, eficienţi. Da! erau cruzi, dar nu pentru că le plăcea cruzimea. Ei preferau prietenia ta în locul duşmăniei.

Drumul care cotea spre nord-est nu era atât de aglomerat ca drumul de coastă şi ca atare era şi mai îngust. Având înaintea lui o zi lungă de drum, Voldi îl îndemnă pe Darik la un galop uşor. Acum se aflau pe câmpie, unde peisajul era prea monoton ca să-i abată atenţia unui străin de la problemele sale... Un singur amănunt îl mai dădu o fărâmă de linişte: tetrarhul era încă în viaţă. Desigur, el nu merita să trăiască, dar cel puţin Fara nu se expusese primejdiilor ca să-l omoare. Şi era puţin probabil că încercase acest lucru pentru că, altminteri, comandantul Antonius Lucan ar fi ştiut şi aşa ar fi aflat şi el.

În faţa lui se ivi o caravană de asini ce înainta agale, purtând în spinări mici butoiaşe cu aspect unsuros, probabil cu ulei de susan şi măsline pentru Cezareea. însoţitorii caravanei - oameni la fel de slinoşi ca şi încărcătura lor - ajunşi în dreptul lui, se încruntară şi scuipară după obiceiul lor străbun.

Dar ce-o fi făcând Fara acum, că eşuase în tentativa ei de a se apropia de tetrarh? Presupunând că a ajuns în vecinătatea Tiberiei, unde pândise un prilej pentru a tranşa odată povestea cu

ticălosul ei tată, va aştepta ea oare întoarcerea lui de la Roma?

După o altă bucată de vreme apăru un drumeţ singuratic călare pe o cămilă infirmă, urmat la vreo sută de iarzi de un bătrân ghebos, posomorât, cu o faţă adânc brăzdată, purtând un topor pe umărul ciolănos.

Voldi îi salută pe fiecare voios, urându-le o dimineaţă bună, dar nici unul nu-i răspunse. Să fie oare asta pentru că el călărea un cal mai bun şi le-a stârnit invidia? Sau pentru că era arab? Ori poate pentru că era străin, indiferent de naţie? Sau pentru că ei erau nepoliticoşi din fire? Trebuia să recunoască totuşi că nici arabii n-ar manifesta mai multă bunăvoinţă faţă de un drumeţ iudeu.

Poate că Fara hotărâse să se întoarcă în Arabia, acum, că dăduse greş. Sau dacă tot riscase atât, venind de la, o depărtare aşa de mare, socotea că merită să persevereze şi să aştepte întoarcerea tetrarhului. De fapt, în Arabia nu avea ce s-o atragă pentru a se întoarce acum, că mama ei nu mai exista. Desigur, mai rămânea el însuşi, dar poate că ea îl alungase din gândurile ei. Părăsindu-1 fără nici un cuvânt de rămas bun, fata putea bănui că el renunţase la ea şi îşi îndreptase atenţia în altă parte.

Acum tocmai depăşea o familie care se dădu la o parte la trecerea lui. Tatăl, aflat în fruntea procesiunii, purta o barbă neagră respectabilă şi o tunică neagră jerpelită, dar nu ducea nici o povară. Mama avea un prunc într-o mână şi un coş mare cu grâne în cealaltă. Băiatul târa după el o capră albă cu lapte. O fetiţă de-o şchioapă ducea în spinare un sac plin cu mere. Voldi trecu pe lângă ei încet, făcându-le loc, şi îi salută prietenos. Tatăl şi capra înălţară bărbiile în vânt şi rânjiră cu expresii atât de asemănătoare, încât Voldi zâmbi. Femeia, imitându-şi bărbatul, schiţă o strâmbătură. Băiatul îl privi cu viu interes, dar fără răutate. Fetiţa ridică nişte ochi frumoşi şi-i surise timid.

E păcatul oamenilor bătrâni, cugetă Voldi, că diferitele rase se dispreţuiesc între ele. Se întreba dacă suprimarea oamenilor vârstnici n-ar aduce în lumea mai multă armonie - să zicem pe toţi

cei trecuţi de douăzeci de ani. 0 astfel de lege binevenită ar permite să stabilească o nouă ordine, în care străinii, când s-ar întâlni pe drum, să fie înclinaţi mai curând să-şi zâmbească decât să se scuipe. Pentru asta ar trebui însă ca toţi să rămână la douăzeci de ani şi să nu mai îmbătrânească niciodată. Probabil că proiectul nu putea fi pus în practică!

Bun, nu va trece prea mult timp şi o să afle ceva despre Fara. Nu se putea ca un flăcău arab să nu fi fost văzut într-un sat de pescari, unde fiecare se cunoştea cu fiecare. Cineva trebuia să-şi aducă aminte că l-a văzut pe acest tânăr arab. Voldi se mai întreba în ce măsură îi reuşise Farei deghizarea ca băiat. Riscantă treabă!

La o întretăiere de drumuri se afla o piatră indicatoare cu denumirea satului Megiddo, unde patru legionari, lăsându-şi lăncile şi coifurile rezemate de un zid de piatră, şedeau tolăniţi pe iarbă şi păreau absorbiţi într-un joc cu zaruri. Voldi se aştepta să fie provocat. Într-un asemenea caz, intenţiona să le spună că tetrarhul, cât timp a stat la Cezareea, a cumpărat porci negri pe care i-a trimis la Tiberia... Dar soldaţii nu-i acordară nici o atenţie. Se pare că disciplina trupelor începuse să lase de dorit de la plecarea tetrarhului. Sau poate atenţia ofiţerilor era îndreptată acum asupra marilor întruniri, despre care vorbise Mencius, ce se desfăşurau în ultimul timp în apropierea Mării Galileii. Un tâmplar li se adresa oamenilor şi îi mersese vestea că vindecă tot felul de boli. Aceste din urmă isprăvi erau desigur absurde, dar după părerea aceluiaşi Mencius, era puţin probabil ca tâmplarul să dăinuie prea mult în calitate de conducător al gloatelor. Nu era nimic incitant în cuvântările sale, altfel tetrarhul n-ar fi părăsit ţara.

Voldi se întreba în ce măsură o interesase pe Fara această mişcare. Nu şi-o putea imagina manifestând curiozitate pentru asemenea lucruri, doar dacă nu-şi deviase drumul la Hebron pentru a asculta un alt profet itinerant. Era cu totul imposibil ca Fara să fie atrasă de acest gen de spectacole.

La micul han din Megiddo i se servi un prânz mizerabil - peşte

afumat şi pâine veche din orz - pe o masă îngălată. Aproape că nu se atinse de mâncare* dar îi plăti o drahmă femeii cu faţa ciupită de vărsat. Aceasta îi aruncă pe masă un pumn de bănuţi de aramă necunoscuţi. 'Voldi opri unul, cu intenţia de a-1 examina mai târziu, apoi plecă să-şi adape calul la jgheabul public. Un grup de băieţi cu haine murdare şi zdrenţuite se adunară în jurul lui. O femeie ţipă din pragul unei case din apropiere şi băiatul cel mai mare din grup alergă spre ea, dar înainte să o ia la fugă se întoarse şi scuipă. Un alt ţipăt de femeie se auzi de undeva şi toţi băieţii se făcură îndată nevăzuţi, în afară de doi, cei mai mici din grup; cel mai plăpând din ei avea ochii plini de puroi. Voldi se scotoci în buzunar şi scoase bănuţul de aramă pe care-1 primise ca rest la han; îl dădu băieţelului bolnav, dar acesta nu-1 prinse.

— E orb, spuse fratele lui, dă-mi-1 mie!

Voldi îi puse în palmă bănuţul.

— Iaa! Iaaa! ţipă băiatul cât îl ţinea gura, azvârlind cât colo bănuţul de aramă. Bani proşti! Nu e bun! Iaa! Iaaaa! Apoi o luă din loc, trăgându-şi frăţiorul după el, fără îndoială ca să raporteze părinţilor întâmplarea. Voldi încălecă şi porni. între timp, un grup de bărbaţi şi femei indignaţi se adunară în jurul copilului căruia i se oferise un ban fără valoare, escortându-1 pe străin cu o seamă de invective pentru grava ofensă. Megiddo nu era o aşezare atrăgătoare. Era ea oare tipică pentru comunitatea galileană? Voldi spera să nu fie aşa. Sărmana Fara!

Cu cât înainta, pământul devenea mai fertil, dar se vedea că locuitorii îl lăsaseră în mare parte în paragină. Era desigur o regiunea înapoiată. într-o zi vor intra aici romanii şi pământul va arăta altfel. Galileenii vor fi virtual înrobiţi, însă vor avea hrană mai multă decât acum, fără îndoială.

La apusul soarelui începu să se zărească Nazaretul. De la distanţă, în lumina incandescentă a după-amiezii târzii care scălda cupola bombată a Sinagogii şi acoperişurile caselor albe, oraşul promitea să fie pitoresc. Dar privit mai de-aproape, era o dezamăgire. Locuinţele erau mici şi ponosite. Ca de obicei, strada principală se

lărgea către centru, descriind un cerc în jurul inevitabilei fântâni a comunităţii. Părea că marea parte a negoţului se afla concentrată aici. Bazare mici şi dughene meschine se sprijineau unele de altele. în afara cercului se găsea hanul. Stăpânul acestuia îi spusese clar lui Voldi că nu e binevenit, dar consimţi bodogănind să-i ofere găzduire, când auzi zăngănitul făcut de mulţi bani. După ce ciuguli cu dezgust din cea mai proastă mâncare ce i se pusese vreodată în faţă, el plecă să hoinărească pe strada pustie. Toate lumea era la cină.

Ajunse la atelierul unui fierar, un om cu părul sur, în jur de cincizeci de ani, aplecat peste forja lui, aparent absorbit într-o treabă urgentă - repararea unei roţi la o cisternă pentru apă. Totdeauna interesat de asemenea activităţi, Voldi se opri în faţa uşii larg deschise. Fierarul îl privi cu bunăvoinţă şi îl salută. Pentru Voldi era o surpriză plăcută şi, încurajat, se apropie de el.

— Străin prin părţile astea? Fierarul mai dădu o dată din foaie şi îl pofti să ia loc pe o ladă veche cu scule.

— Da, sunt arab, spuse Voldi, gândindu-se că e mai bine să clarifice de la început acest penibil subiect.

— Nu se prea văd mulţi pe aici, spuse fierarul; ai de gând să mai rămâi pe la noi?

— Doar în noaptea asta. Sunt în drum spre Tiberia.

— Tetrarhul tocmai a plecat de acolo acum câteva zile. A fost o adevărată procesiune... Pleacă la Roma, ca în fiecare an pe vremea asta; dar probabil că ştii toate acestea.

Voldi îi spuse că ştie.

— Ai mai fost în Tiberia? întrebă fierarul.

— Nu, n-am mai fost, dar presupun că dumneata ai fost de mai multe ori.

— Niciodată, dar am de gând să mă duc mâine, de aceea lucrez azi până mai târziu. Pe acolo se petrec isprăvi mari în zilele astea. Poate ţi-au ajuns la ureche venind încoace pe drum. Profetul nostru Iisus vorbeşte oamenilor care se adună mereu tot mai mulţi.

— Profetul vostru? Să înţeleg că dumneata crezi în el? L-ai auzit vorbind?

— Îl cunosc de când era copil! Aici era casa lui! Fierarul puse ciocanul jos, alături de nicovală, şi se rezemă confortabil de bancul de lucru, satisfăcut de interesul evident al străinului.

— E adevărat că înfăptuieşte minuni? întrebă Voldi. Am auzit tot felul de zvonuri în legătură cu toate acestea.

— Tocmai asta vreau să aflu, spuse fierarul grav. Nu m-ar surprinde foarte mult, deşi aici, în Nazaret, el n-a înfăptuit nimic deosebit. E tâmplar, şi încă unul foarte bun. Prin fereastra deschisă din spatele lui Voldi care se întorsese să privească, fierarul îi arătă atelierul tâmplarului, aflat peste drum. Este al tatălui său, şi înainte a fost al tatălui acestuia. Iisus a lucrat acolo încă pe când era un băieţandru, până acum câteva luni.

— Ai observat ceva ciudat la el? îl îndemnă Voldi.

— Era un tip visător, îşi amintea fierarul, ferindu-şi privirea. Ceilalţi copii îl îndrăgeau foarte mult pentru că le spunea tot felul de poveşti.

— Ce fel de poveşti?

— Eu, personal, n-am auzit nici una. El se ruşina în prezenţa oamenilor mari şi nu prea vorbea când se aflau prin preajmă, dar băiatul fratelui meu cel mare, Efraim - îl cheamă ca şi pe mine - spunea că poveştile sale erau în mare parte despre o ţară îndepărtată unde nu există iarnă şi nici întuneric, unde râurile nu seacă niciodată, dar nici nu se revarsă, nimeni nu este vreodată bolnav, nimeni nu moare şi nimeni nu plânge. Şi toţi îl iubesc pe Rege.

Voldi aşteptă liniştit ca fierarul să continue.

— Pare ciudat ca un băieţel să aibă asemenea imaginaţie, monologa Efraim. După cum spune nepotul meu, Iisus vorbeşte despre această ţară îndepărtată de parcă aceasta ar exista cu adevărat; ba chiar de parcă el ar fi fost acolo. În acea ţară este pace. Nu există soldaţi, forturi sau temniţe. Fiecare are ceva de lucru, dar nu pentru bani. Nu există deloc bani. Nimeni nu este bogat, nimeni nu este sărac. Iar florile cresc mereu şi pretutindeni, dar nimeni

nu le culege... Copilul vorbea mult despre flori. Încă de când începuse să meargă, micuţul căra apă din sat pentru grădina lui. Noi toţi socoteam că nu se va alege mare lucru de el văzându-1 cât se interesează de flori. Dar când a crescut, a devenit un tâmplar foarte iscusit, chiar mai bun decât tatăl său, Iosif.

— Dar nu aduna niciodată lumea ca să vorbească? întrebă Voldi.

— Nu, după cum îţi spuneam, el nu era unul care să vorbească mult, o făcea arareori şi numai cu copiii dar odată ajuns la adolescenţă, devenise foarte tăcut şi umbla mai tot timpul de unul singur. Cred că s-a însingurat pentru că, acum copiii începuseră să râdă pe seama poveştilor istorisite de el. Se spune că, odată, un băiat care se zbuciumase în legătură cu această ţară îndepărtată l-a acuzat direct că minte, dar Iisus i-a răspuns că spusese adevărul, că există cu adevărat asemenea ţară şi că el ştia chiar mai multe lucruri despre ea decât le povestise.

— Bănuiesc că lumea îl credea nebun, remarcă Voldi.

— Ei bine, nu puteam să nu observăm că era deosebit faţă de alţi copii şi poate că bănuia ce credeam despre el, pentru că îşi petrecea cea mai mare parte din vreme singur, cu excepţia timpului când lucra în atelier.

— Ce gândea familia lui despre el?

— Probabil că nici ei nu prea ştiau ce să creadă. Obişnuia să se ducă pe dealuri şi lipsea de acasă vreme îndelungată. Mama lui era îngrijorată. Cu puţin timp înainte să plece din Nazaret, a lipsit două luni, iar când s-a întors, puteai crede că umblă ca prin somn. Se petrecea ceva în mintea lui şi asta îl apăsa. Nimeni nu părea să ştie pe unde umblase. Poate doar ai lui. Dar era clar că era foarte tulburat în sinea lui... în dimineaţa în care a părăsit Nazaretul pentru totdeauna, dacă nu mă înşel, s-a dus la Sinagogă pentru că era ziua Sabatului. S-a aşezat împreună cu familia lui, ca de obicei. Uneori, bunul nostru rabin Ben-Naboth cerea unui bărbat din cei prezenţi. unul dintre cei vârstnici care era

cunoscut pentru pioşenia sa - să citească învăţămintele Scripturii. Dar în ziua aceea, el 1-a ales pe Iisus. Era ceva neobişnuit să ceară acest lucru unuia atât de tânăr. Cei de faţă amuţiseră.

— Crezi că era ceva ieşit din comun? întrebă Voldi.

— Tu n-ai fi fost intrigat, ripostă Efraim, cunoscând cât de neobişnuit era Iisus?... Ei bine, el a venit în faţa adunării şi a luat pergamentul cu scrierile profetului Isaia... Cred că ai auzit de renumitul nostru profet Isaia?

— Nu, recunoscu Voldi. Cunosc puţin despre mai-marii voştri de la părintele nostru Avraam încoace. Amândoi zâmbiră.

— Parcă şi acum mai aud cuvintele pe care le citea Iisus, continuă visător Efraim, şi care sunau cam aşa: „Spiritul Domnului să coboare asupra mea. El m-a ales pe mine să aduc vestea cea bună săracilor. El m-a trimis pe mine să-i eliberez pe oameni din robie şi să deschid ochii nevăzătorilor. Eu sunt cel ce-i ridică pe cei ce au fost doborâţi şi eu sunt acela care vesteşte că Domnul va binecuvânta acest an..." Apoi Iisus a strâns sulul, 1-a înmânat rabinului şi a spus: „Acum se va împlini profeţia". După care s-a întors la locul său. Toate privirile erau aţintite asupra lui. Până şi rabinul înmărmurise şi i-a trebuit un oarecare timp să fie în măsură să-şi continue ritualul... După slujbă, toţi credincioşii s-au adunat în jurul lui Iisus şi l-au întrebat ce a vrut să spună; avea să vină cineva acum, aici, la Nazaret, să deschidă temniţele, să-i elibereze pe sclavi şi să dea vedere celor fără vedere?

— Nu v-a trecut nici unuia prin minte că acest Iisus se referea poate la el însuşi ca tămăduitor prezis?

— Nu, pentru că, vezi tu... el a crescut cu noi laolaltă şi nu puteam crede că unul dintr-ai noştri ar putea fi înzestrat pentru a face asemenea lucruri.

— Şi ce a răspuns Iisus atunci?

El a spus că misiunea lui era să răspândească această veste bună, dar oamenii tăceau neîncrezători. În cele din urmă, un bătrân 1-a întrebat cu un glas răstit:

„Şi crezi că ai să deschizi ochii orbilor aici, în Nazaret?"

— Pariez că toţi aşteptau răspunsul lui cu sufletul la gură! spuse Voldi, din ce în ce mai interesat de povestea fierarului.

— Da, e adevărat. Iisus le-a spus: „Nu aici, nu în Nazaret, pentru că nicăieri nu este un profet mai puţin preţuit decât în casa lui, printre ai săi". Auzind acestea, oamenii plecau mormăind; mulţi dintre ei se întorceau şi-1 priveau ameninţător sau râdeau batjocoritor.

— Şi după aceea... l-au batjocorit în continuare, nu?

— Nu, nu le-a mai dat prilejul, pentru că a plecat din Nazaret imediat; nici măcar nu a mai cinat cu familia lui. După adunarea de la Sinagogă, a plecat să hoinărească cine ştie pe unde şi nu s-a mai întors...

— Poate, presupuse Voldi, dacă el înfăptuieşte cu adevărat lucruri mari pentru oameni în altă parte, lumea din oraşul vostru îl va implora să se întoarcă.

Efraim dădu din cap îngândurat şi înteţi focul la forjă.

— Nu, răspunse el, Nazaretul nu va face aşa ceva.

— Nici chiar pentru cei orbi? întrebă Voldi.

— Nu, nici chiar pentru cei ce nu văd! Efraim îşi reluă munca întreruptă cu mare sârguinţă. Voldi simţi că discuţia se încheiase şi se ridică să plece. La uşă, se întoarse şi spuse zâmbind:

— Ce ar gândi concetăţenii dumitale dacă te-ai duce să-1 vezi pe Iisus? Crezi că ar fi nemulţumiţi?

Efraim bătu de câteva ori cu palma în nicovală, chicotind uşor.

— Cred că nu se prea pot supăra, spuse el. Eu sunt singurul fierar din Nazaret. Poate, dacă eram doi, n-aş fi riscat.

Voldi îşi luă rămas bun şi se întoarse la hanul neospitalier. Puţin după miezul nopţii îl trezi o furtună năprasnică, urmată de o ploaie mare, care dură toată noaptea şi toată dimineaţa următoare. Când se potoli în sfârşit, el porni pe cât de repede se putea înainte pe drumul alunecos, sperând să ajungă în Betsaida înainte de căderea întunericului.

CAPITOLUL XI

Plouase zdravăn în tot cursul nopţii şi încă mai turna când Iair se trezi dimineaţa, se ridică în capul oaselor şi se încruntă. De obicei, Iair nu s-ar fi îngrijorat îngăduitor şi tolerant din fire, el accepta capriciile vremii fără să se plângă. Şi-apoi, pământul avea nevoie de umezeală, deoarece fusese cea mai toridă toamnă pe care o cunoscuse Galileea de foarte mulţi ani.

Deşi mult îndrăgita sa grădină şi vie aveau să beneficieze de această ploaie înviorătoare, era limpede că ziua e nepotrivită şi Iair era necăjit; aşa de necăjit încât atunci când atrăgătoarea lui soţie, Adiel, intră în cameră, îl găsi foarte abătut, cu amândouă mâinile în capul său ciufulit. Mormăi întunecat ceva ce însemna că a luat act de prezenţa ei, dar fără să ridice privirea. Aşezându-se pe marginea patului, Adiel îl bătu uşor pe umăr, întrebându-1 ce-1 frământă. Nu se bucură că plouă?

— Oricând altădată, murmură Iair, înconjurând-o cu braţul. Am fost nebun că am îngăduit ca întrunirea asta să aibă loc aici astăzi. Aceste discuţii anoste mă plictisesc întotdeauna, chiar şi într-o zi frumoasă, când ei pot pălăvrăgi în voie afară, în pergola. Dar acum îi vom avea pe cap în casă toată ziua şi fără putinţă de scăpare. Evident, nu-1 puteam ofensa pe rabinul Ben-Şolem care, de altfel, e un bătrânel cumsecade.

— Da, dragul meu, aşa este,, deşi puţin agasant, şopti Adiel. Eu şi uitasem că azi ai oaspeţi. Ce fel de reuniune va fi cea de

azi? Una din întrunirile alea plicticoase ale consiliului Sinagogii, care durează toată ziua?

— Mai rău, răspunse Iair. Aceasta este o deputăţie de preoţi* scribi şi consilieri legiuitori care vin atâta cale de la Ierusalim ca să hotărască ce e de făcut cu acest Tâmplar care predică.

— Poate că nu vor mai veni, poate că vremea asta îi va opri, spuse Adiel încrezătoare.

— Vor veni, n-ai grijă, mormăi Iair plictisit, poţi fi sigură de asta. Sunt deja pe drum de trei zile şi cred că e mai bine să ne pregătim să-i primim. Ridică privirea şi chipul lui se lumină deodată când o fetiţă cam de doisprezece ani apăru în pragul uşii care se deschise încet cu un scârţiit. El îi făcu semn să se apropie şi fetiţa începu să ţopăie veselă, apoi se cuibări lingă el.

— Micul dejun este gata, anunţă ea voioasă. Rahela spune să venim îndată la masă pentru că azi la prânz vor veni oaspeţi mulţi... Ce fel de oameni sunt, tată? Crezi că vor fi simpatici şi vor spune poveşti, sau sunt „ceilalţi oameni"?

Iair îi mângâie absent buclele şi răspunse cu tristeţe, regretând că trebuie să spună că ei erau „ceilalţi oameni".

— Astăzi nu va fi vreme de poveşti, Şaron.

— Du-te şi spune-i Rahelei că venim îndată, draga mea, spuse mama; iar când fetiţa ieşi din încăpere, Adiel îl întrebă ce au de gând să facă cu acest om care a stârnit atâta vâlvă. Spuneai doar că nu a încălcat legea. De ce s-a făcut vinovat?

— Tocmai asta vor discuta ei astăzi, răspunse Iair. Ei nu-1 pot învinui că a tulburat liniştea, dar dacă a făcut-o, după părerea lor, predicând acestor mulţimi, este treaba autorităţilor provinciei ca să-1 aresteze. Am discutat cu Antipa în legătură cu asta cu câteva zile înainte să plece. El şi-a trimis oamenii prin ţară, să vadă cu ce se ocupă acest Tâmplar, dar ei au raportat că el nu spusese nimic care să îndemne la răzvrătire. Tetrarhul s-a arătat satisfăcut că omul nu face nici un rău îndemnându-i pe oameni să încerce să se mulţumească cu viaţa 'or şi să trăiască în pace unii cu alţii.

— Desigur, rabinii n-au nimic de obiectat împotriva acestui lucru, comentă Adiel, dar poate că îi supără toate istoriile privitoare la minuni. Privirea ei se întunecă deodată, căutând parcă să-i sondeze gândurile. Doar nu crezi că ceva e adevărat în toate aceste poveşti? Nu-i aşa, Iair? Toată lumea de pe pământurile noastre numai despre asta vorbeşte! Nu i-am mai văzut niciodată pe servitorii noştri atât de exaltaţi! E peste putinţă să crezi că Tâmplarul vindecă cu adevărat boli. Ţi-a spus vreuna din slugile noastre că a văzut cu ochii ei înfăptuindu-se o astfel de vindecare miraculoasă?

— Nu, dar sunt convinşi că omul a făcut câteva lucruri remarcabile.

Adiel se ridică şi îl ajută pe Iair să-şi îmbrace splendidul halat matlasat, apoi acesta se îndreptă spre baia spaţioasă, dar se opri în prag să adauge:

— Cred că este nedemn din partea acestor înţelepţi din Ierusalim să facă prea mult caz în legătură cu treaba asta. Dacă ei nu-i vor mai acorda omului atenţie, el se va potoli îndată şi lumea îl va uita. Mi-e ruşine că trebuie să patronez această penibilă afacere, Adiel.

Ea i-o luă înainte pe coridor şi când el o ajunse din urmă, îi strecură o mână sub braţ şi spuse ezitând:

— Aş vrea să discut cu câţiva din ţăranii noştri, de pildă cu bătrânul Simeon. Te poţi baza pe el că spune adevărul. El pretinde că a văzut cu ochii lui cum Iisus i-a dat vedere unui om care se născuse orb.

Iair pufai cu ironie.

— Nu fi proastă! Există şi explicaţii logice pentru aceste aşa-zise minuni. Poţi fi sigură!

Salonaşul, aflat în partea de răsărit a vilei, unde li se servi micul dejun, era de obicei scăldat în soarele dimineţii. în zilele de vară, servitorii strângeau panourile centrale din păr de capră care acopereau salonul şi familia lua gustarea de dimineaţă sub cerul albastru, dar azi era o zi închisă şi încăperea părea mohorâtă.

Până şi faimosul mozaic părea sumbru şi lipsit de viaţă.

Înainte să intre în încăperea frumos boltită, Iair încetini pasul şi mai adăugă:

— Dacă oamenilor noştri le plac asemenea distracţii, n-au decât. N-am nimic împotrivă: recolta e strânsă şi oricum nu prea mai au ce face... Aşa că e mai bine să meargă să-1 asculte pe acest Tâmplar decât să dea târcoale pe la pivniţele cu vin, acolo, în Capernaum... Bună dimineaţa, Rahela! Vom lua în grabă gustarea, pentru că tu şi servitoarele o să aveţi o zi grea cu oaspeţii care vor rămâne la masă.

— Da, domnule, bodogăni bătrâna slujnică şi îşi chemă ajutoarele să le dea instrucţiunile necesare pentru servirea mesei. Apoi, cu îndrăzneala ce i-o conferea vârsta şi vechimea în slujba lui Iair, ea adăugă:.. Şi ei mănîncă mult!

— Ce te face să crezi asta? întrebă stăpânul, anticipând una din scenele ei obişnuite.

— Le cunosc eu obiceiurile, domnule - oamenii care rostesc cuvinte mari sunt întotdeauna şi mari mâncăi...

— Eu, unul, n-am observat asta. Rahela, spuse Iair chicotind, dar pe Jupiter că ai dreptate! Bine, bine, în cazul ăsta, ai grijă să fie îndestulaţi.

Şaron apăru cu cănuţa ei de lapte băută pe jumătate, îşi privi tatăl serioasă şi spuse:

— Tată, dădaca mi-a spus că „pe Jupiter" este un cuvânt roman urât.

— Poate, dar dacă trebuie să înjurăm, comentă mama, e mai bine să luăm în deşert numele zeilor păgâni.

— Jupiter ăsta e un zeu păgân? întrebă Şaron cu inocenţa caracteristică vârstei.

— Hai, mai bine bea-ţi laptele, o dojeni cu blândeţe tatăl. Nu cred că e nevoie să începem de pe acum cu lecţiile teologice. Până diseară o să ne săturăm.

— Crezi că trebuie să iau şi eu parte? întrebă Adiel.

— Nu, draga mea, spuse Iair. Dacă vrei, poţi să nu participi. Vor fi discuţii doar pe această temă. Poţi să nici nu apari deloc dacă nu vrei. Va fi de fapt întrunirea rabinului Ben-Şolem cu ai săi, cărora le vom asigura hrană şi găzduire.

Pe la amiază se însenină oarecum. Pe cer începuseră să apară pete albastre, soarele strălucea aruncând sclipiri de diamant pe stropii de ploaie care îngreuiau crengile din grădina de trandafiri. Iair ieşi să inspecteze cu atenţie pergola. Poate că se va zvânta suficient pentru ca aceşti oameni învăţaţi să-şi poată dezbate gravele lor probleme după ce se vor fi ospătat. Va fi o uşurare pentru Iair să-i vadă aşezaţi confortabil afară, apoi să plece liniştiţi la treburile lor. Nu le va duce dorul în veci.

Cercetă bolta de viţă de vie care împodobea partea de sus a pergolei şi constată că încă mai picura, dar promitea să se usuce curând, mulţumită soarelui care strălucea acum generos, iar scaunele din răchită împletită şi divanele se zvântau iute şi ele. Iair era aproape bine dispus când rabinul Ben-Şolem îşi făcu apariţia, lăsând încă găuri adânci cu bastonul în pietrişul umed. De obicei calm şi aşezat de felul lui, rabinul era acum voios.

— Sunt semne că va fi o zi interesantă, fiule, spuse el cu un ton care suna a ameninţare.

— E bine asta! răspunse Iair, întâmpinându-1 fără prea mare entuziasm. Sper ca grădina şi pergola să fie destul de zvântate pentru ca oamenii dumneavoastră să-şi poată ţine reuniunea afară, după-amiază.

— Bine, bine, dar asta nu e o ocazie festivă, declară Ben-Şolem, vădit iritat. Nu este o petrecere în aer liber, iar ceea ce avem noi de făcut azi poate fi făcut mai bine înăuntru.

— Oh! dar se pare că treaba e destul de serioasă!

— Da! Tâmplarul va veni şi el.

Iair, care tocmai scutura o mlădiţă de vie, se îndreptă şi se lumină puţin la faţă.

— Adevărat! exclamă el. Ce interesant!

— Da! Câţiva tineri de-ai noştri care se pregătesc pentru preoţie l-au alergat ieri toată ziua pe acest om şi...

— L-au alergat, spuneţi? Cred că au avut nevoie de multă dibăcie să dea de el văzându-1 pe Tâmplar cum vorbeşte deschis mulţimilor în plină zi! Tonul lui Iair era încărcat de ironie.

A încercat el să se ascundă undeva? .

— Nu s-a ascuns, răspunse arţăgos bătrânul preot. Lua cina cu neruşinare în casa lui Simon, fiul lui Ionas.

Iair zâmbi, iar rabinul se încruntă văzându-1 că se amuză.

— Vreţi să spuneţi că 1-a vizitat pe Marele Pescar! Credeam că acest Tâmplar e un fel de propovăduitor religios... Se pare că nu-i prea pasă cu cine se întovărăşeşte. Din câte ştiu eu, Marele Pescar nu-i mai cucernic decât câinele nostru!

— Acesta este un aspect pe care va trebui să-1 discutăm cu el, replică rabinul. El pretinde că este un om sfânt, vorbeşte mulţimii despre lucruri sacre şi apoi se asociază cu tot felul de oameni păgâni şi ciudaţi. Câţiva oameni de-ai noştri l-au văzut chiar acum câteva zile stând de vorbă cu Levi, perceptorul acela dezgustător care strânge birul roman.

— Poate că îi cerea lui Levi să-i micşoreze taxele, chicoti Iair. Va trebui să discut şi eu cu el, să văd cum a procedat.

— Nu e de glumit cu asemenea lucruri, fiule, spuse rabinul sever.

— Îmi pare rău, murmură Iair. Apoi, după un moment de ezitare, continuă pe acelaşi ton ironic: Le-a fost greu tinerilor voştri de la Sinagogă să-1 facă să vină aici? Desigur, nu-1 puteau obliga să vină!

— Ba mai mult, i-au ordonat, declară Ben-Şolem enervat, şi aceasta în numele Sinagogii.

— Atunci nu va trebui să vină decât dacă va vrea, spuse Iair brusc. El ştie probabil că dumneavoastră personal şi Sinagoga nu aveţi dreptul să-1 arestaţi sau să-1 aduceţi cu forţa.

— Cu toate acestea,spuse Ben-Solem apăsat,el va veni. A avut chiar impertinenţa să spună că va putea veni, deoarece azi va fi vreme urâtă şi că lumea nu va putea ieşi afară să-1 asculte.

Fără să vrea, Iair rămase cu gura căscată şi încruntă sprâncenele.

— Şi... spuneţi că a prezis asta ieri, când nu exista nici urmă de nor pe cer? Trebuie să fie un profet care prezice vremea.

— Nu, nu e un profet foarte bun, remarcă rabinul cu un uşor surâs, pentru că azi după-amiază va fi vreme frumoasă.

— Aşa se pare, încuviinţă Iair. Dar, pentru că veni vorba, eminenţii voştri tineri l-au invitat pe Tâmplar să vină destul de devreme ca să ia masa cu noi?

— Sigur că nu! pufni Ben-Şolem. El nu vine aici la ospăţ! Sincer să fiu, Iair, continuă bătrânul rabin, din ce în ce mai iritat, sunt surprins de atitudinea ta faţă de această chestiune. Nu uita că faci parte din Consiliul de Conducere al Sinagogii, că eşti cel mai important bărbat în această regiune, de la care se aşteaptă să fie un bun exemplu, dar căruia observ că nu-i pasă ce fel de doctrină este insuflată oamenilor. Ba mai mult, spui că vrei să-1 ai oaspete la cină pe acest defăimător de lucruri sacre, când e limpede că acesta se adună cu oameni fără Dumnezeu, ca cei de teapa lui Simon scandalagiul, care ponegreşte Sinagoga făţiş şi care nu a participat la slujbe de ani de zile! Glasul rabinului tremura de-a binelea când ajunse la capătul discursului său pătimaş, iar Iair se căia că lăsase ca nefericitul episod să ia amploare. Poate că bunul Ben-Şolem avea motivele lui să fie indignat. în calitate de membru al Consiliului Sinagogii, Iair trebuia să manifeste interes mai mare în privinţa convingerilor religioase ale membrilor comunităţii. Pentru a atenua atitudinea sa de indiferenţă, adoptă o figură mohorâtă şi îşi exprimă grija pentru îndreptarea sufletului rătăcit al lui Simon.

— Nu i-aţi vorbit niciodată Marelui Pescar despre necredinţa lui? îl întrebă Iair pe rabin, de data aceasta cu toată, seriozitatea de care era capabil.

— N-ar fi folosit la nimic, murmură Ben-Şolem, îl cunosc eu pe acest încăpăţânat din tinereţe. Nu e de mirare că rătăcirea lui i-a grăbit sfârşitul cucernicului său tată... Odată, acum câţiva ani, doi dintre tinerii noştri postulanţi de la Sinagogă, l-au întrebat respectuos de ce nu-şi plăteşte zeciuiala, dar el i-a luat peste picior. Atunci ei l-au mustrat, aşa cum de fapt se cuvenea, şi drept răspuns, Simon i-a înşfăcat de păr pe amândoi, ciocnindu-i cap în cap. Mai târziu, dându-şi pesemne seama de gravitatea gestului, le-a dat un coş încărcat cu bibani.

Iair se încruntă auzind despre această jignire şi părea gata să critice o astfel de comportare de neiertat, când, spre surprinderea rabinului, izbucni într-un hohot de râs de nestăpânit.

— Sunt de-a dreptul uluit, Iair, murmură bătrânul.

— La fel sunt şi eu, îi mărturisi inculpatul, devenind brusc serios, dar cred că nici pe patul de moarte nu m-aş fi putut abţine dacă aş fi auzit întâmplarea asta. Te rog să mă ierţi.

— Sper sincer, Iair, îl imploră Ben-Şolem, că vei acorda atenţia cuvenită acestei nefericite afaceri a Tâmplarului. Când acesta va apărea în casa ta astăzi, va trebui să-i dai de înţeles că el se află aici din porunca Sinagogii!

— Atunci n-ar fi fost mai bine să-1 duceţi la Sinagogă? răspunse Iair prompt. Mie şi aşa nu-mi place rolul pe care-mi cereţi să-1 joc. Dacă e să fiu gazda acestui bărbat, atunci nu vor exista vorbe dure, cel puţin nu din partea mea. Am presupus că l-aţi chemat aici pentru o discuţie, să-1 cunoaşteţi mai bine, şi acum aflu că a fost convocat pentru a fi condamnat. Nu voi fi părtaş la un asemenea procedeu! Dacă va intra aici singur, cu o atitudine prietenească, vă puteţi aştepta că voi fi de partea lui! Vreţi să spuneţi că toţi rabinii din împrejurimi se vor aduna aici ca să-1 judece pe acest om fără a i se da posibilitatea să se apere în vreun fel? V-aţi coalizat cu toţii împotriva lui!

— Omul trebuie redus la tăcere, Iair! declară Ben-Şolem înfierbântat şi neclintit. Toţi am căzut de acord asupra acestui

lucru, cu excepţia... aici el ezită un moment şi continuă plictisit: Nu pot înţelege atitudinea rabinului Elimeleh din Betsaida. El a venit ieri la mine să-mi spună să nu-l aşteptăm aici, azi.

— V-a explicat motivul? întrebă Iair cu interes.

— Hei! Elimeleh îmbătrâneşte, explică vârstnicul Ben-Şolem. Cred că a dat în mintea copiilor. Într-adevăr, se zice că-şi petrece cea mai mare parte a timpului spunându-le poveşti copiilor. Oameni cu scaun la cap din comunitatea lui aproape că nici nu mai ştiu ce să mai creadă despre el.

— După câte îmi dau seama, el refuză să vi se alăture pentru a-l mustra pe Tâmplar?

— Elimeleh a fost destul de imprudent să plece el însuşi prin ţară ca să-l asculte pe acest Iisus. Oamenii lui nu-l aprobă pentru ceea ce a făcut, adăugă el. Şi ca şi cum asta nu ar fi fost de ajuns, a mai luat cu el şi o mulţime de copii, aşa că va trebui să bage de seamă sau va fi înlăturat.

— Trebuie să am o discuţie cu omul ăsta, observă Iair. Merită să ştiu ce gândeşte cu adevărat despre acest nazarinean. Dumitale ce ţi-a spus despre el?

— Mi-a spus că omul ar putea fi Mesia, asta-i tot ce ştiu! înţelegi doar că nu putem discuta asemenea lucruri...

— Desigur, murmură Iair absent.

Masa s-a desfăşurat într-o atmosferă mohorâtă şi plină de tensiune, deşi Iair se străduise din răsputeri să risipească încordarea taciturnilor săi oaspeţi. La început el intenţionase să învioreze discuţia introducând subiecte, care, după părerea lui, puteau trezi un oarecare interes, dar nimeni nu se arătă dispus să-l sprijine, continuând să mănânce fiecare în tăcere.

Întorcându-se către Natan, reprezentantul Marelui Preot, Iair îl întrebă cum se comportase Pilat în discuţiile din cadrul Sinedriului din ultimele zile. Urmă un lung moment de tăcere până ce Natan răspunse, fără să ridice ochii din farfurie.

— Ca de obicei.

Se înţelegea din răspunsul sec al lui Natan că actuala relaţie a Procuratorului roman cu înalta Curte Iudaică nu era, desigur, treaba lui Iair. Răspunsul în doi peri îl irită profund, dar îşi păstră calmul.

I se adresă apoi lui Obadiah, cel mai vârstnic dintre scribi, aflat în stânga sa, şi îl întrebă dacă îmbunătăţirile aduse ambasadei galileene au fost terminate. Bătrânul scutură din cap. După o pauză, răspunse că nu ştie. Nu se mai strădui să adauge că nici nu-l interesează subiectul, dar era destul de limpede că Iair vorbea prea mult. Se simţi singur şi inoportun. Poate era o îndrăzneală din partea lui să ia loc alături de aceşti distinşi bărbaţi. Ar fi făcut mai bine, simţea el, dacă şi-ar fi luat un şorţ şi ar fi ajutat la servirea mesei. În câteva rânduri ridică privirea încrezătoare în direcţia rabinului Ben-Şolem, dar acesta îşi mesteca tacticos carnea de oaie, fără să privească înjur.

Lui Iair îi trecuse prin mine că s-ar putea ca Ben-Şolem, care discutase în particular cu grupul din Ierusalim înainte de cină, să le fi şoptit că gazda lor nu împărtăşeşte ideea anchetei ce urma să aibă loc în casa lui. Asta era! Îi dădeau peste nas, şi în mod deliberat! Observând toate acestea şi faptul că rolul său se limitase doar la acela al unui simplu hangiu, renunţă să le mai adreseze vreun cuvânt şi îşi văzu de treaba lui, veghind ca farfuriile şi cănile să fie mereu împrospătate, adresându-se doar slugilor care serveau... Mai adu o porţie de pui, Rahela, murmură el cu mâna la gură, pentru înălţimea sa, emisarul Marelui Preot... Şi mai adu nişte vin... Şi deschide ferestrele. E aer închis aici... Şi aprinde lămpile.

Aerul devenise apăsător în încăpere şi începuse să se întunece. Iair se duse la fereastră să privească, dar afară îl întâmpină un cer plumburiu; se anunţa o furtună puternică şi deodată întreaga casă de zgudui de bubuitul cumplit al unui tunet. Scăpărări de foc brăzdau foarte aproape orizontul. Rafale de vânt se izbeau cu putere în uşi şi apoi se dezlănţui o ploaie torenţială. Ploaia cădea în rafale pe pavajul logiei, parcă azvârlită din imense săgeţi

Iair se precipită spre atrium-ul înalt boltit, acum învăluit în negură. Acoperişul sprijinit destul de precar îl îngrijorase întotdeauna în zilele de furtună, în ciuda asigurărilor date de arhitect cum că nu exista nici un pericol. Intră apoi în vasta încăpere şi privi în sus, spre tavan, când un alt tunet zgâlțâi casa din temelii.

Aşezaţi în linişte şi părând că ignoră total dimensiunea catastrofei, în atrium se aflau patru bărbaţi. Iosif, valetul care îi primise la venire, fusese probabil prea ocupat cu închiderea uşilor şi a ferestrelor pentru a le anunţa sosirea. Cei patru se ridicară. Un bărbat bărbos, cu statură de uriaş, pe care Iair îl recunoscu îndată ca fiind Marele Pescar, păşi spre el, se înclină şi arătă respectuos cu capul spre conducătorul incontestabil al grupului.

— Domnule, spuse Simon cu o voce gravă, acesta este Iisus din Nazaret.

Cu oricare altă ocazie, Iair ar fi făcut cel puţin un semn cu capul şi ar fi zâmbit celui ce-şi prezentase prietenul atât de politicos, dar cu acest nazarinean se petrecea ceva... ceva ce-i reclama întreaga atenţie... Deci acesta era Tâmplarul în jurul căruia se făcuse atâta vâlvă! Era lesne de văzut de ce îl urma lumea. Nu era un om obişnuit. Iair înaintă spre el şi se înclină respectuos.

— Dumneata şi prietenii dumitale sunteţi bineveniţi în casa mea, spuse el. Un alt tunet răsună ameninţător şi Iair privi în sus, îngrijorat.

— Îmi permiteţi să vă sugerez sa vă daţi la o parte, pentru că aici în mijloc nu sunteţi în siguranţă.

— Nu trebuie să-ţi fie teamă, Iair, spuse Iisus calm.

— Dar acoperişul este puţin şubred, , insistă Iair.

— Poate, spuse Iisus, dar nu pentru mine şi nici pentru tine, atât timp cât eşti de partea mea. Încă nu mi-a sosit ceasul!

Iair, rareori aflat în dificultate, nu-şi găsea cuvintele, nu era în stare să spună ceva potrivit. Se trezi subjugat de privirea

liniştitoare a Tâmplarului; avea ochi stranii, ochi care te sondau în străfunduri şi te întrebau direct ce fel de om eşti, ca şi cum ar fi fost îndreptăţit să facă acest lucru. Un nou bubuit năprasnic se auzi, dar de data aceasta Iair nu mai privi în sus. Simţindu-i uşurarea, Iisus zâmbi cu blândeţe şi dădu uşor din cap. Iair zâmbi şi el puţin încurcat, ca şi cum ar fi vrut să spună că aici se petrece ceva peste putinţa lui de înţelegere.

După câteva momente însă, faţa Tâmplarului se întunecă. Se întoarse şi merse încet spre fereastra înaltă a încăperii care dădea spre şosea şi oamenii lui îl urmară. Simon arătă spre ceilalţi doi tineri prieteni care nu fuseseră prezentaţi.

— Iacob şi Ioan, domnule, spuse el. Sunt fraţi şi amândoi pescari. Iair îi privi absent şi dădu din cap. în momentul acela se gândea la oamenii din Ierusalim care probabil aşteptau cu nerăbdare să-1 interogheze pe misteriosul nazarinean. Poate în clipa aceea ei stăteau cu capul în mâini, pregătind întrebări încuietoare pe care nici cel mai dezgheţat tâmplar nu se aştepta să le înţeleagă, sperând să-1 pună pe om în încurcătură... Şi bine, s-ar putea ca el să le dezamăgească aşteptările!

Iair se alătură celorlalţi la fereastră. De-a lungul drumului, o mulţime de oameni încercau să se adăpostească sub chiparoşi şi măslini de urgia dezlănţuită de furtună şi de răpăiala ploii. Aflat alături de Iisus, Simon se întoarse spre Iair şi îngăimă câteva cuvinte de scuză.

— El i-a rugat să nu-1 urmeze până aici, domnule, dar...

— Toţi aceştia sunt prietenii dumitale? întrebă Iair, apropiindu-se de Iisus.

Iisus încuviinţă dând din cap gânditor şi continuă să privească compătimitor lumea aflată sub vitregia vremii, apoi, vorbind ca pentru sine, spuse:

— Ei sunt asemenea unei turme de oi fără păstor.

— Bine, spuse Iair, dar nu-i putem lăsa afară în furtună! şi se întoarse spre Marele Pescar: Spune-le să vină înăuntru!

Cu paşi mari, Simon se repezi spre uşa deschisă care dădea

spre terasă şi le făcu semn cu mâna, poftindu-i. Oamenilor nu le venea să creadă că sunt poftiţi în locuinţa-palat a lui Iair. Simon continua să-i îndemne, făcându-le semne cu mâna. Strigăte de recunoştinţă se ridicară din piepturile lor şi începură să alerge, năvălind pe întinsa peluză în pantă din faţa casei. Iisus îi privi un moment, apoi se întoarse către gazdă şi-i adresă un zâmbet prietenesc.

— Iair, ai atras binecuvântarea asupra casei tale, spuse el blând.

Stânjenit să primească un astfel de omagiu, Iair îşi exprimă speranţa că şi soţia lui va gândi astfel, ceea ce-1 făcu pe Iisus să surâdă înţelegător.

Mulţimea ajunsese până în atrium. Simon, aşezat în faţa uşii deschise, făcea ce-i stătea în putinţă s-o stăvilească, admonestând cu un glas straniu, autoritar, oamenii să fie disciplinaţi, să nu se îmbrâncească şi mai ales să nu se aşeze nicăieri cu hainele lor îmbibate de ploaie pentru a provoca stricăciuni gazdei care fusese aşa de generoasă cu ei. Iair crezu că e momentul să-1 conducă pe insolitul său oaspete, depărtându-1 de mulţime, şi îi atinse uşor braţul, făcându-i semn să-1 urmeze. Se îndreptară spre coridor şi, când ajunseră în faţa uşii salonului, observă că grupul celor din Ierusalim era adunat aici, în faţa ferestrei aparent urmărind gloata care înainta. Furtuna se domolise, dar ploaia încă nu încetase şi tunetele se mai auzeau în depărtare.

Apropiindu-se de grupul cufundat într-o profundă meditaţie, Iair se adresă rabinului Ben-Şolem:

— Tâmplarul vostru se află aici, spuse el. Toţi se întoarseră şi îl priviră stăruitor. Am plăcerea să vi-1 prezint pe Iisus, cu care aţi dorit să vă întâlniţi.

Iisus intră şi se înclină respectuos. Cei din Ierusalim aruncau priviri întunecate. Oamenii, aparent scăpaţi de sub control, se înşiraseră pe coridor, până la uşa camerei unde se ţinea consfătuirea.

Ben-Şolem se ridică enervat şi se adresă gazdei cu asprime:

— Iair, publicul nu a fost invitat la această întâlnire! Insist să eliberezi casa şi să dai afară toată gloata asta de gură-cască!

— Dar nu puteau rămâne-afară pe o asemenea vreme, explică Iair.

— Nu au ce căuta aici! interveni şi Natan.

Iair era pe cale să spună că, dacă vor ei să-i dea afară, sunt liberi să o facă - dacă pot - când deodată, deasupra capetelor lor se petrecu o puternică mişcare, ceea ce-i făcu pe toţi să-şi ridice privirile spre acoperiş. Panourile detaşabile ale acoperişului alunecaseră, lăsând ploaia să pătrundă în voie înăuntru. Onorabilele feţe din Ierusalim se grăbiră să-şi tragă scaunele din dreptul deschizăturii, uluiţi de ceea ce le era dat să vadă. Un fel de hamac cobora în interiorul încăperii în care un tânăr ud până la piele stătea chircit şi tremura. Privea speriat în jur şi părea că-i pierise toată vlaga din trup. Odată hamacul lăsat pe podea, acoperişul se închise la loc. Toţi cei prezenţi. în încăpere se ridicară brusc în picioare-şi nimeni nu mai îndrăzni să scoată un cuvânt. Iair încercă de formă să se încrunte, dar fără succes. Situaţia devenise ridicolă. Era clar că servitorii au închis ochii şi au înlesnit bolnavului o intrare atât de spectaculoasă în încăperea în care se aflau remarcabilii oameni din Ierusalim. Totul părea să fie pus la cale de bătrâna Rahela, probabil în înţelegere cu intendentul Iosif, acesta fiind recunoscut pentru interesul ce-1 manifesta faţă de Tâmplar.

În momentul acela, Iisus se desprinse de ceilalţi, făcu un pas înainte şi privi în ochii descumpăniţi ai invalidului. Oricine putea vedea dintr-o singură privire ceea ce-1 supăra pe tânărul paralitic, cu membrele anchilozate şi chircite. La intervale de câţiva ani, o îngrozitoare paralizie epidemică bântuia mai cu seamă printre copii şi tineri, schilodindu-i pe capete. Nu cunoştea nimeni motivul sau remediul acestei cumplite boli. Împins de curiozitate, Iair se apropie, vrând să vadă cu proprii săi ochi ce se întâmplă. Atmosfera din cameră era încordată. Tâmplarul devenise figura centrală a

grupului şi toţi ochii erau aţintiţi asupra lui.

— Fiule, spuse el, păcatele îţi sunt iertate.

Anchetatorii din Ierusalim începură să dea semne de nelinişte şi se auziră murmure de protest şi indignare: „Asta e blasfemie!" urlă înfuriat Natan, reprezentantul Marelui Preot, iar bătrânul Obadiah, şeful scribilor Templului, strigă: „Cum poate omul acesta să ierte păcatele?" Ben-Şolem interveni şi el cu un glas în care vibra furia: „Dar nu de asta a venit aici ologul ăsta, el vrea să fie tămăduit de paralizie!" „Aşa este!" strigară cu toţii. „Vindecă-l dacă poţi!"

Inima lui Iair bătea puternic în piept. Se simţi pe loc atras de nazarinean şi spera ca el să facă o figură bună în faţa acestor îngâmfaţi din Ierusalim, dar era evident că nazarineanul se afla într-o situaţie delicată. Aceşti pretinşi înţelepţi din Ierusalim aveau dreptate. Era o curată blasfemie ca cineva să pretindă că poate ierta păcatele altuia. Tâmplarul nu făcea altceva decât să tărăgăneze lucrurile şi o făcea cât mai prost posibil. Cum putea el spera ca duşmanii, sau prietenii lui, să aprobe acest nemaiîntâlnit sacrilegiu? Iisus ar fi trebuit să procedeze mai bine dacă dorea să combată criticile detractorilor săi.

Acum încăperea era învăluită din nou în tăcere, deoarece nazarineanul întinse un braţ deasupra omului bolnav şi se adresă calm celor ce crâcniseră:

— Mi-aţi pus la îndoială autoritatea de a ierta păcatele, dar eu vă întreb: e mai uşor să ierţi păcatele cuiva sau să spui unui paralitic „scoală-te şi umblă?". Ca să vă asigur că mi s-a dat această putere... Aici se opri pentru a-şi concentra întreaga atenţie asupra tânărului paralitic, coborî uşor mâna până ce-i atinse braţul subţire şi descărnat şi îi ordonă: Scoală-te, fiule, şi umblă!

Mulţimea încordată, masată în faţa uşii, rupse tăcerea apăsătoare cu suspine şi strigăte de uimire. Paraliticul încercă să apuce mâna pe care Iisus i-o întindea, se sprijini în coate, se îndreptă şi, şovăind, se luptă să se ridice în picioare.

Iair avea gâtlejul uscat şi o senzaţie de greaţă. Oamenii Templului se priveau consternaţi şi strigau: „O înşelăciune!... Aranjată dinainte!... Omul nu era schilod!... Afară cu acest impostor!"

Afară, pe coridor, lumea încremenită de ceea ce le fusese dat să vadă, se dădea la o parte să-i facă loc tânărului care înainta cu paşi mici şi şovăielnici; avea ochii scăldaţi în lacrimi de bucurie şi îşi muşca buzele cu fiecare pas, dar umbla! Cei de faţă priveau uluiţi la figura schimonosită şi, în confuzia generală, se călcau unii pe alţii în picioare, fiecare vrând să fie martorul cât mai apropiat al miracolului înfăptuit. Nimeni nu-i adresă vreun cuvânt sau un zâmbet când tânărul trecu prin faţa lor, părând cu adevărat un înviat din morţi.

Ploaia încetase în timp ce se săvârşea această faptă stranie şi soarele strălucea din nou. încet, mulţimea cuprinsă de o teamă respectuoasă părăsea în tăcere casa. Vizitatorii din Ierusalim erau adunaţi în cerc în faţa ferestrei care dădea spre terasă, vorbind între ei în şoaptă. Ultimii oameni părăseau acum locuinţa lui Iair. Natan era cel ce li se adresa, iar bătrânul Ben-Şolem îl aproba dând grav din cap. Iair îi privi un moment şi hotărâ că îndatoririle sale de gazdă se încheiaseră. Venerabilul Ben-Şolem se va putea îngriji mai departe de ei.

Iisus se prăbuşi pe un scaun din apropierea coridorului, părând complet epuizat. Îşi rezemă coatele de braţele scaunului, sprijinindu-şi capul între mâinile transparente şi tremurânde. La apropierea lui Iair, ridică încet capul şi îi surise vag. Mici broboane de sudoare îi periau fruntea palidă.

— Am să plec acum, dacă nu mai sunt alte întrebări, spuse el cu glas istovit.

— Eşti binevenit să rămâi, învăţătorule, spuse Iair. Arăţi foarte obosit. Mai rămâi cu noi şi odihneşte-te puţin. Vino cu mine!

Cu o uşoară înclinare a capului, Iisus consimţi şi se ridică încet, urmându-şi gazda de-a lungul coridorului, prin atrium şi ajunseră în biblioteca alăturată. La intrarea lor, Adiel şi Şaron, care stăteau

la fereastră, ignorând se pare cele petrecute, se ridicară să plece.

— Soţia mea, învăţătorule, spuse Iair... Adiel, acesta este Iisus din Nazaret.

Şaron strângea la piept o mică ţiteră şi îşi fixă ochii pe faţa străinului, în timp ce mama ei murmura câteva cuvinte de salut. Iisus privi şi el în ochii mari şi miraţi ai copilului şi zâmbi.

— Fetiţa noastră, Şaron, spuse Iair.

Iisus puse mâna pe capul ei cârlionţat şi spuse că acest nume i se potriveşte.

— Nume de trandafir, spuse el. Şaron încuviinţă serioasă şi continuă să-l privească descumpănită.

— Vino, draga mea, îi spuse Adiel, luând-o de mână.

— Las-o să mai stea, Adiel, spuse Iisus. Am să-i spun o poveste.

Auzindu-l pe Iisus că-i rosteşte numele, Adiel încercă un sentiment nemaiîntâlnit şi simţi că i se încălzeşte inima. O clipă i se părea că erau prieteni de-o viaţă, dar acest sentiment nu dură prea mult, pentru că un altul era acum prezent, acela că Iisus i se adresa ei ca unui copil, deşi ea presupuse că era ceva mai în vârstă decât el. Citindu-i gândurile în ochi, Iair îşi aduse aminte de ceea ce simţise el însuşi când Iisus îi spusese pe nume, cu toate că tâmplarii de prin partea locului nu obişnuiau să i se adreseze astfel.

— Pot rămâne şi eu? întrebă Adiel.

Iair împinse scaunele confortabile din piele şi le aşeză în cerc în jurul lui Iisus, care rămase o vreme cu ochii închişi şi cu capul plecat. Starea lui de extenuare era vizibilă.

În cursul tulburătoarei întâmplări se pusese problema dacă era mai uşor să ierţi păcatele unui om decât să-i vindeci paralizia. Iair îl privea cu simpatie pe nazarineanul istovit şi se gândea că asemenea fapte misterioase necesitau un extraordinar consum de energie. Potrivit zvonurilor larg răspândite, dar tot atât de nefondate în legătură cu minunile Tâmplarului, se putea trage concluzia că

magicianul trecea de la un fapt spectaculos la altul, fără să-şi piardă cu nimic din forţă. Acum se vedea bine că această cedare din forţa sa vitală era făcută cu un preţ foarte mare.

Cu timiditatea firească a copiilor în prezenţa adulţilor străini, Şaron îşi surprinse de data aceasta părinţii când îşi trase scăunelul lângă Iisus. Dându-şi seama de prezenţa ei, el deschise ochii, o privi zâmbind şi îi luă mânuţele într-ale sale. Şaron îşi adună picioarele sub ea, aşteptând cu coatele rezemate de braţele scaunului lui. Iair şi Adiel schimbară între ei priviri nedumerite.

— Această poveste, începu Iisus cu blândeţe, vorbeşte despre o împărăţie de pe alte meleaguri!

— O poveste adevărată! exclamă Şaron emoţionată.

— Da, copila mea, o poveste adevărată.

Cu un glas liniştit şi în cuvinte simple, Iisus vorbea de împărăţia Sa, în care toţi oamenii, dacă vor, pot trăi fericiţi pentru totdeauna. Din când în când, Şaron îl întrerupea cu câte o întrebare, spre stânjeneala părinţilor, dar Iisus asculta cu interes şi înţelegere întrebările ei.

În timp ce Iisus descria împărăţia, Iair se simţi cuprins de dorinţa de a duce o astfel de viaţă ideală, într-o ţară unde să nu mai existe furtuni, certuri, instanţe judecătoreşti sau temniţe, nici sclavi, nici lacrimi şi nici teamă. Şi când Şaron a dorit să ştie dacă s-ar putea duce cu toţii acolo, Iisus i-a răspuns că nu toată lumea va dori să meargă acolo, deoarece acela era un oraş prea luminos şi multor oameni, obişnuiţi să lucreze la adăpostul întunericului, nu le-ar plăcea lumina veşnică. Iar cei ce şi-au făcut o fală din asuprirea altora şi au dispus de vieţile altora nu se vor bucura într-o ţară unde toată lumea ar fi liberă.

Vocea calmă, dar pătrunzătoare fu întreruptă acum de o uşoară bătaie în uşă. Apăru faţa lui Iosif. Iair încercă să se smulgă din reverie, se ridică, traversă încăperea şi ieşi închizând încet uşa în urma lui. .

— E Marele Pescar, domnule, şopti Iosif. întreabă cum se simte Stăpânul lui şi dacă trebuie să aştepte.

— Stăpânul este foarte obosit, răspunse Iair. După ce se va odihni, voi sta la dispoziţia sa şi voi lua măsuri să plece unde va dori. Spune-i Marelui Pescar că nu e nevoie să aştepte.

După ce Iosif primi instrucţiunile şi pleca, Iair ar fi vrut să mai intre în încăperea în care se odihnea Iisus, dar se opri în faţa uşii şi mai zăbovi. Apariţia lui Iosif rupsese vraja care-l cuprinsese şi-i liniştise sufletul, aducându-l brusc cu picioarele - pe pământ, la treburile familiale, pe teren solid. Fusese o zi mult prea plină de mistere. Se lăsase antrenat în acest flux irezistibil, fără să opună nici o rezistenţă, fără să pună întrebări. Acum, că revenise la realitate, dar încă ameţit de cele întâmplate, încercă să-şi pună rânduială în gânduri.

Un lucru era sigur: credulitatea lui fusese prea mult pusă la încercare. El fusese întotdeauna un om practic, deloc înclinat să creadă în lucruri pe care nu le putea vedea, auzi, gusta sau pipăi. Astăzi însă el se lăsase influenţat de un şir de fapte misterioase care i se atribuiau acestui tâmplar străin.

Începuse mai întâi să simtă prietenie pentru el deoarece era convins că omul nu trebuia înjosit sau jignit în casa lui... Apoi, în emoţia şi confuzia provocate de furtună, se întâmplase acel incident bizar sub cupola atriumului. Tâmplarul îl asigurase calm că nu se va întâmpla nimic, iar Iair îl crezuse pe cuvânt. Fără îndoială că temerile sale nu erau fondate. Acum, că furtuna trecuse, Iair se simţea ruşinat de această slăbiciune.

Apoi se întâmplase minunea sau cel puţin aşa părea, deşi până acum el nu avusese prilejul să o examineze la rece. Tânărul era bolnav şi schilod, în privinţa asta nu mai încăpea nici o îndoială. Desigur, era departe de a fi perfect sănătos când plecase, după cum se vedea după slăbiciunea şi paloarea lui. Dar dacă fusese neajutorat şi incapabil să umble nu exista nici o mărturie în acest sens. Oricât de nedreaptă era ostilitatea lor faţă de Tâmplar, aprigii lui critici din Ierusalim erau îndreptăţiţi să-şi pună această întrebare:

în ce măsură era acel tânăr paralizat?

Iair dorise şi încă mai dorea să-i acorde nazarineanului beneficiul îndoielii cu privire la valabilitatea acestui miracol; aşadar, cu tot respectul pentru evidenta încredere a Tâmplarului în propriile sale puteri, ar fi mai puţin supărător dacă s-ar putea dovedi că tânărul este în stare să umble: poate nu foarte bine sau nu foarte departe, dar, oricum, capabil să umble.

Dar iată că un alt factor venit să se adauge la atât de straniul caz al Tâmplarului. El descria - şi încă într-un mod care părea cât se poate de sincer şi adevărat - o împărăţie pregătită pentru toţi aceia cărora le-ar plăcea să trăiască pe un tărâm unde nu e niciodată furtună, unde nimeni nu posedă nimic pentru el însuşi şi unde toţi sunt egali în faţa împăratului.

Poate acestea sunt cuvinte reconfortante pentru cineva care în viaţa lui nu a posedat nimic. Iair ar fi vrut ca Iisus să nu se fi aventurat în descrierea unei astfel de împărăţii. Lasă-l pe fiecare să trăiască cu propriile sale speranţe şi iluzii despre o lume ce va să vină. Pe Iair îl decepţionase faptul că Iisus se dovedise a fi un vizionar. Aparent, imaginaţia lui fusese afectată de eforturile care-l solicitau în mare măsură în lucrările sale cu invizibilul.

Întorcându-se de la uşa bibliotecii, Iair străbătu atrium-ul, apoi se angajă pe poteca bătătorită ce ducea spre grădina de trandafiri. Se va întoarce şi îşi va relua îndatoririle de gazdă a lui Iisus, însă simţea nevoia unui scurt răgaz sub cerul liber. Intenţionase să invite pe tâmplarul nazarinean să rămână la cină şi să-şi petreacă noaptea sub acoperişul său, dacă dorea, dar acum părea o uşurare să-l vadă plecat pe acest visător de împărăţii îndepărtate. Despre ce ar putea discuta cu el? Ce puteau avea ei în comun? Nu, categoric nu, prezenţa omului aici ar fi stânjenitoare.

Furtuna făcuse ravagii în grădina de trandafiri. În mai multe locuri, crengile rupte ale arborilor atârnau peste tufişurile

care formau un gard viu şi acesta foarte răvăşit. Iair traversă grădina, strecurându-se prin grilajul deteriorat, unde îl găsi pe bătrânul Abner, grădinarul şef care încerca să remedieze stricăciunile pricinuite de furtună. Aşa e viaţa, cugeta Iair. Cu necazurile şi pagubele ei; dar adesea puteai aduna laolaltă ce mai rămăsese, aşteptând înflorirea şi noile fructe. Cu toate loviturile sale, viaţa noastră de aici merita să fie trăită. Era presărată cu tot felul de frustrări, furtuni şi surprize, dar oferea şi multe satisfacţii şi acestea erau reale - te bucurai de ele - aici şi acum. Ce nerozie era ca un om să-şi petreacă zilele aşteptând venirea unei împărăţii unde avea să fie întotdeauna vreme frumoasă! Iair se îndoia că i-ar plăcea acest gen de siguranţă, chiar dacă aceasta putea fi obţinută. Se obişnuise cu nesiguranţa şi ştia cum să-i ţină piept. Nu se prea încredea în capacitatea lui de a face faţă situaţiilor sigure. Chiar şi promisiunea unei fericiri fără de sfârşit ameninţa cu un mod de viaţă pentru care nu era pregătit. Era cu mult mai bine, cugeta Iair, să ne mulţumim cu „fie-ce-o-fi". Lasă-1 pe Tâmplar să viseze la vremea frumoasă din împărăţia Lui; Iair s-ar simţi ca acasă într-o lume bântuită de furtuni.

După ce dădu o raită prin grădină, Iair se întoarse încet spre casă, gândindu-se că va trebui să discute serios cu arhitectul în legătură cu acoperişul atrium-ului. Ar fi un act necugetat să mai rişte aici o nouă furtună.

Cu paşi anevoioşi şi cu inima grea, Simon înota prin mocirla ce se întindea pe o distanţă de o milă spre Capernaum. Era singur şi se simţea părăsit. Această zi insolită, plină de emoţii, dar şi de bucurii lăuntrice, se sfârşise în mod lamentabil.

Îndată după amiază, Simon se mirase să constate că este înzestrat cu o capacitate deosebită care, pusă în slujba lui Iisus, căpăta o mare valoare. În momente dificile, el îşi asumase răspunderea de a veghea asupra unei însemnate mulţimi de oameni şi trebuia să admită că făcuse o treabă bună. Cu tact, dar şi cu fermitate, el reuşise să menţină ordinea în rândul

acestei mulţimi compusă din tineri şi vârstnici, recunoscându-i toţi deopotrivă autoritatea, îndemnându-i şi îndrumându-i pe oameni să se poarte cu respectul cuvenit faţă de neobişnuitul privilegiu pe care Iisus îl acorda mulţimii.

Supunerea lor promptă şi binevoitoare îl surprinsese. Nu a fost nevoie să strige, să-i mustre sau să-i implore; le ordonase în linişte şi cu calm, ca şi cum el era îndreptăţit să le spună ce să facă, şi ei - tineri şi bătrâni - îi recunoşteau autoritatea fără a crâcni. în ochii miraţi şi plini de amărăciune ai multora putea citi forţa pe care el însuşi o exercita asupra lor, ochi care se întrebau totodată prin ce stranie magie uriaşul pescar căpătase această însuşire de conducător; sigur este că nu aveau nici o obligaţie să asculte de glasul lui.

Era pentru prima oară că Simon dădea ordine unei mase compacte de oameni. Până acum, ordinele sale nu ajungeau mai departe de docurile şi ţarcurile cu rezerve de peşte viu, şi doar echipajele sale îl ascultau. Astăzi însă îşi dăduse dintr-o dată seama că posedă nebănuita - până acum - capacitate de a atrage atenţia şi respectul unei imense gloate de oameni de tot felul; toţi păreau surprinşi de această nouă însuşire a lui, dar nu mai mult decât el însuşi.

Chiar şi Iair schiţase un zâmbet recunoscător şi încuviinţase, iar Iosif, intendentul, se retrăsese ruşinat, remarcând cu respect faţă de stăpânul său:

— Nu ştiu cum reuşeşte el să o facă, domnule! Eu sunt sigur că pe mine nici nu m-ar fi luat în seamă dacă le-aş fi spus ceva...!

Când mulţimea se potolea şi se aşternea liniştea, Simon, extaziat, îşi spunea că acesta trebuie să fie motivul pentru care Iisus îşi pusese mâinile pe capul lui... Se pare că Învăţătorul intuise că Simon este înzestrat de la natură cu această însuşire de a mânui mari mase de oameni. Nu este de mirare că Iisus îi ceruse sprijinul: „Simon, am nevoie de tine", spusese el. Sau poate chiar Iisus îl înzestrase cu această forţă? Bine, indiferent cum o căpătase, ea se manifesta acum şi Simon era profund mişcat.

După spectaculoasele întâmplări ale acestei .zile şi după ce ploaia încetase, era timpul ca oamenii adăpostiţi în casa lui Iair să plece şi tot Simon şi-a asumat conducerea acestei operaţiuni, vorbindu-le oamenilor cu acelaşi calm, dar ferm totodată şi din nou ei l-au ascultat. Vorbele lui încă îi mai răsunau în urechi în timp ce trudea prin noroaie spre Capemaum. Folosise doar câteva cuvinte: „E timpul să plecăm acum", şi ei plecaseră fără să producă dezordine şi fără ca vreunul să mai zăbovească inutil.

Când ultimul om părăsea casa, Simon se trezi faţă în faţă cu Iacob şi Ioan care rămăseseră pe terasă, neştiind ce să facă.

— Iisus este cu Iair, le explică Simon; se odihneşte, iar eu rămân aici să-1 aştept... Cred că Andrei a pornit la vremea asta cu corăbiile spre ţărmul de miazăzi să pescuiască până la apusul soarelui, acum că vremea s-a îmbunătăţit. Poate se va bucura să-1 ajutaţi.

Fraţii încuviinţară şi plecară îndată să ajungă din urmă mulţimea care se îndepărta; şi ei se supuseră ordinelor lui Simon fără nici o împotrivire.

Îşi strânse brâul şi se sprijini de una din coloanele de marmură, urmărind absent capetele săltăreţe ale oamenilor care se grăbeau coborând pe drumul în pantă. Îl cuprinse un sentiment de milă faţă de neputinţa şi rătăcirea lor. Cât de mult se asemănau cu o turmă de oi, aşa cum spusese Iisus. Simon îşi îndreptă spatele şi, cu statura lui impozantă, îi privea satisfăcut, murmurând: „Da, o turmă de oi!"

În timp ce cugeta la marea diferenţă dintre poziţia lui actuală, privilegiată, şi a lor, tocmai apăru Iosif cu un grup de servitori care purtau cu ei cârpe, găleţi şi mături.

— Îl aştept pe Stăpân, spuse Simon degajat. Ştiţi cumva cât mai zăboveşte?

— Nu, domnule, răspunse Iosif respectuos.

— Vedeţi dacă puteţi afla, spuse Simon încet, dar autoritar şi, după un moment de nehotărâre, Iosif plecă să se intereseze, dar se întoarse îndată să spună, oarecum stânjenit, că Simon nu mai trebuie să aştepte.

Răspunsul puţin cam tăios îl întristă pe Simon deşi ştia că nu avea nici un drept să pretindă ca Iisus însuşi să vină să-i explice motivul întârzierii şi nici ca Iair să-i transmită personal mesajul. Coborî treptele de piatră ale terasei şi încercă să alunge gândul cum că fusese jignit. Iisus era într-adevăr epuizat şi Iair va veghea ca el să se poată odihni. Poate că era şi o ocazie excelentă ca ei să se cunoască mai bine. Cu toate acestea... Simon se simţea umilit. După serviciul deosebit pe care-1 făcuse, era neplăcut să fie expediat de un slujitor.

Pe drum, Simon recapitulă evenimentele ultimelor zile. Nu tot ce se întâmplase fusese pe placul şi înţelegerea lui. Primul dintre ele, care-1 tulburase cel mai mult, era cel petrecut în zorii zilei pe ţărm, când Iisus îşi pusese mâinile pe capul său plecat şi îi ordonase să-1 urmeze. Fusese un moment înălţător! Şi Simon îl urmase, bucuros, mândru şi cu ochii scăldaţi în lacrimi. Dar unde avea oare să-1 poarte Iisus[9] Desigur, nu într-un loc liniştit pentru discuţii sau ordine cu privire la noile sale îndatoriri Nu, el s-a îndreptat liniştit către locul unde se afla vechea corabie închiriată de băieţii lui Zevedeu, dându-i de înţeles că acolo avea o misiune.

Aşa cum îşi reamintea el de acea împăcare cu Iacob şi Ioan, aceasta îi procurase o oarecare satisfacţie momentană. Era o uşurare să-şi vadă restabilite relaţiile de prietenie. Acum însă, Simon era dezamăgit şi i se părea că dacă se impuneau scuze pentru a drege înstrăinarea dintre ei, era mai potrivit ca Ionică să fie acela care să facă primul pas. Simon nu-1 părăsise pe Ionică, dimpotrivă. Şi nu era corect ca Simon, mult mai vârstnic să-şi ceară scuze sau cel puţin aşa părea în după-amiaza aceasta, după ce se simţise respins din casa lui Iair.

Apoi, a doua zi, Simon 1-a invitat pe Iisus să vină la bordul lui „Abigail" şi Iisus păruse bucuros când acceptase. Fără îndoială că Iisus va fi surprins să-i vadă preţioasele sale corăbii. Poate în felul acesta va aprecia sacrificiul pe care-1 făcuse când consimţise să se dedice noii sale cauze.

— Stăpâne, spusese Simon, îţi voi arăta cele mai grozave corăbii de pe lac! Dar Iisus se răzgândise îndată.

— Într-o altă zi, Simon, răspunse el absent, ca şi când nu-i păsa dacă le va mai vedea vreodată.

Deprimat, Simon mergea pe strada principală din Capernaum răspunzând grav celor ce-l salutau, apoi porni spre Tiberia. Observă că flota lui de corăbii pornise în larg. Era bucuros că Andrei se hotărâse să plece pe mare, deşi i-ar fi plăcut să meargă şi el; poate asta l-ar mai fi înveselit.

Încetinindu-şi paşii, se opri un timp să-şi privească corăbiile cu un sentiment de mândrie. Erau într-adevăr frumoase, chiar dacă pe Iisus nu-l interesau şi nu se ostenise să le viziteze. îl cuprinse dorul de casă, de zilele însorite şi fericite pe mare, lipsite de griji, îşi aminti de pânzele care fluturau vesele în bătaia vântului capricios, de cântecele marinarilor pe punte după o zi de pescuit fructuos, de amestecul de mirosuri de cânepă umedă, de gudron încins de soare, de vopsea proaspătă. Simon suspină adânc şi se întrebă dacă va mai fi vreodată fericit cu adevărat!

Poate s-ar simţi ceva mai bine dacă s-ar duce acasă. Hanna îl va întâmpina bucuroasă - era sigur de asta. Puteai conta pe Hanna oricând. Ea putea fi înţelegătoare fără să fie naivă. Spera că nu-1 va sâcâi cu întrebări în legătură cu absenţa lui. Poate că sporovăiala ei îl va scoate din această stare de deznădejde.

Acest gând îl însenină oarecum şi iuţi pasul. O găsi pe Hanna în apropierea gardului încercând să repare un spalier pentru trandafirii căţărători pe care-1 doborâse furtuna.

— Simon! strigă ea grăbindu-se să-l întâmpine. Ce furtună năprasnică! Îmi închipui ce zi ai avut! Ce mândru trebuie să fii!

El îi puse mâna pe umăr şi o privi cu afecţiune.

— Mândru? repetă el. Pentru ce să fiu mândru?

— Pentru felul în care te-ai descurcat cu mulţimea acolo, în casa lui Iair! Toţi vorbesc numai despre asta! Vecinii au fost aici şi mi-au povestit; mulţi dintre ei se aflau şi ei acolo.

Ce fericit trebuie să fii pentru că ai putut să-i fii de folos lui Iisus. Hai, povesteşte-mi tot!

— Mai întâi vreau să aflu ce ştii tu despre el, Hanna? L-ai văzut?

— Da, Simon, m-am dus şi eu ca toată lumea să-1 ascult. Trebuia să o fac mai de mult, însă m-am temut că te superi. Ester dorea şi ea să meargă şi a vrut să o însoţesc. Este cu adevărat un om minunat. .

— Cred că ai fost surprinsă, spuse Simon, să afli că eu am de-a face cu el.

— Da, am fost surprinsă. Hanna aştepta să-i explice ce s-a petrecut, dar Simon nu-i spuse nimic până nu se aşezară liniştiţi în micul salon. Ochii Hannei scânteiau de nerăbdare. Cu toate că Simon nu intenţiona să mărturisească nimănui trăirile sale recente, el simţea nevoia să se destăinuie, să-şi descarce sufletul prea împovărat de simţăminte contradictorii. O făcu până la urmă, la început cu ezitări, apoi îi dezvălui totul, în amănunt: cum fusese obligat să renunţe la prejudecăţile sale şi să recunoască forţa miraculoasă a acestui bărbat tânăr din Nazaret. îi povesti Hannei despre băieţelul orb, despre modul în caţe Iisus îi ceruse, în dimineaţa aceea, devreme, să-1 urmeze şi să fie prietenul şi ajutorul său. Era o poveste emoţionantă, şi când el o termină, ochii Hannei erau plini de lacrimi. Apoi se aşternu o lungă tăcere.

— Dar, Hanna, spuse Simon clătinând din cap, nu e lucru uşor să-1 urmezi pe Iisus.

— Povesteşte-mi, îl rugă ea în şoaptă.

Ferindu-şi privirea, el începu să-i dezvăluie treptat toate dezamăgirile şi umilinţele pe care le îndurase în ultimul timp. Nu, a-1 urma pe Iisus, repetă el, nu e uşor. îşi reaminti întâmplările din casa lui Iair, entuziasmul şi înflăcărarea care îl cuprinseseră când Iisus îi ceruse să vegheze asupra unei mulţimi de oameni egoişti, amatori doar de curiozităţi; o senzaţie de forţă pusese stăpânire pe el, urmată de amărăciunea de a se

vedea respins; apoi fusese nevoit să-l părăsească, plecând prin noroaie, dându-şi seama că, la urma urmei, el era un „nimeni"!

Ochii Hannei se aprinseră de o bruscă înţelegere.

— Simon! exclamă ea, nu ţi-a trecut prin minte că Iisus aşteaptă de la tine un mare serviciu? Poate că el te pregăteşte pentru asta...! Ştii tu, aşa cum sunt pregătiţi soldaţii care sunt supuşi la tot felul de cazne pentru a învăţa să asculte, să nu pună întrebări şi să se supună ordinelor! Comandantul le ordonă să poarte poveri grele, să facă marşuri lungi şi nici măcar nu le spune încotro merg şi de ce!

Timp îndelungat, Simon privi mohorât pe fereastră înainte de a răspunde.

— Aş fi fost mult mai fericit, Hanna, dacă nu l-aş fi întâlnit * niciodată. M-aş fi mulţumit să fi rămas doar pescar. Acum eu nu mai ştiu ce sunt sau cine sunt!

— De ce nu pleci câteva zile cu corăbiile ca să-ţi scoţi toate astea din minte?

— Nici măcar pentru asta nu mai am tragere de inimă! replică Simon descurajat. Aici e necazul, Hanna! Până şi corăbiile mele nu mai înseamnă nimic pentru mine... Sunt prizonierul acestui om...! Ce se va mai întâmpla cu mine, nu ştiu...

— Eşti prea ostenit şi cred că şi înfometat, spuse Hanna blând. Îţi pregătesc îndată ceva şi te asigur că ai să te simţi mult mai bine, apoi o să te odihneşti şi ai să vezi că o să te trezeşti alt om. Hai, vino şi adu-mi câteva ouă din cuibare.

Simon o urmă la bucătărie, luă un coşuleţ, apoi se opri în cămară de unde luă un pumn de grăunţe. Găinile se adunară îndată în jurul lui, fâlfâind vesele din aripi, şi începură să ciugulească voioase. Nu le era frică de nimic, erau lipsite de griji; nimic nu tulbura lumea lor. Simon le invidia.

Hanna stătea în pragul uşii, urmărindu-l întristată. Intuiţia ei îi spunea că viaţa tihnită, fără de griji se sfârşise, iar Simon, simţea ea, nu va mai fi niciodată acelaşi, omul pe care ea îl cunoştea atât de bine.

CAPITOLUL XII

Analizând toate primejdiile cu care se confruntase în periplul ei îndrăzneţ din munţii de miazăzi ai Arabiei până la Marea Galileii, tânără fiică a tetrarhului conchise că această expediţie se soldase cu un succes aparte.

Oricât de răuvoitori s-ar fi arătat zeii cu ea turnându-i în vine incompatibilul sânge a două naţii vrăjmaşe care o făcea să nu se simtă ca acasă pe nici unul din pământurile lor, era clar că ţelul ei de răzbunare nu fusese în întregime respins pe Muntele Olimp, acolo unde (după spusele lui Ione) îşi aveau sălaşul aceşti zei.

E adevărat că jurământul Farei era încă neîmplinit, dar poate că zeii care i-au încurajat aventura, tot ei o vor ajuta s-o ducă până la capăt. Chiar dacă totul avea să se încheie cu o tragedie pentru ea, o moarte prematură este preferabilă, gândea ea, oricărei vieţi într-o lume care fusese atât de zgârcită cu fericirea ei.

Dar oricât de bine îşi educase ea voinţa, străduindu-se să-şi accepte soarta cu stoicism, erau zile când curajul o părăsea şi, pentru a-1 reface, Fara trebuia să facă apel la eroismul celor ce au trăit primejdios şi adesea pentru scurtă vreme doar de dragul onoarei! Astăzi avea nevoie de un astfel de imbold. Ghemuită ca un copil în jilţul din piele care fusese lucrat cu multă măiestrie spre confortul tetrarhului Antipa şi care de altfel era de câteva ori mai

mare pentru dimensiunea ei, Fara încercase să-şi recapete moralul şi pentru aceasta făcu apel Ia eroul ei preferat: ce tânăr viteaz fusese Demostene! Nici o povară nu-1 doborâse, nici un obstacol nu-1 speriase! Şi el făcuse un legământ, acela de a pregăti un atac îndrăzneţ împotriva negustorilor rapaci şi a politicienilor corupţi care sărăciseră şi pervertiseră mult iubita sa Atena. Ca şi Fara, Demostene avusese şi el zilele lui nefaste. Uneori simţea că parcă îşi irosise tinereţea în acţiuni lipsite de speranţă şi doar printr-o foarte riguroasă autodisciplină reuşise el să ducă la împlinire ceea ce hotărâse.

Povestea despre el, care-i plăcea în mod deosebit Farei, era cea legată de rasul părului numai pe o parte a capului, pentru a nu fi astfel tentat să-şi părăsească aprofundatele studii şi să se alăture grupului gălăgios de prieteni nelipsiţi de la-băi sau de la teatru. Şi ea făcuse un sacrificiu similar, tăindu-şi părul pentru a-şi putea duce mai lesne la îndeplinire jurământul. Ca urmare, i se părea că avea multe puncte comune cu tânărul Demostene. Avea o admiraţie nemărginită pentru el. Desigur, acest devotament ignora timiditatea ei feciorelnică pentru că el murise cu vreo trei sute cincizeci de ani în urmă şi nu avea să ştie niciodată cât de mult îl admirase.

Plouase toată ziua şi în după-amiaza aceea nici chiar Demostene nu mai putea face mare lucru pentru Fara. în timp ce răsfoia prin vechile Suluri îngălbenite în care era slăvită vitejia lui, se întreba dacă faimoasa lui carieră nu-1 costase mai mult decât valora. E adevărat că reuşise să primenească Grecia, făcând mare vâlvă, însă răufăcătorii îi supravieţuiseră. Demostene îşi ţinuse jurământul, dar îşi pierduse viaţa. Fara strângea sulurile şi se întreba la ce serveau toate acestea. Poate că ea şi Demostene erau o pereche de nebuni care îşi sacrificaseră tinereţea şi se angajaseră pe un drum mult prea spinos şi însingurat, către un dezastru sigur.

Orele după-amiezei erau înaintate, iar biblioteca vastă şi sumbră, cu plafonul foarte înalt, unde nu pătrundea niciodată

soarele, era acum bântuită de umbrele apăsătoare ale trecutului. Capetele aurite ale unor suluri situate într-un colţ, pe raft, o priveau stăruitor prin neguri ca şi cum se întrebau cât mai avea de gând să zăbovească acolo, în tăcerea deprimantă, plină de închipuiri fantomatice, fără să-şi piardă minţile.

Cu o zi înainte, îşi propusese să plece din palat dimineaţă, devreme şi să petreacă o zi cu Hanna. O cuprinsese dorul de casă gândindu-se la această femeie mămoasă care-i arătase atâta prietenie. Poate că o va convinge să meargă împreună prin ţară să-1 mai vadă o dată pe Tâmplarul din Nazaret.

După ce-1 auzise prima oară pe Iisus vorbind, Fara plutise tot restul zilei, umblând ca prin vis sub vraja glasului acela liniştitor. Stând acolo, laolaltă cu mulţimea tăcută, electrizată se simţise treptat învăluită de calmul lui iar atunci când se depărtase de el simţise că a dobândit o altă stare. într-adevăr, obişnuita ei stare de nelinişte dispăruse, în aşa fel încât, câteva ore bune după aceea, nimic nu mai conta pe lume decât satisfacţia de a umbla încrezătoare sub nimbul acela aproape tangibil de pace.

Cu toate acestea, avea şi momente în care o cuprindeau presimţiri sumbre, pentru că ea nu fusese niciodată cu adevărat fericită şi lipsită de griji şi ceva îi spunea că nu are dreptul să aspire la viaţă tihnită. încă de când era copil, Fara cunoscuse teama pentru câte ceva: fragilitatea bunei sale mame, apoi nepăsarea nemernicului său tată faţă de ele şi, în sfârşit, sentimentul dominant care-i umbrea toate celelalte frământări, că nu e dorită nicăieri. Ea era micuţa arabă care nu era binevenită cu adevărat în Arabia şi copila cu sânge iudeu care nu va fi niciodată acceptată cu adevărat printre iudei.

Acum însă, cu glasul său magic convingător, acest Iisus reuşise să-i calmeze încordarea şi să-i uşureze povara. „Nu vă lăsaţi inima pradă tulburărilor!" spusese el şi parcă i se adresa numai ei, în deplină cunoştinţă şi înţelegere a inimii şi necazurilor ei. Însă după

o zi de bizar extaz, senzaţia de pace dispărea treptat, făcând loc vechilor ei nelinişti. Se simţea din nou copleşită de propria povară. Nu avea oare motiv să fie mâhnită pentru pierderea liniştii sufleteşti când ştia bine că Destinul îi rânduise nu numai anumite griji, dar şi un şir de responsabilităţi pe care trebuise să şi le asume? Era într-adevăr foarte bine să ai o inimă uşoară, netulburată, dacă necazurile puteau fi înlăturate cinstit. Dacă pacea este o virtute, ea depinde de gradul de sustragere a omului de la îndatoririle sale. Ce s-ar fi ales de tăria de caracter a lui Demostene dacă şi-ar fi dorit o inimă netulburată? Fără îndoială, existau mulţi oameni norocoşi care se puteau sustrage grijilor, însă Demostene nu putea, după cum nu putea nici Fara. Întorcându-se la ziua în care trăise acea experienţă ciudată în prezenţa lui Iisus, ea constată că pierduse orice interes în a duce la bun sfârşit jurământul; iar în noaptea aceea, pumnalul ei ascuţit, cu mâner bogat încrustat, părea un lucru urât şi dezgustător.

Aşa se face că Fara, animată pentru scurt timp de acest sentiment nemaiîntâlnit de pace, renunţă la el de dragul datoriei. Dar glasul stăruitor al Tâmplarului continua să o urmărească, făcând-o să dorească să-1 audă din nou. Mereu şi mereu se întreba asupra naturii acestui om ciudat.. Era iudeu, un cetăţean al Galileii, un tâmplar, dar aceste detalii, gândea Fara, nu-1 puteau zugrăvi în întregime. El părea că trăieşte în afara sclaviei rasei şi originii sale. Aceasta nu era lumea lui. Fara simţi un fel de stranie asemănare cu el, pentru că această lume nu era nici a ei.

Dimineaţa, când se trezi şi văzu că plouă, dezamăgirea ei era atât de mare încât până şi apariţia Claudiei, cu voioşia ei obişnuită, nu avu nici un efect.

— Azi îi duc eu gustarea de dimineaţă mâncătorului de lăcuste, se oferi Claudia. Sărmanul de el, e destul de amărât şi fără să fie nevoit să se mai uite la tine!

Tristă, Fara încuviinţă dând din cap şi dispăru în biblioteca

întunecoasă, unde stătu închisă toată ziua, care acum era pe sfârşite. Imensa casă fusese scufundată într-o tăcere de mormânt timp de mai multe ore, aşa încât glasul ascuţit al Claudiei, evident emoţionat, o smulse pe Fara din apatie. Din capul scării, Claudia striga ceva ininteligibil despre ceva urgent. Probabil că luase foc vila. Sărind de pe scaun, Fara alergă spre uşă şi se trezi în braţele larg deschise ale lui Voldi.

Stătură astfel îmbrăţişaţi vreme îndelungată, bucuria revederii fiind prea mare ca să mai aibă nevoie de cuvinte. Paralizată de emoţie şi surprinsă, Fara se sprijini de el, ascunzându-şi faţa în pliurile tunicii lui, iar el o strângea în braţe, lipind-o de trupul lui. După un timp, ea îl privi îndelung, suspinând, şi îl mângâie uşor pe obraz. Voldi o strânse şi mai tare, apropiind-o, încât fata se afla acum pe vârfuri. Fara ridică braţele, le petrecu pe după gâtul lui înălţând spre el ochii înlăcrimaţi. El se aplecă să-i sărute buzele întredeschise şi răspunsul ei spontan la sărutările lui îi acceleră bătăile inimii. Nu era prima oară când se sărutau, dar întotdeauna iniţiativa îi aparţinuse lui Voldi. Ea nu opunea nici o rezistenţă, dar erau sărutările lui. Acum, însă, Fara participa cu toată fiinţa ei, dornică şi înfometată! Voldi era în extaz, sugrumat de emoţie. O sărută iar şi iar până ce, tremurând şi cu respiraţia tăiată se destinse în braţele sale.

— Acum eşti toată a mea, dragostea mea! murmură el răguşit. De acum încolo şi pentru totdeauna aparţinem unul altuia!

Lipindu-şi obrazul de pieptul lui, Fara clătina încet din cap. Adânc tulburat de totalul ei abandon, Voldi se simţi pe loc îndemnat să-i vorbească de viitorul lor.

— Vom uita totul în legătură cu această primejdioasă hotărâre de răzbunare, spuse el mângâindu-i tandru, cu vârful degetelor, cârlionţii de pe frunte. Te iau cu mine acasă, scumpa mea şi nu ne vom mai despărţi niciodată.

Fara nu răspunse, dar el continuă şi ea asculta cu ochii închişi ca într-o visare, şi cu faţa-i palidă ridicată spre el. Îi povesti totul

despre amărăciunea lui, despre căutările lui zadarnice pe potecile munţilor, despre zilele de singurătate şi nopţile nedormite, despre deznădăjduitele incursiuni în văi şi râpe, strigând, strigând întruna.

— ...Dar acum te-am găsit şi ne vom întoarce în frumoşii noştri munţi! Nimic şi nimeni nu ne mai poate despărţi - niciodată - atât cât vom trăi!

Deodată, spre marea surpriză a lui Voldi care nu o văzuse plângând niciodată, nici chiar la moartea lui Arnon, Fara izbucni într-un plâns nestăpânit, care-i zguduia tot trupul. Ţinând-o blând în braţe, Voldi aşteptă să se potolească furtuna. Treptat, suspinele încetară. Apoi, hotărâtă, îşi şterse lacrimile şi se desprinse uşor din braţele lui.

— Vino; Voldi, spuse ea încă printre suspine. Hai să ne aşezăm şi să discutăm în linişte, dacă putem, dar, oricum, trebuie! Luându-1 de mână, îl conduse prin încăpere către marele jilţ şi îi făcu semn să se aşeze. Voldi mai încercă să o tragă spre el, dar ea se împotrivi uşor, îşi trase un scăunel şi se aşeză în faţa lui, cuprinzându-i genunchii cu braţele. Urmă un moment de tăcere, timp în care noi lacrimi se iviră în ochii ei mari şi negri. Când îşi regăsi calmul şi putu vorbi, cuvintele ei erau aproape o şoaptă.

— Voldi, dragul meu, nu mă pot întoarce în Arabia... Nu, nu, bunul meu Voldi, continuă ea insistent când el încercă să protesteze, trebuie să mă asculţi...! Voldi, dacă te-aş iubi mai puţin decât de iubesc, poate mi-aş asculta inima egoistă şi pe tine. Crede-mă, nu e uşor pentru mine să fac un asemenea sacrificiu. Vezi tu... nu este ca şi când tu ai fi un simplu păstor, fără vreo răspundere în afară de coliba şi turma ta de oi. Tu eşti unul din cei mai privilegiaţi fii ai Arabiei, menit să fie unul dintre consilierii regelui, cu condiţia ca eu să nu te stânjenesc.

— Dar eu renunţ bucuros la tot pentru tine! interveni el imediat cu înflăcărare. Nimic nu contează în afară de tine!

— Tocmai aici e necazul, dragule! continuă Fara. Bine,

admit că eşti gata să renunţi la îndatoririle tale şi la onoruri de dragul meu, dar crezi că eu aş putea fi fericită de acum înainte ştiind că din vina mea ai fi incapabil să-ţi slujeşti regele şi ţara?

Şi când Voldi insistă că pentru el contează mai mult dragostea ei decât orice onoruri pe care regele i le-ar putea conferi, Fara îl avertiză:

— Aşa ţi se pare acum, însă va veni o vreme când îţi vei da seama că dragostea noastră a fost mult prea costisitoare... Voldi, gândeşte-te la părinţii tăi şi la mândria cu care te-au crescut!

— Ei vor înţelege.

— Vor încerca, poate, să înţeleagă, însă vor rămâne cu durerea în suflet... Şi bunul şi înţeleptul om, consilierul Mişma! Ce de speranţe şi-a pus el în viitorul tău!... Se mai pune apoi şi o altă problemă, poate cea mai gravă. Fara se încruntă uşor, făcu o pauză, trase profund aer în piept şi îi spuse mai mult în şoaptă: Vom avea copii.

— Dar asta e minunat, Fara! exclamă Voldi.

— Da, dragul meu, ar fi minunat, dar nu pentru ei; ei ar afla curând că sunt oarecum diferiţi de alţi copii şi asta din cauza mea! Voldi, ei ar putea creşte urându-mă, ca fiind cauza nefericirii lor.

O vreme se aşternu liniştea între ei, Voldi negăsind un răspuns la problema ridicată de Fara. Într-un târziu, însufleţit de o nouă idee, el spuse:

— Foarte bine, atunci nu ne mai întoarcem în Arabia, ne stabilim căminul în altă parte. Poate plecăm la Roma...

Fara clătină din cap şi suspină.

— Iubitule, ştii doar că ai fi nefericit acolo, spuse ea. Tu urăşti oraşele la fel ca şi mine. Vom fi ca doi exilaţi, noi şi copiii noştri - nişte oameni fără ţară.

În această fază a discuţiei, Claudia apăru în pragul uşii, anunţând că masa e gata. Îi întrebă dacă vor să coboare sau să-i servească sus. Apoi, bănuind că apăruse într-un moment nepotrivit, dispăru.

— Regret, draga mea, murmură Voldi, dar eu nu pot mânca din pâinea lui...

— Dar asta e şi casa mea, este casa tatălui meu, spuse Fara. Bineînţeles, fiica lui are dreptul să invite un prieten la masă.

Voldi o privi atent, vrând să descopere dacă nu se ascundea o undă de sarcasm în vorbele ei, dar nu întâlni decât o pereche de ochi foarte trişti. Absurditatea situaţiei îl făcu să râdă.

— Ce e atât de hazliu în ceea ce am spus? îl întrebă Fara serioasă.

— Tu ai venit aici să-1 ucizi, nu-i aşa?

— Da, dar cum n-am făcut-o...! Tonul ei era încă grav, dar un mic zâmbet îi înflori pe buze.

— ...Şi din moment ce n-ai avut prilejul să-1 ucizi, eşti liberă să oferi ospitalitate unui cunoscut! Iartă-mă, Fara, dar asta e o situaţie de-a dreptul caraghioasă!

— Mă bucur să te aud din nou râzând, dragule, spuse ea luându-1 de mână, chiar dacă râzi de mine. Hai, vino să vedem ce ne-a pregătit Claudia. Şi pentru că veni vorba, nu ţi-a făcut ochi dulci când ai venit?

— Poate, puţin, admise Voldi.

— Ei bine, vezi să nu-ţi sucească minţile, spuse Fara în glumă şi, braţ la braţ, se îndreptară spre scări. Claudia noastră este prietenoasă ca un câine după ce a stat în ploaie, dar nu foarte pretenţioasă în alegerea prietenilor. Amândoi râseră şi încordarea se risipi.

În dimineaţa următoare, răsăritul soarelui era de-a dreptul magnific, dar aerul răcoros. Cele două luni de aşa-zisă iarnă în nordul Galileii se apropiau, marcând începutul unei perioade mohorâte, cu vânturi iuţi şi ploi reci, când oamenii se simţeau mai bine în casă. Aceasta era poate ultima zi de toamnă.

Cu sprijinul amabil al lui Lysias, Fara reuşise să învingă împotrivirea lui Voldi de a petrece noaptea la palat. Administratorului îi dădu de înţeles că Voldi era din Petra şi, ca student

la limbile şi literaturile clasice, dorise să vadă renumita bibliotecă a tetrarhului. Aflând că chipeşul tânăr fusese îndrumat aici de nu mai puţin remarcabilul cetăţean David, nici o altă explicaţie a vizitei lui nu mai păru necesară. Oricine din Petra era binevenit şi i se oferea bucuros ospitalitatea tetrarhului. Frumosului pursânge Darik i se dădură şi lui cele mai bune îngrijiri la grajdurile palatului, fiind îndelung ţesălat şi admirat.

După mica gustare luată devreme, Fara împreună cu Voldi s-au întors în bibliotecă pentru a-şi relua discuţia de unde o lăsaseră şi pentru a elucida dilema. îndată deveni însă clar că fata rămânea pe poziţia ei fermă de a nu se mai întoarce în Arabia. Nu va ruina cu bună-ştiinţă viaţa lui Voldi şi nu va îndura umilinţe fără de sfârşit ca soţie şi mamă a copiilor lui; nu, recunoscu ea, nu era vina ei că purta în vine sânge străin, dar această nenorocire nu trebuia să cadă şi asupra altora, încă nenăscuţi. Pe scurt, Fara era neclintită în hotărârea ei şi nu mai avea rost să se mai discute cu ea pe această temă.

— Îţi mai las încă puţin timp de gândire, draga mea, sugeră Voldi, nedându-se bătut, iar când Fara preciză că nu va putea fi găzduit corespunzător în Tiberia, Capernaum sau Betsaida, el răspunse: Am să mă întorc în Cezareea, unde voi mai zăbovi câteva săptămâni, apoi voi reveni la tine.

Ea încercă să-l convingă că asta n-ar însemna decât sare pe rană şi că le va fi mai bine amândurora dacă el va pleca şi îşi va îndrepta atenţia în altă parte; dar după aprige rugăminţi din partea lui Voldi, ea consimţi ca el să se întoarcă în primăvara următoare. Voldi observă că era bucuroasă că făcuse această concesie şi o sărută. Fara clătină din cap cu tristeţe, dar îi răspunse la sărutări după ce murmură neputincioasă că nu este corect ceea ce fac şi nici nu erau prea cinstiţi unul faţă de celălalt. Eşecul lui Voldi în dezbaterea acestui punct era o recunoaştere a faptului că, la urma urmei, ea avea dreptate, dar el o strânse şi mai tare în braţe, sărutând-o pătimaş.

— N-ar trebui să te las să faci asta, şopti ea, dar îl lăsă.

Într-un târziu, se smulse din îmbrăţişarea lui şi se îndreptă spre fereastra deschisă, iar Voldi o urmă şi o cuprinse pe după umeri.

— Hai să ieşim afară, la soare, spuse ea. Vom face o mică plimbare. în ochii ei apăru o licărire de plăcere la gândul că îi va propune să o viziteze pe Hanna.

Voldi se încruntă, întrebându-se dacă era oportună o astfel de vizită care n-ar face altceva decât să accentueze originea ei arabă. Hanna ar putea, fără să vrea, scăpa un cuvânt unui vecin, expunând-o pe Fara presupunerilor stânjenitoare ale comunităţii. Ei îşi vor pune întrebarea firească „Cum se face că această fată evreică este vizitată de un prieten din Arabia?", spuse Voldi, dând glas temerilor sale.

— Hanna nu va vorbi, răspunse îndată Fara. îmi va păstra secretul la fel de bine ca David; şi mi-ai spus că ai deplină încredere în el.

— E altceva cu saducheul, spuse Voldi. El ştie cine eşti tu şi de ce eşti aici, pe când prietena ta, Hanna, habar n-are ce-i cu tine. Dacă ai cu adevărat încredere în ea, ai face mai bine să-i mărturiseşti totul.

— Dacă îţi promit că aşa voi face, vii?

Fara şi Voldi se strecurară pe porţile impunătoare ale palatului şi o luară pe drumul şerpuit. Voldi îl ducea de căpăstru pe Darik, care dădea din cap nerăbdător pentru că nu-i plăcea să fie purtat aşa şi nu se sfia să-şi arate nemulţumirea. Curând zăriră puhoiul de oameni care se îndrepta către miazăzi.

— încotro se duc toţi aceşti oameni[9] întrebă Voldi. Văd că toţi merg în aceeaşi direcţie. E vreun târg sau-o zi de sărbătoare? Deşi n-aş spune că e sărbătoare, pentru că nici unul din ei nu pare prea vesel.

— Iudeii nu sunt niciodată veseli, remarcă Fara, evitând întrebarea.

— Foarte adevărat, aprobă Voldi, şi eu mi-am dat seama de asta. Ei sunt mai mereu sobri. Dar oamenii ăştia par mai curând tulburaţi,

chiar înfricoşaţi. Poate s-a întâmplat o nenorocire. Hai să ne interesăm.

Ea se întoarse să-l privească, încă nehotărâtă dacă să-i explice sau nu, dar nu răspunse, ceea ce spori şi mai mult nedumerirea lui Voldi.

— Tu ai altceva mai bun de făcut decât să te amesteci cu toţi nefericiţii din ţara asta, remarcă el. Uite o femeie care conduce un orb. Apoi se dădură deoparte pentru a lăsa să treacă un grup de patru persoane care purtau o fetiţă pe o targă. Ce înseamnă toate astea, Fara? insistă Voldi, privind-o drept în ochi.

— Ei se duc ceva mai departe de Betsaida, răspunse Fara, acolo unde un tâmplar din sat vorbeşte aproape zilnic unor mari mulţimi de oameni. A făcut mare vâlvă pe aici şi se crede chiar că vindecă boli.

— Tâmplarul, spui! exclamă Voldi. Omul din Nazaret?

— Înseamnă că şi tu ai auzit de el! Fara îi căută privirea.

— Da, desigur! Pe tot parcursul drumului mei. Se vorbeşte despre el până departe, în Cezareea. E de mirare că n-ai încercat şi tu să-l vezi, cunoscând înclinaţia ta pentru profeţi. îi aruncă o privire ghiduşă: nu pierduse ea un cal de valoare pentru că arătase prea mult interes faţă de un asemenea predicator itinerant? Fara acceptă ironia cu un zâmbet palid, dar faţa ei deveni gravă când îi spuse că-l văzuse şi—l auzise pe Tâmplar. Voldi încetini pasul, obligându-l şi pe Darik să facă la fel.

— Dar de ce atâta mister şi reţinere din partea ta în legătură cu toate acestea? Nu e nimic ruşinos în treaba asta. Poate n-ai fi vrut să ştiu?

— Am ezitat să-ţi spun, Voldi, mărturisi ea. Ştiu ce crezi tu despre magie şi minuni, precum şi despre lumea naivă şi oamenii superstiţioşi care cred în asemenea lucruri... Şi n-aş vrea să crezi şi despre mine că mi-am pierdut minţile.

— Nu, dar din ceea ce spui reiese că acest om te-a cam impresionat! L-ai văzut făcând ceva ieşit din comun?

— Dacă vrei, putem merge şi noi să-1 vedem, sugeră Fara. S-ar putea ca Hanna să vrea şi ea să ne însoţească; vei avea astfel ocazia să-ţi faci tu însuţi o părere.

— Să înţeleg că nu mai vrei să-mi spui nimic până nu-1 voi vedea şi eu?

— Îţi pot da doar un amănunt, Voldi, spuse ea căutându-şi cu grijă cuvintele. Glasul lui nu se aseamănă cu al nici unui alt om, iar lucrurile pe care le spune nu s-au mai spus niciodată în felul acesta. El nu dojeneşte, nu condamnă şi nici nu ameninţă; pune treptat stăpânire pe întreaga ta fiinţă... îl vei vedea, dragul meu, tu însuţi... Omul nu aparţine acestei lumi... Glasul Farei vibra de emoţie, deşi vorbea în şoaptă. El este de altundeva!

Nu prea exista vreun răspuns la o asemenea apreciere ciudată. Voldi o privi cu evidentă îngrijorare.

— Mă întreb, murmură el, dacă îţi dai seama de ceea ce spui. Doar tu nu crezi că acest tâmplar e un zeu!

— Nu ştiu, şopti ea abia auzit. Şi după o lungă pauză adăugă: Nu m-ar surprinde dacă toate astea ar fi adevărate.

Ajunşi în cartierul de miazănoapte ale Betsaidei, părăsiră la răscruce drumul aglomerat şi o apucară pe o stradă plină de frunze. Acolo Fara îi arătă căsuţa unde locuia Hanna împreună cu pescarul Simon şi fratele lui Andrei.

— Bărbaţii nu sunt acasă acum, spuse ea. Aş dori să-1 cunoşti şi tu pe Simon, care are câteva corăbii de pescuit pe lac, un bărbat foarte voinic. Nu e un om cu carte şi nu ştie nimic în afară de pescuit, dar toată lumea recunoaşte că dacă are vreun avantaj asupra altora, atunci acesta era forţa lui fizică deosebită. În faţa casei Hannei, Voldi îi spuse că rămâne să o aştepte la poartă în timp ce ea se va interesa dacă prietena ei este dispusă să-1 primească.

La bătăile ei în uşa din faţă, nu primi nici un răspuns. Intră apoi în tindă şi strigă. Un glas stins o pofti să intre. Hanna, complet îmbrăcată, zăcea întinsă pe pat. Încercă să zâmbească în semn de bun venit.

— Hanna! strigă Fara. Eşti bolnavă?

— Nu e nimic, draga mea, protestă Hanna, fără putere. Mă simt foarte obosită, asta e tot. Făcu un efort să se ridice, dar se prăbuşi înapoi pe perne. Ochii ei cenuşii erau înceţoşaţi, obrajii îi ardeau, iar pulsul bătea puternic la tâmple. Dă-mi mâna, Ester, murmură ea istovită. Poate reuşesc să mă ridic acum... O cuprinse brusc un leşin şi nu se mai împotrivi când Fara insistă să stea liniştită.

După o aşteptare ce i se păru lui Voldi o veşnicie - ca şi lui Darik de altfel, a cărui zbenguială atrăsese un număr de vecini mai în vârstă pe la uşi şi ferestre - Fara apăru la poartă cu o expresie alarmată, din care se înţelegea că se întâmplase ceva. Ea îi relată pe scurt că Hanna zăcea bolnavă în casă, probabil foarte bolnavă, şi că Voldi ar face mai bine dacă s-ar duce în centru, la Sinagogă, unde l-ar găsi pe bătrânul doctor Gerşon.

— După ce dau de doctor şi-1 trimit aici, cred că n-am să mă mai întorc, spuse Voldi. Se pare că nu mai am nimic de făcut aici. Hanna va avea nevoie de o îngrijire atentă şi prezenţa mea n-ar face decât să-i stânjenească pe prietenii tăi... şi pe tine.

Pe chipul Farei se putea citi regretul, dar şi o oarecare uşurare. Ea clătină din cap, dând de înţeles că-i aprobă hotărârea. Promiţând că va reveni o dată cu florile primăverii. Voldi sări în şa. Darik, gata parcă pentru cine ştie ce misiune urgentă, muşcă zăbala şi o luă la fugă. La colţul străzii, Voldi îi mai făcu o dată semn cu mâna, de bun rămas. Nu aşa ar fi vrut să se despartă de Fara, dar ... exista oare altă cale mai bună? Poate că despărţirea era astfel mai puţin dureroasă...

A da de locuinţa doctorului era o treabă destul de uşoară. La apropierea tânărului arab, taciturnul Gerşon, cu barba lui albă, înţepeni şi, privindu-1 de sus, îl ascultă, clătină din cap şi se scărpină în barbă, după care se ridică; înşfăcă în grabă o geantă veche din piele cu diferite instrumente şi plecă legănându-se în direcţia casei Hannei, fără să mai privească îndărăt. Voldi îl urmări un timp depărtându-se până ce dispăru după colţul străzii.

Drumul principal părea acum şi mai aglomerat: un lung convoi dezordonat se îndrepta către miazăzi. Pe margine mai rămăseseră puţini gură-cască şi Voldi socoti că ei nu ştiau despre ce este vorba sau stăteau aici pentru că aşa obişnuiau de felul lor. Artera principală a Betsaidei era pustie, cu excepţia gloatei. Voldi îndrăzni să-şi exprime curiozitatea asupra acestui fenomen faţă de un bătrân uscăţiv şi ştirb, aflat în apropiere, care privea posomorât mulţimea ce se scurgea întruna.

— Unde se duce toată lumea asta? întrebă Voldi, ridicând glasul când văzu că bătrânul îşi dezveleşte gingiile şi îşi duce mâna pâlnie la ureche.

— Ei, unde... acolo, aiurea! mormăi bătrânul împungând cu bastonul în direcţia respectivă. Toată Betsaida e acolo, să-1 asculte pe profanatorul ăla din Nazaret; un oraş de bandiţi împuţiţi din care nu putea ieşi nimic bun! Scuipă furios, dar neîndemânatic, îşi şterse barba cu dosul mâinii tremurânde, apoi o zvântă de poala cămăşii decolorate. Hei, arabule! Ar trebui să râzi când vezi că Israelul a renunţat la mândria moştenirii lui! Azi ar trebui să fie mare veselie în corturile lui Ismael! Blestemul s-a abătut asupra Betsaidei! Chiar şi rabinul nostru Elimeleh s-a alăturat acestor renegaţi!

— Până unde merg ei? strigă Voldi, aparent netulburat de tirada bătrânului.

— Spre pierzania lor! urlă bătrânul.

— Adică, vreau să spun, cât de departe: o milă sau cinci?

— Mai puţin de o milă şi ai face mai bine să te duci şi tu, ismaelitule, apoi te poţi întoarce cu frumosul tău cal în Arabia şi să le spui alor tăi că ai văzut Casa lui Israel prăbuşindu-se! Ochii injectaţi de furie ai bătrânului lăcrimau.

Voldi nu mai crezu de cuviinţă să participe cu ceva la discuţie şi, înclinându-se respectuos mai curând pentru vârsta decât pentru vederile lui, se urcă pe cal şi se alătură grosului mulţimii, mergând aproape de marginea drumului. Darik părea că-şi dă seama că nu i se permite nici un fel de năzdrăvănie.

Procesiunea se deosebea de oricare alta pe care o văzuse Voldi

vreodată. Ca un râu ieşit din matcă, cu curenţi repezi pe centru şi învolburări leneşe care se revărsau până în bălăriile şi tufişurile de pe maluri, mulţimea se îmbulzea în linişte, gravă, istovită, disperată. Cârje primitiv cioplite în casă se înfigeau adânc în nisipul mişcător, picioare şi cioturi de picioare schiloade, chircite, lăsau mereu şi mereu alte dâre în colbul gros al drumului; roabe, cotigi, lăzi pe două roţi pentru bătrâni neputincioşi femei şi bărbaţi cu feţe supte şi priviri rătăcite, copii slăbănogi şi rahitici pe târgi şi litiere improvizate cu invalizi şi paralitici cu priviri opace,, toate acestea alcătuiau un spectacol cutremurător, o aglomerare de mizerie omenească prea asemănătoare cu năvala unei cirezi de vite.

Procesiunea se deplasa acum mai repede. La trei sute de iarzi în faţă, cei mai sprinteni o rupseră la fugă, ajungând la locul unde un zid de piatră fusese prăvălit de predecesorii lor care alergau deja pe câmpia bătătorită. Darik sări uşor peste ceea ce mai rămăsese din împrejmuirea din piatră. Voldi se întoarse şi se îndreptă spre casa fermei din apropiere, intrând în ocolul vitelor de unde un bărbat de vârstă mijlocie, îndesat, cu părul cărunt, privea cu interes mândrul cal arab.

— Îţi plac caii, bănuiesc, observă Voldi cu plăcere.

— Nu prea ştiu multe despre ei, răspunse ţăranul, pentru că n-am avut niciodată unul, dar ăsta-i cel mai frumos cal pe care l-am văzut vreodată.

— N-ai vrea să ai grijă de el puţin? Voldi descălecă încrezător în bunăvoinţa ţăranului, însă Darik, anticipând o schimbare, scutură viguros coama, cu nările în vânt.

— E nărăvaş? întrebă ţăranul bănuitor.

— Blând ca un mieluşel, după ce se obişnuieşte. Văd că te ocupi cu albine, dă-i puţin fagure de miere şi l-ai câştigat... Desigur, am să-ţi plătesc pentru serviciile dumitale.

— Te duci cumva să-1 auzi pe Tâmplar?

— Aşa m-am gândit. Câtă omenire! Oricum, vreau să văd şi eu despre ce este vorba. Ce fel de religie practică el?

— Eu nu l-am auzit, recunoscu ţăranul, dar am văzut că

oamenii nu duc nimic cu ei. Dacă asta e vreo religie, atunci ea nu le face prea mult bine. Tropăie şi calcă totul în picioare pe drumul lor la dus şi la întors.

— Nu-i poţi condamna pe toţi pentru că încalcă legile, nu-i aşa? riscă o părere Voldi.

— Da, aşa cred şi eu, admise ţăranul, dar toate astea îi pot pricinui necazuri Tâmplarului. El s-a oprit într-o zi aici, săptămâna trecută şi a vrut să bea apă.

— Şi ce impresie ţi-a făcut?

— Adu-ţi calul aici, în ţarc, spuse ţăranul, evitând un răspuns. Vrei să-i dau şi nişte grăunţe?

— Oh, dar n-am să zăbovesc atât de mult.

— Nu prea sunt sigur de asta, replică ţăranul chicotind. Dacă el se va apuca să tămăduiască boli, sigur ai să vrei să mai rămâi.

— Chiar crezi că omul vindecă bolnavii cu adevărat?

— Ei bine, băiatul meu Iacob, care are acum paisprezece ani, nu auzea nici un cuvânt de când avusese scarlatină, la vârsta de nouă ani. L-am pus să scoată o carafa cu apă din fântână şi i-a dat străinului să bea. Tâmplarul a luat cana şi i-a spus: „Mulţumesc, fiule" şi Iacob a auzit din nou. Să fi văzut cum zburda de bucurie!

— Şi acum poate auzi?

— La fel de bine ca şi tine. În orice caz, mai bine decât mine. El e acum acolo, ca să-1 asculte pe Tâmplar. Îi place să povestească despre toate astea când îl întreabă vecinii.

Ţăranul râse cu poftă şi continuă:

— Până la apariţia Tâmplarului, băiatul îmi era de mare ajutor în gospodărie, dar acum nu mai pot conta pe el. De altfel, nimeni nu mai lucrează de la venirea Lui prin părţile astea. Când nu se duce să-1 asculte, lumea se adună în jurul caselor şi discută tot despre el. I-am auzit pe proprietarii de pământuri plângându-se că nu mai are cine să le lucreze brazdele. Multe grâne au rămas încă pe câmp... La iarnă vor fi multe pântece goale!

La sosirea în noul şi luxosul han din Cezareea unde primi îndată găzduire - fiind deja o figură cunoscută - Voldi află că o corabie a Imperiului care descărca fier şi alte materiale de construcţie pleca în ziua următoare la Roma cu balast, ceea ce promitea să fie o călătorie rapidă. Obţinu să fie primit de comandant şi ceru să i se înmâneze o scrisoare lui Mencius. Comandantul, mai vechi prieten al Proconsulului, acceptă cu plăcere. Voldi îşi încheiase scrisoarea către miezul nopţii.

El o găsise pe Fara (scria el) angajată la palatul tetrarhului - dacă Mencius putea crede acest lucru! Revederea fusese dureroasă, tandră, dar dezamăgitoare. Fara părea hotărâtă să-şi respecte jurământul. Era de neconceput să reuşească, dar dacă, prin cine ştie ce stranie împrejurare, izbutea, aceasta va fi cu preţul vieţii ei, fără îndoială! Voldi făcuse tot ce-i stătuse în puteri să o facă să-şi schimbe hotărârea, o implorase să se întoarcă cu el în Arabia, dar nici unul din argumentele lui nu a putut-o convinge... El se va întoarce după câteva săptămâni, să mai facă o ultimă încercare.

Terminând relatarea asupra vizitei sale nereuşite, el aborda apoi un alt subiect, care, bănuia el, îl va interesa nespus de mult pe Mencius.

„Ieri l-am văzut pe Tâmplarul nazarinean în plină acţiune, în faţa unei mulţimi de peste trei mii de oameni care se adunaseră într-un câmp deschis. Mulţi orbi pretindeau că le dăduse vederea; mare parte din ei erau atât de tulburaţi şi bucuroşi pentru norocul ce dăduse peste ei, încât era greu să nu-i crezi. Când mulţimea s-a risipit, cei norocoşi au fost imediat înconjuraţi de vecini şi prieteni a căror uimire era prea spontană ca să fie o înşelăciune. Un bărbat la vreo treizeci de ani, înmărmurit de uimire, părea iritat când i se puneau întrebări. Un grup de tineri scribi şi preoţi i-au aţinut calea, împiedicându-l să plece, şi i-au pus întrebări la care se împotrivea să răspundă. El era însoţit de părinţii săi, care păreau stânjeniţi, dacă nu chiar înfricoşaţi de atitudinea criticilor. Când deveni limpede că fiul lor nu vrea să discute subiectul, li s-a cerut

părerea părinţilor în legătură cu cele întâmplate, la care ei au răspuns cu prudenţă: „Noi nu ştim nimic, băiatul nostru e destul de mare, întrebaţi-1 pe el". Atunci băiatul lor a fost din nou înghesuit şi sufocat cu întrebări, dar el a încercat să scape şi, în cele din urmă, a strigat disperat: „Nu vă pot spune ce mi-a făcut el; tot ce ştiu este că am fost orb şi acum văd!"... Cred că lucrurile au ajuns într-un mare impas în această lume haină dacă religia unei ţări pune la stâlpul infamiei un cetăţean născut orb pentru că a acceptat darul vederii! Părerea mea despre misteriosul nazarinean este greu de definit! La prima vedere am fost puţin dezamăgit. El nu este o figură eroică. Am încercat chiar să mi-1 imaginez călare - probabil nu ar face impresie. Dar Darik al meu ar sta liniştit dacă ar încerca să-1 încalece - o favoare pe care nu i-o acordă cu prea multă curtoazie nici stăpânului său. Omul are, în orice caz, un glas care te cucereşte. Nu-1 pot descrie şi nici efectul acestui glas. Este o voce captivantă, care transformă o mare mulţime de oameni străini unul faţă de celălalt şi neîncrezători, într-un mic grup compact de oameni înrudiţi prin sânge.

Eu n-am avut niciodată respect pentru cei care pretind că fac fel de fel de vrăjitorii, însă lucrurile care s-au întâmplat aici, ieri, dacă nu ţin de miracol, se cer cel puţin bine explicate... Dar cred că încă şi mai important decât ceea ce făcea Tâmplarul era ceea ce spunea, fapt care m-a îndemnat să-ţi scriu mai pe larg despre toată această poveste stranie.

După ce părea că dăduse vederea unei duzini de oameni, poate şi mai mult, el începu să spună că întreaga populaţie a pământului a trăit în întuneric, acest lucru fiind valabil pentru fiecare, de la rege la ţăran, de la filosofi la oamenii de rând. Spunea că este trimis să dea vedere nevăzătorilor. „Eu sunt lumina lumii!" declara el şi, lucru destul de ciudat, nimeni nu râdea, nimeni nu-1 lua peste picior.

Desigur, o astfel de afirmaţie pare fanfaronada unui fanatic dereglat mintal; şi dacă eu aş lua cunoştinţă de asemenea lucruri

dintr-o scrisoare, în loc să le aud chiar din gura omului, m-aş întreba cum de semnatarul scrisorii a putut lua în serios asemenea gogomănii.

Mărturisesc că mi s-a cam tăiat răsuflarea când l-am auzit pe Tâmplar exprimându-se atât de neobişnuit, dar nu m-am putut opri să nu-mi amintesc ce-mi spuneai în legătură cu credinţa ta într-un „Purtător de Făclie". Eram şi mai tulburat amintindu-mi remarcile tale asupra acestui subiect când Tâmplarul a adăugat că lumina pe care o poartă se va reflecta de la cei ce au primit-o; şi ei, la rândul lor, vor lumina calea acelora care s-au rătăcit prin întuneric.

Oricine a aprins această lumină de la făclia nazarineanului, are îndatorirea să o facă să strălucească pentru alţii. Lumina nu trebuie ascunsă doar spre folosul celui ce o posedă, în micul său ungher. Lumina este proprietatea celui ce o deţine, însă strălucirea aparţinea tuturor...! (Sper să fi redat corect spusele Tâmplarului. Trebuia să fii aici, Mencius. Erau lucruri pe care ţi-ar fi plăcut să le auzi, şi să le înţelegi.)

E puţin probabil ca autorităţile politice şi religioase să-i permită prea mult timp acestui Iisus să-şi continue activitatea. Toată provincia e cu urechile la el. Mulţi proprietari se plâng că angajaţii lor la munca câmpului şi în vii au lipsit de la lucru zile întregi. În curând îl vor întemniţa sub învinuirea că tulbură pacea - ceea ce este adevărat - şi dacă ajunge în temniţă pe timp mai îndelungat, încă e un om norocos... El poate fi - aşa cum susţine - „lumina lumii", dar e îndoielnic că lumea doreşte această lumină... Aş vrea să-ţi cunosc părerea despre toate acestea.

Rămân în Cezareea până la primăvară, apoi mă voi întoarce la Tiberia - fără prea multă speranţă, recunosc - pentru o nouă discuţie cu Fara. Dacă va refuza şi de data aceasta să se întoarcă cu mine în Arabia, s-ar putea să nu mai vreau să mă întorc singur. Păstrez mereu în amintire bunăvoinţa pe care mi-ai arătat-o... VOLDI".

CAPITOLUL XIII

Acum, că vremea devenise prea potrivnică pentru adunări în aer liber, lui Iisus i se găsi găzduire în căsuţa bine întreţinută care aparţinuse defuncţilor Ionas şi Rahela.

Fusese sugestia lui Andrei. Plăcuta şi tihnita casă din Capernaum, deşi deţinută în comun de cei doi fraţi, rămăsese în grija specială a fratelui mai mare, întrucât preocuparea principală a lui Simon erau corăbiile lui de pescuit; şi, în afară de aceasta, amintirile despre copilăria lor îi erau mai dragi lui Andrei.

Cu toate că în sinea lui împărtăşea părerea prosperului său frate, cum că bunul lor tată dedicase prea mult timp Sinagogii, Andrei considera totuşi că între pioşenia exagerată a lui Ionas şi necredinţa gălăgioasă a lui Simon, atitudinea sfântului său părinte faţă de religie era mai puţin condamnabilă.

Timp de câţiva ani de la moartea părinţilor lor şi când drăgălaşa, dar fragila soţie a lui Simon, Abigail, mai era încă în viaţă, Andrei locuise singur în casa veche. Când Abigail s-a stins, Simon i-a cerut lui Andrei să se mute cu el şi cu Hanna în Betsaida, dar el a continuat să rămână ataşat de căminul lor din Capernaum, trecând-pe acolo zilnic sau la două zile ca să îngrijească florile mamei sale şi să şteargă praful de pe mobila sărăcăcioasă, dar mult îndrăgită.

Primiseră diferite oferte pentru cumpărarea sau închirierea

proprietăţii. Simon era de părere că acesta este un lucru înţelept şi, generos, îl asigurase pe fratele său mai puţin înstărit, că el o va putea considera ca pe bunul său propriu împreună cu orice venit ar rezulta, însă Andrei se împotrivise să lase acest bun pe mâna străinilor.

Zarva şi tulburarea generală stârnită de Tâmplarul nazarinean nu-1 tulburase prea mult pe Andrei, într-un fel sau altul; el nu era omul care să îmbrăţişeze imediat idei noi. Fără îndoială, cele vechi aveau cusururile lor, dar era un lucru ştiut că şi cele noi nu dăinuiau niciodată prea mult. Din când în când, nonconformiştii creau câte o confuzie prin preajmă, stârnind zâzanie printre vechi prieteni, dezbinându-i, dar cu cât flăcările erau mai mari, cu atât focul se mistuia mai repede, lăsând în urma lui totul cum fusese mai înainte.

E adevărat că poveştile despre cele spuse şi făcute de Tâmplar erau uluitoare, însă intuiţia conservatoare a lui Andrei îi spunea că nu va trece mult până ce povestea se va dezumfla, Tâmplarul va fi redus la tăcere, iar lumea care-1 urmase se va întoarce, dezamăgită, la treburile sale.

Chiar şi atunci când devenise un fapt obişnuit că Simon - dintre toţi - începuse să manifeste un interes aparte faţă de Tâmplar, Andrei îşi păstrase credinţa nemărturisită că toată această harababură este curată nebunie şi nu avea să se sfârşească bine. Prin urmare, el hotărâse să nu se amestece în nici un fel. în sinea lui se distra, dar nu era surprins că zbuciumatul său frate evita subiectul în prezenţa lui. într-adevăr, părea că Simon avea întotdeauna grijă să nu rămână singuri; dar asta era destul de lesne de înţeles. Simon îl defăimase pe nazarinean atât de zgomotos şi pătimaş, ca de altfel şi pe „imbecilii care luaseră parte la tot acest circ", încât nu era de mirare că acum prefera să nu discute subiectul. De aceea, gândea Andrei, nu se cade să rosteşti cuvinte tari, usturătoare, de condamnare, pe care într-o zi le-ai putea regreta. Meditând asupra acestui aspect, Andrei zâmbea doar, nu punea nici o întrebare, nu

făcea nici un comentariu şi aştepta inevitabila dispariţie a noii mişcări.

Dar când, într-o seară, Simon 1-a adus acasă la cină pe acest Iisus şi 1-a găzduit peste noapte, Andrei şi-a dat seama că se aflau în prezenţa unui om total diferit de ceilalţi. Andrei nu călătorise la mai mult o zi depărtare de casă şi nu avea idee de felul cum vorbesc alţii în afara galileenilor; dar stând acum la masă în faţa Tâmplarului, el simţea fără putinţă de tăgadă că nu mai putea exista pe lume un altul asemănător.

La sosirea neaşteptată a lui Iisus în timpul cinei, Hanna, luată prin surprindere, începu să se scuze pentru modestia căsuţei lor dezordonate - ceea ce nu era adevărat, pentru masa sărăcăcioasă care, de fapt, era mai bogată ca de obicei, pentru că aflase că Simon, care lipsise adesea în ultimele zile, avea de gând să vină acasă la cină.

Se părea că Iisus mai auzise asemenea vorbe, fiind ceva obişnuit ca o gospodină minunată să-şi minimalizeze ospitalitatea, însă observaţiile ei îi dădură prilejul să le grăiască despre lucruri care contau cu adevărat. El defini sărăcia povestindu-le o scurtă istorioară a unui fermier bogat care prosperase până într-atât încât averile dobândite deveniseră o adevărată problemă. Pământurile lui produceau atât de mult,încât hambarele erau neîncăpătoare pentru a adăposti grânele, astfel că a fost nevoit să le dărâme şi să construiască altele, mai mari. Şi recolta lui sporea, impunând mai multe hambare, până când nu se mai gândea decât cum să-şi facă hambare tot mai mari. Şi când, într-o noapte, un înger veni la el şi îl întrebă cât valorează sufletul său, acesta îi răspunse că nu are nimic de oferit decât hambare uriaşe gemând de grâne. Aici era însă necazul, pentru că nu existau târguri de grâne unde s-ar fi putut duce fermierul, iar îngerul nu avea ce face cu un hambar, oricât de mare.

Povestea era rostită sobru, însă Andrei nu se putu opri să nu zâmbească puţin. Era atât de simplă încât şi un copil ar fi înţeles-o. Preoţii, care nu vorbeau niciodată astfel, ar fi

considerat-o banală, dar spusă de Iisus, cu glasul lui liniştit, era ceva mai mult decât o simplă poveste: părea adevărată!

— Vi-l puteţi imagina, spunea Iisus, pe acest bătrân bogat, pe care toţi îl invidiaseră pentru bunăstarea lui - stând în pat noaptea, cu părul lui cărunt ciufulit şi tichia de mătase căzută pe-o parte, clipind buimăcit în ochii îngerului care clătina din cap dezamăgit şi spunea: „Grâne. Oh, nu, nu poţi lua cu tine grânele şi nici hambarele. Vei putea lua cu tine numai lucrurile la care ai renunţat".

Când povestea ajunse la capăt, Simon, care mesteca încet şi sârguincios, îşi înăbuşi un chicot şi spuse:

— Mi-e teamă, Stăpâne, că eu n-aş fi bun fermier. Dacă îngerul ar veni la mine, eu n-aş putea să-i ofer un hambar cu grâne.

Andrei ar fi vrut ca, în tăcerea stânjenitoare ce a urmat povestirii, fratele lui să nu fi spus acest lucru; gluma nesărată suna ca şi cum el ar fi vrut să arate familiei că el şi Iisus erau destul de apropiaţi ca să-şi permită mici glume. Dar, dacă asta îi fusese intenţia, atunci Stăpânul îl puse liniştit la punct pe Simon, remarcând:

— Poate corăbii!

Simon nu mai îndrăzni să comenteze şi mai trecu un timp până să mai spună cineva ceva.

Timid din fire şi reţinut, Andrei obişnuia, când avea oaspeţi (niciodată la invitaţia lui), să se considere ca aflându-se el însuşi în gazdă, ocupând un loc la masă ca un simplu invitat al cărui unic interes era împărţirea corectă a hranei. El mânca întotdeauna în linişte, atent la farfuria lui, părând că nici nu aude discuţia şi cu atât mai puţin să participe la ea. Datorită acestei detaşări faţă de ceea ce se petrecea în jurul său, oaspeţii care nu-l cunoşteau prea bine, dar care, din politeţe, sperau să-l atragă în discuţie, vorbeau invariabil mai tare, presupunând că este surd.

Dar în seara aceea era atât de fascinat de personalitatea lui Iisus, încât neglijă mâncarea şi ascultă. La un moment dat, se

surprinse privind atât de insistent în ochii pătrunzători ai oaspetelui, încât se străduí să-i evite privirea, dar îşi dădu seama că nu e în stare. Încă şi mai ciudat în legătură cu această forţă care-i capta atenţia a fost că, după primul moment de derută, nu mai dorea să scape din această captivitate; şi parcă nici nu era conştient de acest lucru. Iisus îl făcuse membru al grupului său, cu depline drepturi. Era cu adevărat prima oară în viaţă că Andrei se simţea aparţinând cuiva; şi când Iisus îl întrebă dacă îi place ocupaţia de pescar, el îşi surprinse rudele şi pe el însuşi replicând, cu un uşor surâs, că pescuitul este o distracţie doar pentru oamenii care au alte mijloace de existenţă. Toţi se înveseliră, iar Andrei, în loc să pară stânjenit, ca de obicei, simţi o plăcere lăuntrică pe care nu o mai cunoscuse vreodată.

În dimineaţa următoare, după ce Iisus şi Simon părăsiseră casa Hannei, Andrei încercă să-şi definească impresiile, dar nu reuşi. Când tăcerea deveni apăsătoare, Hanna spuse:

— Andrei, ce se întâmplă cu acest om? Ce-l face să fie atât de diferit faţă de alţii?

— Ei bine, răspunse Andrei după o îndelungată cugetare, noi toţi ceilalţi suntem un trup... cu suflet. El e un suflet... cu trup.

— Tu chiar crezi, Andrei, că acest Iisus e mai mult decât o făptură omenească?

— Nu ştiu, murmură Andrei îngândurat, ridicându-se de la masă, dar cred că el ştie...!

Aşadar, s-a aranjat ca Iisus să folosească vechea casă din Capernaum. Simon fusese încântat de oferta lui Andrei, într-adevăr, aceasta contribuise la apropierea fraţilor aşa cum nu se mai întâmplase din copilăria lor. Adevărul este că, în timp ce Simon nu făcea dinadins pe patronul faţă de modestul său frate mai mare - prin forţa împrejurărilor pus în inferioritate - relaţia lor, după părerea echipajului şi a tuturor celor ce-i vedeau împreună, nu era mai apropiată decât aceea dintre un patron generos şi un angajat

de încredere. Nimeni nu-1 auzise pe Simon spunându-i lui Andrei un cuvânt dur, dar nici un străin n-ar fi bănuit că sunt din aceeaşi plămadă. Faptul că îl cunoscuseră pe Iisus îi apropiase încă şi mai mult, Simon arătându-i lui Andrei un nou gen de afecţiune pe care fratele lui o simţea şi se bucura de căldura ei.

Când Iisus apăruse la casa din Capernaum, se interesase dacă ar avea cineva ceva împotrivă ca el să facă şi puţină tâmplărie. Amândoi fraţii consimţiseră prompt. Simon era chiar entuziasmat. Fuseseră şi critici la adresa lui Iisus în acest sens; mulţi oameni importanţi se întrebau dacă nazarineanul avea de gând să plece din ţinutul lor. Credea el oare în muncă? Ii era uşor să le spună oamenilor să trăiască asemenea crinilor care se înveşmântează mai frumos decât regii, cu toate că ei nu torc şi nu ţes niciodată, sau ca păsările cerului pe care le hrăneşte Dumnezeu. Asta li se potriveşte florilor şi păsărilor, dar nu şi unui tată care nu-şi poate hrăni familia cu amăgiri.

Chiar şi Iair, care îi arătase simpatie lui Iisus, fusese auzit spunându-şi părerea: El spunea că dacă nazarineanul doreşte să trăiască fără să muncească, asta este treaba lui, dar el n-ar trebui să-i ademenească pe oameni, îndemnându-i să-şi lase treburile şi să hoinărească prin ţară după el. Iair fusese foarte categoric! Acum Iisus dorea să le arate tuturor că el credea în muncă.

Presupunând că bătrânul Ebenezer, un tâmplar din vecinătate care se retrăsese de curând, nu ar mai avea nevoie de uneltele sale, Andrei îl întrebă dacă nu le-ar putea împrumuta pentru folosinţa Stăpânului. Ca urmare, când se întoarse acasă ud până la piele din cauza ploii, Andrei împingea o roabă încărcată cu tot felul de scule şi unelte de tâmplărie, majoritatea ieşite din uz. În afară de teslă, rindea şi de trei ferăstraie de mărimi diferite care se aflau într-o stare relativ bună, cele mai grele şi mai complicate unelte necesitau reparaţii serioase. Vechea tejghea, şontoroagă chiar şi în zilele ei bune, nu mai fusese folosită de când Ebenezer avea necazuri cu

reumatismul de la picioare, iar menghinele erau şi ele uzate şi ruginite. Dar Iisus nu se arătă descurajat şi spuse că toate acestea puteau fi reparate şi se putea servi de ele.

Camera de zi, aflată cu faţa la stradă, fusese golită, iar mobila rânduită în beci. în timpul zilei, servea drept atelier de tâmplărie şi Iisus începuse deja să repare sculele trebuincioase. Andrei făcuse ordine în camera de oaspeţi în care stătuse şi el câteva nopţi şi care avea să fie ocupată de învăţător. Vremea se răcise şi era umezeală.

În toată această operaţiune de transformare a vechiului lor cămin într-un spaţiu pentru tâmplărie, Simon nu participase cu nimic. El rămăsese acasă pentru că Hanna era bolnavă şi nici nu dădea semne de însănătoşire, dimpotrivă, îi mergea - tot mai rău. Bătrânul doctor Gerşon făcuse tot ce era posibil, dar leacurile sale s-au dovedit nefolositoare. Rabinul Elimeleh fusese şi el chemat şi rămăsese surprins de starea fără speranţă a Hannei. Febra creştea mereu şi părea că în curând se va topi de fierbinţeală. Ester făcuse şi ea ce-i stătuse în putinţă, veghind la căpătâiul femeii zi şi noapte, dar orele treceau şi îngrijorarea ei pentru Hanna sporea; aceasta zăcea semiconştientă, inertă, ridicând capul doar spre a primi câte o linguriţă. de apă rece pe limba pârjolită. Simon, stângaci, încerca s-o ajute pe Ester la treburile gospodăreşti. Cea mai mare parte a timpului umbla însă din cameră în cameră, frecându-şi bărbia, aşteptând ca Ester să-i vestească o ameliorare.

Destul de ciudat, Marelui Pescar nu-i trecuse prin minte că ar trebui să apeleze la Iisus. Puterea de vindecare a lui Iisus părea că este rezervată mulţimilor de oameni amărâți, străinilor, în general - marelui public. Simon credea sincer în această putere a Stăpânului lor. Nu văzuse el de atâtea ori înfăptuindu-se adevărate minuni? De fapt, el se obişnuise până într-atât cu aceste vindecări care îţi tăiau respiraţia, încât în timp ce acestea se săvârşeau, el făcea ordine printre purtătorii de tărgi, cerându-le calm să-şi aştepte rândul.

„Nu vă înghesuiţi, vă rog! Stăpânul se va ocupa de fiecare în parte!" le spunea Simon, ca şi când el ar fi fost organizatorul spectacolului şi-l angajase pe Iisus în calitate de tămăduitor vestit. Lui Simon îi făcea plăcere să-i vadă pe străini frământându-şi mâinile şi cerându-i respectuos să vorbească cu Iisus în numele lor.

Iar acum, când avea o atât de mare nevoie de un ajutor mai substanţial decât pe cel care-l putea oferi bătrânul Gerşon - nu se gândise să facă apel la Iisus. Mai târziu, privind în urmă, trebui să recunoască, ruşinat pe bună dreptate, că, fără să-şi dea seama de stupida sa vanitate, devenise un adevărat profesionist. Cu alte cuvine, succesul tămăduirilor săvârşite de Stăpânul săi i se urcase la cap, ca şi când lui i se datorau, cel puţin în parte. Gloata îl asculta când Simon îi vorbea şi i se supunea.

Nu vom şti niciodată cât timp i-ar fi trebuit lui Simon până să-şi dea seama ce nevoie disperată avea de Iisus în propriul său cămin, dar la un moment dat Ester apăru în pragul uşii deschise a camerei de zi, unde Simon şedea ţinându-şi capul ciufulit între mâini.

— Îmi pare rău, domnule, Hanna e mai rău, spuse ea.

El se ridică îndată, murmurând că se va duce să-l înştiinţeze pe doctorul Gerşon. Ester îi puse o mână pe braţul puternic şi spuse aproape în şoaptă:

— Nu te-ai gândit să trimiţi după Iisus?

Întrebarea fetei răsună acuzator în mintea lui pe tot drumul spre Capernaum. Când ajunse pe drumul principal, o luă la picior, aproape alergând. Dar era prea greoi pentru un astfel de efort; parcă-i plesneau plămânii, gura i se uscase, iar glasul interior îi striga întruna: „de ce n-ai trimis după Iisus?". Alerga şi gândurile i se învălmăşeau. Ce om lipsit de voinţă era!... E drept că îi mărturisise lui Iisus în dimineaţa aceea, devreme, pe malul lacului, că e un om slab şi păcătos şi că ar fi bine ca Iisus să nu conteze pe el. Dar în realitate nu se considera chiar atât de nevrednic.

Aşa găsise el cu cale să spună în momentul acela. După o oră însă, simţise că umilinţa lui fusese cam exagerată. Iisus îl invitase să-1 ajute pentru că ştia cel fel de om este; Iisus nu i-ar fi cerut acest lucru dacă Simon ar fi fost atât de slab şi păcătos precum spunea... Bine, acum noi ştim de fapt cât de slabi şi păcătoşi suntem!

În prima parte a dimineţii, până la amiază, Iisus lucrase cu râvnă la vechea tejghea a lui Ebenezer. Plouase toată noaptea, dar acum încetase şi Andrei ieşise pe-afară să strângă nişte mlădiţe de viţă de vie căzute. Trecând prin faţa ferestrei, el observă că învăţătorul se oprise din lucru şi stătea pe lada de scule, privind tulburat într-un punct fix. Acest lucru îl nelinişti pe Andrei şi, după un timp, hotărâ să intre şi să-1 întrebe direct. Făcându-şi curaj, Andrei intră, dar se linişti văzându-1 pe Iisus din nou la lucru şi încordarea lui părea să fi dispărut. Apoi Iisus se îndreptă spre uşă şi îşi aţinti privirea de-a lungul străzii, ca şi când aştepta pe cineva.

Simon ajunse în faţa casei părând gata să se prăbuşească. Abia trăgându-şi sufletul, incapabil să scoată o vorbă, se aruncă pe un scaun, clătinându-se.

— Ce s-a întâmplat cu tine? întrebă Andrei.

Iisus îşi încrucişă braţele, strecurându-le prin mânecile tunicii.

— Vino repede, Andrei, spuse el liniştit. Simon ne va urma după ce se va fi odihnit.

Situaţia impunea mare grabă. Femeile din vecinătate umpluseră casa, iar bărbaţii lor se împrăştiaseră în grupuri, discutând încet sub copacii cu crengile aplecate de greutatea stropilor de ploaie. Toţi se dădură la o parte când intră Iisus.

Gerşon tocmai îşi strângea ostentativ lucrurile în geantă şi se încruntă când nazarineanul, pe care îl tratase adesea de şarlatan lipsit de conştiinţă, se ivi în pragul uşii.

— Ce ai de gând să faci aici? îl întrebă el brutal.

Rabinul Elimeleh făcu un pas înainte, părând că vrea să intervină.

— Eu spun că femeia e pe moarte! răbufni Gerşon indignat, privindu-1 pe rabin. Şi nu cred că e bine să fie sâcâită de acest... acest tâmplar. Şi îi aruncă o privire dispreţuitoare lui Iisus, care nu răspunse.

— Dar dacă Hanna tot moare, prietene Gerşon, îndrăzni Elimeleh să-şi spună părerea, nu-i poate face nici un rău. Lasă-1 pe acest tânăr s-o vadă.

— Foarte bine! spuse tăios Gerşon, închizându-şi trusa cu zgomot. Sunteţi cu toţii nişte nebuni! strigă el, făcându-şi loc printre oamenii adunaţi în tindă. Nebuni! urlă el furios din pragul uşii deschise. Toţi sunteţi nişte nebuni!

— Trebuie să fiţi îngăduitori cu Gerşon, domnule, explică rabinul blând. El îmbătrâneşte şi nu-i mai merge prea bine.

Iisus puse o mână pe umărul rabinului şi îi zâmbi prietenos.

— Aşa se cade să glăsuieşti, spuse el. Tu eşti o binecuvântare pentru aceşti oameni!

Emoţionat, ochii lui Elimeleh se umplură de lacrimi. Femeile îi priveau faţa brăzdată şi toţi erau de părere că desigur ceva - ceva ce ei nu ştiau - se petrecuse cu bunul şi bătrânul lor rabin.

Cu calmul şi blândeţea de-acum binecunoscute, Iisus le făcu semn femeilor să se retragă, închizând uşa dormitorului în urma lor. Ester dădu şi ea să plece, însă Iisus o reţinu:

— Tu rămâi, fiica mea, spuse el.

Un timp, Iisus privi chipul ca de ceară al Hannei, cu ochii plini de durere şi nelinişte. Apoi trase un scaun lângă patul ei şi se aşeză. Ridicându-şi privirea spre Ester, îi făcu semn să îngenuncheze lângă pat; şi, după o scurtă ezitare - deoarece nu era sigură ce aşteaptă Iisus de la ea - Ester se supuse, îşi rezemă coatele pe marginea patului şi luă o mână a Hannei într-ale sale.

— E atât de rece, spuse ea de-abia şoptind.

Iisus apucă cealaltă mână, rămânând astfel vreme îndelungată într-o linişte desăvârşită.

— Ştii să te rogi, Fara? o întrebă el blând.

Buimăcită, fata îl privi cu ochii mari, apoi îşi puse capul pe braţul Hannei.

— Nu, domnule, murmură ea cu o voce sugrumată.

— Acolo... în Arabia, lumea nu se roagă?

— Unii, da, cred, spuse ea. Noi n-am făcut-o niciodată, în casa mea, vreau să spun, în afară de Ione. Nu-i explică cine era Ione, presupunând că Iisus ştia. Ione se ruga adesea; ea avea mulţi zei.

— Nu există decât un singur Dumnezeu, Fara. Ione se ruga pentru mai multe foloase, crezând că există tot atâţia zei... Vrei să te învăţ cum să te rogi?

Ea aprobă dând din cap, fără să răspundă.

— Spune „Tatăl nostru..."

— „Tatăl nostru"... murmură ea cu lacrimile în gât.

— Acum spune-i - în gând - că o iubeşti pe Hanna şi că doreşti să se însănătoşească.

Fara plângea acum de-a binelea. Scuturându-şi capul deznădăjduită şi privind prin perdeaua de lacrimi, spuse printre suspine:

— Nu ajută cu nimic, Stăpâne, pe mine nu mă va asculta. Eu sunt nevrednică.

— Atunci poate că ar fi mai bine să-L rogi să-ţi cureţe mai întâi sufletul de păcate. Porţi cu tine, Fara, o grea povară. Şi tu trebuie să te vindeci.

Fata îl privi din nou în ochi: lui compătimitori.

— Stăpâne, tu... tu ştii totul despre mine?

Iisus o privi pătrunzător.

— Cere-i Tatălui nostru să te elibereze, Fara, să-ţi uşureze sufletul împovărat, apoi roagă-L s-o ajute pe Hanna.

Ester îşi lipi faţa de braţul Hannei, cu trupul zguduit de suspine amare. Treptat, plânsul încetă şi Iisus vorbi iar, dar de data aceasta pe un ton poruncitor:

— Hanna! strigă el. Se ridică în picioare şi, apucându-i ambele mâini, mai strigă o dată: Hanna! Trezeşte-te!

Hanna deschise ochii şi privi îndelung, uimită, faţa lui Iisus, surâse, închise ochii din nou şi adormi. Fara se ridică, privind înmărmurită.

— Pregăteşte-i un terci, spuse Iisus. Se va trezi curând.

Sudoarea îi picura de pe faţa palidă şi mâinile lui străvezii tremurau. Fara se repezi spre uşă, dar Iisus o opri şi i se adresă direct, oarecum dojenitor:

— Dacă azi ai făcut un nou jurământ, ai grijă şi ţine-1! Cu Dumnezeu nu e de glumit!

Fiind reţinut în casă de ploaia care cădea de câteva zile, David hotărâ să-şi dezmorţească picioarele. Pământul era încă umed, iar cerul plumburiu: nu era o zi plăcută pentru o plimbare, dar nici nu mai putea sta ţintuit în casă.

Înota prin noroaie şi se întreba de ce, când nu era nevoit s-o facă, rămânea în Galileea în săptămânile plicticoase şi deprimante ale sezonului de iarnă. Desigur, trebuia să ţină seama şi de sora sa. Deborah nu putea fi urnită din casă în ruptul capului, iar lui David îi displăcea gândul să o lase singură cu slugile.

Pe când se apropia de colţul străzii pe care locuia Hanna, fu surprins să constate numărul mare de oameni adunaţi în jurul casei. După cum se comportau, părea că se întâmplase ceva serios. Se opri şi era gata să-i facă semn unui bărbat cu figură gravă când îl zări pe Marele Pescar venind anevoie pe drum.

Simon, observându-1 la rândul lui pe eminentul său vecin, se grăbi să-i vină în întâmpinare şi îi explică în câteva cuvinte care era necazul. Hanna era foarte grav bolnavă şi poate că nu mai exista speranţă de însănătoşire. David clătină din cap, exprimându-şi compasiunea.

— Poate că acum e chiar mai rău, adăugă Simon îngrijorat.

privindu-şi vecinii cu feţe mohorâte. M-am dus să-1 chem pe Iisus şi am lipsit cam o oră.

— Ah, Tâmplarul! exclamă David, fără să-şi ascundă mirarea. Sunt surprins că ai încredere în omul acesta. Iar când Simon nu răspunse la observaţia lui ironică, el continuă sec: ...Sau poate ai atâta cât are un înecat într-un fir de pai pe vreme de furtună, ce spui?

Simon îşi muşcă buzele, căutând parcă un răspuns, dar rămase în continuare tăcut. Era clar că cinicul bătrân saducheu nu auzise de întovărăşirea lui făţişă cu Iisus. David nu avea motiv să creadă că Marele Pescar ar manifesta vreun interes cât de mic faţă de acest predicator hoinar.

— E aici Tâmplarul acum? întrebă bătrânul legiuitor.

— Aşa cred, spuse Simon aproape indiferent. Scuzaţi-mă, domnule! Trebuie să ajung degrabă să văd cum îi mai merge. După ce dădu colţul, intră pe poartă şi-1 văzu pe doctorul Gerşon care tocmai ieşise pe prispă, exprimându-şi zgomotos indignarea, iar lumea se dădea la o parte din calea lui. Simon îi aţinu calea.

— Ce s-a întâmplat, doctore Gerşon? întrebă el.

— Nişte nebuni! şuieră bătrânul printre puţinii lui dinţi îngălbeniţi.

— Ce face Hanna? întrebă Simon, apucându-1 stăruitor de mânecă.

— Trage să moară! Lasă-mă în pace! Aţi înnebunit cu toţii.

Enervat şi tremurând de mânie, se smulse din strânsoarea lui Simon. La poartă se trezi faţă în faţă cu David, care tocmai dăduse şi el colţul şi aştepta. Atitudinea bătrânului doctor se schimbă îndată. Se înclină adânc, îşi duse o mână la frunte şi încercă să-şi stăpânească glasul, explicând pricina mâniei sale.

David ascultă distrat până ce Gerşon termină de vorbit.

— De unde ştii că el nu poate? întrebă. Se pare că tot ce ştii dumneata este că nu poţi face nimic. Poate ar fi mai bine să aştepţi şi să-ţi verifici părerea.

— Dar - se răsti Gerşon, vorbind iute şi arţăgos - individul nu este medic! E tâmplar!

Dădu să plece, dezamăgit de scurta întrevedere cu cel mai important bărbat din Betsaida, când se auziră mai multe glasuri ce păreau strigăte de bucurie, de uimire, venite din interiorul casei. Uluitoarea veste făcu îndată ocolul mulţimii îngrămădite pe scări şi în tindă. Inima lui Simon bătea vijelios în piept şi, bruscându-şi vecinii, dădu buzna în camera Hannei. Andrei tocmai ieşea din odaie, cu ochii scăldaţi în lacrimi şi cu un fel de scâncet care se amesteca ciudat cu zâmbetul lui radios. Era deci adevărat! Se întâmplase! Hanna se ridicase şi se sprijinea în perne, iar Ester, îngenuncheată lângă pat, o hrănea cu supă de carne dintr-o ulcică. Simon se opri tăcut în faţa ei, cu ochii holbaţi.

— Hanna! murmură el.

— Iisus a făcut-o! spuse ea, abia şoptit.

— Unde este el acum? întrebă Simon.

Ester ridică privirea şi spuse că trebuie să fie pe undeva prin casă, deoarece plecase doar de câteva momente. Simon se repezi să-1 caute, dar dădu de Andrei şi-1 întrebă pe el.

— Stăpânul nostru a plecat, spuse Andrei.

— Nu a spus unde se duce?

— Nu! Poate s-a întors la Capernaum.

— Nu l-ai văzut când a plecat?

Andrei negă dând din cap.

— El... Stăpânul nu s-a interesat de mine? întrebă Simon după o oarecare ezitare.

Andrei repetă gestul.

— O fi având ceva de mâncare? insistă Simon.

— Probabil n-a vrut nimic, spuse Andrei. Era foarte obosit.

— Am să încerc să-1 prind din urmă - pe drum, spuse Simon îndepărtându-se.

Ajuns la drumul mare, merse cât putea de repede, punându-şi mâna streaşină la ochi din când în când, cercetând zarea de jur împrejur, dar Iisus nu se zărea nicăieri.

Tulburat, întristat, ruşinat şi cu inima grea, Simon hotărâ să plece spre Capernaum. Pe când se apropia de vechea casă părintească, paşii lui încetiniră. Uşa era deschisă, iar Iisus lucra la tejghea. Simon se apropie de el şi se aşeză pe lada cu scule, aşteptând ca Iisus să-i vorbească.

După o lungă tăcere, Iisus puse jos unealta cu care lucra şi-i spuse privindu-1 adânc:

— Simon, te-ai luptat cu satana pe terenul lui.

Dar dinaintea lui nu se afla decât un Simon cu capul plecat şi ros de remuşcări, care nu mai găsea nimic de spus.

Iisus se aplecă din nou peste tejghea şi îşi reluă lucrul. Apoi îl privi iar cu oarecare tristeţe, şi, cu un surâs blând, ca şi când ar fi mustrat un copil, spuse:

— Dar eu continui să mă rog pentru tine.

David nu mai fusese nicicând atât de tulburat. Viaţa lui era plină de mistere pe care nimeni nu încerca să le înţeleagă, luându-le ca atare. Dar ceea ce tocmai se întâmplase necesita neapărat o explicaţie.

Zvonurile care circulaseră în legătură cu miracolele Tâmplarului nu-1 deranjaseră prea mult. Era recunoscut faptul că un magician isteţ putea stârni interesul unei mulţimi de oameni simpli, cu judecata limitată şi deci uşor de manipulat pentru a-i face să creadă în şarlataniile sale! Nu văzuse el că asemenea lucruri se întâmplau adesea pe străzile Atenei? Chiar şi pretinsele fapte de vindecare ale magicianului erau de înţeles. Se cunoşteau cazuri de paralitici ţintuiţi la pat care, văzându-şi casa în flăcări şi neavând pe nimeni în preajmă să-i ajute, s-au sculat şi au luat-o la fugă ca să se salveze. Alienaţi mintali de-o viaţă se vindecau în urma unor şocuri. Fără îndoială că şi vindecările tâmplarului ar putea fi justificate dacă cineva şi-ar bate capul să le cerceteze îndeaproape.

Dar evident ceea ce se întâmplase cu Hanna părea total diferit. Comportamentul vecinilor era de-a dreptul tulburător.

Nu toţi erau proşti, iar uimirea lor spontană era atât de reală încât era de necrezut ca ei să fi convenit cu nazarineanul pentru a crea impresia că se înfăptuise o minune.

David rămase un timp în afara gardului, urmărind lumea care se agita de colo până colo, cu feţe încordate pe care se citeau, rând pe rând bucuria, consternarea, dar şi o teamă reală. Mulţi dintre ei murmurau întrebări cărora nimeni nu încerca să le răspundă; aceştia formau grupuri de oameni care discutau aprins, apoi se destrămau dezorientaţi, se îngrămădeau şi umblau năuci în ambele sensuri, dând din cap îngânduraţi, şi puneau din nou întrebări. Ceea ce se petrecuse aici putea avea o explicaţie raţională, dar lumea nu gândea aşa.

David se simţea stânjenit stând acolo şi aşteptând. Desigur nu era de demnitatea lui să arate prea mult interes sau că este curios să ştie ce se întâmplase. Urmărea lumea cu privirea, căutând o faţă cunoscută, pe cineva care să-i facă semn, să-l cheme şi să-i explice, dar nimeni nu privea în direcţia lui. In momentul acela îşi făcu apariţia Marele Pescar venind din spatele casei; se îndreptă cu paşi repezi spre gard, fără să privească nici în dreapta, nici în stânga. David spera să-i atragă cumva atenţia, dar Simon se grăbea, nebăgându-l în seamă. Era clar că nu dorea să vorbească cu nimeni.

Îl zări apoi pe rabinul Elimeleh care, sprijinindu-se anevoios în baston, cobora cele două trepte ale prispei. Privea feţele răvăşite din jurul lui şi încerca un zâmbet care se voia părintesc, dar se vedea bine că era forţat. îşi duse mâna lungă şi subţire la bărbie - poate în intenţia de a-şi stăpâni tremurul. David hotărâ să-i aţină calea la portiţă.

— Ah, David! Ce bine îmi pare că te văd! Sper că eşti bine. Rabinul încerca să fie nepăsător.

David nu era omul care să se lase cucerit cu amabilităţi de doi bani şi îi răspunse destul de tăios:

— Nu fac bine deloc! Sunt chiar indispus. Ce s-a întâmplat pe-aici, Rabi?

— Vino cu mine, David, îi spuse bătrânul în şoaptă. Nu mai pot sta mult, picioarele astea nu mă mai ajută, ştii... Trebuie să ajung acasă mai repede. Ia-mă de braţ, prietene!

David se conformă prompt şi constată că firavul lui braţ tremura. Mergeau încet pe stradă şi, ca să spună ceva, David făcu următoarea remarcă:

— Mă tem că enoriaşii dumitale vor socoti că te afli într-o tovărăşie nu tocmai bună.

— Nu-mi pasă, replică Elimeleh cu asprime, nimic nu mai contează acum. Oamenii mei au protestat faţă de interesul pe care-1 manifest pentru nazarinean, dar acum nici ei nu mai ştiu ce să creadă... despre nimic!

Cei doi nu păreau deloc străini unul faţă de celălalt, rabinul şi saducheul. David nu avea nici o legătură cu sinagoga, nu participa niciodată la serviciile celuilalt şi se presupunea că îi este chiar ostil, dar era principalul său susţinător financiar. Ori de câte ori trimitea câte o contribuţie, el avea grijă să precizeze că dania sa nu exprimă nici cel mai mic interes faţă de sinagogă, ci doar că apreciază bunătatea rabinului Elimeleh faţă de săracii Betsaidei. Notabilii sinagogii se încruntau mereu când primeau vreo ofrandă din partea lui şi discutau indignaţi cum că ar fi mai bine să o refuze; dar niciodată nu o făceau.

Odată, acest bătrânel de treabă urcase dealul să-1 viziteze pe saducheu şi petrecuseră împreună o după-amiază agreabilă. La plecare, Elimeleh îşi exprimase oarecum stânjenit părerea că ar dori să se întâlnească mai des, dar...

— Înţeleg foarte bine, Rabi, spuse David. Ai şi aşa destule pe cap, fără să mai fie nevoie să te stânjenească prietenia cu un saducheu.

Pe drum, se abţinuse să-1 sâcâie pe rabin cu întrebări despre pretinsul miracol al vindecării Hannei, deşi ardea de nerăbdare. Mergeau încet, braţ la braţ, cu paşi mici şi târşâiţi. David încerca să-şi potrivească pasul cu mersul şchiopătat al rabinului. Părea să fie o călătorie lungă până la vechea casă aflată lângă sinagogă. Amabil, David îl ajută pe

bătrânul Elimeleh să urce treptele, apoi, aşa cum se cuvenea, rabinul îl pofti pe prietenul său să ia loc şi saducheul acceptă.

Când Elimeleh îşi recăpătă suflul, David îl întrebă:

— Ce crezi despre vindecarea Hannei? A fost ea cu adevărat o minune?

— Acest cuvânt e folosit prea adesea cu uşurinţă, David, răspunse bătrânul, sperând că prin nevinovata lui eschivare va fi scutit de alte întrebări. Observă însă ridicarea din umeri a lui David şi se strădui să dezvolte ideea, adăugând: Noile experienţe sunt deseori privite ca miracole.

— Hai să nu ne mai batem capul cu folosirea necorespunzătoare a cuvintelor mari, spuse David cu reproş. Aici e vorba de un lucru, cred eu, foarte serios!

Elimeleh trebui să recunoască cum că încercarea lui de a se abate de la subiectul principal nu reuşise, aşa că, închizând ochii, clătină uşor din cap:

— Tu ştii la fel de bine ca mine, David. Hanna era la un pas de moarte, cel puţin aşa spunea Gerşon, ca mulţi alţii şi... Iisus a stat câteva momente la căpătâiul ei, iar ea s-a sculat, recunoscându-i pe cei din jur, şi a acceptat să mănânce... Dacă aceasta este o minune - şi vocea ostenită şi împovărată de vârstă se stinse, terminând ideea abia în şoaptă - atunci a fost cu adevărat o minune!

— Asta înseamnă că omul ăsta e divin, insistă David. Nu este şi părerea ta?

— De unde să ştiu? Broboane mici de sudoare se iviră pe fruntea palidă a rabinului, dar saducheul continuă inchizitorul:

— Dacă el este divin, poate că el este Mesia cel promis?

— Mulţi alde Mesia au venit şi au plecat, prietene, dar nici unul dintre ei nu a împlinit cerinţele profeţiei.

— Foarte adevărat! consimţi David. Fiecare din ei a avut adepţi, majoritatea fiind bărbaţi cinstiţi, neînfricaţi şi bine intenţionaţi, ca acest Iisus, dar toţi au eşuat până la urmă în misiunea lor.

După spusele profeţilor, Mesia ar restabili împărăţia lui Israel. Dar nimeni nu o va putea face.

Elimeleh nu comentă, iar David continuă:

— Rabi, de când n-ai fost la Cezareea?

— N-am fost niciodată în viaţa mea. De ce mă întrebi?

— Ei bine, dacă acest om are de gând să restabilească împărăţia lui Israel, atunci ar trebui să aibă grijă să se grăbească. Romanii pregătesc Cezareea ca port pentru invazie. Acum nu va mai dura mult... Spune-mi, rabi, l-ai auzit pe nazarinean vorbind; a amintit el de o împărăţie?

— Despre alte lucruri a vorbit destul de puţin, David, răspunse Elimeleh încet.

— Şi ce mai spunea? David se aplecă, ascultând cu atenţie, îşi închipuie acest sărăntoc de Tâmplar că va putea ţine piept unei invazii romane?

— Romanii nu vor invada împărăţia lui, David.

— Mă tem că nu înţeleg, rabi.

— Nu, încuviinţă bătrânul. Sigur că n-ai să înţelegi, pentru că împărăţia acestui om este sufletul său. El îi învaţă pe oameni că împărăţia noastră este sufletul nostru. Romanii nu o pot lua şi nici nu-i pot distruge pacea... Ar trebui să-1 auzi tu însuţi vorbind, David. Atunci poate ai înţelege.

Cu aceasta, David se ridică să plece. Nu avea dispoziţia necesară să continue o astfel de discuţie, şi-apoi îl chinuise destul pe bătrân. În uşă se opri însă, pentru că Elimeleh îi mai adresă o întrebare peste umăr:

— Şi vino să-mi spui ce gândeşti tu despre el, prietene. S-ar putea ca Tâmplarul să-ţi pregătească o surpriză.

David din Casa saducheană Zadok fusese atât de ros de curiozitate în legătură cu nazarineanul încât hotărâ să se dezbare de tot cinismul său şi să-i facă omului o vizită numaidecât.

Se zvonea că Tâmplarul îşi deschisese un atelier în Capernaum şi în timpul sezonului neprielnic ar fi disponibil pentru cei ce-1

solicitau. Ar face un Mesia asemenea lucru? Nici unul dintre ceilalţi candidaţi la mesianism nu mai lucrase cu mâinile. Totuşi, gândi David, nu e important ca Iisus să-i imite pe predecesorii săi care eşuaseră. Poate că îşi va arăta înţelepciunea făcând cauză comună cu truditorii de orice fel; poate că bătăturile din palmele profetului vor pleda mai mult în favoarea sa decât cele ascunse, dobândite pe căi mai puţin lăudabile. David surise ironic la gândul unor posibile epigrame pe această temă.

Gloata din curtea Hannei se mai subţiase, constată el când ajunse în dreptul casei, în drumul său de întoarcere. Dar nu se opri să pună întrebări. Mergea mai repede ca de obicei, pentru că intenţiona să-1 viziteze pe Tâmplar chiar în această după-amiază. În vederea plănuitei întâlniri, se gândea că are nevoie de un motiv plauzibil ca să-i justifice apariţia la atelierul de tâmplărie. Pentru asta trebuia să treacă însă mai întâi pe acasă.

Cu ocazia ultimei sale călătorii la Atena, în urmă cu şase ani, David cumpărase un splendid scrin, lucrat cu mare artă, care, spre marea lui dezamăgire, se deteriorase destul de rău cu ocazia transportului. El chemase în repetate rânduri mari meşteri în arta lemnului pentru a face cuvenitele reparaţii, însă nici unul nu-şi asumă această migăloasă sarcină, pretinzând că nu dispun de uneltele necesare. Acum îl va duce nazarineanului.

Servitorii îl şterseră cu grijă de praf, îl încărcară într-un cărucior şi-1 urmară pe stăpân până în Capernaum. Mergeau încet, pentru că vârstnicul saducheu era din fire prudent şi nu voia să-şi pună inima la prea grea încercare. Era pe la jumătatea după-amiezei când sosiră la vechea casă a lui Ionas care, potrivit unei legende locale, se rugase în mod public pentru saduchei pe un ton care ascundea cu greu lipsa lui de interes pentru existenţa şi bunăstarea lor.

Marele Pescar deschise uşa şi se arătă surprins şi stânjenit totodată, dar îşi reveni îndată. Aşezaţi de jur împrejur lângă perete, pe scaune şi bănci, câţiva bărbaţi îl priveau pe oaspete

tăcuţi şi cu feţe grave. Se ridicară în picioare în timp ce Simon le prezenta pe remarcabilul David, fiecare înclinându-se respectuos când i se rostea numele: printre ei se afla unul pe nume Nataniel Bartolomeu, un bărbat cu înfăţişare inteligentă, cam la şaizeci de ani, şi un altul, înalt şi subţire, de vreo patruzeci, pe care-1 chema Filip.

— Grec? întrebă David.

— Cu mult timp în urmă, domnule, răspunse Filip. Ai mei au plecat din Macedonia acum un secol.

Simon arătă apoi spre cei doi tineri fraţi, Iacob şi Ioan.

— Şi voi sunteţi tâmplari? întrebă David, adresându-i-se în special lui Ioan.

— Pescari, răspunse Ioan, şi adăugă: însă nu azi. Un chicotit străbătu cercul de oameni.

— Ioan nu prea e pescar, domnule, interveni Simon, nici chiar pe cea mai frumoasă vreme. Îl luăm cu noi ca balast.

Intervenţia i se păru hazlie, întrucât Ionică era subţirel şi nu atârna mai greu decât o capră. În timp ce ceilalţi râdeau sau zâmbeau binevoitor, el îşi freca bărbia lipsită de barbă.

Toţi erau de părere că Simon se descurca foarte bine; avea el un fel al său, astfel că nici în prezenţa învăţatului saducheu nu se pierdea cu firea.

— Sper că l-aţi cunoscut pe fratele meu, spuse Simon în timp ce se strecură în camera alăturată, de unde aduse un scaun confortabil, evident pentru distinsul oaspete. David mulţumi politicos şi se aşezară cu toţii. După o scurtă vreme, David se întoarse spre Simon şi spuse:

— Am venit să-1 văd pe tâmplarul Iisus. I-am adus ceva de lucru.

— Stăpânul se odihneşte acum, domnule, replică Simon.

David pufni uşor şi ridică din sprâncene, exprimându-şi mirarea că un tâmplar îşi putea permite să se odihnească în orele de lucru, dar Simon nu-i dădu nici o altă explicaţie Filip, care stătea la fereastra din faţă, observă căruciorul şi întrebă:

— Vă putem noi ajuta cu ceva, domnule?

— Doar dacă eşti meşter tâmplar, răspunse David sec. Dar se duse spre uşă şi le spuse slugilor să aducă scrinul înăuntru.

Toţi se adunară în jurul lui, admirând arta cu care era lucrat şi deplângând stricăciunile. Pe neobservate, Iisus se alătură grupului stând mai la o parte şi puţin mai în spatele lui David. În trecere, mânecile celor doi se atinseră uşor. Cu o demnitate reţinută şi mişcări controlate, David nu acţiona impulsiv, dar la acest contact accidental el se retrase îndată, se întoarse şi se trezi sub privirea pătrunzătoare a unui bărbat care nu părea deloc să aparţină acestui grup.

Observându-i, Simon se apropie de ei şi spuse:

— Stăpâne, oaspetele nostru este David din Casa Zadok.

Saducheul se înclină respectuos, fără să spună ceva.

— Fii binevenit, prietene! Ce pot face pentru tine? întrebă Iisus.

David arătă spre scrin, dar Iisus nu-i urmări gestul, după cum se aştepta David. Privirea sa calmă, cercetătoare părea destul de prietenoasă, dar era evident că nu manifesta interes pentru scrin.

— N-am să încerc să te înşel, spuse David. Scrinul necesită, ce-i drept, reparaţii, dar adevărul este că nu acesta este obiectul vizitei mele. Eu am auzit multe lucruri în legătură cu cuvintele şi faptele tale şi am dorit să te văd eu însumi.

— Adevărat ai grăit, David, spuse Iisus. Dacă acesta îţi este obiceiul, atunci vei putea înţelege spusele mele. Oamenii cărora le place adevărul sunt prietenii mei... Nu vrei să iei loc?

Toţi se aşezară pe locurile lor, cu Iisus în mijloc. Aplecându-se, el apucă o bucată din lemnul putred al tejghelei la care lucra şi o lăsă să cadă apoi cu zgomot, clătinând gânditor din cap:

— Să vorbim despre salvare, spuse el, şi despre mântuire. Arătă câteva obiecte stricate de lemn, apoi spre scrinul lui David. Şi aproape în şoaptă, ca şi când vorbea doar pentru Sine, începu să vorbească despre lucruri care se pot sau care nu se mai pot repara. Viaţa s-a scurs din ele şi doar o

nouă viaţă le mai poate salva. Este inutil, continuă el, să pui un petic nou la o haină veche, pentru că ruptura ar fi şi mai rea... De asemenea, nu este de nici un folos să pui vin nou într-un burduf vechi, uscat, rigid. Întorcându-se către David, îl întrebă: Ce ai de spus, prietene?

— Sunt întru totul de acord cu tine, răspunse David, şi mă întreb dacă asta nu e valabil şi pentru vechile sisteme de gândire, pentru legile, convingerile învechite!

Oamenii aşezaţi împrejur se priveau bănuitori. Avea oare de gând dibaciul legiuitor să-i întindă o capcană învăţătorului lor, criticând conducerea Sinedriului?

Dar Iisus nu părea suspicios cu privire la sinceritatea saducheului. El se arătă dispus să discute întrebarea lui David.

— Tendinţa oricărui cod de legi sau doctrine este acumularea treptată de semne, simboluri, mărturii, amulete, vase sfinţite, cuvinte fermecate, până ce viaţa instituţiei se stinge şi ţelurile sale se uită... Dezbateri nesfârşite s-au purtat în legătură cu aspecte nesemnificative ale legii, ca de pildă câţi coţi are voie să meargă un om în zilele de Sabat, dacă unui om îi este îngăduit să mute un scaun dintr-un loc în altul, dacă un marinar îşi poate coase haina fără să încalce legea etc., dar nu s-a stabilit niciodată câtă arendă poate încasa un proprietar de pământ sau câtă camătă poate pretinde un cămătar... Conclave solemne dezbat cu gravitate compoziţia cea mai indicată pentru prepararea tămâiei - exact: câtă răşină, mentă, anason - şi se irosesc zile întregi cu argumentări privitoare la lăţimea tighelurilor sau la grosimea întăriturilor - la ţinuta de ceremonie a unui preot, în timp ce o puzderie de oameni mor de foame pe la uşile bogaţilor şi nimănui nu-i pasă...! Glasul învăţătorului căpăta accente de indignare în timp ce-i zugrăvea pe nefericiţii lipsiţi de speranţă, îngrămădiţi la porţile îmbuibaţilor, care-şi petrec timpul despicând firul în patru în legătură cu ritualuri şi ceremonii. Şi nimeni nu observă starea jalnică a atâtor obidiţi, în afară de câinii vagabonzi care se opresc să-şi lingă rănile. Dar nimeni n-a vorbit despre milă sau bunătate frăţească!...

Toate cârmuirile care au mers atât de departe cu asemenea lucruri deşarte nu mai pot fi niciodată îndreptate. Ele trebuie să renască.

— Crezi atunci, întrebă David respectuos, că vechile legi şi reguli ar trebui desfiinţate?

— Nu, David! exclamă Iisus. Nu desfiinţate, ci împlinite!

Cu aceasta, el se ridică şi îşi luă rămas bun, retrăgându-se în camera lui. Se vedea bine că e foarte obosit. După o clipă de nehotărâre, saducheul se îndreptă spre uşă să-şi cheme slugile. Dar acestea dispăruseră. Rămase în prag, privind în lungul drumului; apoi se întoarse brusc, le făcu semn celor din încăpere şi porni la drum, evident agitat. Ceilalţi îl urmară în grabă. Nori negri de fum se ridicau pe cer în apropierea sinagogii. Oamenii îngroziţi alergau pe mijlocul drumului. Simon şi ceilalţi îi ajunseră îndată din urmă pe David şi pe bătrânul Nataniel Bartolomeu, care avea un picior beteag. Focul se întețea şi, pe măsură ce se apropiau de sinagogă, flăcările se ridicau tot mai sus. Când dădură colţul, văzură despre ce era vorba. Casa rabinului Ben-Şolem luase foc.

Aici Simon încetini pasul. Era la capătul puterii, atât din cauza tuturor emoţiilor prin care trecuse, cât' şi a efortului neobişnuit. Ii lăsa pe ceilalţi să treacă înainte şi el rămase pe loc, gâfâind. Fumul înecăcios se răspândea grabnic şi nimeni nu mai putea respira ca lumea. După cât se părea, nu mai era nimic de făcut pentru a salva casa rabinului Ben-Şolem. în orice caz, nu era treaba lui Simon. Rabinul se purtase necuviincios cu Stăpânul său. Poate că bătrânul îngâmfat era pedepsit pentru asta; poate era voinţa Domnului ca rabinul să-şi piardă casa. Şi-atunci, cine era Simon să cuteze să se amestece în lucrarea lui?

În zilele acelea mohorâte de iarnă, Marele Pescar înţelesese ca, dacă era pasionant să fii prieten şi discipol al Iui Iisus când gloata dezlănţuită se călca în picioare pentru a găsi un loc de unde să-1 vadă şi să-1 audă mai bine pe Tâmplar, era, în schimb, o treabă

foarte plicticoasă când trebuia s-o faci pe vreme rea. Părea că toate împrejurările experienţei lui Simon în această perioadă aspră stăteau sub semnul unei conspiraţii diavoleşti, menită să-i zdruncine credinţa şi curajul.

Pentru început, nimeni nu-şi aducea aminte de o vreme atât de rea pe o perioadă atât de lungă. Ploua fără încetare, o ploaie rece care trecea prin cea mai groasă îmbrăcăminte şi te pătrundea până în suflet. Bătrânii, cărora nu li se cerea să iasă din casă, te povăţuiau să ai răbdare. „Această ploaie abundentă, spuneau ei, se va dovedi o binecuvântare pentru pământul nostru, la vara viitoare". Şi aşa va fi, dar era tare plictisitoare când dura atât de mult.

Cât priveşte pescuitul, ce să mai spui! Desigur, nimeni nu se aştepta să prindă ceva pe vreme de furtună, dar cel puţin atât cât să asigure subzistenţa şi să-i scutească pe oameni de plictiseală. De obicei, vremea deprimantă nu avea efect asupra stării de spirit a celor din echipajele lui Simon. Pescarii făceau haz de situaţia lor nefericită. Dar acest sezon era complet diferit de altele. Nu mai merita să te ocupi de pescuit. Oamenii îşi pierdeau răbdarea şi deveneau irascibili.

Simon, care nu se grăbea niciodată s-o ia înaintea altora pentru a aduce învinuiri când ceva mergea prost, ştia cine poartă răspunderea pentru această nefericită stare de lucruri şi ştia că oamenii lui ştiau că el ştie... Nu, nu era vina Marelui Pescar dacă ploua toată ziua şi toată noaptea şi nici că bibanul nu se arăta: dar starea de amărăciune şi deprimarea echipajului se datora indiferenţei căpitanului. El îşi pierduse tot interesul pentru propria afacere şi dacă lui nu-i păsa, de ce le-ar fi păsat lor?

Simon stătea singur, retras, şi nu prea vorbea. Avea inima grea. încă de când îl întâlnise pe Iisus, devenise din ce în ce mai nepăsător faţă de comerţul său! Probabil că era inevitabil ca acest lucru să se întâmple. O dată ce i se alăturase Stăpânului precum cel mai de seamă prieten şi ajutor al său, îndrumând calm o mulţime exaltată şi reuşind să menţină ordinea printre cei ce cerşeau milă

şi îndurare pentru suferinţele lor, vechile obiceiuri şi îndeletniciri pescăreşti nu mai prezentau nici un interes pentru el; mai mult decât atât, nu mai simţea nici un fel de mândrie pentru corăbiile sale.

Dar cel mai dureros lucru era vădita ostilitate a oamenilor lui, a căror dragoste şi loialitate însemnaseră atât de mult pentru el. Se vedea bine că devotamentul lor faţă de el scăzuse îngrijorător. Ei îl idolatrizaseră pe omul gălăgios, iute la mânie, necredincios, pe bătăuşul temut care era Marele Pescar, pe cel care se răstea la ei. Acum, când fusese captivat de acest Iisus cu vorba lui blândă, Simon nu mai era eroul lor.

Nu asta era însă singura cauză a amărăciunii lui. Dar nici nu se găsea nimeni care să-i smulgă mărturisirea că, de fapt, ar fi dorit să se simtă mai mulţumit de recentele fapte şi purtări ale Stăpânului său. De exemplu, tâmplăria lui. Simon se gândise că era exact ceea ce-i trebuia lui Iisus, ca să aibă o ocupaţie rentabilă pe timpul scurtei perioade de iarnă. Micul atelier de tâmplărie era într-adevăr o ideea grozavă. Poate că influentul Iair va auzi de această iniţiativă şi o va aproba. Iair însuşi ar putea veni într-o zi să-i aducă la reparat vreun scaun; şi poate va rămâne la o mică discuţie...

Dar lucrurile luaseră o cu totul altă întorsătură. Cine putea să prevadă că Iisus va consimţi să lucreze în casa bătrânului Ben-Şolem? Nu numai că-şi dedica tot timpul, în fiecare zi, dar părea total absorbit de lambrisarea pereţilor şi a tavanului bibliotecii cu lemn de măslin, pe care-1 potrivea şi îmbina cu artă şi migală, încât părea a fi cioplit dintr-un singur trunchi de copac.

Simon n-ar fi vrut ca el să facă acest lucru. Desigur, Iisus nu avea nici o obligaţie să-i facă o favoare rabinului. Mai mult, câştigul era meschin. Bătrânul avusese chiar neobrăzarea să spună că oricine s-ar considera onorat să lucreze într-o asemenea „casă sfântă" chiar dacă nu i s-ar plăti nimic. Cam aşa se petreceau lucrurile cu sinagogile; aveau prostul obicei sa impună meşterilor iscusiţi să le sacrifice tot timpul. De ce se comporta rabinul ca un cerşetor?

Nu-şi avea el partea lui din zeciuială?

Dar supărarea lui Simon mai avea şi alte cauze. Deşi Iisus lucra cu atâta dăruire, rabinul Ben-Şolem se purta arogant şi despreţuitor faţă de Stăpânul său. Într-o după-amiază, Simon s-a oprit să urmărească cum progresează lucrul lui Iisus. Era de faţă şi rabinul, care-l adusese pe Iair să-i arate despre ce este vorba. Văzându-l pe Simon, el îl întrebă pe Tâmplar: „Omul acesta este angajat aici?" şi când acesta răspunse că nu, rabinul se încruntă şi se răsti: „Atunci să-şi vadă de drum!"

Umilit, Simon plecă imediat. Socotea că Iisus ar fi trebuit să spună ceva în apărarea prietenului său. Dacă Simon ar fi fost în locul lui Iisus, el ar fi pus uneltele jos, ar fi lăsat totul baltă, lasându-l pe odiosul bătrân să găsească un alt tâmplar capabil să-i termine frumoasa bibliotecă!

Simon ar fi dorit din tot sufletul ca Iisus să aibă o fire mai dură! De ce nu folosea toată puterea miraculoasă de care dispunea pentru a se apăra pe el însuşi şi cauza pe care o slujea, ca şi pe prietenii lui, care ar renunţa la tot de dragul lui?

El îşi amintea ce spuneau slugile la palat despre un pustnic foarte ciudat, mâncător de lăcuste, care fusese întemniţat pentru că prevestise venirea unui Răzbunător, înarmat cu o secure şi un îmblăciu, care-i va doborî pe atotputernici din scaunele lor şi-i va ridica pe cei obidiţi! Pe nelegiuiţi şi răufăcători îi va face una cu pământul! îi va desfiinţa! Dar acum se vedea bine că Iisus nu avea asemenea intenţii; probabil că era vorba de venirea unui Alt Uns.

În noaptea aceea, Simon se strecură pe furiş, urmând un drum ocolit prin via tetrarhului până la temniţă. La fereastra zăbrelită, el discută îndelung şi serios cu prizonierul. Slujnicele din serviciul tetrarhului spuseseră adevărul: acest Ioan era încredinţat că o judecată aspră pentru toţi ticăloşii care conduceau destinele oamenilor avea să vină cât de curând! întreaga lume va fi zguduită! Nu doar Marii Preoţi şi prefecţii vor fi pedepsiţi: Cezar însuşi va simţi usturimea biciului!

În dimineaţa următoare, ochii pătrunzători ai lui Iisus îl făcură pe Simon să mărturisească totul în legătură cu întrevederea pe care o avusese cu Ioan în temniţă. Spre surprinderea şi uşurarea sa, învăţătorul ascultă cu bunăvoinţă şi interes şi, după o lungă tăcere aşternută între ei, Iisus spuse:

— Tu ai vorbit cu unul din cei mai curajoşi oameni pe care i-a dat vreodată pământul acesta, dar Ioan, cu tot curajul său, nu înţelege lucrările împărăţiei - ale împărăţiei mele. El vede smulgerea răului din rădăcini printr-o pedeapsă aspră ce se va abate asupra nelegiuiţilor, dar oameni cutezători au încercat, mereu şi mereu, de când există omenirea, să îndrepte lucrurile prin violenţă. însă fără nici un folos. Împărăţia mea va învinge răutatea prin bunătate. Nu este o cale uşoară, dar este singura!

— E foarte greu de înţeles ce spui, Stăpâne, murmură Simon.

Iisus se lumină la faţă, surise cu îngăduinţă şi încurajator.

— Du-te şi mai vorbeşte o dată cu Ioan. Spune-i ce-ai văzut tu însuţi: cum orbii îşi capătă vederea, cum surzii aud, schilozii umblă, iar cei săraci sunt îmbărbătaţi cu veşti bune.. Şi mai spune-i să nu fie dezamăgit în privinţa mea.

În după-amiaza aceea soarele strălucea, iar cerul era albastru. Părea că sezonul ploilor se încheiase. Iisus terminase lucrul la casa lui Ben-Şolem. La sugestia lui, Andrei încărcă uneltele împrumutate într-o roabă şi le înapoie lui Ebenezer. Iisus se duse şi el până la casa bătrânului, stând de vorbă prietenește, şi-i dădu lui Ebenezer jumătate din cât primise de la rabin.

La întoarcerea spre casă, lui Andrei, care fusese adânc mişcat de generozitatea lui Iisus şi de lacrimile de recunoştinţă ale bătrânului tâmplar, îi reveni graiul şi întrebă:

— Vei vorbi din nou oamenilor, Stăpâne?

— Mâine, spuse Iisus, la Hammath, apoi ne vom îndrepta spre Cana.

CAPITOLUL XIV

Aşa cum lăsase să se prevadă îndelungatul sezon ploios, primăvara înmiresmată, minunată, sosea acum cu paşi grăbiţi, vrând parcă să-şi răscumpere întârzierea.

Nimeni nu-şi putea aminti o asemenea abundenţă sau varietate de flori de-a lungul drumului, în văi şi pe pantele dealurilor. Până şi deşertul şi zonele cele mai aride ale câmpiilor Esdraelon ofereau păşune.

Munca la câmp nu începuse încă, deoarece pământul era prea îmbibat, pentru plug, dar, în afară de cei ţintuiţi în pat, toată suflarea, de la mic la mare, aflată de-a lungul coastei din spre soare-apune a lacului Ghenizaret ieşise afară să se bucure de splendoarea primăverii. Dar printre toţi aceia care aşteptau primăvara cu inima tresăltând de bucurie, în toată Galileea nu se afla nimeni atât de dornic şi nerăbdător ca Ester.

Natura acestei stări de beatitudine rămăsese un secret pentru toată lumea, cu excepţia lui David, care o obligase să-i dea o explicaţie. Ea ar fi vrut să-i vorbească Hannei despre această stare şi hotărâ că într-o zi îi va mărturisi totul, dar aceasta presupunea o poveste lungă şi aproape incredibilă, pentru moment, mintea Hannei era şi aşa destul de tulburată cu misterioasa ei revenire la viaţă. Se vedea bine că Hanna se întreabă ce i se întâmplase Esterei. Uneori, ochii ei blânzi aţintiţi asupra feţei radioase a fetei se măreau deodată, se îngustau,

cercetau, dar în cele din urmă se resemnau. Chiar şi Simon rămânea descumpănit, când întâlnea privirea luminoasă a Esterei, iar Andrei bănuia că noua ei strălucire avea o oarecare legătură cu însănătoşirea Hannei, deşi nici el nu putea înţelegea legătura şi, desigur, nici nu avea intenţia să o întrebe. Dacă ar fi vrut ca el să-i afle secretul, i l-ar fi spus. Un lucru era sigur: de la vindecarea Hannei, ea era o cu totul altă fiinţă.

Ester nu şi-a dat imediat seama că nu o mai reţinea nimic în Galileea. Deşi riscantul ei obiectiv de răzbunare ajunsese într-un punct mort, un nou simţământ de libertate părea că pusese stăpânire pe întreaga ei fiinţă. Nu o neliniştea nici faptul că renunţase la îndeplinirea jurământului de care fusese îndelung legată. Iisus îi ordonase să se dezbare de intolerabila povară care o purta şi Iisus trebuia ascultat, pentru că tot ce spunea el era adevărat.

În curând va avea nevoie de o povaţă în legătură cu viitorul ei. Evident, Iisus însuşi era persoana în care trebuia să aibă încredere, dar era nevoită să aştepte o ocazie prielnică. Până atunci, îi va putea fi de folos Hannei, care nu se întremase încă pe deplin.

În prima după-amiază senină, după încetarea ploilor, Hanna insistă ca Ester să iasă afară la soare şi să facă o plimbare. Ea consimţi recunoscătoare şi se îndreptă spre drumul care urca pe colină, la conacul Zadok. Nu avea intenţia să intre, cel puţin aşa îşi propusese pe când păşise pe domeniul saducheului; dar iată David se plimba pe una din aleile grădinii. Se arătă foarte bucuros la vederea fetei şi îi veni în întâmpinare, poftind-o să ia loc pe o bancă.

— Eram nerăbdător să stau de vorbă cu tine, copila mea. Ai fost de faţă, cred, când s-a întâmplat lucrul acela ciudat cu Hanna şi aş dori să aflu părerea ta. Vecinii cred că a fost vorba de o adevărată minune. Tu ce spui, Ester?

— Hanna era pe moarte, domnule, răspunse ea hotărâtă. Toată lumea ştia acest lucru şi nimeni nu s-a îndoit de asta.

— Şi tu crezi că acest Iisus, Tâmplarul, a vindecat-o? Ai văzut tu cu ochii tăi? Ce-a făcut el? Ce a spus?

— Îmi pare bine că-mi cereţi să vă spun, domnule! Glasul Esterei vibra de emoţie şi în ochi i se iviră lacrimi. Da, am văzut! Am fost singura căreia el i-a cerut să rămână în încăpere când a vindecat-o. Şi..., m-a vindecat şi pe mine, adăugă ea cu glasul sugrumat.

— Pe tine! exclamă David. De ce te-a vindecat? Aplecându-se spre ea cu o privire sfredelitoare, el ascultă ciudata întâmplare pe care i-o dezvălui Ester. La un moment dat, o întrerupse şi o întrebă: Spui că el ţi s-a adresat cu numele de Fara?

— Da, mi-a spus Fara, ca şi cum m-ar fi cunoscut de mult şi era obişnuit să mă cheme astfel.

— Presupun că tu crezi că el ştie totul despre tine... şi de intenţiile tale în Galileea.

Răspunsul veni cu întârziere, în timp ce David o studia atent.

— Eu cred, domnule, că Iisus ştie totul! Totul despre mine! Totul despre oricine!

— Spune mai departe, te rog. N-am să te mai întrerup.

Astfel încurajată, Ester continuă; când termină, scrută chipul bătrânului legiuitor şi clătină din cap descurajată.

— Mă tem că nu mă crezi, spuse ea privindu-1 insistent.

— Ba mă tem că trebuie să te cred, copila mea, mărturisi David. Întreaga mea fiinţă refuză să dea crezare unor asemenea lucruri, dar aici probele sunt prea puternice. Indiferent de ceea ce i s-a întâmplat Hannei, este limpede că şi cu tine s-a petrecut ceva! Şi asta se vede în ochii tăi, în surâsul tău, o simt în glasul tău! Eşti o fiinţă nouă! Transformată!

Discuţia lor se purtase în aramaică, pentru că Ester voise să-i redea cât mai exact cuvintele rostite de Iisus. Dar la comentariile lui David cu privire la schimbarea ce se petrecuse cu ea, Ester răspundea în greacă. Bătrânul îi urmărea mobilitatea buzelor cu o plăcere sinceră. Nu i se întâmpla des în ultimul timp să audă această limbă muzicală; nu numai că-1 încânta, dar acum îl amuza nota de siguranţă şi de libertate din glasul fetei.

Şi acum ce-i de făcut? Asta era întrebarea. Ea avea încredere în el ca şi cum i-ar fi fost rudă apropiată. În curând, Hanna nu va mai avea nevoie de ea şi nici ea nu mai dorea să se întoarcă la palatul tetrarhului. Nu mai avea nimic de făcu* în Galileea.

— Dar prietenul tău, Voldi, va reveni peste puţin timp, remarcă David. Poate ar trebui să te întorci cu el în Arabia.

— Nu pot să-i fac asta, declară ea.

— Bine. Oricum, nu e nevoie să hotărăşti astăzi, o asigură David. Când ai îndoieli asupra felului în care trebuie să procedezi, de obicei, cel mai înţelept lucru este să nu faci nimic şi să aştepţi. Poate ar trebui să vorbeşti cu Iisus... Şi să rămâi pe loc până la întoarcerea lui Voldi: Doar aşa spui că i-ai promis.

Din păcate, însă, Voldi nu s-a mai întors. Nu-şi dădea seama că, deşi fusese primit cu toată bunăvoinţa în scurta sa oprire la Cezareea, în drum spre Tiberia, libertatea de care se bucurase se datora legăturii lui cu Proconsulul Mencius.

Acum, că se întorcea singur, era natural ca autorităţile să manifeste un nou interes pentru mişcările sale. La Domus Agrippa, unde fusese primit cordial, i se oferise cea mai bună găzduire, dar la întrebarea lor cu privire la durata şederii, el răspunse că ar dori să rămână până la primăvară. Atunci autorităţile crezură de cuviinţă să raporteze Prefectului, care era curios să afle ce fel de treburi trezeau interesul vizitatorilor străini în Cezareea.

Cercetări de rutină se făceau, de obicei, în legătură cu treburile oricărui arab, indiferent cât de neînsemnat era acesta. Dar Voldi nu putea trece neobservat. El avea aerul unui individ privilegiat, era bine îmbrăcat, călărea un pursânge, iar ornamentele harnaşamentului din argint erau şi ele destul de costisitoare [c]a să atragă atenţia oricui. Dispunea de mulţi bani, dar nu făcea afaceri şi nici nu avea relaţii de acest gen.

Aşa se face că în a treia zi după sosire, Voldi primi o înştiinţare politicoasă prin care era invitat la biroul Prefectului din Pretoriu.

Întrevederea cu Prefectul Sergius însuşi a început destul de cordial, dar curând problemele deveniră mai serioase. Căpitanul gărzii pretoriene fusese convocat să asiste şi un tânăr scrib primise dispoziţii să ia note. Prefectul-formula întrebările destul de politicos, aşa cum se cuvenea faţă de un nobil, cunoscându-se deja că oaspetele era nepotul lui Mişma, şeful Consiliului regelui Arabiei.

Prefectului i-ar face plăcere să cunoască ce fel de treburi l-au adus pe tânărul arab în Cezareea şi pe cine venise să vadă, precum şi orice alt amănunt pe care ar vrea el să-1 furnizeze referitor la obiectivele şi intenţiile sale.

Neaşteptându-se la o asemenea cercetare, Voldi nu era nicicum pregătit, aşa că încropi în grabă o poveste, nu prea convingătoare pentru vicleanul roman care auzise destule minciuni la viaţa lui ca să fie în stare să recunoască una improvizată.

— Aşa deci, te-ai dus în Tiberia să examinezi nişte vechi manuscrise care aparţin tetrarhului, spuse Sergius sec, dar ştiai deja că tetrarhul este plecat. Ce te-a făcut să crezi că ai putea fi primit în absenţa înălţimii sale?

Pus în încurcătură, pe bună dreptate, Voldi explică cum că bătuse atâta drum ca să vadă aceste suluri, că acestea se află într-adevăr într-un muzeu la dispoziţia publicului, adăugind că însuşi Lysias, intendentul palatului, îi arătase multă bunăvoinţă când îi explicase intenţiile.

Bătrânul Prefect pufni ironic şi spuse tărăgănat:

— Interesul dumitale personal pentru literatură poate fi real, dar nimeni nu mi-a vorbit vreodată despre faptul că oamenii din ţara dumitale ar manifesta o preocupare pentru cultură. Spui că aceste papirusuri pe care le-ai văzut sunt renumite pentru că i-au aparţinut lui Aristotel, dar mă întreb câţi arabi cunosc cine a fost Aristotel, ca să nu mai vorbim de scrierile lui ? Pariez că însuşi regele Zendi nu ştie suficientă greacă pentru a purta o discuţie cu guvernatorul oraşului Petra.

— Cred că pentru atâta lucru ştie, domnule, răspunse Voldi încruntându-se.

Sergius chicoti puţin, dar imediat luă un aer grav şi reluă interogatoriul.

— Ei, şi acum, tinere prieten, toată lumea ştie că Arabia îi poartă pică tetrarhului Antipa - de altfel foarte motivat, dacă-mi pot permite să spun astfel. Dar cum se face că dumneata te împaci cu felul ruşinos în care s-a purtat cu familia voastră regală Şi ai acceptat ospitalitatea palatului său? Eşti sigur că n-ai avut intenţia-să iscodeşti locul pentru a pregăti o vizită ulterioară? Spune-mi, te rog, încotro te îndrepţi după ce vei părăsi Cezareea?

— Mă duc acasă, domnule, minţi Voldi.

— Foarte bine atunci, mormăi Prefectul. Ai grijă să nu intervină ceva în planurile dumitale. Ai toată libertatea în oraş. Dacă te hotărăşti să te întorci la Tiberia, mă tem că greşeşti, îşi împinse scaunul şi se ridică. Apoi se întoarse spre căpitanul gărzii şi-i spuse morocănos:... Ştii ce ai de făcut, Malus. Când acest tânăr ne va părăsi, el va trebui să se întoarcă direct acasă, în ţara lui.

După această întâmplare, Voldi nu a mai avut impresia că este spionat; din contră: pretutindeni pe unde-l purtau paşii, era salutat cu respect de Poliţia Municipală. îi zâmbeau amabil şi îşi ridicau lăncile la coif când se plimba de-a lungul docurilor. Ori de câte ori îl antrena pe Darik, şi aceasta se întâmpla aproape zilnic, el dădea invariabil peste câte o patrulă călare.

Într-o dimineaţă mohorâtă, pe când cutreiera prin imensul Domus Agrippa, el se trezi faţă în faţă cu un roman cu înfăţişare foarte plăcută şi îngrijită, cam de vârsta lui, care i se adresă pe neaşteptate:

— Tu eşti arabul, nu-i aşa?

— Ei bine, spuse Voldi luat prin surprindere, poate nu sunt eu *arabul,* dar sunt arab.

— Numele meu este Felix, spuse tânărul roman.

— Ah! răspunse Voldi, degajat. Ce pot face pentru tine? Vreau să spun că oricum nu prea aveam ce face şi aş fi bucuros să-ţi fiu de folos.

— Tatăl meu mi-a vorbit despre tine. Mi-a spus că eşti străin prin părţile astea şi că eu te-aş putea însoţi. Tatăl meu este Prefectul.

— Mă bucur pentru tine, Felix, spuse Voldi, încruntându-se. Aici mă simt însingurat şi nu prea am astâmpăr, deşi trebuie să recunosc că tatăl tău mi-a acordat toată atenţia, aşa încât nu pot face nici un pas fără să dau de o gardă.

— Nu te necăji pentru atâta lucru, răspunse îndată Felix, crezând că este rândul lui să fie ironic. Străini importanţi vin mai mereu prin Cezareea pentru că au ce vedea, dar cum eu nu fac parte din gărzi, nu-mi pasă pe unde umbli şi ce vrei să faci... M-am gândit doar că, poate, ţi-ar plăcea să călărim împreună, aşa, ca să-ţi omori timpul.

— Cu plăcere! răspunse Voldi prompt, înseninându-se brusc faţă de această perspectivă. Poate că ar trebui să-ţi spun că n-am intenţia să părăsesc oraşul pe nici una din căile dinspre miazănoapte.

Felix dădu din cap în semn că era la curent cu toate acestea.

— Eşti bănuit că arzi de nerăbdare să-l cunoşti pe tetrarhul Galileii, iar tatăl meu se tot întreabă de ce - ca şi mine de altfel. Sunt sigur că nu ţi-ar plăcea... Felix continuă ironica sa pledoarie, făcând adesea cu ochiul arabului, dar Voldi nu dădea semne că ar înţelege semnificaţia mimicii sale. Prietenosul fiu al Prefectului nu făcea poate parte din poliţie, dar acum nu era momentul să rişte o mărturisire.

— Poate că nu, răspunse Voldi indiferent. în viaţă nu poate să-ţi placă chiar toată lumea.

Felix zâmbi, observând evidenta eschivă a arabului.

— Ai câştigat! spuse el. Hai s-o luăm din loc şi să călărim. Avem puţin de mers. îţi promit să nu te mai cicălesc în legătură cu Antipa... Iar când îl vei întâlni, îi poţi tăia beregata cu binecuvântarea mea.

Casa Prefectului se afla doar la mică depărtare. Cu Darik de căpăstru, ei se îndreptară spre grajdurile spaţioase ale lui Sergius şi un îngrijitor le ieşi în întâmpinare cu o splendidă iapă murgă. Felix îşi plimbă degetele pe sub chingile şeii. Lui Voldi îi plăcu gestul. în Arabia se ştia că romanilor nu le pasă de confortul cailor lor, dar se vede că Felix era altfel.

— Cred că ai observat că iapa este arabă, spuse el.

— Da, răspunse Voldi, îi cunosc originea. Probabil că aţi cumpărat-o din Damasc.

— Tatăl meu a adus-o. încălecară şi ieşiră în afara oraşului, spre drumul mare. Mi s-a spus că voi, arabii, obişnuiaţi să aduceţi caii la târgul din Ierusalim, într-o anumită zi, dar că acum acest lucru nu se mai întâmplă.

— În cele din urmă a fost reluată participarea la licitaţia de cămile din Ierusalim, cu ocazia sărbătorii iudaice a Rusaliilor, explică Voldi. Caii noştri merg însă în Damasc.

— Şi de ce asta? întrebă Felix cu vădit interes.

— Poate pentru că pe evrei nu prea-i mai interesează caii, presupuse Voldi, iar sirienii plătesc un preţ mai bun.

Acum galopau uşor, străbătând drumul de coastă dinspre miazăzi.

— Povesteşte-mi, te rog despre această licitaţie de cămile.

— Eu n-am participat niciodată la o astfel de licitaţie, spuse Voldi, şi n-am fost niciodată la Ierusalim.

— Ce înseamnă povestea asta cu Rusaliile?

— N-am idee, recunoscu Voldi. Este o zi de sărbătoare a iudeilor, la cincizeci de zile după... după ceva. Am uitat ce anume!

Felix numără pe degete şi se gândi un moment că putea fi la cincizeci de zile după sărbătorile Pascale. Voldi dădu din cap fără interes şi spuse că poate aşa e. Plictisiţi de ritmul impus de călăreţi, caii dădeau semne de nerăbdare şi adoptară un ritm mai alert. După un timp de tăcere, Felix frână calul, apoi făcu următoarea observaţie:

— Eu ştiu despre acest târg anual pentru că tetrarhul se întoarce întotdeauna primăvara, special pentru această ocazie. Iernează la Roma şi revine o dată cu rândunelele, pe la idele din martie[5]*.

Se face multă vâlvă în legătură cu călătoria aceasta pompoasă a lui Antipa la Ierusalim. Ai zice că soseşte însăşi împăratul. Acolo are un simulacru de ambasadă, unde-şi ţine curtea timp de două săptămâni, serbează Paştele, apoi se grăbeşte să ajungă la Tiberia pe timpul verii... Dar cred că tu cunoşti toate astea.

Voldi nu manifesta însă nici un interes faţă de explicaţiile lui Felix şi schimbă discuţia brusc, remarcând că îngrijitorul de la Domus Agrippa se ocupase bine de Darik.

— Ia priveşte cum îi luceşte părul!

— Probabil că îl hrănesc cu ouă, spuse Felix. Strălucirea lui Darik te va costa scump... Până la înapoierea lui Antipa nu mai e mult. El vine cu corabia împăratului şi atunci vei avea ocazia să-1 vezi.

Voldi începu să dea semne de nervozitate.

— Îţi pierzi vremea de pomană cu mine, Felix, spuse Voldi tăios. Scopul meu în această ţară nu are mei o legătură cu Antipa. Tu presupui asta pentru că eu sunt arab şi aş putea avea intenţii rele în ce-1 priveşte pe tetrarh, dar eu sunt aici pentru cu totul altceva.

— Văd că nu vrei să-mi spui, interveni Felix îndată, cu reproş în glas. Poate te-aş putea ajuta.

— Poate că da, poate că nu, replică Voldi, vom vedea, dar până una alta, hai să nu mai vorbim despre Antipa. Eu n-am nici o treabă cu el.

Felix se bosumflă ca un copil.

— Nu ai să mă minţi, Voldi, nu-i aşa?

— Nu fi prost! îi aruncă Voldi iritat. Sigur că te-aş minţi dacă aş avea un motiv.

[5] *A cincisprezecea zi a lunilor martie, mai, iulie şi octombrie, şi a treisprezecea zi a celorlalte luni din calendarul roman (n. tr.).

— Bine, bine, îmi dau seama oricum că eşti sincer, spuse Felix şi zâmbi împăcat.

— Nu fi chiar atât de sigur, băiete, îl avertiză Voldi sec.

Felix ştia însă că folosise o tactică greşită pentru a-şi potoli curiozitatea. Arabul, de altfel destul de prietenos, nu avea de gând să lase pe cineva să-şi vâre nasul în treburile sale personale şi reţinerea lui încăpăţânată îl făcu pe fiul Prefectului să se simtă cu mulţi ani mai tânăr decât proaspăta sa cunoştinţă, cu gura ferecată, din munţii răsăriteni.

Prietenia lor se înfiripa treptat. Tânărul roman începuse cu un potop de întrebări, făcându-1 pe Voldi să bată într-o retragere încăpăţânată, iar acum îşi dădeau seama că le va fi greu să se acomodeze unul cu celălalt. Felix fu încurajat să vorbească despre sine, aşa că îi povesti lui Voldi că tatăl lui fusese numit la Prefectură cu cinci ani în urmă, după ce slujise o lungă perioadă cu grad de căpitan al gărzii pretoriene din Roma. El fusese lăsat să-şi termine stagiul la Academia Militară şi venise la Cezareea de-abia vara trecută. Nu se sfia să spună că urăşte oraşul şi că se plictiseşte de moarte. Tatăl îi promisese că s-ar putea întoarce la Roma „într-un an sau doi", dar că ar dori mai întâi să se familiarizeze cu condiţiile din Cezareea. El nu spunea de ce, dar Voldi bănuia. Imperiul pregătea subjugarea totală a Palestinei, iar Felix trebuia să joace şi el un rol, probabil.

Pentru a spune ceva, Voldi îşi exprimă părerea că viaţa în Cezareea trebuie să fie într-adevăr plicticoasă după traiul trepidant din capitala Imperiului.

— Simt că am să mor, Voldi! mărturisi Felix, după un timp. Poate că asta explică amestecul meu grosolan în treburile tale. Instinctul îmi spune însă că tu eşti încurcat într-un fel de aventură şi...

— Şi că ai vrea să iei şi tu parte, îl ajută Voldi.

După acest schimb de cuvinte părea că se înţeleg mai bine. Băgaseră armele în teacă... Felix venea zilnic la Domus Agrippa, în apartamentul lui Voldi, unde se simţea ca acasă.

în zilele faimoase făceau lungi cavalcade. Era o camaraderie neobişnuită, generată de însingurarea fiecăruia, de plictiseală şi de nevoia de divertisment. Felix dispreţuia făţiş aramaica şi o vorbea prost, aşa încât greaca lui Voldi, atâta câtă ştia,. îl fermecase pe loc.

— Într-o zi ai să vii la Roma şi am să-ţi arăt singurul oraş din toată lumea în care merită să trăieşti cu adevărat! Nu cunoşti pe nimeni acolo?

— Pe Nicator Mencius, răspunse Voldi, scrutându-1.

— Adevărat? E cel mai apropiat prieten al tatălui meu. Cum se face că-1 cunoşti?

Voldi îi povesti pe scurt împrejurările în care îl întâlnise şi se bucură să afle de această legătură dintre Procurator şi Prefect. Ar putea fi în avantajul său într-o zi, dacă s-ar întâmpla să dea de vreun bucluc.

Îndelungata şi apăsătoarea iarnă se sfârşi şi primăvara îi luă locul. Voldi ardea de nerăbdare să afle o cale de a ajunge s-o vadă pe Fara. Şi ea îl aştepta acum şi, dacă nu va apărea curând, fata ar putea trage concluzia că el a renunţat şi s-a întors în Arabia.

Într-o după-amiază însorită, în marele hol din Domus Agrippa circula zvonul că a fost zărită „Augusta". Toată lumea - desigur, în primul rând cei direct interesaţi - o luă spre docuri să urmărească sosirea elegantei corăbii imperiale. Punctul de atracţie era fără îndoială debarcarea tetrarhului, împreună cu suita sa, şi pornirea spre Ierusalim cu surle şi trâmbiţe.

Voldi presimţea că acesta era un spectacol care merita să fie văzut. Când el se alătură alaiului pe chei, „Augusta" ancorase deja lângă docuri şi importantele personaje tocmai părăseau vasul. Tetrarhul era împresurat de un grup neobişnuit de mare de călători, care, după şuşotelile mulţimii, veniseră de la Roma ca să-şi petreacă vara.

Felix nu mai apăruse azi la Domus Agrippa. Voldi îl zări prin mulţime doar când era la câţiva paşi de el, dar se prefăcu

că nu-1 recunoaşte. Trecând pe lângă el, gata să-1 atingă cu cotul, Felix îi şopti în grabă: „N-ai ce căuta aici, mai bine pleacă!"

Tonul categoric îl supără pe Voldi, nu-i plăcea să fie alungat ca un câine. Rămase deci pe loc. Romanilor le place să-i dirijeze pe toţi cei din jur. Şi Felix învăţa să cucurigească cocoşul!

Deşi încă iritat de purtarea neaşteptată a lui Felix, se simţea fascinat de strălucita privelişte de; pe chei, aşa încât îşi îndreptă toată atenţia într-acolo. Circul tetrarhului înainta, iar mulţimea începuse să se împrăştie. Purtat de şuvoiul gloatei, Voldi se trezi deodată flancat de ambele părţi de doi indivizi din garda pretoriană. Cel mai în vârstă se aplecă spre el şi îi spuse încet: „Vă rog duceţi-vă imediat în camera voastră de la Domus Agrippa şi rămâneţi acolo până ce Prefectul vă va permite să ieşiţi".

— Pot să ştiu şi eu ce am făcut? întrebă Voldi, luat prin surprindere.

— Nimic, domnule, răspunse garda, dar Prefectul doreşte să vă ţină sub observaţie până ce tetrarhul părăseşte oraşul.

Voldi ridică din umeri încruntându-se, dar făcu ceea ce i se ceruse. Era îmbufnat ca un copil căruia i se aplicase o corecţie nemeritată, dar care trebuia să asculte dacă ţinea la pielea lui. Mergea pe stradă poticnindu-se, îmbrâncit din toate părţile, cu gărzile imediat în urma lui, dar totuşi la o distanţă respectuoasă. Trebuia să recunoască totuşi că tratamentul pe care i-1 aplicase Sergius nu fusese foarte aspru. Fusese un nesăbuit să vină aici şi îşi reproşa imprudenţa. Iuţind pasul, ajunse îndată la „Agrippa" şi intră direct în apartamentul său. După câteva minute apăru un slujitor carte îi luă comanda pentru masă.

— Înţeleg că veţi lua masa în cameră, domnule, este adevărat[9]... Voldi încuviinţă. Urmară apoi trei zile de „încarcerare" impusă la fel de politicos şi în condiţii luxoase, timp în care Felix nu apăru deloc. Pentru moment nu-i era clar dacă i se ordonase şi lui să stea departe de el sau dacă îi era lehamite de impertinenţa noului său

prieten. În dimineaţa celei de-a patra zile, acelaşi slujitor care-i servise mesele intră aducându-i micul dejun. în timp ce punea tava pe masă, îi spuse pe acelaşi ton insinuant:

— Înţeleg, domnule, că veţi servi prânzul jos, în restaurant.

— Da, spuse Voldi, ca şi când era la curent cu noile dispoziţii. Nu-şi terminase încă gustarea când Felix îşi făcu apariţia în pragul uşii. Dădu posomorât din cap, apoi se aruncă într-un fotoliu.

— E sigur că te-ai jucat cu focul ducându-te acolo, la docuri, mormăi el. Acum orice mişcare a ta va fi urmărită pas cu pas şi Prefectului nu i-ar mai plăcea să mă vadă în compania ta. în ce mă priveşte, asta e partea cea mai rea.

Voldi se îmbujoră uşor la această dojană şi era pe punctul să riposteze mânios; dar, conştient că nu are dreptate, îşi înăbuşi indignarea şi răspunse:

— A fost vina mea, Felix. Pentru protecţia ta, poate ar fi chiar mai bine să nu mă mai bagi în seamă, cel puţin până ce tatăl tău va uita incidentul.

— Tatăl meu nu uită niciodată nimic, replică Felix. Are o memorie de elefant... Acum plec şi dacă n-am să mă mai arăt câteva zile, ai să ştii de ce. Se ridică să plece, dar la uşă se întoarse şi spuse: Sper că de acum încolo vei fi mai discret, Voldi. Să ştii că-mi vei lipsi...

Voldi dădu din cap şi zâmbi în semn că a înţeles. După ce uşa se închise încet în urma lui, el cugetă amărât la nechibzuinţa lui care îl adusese în această situaţie penibilă. Tovărăşia tânărului Felix însemnase pentru el mai mult decât crezuse.

Frumoasele zile de primăvară erau interminabil de lungi şi goale. în fiecare dimineaţă, devreme, uneori la ivirea zorilor, îl încăleca pe Darik pentru o cavalcadă pe drumul de coastă dinspre miazăzi. La ora micului dejun, Voldi revenea la Domus Agrippa şi începea să studieze harta împrejurimilor. în disperarea lui de a găsi o cale ca să o înştiinţeze pe Fara despre soarta lui şi s-o asigure că se gândeşte mereu la ea, hotărâ să facă o incursiune rapidă în

Betsaida. Se sculă cu noaptea în cap şi, socotind că această călătorie îi va lua trei zile, îl obligă pe Darik să-1 ducă cu toată viteza. Fără îndoială că gărzile vor fi pe urmele lui, dar el se va întoarce înainte ca potera să dea de el. Cel puţin aşa spera!

Cu planul său îndrăzneţ bine pus la punct, încă înainte să se crape de ziuă, se strecură pe lângă garda de noapte adormită şi o luă la trap uşor, temându-se să nu atragă atenţia, până ce traversă cartierele mărginaşe din partea de miazăzi a oraşului, apoi îi impuse lui Darik un galop vioi şi ajunse astfel pe un drum neumblat care cotea la răsărit spre Antipatris, iar la miazănoapte se întretăia cu o veche potecă îndelung bătătorită de caravanele de asini. Ziua era dogoritoare, iar Darik nu era antrenat pentru o asemenea călătorie, dar nici Voldi nu căută să-1 cruţe. Cu cât ajungea mai departe, cu atât era mai bine. Răsuflă uşurat, constatând că nu fusese urmărit.

Noaptea târziu, ceru găzduire la un han care-i amintea de mizeria întâlnită la Meggido. După ce-şi ţesălă şi hrăni cu grijă calul extenuat, se prăvăli şi el, îmbrăcat, pe o saltea de paie.

Dimineaţa, pe când părăsea hanul, două patrule călare îl arestară şi îl conduseră înapoi în Cezareea pe drumul cel mai scurt. Aci l-au băgat în temniţă, unde avea să aştepte judecata sub învinuirea de a fi încălcat ordinele Prefectului. Nu i s-au pus cătuşe, iar locul de încarcerare nu era tocmai lipsit de confort. Hrana era proastă, dar comestibilă. În sfârşit, ferestrele solid zăbrelite erau prea înalte ca să vadă afară. Nu avea nimic de citit.

Când îl întrebă pe vânjosul său temnicer cât timp va dura până la judecată, acesta îi răspunse: „Te-ai pus rău cu Prefectul într-un moment nu tocmai bun; a plecat azi-dimineaţă la Roma cu „Augusta". Totuşi, adăugă el cu un oarecare umor, tu eşti încă tânăr şi, în afară de asta, s-ar putea să-ţi fie mai bine unde te afli acum decât unde ai putea fi mai târziu. Prefectul Sergius, băiete, nu e omul cu care să glumeşti. El a tăiat capete pentru lucruri încă şi mai neînsemnate decât ai făcut tu".

CAPITOLUL XV

Săptămâna Pascală anuală avea să înceapă a doua zi, dar Antipa, care aştepta întotdeauna cu plăcere jocurile, procesiunile şi ceremoniile care aveau loc cu acest prilej, era tulburat acum.

Oaspeţii lui romani din reşedinţa ambasadei, deja atât de plictisiți încât nu se sfiau s-o arate făţiş, socotiră că nu făcuseră o afacere tocmai bună când îi acceptaseră invitaţia.

Acum îşi dădea seama că făcuse o greşeală să-i invite în număr atât de mare. S-ar fi descurcat cu doi-trei, dar ignorând avertismentele Irodiadei, care nu agrea nici o femeie la petreceri, el invitase cincisprezece.

Veniseră Marc Varus cu soţia sa Aurelia şi fiica lor Faustina, divorţată recent de consulul Narro pentru că îşi petrecea prea mult timp cu prinţul Gaius; Paula şi Iulius Fronto, de curând rechemat de la Prefectura din Creta; senatorul Manius Cotta; Nerius şi Drusilla Hispo; guraliva Valena Flaccus, o prietenă a Salomeii; proconsulul Fabius Tiro, bârfitoarea lui nevastă Amelia şi tânără şi năbădăioasa lor fiică Flavia; Iunius Manilius, un legat în retragere şi vechi amic cu tetrarhul; Tullius Fadilla, un înstărit burlac între două vârste şi bătrâioara, dar încă ghiduşa Iulia Drusus, care-1 scotea din sărite pe Fadilla cu atenţiile ei exagerate. Bine băut cu ocazia unui festin, cu glasul dogit, Antipa îi invitase pe toţi comesenii să-1 însoţească acasă pe „Augusta"; acum plătea pentru că-1 luase gura pe dinainte.

De obicei, Antipa se bucura din plin să petreacă luna lui Nisan la Ierusalim. Graţie imenselor sume pe care le cheltuia cu întreţinerea ei, ambasada galileană era unul dintre cele mai frumoase edificii din oraş şi cu mult prea spaţioasă pentru nevoile sale. Tetrarhul ar fi fost recunoscător dacă i s-ar fi dat mai multă atenţie... şi lui, desigur. Era foarte avid de popularitate. Mersese până într-acolo încât acceptase ca patrulele ' de noapte, când ieşeau din rond, să se adune în uriaşa curte interioară şi să aprindă un foc pentru vreme rece ca să se încălzească. Ca o dovadă în plus a ospitalităţii sale, dăduse ordin să li se servească legionarilor un grătar la miezul nopţii. Cu toate aceste înlesniri, nu se putea spune că generozitatea îl servise vreodată cu ceva pe nebun. Soldaţii beneficiau de căldură noaptea, gărzile se bucurau de vinul tetrarhului, se hârjoneau cu slujnicele, dar ambasada rămânea ridicolă şi inutilă, chiar în opinia beneficiarilor ei. Dar „marele om" pretindea că nu ştie cum stă cu stima în opinia publică. În timpul acelei singure luni, în fiecare primăvară, el conducea ambasada ca şi cum ar fi avut într-adevăr vreo importanţă. Îi plăcuse întotdeauna şi se mândrea să facă pe judecătorul. Cazurile care îi erau supuse aveau rareori o oarecare însemnătate; iar când existau, partea care pierdea făcea totdeauna apel la Pilat care, dispreţuindu-1 pe Antipa şi aşa-zisul său tribunal, răsturna de obicei deciziile.

Nepăsător la penibilul acestei situaţii, tetrarhul făcea mare caz de litigiile mărunte care i se aducea la cunoştinţă; simple dispute de graniţă între samariteni şi galileeni, ca de pildă răspunderea comună pentru repararea unui pod de lemn pe un drum aproape nefolosit pentru transportul bunurilor pe măgari, al cărui cost se ridica la doar câţiva şekeli, le soluţiona cu o ridicolă ostentaţie. într-adevăr, samaritenii şi galileenii se adresau legii şi pentru mult mai puţin. Se urau între ei de mai bine de cinci secole şi aşteptau cu plăcere ocaziile pentru a-şi arunca cele mai inventive insulte în atmosfera sobră a

judecăţii, chiar dacă o hotărâre favorabilă costa mai mult decât valora.

În multele ierni petrecute la Roma, când era întrebat despre treburile oficiale ce-i revin în calitate de tetrarh al Galileii, Antipa recunoştea sincer că răspunderea sa executivă, când se afla la Tiberia, nu era împovărătoare. Desigur, se putea vorbi şi despre luna aceea pe care şi-o petrecea anual la ambasadă. Dar asta, lăsa el să se înţeleagă, era cu totul altă problemă. Când i se cereau amănunte, el închidea ochii şi dădea din mână ca şi când ar fi vrut să spună că lucrurile erau prea serioase ca să le discute. Permisese apoi, prosteşte, amplificarea legendei potrivit căreia judecăţile curţii sale din Ierusalim se soldau cu pedepse îngrozitoare pentru orice fel de criminali, rebeli sau trădători.

Romanii au asistat într-una din zile la o astfel de judecată şi s-au distrat copios, făcând să răsune de hohotele lor impozantul edificiu. Acum, stupidul secret ieşise la iveală. La ambasadă nu existase nici o vărsare de sânge. Curtea tetrarhului, apreciau ei pe bună dreptate, oferea un spectacol penibil.

Iată însă că acum, timp de trei săptămâni, Antipa îi avea pe cap pe aceşti oameni nesuferiţi pe care îi ura. La Ierusalim nu era nimic care să-i atragă. Mulţi dintre ei vizitaseră Grecia şi toţi fuseseră în Egipt. Cât despre splendorile arhitecturale şi venerabilele antichităţi, oraşul sfânt nu avea mai nimic de oferit acelora dintre ei care văzuseră Acropolele sau ruinele de la Karnak.

Tetrarhul nu mai avea nici o inspiraţie, nu mai găsea nimic pentru a-şi distra oaspeţii blazaţi. Spre a le alunga plictiseala, a lansat invitaţia la un dineu pe „Insulă", dar şi acesta eşuase lamentabil. Pontius şi Calpurnia Pilat i-au spus pe şleau că şederea lor aici nu era decât o îndatorire oficială şi nicidecum o plăcere. Atmosfera era şi aşa încărcată de animozitatea ce mocnea de mult timp între Pilat şi Fronto. Pe de altă parte, relaţiile dintre Calpurnia şi Irodiada încetaseră şi cele două

se evitau în văzul tuturor. Procuratorul, destul de morocănos chiar în cele mai bune momente ale sale, nu făcea nici un efort să amelioreze situaţia. Cel mai mare interes pe care 1-a manifestat faţă de vreunul dintre invitaţi a fost acela când, după ce a privit îndelung şi grav în ochii prelungi ai lui Fadilla, a murmurat: „Tuillius, pe zi ce trece devii tot mai pântecos, probabil de prea multă băutură. Într-o bună zi o să te lovească apoplexia"

Şi iată că Zilele Pascale se apropiau şi era puţin probabil ca aceşti păgâni să le acorde vreo atenţie. Vădit lucru, cea mai prudentă măsură era acum să-i îndepărteze pe toţi din Ierusalim, înainte să-l facă de râs cu comentariile lor impertinente cu privire la vechile ritualuri care - în opinia tuturor iudeilor - nu erau de luat în derâdere. Drept este că plecarea lui într-un asemenea moment ar fi dovedit o indiferenţă de neiertat, dar ce-l costa să rişte? Mai întâi încercă să-i împărtăşească ideea Irodiadei, care o aprobă cu comentarii nu prea convingătoare: „Ai putea s-o faci foarte bine, n-ai nimic de pierdut". De obicei, la sfârşitul Săptămânii Pascale, familia tetrarhului şi suita sa erau însoţiţi înapoi la Tiberia de legiunea din Capernaum. Ar fi fost un act necugetat să rişte o călătorie' fără nici o protecţie, prin munţii Samariei, înţesaţi de bandiţi. Săptămâna festivă din Ierusalim fiind prin natura sa o perioadă de vacanţă pentru legiunile lui Iulian, era greu de presupus că legatul va aproba ca oamenii lui să părăsească oraşul chiar în ajunul sărbătorii, deşi Procuratorul Pilat permisese retragerea numai pentru a-i face pe plac tetrarhului.

În orice caz, merita să încerce. Antipa îi expuse situaţia lui Iulian care, aşa cum era de aşteptat, îl refuză din capul locului. în disperare de cauză, tetrarhul insistă pe lângă legat, spunându-i că dacă-i va pune la dispoziţie o companie, el va plăti fiecărui legionar treizeci de drahme pe zi. Asta era o momeală tentantă. Ca urmare, Iulian spusese că se va mai gândi. După-amiază însă, el raportă că o companie de o sută de legionari, sub comanda

unui centurion de încredere, va fi la dispoziţia tetrarhului în dimineaţa următoare, devreme. Cu un sentiment de profundă uşurare, Antipa îşi văzu lunga caravană ieşind prin Poarta Damascului. Acum, nemulţumiţii lui oaspeţi nu mai aveau să simtă plictiseala apăsătoare a ambasadei şi se vor putea distra după pofta inimii lor. Vor putea călări, se vor putea scălda în splendida sa piscină, vor sta cu burta la soare în grădină, luându-i astfel de pe umeri răspunderea de a le procura noi distracţii.

Dar la numai câteva zile de la sosire, deveni cât se poate de clar că romanii erau tot atât de apatici şi nemulţumiţi precum fuseseră la Ierusalim. în grajdurile de marmură ale tetrarhului se aflau cele mai frumoase exemplare cabaline, dar vizitatorii remarcau plictisiţi că o partidă de călărie, indiferent unde, nu prezintă nici un interes. Femeile întrebau de ce nu se puteau face plimbări pe minunatul lac, la lumina lunii, cu dans, muzică... Ciudat cum de nu-i dăduse prin minte tetrarhului aşa ceva. Ei bine, acum oricum era prea târziu.

La finele lui Nisan, fiecare era certat cu fiecare. Salomeea avusese o dispută cu Valeria, care, pentru a o pedepsi, îşi îndreptase atenţia asupra tinerei Tiro, producând o ruptură ireparabilă între Salomeea şi Flavia. Astfel stând lucrurile, spre a-şi apăra copila, Amelia remarcă - în prezenţa mai multor trândavi aflaţi în jurul faimoasei piscine - că Salomeea nu este o companie potrivită pentru o fată tânără; şi, cu toate că acest comentariu nu a şocat pe nimeni, nici nu a contribuit la îmbunătăţirea atmosferei, care era deja furtunoasă.

Antipa se retrăsese şi se prefăcea că se ocupă cu plantarea unei noi viţe de vie, dispreţuindu-i profund pe toţi deopotrivă.

Ignorată pe moment, Salomeea căuta consolare în compania tatălui ei vitreg; cei doi îşi manifestau atât de evident afecţiunea reciprocă încât toţi bârfeau pe socoteala lor, iar Irodiadei îi venea uneori să-i sugrume pe amândoi. Pe de altă parte, nefericita femeie se simţea atât de neglijată încât se apucă

să-l viziteze pe pustnicul Ioan, copleşindu-l cu flori, fructe şi linguşeli. Dar când observă că neînduplecatul profet era prea cufundat în meditaţie pentru a-i aprecia farmecele, Irodiada renunţă şi la ultima sa fărâmă de falsă decenţă, aducându-l pe nefericitul ascet într-o stare de furie oarbă când încercă să-l mângâie. Spumegând de mânie, îl plesni peste gură şi trânti uşa celulei în urma ei, urlând că va sta acolo şi va putrezi cât îi va plăcea ei. Străbătând noua plantaţie de vie, Irodiada îşi jelea nefericirea cu lacrimi amare şi murmura abătută că lucrurile s-au întors cu susul în jos, dacă un pârlit, un neisprăvit, venit de aiurea, îndrăznise să-i arunce în faţă că e o târfa de rând. Faptul că acuzaţia era întemeiată nu-i domolea mânia. Va avea ea grijă să fie pedepsit pe măsură.

Între timp, Irodiada se apropiase de Antipa, care privea mulţumit construirea unui spalier în colţul îndepărtat al viei; femeia constată că se liniştise şi că era chiar dispusă să fie prietenoasă. Soţul ei dădea din cap, zâmbea şi se întreba ce-o fi în capul ei.

— Dragul meu, trebuie să facem ceva pentru aceşti oameni nefericiţi ai tăi.

— Ştiu! spuse el, încuviinţând din cap. Pe zi ce trece e mai rău. Apoi se lumină deodată, ca şi când î-ar fi venit ideea salvatoare. Ce-ai zice de o petrecere? Ceva distractiv. Vom invita câţiva cetăţeni de vază ca să se cunoască.

— Pe cine, de pildă?

— Ei bine, ar fi Iair şi drăgălaşa lui soţie Adiel. Legatul Iulian, desigur; poate Iosif din Arimateea, împreună cu sora lui, Tamar; bătrânul David, saducheul - un om învăţat, care a călătorit pretutindeni. Cred că eminentul său prieten Nicodemus Ben-Gorion, care s-a retras la Cana, ar fi bucuros să vină.

— Nu mi se pare prea vesel cu aceşti oameni, murmură Irodiada.

— Ne vom ocupa noi de asta, o încurajă Antipa.

O oră mai târziu, el trimitea mesageri cu oferte irezistibile

- sub formă de onorarii grase - câtorva comedianţi profesionişti renumiţi, unui vestit magician din Cezareea, unei trupe de cântăreţi de harpă din Ierihon, unei familii vestite de acrobaţi din Damasc şi unei fete paralitice din Cana, remarcabilă pentru vocea sa. Data stabilită era douăzeci şi doi din Iyar, ziua de naştere a tetrarhului, care cădea peste trei săptămâni.

Gazda era atât de entuziasmată de propriul proiect încât până şi romanii începură să manifeste un oarecare interes. Fadilla spunea că i-ar plăcea să discute cu bătrânul saducheu David. Iulia Drusus, o romantică incorigibilă, în ciuda repetatelor refuzuri şi eschivări, îi aţinu într-o zi calea Irodiadei, încolţind-o cu întrebări asupra tânărului bogat, Iosif din Arimateea. La care gazda ei răspunse cu o candidă seninătate: „Iulia, am cunoscut multe proaste pe lumea asta, dar tu le întreci pe toate".

Solii reveniră aducând ştirea că toţi artiştii vor veni, cu excepţia fetei din Cana, care nu se simţea în stare să întreprindă o asemenea călătorie.

Răspunsurile invitaţilor erau însă mai puţin satisfăcătoare: Iosif din Arimateea şi sora lui Tamar îşi exprimau părerea de rău (cel puţin aşa spuneau) că nu pot veni. Remarcabilul om Nicodemus Ben-Gorion suferea de reumatism şi era în imposibilitate să călătorească. Legatul Iulian, aşa cum era de aşteptat, trimisese vorbă că ar fi onorat, deşi Antipa ştia că minte şi că dacă vreodată s-ar afla într-o încurcătură serioasă, Iulian n-ar mişca un deget pentru ei. Iair şi Adiel acceptau cu plăcere, ca şi David saducheul, deşi vârstnica lui soră Deborah nu se simţea destul de bine ca să-1 însoţească. Antipa îi trimise atunci o surprinzătoare notă amabilă lui David, prin care îi mărturisea că deţine informaţii conform cărora în slujba casei Zadok se află o fată încântătoare, care ar fi primită cu căldură. Bătrânul legiuitor răspunse că nu există o asemenea persoană în slujba sa. Acest afront îl indispuse pe tetrarh, dar hotărâ să nu facă prea mult caz. Pe măsură ce ziua petrecerii se apropia, doar gândul la ea îl scotea din sărite.

Blestemaţii lui oaspeţi romani se vor plictisi de moarte cu asemenea distracţii serbede. Acrobaţi! Jongleri! Lăutari!

În tot acest timp, Voldi se frământă în temniţă, iar Antipa născocea inconştient o petrecere care avea să-i terfelească numele oriunde şi oricând va fi pronunţat. Pe de altă parte, toate Galileea se pusese în mişcare la vestea că Tâmplarul din Nazaret revenise o dată cu primăvara şi relua întâlnirile cu cei ce doreau să-1 asculte.

Nici una din provinciile Palestinei nu mai cunoscuse vreodată o asemenea efervescenţă pe drumurile sale. Puzderie de oameni exaltaţi, incomparabil mai mulţi decât îl urmaseră pe profetul şi făcătorul de minuni în vara trecută veneau acum de la mari depărtări, de dincolo de fruntariile Galileii de nord şi de Petra. Veniseră şi din Samaria, deşi samaritenii îi detestau pe galileeni şi doar afacerile urgente îi făceau să treacă hotarul.

Ei veneau pe jos, călare pe asini, în roabe, pe tărgi, cei mai prevăzători aducea cu ei corturi şi provizii, dar cei mai mulţi doar câte o pătură şi dormeau pe pământ, sub cerul liber, cumpărând, cerşind sau furând hrana. Negustorii ambulanţi, hrăpăreţi, crezând ca fac afacerea vieţii lor, îi jupuiau pe flămânzi vânzându-le la preţuri exorbitante pâine veche, peşte rânced şi dulciuri pe care bâzâiau muştele. Rapsozi itineranţi, străini cu înfăţişare bizară veniţi cu urşi îmblânziţi şi maimuţe jigărite îşi instalau şatrele pe lângă vizitatori, iar mulţimea sporea văzând cu ochii.

Pe fiecare potecă, pe fiecare cărare desprinsă din drumul principal care ducea spre Cana întâlneai populaţia locală şi alte grupuri de oameni veniţi de aiurea, toţi întrebându-se dacă vechea fântână din piaţa centrală mai există şi-i poate adăpa pe toţi. în ultimele sale apariţii, Iisus fusese bine primit de toţi aceşti oameni, dar acum situaţia era oarecum diferită. Ei erau încă prietenoşi faţă de el, dar ar fi vrut să-1 aibă numai pentru ei.

Uluitoarea veste se răspândise până departe cum că facătoru1 de minuni din Nazaret vindecă şi leproşii, ceva ce avu darul să sporească interesul încă şi mai mult. în sezonul trecut, Iisus vindecase orbi, surzi şi paralitici. Desigur, aceste infirmităţi erau deplorabile, dar nu molipsitoare; lepra era însă cu totul altceva. Leprosul nu era numai blestemat, ci şi primejdios pentru cei din preajma lui. Doar rostirea cuvântului şi semăna groază! Nimeni nu era scutit de ameninţarea bolii; până şi cei obişnuiţi să trăiască în curăţenie se cutremurau. Fără îndoială, boala nu era monopolul exclusiv al oamenilor care trăiau în mizerie; era de-ajuns să bei dintr-o cană care fusese atinsă de un lepros sau să calci pe un bandaj care-i aparţinuse.

Ce-i drept, existau o mulţime de legi pentru protecţia oamenilor. O dată ce unul contracta boala, indiferent de statutul său social, era renegat pe vecie şi constrâns să trăiască doar în preajma persoanelor atinse şi ele de groaznica maladie. Când un astfel de om întâlnea pe cineva în drumul său, el trebuia să se retragă în tufişuri şi să strige „necurat!" Era un fel de mort viu, pe care boala îl măcina bucată cu bucată.

Când lumea află că Iisus va vindeca leproşii, fireşte că mulţi pacienţi se arătară dornici să recurgă la puterea lui miraculoasă. Devenise un obicei ca acei veniţi foarte de departe să circule în grupuri de câte zece-douăsprezece persoane; iar atunci când o parte dintre ei solicitau o vindecare, se petrecea o învălmăşeală de nedescris. Când însă la marginea gloatei se auzea strigătul „necurat!", nimeni nu încerca să-i oprească. Legionarii aflaţi în preajmă pentru a menţine ordinea o luau la fugă din calea lor şi îndată se făcea drum liber. Oricât de crâncen se puteau certa mulţimile - alcătuite din tot felul de secte - în legătură cu orice, o deplină unanimitate se instala când era vorba să se facă loc unui grup de leproşi. Prima dată când s-a întâmplat un asemenea lucru, doar doi bărbaţi au stat liniştiţi aşteptând ca nefericitul grup să se apropie: Iisus şi Simon. Simon îşi proptise bărbia în pumnii încleştaţi,

ca pentru a-şi aduna curajul necesar dar stătea neclintit lângă Iisus. Când Stăpânul a pronunţat cuvintele de vindecare, Simon 1-a apucat de mână pe cel care părea conducătorul grupului. Iisus nu i-a spus nimic, dar i-a adresat un zâmbet de încuviinţare care-i umplu ochii de lacrimi Marelui Pescar. Andrei, Ioan, Iacob şi Tadeu, care se retrăseseră pentru a fi mai în siguranţă, îl înconjurau pe Simon, privindu-1 cu admiraţie. Acum nu mai exista nici o îndoială asupra celui îndreptăţit să stea aproape de stăpânul lor.

Mulţimea, acum liniştită, smerită, refăcu cercul, ascultând mesajul reluat de Iisus. Fără nici o aluzie la riscantul miracol pe care-1 înfăptuise, el continuă să vorbească despre siguranţa pe care o dă viaţa trăită în credinţă. Există, spunea el, două case dintre care îţi poţi alege una ca lăcaş spiritual. Una din aceste case a fost ridicată pe stânca credinţei; ploaia poate cădea în şuvoaie, furtuna poate să urle; dar casa va sta neclintită, pentru că a fost clădită pe stâncă... „Pe *o petros",* adăugă el pentru grecii care s-ar fi putut afla printre ascultători... Cealaltă casă a fost înălţată pe nisip; poate fi bună pe vreme frumoasă, dar nu rezistă pe furtună

În seara aceea, după ce oamenii au fost îndemnaţi să se întoarcă la căminele sau la treburile lor, Iisus şi micul său grup de prieteni au rămas după cină la adăpostul unui crâng, pe o coastă de deal izolată. Stăpânul şedea ceva mai departe de ceilalţi, pentru că era foarte obosit. Dar asculta vocile scăzute care comentau nemaipomenitele evenimente ale zilei.

Filip, totdeauna mândru de strămoşii săi greci şi de propria cunoaştere a acestei limbi, remarcă:

— Mă întreb de unde culege cuvintele greceşti. Le foloseşte adesea. Aţi observat cum a spus „petros" când a vorbit despre stâncă?

Nimeni nu făcu însă vreun comentariu. Toţi erau plictisiţi de greaca lui Filip. Apoi porniră să discute din nou despre Puterea nemaiîntâlnită a Stăpânului lor, făcând speculaţii în legătură cu modul în care dobândise asemenea daruri.

— Auzeam azi în mulţime, îşi aminti Andrei, un bătrân din Nain care spunea că el crede că Iisus este marele profet Elie, revenit pe pământ în carne şi oase.

— De ce Elie? întrebă cel mai nou membru al grupului, pe nume Iuda din Keriot.

— Poate pentru că Elie a vindecat odată un lepros, explică Andrei. Nu vă mai amintiţi? Scriptura spune că Elie 1-a vindecat pe Naaman, un mare om din Siria, pe care 1-a pus să se scalde în Iordan.

Alfeus zâmbi uşor la amintirea acestei vechi legende şi adăugă:

— Naaman s-a opus la început, fiind dispus să se scalde, dar nu în Iordan.

— Ai memorie bună, Alfeus, remarcă Iacob.

— Tatăl meu spunea adesea această poveste, interveni Alfeus. Poate pentru că o găsea hazlie.

— Tatăl meu, spuse Andrei în felul lui tărăgănat, credea că nimic din ceea ce este scris în Scriptură nu poate fi hazliu.

Aparent, nimeni nu era dispus să continue discuţia pe această temă şi trecu un lung moment până o reluară.

— Aproape toată lumea crede, spuse Ioan, că Iisus trebuie să fie unul din vechii profeţi reveniţi la viaţă.

În această fază a schimbului de cuvinte, purtat mai mult în şoaptă, de teamă să nu-1 deranjeze pe Stăpân care avea mare nevoie de odihnă, tresăriră deodată la auzul glasului său.

— Dar voi ce credeţi despre mine? Cine sunt eu?

Toţi îşi aţintiră privirea asupra lui Simon; dovada curajoasă a credinţei sale din această după-amiază îi conferise dreptul să fie purtătorul lor de cuvânt. După un răstimp de gândire, Marele Pescar se ridică în picioare şi declară solemn, cu vocea lui profundă şi mişcătoare:

— Stăpâne, eu cred că tu eşti Fiul Domnului!

O tăcere profundă se aşternu peste cei prezenţi.

— Simon, fiul lui Ionas, spuse Iisus, de acum numele tău va fi Petru! Tu eşti Petru şi pe această piatră îmi voi clădi împărăţia mea!

La încheierea celor şase zile pline de evenimente petrecute în Cana, când emoţia şi entuziasmul oamenilor în legătură cu cuvintele şi faptele Sale erau la apogeu, Iisus îşi uimi discipolii când îi anunţă că el va trebui să se întoarcă a doua zi la Capernaum. Nu a motivat în nici un fel această decizie neaşteptată, dar nici ei nu i-au cerut vreo explicaţie, deşi li se părea ciudat că renunţă acum la un prilej atât de bun de a-şi propovădui cuvântul.

A doua zi, la ivirea zorilor, micul grup se afla deja pe drum, lăsându-1 pe Marele Pescar în urmă, să spună mulţimii că Stăpânului i s-a cerut să se întoarcă la Capernaum, dar că va reveni peste câteva zile. Ei puteau să rămână sau să se întoarcă la casele lor. Vestea descurajantă a fost primită în diverse feluri. Cei care aduseseră cu ei bolnavi de departe hotărâră să aştepte. Mulţi vânători de curiozităţi, nemulţumiţi, făcură cale întoarsă. Sute de tineri şi unii vârstnici mai vioi, în mare parte bărbaţi, plecară fără să mai zăbovească spre Capernaum. Ceva spectaculos avea să se întâmple acolo şi nu doreau să scape cu nici un chip ocazia. Şi astfel, în tot cursul dimineţii, mulţimi tot mai mari de oameni se hotărâră să-1 urmeze. O lungă procesiune, înşirată de-a lungul drumului, se îndrepta spre miazănoapte şi apoi spre coasta de asfinţit a lacului Ghenizaret.

Istovit de graba mare cu care mergea, Petru îi ajunse din urmă în apropiere de Hammath. Spera că la vremea asta Iisus să fi mărturisit motivul acestei călătorii neprevăzute, dar se pare că nu o făcuse. El se afla în fruntea grupului. Părea profund îngândurat. Ceilalţi erau şi ei prea obosiţi ca să mai vorbească.

Cu cât înaintau - într-o tăcere ce părea de rău augur - cu atât Marele Pescar era mai îngrijorat de posibilele necazuri

din Capernaum. Fără îndoială că Stăpânul va vorbi, dar nu se ştie ce avea să spună. Existau deja duşmani care aşteptau o cât de mică ocazie ca să-l ponegrească. Preoţii mai tineri sau mai bătrâni erau aproape unanim împotriva lui; ţineau consfătuiri în legătură cu el; făcuseră apel la Sinedriu şi trimiseseră o deputăţie la tetrarh... Mai era rabinul Ben-Şolem! îşi va aminti el, cu o oarecare recunoştinţă, de munca iscusită pe care o făcuse Iisus în casa lui? Sigur că nu! N-ar face-o în nici un caz bătrânul fariseu, cârcotaş şi înfumurat...! Dar Iair? Lucrătorii de pe pământurile sale îşi lăsaseră adesea uneltele pentru a se alătura gloatei ori de câte ori Iisus vorbea prin apropiere. Fără îndoială că Iair s-ar bucura să-l vadă pe Iisus plecând din Capernaum, acum, probabil că era exasperat auzind că se întoarce. Dacă Iair ar vrea, l-ar putea reduce la tăcere.

La marginea de miazănoapte a Betsaidei, Stăpânul încetini mersul şi Petru ajunse în sfârşit alături de el.

— Am să mă opresc o clipă la casa Hannei, spuse el. Tu du-te mai departe cu ceilalţi. Ne întâlnim cu toţii la casa lui Andrei. Spunând aceasta, el se întoarse din drum şi o luă încep pe străduţa umbrită.

Lumea care-l urma şi care era acum foarte aproape în spatele micului grup, se opri descumpănită pe moment. Marele Pescar se întoarse şi le spuse oamenilor că Stăpânul era obosit şi hotărâse să se odihnească la casa unui prieten... şi că ei nu trebuie să-l urmeze. Explicaţia păru să-i mulţumească pe mulţi dintre ei, dar alţii se împrăştiară în dezordine, unii apucând-o în direcţia în care o luase Iisus. Reveniră însă puţin după aceea, derutaţi ca şi cum pierduseră urma vânatului. Parcă-l înghiţise pământul. Cei care nu plecaseră în urmărirea prăzii rămăseseră pe loc şi se întrebau: Ce se întâmplase cu Tâmplarul? încotro o luase? Dar nimeni nu putea spune... Şi nici nu s-a putut explica vreodată. În plină zi...! Se vedea bine în toate direcţiile! Totul era atât de straniu!

Andrei se încruntă şi se întoarse îngândurat spre bătrânul Bartolomeu. Acesta, sleit de marşul forţat, părea parcă şi mai descumpănit.

— Şi acum ce facem?

Bartolomeu clătină din cap, îşi umezi buzele uscate şi răspunse cu glas tremurat:

— Poate că el nu vrea să fie urmat.

Era adevărat, aşa cum aflase Petru, că Iisus se oprise să se odihnească şi să schimbe câteva cuvinte cu Hanna, pe care nu o mai văzuse din ziua însănătoşirii ei miraculoase; dar acesta nu era singurul motiv al vizitei lui. El dorea s-o vadă pe Ester. Şi spuse asta îndată după ce se interesă pe scurt despre sănătatea femeii.

Simţind că prezenţa ei nu era necesară sau dorită, Hanna se scuză şi-i lăsă pe cei doi singuri.

— Eram nerăbdătoare să vorbesc cu tine, Stăpâne, spuse Ester. Nu mai am nici un motiv să rămân aici. Ce trebuie să fac? Unde să mă duc? Acum nu mai am nici un cămin şi nici planuri de viitor.

El nu răspunse direct întrebărilor ei stăruitoare, ci începu să-i vorbească despre marile mase de oameni care-l urmează şi-l vor urma zi după zi de-a lungul verii. Este o gloată care-ţi stârneşte mila. Sunt printre ei atâţia bolnavi aduşi de la mari depărtări, pe arşiţă, într-o dezordine generală. Tinere mame disperate îşi poartă în braţe pruncii lor orbi sau schilozi, ajungând cu ei flămânzi, murdari şi istoviţi. Trebuie făcut ceva pentru ei... El se opri şi o privi îndelung, părând că o imploră.

— Vrei să spui că eu...?

—Da, Fara, răspunse el încet, aproape în şoaptă. Îţi propun o misiune şi... o patrie.

—O patrie?

— ...În împărăţia mea.

— Voi încerca, Stăpâne, să fac pentru ei tot ce-mi stă în

puteri, dar aş fi vrut să-mi ceri să fac ceva pentru tine. Îţi datorez atât de mult! răspunse Fara după o lungă ezitare.

— Copila mea, spuse Iisus cu blândeţe, tot ceea ce faci pentru ultimul dintre aceşti nevoiaşi, faci pentru mine.

În decurs de o oră, mase de oameni tot mai compacte luau drumul care ducea spre Capernaum. întreaga regiune se' pusese în mişcare. Oamenii se adunau de pe câmpuri, din vii, de pretutindeni, dublând mulţimea care ştia că se va petrece ceva important.

În dimineaţa următoare, devreme, Petru, Iacob şi Ioan apărură pe treptele largi din piatră din faţa sinagogii şi rămaseră acolo în aşteptare. Spaţioasa piaţă era pe jumătate plină cu oameni aflaţi într-o permanentă frământare. La vederea celor trei, lumea îi recunoscu îndată ca fiind cei ce-1 însoţeau pretutindeni pe Tâmplar şi începu să înainteze; alt puhoi de oameni, veniţi din străzile laterale şi dinspre ţărmul lacului, umplură zona pietruită a pieţei.

În momentul acela, rabinul Ben-Şolem deschise impunătoarea uşă a sinagogii, se opri în capul scării şi ordonă mulţimii cu glas aspru să se împrăştie. Dar nimeni nu se clinti. Din diferite direcţii se auziră râsete necuviincioase. Pălind şi tremurând de indignare, rabinul le strigă că nu au dreptul să stea acolo, că pângăresc un loc sfânt.

Murmure de protest se auziră din rândul mulţimii care fremăta de nerăbdare, iar câţiva turbulenţi ţipau cu mâna pâlnie la gură: „De când e piaţa asta un loc sfânt?"... Un bărbat cu faţa îmbujorată de băutură (probabil din Samaria, gândi Petru), îndrăzni să strige: „Mai bine te-ai duce la Barbă-Sură".

Ben-Şolem, neputincios, agitând în aer un pumn ameninţător, îşi adună poalele veşmântului şi se retrase îndată, însoţit de hohote de râs batjocoritoare.

Petru era mâhnit. Nu avea nici un motiv să-1 simpatizeze pe rabin, dar această injurie adusă unui om în vârstă şi profesiunii

sale sacre întrecea orice măsură. Ce păcat, gândea el, că Iisus nu e aici, să alunge elementele turbulente, pe mizerabilii veniţi din păgâna Samarie, pe neisprăviţii din Macedonia, precum şi pe sălbaticii jegoşi din Damasc. Mesajul Stăpânului s-ar irosi dinaintea acestor zurbagii! La ce bun să le vorbeşti unor asemenea oameni despre o împărăţie a iubirii, a bunei înţelegeri şi a păcii?

Acum, furiosul Ben-Şolem - pe bună dreptate, desigur - îşi va chema consilierii şi va cere să se facă ceva. Iair va fi obligat să aducă la cunoştinţa lui Iulian, comandantul Fortului. Şi Iisus va fi arestat, întemniţat, fără îndoială, şi biciuit... Ar fi trebuit să se mulţumească cu succesele de la Cana.

În acest moment, Stăpânul apăru pe treptele sinagogii şi începu să vorbească. Mulţimea înţelese îndată că el aflase despre grosolănia oamenilor şi deplângea cele întâmplate. El fusese ales, spunea el, să ofere lumii o cale de mântuire; şi aici erau cuprinşi toţi oamenii. într-o misiune atât de mare ca a sa, nu putea fi vorba despre costul sau pierderea acestei mântuiri. Misiunea sa, continuă el, era să semene sămânţa bunei înţelegeri între oameni, în speranţa unor eventuale roade de pace Multe din aceste seminţe se vor irosi. Unele vor cădea printre buruieni şi mărăciniş, unde nu vor putea creşte deloc, iar semănătorul nu se va putea opri pentru a privi în urmă, deplângând risipa. Alte seminţe vor cădea pe un teren pietros, unde nu va exista decât puţin pământ fertil care să le hrănească, şi tinerele plante se vor ofili şi vor muri. Dar semănătorul nu trebuie să se descurajeze, pentru că anumite seminţe purtătoare de viaţă vor creşte! Câteva din acestea vor găsi un adăpost primitor, într-un teren roditor!

Mulţimea asculta într-o tăcere desăvârşită. Acum nimeni nu mai crâcnea. Chiar şi cei mai îndărătnici ştiau ce înţelege Tâmplarul când adăugă, semnificativ: „Cine dintre voi are urechi de auzit, să audă!"

În mijlocul mulţimii se produse o bruscă agitaţie şi o persoană

de o anumită importanţă îşi croia drum în faţă. Petru, care se afla în apropierea lui Iisus, cu o treaptă mai jos decât el, îşi lungi gâtul ca să-1 poată recunoaşte pe bărbatul bine îmbrăcat care, hotărât, îşi arogase dreptul să ajungă până la el. Era Iair! Acesta înainta cu paşi mari, evident cu intenţia de a întrerupe adunarea. Pe faţa lui se citea neliniştea. Inima lui Petru zvâcnea puternic în piept. Acum avea să se dezlănţuie furtuna!

Iisus se opri şi aşteptă. Dacă se temea, nu dădea semne de îngrijorare. Mulţimea era liniştită, neclintită, iar unii se înălţau pe vârfuri pentru a vedea mai bine. Iair privi în ochii blânzi şi prietenoşi ai Tâmplarului şi se apropie atât de mult de el încât doar cei aflaţi în imediata lor apropiere puteau auzi ce-i spune.

— Stăpâne! Fetiţa mea este grav bolnavă! Ne temem că o pierdem. Te implorăm, ajută-ne!

Înainte ca Iisus să poată răspunde, Iosif, intendentul, care ajunse şi el acum cu sufletul la gură, murmură istovit la urechea stăpânului său:

— S-a dus, domnule!

Iair îşi plecă îndată capul pentru că izbucni în plâns şi se întoarse să plece, dar Iisus îl reţinu punându-i mâna pe braţ, îl privi drept în ochi şi îi spuse cu blândeţe:

— Vin cu tine, Iair.

— Este prea târziu, Stăpâne, spuse Iair cu glasul întretăiat. A murit!

— Vino! spuse Iisus. Hai să mergem!

Uluitoarea vindecare a fetiţei lui Iair însemnase un adevărat triumf pentru Iisus. Dar nimeni nu admira cu mai multă înflăcărare ca Petru acest miracol; el pusese la îndoială ideea Stăpânului de a se înapoia la Capernaum, unde, se temea el, puteau avea încurcături foarte serioase. Acum însă părea că acest loc, departe de a fi periculos, se dovedise cea mai sigură aşezare din Galileea pentru ca Iisus să-şi poată continua misiunea, fără să se teamă că i s-ar face un rău.

În privinţa lui Iair, recunoştinţa lui era fără margini. El spusese desluşit că e de partea lui Iisus şi părerea lui Iair atârna greu. Omul era cunoscut pentru înţelepciunea şi hotărârea lui nestrămutată de a face dreptate tuturor şi pentru tot ceea ce credea el că este spre binele comunităţii din Capernaum.

Ben-Şolem se pusese într-o situaţie penibilă când îl eliminase din consiliu - cel puţin pentru moment - pe motivul că se dovedise critic şi ostil. Pe lângă faptul că era furios pentru ruşinea păţită în faţa auditoriului lui Iisus, el se retrăsese de pe scena umilirii sale înainte de sosirea lui Iair în piaţă şi trimisese tuturor consilierilor sinagogii înştiinţări prin care-i convoca la o conferinţă de urgenţă. Cu excepţia lui Iair, toţi s-au grăbit să vină, aflând pe drum că Iisus înfăptuise un miracol uluitor în chiar casa consilierului şef.

Odată consilierii sinagogii reuniţi în frumoasa bibliotecă a lui Ben-Şolem, rabinul îi puse la curent cu straniile întâmplări. Bătrânul era atât de obişnuit ca voinţa lui să prevaleze în orice împrejurare, încât ceru ca Iisus să fie judecat pentru erezie şi tulburarea păcii. În absenţa purtătorului lor de cuvânt, stânjeniţi, consilierii nu scoaseră o vorbă.

Cuprinşi de un nou val de indignare pentru aparenta lor lipsă de interes în luarea unor măsuri drastice, rabinul demisionă cu efect imediat. Ştia el bine că astfel îi va determina pe aceşti tembeli şi nătângi să acţioneze; pentru că era de neconceput ca ei să permită ca un asemenea dezastru să se abată asupra sinagogii lor!

Spre consternarea sa, toţi amuţiră o vreme; apoi, fără comentarii, murmurară cu un aer nefericit că sunt de acord. Bătrânul rabin plânse neconsolat în timp ce ei se strecurară afară, Pe nesimţite, în vârful picioarelor. Timp de o oră, Ben-Şolem deplânse soarta, apoi îşi uscă lacrimile şi, încă sub imperiul mâniei, hotărâ să prezinte cazul unui tribunal superior. Chemă slugile şi se pregăti de drum spre Ierusalim.

Bătrânul Anna, retras de curând din calitatea sa de înalt Preot şi căruia

îi succedase ginerele său, Caiafa, era unul din cei mai apropiaţi prieteni ai lui Ben-Şolem. Pe timpuri fuseseră colegi de rabinat. Rămăseseră atât de legaţi, încât, cu ocazia Săptămânii Pascale anuale, Ben-Şolem era oaspetele eminentului său prieten, care, deşi se retrăsese, îşi ţinea încă degetele sale zbârcite pe pulsul Sinedriului, alcătuit din bărbaţi vârstnici, îndelung obişnuiţi să asculte când vorbea el.

Ben-Şolem putea conta pe faptul că Anna îi va primi cu înţelegere plângerile. Se vor duce împreună la Caiafa, îi vor relata întreaga poveste şi apoi vor vedea dacă un tânăr tâmplar neobrăzat din Nazaret are dreptul să submineze sinagoga din Capernaum şi să incite toată Galileea la batjocorirea credinţei părinţilor lor! Da, iar pe Iair îl va costa mai mult decât avuţia şi popularitatea sa, pentru că se dăduse de partea acestui şarlatan, pretejîndu-1 de mânia justificată a Sinedriului!

Petru nu ştia nimic despre abdicarea bătrânului rabin şi plecarea lui la Ierusalim, mânat de dorinţa de răzbunare, dar chiar dacă ar fi ştiut, nu se temea prea mult, pentru că poziţia lui Iisus era sigură. În caz de primejdie imediată, el va şti să-şi poarte de grijă.

După-amiază târziu, micul grup de discipoli aştepta la căsuţa lui Andrei întoarcerea lui Petru. încă puternic tulburat de emoţiile zilei, Marele Pescar sosi într-un târziu şi se prăvăli pe un scaun; ştergându-şi fruntea de sudoare cu dosul palmei, le spuse:

— Vă amintiţi că eu m-am împotrivit întoarcerii la Capernaum, dar el ştia ce face. Nu voi mai pune niciodată la îndoială înţelepciunea lui - în legătură cu orice! Iisus ştie cel mai bine ce e de făcut în orice situaţie!

— Era şi timpul să afli, remarcă sarcastic fratele său. Ei, şi acum spune-ne exact ce s-a întâmplat. Circulă multe zvonuri pe aici.

Petru începu cu începutul, din momentul în care Iisus îi făcuse semn să-1 urmeze, în timp ce Iair şi intendentul său îşi croiau drum prin mulţime. La marginea drumul aşteptau trei cămile înalte, aflate în grija conducătorilor lor.

— Vrei să spui că te-ai suit pe o cămilă? exclamă Ioan.

— Da, încuviinţă Petru, dar n-aş mai face-o a doua oară.

— Şi Stăpânul? interveni Filip. A călărit şi el o cămilă? Cum s-a descurcat?

— Foarte bine, cred, se încruntă Petru. De fapt, eu eram prea ocupat cu propria mea cămilă ca să observ. A fost o călătorie dură, dar am ajuns în sfârşit acolo... în faţa casei am auzit gălăgie şi plânsete. Câteva bocitoare de meserie care stăteau acolo de multe ore, aşteptând să fie angajate, erau îngrămădite pe verandă, cu feţele ascunse sub glugile lor negre; jeleau şi urlau a pustiu precum câinii. Iisus era vădit supărat de zgomotul pe care-1 făceau şi ordonă să fie îndepărtate.

— Ăsta-i unul din avantajele săracului, interveni Iacob. Când intră moartea în casa lui, nu are grija să angajeze bocitoare.

— Ne-am dus imediat în camera unde zăcea copila, continuă Petru. Iisus mergea în frunte, cu Iair şi soţia lui, Adiel, imediat în urma lui. Mi-au cerut să intru şi eu. Stăpânul s-a aşezat pe marginea patului şi a privit fix copila, îndelung. Faţa ei era cadaverică. După un timp, Stăpânul mi-a şoptit, ca şi cum se temea să nu o trezească: „Ce frumos doarme".

— Adică... ea nu era moartă!? exclamă Tadeu.

— Aici nu sunt sigur, spuse Petru. Toţi credeau că e moartă. Părea cu adevărat moartă, dar el spunea întruna că doarme.

— Poate că el credea că e un somn adânc de moarte, interveni Bartolomeu.

— Poate, murmură Petru vag. Orice ar fi crezut el, asta spunea. Adiel, la rândul ei, credea că lui Iisus i se pare doar că fetiţa doarme, pentru că ea a izbucnit în plâns, clătinând din cap - „Nu, Stăpâne! Comoara mea Şaron s-a dus!" După aceea, el s-a aplecat peste ea, a mângâiat-o uşor pe obraz şi i-a spus: "Hai, Şaron, trezeşte-te!"

Vocea Marelui Pescar tremura, apoi îşi drese zgomotos glasul şi continuă.

— Era atât de tulburător, spuse el răguşit şi sugrumat de

emoţie. Micuţa Şaron a deschis încet ochii; şi când Adiel s-a prăbuşit la marginea patului cu un strigăt de bucurie, copila i-a zâmbit somnoroasă şi i-a spus aproape în şoaptă: „Erau flori atât de frumoase pretutindeni, aşa cum ne povestea el..."

— Visase, probabil, gândi Andrei.

— Cine poate spune? comentă Petru îngândurat.

O vreme, se făcu linişte. Apoi Petru adăugă:

— Cât despre mine, eu cred că fetiţa era moartă!

Toţi rămăseseră transfiguraţi la auzul acestei întâmplări. Acum, când strania poveste se terminase, începură să se foiască.

— Şi acum ce vom face? întrebă Filip. Nu ţi-a spus Stăpânul ce are de gând?

— El îşi petrece noaptea în casa lui Iair, spuse Petru. Mâine se va odihni aici, pentru că este foarte istovit. În dimineaţa următoare ne vom întoarce la Cana, deşi va trebui să înnoptăm la Hammath.

— Dar de ce opreşte el la Hammath, întrebă Iacob, când îl aşteaptă atâta lume la Cana?

— Da, e drept, şi foarte mulţi îl vor urma fără îndoială din Capernaum, spuse Filip. El va fi nevoit să vorbească la Hammath şi asta va fi obositor.

— Bine, spuse Petru, fie precum spune el. Ne vom opri la Hammath.

— Cred că ar fi cazul să ne întoarcem la Betsaida, anunţă Andrei, ridicându-se. Trebuie s-o văd pe Hanna înainte să plecăm. *

— Nici eu n-aş avea nimic împotrivă să dorm la noapte într-un pat ca lumea, interveni Petru. Spune-i Hannei să mă aştepte la cină. Am să fiu acolo peste vreo două ore. I-am promis bătrânului Manusseh că voi sta de vorbă cu el. Manusseh vrea să închirieze una din corăbii - doar pentru vară, desigur.

— Nu însă pe „Abigail"! protestă Tadeu.

Marele Pescar îl bătu uşor pe umăr, dar nu-i răspunse. Grupul se destrăma acum. La uşă, Toma se opri şi spuse, fără să se adreseze cuiva anume:

— Nu înţeleg de ce Stăpânul vrea să plecăm din Capernaum acum, când Iair îl sprijină atât de hotărât, iar lumea este atât de dornică să rămână.

— Nu uita, îl mustră Petru, că noi nu am putut înţelege de ce el a vrut să plece din Cana pentru a veni la Capernaum.

— Asta a fost altceva, murmură Toma. El a simţit că aici era nevoie de el.

— Poate că acum simte că e nevoie de el în altă parte, remarcă Andrei, la care Iacob adăugă:

— Eu nu cred că lui îi pasă prea mult dacă noi înţelegem sau nu.

— Ai dreptate, Iacob, adăugă bătrânul Bartolomeu. El ne învaţă să credem în el şi trebuie să ne mulţumim cu asta.

— Dar... poate un om să aibă credinţă şi înţelegere în acelaşi timp? încercă să argumenteze Toma.

— Nu! răspunse Bartolomeu brusc. Tocmai de asta e credinţa, fiule. Aceasta este dată pentru momentele în care nu înţelegem.

— Adevărat! aprobă Petru. Când un om înţelege, nu are nevoie de credinţă.

— Mie nu-mi place să plutesc în întuneric, interveni Filip.

— Dacă un om are suficientă credinţă, răspunse Petru, el îşi poate găsi drumul şi prin întuneric: credinţa este făclia lui.

CAPITOLUL XVI

Era pentru prima oară după multe săptămâni când toţi cei patru mâncau împreună. Acum îşi luau gustarea de dimineaţă în tihnă. Locul lui Petru la masa pătrată era cu faţa spre uşa bucătăriei, Hanna şedea în partea opusă, iar Andrei în dreapta lui. Aşezată în faţa lui Andrei, Ester se afla într-un permanent dute-vino la bucătărie, pentru că insistase să se ocupe ea de servitul mesei.

La intervalele cuvenite, fata aducea compot de smochine, căni cu lapte pentru Hanna, Andrei şi pentru ea însăşi, un urcior cu suc de rodii pentru Petru, ouă fierte şi turte din fainã de grâu pentru toţi.

De câte ori Ester se ridica de la masă, Petru o urmărea cu o atât de sinceră admiraţie, încât Hanna, de obicei atentă la chestiuni de amănunt era uimită şi amuzată totodată. Se întreba dacă Andrei observase şi aruncă o privire pe furiş în direcţia lui, însă îndărătnicul burlac nu-şi ridica ochii din farfurie. Ea nu cunoscuse niciodată pe cineva atât de indiferent faţă de ceea ce se petrecea chiar sub nasul lui.

Ester, aparent neobservând interesul neobişnuit al lui Petru la adresa ei, purta o rochie albă din pânză de casă care îi aparţinuse soţiei lui. Dar expresia lui fascinată în timp ce studia nestingherit mişcările mlădioase ale fete nu părea că exprimă amintirea dureroasă a pierderii fiinţei dragi. Aceeaşi rochie care atârna fără noimă pe trupul firav şi suferind, măcinat de boală al lui Abigail

se potrivea atât de bine cu făptură Esterei, încât Petru se minuna de frumuseţea ei nebănuită. Fata era de-a dreptul superbă! Era ca şi când o vedea pentru prima oară.

El nu încercase niciodată să o cunoască mai bine. Relaţia lor începuse prost. Îl călcase pe nervi chiar din prima zi când se urcase pe corabia lui în chip de „Iosif, un băiat de cămile lihnit de foame, jerpelit şi murdar, dar care, după un timp, se transformase în „Ester", o tânără femeie misterioasă, ce părea să-şi schimbe identitatea de la o oră la alta.

Marele Pescar nu mai ştia ce să creadă despre ea şi se lăsă păgubaş. În zilele acelea îl frământau destule alte probleme. El renunţase la prietenia lui Ionică, îl luase în derâdere pe Tâmplarul Nazarinean, ca în final să devină sclavul puterii de necontestat a acestui om straniu. Categoric, lumea şi ordinea firească a lucrurilor se întorseseră cu susul în jos. Nu era de mirare că nu avea timp şi nici nu-i era gândul la această Ester.

Dacă Hanna, care rămânea singură toată ziua şi simţea nevoia unei tovărăşii, dorea să-şi reverse sentimentele ei materne asupra acestei străine enigmatice, Petru nu avea nici o obiecţie, dar nici nu se străduise să-şi ascundă antipatia pentru această nouă membră a gospodăriei sale. Oricum, rămăsese încă un secret cine era fata, de unde venea şi ce avea de gând să facă de acum încolo. Hanna se arătase mulţumită când misteriosul vagabond fusese găzduit aici; în definitiv, era casa ei. Poate că fata o ajuta să se refacă după pierderea lui Abigail. Mai mult, Petru era obligat să admită că Ester îşi merita din plin găzduirea şi că prezenţa ei în casă nu îl incomodase niciodată, în nici un fel. Însă rareori avea ceva să-i spună, în afară de mormăieli formale la micul dejun; dar nici ea nu făcea nici efort pentru a ameliora relaţia dintre ei.

Această atitudine rece reciprocă se modificase totuşi considerabil după însănătoşirea miraculoasă a Hannei. Ester preluase conducerea gospodăriei, devenind astfel un membru necesar şi folositor familiei. Era de asemenea evident că Stăpânul

manifesta un interes aparte pentru ea. Dacă Ester avea un secret, el îl cunoaşte fără îndoială şi, în ciuda acestui fapt sau poate tocmai de aceea, el o invitase drept unica martoră a vindecării Hannei. Ce se întâmplase exact cu ocazia aceea, nu avea să afle niciodată, dar întâmplarea operase incontestabil o profundă schimbare în atitudinea fetei. Noua ei comportare era greu de definit. Era ca şi când ar fi fost eliberată dintr-o temniţă.

Marele Pescar se văzu în situaţia de a o privi într-o lumină nouă pe această fată care devenea tot mai interesantă, mergând până acolo încât începuse a-i arăta o prietenie stângace: acum se simţea stânjenit când ea răspundea indiferentă la încercările lui de a fi amabil.

În dimineaţa aceasta, ori de câte ori se aşeza lângă el, Petru se întorcea către ea cu un zâmbet blând la care ea nu răspundea nicicum: nici surprinsă, nici recunoscătoare. De pildă, în timp ce Ester îi lua din faţă castronelul în care îi servise smochinele, el făcu observaţia că acestea erau foarte bine pregătite, la care ea răspundea degajat că Hanna le pregătise. Câteva minute mai târziu, el spunea că ouăle erau fierte exact după gustul lui, dar Ester îi făcea un semn Hannei, invitând-o parcă să culeagă ea cuvenitele aprecieri.

După ce termină gustarea şi îşi împături şerveţelul, el avu îndrăzneala să-i spună că îi crescuse părul foarte iute, aşa că de acum încolo nu va mai putea trece drept băiat, observaţie pe care o însoţi cu o chicoteală ştrengărească - un mai vechi obicei al lui Simon. La această impertinenţă, el mai adăugă că nu i-ar strica deloc dacă şi-ar lăsa şi câţiva cârlionţi pe frunte. Fata îi zâmbi dojenitor, ca unui băieţel care vorbeşte - prea mult, apoi se întoarse spre Hanna, scuzându-se că ar dori să meargă în grădină să culeagă câţiva crini, Hanna o însoţi până la bucătărie.

Petru îşi freca bărbia, total descumpănit.

— Ce o face pe fata asta să se creadă superioară nouă? i se adresă el îmbufnat fratelui său.

— Poate că este, răspunse Andrei, îngândurat.

— Mi-e teamă ca am tratat-o ca pe un câine, recunoscu Petru, spre surpriza amândurora, deoarece Marele Pescar nu prea obişnuia să se scuze.

Andrei mai rămase un timp pe gânduri, iar Petru, aşteptând ceva mai reconfortant decât tăcerea fratelui său, adăugă:

— Doar n-o să stea o veşnicie-supărată pe mine!

— Dacă speri să vină la tine dând din coadă şi să-ţi lingă mâinile, atunci va trebui să aştepţi mult şi bine.

— Aş vrea să mă împac cu ea înainte de a pleca, murmură Petru, mai mult pentru sine. Vom lipsi toată vara şi s-ar putea să n-o mai găsim la întoarcere. Nu se ştie ce are de gând. S-ar putea să n-o mai văd niciodată.

— Ah, n-avea grijă, o s-o vezi în fiecare zi, Simon. Andrei nu-i spusese încă pe noul său nume. Ester va veni cu noi.

— Ce[9] se răsti Petru. Cu noi? Imposibil! Cine ţi-a spus asta?

— Hanna. Ester va avea grijă de copiii bolnavi şi de mamele lor.

— Dar - izbucni din nou Petru - nu putem permite aşa ceva! Această fată... ei bine, nu mai e chiar o fată, Andrei. E o femeie atrăgătoare... poate prea atrăgătoare ca să fie expusă la tot felul de jigniri şi grosolănii! în gloata asta sunt oameni foarte vulgari! Dacă va fi ca vara trecută, vom întâmpina destule incidente neplăcute, fără să mai avem şi grija Esterei. Cugetă câteva clipe, apoi întrebă: De fapt, cine i-a băgat ideea asta nebunească în cap?

— Chiar Stăpânul, răspunse îndată Andrei.

— L-a întrebat ea dacă ar putea să-l însoţească?

— Nu, asta a fost chiar ideea lui. El i-a propus.

Petru trase adânc aer în piept şi începu să pufăie, clătinând din cap buimăcit.

— Stăpânul nostru face unele lucruri foarte ciudate, Andrei.

— Toţi am observat asta, spuse fratele său, încuviinţând din cap. Dar... cu toate acestea, orice face, este...

— Ştiu, ştiu! interveni Petru bătându-1 pe umăr. Orice face el este bine!... Dar cum crezi că această drăgălaşă creatură va putea sta toată vara laolaltă cu o duzină de bărbaţi?

Andrei îi aruncă un zâmbet şiret şi remarcă sec că în orice caz va fi mai bine decât dacă ar sta toată vara cu numai unul din ei, o observaţie la care fratele său,.ofensat, ridică din umeri şi părăsi brusc încăperea.

Burlacul cu vorba blajină, care nu intenţionase să-1 jignească cu observaţia sa maliţioasă, privi lung în urma lui şi chicoti... „Aşa deci, asta îl frământă pe Simon, cugetă el. Ester a devenit importantă pentru el. Pare tot mai sensibil faţă de acest subiect. Ia te uită! Cine ar fi crezut una ca asta?"

Hanna tocmai se întorcea din bucătărie. Acolo fusese linişte un timp. începu să deretice cu râvna-i cunoscută.

— Mă întreb dacă Simon nu s-a îndrăgostit de Ester, spuse ea, curățând atentă firimiturile.

— De ce nu? replică Andrei degajat. Nouă tuturor ne place de ea.

Hanna îşi ţuguie buzele. Apoi, hotărând să adopte o strategie mai fructuoasă, zâmbi şi, pe un ton confidenţial, spuse mieros:

— Tu ştii, Andrei, că eu nu mă voi amesteca în povestea asta.

Andrei dădu din cap în semn că e de acord.

— Asta a fost întotdeauna tactica ta, răspunse el, pentru că te scuteşte de necazuri, nu-i aşa?

Hanna nu mai făcu nici un comentariu, deşi prin uşa întredeschisă a bucătăriei se mai auziră un timp exclamaţii şi pufăituri.

De mai multe generaţii devenise un obicei ca prinţul Arimateii să respecte postul şi să participe la Săptămâna Pascala în Oraşul Sfânt.

Acest eveniment anual, care iniţial comemora eliberarea evreilor din robia lor în Egipt, evoluase treptat de la reeditarea ridică şi solemnă a miraculoasei eliberări, căpătând cu timpul multe caracteristici atractive, dar nesemnificative. Era Săptămâna

întoarcerii Acasă pentru toţi evreii care o puteau face. în Oraşul Sfânt veneau cu sutele de la mari distanţe şi de pe meleaguri străine, aducând cu ei tot soiul de mărfuri. Lungi caravane, încărcate cu alimente exotice, condimente, pietre preţioase şi ţesături costisitoare, îşi instalau taberele în vecinătatea dealurilor. Rapsozi, magicieni, actori, acrobaţi, ghicitori, prezicători, vânzători de ierburi medicinale se înşirau pe străzile înguste ale oraşului, alcătuind un furnicar în continuă fierbere. Noaptea Pascală se comemora încă în mod solemn, în tăcere şi reculegere în căminele evreieşti slab luminate. Dar în locul unui ceremonial auster, aşa cum s-ar fi cuvenit, Săptămâna Pascală devenise un carnaval pentru tot mai mulţi vizitatori.

Tânărul prinţ Iosif al Arimateii aştepta întotdeauna cu bucurie acest pelerinaj care avea loc primăvara"Ţinutul era minunat. Chiar dacă ştia că la destinaţie nu-1 aşteptau cine ştie ce plăceri, Iosif se simţea răsplătit de călătoria în sine, care era încântătoare. El călătorea în stilul şi cu pompa cuvenită avuţiei şi poziţiei sale, în compania unui grup de tineri prieteni şi cu o impresionantă suită de slugi. După părerea lui Iosif, Ierusalimul era un oraş fermecător
Generaţii de strămoşi se remarcaseră făurind istoria sa, lăsând mărturii elocvente, ca de pildă inscripţiile de pe masivele lor morminte din „Grădina Sepulcrală". Va veni şi ziua când însuşi Iosif li se va alătura acolo. Propriul său mormânt, temeinic plănuit, se afla chiar în stadiu de construcţie şi avea să fie terminat la sfârşitul verii. Nu era deloc grăbit să-1 ocupe, pentru ca viaţa merita s-o trăieşti, dar era o mângâiere să ştii că, atunci când îţi va suna ceasul, acest loc familiar va fi gata să-1 primească. Avea şi mulţi prieteni influenţi în Ierusalim, care-1 aşteptau plăcere Chiar şi ursuzul Procurator Pontiu Pilat îl servea cu prăjituri şi vin când venea să-i prezinte omagiile la „Insula Romană" şi-l alinta spunându-i „Iosi".
Plănuia să facă şi o vizită la ambasada galileană, deşi

acest lucru era mai puţin pe placul său. De regulă, toate problemele interne care implicau principatul Arimateii îi reveneau tetrarhului. Iosif era bucuros că recurgea foarte rar la serviciile lui, deoarece nu-l simpatiza şi, mai ales, nu avea încredere în el. Un alt motiv pentru care îi displăcea să viziteze ambasada era că aici o întâlnea invariabil pe neruşinata, înzorzonata şi excesiv de boita Salomeea, pe care o detesta. Odată fusese obligat să petreacă o oră nefericită cu mama ei, a cărei reputaţie era atât de compromisă încât a fi prieten cu ea însemna o invitaţie la scandal.

Acum el plecase din Ierusalim şi se afla în drum spre casă. în noaptea aceasta avea să întrerupă călătoria, ca de obicei, şi să-şi instaleze tabăra la întretăierea drumurilor, în apropiere de localitatea Hammath!

Dimineaţa, în ziua următoare, tabăra prinţului a fost trezită de o mare hărmălaie şi forfotă pe drum. O imensă mulţime se grăbea spre o pajişte, la o depărtare nu mai mare de vreo cincizeci de iarzi. întrebările puse în stânga şi-n dreapta relevară faptul că Tâmplarul Nazarinean avea să apară în curând.

Iritaţi de ivirea acestei gloate, prietenii lui Iosif insistară pe lângă el să strângă în grabă tabăra şi să-şi amâne gustarea până când vor ajunge într-un loc mai liniştit, dincolo de drumul mare. Dar el nu găsi cu cale să părăsească locul.

— De fapt, eu aş vrea să-l mai văd o dată, declară prinţul. Trebuie să fie ceva mai mult decât un saltimbanc, altfel oamenii n-ar continua să alerge după el.

Amintindu-şi cu jenă de primirea rece ce li se făcuse cu câteva luni în urmă de auditoriul lui Iisus, prietenii îl sfătuiră insistent pe Iosif să nu mai rişte un nou afront, dar el nu cedă şi îi anunţă că are intenţia să se ducă singur printre oameni dacă nimeni nu vrea să-l însoţească, ceea ce şi făcu.

Gloata se potoli când Nazarineanul apăru pe un mic dâmb unde fusese amenajat un spaţiu şi începu să vorbească imediat cu glasul lui blând, intim, dar care străbătea până departe, impunând linişte deplină şi atenţie.

Astăzi, spunea el, vrea să le vorbească despre viaţa veşnică. Cetăţenii împărăţiei lui nu trebuie să aştepte moartea pentru a cunoaşte fericirea şi pacea. „Noi suntem cu toţii fiii Domnului, continuă el. Deşi încă nu ne este clar ce vom deveni, putem fi siguri că atunci când îl vom vedea, şi-L vom cunoaşte aşa cum e El, vom constata că suntem asemenea Lui. .. Dar suntem cu adevărat copiii lui Dumnezeu? Cine sunt azi copiii Lui? Pentru a cunoaşte acest lucru trebuie să faci parte din împărăţia Lui, iar această împărăţie există, este aici, este a voastră...! Cere şi ţi se va da! Caută şi vei afla! Care părinte dintre voi îi va da o piatră copilului său dacă îi va cere pâine? Şi dacă voi, aşa egoişti şi nepăsători cum sunteţi, îi răsplătiţi cu daruri pe copiii voştri, Tatăl nostru din Ceruri le va da cu mult mai mult celor ce-i cer şi va coborî asupra lor binecuvântarea Sa!". Aceasta era viaţa veşnică ce începea acum, aici; pentru tine, pentru toţi!

După ce Iisus coborî de pe dâmbul pe care se urcase, Petru făcu semn cu mâna celui mai apropiat dintre purtătorii de bolnavi. Ziua miracolelor începuse.

Iosif îşi croia drum prin mulţime pentru a ajunge cât mai în faţă. Cea mai mare parte a oamenilor se dădea la o parte să-i facă loc, poate din cauza veşmintelor sale şi a ţinutei princiare. Acum era doar la câteva picioare distanţă de locul în care se petreceau straniile fapte ale Nazarineanului.

Nu, aceasta nu era o înşelăciune! Era poate de conceput că omul cu faţa suptă care tocmai se ridica de pe targă, cu lacrimi de recunoştinţă şi cu scâncete de uimire, să fi convenit cu Tâmplarul să organizeze această scenă dramatică, dar era absurd să crezi că pruncul din braţele acelei mame tinere răvăşite, cu părul vâlvoi, să se fi pretat unei conspiraţii pentru a înşela publicul!

Inima lui Iosif bătea cu putere, gâtlejul i se uscase. Simţea chipurile încinse ale celor din jur care se îmbulzeau şi-1 înghionteau din toate părţile, dar rămânea nepăsător la aceste

contacte pe care în alte împrejurări, le-ar fi socotit intolerabile, într-adevăr, deşi departe de a fi la largul său în mijlocul acestor oameni de rând, prinţul se simţi oarecum înrudit cu ei. Tâmplarul spusese că toţi erau copiii lui Dumnezeu şi pentru moment Iosif crezu acest lucru.

Sudoarea brobonise fruntea palidă a Tâmplarului. Se vedea că este peste măsură de obosit. Uriaşul galilean aflat alături de el menţinea la distanţă procesiunea suferinzilor care implorau atenţia şi le cerea calm, dar ferm să mai aibă răbdare, pentru că Stăpânul se odihneşte. Cu aceasta, Iisus şi micul său grup părăsiră mulţimea şi se îndreptară spre drumul mare. Iosif porni şi el îndată în urma lor.

După o bucată de drum, spre surprinderea lui Iosif, Tâmplarul se opri şi păru că-1 aşteaptă. Arăta atât de ostenit, încât îi tremura capul, dar îl întâmpină pe prinţ cu un surâs binevoitor.

— Învăţătorule, spuse Iosif ezitând, ce trebuie să fac pentru a avea această viaţă veşnică?

Petru se încruntă, pentru că îl recunoscu îndată pe prinţul Arimateii. Aşa deci, prinţul dorea o viaţă veşnică, în condiţii speciale, stabilite anume pentru prinţi!

— Cred, prietene, că ai fost crescut să cunoşti legile, spuse Iisus cu blândeţe.

— Da, învăţătorule, e adevărat, răspunse Iosif, şi am respectat legile din copilărie, am învăţat să-1 iubesc pe Dumnezeu din adâncul sufletului meu şi cu toată puterea.

— Continuă, prietene, îl îndemnă Iisus, dar mai există încă o poruncă şi aceasta glăsuieşte să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi. Azi ai întrezărit doar împărăţia şi vei putea avea parte de ea, dar va fi mai greu pentru tine decât pentru aceşti sărmani. Pentru bogaţi nu e uşor să intre în împărăţie. Viaţa lor este prea încărcată cu tot felul de lucruri!

Cu capul plecat, Iosif încuviinţă fără tragere de inimă şi nu mai spuse nimic.

— Dacă vrei să faci parte din împărăţia mea, prietene,renunţă la avuţiile tale; scapă de ele! Dă-le săracilor!... Şi atunci vino şi urmează-mă!

Toţi ceilalţi aşteptară îndelung ca prinţul să vorbească, dar el nu mai avea nimic de adăugat. Cu capul mereu plecai, se întoarse îngândurat şi se depărtă. Iisus mai făcu şi el câţiva paşi, vrând parcă să-l reţină, dar îl urmări trist cu privirea până ce acesta dispăru. Nici unul din cei de faţă nu avu nevoie să i se spună că Stăpânul lor este trist.

După un timp, Iisus se întoarse spre ei, făcându-le semn că vor porni spre Cana. Petru mergea alături de el. Petru nu era numai dezamăgit, ci şi rănit.

— Stăpâne, spuse el gânditor, noi am renunţat la tot ca să te urmăm.

— Da, Petre, răspunse Iisus abătut. Ştiu, şi pentru asta veţi fi răsplătiţi.

Bătrânul Bartolomeu, care trudea în urma lor împreună cu Andrei, se opri şi-i spuse:

— Andi, iată că pentru prima oară prinţul cere şi el ceva ce nu poate avea: un loc în împărăţia Stăpânului nostru!

Contrar aşteptărilor lui Petru, Ester nu se alătură grupului când aceştia se opriră la Betsaida, în drum spre Hammath.

El se îndoia că e înţelept ca ea să-i însoţească, dar acum, că i se propusese să facă astfel, era nerăbdător s-o vadă. Pe măsură ce se apropiau de colţul străzii pe care se afla casa Hannei, urmaţi de mulţimea ce ocupase deja întreaga piaţă din Capernaum, ochii lui scrutau îndelung strada. El nu ştia că ea primise instrucţiuni să nu plece spre Cana decât a doua zi.

În dimineaţa următoare, după ce îşi luă rămas bun de la Hanna, care vărsă câteva lacrimi, fata porni la drum, dar nu singură, pentru că procesiunea care trecuse prin mica localitate Betsaida în tot cursul zilei de ieri continua să se scurgă, luând direcţia către miazăzi.

Ajungând pe câmpia întinsă aflată la o jumătate de milă de

Cana, Ester nu se străduí să se alăture grupului care-1 urma pe Stăpân, mulţumindu-se să facă parte dintr-o masă de oameni ce sporea cu fiecare oră; îşi îndreptă atenţia spre femeile istovite care-şi purtau copiii bolnavi în braţe.

Nu era o misiune uşoară. Ester văzuse adesea sărăcia şi mizeria, dar niciodată atât de aproape şi nici nu simţise vreo răspundere pentru alinarea acestora. îşi închipuia că sărmanii şi nevoiaşii nutresc sentimente reciproce de înţelegere şi compătimire, cel puţin aşa credea că trebuie să fie, însă experienţa ei prezentă o dezamăgi. Era recunoscută indiferenţa bogaţilor faţă de starea de plâns a săracilor, dar acum vedea bine că nici săracii nu dovedeau respect şi înţelegere unul faţă de celălalt. Femeia cu care încercase să se împrietenească nu părea dispusă să coopereze. Ei doreau hrană şi adăpost, şi le voiau acum, şi înaintea tuturor. Se înfuriau dacă le cereai să-şi aştepte rândul Fiecare din suferinzii gloatei gândea că situaţia lui necesită o atenţie imediată.

La început, fata fusese indignată. Când rugase câteva femei; s-o însoţească în sat unde ceruse ici şi colo unor gospodine, nu foarte prietenoase, câteva turte, lapte de capră sau smochine uscate, acestea se împotriviseră. Iar femeile pe care le rugase să aibă grijă de copii în absenţa mamelor socoteau că nu pot face un lucru impus. Când se întoarse apoi cu provizii pentru ele, majoritatea s-au luat la harţă când a fost vorba de împărţirea hranei. Era o situaţie descurajantă.

Ajunsă la capătul răbdării, Ester ţipă să se facă linişte şi le spuse:

— Nu sunt plătită să vă ajut, să ştiţi! Nu fac toate astea pentru că îmi place... încetaţi cu gâlceava acum şi ascultaţi-l pe Stăpân! Ele se încruntară, dar îşi întoarseră faţa spre el, pretinzând că-1 ascultă.

Uneori, sensibila fată se minuna de răbdarea lui Iisus când îl auzea pledând pentru bunăvoinţă şi îngăduinţă între oameni, I pentru ducerea poverilor altora, pentru împărţirea bunurilor

între ei, în timp ce nedemnii săi ascultători, care veniseră doar din dorinţa de senzaţional, se călcau în picioare şi se înghionteau sălbatic pentru a se făli apoi, fiecare, că el fusese primul martor al cutărui miracol.

Era târziu în după-amiaza celei de-a patra zile a misiunii lor în Cana, când Marele Pescar veni pe neaşteptate în apărarea ei, chiar în momentul în care Ester era profund descurajată şi gata să admită că eşuase în misiunea ei. Doar promisiunea pe care o făcuse Stăpânului o oprise să nu dea bir cu fugiţii. •

Petru hotărâse să păstreze distanţa faţă de ea, adică exact împotriva înclinaţiei lui, pentru că fata se afla permanent în gândurile sale. Astăzi mai zăbovise nehotărât, întrucât mulţimea se împrăştia, iar Stăpânul împreună cu ceilalţi din grup începuse să urce colina pentru a instala tabăra la adăpostul unui pâlc de salcâmi. Un timp, el rătăci la întâmplare, fără vreo ţintă, printre tărgile cu bolnavi care sosiseră mai târziu şi aşteptau să fie transportaţi pentru a înnopta într-un loc mai ferit. Ici şi colo, el se oprea cu cuvinte de alinare şi încurajare. Greu de presupus că Stăpânul se va putea ocupa de ei toţi a doua zi, şi îi ruga să încerce să aibă răbdare.

În timp ce se apropia de corturile instalate pentru mamele cu copii bolnavi, inima începu să-i tresalte de emoţie. Părea că terminaseră cina, pentru că nu se zărea nimeni, iar Ester, care îşi încheiase îndatoririle, stătea deoparte pe un scăunel, intr-o atitudine care trăda imensa oboseală şi descurajare.

La apropierea lui, fata înălţă capul şi se ridică să-1 întâmpine cu un zâmbet îngândurat, ceea ce-1 făcu să îngâne cu glas tremurat, dar în care se simţea o profundă afecţiune:

— Cum merg treburile pe aici şi cum te descurci? Te sâcâie mult oamenii ăştia?

În loc de răspuns, ea clătină din cap cu amărăciune, ca şi când ar fi vrut să spună că nu există cuvinte care să exprime situaţia ei, dar îl întrebă:

— Simon, ai timp să discutăm ceva împreună? Niciodată

înainte ea nu-i spusese pe nume şi acest semn deschis de prietenie îl mişcă profund. îi plăcea că-i spusese pe nume şi, deşi noul său apelativ se mai învechise puţin, singularizându-1 într-un anume fel, pe moment el se simţi mai în largul său ca Simon, oarecum uşurat temporar de greaua răspundere ce-i revenea unei „Stânci".

— Desigur, îi răspunse el liniştit; sau te-aş putea duce la Stăpânul nostru, dacă ai necazuri.

— Stăpânul nostru are şi aşa destul de îndurat, dar lasă-mă să-ţi spun ţie, Simon, ce mă apasă. Poate tu mă poţi ajuta.

— Hai să mergem atunci într-un loc mai liniştit, unde să putem discuta în tihnă.

O luară încet pe poteca şerpuită care ducea spre tabăra instalată pentru Iisus. Simon în urma ei, cu mersul lui apăsat, era fascinat de uşurinţa şi graţia siluetei suple a tinerei. Cât timp urcară panta, nu-şi spuseră nimic. Nu vorbiră nimic până ajunseră pe o lespede calcaroasă ieşită din coasta dealului, de unde se deschidea o privelişte asupra văii supraaglomerate. Fiecare drum şi fiecare potecă era plină cu pelerini care se întorceau greoi spre taberele lor de pe dealuri.

Odată ajunşi pe platou şi stând alături de fata care-i bântuise fără voia lui gândurile şi îi tulburase somnul multor nopţi, Marele Pescar nu era sigur cum - sau dacă - să rupă tăcerea. Ester îi veni prompt în ajutor.

Întorcându-se către el, declară impetuos:

— Necazul este, Simon, că toţi par atât de deznădăjduiţi, atât de vrednici de milă, dar pe de altă parte, când îi văd cât sunt de grosolani, de nemernici unul cu altul, îmi pierd orice speranţă!

— Da, aşa este, încuviinţă Simon, dar bănuiesc că trebuie să avem puţină îngăduinţă faţă de ei. O femeie care poartă cu ea durerea unui copil orb sau schilod şi care are acum şansa să-1 vadă însănătoşit - este disperată. E în stare să mintă, sa fure şi să lupte aprig ca să ajungă înaintea altora pentru hrana şi vindecarea lui. Conduita lor este deplorabilă, dar de înţeles.

— Ai multă răbdare, Simon, murmură Ester.

— Nu, draga mea, mărturisi el. Dacă pare că sunt răbdător este pentru că-l văd pe Stăpânul nostru compătimindu-i. Am învăţat de la el să-mi ţin gura şi să-mi păstrez calmul. Şi, crede-mă, nu mi-e deloc uşor.

— Poate că şi eu aş putea învăţa să fiu mai îngăduitoare dacă din toate astea ar ieşi ceva cât de cât bun.

— El le vindecă bolile, Ester, şi sigur că asta e ceva!

— Ştiu, recunoscu ea neputincioasă. El deschide ochii copiilor orbi ca ei să poată vedea; dar ce să vadă decât răutate şi lăcomie!

Accesul de indignare înăbuşit până acum izbucnise nestăvilit, însoţit de şiroaie de lacrimi care se rostogoleau pe obrajii ei îmbujoraţi. Descumpănit-în faţa acestei explozii, Simon încercă să-i potolească năvalnica pornire, contrazicând-o cu blândeţe, dar în zadar, pentru că glasul ei înecat de suspine continua cu aceeaşi înverşunare.

— Iată cu ce s-a ales el din toate astea, strigă ea furioasă. El stă aici zi de zi, istovindu-se să le vorbească despre bunătate şi dragostea unuia faţă de celălalt, să trăiască în pace unul cu altul...

— Cred că unii dintre ei încearcă, spuse Simon.

— Doar câţiva, poate, dar nu destui, insistă Ester. Inima mea sângerează pentru el, Simon! El trebuie să fie cumplit de dezamăgit! Dacă ar fi un om obişnuit, care-şi face iluzii deşarte susţinând că el poate salva întreaga lume învățându-i pe oameni să fie milostivi şi generoşi, nimeni n-ar da atenţie fantasmagoriilor lui, dar... Iisus are în mâinile lui putere dumnezeiască; și a dovedit-o mereu şi mereu! Eu cred cu adevărat că el Poate salva lumea... sau să termine cu ea, dacă aşa vrea el, dar nu în felul acesta!

— Atunci cum? întrebă Simon grav.

— L-am auzit pe Ioan Botezătorul vorbind despre Cel Mare Atotputernic care va veni să distrugă lumea şi să ia totul de

la început cu oameni mai buni. El va străbate pământurile şi mările, va dărâma temple şi tronuri, îi va umili pe cei bogaţi şi îi va elibera pe cei săraci şi va netezi calea pentru toţi oamenii. Poate există o oarecare speranţă pentru un asemenea plan! Iisus are puterea s-o facă, dacă vrea... Dar cum speră el să salveze lumea pledând în faţa acestor ţărani înfometaţi şi desculţi din Galileea...! Spune-mi, Simon! Tu eşti dăruit cu o mare credinţă; ei îţi spun „Petros" acum. Tu crezi sincer că există o speranţă pentru împărăţia de dragoste a lui Iisus? Lungile ei gene grele de lacrimi se ridicară încet. Îl privi cu o încredere copilărească şi spuse cu glas tremurător: Voi încerca să cred şi eu dacă tu îmi ceri!

Discuţia se dovedi cel mai critic moment din viaţa Marelui Pescar. Pe măsură ce privea în ochii întrebători ai fetei, el simţi cum dobândeşte prestanţă şi demnitate. Oricare ar fi fost gândurile lui nebuneşti în legătură cu ea, orbirea şi dorinţa lui, Ester devenise sub ochii lui o fiică vrednică de încredere.

Îşi lăsă mâna lui mare pe mâna ei delicată şi-i spuse blând:

— Copilă dragă, eu cred că Iisus este Salvatorul lumii! După o pauză, continuă, măsurându-şi cuvintele: În privinţa acestor sărmani nu mulţi dintre cei puternici vor fi chemaţi în slujba Stăpânului nostru. El nu face apel la cei puternici pentru că ei au făcut lumea aşa cum este ea. El nu se aşteaptă să schimbe lumea astăzi într-o grădină, dar seamănă sămânţa. Noi trebuie să avem răbdare... şi credinţă în El!

— Foarte bine, Petros, voi fi răbdătoare... şi voi avea credinţă! Mergem acum?

Făcură drumul de întoarcere în linişte. în faţa corturilor, Ester şopti:

— În seara asta, Petros, ai făcut mult pentru mine.

— Iar tu, copila mea, mi-ai dat tărie, spuse Petru.

În după-amiaza următoare, ca o confirmare a celor spuse de Petru în legătură cu credinţa Stăpânului lor în omul de rând şi a valorii sale în ochii lui, el le spuse o poveste despre un

rege care plănuise un mare ospăţ de nuntă pentru feciorul său, prinţ, la care invitase pe oamenii cei mai bogaţi şi de vază de pe pământurile sale şi din vecinătate. Nobilimea invitată se scuză, invocând motive neîntemeiate, şi nu dădu urmare invitaţiei. Atunci regele îşi trimise slugile în vecinătăţi să-i găsească oaspeţi la nuntă...

După ce lumea se împrăştiase, Petru se opri la cortul Esterei pentru a-i spune câteva cuvinte de încurajare.

— I-ai spus Stăpânului despre discuţia noastră de aseară? întrebă ea.

Petru încuviinţă dând din cap şi zâmbi.

— Cred că te gândeşti încă la parabola lui despre ospăţul regelui şi oaspeţii aduşi de pe drumuri... Nu, nu i-am spus nimic despre discuţia noastră. N-a fost nevoie. El ştia despre ea fără să-i fi spus.

— Vrei să spui că Iisus ştie... fără să audă... ceea ce spunem şi gândim? întrebă Ester buimăcită.

— Mă tem că da, răspunse Petru. Există multe dovezi în acest sens. Îi zâmbi şi adăugă: Eu ştiu întotdeauna când nu este de acord cu ceea ce gândesc. Nu mă dojeneşte, dar îmi spune „Simon".

Ester chicoti puţin şi spuse că ea nu mai auzise vreodată ceva atât de ciudat.

— Şi astăzi cine eşti? „Simon" sau „Petru"?

— Azi sunt Petru, răspunse el zâmbind.

Această discuţie a constituit începutul unei camaraderii care avea să însemne mult pentru amândoi. Atitudinea Marelui Pescar faţă de fată era acum strict paternă şi proteguitoare, deşi uneori avea şi accente posesive stânjenitoare. El putea fi gelos ca un îndrăgostit.

Într-una din după-amieze - cu o zi înainte de plecarea lor în Cana, Filip o rugă pe Ester să-l însoţească la vârstnica lui mamă Bătrâna stătea închisă în camera ei şi se simţea însingurată, neavând decât foarte rari şi puţini vizitatori.

— Necazul este, spunea el, că mama mea nu a învăţat niciodată şi nu are curajul să vorbească în aramaică. Şi pentru că nu poate vorbi cu vecinii, ei nu vin s-o vadă. Cred că vederea ta i-ar face bine, chiar dacă ţi se va părea greu să legi două vorbe cu ea.

— Ea ce limbă vorbeşte, Filip? întrebă Ester în timp ce se apropiau de căsuţă.

— Noi suntem macedoneni.

Ester bănuia că Filip îi povestise mamei sale că va veni cu cineva să-i mai ţină de urât, pentru că fiica văduvei care le deschise uşa le zâmbi imediat, părând că-i aşteaptă. Era evident că bătrâna se pregătise de vizită pentru că stătea în vârful patului, sprijinită în perne. Când Ester trase un scaun lângă patul ei şi o bătu uşor pe mâna firavă, femeie îi răspunse cu zâmbete de bun venit şi clătină viguros capul ei sur.

— Eu... nu... vorbesc limba ta, spuse femeia cu pauze şi poticneli.

— Atunci vom vorbi pe limba ta, măicuţă, spuse Ester într-o greacă curgătoare. Nici eu nu sunt sigură mereu pe aramaica mea.

Mama lui Filip îi apucă amândouă mâinile într-ale sale şi strigă:

— Fii binecuvântată, copila mea!

Sora lui râse fericită şi îşi trase şi ea un scaun mai aproape. Uluit şi nevenindu-i să-şi creadă urechilor, Filip se aşeză de partea cealaltă a patului, privind cum Ester şi extaziata lui mamă discutau prieteneşte. La prima pauză în conversaţia lor, el interveni şi întrebă:

— De ce nu mi-ai spus că ştii greaca?

— Pentru că nu m-ai întrebat niciodată, răspunse Ester, ceea ce-i făcu pe toţi să râdă.

— Dar tu nu eşti grecoaică, spuse Filip, deodată serios Cum ai învăţat să vorbeşti atât de bine?

— E o poveste lungă, Filip, mult prea lungă ca să ţi-o spun acum şi, de altfel, trebuie să plecăm.

— Te rog, Ester, spune-mi doar atât: tu şi Stăpânul nostru vă vorbiţi greceşte unul cu altul? El pare să cunoască această limbă.

Ester se ridică să plece, bătând încă o dată uşor cu palma ei mâna descărnată a bătrânei. Observând că Filip se întristase, ea îi şopti la ureche:

— Stăpânul nostru ştie totul despre orice, Filip!

Pe drumul de întoarcere pe platou, unde sute de oameni, conştienţi că întrunirea se terminase, se pregăteau să plece pe la casele lor, Filip i-a mai pus multe întrebări cu privire la originea ei, dar nu reuşi să afle decât ceva foarte vag. Absorbiţi în discuţie, pe măsură ce înaintau prin mulţimea care părăsea platoul, nici unul din ei nu observase că Petru se afla imediat în spatele lor. Filip tocmai spusese ceva şi se întorceau să-1 salute. Marele Pescar privea încruntat.

— Ester vorbeşte greceşte! explică Filip cu sinceră uimire crezând că Petru va fi plăcut impresionat, dar nu obţinu efectul scontat. El era supărat şi nu se sinchisea să-şi ascundă starea de spirit.

— Hmm! mormăi el. Acum poţi să te bucuri, Filip, dar să ştii că limba noastră e foarte bună pentru mine şi-mi ajunge.

Nu se prea putea da un răspuns la o asemenea ieşire. Buimăciţi o clipă de neaşteptata grosolănie a Marelui Pescar şi privind de parcă ar fi fost pălmuiţi pe nedrept, Filip şi Ester se priviră stânjeniţi şi se îndepărtară.

Petru, muşcându-şi buzele de furie, îi urmări un timp, văzu că se despărţeau în faţa micului cort al Esterei şi o porni încet să urce dealul. La o piatră de hotar aflată la marginea diurnului, el se opri, se aşeză trecându-şi degetele prin părul stufos şi se ocări amarnic.

A doua zi dimineaţă, devreme, tabăra fia strânsă şi porniră la drum cu Petru în fruntea tuturor. Ioan îl întrebă pe Iacob:

Crezi că l-a jignit cineva?

—Cred mai curând că el a jignit pe cineva, răspunse fratele lui prompt.

— Hai să-1 prindem din urmă, sugeră Ioan, şi să-1 facem să-şi descarce sufletul.

— N-ai decât, dacă vrei, spuse Iacob. El se întoarse şi-1 chemă pe Filip, care hoinărea în urma lor. Filip, n-ai vrea să mergi cu Ionică înainte şi să vezi ce-1 supără pe Petru?

— Nu eu, murmură Filip. Eu nu vreau să ştiu.

— Lăsaţi-1 singur, îi sfătui Andrei. îşi va reveni el, indiferent de ceea ce-1 supără. Dacă ar fi avut nevoie de ajutor, Stăpânul ar fi fost îndată alături de el.

Instinctiv, ei se întoarseră şi priviră în spate. Mult în urma lor îl văzură pe Iisus între Ester şi Bartolomeu, cu tânărul Tadeu puţin înaintea lor, împingând un cărucior în care se aflau corturile lui Ester şi uneltele trebuincioase.

— De unde a făcut ea rost de corturile astea, întrebă Filip?

— Simon le-a cumpărat, spuse Andrei, cu ceva din banii pe care bătrânul Manasse i-a plătit pentru „Rahela". Mare parte din ei i-a dat Hannei. Lungul discurs al lui Andrei era o noutate pentru ei şi îl ascultau cu atenţie. Fratele meu are şi momentele lui ciudate, dar nu e rău intenţionat.

— Hai, Ionică, spuse Filip deodată, hai să-1 prindem din urmă.

— Vin eu cu tine, Filip, interveni Iacob şi iuţiră paşii.

— Sunt băieţi buni, remarcă Andrei.

— Ştii cumva cât a luat pe „Rahela"? întrebă Iuda.

— Da, spuse Andrei, pe un ton tăios."

Un timp merseră împreună în tăcere, fără ca vreunul să mai scoată o vorbă.

— Bănuiesc că bătrânul Manasse va veni să ne cânte, spuse Iuda.

— În tinereţe era cantor la sinagogă, spuse Andrei îngândurat. Avea o voce excelentă.

Sute de oameni urmau grupul ajuns acum la Nain, unde avea să zăbovească timp de o zi. în după-amiaza aceea, o

mare de oameni se adunase pe pajiştea din sat să-1 asculte pe Iisus. Pe când el se pregătea să le vorbească, un om subţirel, între două vârste, ridică braţul vânturându-1 în faţa oamenilor şi strigă răstit:

— Bunule Stăpân, te-am auzit rostind o parabolă în Cana despre ospăţul unui rege la care bogaţii au refuzat să meargă şi au fost aduşi în locul lor săracii. Vocea lui aspră deveni stridentă până ce gloata amuţi. Îţi împărtăşesc părerea, continuă el. Ar fi timpul ca şi săracii care sunt mai mulţi decât bogătanii trufaşi să stea la masa regelui! Aş vrea să mai spui o dată povestea asta şi acestor sclavi din Nain care trudesc irosindu-şi vieţile pentru o simbrie de mizerie ca să-1 ţină în lux pe bătrânul avar Simeon Ben-Edom.

Când lungul discurs incitator luă sfârşit, un murmur prelung se ridică din mulţime. Se vedea bine că populaţia din Nain îl considera pe vorbitor un scandalagiu, dar făcură linişte, întrebându-se ce va răspunde Iisus. Petru înaintă câţiva paşi, încruntându-se în faţa acestui orator neobrăzat care-şi luase libertatea să vorbească. Stăpânul îi puse o mână pe braţul încordat şi, pe un ton prietenos, îl obligă pe inchizitorul său să spună din nou parabola cu ospăţul regelui şi cum sărmanii de pe drumuri şi răspântii fuseseră chemaţi în locul bogaţilor.

Parabola căpătase însă o nouă variantă de când fusese povestită în Cana şi Iisus continuă: „Regele, spunea el, a vrut într-adevăr să-i primească în frumoasa sală a ospăţului pe acei sărăntoci, dar el a ţinut ca ei să arate cât mai respectabil posibil. Le ordonă deci slugilor să dea fiecărui oaspete câte un veşmânt curat şi potrivit pentru a-1 purta la cină. Dar un om cârcotaş, vrând să-şi arate dispreţul faţă de rege, de palat de ospăţul său, refuză veşmântul care-i fusese dat pentru aşi acoperi zdrenţele jegoase şi le spuse: „Ei mi-au cerut să vin aşa cum sunt", mormăi el, aşa că trebuie să mă ia aşa cum arăt, iar de nu, să mă dea afară... Şi l-au dat afară".

Lumea era încântată, râdea şi se veselea. Când adunarea luă sfârşit,

Petru, care nu vorbise cu Ester din ziua precedentă, se întoarse către ea cu un zâmbet deschis.

— Mulţi sunt chemaţi, dar puţin sunt cei aleşi.

Vestea că Iisus avea să vină în Ierihon ajunse înaintea lui, astfel că un mare auditoriu îl aştepta la sosire. Era cea mai mare adunare pe care o văzuse el. în decurs de două săptămâni, peste cincisprezece mii de oameni din toată Samaria şi Iudeea şi alte valuri din Galileea se îndreptau spre un platou înverzit la miazănoapte de vechiul Ierihon. Acestea au fost zile memorabile pentru slujitorii Stăpânului. Uneori, când truda zilei se încheia, Petru o căuta pe Ester spre a o îmbărbăta şi a-i ţine tovărăşie. Deveniseră prieteni foarte apropiaţi. într-o seară, pe când stăteau unul lângă altul pe iarbă, într-un moment de acalmie, el i-a cerut să-i spună dacă greaca e o limbă grea de învăţat.

— Nu ţi se va părea aşa, răspunse Ester. N-ai vrea să te învăţ câteva cuvinte, mai ales acum, că te numeşti Petros?

El îi zâmbi şi încuviinţă din cap.

— *Ge!* Pământ. Spune şi tu, Petru, *ge,* îl îndemnă ea, bătând pământul cu palma ei mică.

El repetă cuvântul, apoi ea îşi atinse capul.

— *Kephale...* Urmă apoi *kardia,* şi Ester arătă cu mâna spre inimă. îi arătă cu degetul în înaltul cerului o stea strălucitoare: *Astron.* Şi acum, cum se spune cap? întrebă ea, ca un adevărat pedagog.

Petru nu-şi aminti însă imediat, dar îşi duse mâna la inimă, pentru că reţinuse cuvântul grecesc corespunzător, şi păru bucuros de progresul făcut. Şi aşa începu să înveţe greaca, şi încă repede... O şopârlă iscoditoare i se căţără pe sandaua ponosită şi el arătă spre ea.

— *Sauros,* spuse Ester.

— Care este cuvântul pentru Dumnezeu? întrebă el.

— Care din ei? întrebă Ester nevinovat

— Singurul, răspunse Petru grav.

— *Theos,* veni răspunsul după o scurtă pauză.

Aşa îşi petreceau majoritatea serilor în timpul săptămânilor obositoare din împrejurimile Ierihonului Petru, care nu cunoscuse vreodată un cuvânt dintr-o altă limbă, cu excepţia limbii sale - departe fiind de a o stăpâni şi pe aceasta cum se cuvine - era mândru de progresele sale, iar Ester îl încuraja mereu. Nu trecu mult şi Marele Pescar începu să alcătuiască fraze din cuvinte greceşti. Fusese invidios pe Filip, iar acum începuse să-i vorbească în propria lui limbă, deşi uneori Filip râdea şi îl corecta.

Vara înainta, cu toate că în briza dimineţii timpurii se simţea o uşoară adiere de toamnă. Veni apoi ziua intrării triumfale a lui Iisus în Ierihon, primirea entuziastă a mulţimii în delir pe străzile oraşului, memorabilul dejun la conacul în care Zaheu trăia într-o splendoare însingurată, dispreţuit şi temut de concetăţenii săi. Drept urmare a acestei întrevederi, ticălosul Zaheu anunţă public intenţia sa de a restitui taxele împătrite pe care le storsese de la semenii lui.

În noaptea aceea, la tabăra lor de pe deal, Iisus le spuse că faptele verii se încheiaseră şi că mâine se vor întoarce la Capernaum. Cei doisprezece discipoli ai săi se arătară bucuroşi, dar surprinşi oarecum, pentru că mai era o lună întreagă până la începerea ploilor. Stăpânul părea dintr-o dată nerăbdător să se întoarcă la Capernaum şi ei hotărâră să nu-1 mai întrebe asupra motivului. Ştiau bine că nu mai e cazul şi că aveau să-1 urmeze oriunde ar hotărî el.

CAPITOLUL XVII

Cea mai lungă săptămână pe care a trăit-o Voldi vreodată se încheiase înainte ca Felix să vină la temniţă. Supravieţuirea prieteniei lor părea îndoielnică.

A venit la închisoare o dată cu crepusculul. Opaiţul fusese aprins, iar Voldi stătea apatic pe patul său când auzi un schimb de cuvinte pe coridor.Asta n-o să-i placă Prefectului, ştii doar, se tânguia temnicerul.

— Ţi s-a ordonat să nu laşi pe nimeni să-1 vadă pe arab? veni vocea iritată a lui Felix.

— N... nu tocmai, recunoscu temnicerul, dar dacă tatăl tău află, mă va pedepsi.

— Ei, atunci e mai bine să nu-i spui. Deschide uşa acum şi pleacă! Am să rămân aici vreo două ore.

Urmară alte tânguieli şi proteste din partea paznicului, urmate de scârţiitul metalic al cheii în vechea broască ruginită şi Felix intră. Voldi sări în picioare şi amândoi se îmbrăţişară în tăcere.

— Îmi pare rău că n-am cum să te scot afară, spuse Felix posomorât când se aşezară. Trebuia să fi fost ceva foarte urgent ca să justifice călătoria ta pe teritoriul interzis. Evident, nu tetrarhul era obiectivul tău, pentru că ştiai foarte bine el se află la Ierusalim.

— Felix, tu trebuie să afli adevărul şi sunt gata să-ţi mărturisesc

totul. Iubita mea se află acolo şi aşteaptă veşti din partea mea. Trebuie să ajung acolo neîntârziat şi indiferent de consecinţe. Nu am reuşit, dar merită să mai încerc o dată.

— Iubita ta, spui? Faţa lui Felix se lumină deodată, cu un vădit interes. Oricine ar fi ea, ai dovedit un curaj nemaipomenit. Trebuie să fie o fată cu totul deosebită. Eu n-am întâlnit până acum o fată care să merite să intru în temniţă pentru... Dar, cum e prea târziu să mai încerci ceva, o să-mi spui mie acum ... Foarte bine: te ascult!

Lui Voldi îi trebui o oră bună pentru a istorisi toată povestea. La început încercă să explice, cu multe omisiuni intenţionate, cum şi de ce Fara, neasemuita fată cu sânge arabo-iudeu, se hotărâse să plece de una singură în Galileea. Pe parcurs însă, când observă încruntarea lui Felix, Voldi reveni asupra amănuntelor omise şi-i povesti totul: tulburătorul jurământ de răzbunare al Farei, călătoria ei temerară şi deghizările ei nu tocmai convingătoare, eşecul misiunii, refuzul ei de a se întoarce în Arabia. Când Voldi încheie istorisirea, privi atent în ochii isteţi ai romanului, aşteptând un semn prietenesc de înţelegere sau încurajare.

Felix trase adânc aer în piept.

— Sunt înclinat să nu cred o vorbă din tot ce-ai spus tu, Voldi, dar povestea este mult prea fantastică pentru a putea fi inventată! Nimeni n-ar putea născoci o povestea ca asta! Fiica lui Antipa! Legământul de asasinare a tetrarhului Galileii! O fată de şaisprezece ani, singură şi care încă mai speră să-1 ducă la îndeplinire...! Ei bine, atunci ori e nebună, ori e cea mai vitează creatură din câte au existat vreodată!

— Dacă ai vedea-o, n-ai crede că e nebună, spuse Voldi, iar cât priveşte vitejia, ea nu pune prea mare preţ pe viaţa ei. Fara e acum o femeie fără de ţară şi îi pasă prea puţin dacă trăieşte sau moare! Necazul este că ea ştie fără îndoială că nu-şi poate îndeplini angajamentul făcut şi s-a rupt cu buna ştiinţă de Arabia.. Ştiu că mă iubeşte, Felix, şi mi-aş da bucuros viaţa pentru ea... Te mai întrebi de ce am mai încercat?

Cu coatele sprijinite pe genunchi, Felix rămase pe gânduri, trecându-şi absent degetele prin părul cârlionţat.

— Ei, şi atunci ce-i de făcut?

— E lesne de văzut că, în ce mă priveşte, eu nu pot face nimic în momentul de faţă, spuse Voldi privind descurajat, în juru-i. Dacă i-aş putea trimite măcar o scrisoare în care să-i explic de ce nu mai pot veni, dar o scrisoare din partea mea ar fi interceptată şi ar putea duce la cercetări cu privire la intenţiile Farei în Galileea.

— Am găsit! declară Felix brusc. Scrie şi îi duc eu scrisoarea.

Trecu un moment de tăcere până ce Voldi răspunse. Nu era firesc ca un arab sau un roman să-şi arate emoţia.

— Eşti cu adevărat un prieten de încredere, Felix! Sper ca acest lucru să nu-ţi aducă neplăceri.

— Era şi timpul să mai dau şi eu de câte un bucluc. O mică aventură nu mi-ar strica... Iar dacă fata asta merită, pe toţi zeii, orice risc!

— Ce va crede Prefectul despre tine?

— Se va supăra, îndrăznesc să spun, dar sunt sigur că dacă el ar fi în locul meu, ar face exact ce am eu de gând să fac.
Prefectul, adăugă Felix cu mândrie, este un tip foarte înţelept...

În următoarea jumătate de oră discutară serios posibilele căi şi mijloace de abordare a problemei. Felix se întreba dacă apariţia unui străin în Betsaida, lesne de identificat ca roman, care vizitează o tânără femeie a cărei prezenţă acolo n-a fost niciodată pe deplin explicată, nu ar stârni o oarecare curiozitate stânjenitoare pentru el. în cele din urmă hotărâră ca Felix să ducă scrisoarea bătrânului saducheu David din Casa Zadok. Voldi era convins că putea conta pe discreţia lui David şi că îi va preda mesajul Farei.

O săptămână mai târziu, Felix se întorcea din călătorie Voldi scrută atent faţa prietenului său pe când acesta se strecura în celulă. Respiră uşurat când văzu că prietenul lui nu dădea nici un semn de nelinişte sau îngrijorare.

Felix dusese scrisoarea acasă la David, aşa cum plănuiseră. Îi spunea că a fost foarte impresionat de prestanţa şi judecata acestui om şi ar fi vrut să-i vorbească mai mult despre el şi ospitalitatea pe care i-o arătase.

— Dar... spune-mi despre Fara, îl imploră Voldi nerăbdător.

— Ea nu mai era acolo, spuse Felix. Fara e plecată prin ţară împreună cu acel făcător de minuni şi însoţitorii lui.

— Dar e imposibil! protestă Voldi. E drept că era foarte impresionată de acel tânăr profet, dar nu mi-o pot închipui, urmându-l. Fara nu e deloc o persoană religioasă!

— Poate că nu este, admise Felix, dar ea s-a ataşat de Tâmplar Când tu erai încă acolo, femeia aceea, Hanna, la care locuia, era foarte bolnavă. Câteva zile mai târziu, acesta era gata să moară iar Tâmplarul a venit şi a vindecat-o. Fara crede că a fost într-adevăr un miracol, nici mai mult, nici mai puţin. Ea i-a mărturisit totul lui David şi i-a mai spus ceva încă şi mai ciudat, anume că Tâmplarul a tămăduit-o şi pe ea.

— S-o tămăduiască pe Fara? Dar de ce suferea, ştiu că era perfect sănătoasă.

— Aci lucrurile nu sunt prea clare. Ea i-a spus lui David că Tâmplarul i-a vindecat mintea şi că i-a ridicat o grea povară. Bunul bătrân n-a spus despre ce povară e vorba; poate că nici el nu ştie. Bănuiala mea este că Tâmplarul i-a luat povara jurământului, făcând-o să renunţe la el.

— Da, probabil asta e, gândi Voldi, aşa sper.

— Ea i-a lăsat vorbă lui David pentru tine, în cazul în care vei veni în lipsa ei. Fara insistă ca tu să te întorci în Arabia. Ea are de gând să mai rămână în Galileea şi să-l ajute pe acest Iisus, Tâmplarul.

— Să-l ajute? Cum?

— David spunea că ea are grijă de copiii bolnavi care sunt aduşi Tâmplarului spre vindecare. El crede că ea îşi arată astfel recunoştinţa pentru miracolul care s-a produs cu ea.

— Cred că asta pune capăt la toate, spuse Voldi pentru sine,

după un lung moment de tăcere. Ea îşi va dedica viaţa acestui Iisus. Oricum, putea fi şi mai rău. În orice caz, ştiu că nu putea s-o facă, vreau să spun... lucrul acela...

— Oh, ba era foarte posibil, interveni prompt Felix. Fara putea să-şi găsească de lucru în slujba tetrarhului, putea câştiga încrederea unei slugi şi ar fi putut să-1 omoare oricând. Desigur, asta ar fi însemnat o sinucidere curată, dar putea s-o facă.

— E o ruşine pentru Arabia că acestui ticălos îi este dat să trăiască, murmură Voldi încruntat!

— Sunt de acord cu tine, încuviinţă Felix.

— Crezi oare că asta ar fi acum datoria mea?

Felix nu răspunse imediat şi se ridică să plece, spunând că va reveni a doua zi.

— Spune-mi, te rog, care e părerea ta? insistă Voldi apucându-1 de mânecă.

Felix surise enigmatic şi îl respinse cu un gest pe care Voldi îl putea interpreta în diverse feluri. La uşă, se întoarse şi îi spuse degajat:

— Era să uit, Darik al tău se află într-o formă excelentă şi face exerciţii zilnic. Când ai să ieşi de aici, el te va duce oriunde ai să vrei!

Aşa cum prevăzuse Irodiada, banchetul se dovedi deopotrivă plictisitor şi costisitor. Oaspeţii romani care începuseră să bea vârtos încă de pe la amiază, grăbind astfel sărbătorirea aniversării tetrarhului, erau acum apatici sau se bălăbăneau pe canapelele dispuse în jurul meselor încărcate. Magicianul din Cezareea era pe jumătate beat şi cumplit de vulgar. Acrobaţii lucrau enervaţi de lipsa aplauzelor. Cât despre cântăreţii din lăute, aceştia nu apăruseră încă. La sosirea lor, către amiază, Salomeea îi luase în primire după ce-i promisese tatălui ei vitreg că, împreună cu ei, îi va pregăti o surpriză.

Programul lâncezea, oaspeţii aşteptând ca artiştii să se pro ducă. Senatorul Cotta căsca îngrozitor şi întreba la intervale regulate

Ce mai urmează, înălţimea ta?", iar Tiro sugera: „De ce nu ţine careva o cuvântare?" Marc Varus întreba şi el somnolent: „Ce se aude cu profetul acela pe care l-ai pus după zăbrele, Antipa?"

— Asta nu-i o idee rea, aprobă Fadilla. Aduceţi-1 aici! Lăsati-1 să vorbească!

Antipa ezită un moment. El băuse mai mult decât îi era obiceiul şi era gata să accepte orice propunere, dar această sugestie, simţea el, trebuia studiată. Întorcându-se către Fadilla, aflat la o oarecare distanţă de el, îi spuse:

— Există în popor o veche legendă, Tullius, în legătură cu un prizonier - unul pe nume Samson - care a fost scos din celula lui şi dus să distreze ospăţul celor care-1 întemniţaseră. Drept răzbunare, Samson a smuls stâlpii care sprijineau casa, prăvălind-o peste capetele lor.

— Tetrarhul nostru este superstiţios, remarcă Aurelia Varus.

Antipa se încruntă, făcu semn unei gărzi în armură din spatele său şi îi murmură un ordin. Când garda părăsea încăperea, Antipa îşi anunţă oaspeţii:

— Într-adevăr, în temniţa mea se află un tip ţicnit care se crede profet. Îl vom aduce să ne spună câte ceva. N-am idee despre ce ne va vorbi, dar să-1 ascultăm cu respect, altfel s-ar' putea să nu vrea să vorbească deloc.

În încăpere se făcu deodată linişte când prizonierul, slab şi ciufulit, fu adus în sala ospăţului. Clipea des, ferindu-şi ochii de lumina orbitoare a făcliilor aflate în jur împrejurul sălii. I se oferi un scaun în faţa tetrarhului.

— Profetule Ioan, spuse Antipa, s-a exprimat aici dorinţa sa te auzim vorbind. Eşti liber să-ţi alegi subiectul. Poate te-ar interesa să afli că astăzi este aniversarea zilei noastre de naştere. Dacă doreşti să foloseşti acest prilej pentru a-ţi rosti cuvântarea, noi îţi vom fi recunoscători. Şi dacă ne va plăcea discursul tău, poate te vom elibera.

Atmosfera era încordată, oaspeţii aşteptând ca pustnicul

să cuvânteze. Când începu, vocea sa profundă nu exprima stânjeneală sau agitaţie şi nici nu arăta în vreun fel că s-ar simţi ridicol.

— Sire, începu el, aniversarea zilei de naştere a înălţimii voastre este un prilej ca înălţimea voastră să-şi revizuiască faptele săvârşite în toţi aceşti ani. Fără îndoială că acest lucru l-ar putea face mai bine oricare dintre aceşti înalţi şi talentaţi oaspeţi prezenţi, decât un umil prizonier ca mine, dar poate nu atât de sincer. Nu adesea, Sire, în istoria acestei lumi nefericite, i s-a dat putere unui singur om să aducă pace celor două mari naţii aflate de multă vreme în vrăjmăşie. Această sarcină a fost încredinţată înălţimii voastre, aceea de a vindeca ura dintre Ismael şi Israel.

Tetrarhul se încruntă şi începu să bată nervos cu degetele în masă. Hispo îi şopti Paulei Fronto: „Omul ăsta e nebun!"

— Nu întemniţatul înălţimii voastre, continuă Ioan, are căderea să întrebe de ce Dumnezeu, în înţelepciunea sa, a încredinţat o atât de importantă misiune unui om atât de trufaş şi egoist ca înălţimea voastră, dar căile Lui sunt ascunse şi de nepătruns. Cine poate spune când şi dacă un singur om va mai avea vreodată privilegiul şi datoria să umple prăpastia dintre arab şi evreu!

— Asta nu e treaba ta, câine turbat ce eşti! răcni Antipa, ridicându-se brusc în picioare. Du-te înapoi în cuşca ta!

Înşfăcându-l, gărzile îl îmbrânciră brutal spre uşă. Din toată încăperea izbucniră murmure de indignare prin care oaspeţii încercau să-1 asigure pe tetrarh că nu e cazul să acorde nici o atenţie aiurelilor pustnicului. Răul însă fusese făcut şi aproape fiecare din cei prezenţi - desigur, cei mai vârstnici - ştia că se spusese adevărul. Involuntar, Antipa îi căuta privirea lui David pentru a desluşi părerea acestuia faţă de situaţia penibilă creata. Dar bătrânul saducheu îşi mângâia liniştit barba şi nu ridică ochii.

Ignorând cele întâmplate în sala banchetului, Salomeea a fost cea care i-a venit în ajutor tetrarhului, salvându-1 pe moment

din situaţia stânjenitoare în care se afla. Urmată de câţiva cântăreţi cu lăutele lor, ea alunecă graţios prin sală, făcând o plecăciune adâncă în faţa tatălui ei vitreg, apoi, plesnind din castaniete, se avântă într-o suită de salturi şi piruete. Era uşoară ca un fulg şi aproape fără nimic pe ea. Cu excepţia unei diademe din rubine, a unui superb şirag de perle în jurul gâtului şi a unor ciucuri din safire în jurul coapselor, Salomeea era goală.

Smuls brusc din furia lui neputincioasă de frumuseţea şi graţia fetei, Antipa o privea cu admiraţie şi încântare; iar când fata termină dansul, surâzându-i lasciv, el îi strigă că poate cere tot ce-şi doreşte şi dorinţa îi va fi satisfăcută! Urmară ropote de aplauze; Salomeea salvase de fapt sărbătoarea tetrarhului de la un fiasco şi toţi se bucurau pentru el.

Irodiada se strecurase neobservată afară pe coridor şi îşi aştepta fiica care tocmai se retrăgea din sala de banchet în sunetele aplauzelor.

— Ai auzit ce-a spus? o întrebă Salomeea, gâfâind încă din cauza efortului. Ce să-i cer? O diademă de smaralde? Nu! Îi veni o idee mai bună: Ştiu, am să-i cer o corabie pentru plimbări pe lac!

— Nu! se răsti Irodiada încruntată. Am să-ţi spun eu ce să-i ceri O trase pe fată mai aproape şi îi şopti la ureche. Salomeea se retrase îngrozită.

— Dar eşti nebună! îi răspunse fata. Ce plăcere îţi poate oferi moartea unui biet nebun?

— De data asta, fata mea, izbucni Irodiada, nu va mai fi cum vrei tu, ci cum vreau eu. Ai primit destul, iar ceea ce nu ţi s-a dat, ai furat. Fă ce-ţi spun, altfel ordon să fii pedepsită. Vorbesc foarte serios! Spui că sunt nebună. Ei bine, poate că sunt, dar asta nu va uşura cu nimic pedeapsa ta... Du-te! Acum!

Când reveni în sala banchetului cu paşi şovăielnici şi pricea pierdută, cu greu puteai crede că e aceeaşi făptură care dansase mai înainte. Se opri abătută în faţa tetrarhului. în sală se aşternu imediat o linişte deplină.

— Sire, începu Salomeea cu glas răguşit. Aş vrea, ca dar pentru mine, tava de argint pe care ţi-a dat-o împărăteasa Iulia.

— Desigur... răspunse Antipa uşurat, dar stânjenit. Puteai cere mai mult.

Glasul Salomeii se stinse şi îi spuse aproape în şoaptă:

— Vreau capul lui Ioan, prizonierul; să-mi fie servit pe tava de argint.

Nimeni nu mai respira în încăpere. Palid şi cu faţa schimonosită de dezgust, Antipa se lăsă pe spate.

— Dar... noi... noi nu putem face asta!

— Mi-ai promis! veni îndată replica hotărâtă a Salomeii.

Ca un animal încolţit, Antipa căuta pe feţele celor din jurul său o cale de ieşire din groaznica încurcătură în care se afla, dar nu văzu nici urmă de simpatie în privirile amuzate ale cinicilor romani. După un lung moment de nehotărâre, el făcu semn căpitanului gărzii şi îi dădu revoltătorul ordin.

Iair scrise în grabă o hotă şi ceru să-i fie transmisă gazdei din mână în mână. Soţiei lui, Adiel, i se făcu rău subit şi îşi ceru scuze că trebuie să plece. Neaşteptând permisiunea gazdei, ei se strecurară rapid spre ieşire.

Urmă apoi o lungă şi chinuitoare pauză, tăcerea fiind întreruptă doar de frânturi de discuţie. Irodiada revenise la locul ei, între Manilius şi Fadilla, dar Salomeea nu se zărea nicăieri, în cele din urmă, uşile se deschiseră şi toţi ochii se îndreptară în direcţia aceea. Îngrozitorul dar era adus şi pus în faţa tetrarhului, care îşi feri îndată privirea.

Tânără Flavia Tiro leşină în braţele senatorului Cotta, icnind violent. Cotta purta o tunică purpurie cu vulturul negru brodat pe piept în partea stângă. Senatorul azvârli fata pe o canapea, şi părăsi încăperea străfulgerându-1 cu privirea pe Marc Varus care chicotea.

Grupuri mici de oaspeţi se strecurau afară din încăpere şi se adunau în jurul piscinei, prăvălindu-se pe canapele. Sala festinului se golise, în afara tetrarhului şi a saducheului, care se ridica şi el să plece. Dar Antipa îl opri.

Maestre David, începu el poticnindu-se, tu eşti un om de lege. îi este vreodată îngăduit tetrarhului să condamne un om la moarte?

— Eu cred că nu, înălţimea voastră, spuse David. Vă doresc noapte bună!

În mai puţin de o oră, zguduitoarea veste se răspândi în ţară cu o viteză incredibilă. Curtea palatului se umpluse îndată de slugi şi soldaţi: purtătorii de litiere ai lui Iair, însoţitorii lui David şi un număr de legionari care constituiau escorta lui Iulian. Mai erau câteva gărzi înarmate care îl însoţiseră pe magicianul din Cezareea, familia acrobaţilor din Damasc şi trupa de lăutari din Ierihon. Era o poveste înfiorătoare, înflorită de la unuL la altul. O caravană dinspre miazăzi, care înnoptase în apropiere de Capernaum, plecase în zori, ducând cu sine sordida veste. în decurs de o săptămână, scandalul ajunse la Petra, trecu Iordanul în vreo duzină de localităţi şi de aici în Iudeea, unde nu se mai discuta despre nimic altceva. Pătrunsese chiar şi prin zidurile groase ale vechii temniţe din Cezareea, adusă de Felix.

Mii de oameni care ascultaseră îngroziţi prezicerile pustnicului despre pieirea omenirii ticăloase, despre prăbuşirea templelor hrăpăreţe şi răsturnarea tronurilor cocoţate pe piscurile trufiei şi deşertăciunii, - deşi îl uitaseră atât pe el, cât şi prezicerile lui sumbre - clocoteau acum de furie în faţa monstruoasei crime.

Fără îndoială că sălbaticul predicator, care trăise într-o peşteră în deşert, hrănindu-se cu lăcuste fripte, fusese înşelat; catastrofa cu care ameninţa el atât de vehement nu se adeverise, ce e drept, dar avea oare dreptul acest cârmuitor îngâmfat şi destrăbălat al Galileii să asasineze un întemniţat lipsit de apărare doar pentru a distra o mână de romani îmbuibaţi? Nimeni nu ştia ce era de făcut în această situaţie. Pilat, care avea şi aşa destule bucluc pe cap, abia ridicase din umeri, murmurând: „Nu e treaba mea; lasă-i pe galileeni să se descurce cu el".

Şi aşa au făcut, nu cu violenţă, la care tetrarhul ar fi putut răspunde uşor, ci printr-o campanie concertată de dispreţ şi defăimare, pentru care nu avea arme de apărare. Un ţăran nu putea fi pedepsit pentru că întorsese spatele tetrarhului când trecea călare pe negrul său armăsar şi nici nu putea fi tras la răspundere un sat întreg pentru că oamenii se făceau nevăzuţi din calea lui când îşi făcea plimbare zilnică.

În dimineaţa ce urmă după ruşinosul ospăţ de aniversare, când îngrijitorii viei şi tâmplarii s-au prezentat devreme la lucru la noua vie şi au aflat Ce se întâmplase, au refuzat să mai pună mâna pe unelte şi s-au adunat furioşi în faţa temniţei, unde zăcea trupul profetului. Tetrarhul nu făcu nici un gest să aplaneze acest început de răscoală; în schimb, ordonă gărzilor să se retragă şi trimise vorbă că dacă vreunul dintre prietenii mortului doreşte să-i revendice cadavrul, e liber s-o facă, fără oprelişte. Această neaşteptată concesie era evident un semn că tetrarhul dorea pace, dar îndârjiţii galileeni - pe bună dreptate, gândea Antipa - interpretaseră indulgenţa drept un semn că marele om era înfricoşat, dacă nu cuprins de remuşcări.

Iisus, care se întorsese la căsuţa din Capernaum după ce săptămâni de-a rândul vorbise în faţa unor mulţimi uriaşe în Cana, Efraim, Bethel, Ierihon şi în regiunile învecinate, aflase noaptea târziu despre grozăvie. Andrei fu acela care-1 trezi cu vestea cutremurătoare. Apoi, la revărsatul zorilor, Petru venise într-un suflet din Betsaida, îşi trăsese un scaun lângă patul lui Iisus şi îi repetase toată povestea.

— Îl îngroapă în după-amiaza asta, Stăpâne, în cimitirul din Betsaida. Lumea este agitată şi puzderie de oameni se vor aduna aici. Ioan este de părere că ar fi bine să le spui câteva cuvinte de îmbărbătare acolo, la groapă.

După un moment de cugetare, Iisus încuviinţă dând uşor din cap. Din rândul mulţimii indignate care se va afla la locul de îngropăciune nu se va găsi nimeni în stare să rostească o vorbă de mângâiere. Orice ar spune acestor oameni furioşi, va fi desigur

greşit interpretat. Dacă va deplora crima tetrarhului şi cum se putea oare evita subiectul? - aceasta ar putea duce la validarea unei răzvrătiri publice împotriva cârmuirii, în contradicţie flagrantă cu pledoariile sale arzătoare de supunere paşnică. Şi nici nu era o ocazie când mulţimea trebuie să-i asculte cu răbdare poveţele despre dragoste faţă de duşmanul care te persecută. Ioan plătise într-adevăr un preţ mare pentru curajul său, pentru rostirea neînfricată a adevărului, dar...

— Dar, Stăpâne, interveni Petru brusc, ne spuneai că doar adevărul îi va elibera pe oameni!

— Da, răspunse Iisus cu blândeţe, tocmai de aceea Ioan este acum liber... Vino, hai să traversăm lacul şi să mergem într-un loc mai liniştit, mai departe de aceşti oameni înfierbântaţi. Spune-le şi celorlalţi că ne întâlnim la ţărm. Am multe să vă spun.

Deşi era încă dimineaţă devreme, grupuri mari de oameni zgomotoşi şi răzvrătiţi se adunaseră în piaţa sinagogii. La apariţia lui Iisus, un strigăt izbucni din piepturile mulţimii, cerându-i să le vorbească, dar el se îndreptă spre malul lacului, unde Petru şi ceilalţi discipoli aşteptau sosirea lui.

Uimiţi de neaşteptata eschivare a Tâmplarului de la care aşteptau sfaturi în momente critice, oamenii urmăreau cele trei bărci împrumutate care înaintau spre corăbiile părăsite ale lui Petru, unde pasagerii lor se îmbarcau pe „Sara". Pânzele fuseseră îndată ridicate şi mica navă se depărtă încet de sora sa mai mare.

— Mă întreb de ce au luat-o pe „Sara", observă unul din spectatorii de pe mal, ferindu-şi ochii de soare.

— Vor să o ducă într-un golf, la o adâncime mai mică, presupuse un individ care purta şapcă de marinar. Priveşte! Se îndreaptă către miazănoapte, spre deşert.

— Hai să-i urmărim! strigă cineva. Sugestia le plăcu tuturor, mulţimea se năpusti de-a valma spre ţărm, neorganizată şi fără un îndrumător, dar dornică să ia urma lui Iisus.

Pe o distanţă de opt mile, şiruri lungi de oameni alergau gâfâind şi înaintau cu greu prin nisipul fierbinte şi mărăcinişul ţărmului. Mulţi dintre ei, mai prevăzători, cunoscând dificultăţile impuse de o asemenea călătorie şi conştienţi că nu puteau găsi hrană într-un atare pustiu dezolant, dădeau fuga mai întâi pe la casele lor din apropiere şi la prăvăliile din localitate pentru a-şi face câteva provizii de peşte afumat şi turte din fainã de grâu.

Către jumătatea după-amiezei, cinci mii de oameni istoviţi, cu răni în tălpi, cu sandale distruse şi hainele sfâşiate, îl găsiră pe Iisus şi grupul său. Erau atât de sfârşiţi, încât nimeni nu mai avea forţa necesară să strige sau să urască pe cineva.

Marele Pescar preluă imediat comanda. Cu vocea lui răsunătoare, le ordonă să se aşeze cât mai aproape laolaltă în semicerc, cu faţa la duna de nisip pe care se aflau Iisus şi discipolii săi. Iisus nu se ridică să le vorbească până nu se potoli şi ultimul om. Liniştea coborî în sfârşit asupra mulţimii în aşteptare când glasul său blând se revărsă asupra lor cu vorbe de mângâiere.

El spunea că îi socoteşte ca pe o mare familie de fraţi şi surori, istoviţi şi împovăraţi, care au venit la el pentru odihnă. Nu străini, ci bărbaţi şi femei de acelaşi sânge, toţi copiii Tatălui Ceresc; nu adunaţi laolaltă din dorinţa aprigă de răzbunare, ci înrudiţi prin mila unuia faţă de celălalt... Şi în timp ce glasul liniştit continua, o minune era pe cale de înfăptuire: fiecare simţea că face parte cu adevărat din această mare familie şi că putea conta pe cel de lângă el.

Când Iisus îşi încheia cuvântarea, umbrele munţilor de la răsărit se alungeau. Eliberată din vraja care o ţinuse liniştită şi neclintită, mulţimea începu să se mişte, fiecare îndreptându-şi spatele şi respirând mai în voie. Şi-acum? Trebuiau să plece? Le era foame. În oricare altă împrejurare, cei prevăzători, care îşi aduseseră cu ei hrană, nu ar fi ezitat s-o mănânce în prezenţa celor înfometaţi ca şi ei, dar mai puţin prevăzători, însă aproape nimeni nu îndrăzni să se atingă de bucatele aduse şi fiecare îl privea pe celălalt, în tăcere, cu coada ochiului.

Însoţitorii lui Iisus discutau în şoaptă. L-au rugat şi pe El să vină să se sfătuiască, după feţele lor se vedea că sunt tulburaţi. Dar Iisus nu părea deloc îngrijorat de situaţia creată.

— Daţi-le de mâncare!

— Cu ce să-i hrănim, Stăpâne? îl întrebară ei stânjeniţi. Chiar dacă am avea cu ce să cumpărăm atâta hrană, n-am găsi de unde s-o procurăm.

Cei aflaţi în apropiere îşi lungeau gâtul să desluşească mai bine ce discutau. Un băieţel, care auzise despre ce era vorba, se desprinse din mulţime şi veni spre ei cu un coşuleţ cu de-ale gurii, pe care-1 înmână lui Iisus. Aceasta mulţumi şi, ridicîndu-1, se adresă oamenilor:

— Acum vom avea hrană pentru cina noastră.

Toţi râseră şi era prima oară în ziua aceea când o făceau. Ridică mâna, cerând să se facă linişte, şi cu capul plecat se rugă, mulţumindu-i lui Dumnezeu pentru hrană şi pentru inima generoasă a copilului care a vrut să-şi împartă mâncarea cu vecinii săi. Apoi, rupând în bucăţele mici cele cinci turte ale copilului şi cei doi peşti, el le spuse discipolilor săi să le împartă mulţimii.

Cu priviri sfioase, bărbaţii şi femeile care îşi aduseseră cu ei hrana, scoaseră proviziile şi începură să le împartă printre oameni, urmând astfel exemplu băieţelului... Era o zi a minunilor.

Lumea începea acum să se subţieze. După-amiaza era înaintată, iar cerul înspre miazănoapte se întuneca. Oamenii erau nerăbdători să se întoarcă la casele lor.

— Acum cred că ştiu de ce Stăpânul ne-a adus aici, îi spuse Andrei în taină lui Bartolomeu.

—A dreptate, Andrei, răspunse isteţul bătrânul. Ştia că lumea îl va urma şi a vrut să dea ocazia acestor capete înfierbântate să se potolească.

— Şi să se mai gândească şi la altceva decât la ura lor faţă de Antipa, adăugă Andrei. Iar când vor ajunge acolo, ei se vor fi liniştit de tot - asta e sigur!

— Da! Bartolomeu arătă în direcţia unui nor ameninţător: Şi sunt sigur că se vor linişti încă şi mai mult înainte de a ajunge în Capernaum.

Prezicerile bătrânului se dovediră corecte. Drumul de-a lungul coastei era anevoios, iar noaptea avea să fie cea mai grea din câte îşi putea aminti cineva. Furtuna răsturnase „Sara".

În timp ce ciudata întâmplare a hrănirii celor cinci mii de oameni cu conţinutul unui coşuleţ cu merinde avea loc în pustiu, doar o mână de locuitori ai Betsaidei îi îngropau trupul lui Ioan în cimitirul satului, alături de părinţii săi, plecaţi de mult dintre cei vii. Plăpândul rabin Elimeleh, cu glas tremurând, intona o străveche rugăciune pentru pacea sufletului profetului. Ester, care se întorsese cu o zi înainte din misiunea în care se avântase cu atâta înflăcărare, mai zăbovi împreună cu Hanna la groapă, acoperind-o cu flori din grădina acesteia.

Aşa se face că în Galileea nu avu loc nici o revoltă, însă atitudinea oamenilor faţă de tetrarh şi Casa lui, precum şi faţă de oaspeţii săi păgâni devenise de nesuportat. Fără să mai aştepte sosirea corăbiei imperiale „Augusta", care avea să-1 îmbarce peste o lună, Antipa îşi organiză suita şi plecă într-o dimineaţă spre Cezareea, sperând să fie suficient de norocos să găsească un vas care să-1 ducă la Roma. De data aceasta, pe străzi nu se mai zărea nimeni care să caşte gura la trecerea cortegiului.

Din fericire pentru chinuitul tetrarh, tocmai când se pregătea să părăsească Tiberia, o jalnică corabie de mărfuri, „Ostia", era pe punctul de plecare şi descărca ultima cantitate de cupru cipriot pe unul din noile chei un din Cezareea, urmând să ridice ancora în câteva zile.

Printre cei care alcătuiau micul grup de călători care debarcaseră de pe „Ostia" se afla şi Sergius, Prefectul. Căpitanul Malus era pe chei şi îşi întâmpină superiorul cu un călduros salut de bun venit.

— Ce mai face Felix? îl întrebă Prefectul.

— Foarte bine, domnule. Este nerăbdător să vă vadă.

— Însingurat, cred, presupuse Sergius. Cum şi-a petrecut timpul?

— Călăreşte, domnule, raportă căpitanul şi îl vizitează adesea în temniţă pe tânărul arab, Voldi.

— Asta nu-mi place, Malus, spuse Sergius încruntat. Nu trebuia să-i permiţi! Eu l-am închis pentru că nu mi-a respectat ordinele şi fiul meu îl vizitează. Asta nu vreau... Dacă toate astea ajung la urechile tetrarhului!

Malus protestă mai mult de formă, spunându-i că nu existau instrucţiuni care să interzică vizitatori la închisoare.

— Eu nu am nici o autoritate să-i spun lui Felix unde poate şi unde nu poate merge în absenţa voastră. Eu nu cred că am greşit, adăugă el. Arabul este încă la închisoare... Şi pentru că veni vorba, Antipa aşteaptă să plece la Roma pe „Ostia".

— Cu corabia aia nenorocită?! strigă Sergius. Trebuie Să tetrarhul este foarte grăbit.

— Da, domnule, Antipa a făcut o greşeală. Întreaga Galilee fierbe, se află în pragul unei răscoale. Se pare că pe acolo s-au încins rău spiritele împotriva lui.

Prefectul îi ceru să-i povestească în amănunţime tot ce ştia, iar Malus îi relată odioasa crimă săvârşită de tetrarh: decapitarea unui fanatic inofensiv şi aducerea capului său însângerat pe o tavă de argint, doar ca să-şi distreze oaspeţii.

Sergius se învineţi de indignare. Niciodată nu avusese respect pentru acest îngâmfat evreu romanizat, dar oribila poveste îl dezgustă până într-atât încât simţi că i se face rău. Şi Prefectul tăiase nişte capete, dar nu ca să distreze pe cineva!

— Circulă zvonul, continuă Malus, că ideea a fost a Irodiadei.

—Se poate, mormăi Sergius. După un timp, stăpânindu-şi greu mânia, el izbucni: M-am cam săturat de tetrarhul ăsta josnic. De data asta nu vom irosi nici un fel de ceremonie pentru el.

Şi nici nu mai vreau să-1 văd la plecare. Iar voi nu trebuie să vă mai bateţi capul cu protecţia lui. Dacă întreabă de mine, spune-i că sunt bolnav, că am... lepră! Şi, Malus, du-te le închisoare şi eliberează-1 pe arab. Du-i calul şi spune-i că e liber să plece unde pofteşte!

În faţa Pretoriului, ei coborâră din car. De pe treptele Pretoriului, Felix alergă în întâmpinarea tatălui său, pe care-1 îmbrăţişă cu căldură.

— Salve, fiule! spuse Sergius. Îmi pare bine că te văd! Malus mi-a spus că ai fost băiat cuminte!

— Mulţumesc, Malus, zise Felix, atât de bucuros, încât vicleanul său tată se încruntă.

Toţi trei urcară treptele de marmură care duceau la poarta mare de bronz. Aici Sergius se opri şi îşi privi fiul atât de grav încât acesta tresări. Bunul Malus, cugetă Felix, îl dăduse de gol până la urmă.

— Băiete, spuse Prefectul. Şi faţa lui Felix se lungi, pentru că, ori de câte ori Prefectul i se adresa cu acest apelativ, trebuia să fie atent. Băiete, presupun că în lipsa mea ai continuat prietenia cu tânărul arab nesăbuit.

— Da, tată, recunoscu Felix, pocăit. L-am văzut... aproape zilnic.

— Foarte bine, declară Prefectul. Bărbaţii adevăraţi trebuie să fie loiali faţă de prietenii lor, în special când aceştia sunt în impas.

Felix respiră adânc şi clipi de câteva ori înainte să încerce un zâmbet de uşurare.

— Tocmai i-am ordonat căpitanului Malus să-1 elibereze, continuă Sergius. Poate ai vrea să-i duci chiar tu vestea că e liber să plece unde doreşte. Luă un stilus şi scrijeli o nota către temnicer, pe care i-o înmână fiului său.

— Sunteţi foarte bun, domnule, bâigui Felix. Mulţumesc!

— Pot pleca acum?

— De ce nu! Prefectul şi căpitanul gărzii intrară în Pretor[1] şi lui Felix i se păru că aude o chicoteală, dar nu mai privi îndărăt şi se duse direct la grajduri.

La închisoare, Voldi rămase uluit când Felix, într-o stare de exaltare şi cu respiraţia întretăiată, năvăli în celulă. Vestea bună fo îngăimată atât de incoerent încât au fost necesare câteva momente bune înainte de a se putea înţelege ceva. Apoi cei doi tineri se îmbrăţişară, chiuiră de bucurie şi iar se îmbrăţişară. După alte câteva momente, prizonierul era afară, ferindu-şi privirea de strălucirea neobişnuită a soarelui, şi bătându-1 afectuos pe Darik pe crupa lucioasă.

— Şi acum încotro? îl întrebă Felix, întristându-se brusc. Am fost atât de fericit să te văd liber încât nici n-am avut timp să mă gândesc că mă părăseşti. Ai să-mi lipseşti, Voldi!

— Şi tu mie, Felix, răspunse Voldi adânc mişcat. Ceva îmi spune că trebuie să mă întorc în Arabia şi să-mi înştiinţez regele. El are dreptul să afle ce s-a întâmplat cu Fara, ca şi credincioasa Ione. Apoi vreau să-mi văd familia.

— Dar sper că te vei întoarce.

— Fără îndoială, răspunse Voldi. Regele Zendi va consimţi să revin... probabil cu o misiune specială.

— Pot să ştiu şi eu despre ce e vorba?

— Desigur.

— Vreo afacere delicată? reflectă Felix.

— Da, s-ar putea, admise Voldi.

Încălecară şi se întoarseră la Domus Agrippa, unde Voldi îşi lăsase câteva lucruri personale.

— Dacă aş putea face ceva pentru tine vreodată... dacă te vei afla într-o încurcătură... dacă vei simţi cândva nevoia unui prieten...

— Nu există nimeni pe lume în care să am mai mare încredere, Felix, dar asta e o treabă de unul singur... şi strict de natură arabă... Voi încerca să fiu atent, adăugă el.

— Să fii atent! îl îngână Felix ironic. Asta sună caraghios în gura ta!

CAPITOLUL XVIII

Ploile se porniseră din nou, de data aceasta însă mai devreme decât în alţi ani, dar ploua domol şi cu intermitenţe, spre deosebire de răpăielile neîncetate din iarna trecută.

Uneori treceau şi două sau trei zile consecutive fără averse, dar cerul se încăpăţâna să rămână acoperit şi nimeni nu se aventura prea departe de casă, decât dacă treburi urgente impuneau acest lucru.

Iisus părea bucuros să se retragă în căsuţa primitoare a lui Andrei din Capernaum. Acum, vechea locuinţă servea drept adăpost pentru mai toţi discipolii, care lăsaseră totul pentru a-1 urma pe învăţător.

Printre cei absenţi era şi Iuda, care se întorsese la Kerioth pentru a-şi vedea de unele treburi neglijate; Filip rămăsese acasă, la Cana, cu mama sa vârstnică; Toma, care nu avea locuinţă, acceptase o slujbă la Iair, iar Tadeu, care de la destrămarea flotei de pescuit a lui Simon se simţea foarte nefericit, trăia singur pe „Abigail", călăfătuind cu sârguinţă puntea corăbiei. Ceilalţi, fără ocupaţie şi fără astâmpăr, veneau zilnic să-1 urmărească la lucru pe Iisus; vechile unelte ale lui Ebenezer, care murise în vară, îşi găsiră din nou întrebuinţare. Deşi atelierul era prevăzut cu tot ce trebuia, existau puţine lucruri de un real folos. Fidelii lui Iisus discutară îndelung despre călătoriile pe care le aveau în vedere primăvara următoare. Unii erau pentru întoarcerea la Hammath sau la Cana,

iar alţii erau de părere ca trebuie să mai treacă o dată prin Ierihon. îi ceruseră şi lui Iisus să-şi spună părerea, dar el nu o făcu şi se mulţumea să dea din cap, murmurând: „Nu acum!". Un răspuns enigmatic care îi întristă pe toţi. Era clar să el hotărâse deja cu totul altceva. Faptul că se împotrivea să mărturisească îi neliniştea. Era inutil să le dezvăluie ce întâmplări îi aşteaptă pe ei toţi... Nu era lucru uşor să-1 urmezi pe Iisus.

Într-o dimineaţă când razele unui soare gălbui încercau timid să străpungă plafonul de nori cenuşii, Ioan cuteză să remarce că mulţi oameni fără căpătâi ar fi dispuşi să rişte o ieşire în ploaie dacă s-ar anunţa că învăţătorul ar apărea în piaţă şi le-ar vorbi, dar sugestia nu a fost acceptată. Observând dezamăgirea tânărului său prieten, Iisus explică pe scurt că nu-şi putea lua răspunderea de a provoca o epidemie de gripă.

În după-amiaza aceea în care Ioan relatase cele de mai sus lui Bartolomeu, adăugind că el îi poate vindeca pe oameni şi de răceală, bătrânul i-a răspuns că i-ar fi mult mai uşor să preîntâmpine îmbolnăvirea şi se simţi obligat să precizeze:

— Toate aceste minuni de vindecare, fiule, îl sleiesc de puteri. Nu ai observat asta?

— Da, ştiu, încuviinţă Ioan. E adevărat.

Bartolomeu rămase mult timp pe gânduri, frecându-şi barba.

— Ioane, uneori am impresia că fiecare povară pe care o ridică de pe umerii cuiva, o ia asupra sa, dar prin asta nu vreau să spun că dacă vindecă un lepros îi preia boala; am vrut doar să spun că ori de câte ori ia povara unui om, el adaugă această povară la propriile lui greutăţi... Mă gândesc adesea la profeţia lui Isaia, cum că Mesia cel promis va fi un om al durerii şi obişnuit cu necazurile.

Lipsa de activitate impusă de zilele neprielnice, oricât de supărătoare pentru ceilalţi, îl neliniştea în mod special pe Petru, care fusese permanent în fruntea peregrinărilor din timpul verii.

Şi cât de mult îşi dorise el această perioadă de odihnă şi

refacere! Acum, după numai câteva zile de lâncezeală, el începuse să simtă deja greutatea apăsătoare a apatiei ce domnea în Betsaida şi, deşi se bucura de tovărăşia Stăpânului, lungile după-amieze în căsuţa din Capernaum deveneau din ce în ce mai deprimante.

Uneori, în cursul zilelor tumultuoase ale lunilor fierbinţi Sivan şi Tammuz, simţea că răspunderea călăuzirii atâtor oameni disperaţi, dar lipsiţi de minimum de respect unul faţă de celălalt, era peste puterile lui. Adesea, când se lăsa întunericul şi mulţimea pleca acasă sau rămânea pe câmpiile şi dealurile învecinate în tabere improvizate, Marele Pescar se prăvălea pe pământ, cuprinzându-şi capul cu braţele sale arse de soare, şi adormea buştean, din cale-afară de istovit ca să mai poată cina. Dacă n-ar fi fost grija tandră a Esterei şi îndemnul uimitoarei ei tării morale, Petru nu şi-ar fi putut duce povara. De altfel, el fusese cinstit şi îi spusese fetei acest lucru.

Exista între ei o prietenie cu totul neobişnuită. Un străin care i-ar fi întâlnit pentru prima oară şi-ar fi spus că prietenia lor e absurdă, dacă nu imposibilă, neputând concepe cum de aceşti oameni, care ofereau un contrast atât de izbitor, aveau j totuşi ceva comun: el - un pescar cu înfăţişare aspră şi ne-j cioplită, neumblat, fără nici o educaţie, iar ea - o fată sensibilă, delicată, crescută într-un mediu cu privilegii excepţionale. Atât prin creştere, cât şi temperament, ei constituiau categorii cu totul aparte. Simon Petru nu se putuse acomoda cu Ester, după cum nici ea cu el până în momentul i în care devotamentul lor fără margini în slujba lui Iisus nu-i apropiase şi îi înrudise iremediabil.

Discutau adesea deschis despre această apropiere, recunoscând amândoi că legătura lor nu fusese altceva decât un miracol. Petru credea că o prietenie strânsă cu învăţătorul putea constitui garanţia legăturii dintre toţi oamenii care-1 iubesc, indiferent cât de deosebiţi ar fi ei ca rasă, culoare, limbă, stare sau mod de viaţă. Dacă ei îl iubesc pe el, atunci vor putea iubi unii pe

alţii. Iisus le grăise astfel şi ei doi ştiau ce înseamnă asta.

Camaraderia lor din vara aceea le-a dat prilejul să-şi facă mărturisiri deschise. Ester îi povesti lui Petru totul despre ea, când rămâneau singuri, la dorinţa ei, el îi spunea Fara. Într-una din seri, când Iisus îi mai reţinuse lângă el, Petru i se adresase, fără să vrea cu numele de Fara, iar Iisus zâmbise mulţumit, fără să facă vreun comentariu.

Cu toate acestea, prietenia lor nu era egoistă. Adesea, în jurul lor se forma câte un mic grup; Ester făcea parte din familie. Ea repara curelele sandalelor ponosite ale lui Bartolomeu, îi bandaja mâna lui Ioan, cosea vesta uzată a lui Andrei. Odată îi cususe un nasture şi lui Iuda, pe care din instinct nu-1 simpatiza şi mai ales nu avea încredere în el. Tadeu era permanent în umbra ei, devotat ca un câine credincios, ajutând-o la transportarea cortului şi a proviziilor. Într-una din zile, când se întorceau din Galileea şi Ester rămăsese puţin în urmă pentru că obosise, el insistă ca ea să se urce în teleguţa lui cu roţi înalte, şi aşa încărcată peste măsură, dar fata refuză; iuţind pasul, merse alături de el şi îi spuse că dacă fiecare ar fi la fel de binevoitor cu celălalt, aşa cum fusese Tadeu cu ea, atunci lumea ar putea deveni în curând un loc minunat de trăit. Tânărul timid se îmbujoră îndată de plăcere, dar şi de stânjeneală. După un timp, cuteză să-şi exprime părerea că lumea pentru el era frumoasă şi îi aruncă o privire plină de veneraţie.

Zilele iernii se scurgeau plicticoase şi monotone. Petru locuia în casa din Betsaida şi în fiecare dimineaţă lua noroiul în picioare până în Capernaum, de unde se întorcea după-amiază, prost dispus şi tăcut. Andrei dădea rareori pe acasă, dar cu o seară înainte îşi însoţise fratele, întrucât Ioan şi Iacob hotărâseră sa-şi petreacă noaptea cu Iisus.

Atmosfera acestei dimineţi era oarecum sărbătorească în locuinţa Hannei, unde toţi ai casei se adunaseră în jurul mesei, la micul dejun. Aveau să mănânce biban prăjit, primul pe care-1 procuraseră de o bună bucată de vreme.

— Cu puţin timp în urmă am auzit o ciocârlie, remarcă Hanna veselă, şi iată că s-a ivit un petic de cer albastru. S-ar putea să avem în curând vreme bună, continuă ea, deşi eu nu mă prea grăbesc, pentru că ştiu că mă veţi părăsi din nou... Tare aş dori, Ester, ca de data asta să nu mai pleci. E prea greu pentru tine.

— Ei bine, în ce mă priveşte, spuse Petru, desfăcând un alt peşte, eu voi fi bucuros când va veni timpul să plecăm. Am zăcut în casă prea mult şi aş vrea să-l văd pe învăţător plecând odată din atelierul acela, pentru că prea au abuzat de el!... Tu nu crezi, Andi?

Andrei schiţă un gest vag de aprobare, remarcând că acesta este doar un punct de vedere, după care se întoarse către Hanna şi-i spuse că ieri văzuse o gaiţă albastră cu un pai în cioc. Ester nu se putu abţine să nu zâmbească. Andrei avea cu adevărat talentul să schimbe discuţia. Dar pe Hanna nu părea că o interesează gaiţa albastră a lui Andrei.

— Ce vrei să spui că se abuzează de el? întrebă ea.

Petru, care reflectase îndelung asupra acestui aspect, părea pregătit cu amănunte.

— S-a întâmplat înainte să ne întoarcem acasă, spuse el. Toată lumea era încă sub şocul odioasei crime a tetrarhului, iar capetele înfierbântate ardeau de nerăbdare să se răzbune pe cineva. Antipa încălcase legea şi, văzând că nu-i pot face nimic, au hotărât să-i tragă pe alţii la răspundere. Rebeca, o bătrână care trăia singură într-o cocioabă la marginea Migdalei, era urâtă de aproape toată lumea. Mulţi spuneau că e vrăjitoare şi chiar aşa arăta. Copiii aruncau cu pietre în ea ori de câte ori apărea pe drum pentru că se zvonise că blestemase vacile vecinilor să li se usuce ugerele.

— Ce ridicol! exclamă Ester. Chiar aţi putea crede una ca asta?

— Sigur că nu, replică Petru îndată, dar nu este important ceea ce cred eu. O altă învinuire care i se aducea Rebecăi era

că nu vine niciodată la sinagogă. Într-o dimineaţă de Sabat, lumea a auzit zgomotul războiului de ţesut şi, ca s-o pedepsească, vreo duzină de oameni au dat năvală în coliba ei şi i-au făcut praf războiul, transformându-1 în lemne de foc... A doua zi, ea s-a dus la Iisus să vadă ce mai era de făcut.

— Tu erai acolo? întrebă Hanna.

— Da, eu şi Ionică eram acolo. Rebeca a deschis uşa ca la ea acasă. Purta o rochie veche şi murdară, avea părul vâlvoi şi era plină de noroi pe picioare. A venit direct spre Iisus, s-a răsturnat într-un scaun de lângă el, fără să-i adreseze un cuvânt. Faţa ei zbârcită era crispată şi se vedea că fierbe de mânie. Stăpânul însă nu dădea nici un semn că l-ar deranja purtarea ei şi-i adresă un zâmbet prietenos. „Bună dimineaţa, fiică! Ce pot face pentru tine?" Faţa ei aspră se îmblânzi, continuă Petru. Acoperindu-şi ochii, începu să plângă. Iisus a întrebat-o: „Ce te supără Rebeca?"

— Pariez că ea s-a pus şi mai tare pe plâns, presupuse Hanna, ai cărei ochi se şi umeziseră.

— Încetul cu încetul, el o făcu să povestească tot. La sfârşit, i-a spus: „Nu trebuie să lucrezi în ziua Sabatului decât dacă ajutai în felul acesta pe cineva. Dacă vita omului cade în şanţ de Sabat, trebuie să-i vină cineva în ajutor... dar tu spuneai că lucrai o carpetă ca s-o vinzi. Asta nu e bine, ştii doar... Oricum, ai fost prea aspru pedepsită... Am să-ţi fac un nou război de ţesut, Rebeca."

Toţi ascultau cu atenţie în timp ce Petru îşi depăna istorisirea. Războiul de ţesut i-a luat Stăpânului două săptămâni, iar când 1-a terminat şi băieţii l-au transportat în coliba ei, Iisus a ţinut să meargă şi el. Rebeca se pieptănase, făcuse curat în cameră şi părea mult mai îngrijită. Vecinii se îngrămădiseră să privească. Acum bătrâna nu mai era atât de urâtă, Iisus era prietenul ei şi atitudinea ei sugera că lumea ar trebui sa ia mai bine aminte.

— Acum câteva zile, spuse Petru, bătrâna s-a prezentat Stăpânului cu o cămaşă ţesută anume pentru el.

—... Şi omul acesta blând o va purta probabil, spuse Hanna, indiferent de cum arată!

— Află că arată foarte bine, spuse Andrei. Lui îi place!

— Da, aprobă Petru, acum o poartă mereu şi cred că e chiar mândru de ea... Dar, la urma urmei, el n-ar mai trebui împovărat cu treburi atât de grele şi în nici un caz pentru oameni de felul bătrânei Rebeca.

— Povestea mi s-a părut emoţionantă, spuse Ester. El a făcut pentru ea mai mult decât un război de ţesut: el a transformat-o într-o altă Rebeca!

Acum însă Petru avea de spus o altă poveste, în legătură cu felul în care lumea abuzează de Iisus...

— Săptămâna trecută, mereu zbuciumata şi hrăpăreaţa ne-1 vastă a lui Zevedeu, Naomi, a venit la el să se plângă că Ioan j şi Iacob stau prea mult timp acasă fără să facă ceva, iar casa i lor este şi aşa aglomerată. Sărmanul Zevedeu aproape că nici nu mai avea pe ce să şadă. Drept urmare, Stăpânul i-a promis că-i va face lui Zevedeu un scaun, ceea ce a şi făcut; şi încă unul atât de frumos încât celelalte lucruri din casă păleau pe lângă el. I-a luat o săptămână întreagă ca să-1 termine. Ieri, I Naomi a venit, credeam noi, să-i mulţumească, dar de fapt I venise iar să se plângă. Băieţii ei, se văicărea ea, ar trebui să I se bucure de mai multă atenţie. Tot timpul şi-1 petrec cu Stăpânul şi nu ştie până la urmă cu ce se vor alege. Petru începu I să pufăie dezgustat.

— A spus la ce răsplată se aşteaptă ea, mă rog? întrebă Hanna indignată.

— Bineînţeles. Dorea ca fiul ei să aibă un loc de frunte în împărăţia Stăpânului... Da... şi sărmana creatură a spus asta de faţă cu noi toţi. Nu-i aşa, Andi? Băieţii ei, roşii ca focul erau şi ei de faţă, nefăcând nici un gest s-o oprească!

— Poate nu voiau s-o oprească, sugeră Hanna, privindu-l pe Andrei cu coada ochiului, parcă cerându-i părerea.

— Cred mai degrabă că şi ei erau stânjeniţi, spuse el.

— Da, dar n-au protestat în nici un fel, continuă Petru. Stăteau acolo cu nasul în pământ, frecându-şi degetele, în timp ce Naomi vorbea ca o moară stricată. Era pentru prima oară că se discuta cine este cel mai important dintre noi.

— Dar Iisus ce-i spunea? întrebă Hanna.

— Ei nu i s-a adresat direct, răspunse Andrei, dar nouă, celorlalţi, ne-a spus ceva.

— Naomi trebuie să se fi simţit tare mică şi... neînsemnată, spuse Petru. Iisus nu i-a dat nici o atenţie, ca şi când nici n-ar fi existat. Privea în jur, prin încăpere, părând că ne cuprinde pe toţi cu privirea, şi ne spuse: „Oricare dintre voi se vrea mare, acesta să fie slujitorul vostru, iar cine se vrea a fi cel mai mare dintre toţi, acesta să fie slujitorul tuturor."

— Şi ce a urmat apoi? insistă Hanna.

— Ei bine, Naomi a părăsit încăperea şi nimeni nu a mai găsit cu cale să spună ceva. Ioan şi Iacob priveau ruşinaţi ca şi cum ei erau vinovaţi de cele petrecute. Era o prostie fără seamăn să creadă că orice ar fi înfăptuit ei le dă dreptul la întâietate.

— A fost un moment stânjenitor, interveni Andrei. Până şi fratele meu rămăsese fără grai, spuse el privind-o pe Ester.

— Cineva trebuia să schimbe vorba, gândi Hanna cu voce tare.

— Chiar asta s-a şi întâmplat, spuse Petru, când Stăpânul s-a întors către băieţii lui Zevedeu şi, surâzând, le-a spus că a trecut mult timp de când n-am mai avut peşte proaspăt. Băieţii au priceput aluzia, pentru că-abia aşteptau să iasă de-acolo. S-au ridicat şi au şters-o iute. De altfel, era cel mai bun lucru pe care-1 puteau face în asemenea împrejurare. Petru părea că terminase povestirea, îşi împături şerveţelul şi împinse scaunul.

— A mai fost ceva, spuse Andrei pe gânduri, în timp ce Ioan şi Iacob se îndreptau spre uşă, Iisus 1-a întrebat pe Simon dacă nu ar vrea şi el să se ducă cu ei.

Petru îşi muşcă buza de jos şi dădu din cap.

— Ăsta e motivul pentru care avem azi biban la masă, remarcă Hanna râzând.

— E un motiv foarte bun, spuse Andrei, doar se ştie că pe lac nu-i alt pescar mai bun ca fratele meu.

Nimeni nu mai simţi nevoia să mai adauge ceva. Bărbaţii se ridicară, îşi traseră bonetele pe cap şi plecară spre Capernaum. La sosirea lor, atelierul Tâmplarului era plin şi fiecare se bucura de semnele întoarcerii primăverii. Stăpânul tocmai terminase o masă, un dar pentru Lidia, văduva lui Ebenezer, drept mulţumire pentru uneltele împrumutate. Era clar că nu mai avea în perspectivă alte lucrări. Poate că acum le va spune când şi încotro avea de gând să-i ducă.

Petru îndrăzni să atace subiectul.

— Bănuiesc, Stăpâne, că vom pleca acum, că se anunţă vreme bună.

— Da, răspunse Iisus, vom porni în prima zi a săptămânii şi vom petrece Paştele la Ierusalim.

O tăcere lungă se aşternu între ei, şi o bună bucată de vreme se părea că nimeni nu mai respiră.

— Nu, Stăpâne, nu! protestă Petru. Oriunde, în afară de Ierusalim! Acolo ai duşmani de temut. Să nu faci asta!

Iisus privi atent şi îndelung în ochii Marelui Pescar.

— Simon, trebuie să-ţi cer să stai deoparte, spuse el hotărât. Povaţa ta nu este aceea a unui prieten credincios şi curajos. Plec la Ierusalim - într-o misiune pentru Părintele meu!

Cu excepţia Marelui Pescar, unul câte unul, uluiţi şi descurajaţi, toţi galileenii se strecurară afară, apoi se întâlniră în faţa porţii. Andrei rupse tăcerea:

— Bine, se pare că vorbeşte serios şi deci nu are rost să-i convingem să facă altfel. Va pleca la Ierusalim!

Bătrânul Bartolomeu îşi drese glasul şi spuse hotărât:

— Şi... vom merge şi noi şi... vom muri cu el.

Efectele sezonului de iarnă nu se prea resimţeau în Cezareea. Zile senine alternau cu ploi frecvente, dar nu ningea, iar vremea nu era rece.

Voldi intenţionase să viziteze Ierusalimul la întoarcerea spre casă, dar, odată angajat în drumul către miazăzi, hotărâ să refacă acelaşi traseu pe care-l urmase în tovărăşia lui Mencius.

La Joppa, el petrecu o zi vizitând docurile, constatând cu surprindere amploarea lucrărilor care se desfăşurau acolo, unde romanii făceau aceleaşi amenajări portuare ca şi în Cezareea, dar la scară mai mică.

Faptul că Imperiul preconiza o invazie devenise foarte clar prin lucrările foarte costisitoare din Cezareea. Acum, strategia militară părea să nu prolifereze într-un singur loc. Bătrâna şi sordida Joppa se transformase şi ea într-un posibil cap de pod, iar graba şi zelul erau atât de nedisimulate încât ofensiva romană care ameninţa de multă vreme părea iminentă. Preocupată cu propriile disensiuni interne, întreaga Palestină pretindea că nu ia în seamă această ameninţare. Poate că Iehova care-i hrănise pe Copiii lui Israel cu mană în pustietate se va îngriji de ei şi de data aceasta. Ar fi bine, gândea Voldi, altfel Pământul Făgăduinţei va pieri... Dar şi Arabia, dacă romanii vor socoti că merită osteneala: totuşi, s-ar putea să nu vrea Arabia, pentru că romanii nu erau înclinaţi spre viaţa nomadă. Ei s-ar mulţumi poate să perceapă arabilor un tribut gras şi să-i lase în pace cu turmele şi cirezile lor. Cu toate acestea, era timpul ca Arabia să se gândească la posibilul pericol care o ameninţa. Voldi aprecie că dispune de multe date şi elemente cu care să-l pună la curent pe regele său.

Şi aşa, zi după zi, cu opriri scurte, doar pentru odihna de noapte, tânărul urmă drumul intens circulat de caravane prin frumosul Aşkelon, scăldat în razele blânde ale unui soare neobişnuit, şi ajunse în sordida Gaza, cu mizeria şi duhorile sale Pe care nici o climă, oricât de plăcută, nu le putea atenua. De aici, se îndreptă

spre străvechiul Hebron, străbătu pârjolita localitate Enghedi şi ajunse la Marea Moartă. Pe coasta de un alb orbitor înscrise un semicerc, întorcându-se din nou spre răsărit; peste platourile acoperite cu cruste de sare. Acum ştia că nu mai are mult şi cu toată viteza se avântă spre Valea Aisne.

Darik era atât de ostenit încât îşi târa bietele-i picioare ca oricare catâr împovărat. Dar după ce străbătură Valea Aisne şi ajunseră la drumul ce şerpuia printre dealurile care se desfăşurau înaintea lor, recunoscând pământurile natale.

Darik căpătă forţe noi. Pe măsură ce urcau, pe pantele nordice întâlneau tot mai multă zăpadă, iar când ajunseră la marginea platoului, Voldi se bucură să vadă o nesfârşită pătură albă vălurită, care acoperea dealurile şi văile atât cât putea cuprind cu privirea în toate direcţiile. Asta era bine! În Arabia erau semne certe că aveau să vină o primăvară şi o vară prospere. Vitele şi oile vor fi grase, cămilele bine hrănite vor avea progenituri puternice şi frumoase.

Voldi trase cu nesaţ în piept aerul tare şi înviorător al munţilor. Se înălţă în scări şi stârni ecouri peste coama dealului cu strigăte de băieţandru. Ca niciodată până acum, înţelese cât de mult însemna Arabia pentru el. Darik sforăia zgomotos, cu nările în vânt, se smucea de parcă cerea să i se slăbească frâul, dădea din cap, întindea picioarele ca s-o' ia la goană.

După-amiază târziu Voldi zări tabăra regelui şi câteva minute mai târziu descăleca în faţa intrării principale, întâmpinat cu căldură de santinela uluită. Curând fu înconjurat de numeroşi slujitori şi rândaşi, toţi foarte emoţionaţi; unii mângâiau şi băteau crupa aburindă a lui Darik, care zvârlea peste ei bale înspumate cu o cordialitate imparţială.

Bătrânul Kedar veni şi el şchiopătând, croindu-şi drum cu coatele printre servitori. Ajuns în faţă, Voldi puse o mână pe umărul lui încovoiat.

— Tare l-ai mai obosit, sărmanul, murmură Kedar, întorcându-şi faţa ca să-şi ascundă emoţia.

— A fost numai după voia lui, Kedar, râse Voldi. Odată ajuns pe meleaguri cunoscute, n-a mai fost chip să-1 opresc... Dar spune-mi: ce face Maiestatea sa?

— Ei sunt bine, dar foarte mâhniţi astăzi. Ai venit acasă la timp- Consilierul Mişma este bolnav. Regele şi regina sunt acum acolo. Trebuie să te duci şi tu fără întârziere. Îţi voi da un cal odihnit.

Ione, palidă, slabă, îşi făcea loc sfioasă. Zărind-o, Voldi întinse un braţ şi o trase spre el. Se aplecă şi-i şopti la ureche: „Fara e teafără, Ione, şi îţi trimite toată dragostea ei. Am să-ţi povestesc totul când mă întorc. Acum trebuie să plec la bunicul meu".

În câteva minute erau gata de plecare la tabăra lui Mişma, aflată la cinci mile depărtare. Marele ţarc era plin cu cai splendizi; Voldi îi recunoscu îndată pe câţiva. Intrarea neaşteptată în dormitorul larg al şefului consiliului fu întâmpinată cu exclamaţii de surpriză şi uşurare de grupul de bătrâni slujitori cu feţe posomorâte, adunaţi în faţa uşii. Demni, membrii Consiliului regal stăteau într-o linişte statuară, cu Zendi în mijlocul lor - o figură distinsă, cu părul încărunţit prematur. Din înfăţişarea şi atitudinea tuturor se vedea că aşteptau sfârşitul. Cu toată durerea, Kitra scoase un strigăt uşor de bucurie şi se grăbi să-şi îmbrăţişeze fiul. Luându-1 de mână, îl conduse lângă patul muribundului.

— Priveşte, tată! Iată-1 pe Voldi!

Bătrânul deschise ochii cu greu şi zâmbi imperceptibil. Voldi se aruncă în genunchi şi strecură o mână după gâtul subţire şi adânc brăzdat. Mişma încercă să spună ceva. Cu un efort foarte mare, abia reuşi să-1 întrebe cu glas răguşit:

— Ai găsit-o?

Cu ochii scăldaţi în lacrimi şi incapabil să rostească ceva, Voldi încuviinţă dând din cap.

— Dar. . ea n-a putut s-o facă, şopti Mişma, respirând anevoios, iar când Voldi îi făcu semn că nu, bătrânul îl privi şi murmură: Asta-i bine. Urmă un lung moment de tăcere, după care, cu glasul

stins, îl mai întrebă dacă a adus-o şi pe ea.

— Nu, răspunse Voldi cu regret în glas.

— Dar o vei aduce acasă - în Arabia, îl îndemnă Mişma într-un ultim efort.

— Da, sper, când voi fi terminat ce am de îndeplinit pentru ţara noastră.

Bătrânul Mişma mai dădu o dată din cap şi căzu într-un somn adânc. În timpul acestui dialog purtat mai mult în şoaptă, Zendi se apropie de patul muribundului. Dându-şi seama de prezenţa regelui, Voldi sări în picioare şi îl salută.

Aplecându-se deasupra patului, Zendi se adresă bătrânului cu glas tare, ceea ce-i surprinse pe cei ce vegheau.

— Mişma! Deschide ochii, Mişma şi ascultă! Dacă ai o ultimă dorinţă pe care regele să ţi-o împlinească, vorbeşte, Mişma!

Muribundul consilier se smulse parcă din agonie, îşi umezi buzele uscate şi şopti:

— Voldi!

Capul bătrân şi slăbit se lăsă încet într-o parte. O încercare de respiraţie neizbutită i se stinse pe buze. Mişma murise!

Întorcându-se cu faţa către cei prezenţi, Zendi îşi îndreptă spatele şi anunţă solemn:

— Declar aici, de faţă, numirea lui Voldi în locul rămas liber în Consiliul regelui.

CAPITOLUL XIX

Căpitanul Fulvius, care nu făcea niciodată afirmaţii pripite, îi spuse pe la asfinţit celui mai de seamă pasager al său că, dacă briza iute va continua şi în cursul nopţii, „Vestris" va putea zări Gaza în zori.

— Foarte bine! exclamă Proconsulul. Am să cobor să-i dau vestea asta şi bătrânului meu amic Brutus.

— Mai bine ai lua cu tine şi o mână de zahăr, îl sfătui căpitanul. Sărmanul tău Brutus abia mai poate fi stăpânit. Ieri, când am coborât la ei să le spun câteva vorbe prietenești cailor, el şi-a lăsat urechile pe spate şi şi-a dezvelit gingiile. Tare mă tem că a ajuns la capătul răbdării.

— Nu-1 condamn, mormăi Mencius, şi eu sunt la fel.

Trecuseră şapte săptămâni de când flota naviga de la Brindisi cu destinaţia Cipru, unde o încărcătură de cupru aştepta să fie transportată la noile docuri din Joppa. Iarna fusese atât de blândă încât Fulvius riscă un balast mai uşor decât impunea sezonul, sperând astfel să recupereze din timp. După înconjurul peninsulei cu direcţia spre răsărit, toţi erau bolnavi şi prost dispuşi din cauza duratei prea lungi a călătoriei, iar după Părerea echipajului, inexplicabil de ocolită.

Pe ruta lor normală, dacă aveau afaceri în bătrâna Gaza, ar fi luat cele şapte corăbii cu încărcătură de cupru şi le-ar fi dus direct la Joppa; dar „Vestris" trebuia să se oprească mai întâi la Gaza, unde Proconsulul avea o misiune importantă la

Fortul Roman din Minoa, la câteva mile în interiorul ţinutului. Restul flotei avea să plece la Joppa, unde trebuia să aştepte alăturarea vasului comandor.

Capabilul căpitan Pincus, având sub conducerea sa un echipaj alcătuit din oameni cu experienţă, trebuia să debarce la Gaza şi să angajeze o caravană de cămile pentru plicticoasa călătorie către zăcămintele de sare de la Enghedi şi Marea Moartă.

După o scurtă oprire la Gaza, „Vestris" va naviga spre Joppa pentru a se alătura flotei, va descărca cuprul şi se va reîntoarce la Gaza să-1 preia pe Pincus, împreună cu încărcătura lui de sare. Şi nimeni nu ştia cât timp urmau să aştepte revenirea truditei caravane. Greu de crezut că se vor întoarce la Roma înainte de jumătatea verii.

Mencius se plimba pe punte şi număra zilele ca o pasăre în colivie. I se ceruse atât de des să facă aceste lungi călătorii în porturile palestiniene încât nu-1 mai atrăgeau deloc. Desigur, se bucura întotdeauna de câte o permisie în Cezareea, unde întâlnea mulţi vechi prieteni la luxosul Domus Agrippa. De data aceasta însă nu se mai oprea la Cezareea, ci la Joppa, unde Imperiul avea unele planuri, deşi la ora actuală vechiul şi mucegăitul oraş oferea puţine distracţii.

În tot cursul acestui periplu, un singur lucru îi stârnea interesul Proconsulului. Primise dispoziţii să înmâneze o scrisoare tânărului legat numit recent - o ispăşire pentru păcatele sale - la conducerea Fortului din Minoa. Mencius nu fusese informat despre conţinutul scrisorii şi murea de curiozitate. Tot ce ştia el era că sulul aurit conţinea un mesaj de o importanţă considerabilă şi provenea chiar de la împărat! Ce avea oare să-i spună imprevizibilul Tiberiu, pe jumătate nebun, incorigibilului fiu al senatorului Gallio, se întrebau toţi. Potrivit unor zvonuri, nestatornicul tânăr legat fusese surghiunit în acest sordid avanpost pentru că îl insultase în public pe prinţul regent Gaius. Acum împăratul îi trimitea neruşinatului Marcellus o scrisoare.

Mencius, simţind că trebuie să vorbească cu cineva în legătură cu

acest lucru, discutase diferitele posibilităţi cu prea isteţul său vechi prieten Fulvius.

— E puţin probabil ca această solie regală să facă pe cineva fericit şi, desigur, nu pe scandalagiul fiu al lui Gallio, care critică mereu cârmuirea pentru extravaganţele sale.

— Eu nu sunt sigur de asta, răspunse Fulvius. Apelul senatorului Gallio la economii nu este supărător, pentru că împăratul însuşi nu este un risipitor, dar bătrânul îl urăşte pe Gallio pentru afrontul adus de fiul său prinţului.

— De acord, dar ţi-1 imaginezi pe Tiberiu scriind o misivă agreabilă?

— Nu, nu pot, aprobă Fulvius, şi dacă aş fi în locul tău, i-aş da-o iute băiatului şi aş şterge-o!

— Poate că scrisoarea conţine instrucţiuni ca Marcellus să exercite o mai bună conducere, presupuse Mencius.

— Ei, poate însemna orice! murmură Fulvius. Oricum, bătrânul s-a ţicnit de tot! Părerea mea e că sulul conţine o înştiinţare pentru tânărul Gallio cum că tu ai fost numit succesorul lui la Minoa!

— Iată o idee fantastică! exclamă Mencius.

În orice caz, nu mai era mult până aveau să afle răspunsul acestei şarade şi mâine vor acosta la docul din Gaza.

Dimineaţa era însorită. Ca întotdeauna, pe chei mişuna puzderia conducătorilor de caravane de cămile şi asini. Pincus împreună cu oamenii lui părăsiseră primii corabia şi se văzură îndată înghiţiţi de mulţimea gălăgioasă a proprietarilor de caravane Mai chibzuiţi, Proconsulul şi căpitanul coborâră pe ţărm şi încălecară pe caii lor greoi, îndreptându-se spre fort. Nu era prea departe, aşa că se hotărâră să-şi îndeplinească fisiunea fără întârziere.

— Se pare că pe-aici s-a petrecut ceva, remarcă Mencius, în timp ce porţile grele se deschideau ca să-i primească. Marcellus i-a învăţat pe bădăranii şi leneşii ăştia să se comporte ca soldaţii!

— Poate că Imperiului i-a ajuns la ureche treaba asta şi doreşte ca legatul să revină la Roma ca să schimbe şi acolo lucrurile. Cu puţină bătaie de cap, s-ar putea face ceva.

Un tânăr centurion apăru salutându-i prompt şi întrebă cu ce le poate fi de folos. Proconsulul se prezentă, făcu acelaşi lucru pentru Fulvius, apoi îl înştiinţă că poartă cu ei un mesaj adresat legatului.

— Legatul nostru Marcellus, domnule, a plecat ieri în fruntea unei companii de călăreţi pentru a participa la Sărbătoarea Pascală iudaică din Ierusalim.

— Mi se pare ciudat, murmură Mencius. De când a trecut Minoa la iudaism?

— E un obicei anual, domnule, spuse centurionul, riscând un zâmbet. Toate forturile noastre palestiniene îşi trimit deputăţiile în Oraşul Sfânt în timpul Săptămânii Pascale, pentru a menţine pacea.

— ...Şi să ne zăngănim puţin armurile, adăugă Proconsulul. Presupun că legatul se află la Insula Procuratorului.

— Da, domnule.

— În cazul acesta, vom pleca şi noi la Ierusalim, să-i înmânăm mesajul nostru. Este urgent.

Mencius îl îndemnă pe Brutus spre poartă, dar centurionul îi invită să mai zăbovească puţin şi să accepte ospitalitatea pe care fortul o putea oferi. Proconsulul refuză, spunând că trebuie să plece. La poartă, el se întoarse să spună că este plăcut impresionat de schimbările petrecute la fort.

— Se pare că tânărul vostru legat este adeptul curăţeniei şi disciplinei.

— Da, domnule!

— E un comandant sever?

— El menţine legiunea în formă, domnule, şi nouă ne place în acest fel. Legatul este sever, dar drept.

— În regulă, aprobă Mencius. Trebuie că-i place misiunea de comandă la Minoa.

— Da, domnule! Poate că nu, domnule! Nu cred că-i place, domnule! Da, domnule! Mulţumesc, domnule!

Porţile masive se închiseră în urma lor şi un timp cei doi glumiră pe socoteala centurionului.

— Băiatul are haz, domnule, chicoti Fulvius, imitându-i hilara rigiditate. Va ajunge departe, domnule!

— Da, domnule! replică Mencius. Probabil nu, domnule.

După o oră, echipajul lui „Vestris", nemulţumit de prea scurta escală, dar cu destulă judecată pentru a nu protesta, ridică toate pânzele şi porni în mare viteză spre Joppa.

— Vrei să mă însoţeşti la Ierusalim? întrebă Mencius.

— De ce nu, domnule? răspunse Fulvius.

Lui Ester nu i se interzisese, dar nici nu fusese invitată să-1 însoţească pe Stăpân şi pe cei doisprezece prieteni apropiaţi în călătoria lor la Ierusalim.

Nu fusese făcut nici un plan, nu se anunţase nimic. Groaznica hotărâre venise ca o lovitură de trăsnet. în înţelepciunea previziunilor sale, Iisus nu dădea greş. De câte ori nu au recunoscut ei toţi că ăsta era adevărul! De câte ori nu dăduseră ocazie să fie dojeniţi pentru că puneau la îndoială acţiunile lui! De data aceasta însă, toţi presimţeau că el se îndreaptă - inutil - spre o nenorocire.

Petru, profund mâhnit şi descurajat, cu inima grea de presimţiri sumbre, le-a adus vestea la cină, într-o seară de Sabat, când se aflau în Betsaida. Urmau să plece dimineaţa, în zori, spunea el, luându-şi cu ei doar strictul necesar.

— Sărmanul bătrân Bartolomeu! murmură Ester. Ce-o să se facă el?

— Va muri probabil de un atac de inimă, răspunse Petru, dar ţine să vină şi el.

— Şi crezi că eu nu trebuie să merg? întrebă Ester.

— Acolo nu vei avea ce face, spuse Petru. Nu vor mai fi adunări şi nici vindecări, ci doar un marş forţat spre oraş şi acolo... cine ştie ce ne aşteaptă.

Timp de o oră, discutară toate posibilităţile. Petru admise că în oraş se pot afla la vremea aceea sute, poate mii de pelerini care îl auziseră pe Iisus vorbind şi mulţi alţii care primiseră din mâinile lui foloase miraculoase^ dar aceşti prieteni ai Stăpînului nu erau organizaţi şi nimeni nu se aştepta ca ei să-1 apere.

— Majoritatea sunt de la ţară, continuă Petru, oameni ca Andrei, ca mine, ca Ionică, Iacob şi Tad, oameni care îşi pierd încrederea şi curajul în zăpăceala unui mare oraş.

— Dar... sigur, exclamă Ester, nimeni nu va îndrăzni să-i facă vreun rău Stăpânului nostru atâta timp cât n-a făcut nimic rău!

Cu privirea tristă, Marele Pescar încercă să explice primejdiile care îl ameninţau. Ierusalimul era cetatea tuturor sectelor religioase, incompatibile între ele, şi a grupărilor politice. Acestea vegheau în permanenţă la înăbuşirea oricăror voci care se adresau îngrijorării şi nemulţumirilor poporului.

Petru aminti cum de nenumărate ori, la adunările învăţătorului, apăreau asemenea iscoade din Ierusalim care-i puneau întrebări cu intenţia de a-1 demasca drept incitator. Fie şi simplul fapt că plebea se agăţa de cuvintele lui, găsind în ele alinare, constituia o acuzaţie împotriva loialităţii sale faţă de străvechile instituţii iudaice. Cu ocazia Paştilor, aceşti oameni mărginiţi îşi sporeau vigilenţa, nescăpându-le nici o mişcare produsă în rândul populaţiei pentru apărarea drepturilor sale fireşti. într-adevăr, se ştia că pe durata Săptămânii Pascale, când oraşul gemea de iudei reveniţi acasă din diferite provincii - de obicei ignoraţi de toate autorităţile, cu excepţia perceptorilor - patrulele romane erau la datorie, împrăştiind până şi cele mai mici grupuri adunate pe stradă ca să asculte incantaţiile unui cerşetor orb. Acum, Iisus avea să apară în Ierusalim şi poate mii de oameni se vor aduna şi-1 vor îndemna sa vorbească; şi fără îndoială o va face...

— O, Doamne, de ce trebuie să se expună unei asemenea primejdii? încheie Petru.

Curând după cină, Petru se retrase în odaia sa. Dimineaţa, la ora

deşteptării, el era deja plecat. Ceilalţi îşi luau gustarea în tăcere şi când Ester termină treburile casnice, se strecură afară şi urcă dealul în mare grabă, cu intenţia de a schimba două vorbe cu David saducheul.

Prin anumite mijloace, bătrânul legiuitor aflase de hotărârea lui Iisus de a pleca la Ierusalim de Paşti. O salută grav şi îi răspunse la toate întrebările ei arzătoare, adresându-i cuvinte de încurajare. David din străvechea Casă Zadok cunoştea mai bine situaţia decât Marele Pescar, precum şi pericolele cărora trebuia să le facă faţă orice profet popular care apărea pe străzile Oraşului Sfânt în timpul Paştilor.

— Da, draga mea, spuse David, prietenul nostru Simon are motive întemeiate să se teamă. Cei mai influenţi oameni din Ierusalim - bancheri, legiuitori şi negustori bogaţi - nu pot risca o răzmeriţă în rândul populaţiei. Acest Tâmplar a vorbit mulţimilor destul de slobod despre fapte şi învoieli cinstite şi despre măsurile cuvenite în pieţe. El a avut multe de spus cu privire la dările exagerate, la dobânzile usturătoare cerute de cămătari. El a vorbit despre oameni nevoiaşi care mor în pragul uşilor oamenilor îmbuibaţi.

— Este adevărat, maestre, răspunse Ester, dar el a criticat deopotrivă pe cei ticăloşi din rândul săracilor şi nu a încercat să-i instige împotriva celor bogaţi. El nu vrea decât ca fiecare să fie bun şi milostiv cu celălalt.

— Da, da, copilă dragă, dar ceea ce-şi vor aminti încă mai bine cei din Ierusalim este făptui că el a demascat nedreptăţile şi înşelăciunile de care se fac vinovaţi cârmuitorii Nici chiar Templul nu a fost scutit.

Pusă în faţa acestor realităţi, Ester a vrut să afle cât de mare era influenţa pe care o putea Templul exercita asupra cârmuirii oraşului de către romani. David începu să-i explice, amintindu-i că era o chestiune cu multe implicaţii.

Romanii, spunea el, cârmuiau întreaga Palestină, iar voinţa lor era literă de lege. în orice ciocnire cu Sinedriul, „Insula" avea ultimul cuvânt; teoretic, era adevărat.

— Dar romanii nu doresc conflicte cu lumea iudaică în această perioadă. Ei se pregătesc deliberat pentru ziua când vor pune stăpânire completă pe teritoriu, jefuindu-l şi înrobindu-l. Ar putea-o face mâine dacă armatele lor nu ar avea nevoie să se refacă după pierderile suferite în Galia. Când vor fi gata, vor ataca. Până atunci, n-au nevoie de fricţiuni. Pilat din Pont face paradă de autoritate, dar pentru menţinerea păcii în Ierusalim primeşte instrucţiuni stricte, indiferent de preţul plătit de mândria sa. Când Caiafa, Marele Preot, ia cuvântul, Pilat ascultă!

David părea că vorbeşte acum doar pentru sine.

— Pilat ameninţă, se dă de ceasul morţii, dar ascultă! Când se iveşte cel mai mic semn de nelinişte în rândul plebei, negustorii discută cu bancherii, bancherii se consultă cu Sinedriul, iar Sinedriul ţine sfat cu Procuratorul.

Ester ar fi vrut să pună mai multe întrebări, dar ezită să întrerupă monologul înţeleptului bătrân. Întorcându-se cu faţa spre ea, o întrebă dacă avea cunoştinţă de rabinul Ben-Şolem din Capernaum şi, fără să aştepte răspunsul, David continuă: N - Se pare că acum câteva luni, o mare adunare de oameni aştepta ca Tâmplarul să vorbească în piaţă. Indignat, rabinul a apărut pe treptele sinagogii, acuzând mulţimea, dar s-a retras îndată în huiduielile tuturor. Văzând că nu e sprijinit de consilierii săi, şi-a dat demisia. Ben-Şolem şi Marele Preot au fost colegi de şcoală... Poţi trage singură concluzia, Ester. Rabinul nu e omul care să uite sau să ierte, o jignire adusă demnităţii sale.

— Dar această nefericită întâmplare nu s-a petrecut din vina Stăpânului, maestre! Dimpotrivă, el s-a supărat pentru că mulţimea nu i-a arătat respectul cuvenit.

— Da, ştiu, copila mea, recunoscu David, dar asta nu i-a restabilit lui Ben-Şolem mândria rănită. El nu avea nevoie de favoruri din partea Tâmplarului.

Bătrânul legiuitor privi atent în jur, îşi strânse mantia pe

lângă el, constatând că se făcuse răcoare la umbra arborilor. Se ridică şi Ester şi amândoi ieşiră pe poartă.

— Simt că trebuie să plec şi eu la Ierusalim, spuse ea.

— Dacă aş fi în locul tău, nu m-aş duce, o sfătui David. Ai avut şi aşa destule neplăceri, iar tu nu-1 poţi ajuta cu nimic. Îi ură o zi bună şi se întoarse pe poteca străjuită de boschete.

Pe când Ester se apropia de casa Hannei, se opri să privească micile grupuri de pelerini care se îndreptau spre Oraşul Sfânt, în călătoria lor anuală. în grupul alcătuit de fiecare familie, cel mai tânăr împingea un cărucior încărcat cu corturi şi provizii de drum. Căruţele mai mari erau trase de măgari. Lumea mergea în ritm lent, pentru că avea de făcut o lungă călătorie şi trebuia să-şi cruţe forţele.

Hanna tocmai culegea un braţ de trandafiri. Plânse neconsolată când află de hotărârea Esterei de a pleca la Ierusalim. în tăcere, pregătiră o desagă cu cele necesare pentru drum; după-amiază, la colţul umbrit unde strada lor se întâlnea cu drumul mare, cele două femei se despărţiră cu lacrimi în ochi.

— Ceva îmi spune, suspină Hanna printre lacrimi, că n-am să te mai văd niciodată! Niciodată!

Ester era prea tulburată ca să mai răspundă. O sărută afectuos, apoi se grăbi să se alăture pelerinilor care înaintau greoi. 0 tânără femeie cu înfăţişare prietenoasă îi spuse că e o zi frumoasă şi ea încuviinţă, dar inima ei era prea plină de amărăciune ca să aibă chef de conversaţie.

— Eşti singură?

— Da, răspunse Ester, simţindu-se mai singură ca niciodată.

În zorii primei zile din Nisan, când plecau din Capernaum, Petru spera mai mult decât credea ca intrarea lor în Ierusalim să treacă neobservată.

Oraşul avea să fie aglomerat cu mii de pelerini, toţi căutând disperare găzduire în interiorul zidurilor cetăţii, sau un loc tabără în afară. S-ar putea să fie atât de preocupaţi cu

propriile lor treburi încât sosirea lui Iisus să nu stârnească decât un slab interes. După prima jumătate de oră de mers I Petru îşi reproşa aceste gânduri amăgitoare. El trebuia să ştie cel mai bine.

Toţi cei aflaţi pe drum, având o destinaţie comună; îl recunoscură îndată pe învăţător şi-1 întâmpinară cu strigăte de bucurie, strângându-se în jurul lui, cerându-i să le vorbească! Nu trecu mult şi se văzu în fruntea unei procesiuni care sporeai cu fiecare oră, cu fiecare milă.

Iacob se desprinse de grup şi de la marginea drumului! privi în urmă, apoi reveni la locul său, între fratele lui şi Andrei!

— Vă amintiţi de ziua aceea în Betsaida în care el a dispărut deodată din mijlocul oamenilor care-1 urmau? Aş vrea s-o facă şi acum!

Dar el nu a făcut-o şi gloata creştea la fiecare întretăia de drumuri. Seara, când Iisus s-a oprit, toţi au făcut la fel. Căruţele greu încărcate şi oamenii vârstnici veneau şi ei din urmă. Dimineaţa, când el porni din nou la drum, toţi erau gata să i se alăture. Câţiva pelerini înstăriţi, care-şi permiteai o călătorie pe cămile înalte, îl salutau respectuos când trecea pe lângă el şi o luau înaintea procesiunii pedestre. Aceştia aveau să ajungă cu câteva ore bune mai devreme decât Iisus» fără îndoială că vor avea ce povesti.

Când grupul lui Iisus se opri pentru odihnă la Ramahii dimineaţa celei de-a treia zile, Petru - care nu-şi dorise mulţi oameni în jur - se simţi mândru de uluitorul interes manifestat de gloată..

— Crezi că Iisus şi-ar dori o intrare triumfală în Ierusalim întrebă Petru, adresându-i-se lui Filip.

— După numărul mare şi atitudinea mulţimii, s-ar putea să vrea astfel, spuse Filip.

— Poate că asta a fost intenţia lui chiar de la început, spuse Petru cu un aer misterios. Are oare de gând să restaureze împărăţia lui Israel?

Eu nu cred că el vrea să fie regele lui Israel, interveni Andrei.

— De ce nu? întrebă Iuda înţepat. N-a fost el prezis de profeţi? Nu împărăţia lui Israel trebuie restaurată? Cine altcineva are puterea să o facă?

În ziua de Sabat, ei s-au retras tăcuţi în tabăra lor, la Betfaghe, la numai trei mile depărtare de Ierusalim, pe care aveau să le parcurgă a doua zi dimineaţa, zi pe care romanii o numeau „duminică". Satul era sufocat de uriaşa concentrare a pelerinilor surescitaţi. Prin tabere circulau tot felul de zvonuri şi presupuneri. Credinţa unanimă era că Iisus din Nazaret era pe punctul să se proclame Regele Iudeilor, Mesia, Restauratorul Israelului.

Unii dintre cei mai vârstnici şi mai evlavioşi îşi aminteau că un străvechi profet prevăzuse un asemenea eveniment. Regele va intra în oraş călare pe un asin. Câţiva fanatici au şi plecat în căutarea patrupedului. Printr-o fericită întâmplare, au găsit un frumos şi tânăr asin alb priponit de gardul unui ţarc. Măgarul nu purta urme de şa sau de ham. Asta e bine, spuneau bătrânii, pentru că trebuie să fie un asin necălărit vreodată de cineva. L-au implorat pe proprietar să le împrumute animalul, spunându-i şi motivul. Iisus, făcătorul de minuni din Galileea, va intra călare pe el în oraş, ca Rege al lui Israel! Omul râse cu gura până la urechi auzind acest lucru.

— Îl puteţi lua şi fiţi bineveniţi! spuse el. Dar vreau să vin şi eu cu voi. Asta e ceva ce nu vreau să scap! Jasper nu s-a topit niciodată de plăcere să fie încălecat

— Bine, exclamară ei, spui că nimeni nu a încercat vreodată să-l călărească?

— Da, foarte sigur! spuse proprietarul hohotind în continuare Numai că lui Jasper nu i-a surâs niciodată ideea. O să vedeţi!.. Nu, nu vreau nici o plată pentru folosinţa lui, dar vreau să vin şi eu!

Dimineaţa următoare, o mare mulţime mişuna în preajma

casei în care se oprise Iisus. Era o gloată gălăgioasă, pe jumătate isterizată, ale cărei căpetenii urlau în gura mare; „Osana Regelui! Slavă Regelui!" Gloata înfierbântată prelua aclamaţiile până la ultimul om.

Petru era versat în mânuirea maselor de oameni, dar aceasta demonstraţie era ceva ce scăpa oricărui control. Mica formaţie de discipoli stătea în preajma Stăpânului, încercând să-1 apere de fanatici. Câţiva bărbaţi reuşiră să străpungă masa compacta de oameni şi înaintau trăgând după ei un asin alb. Iisus se urca pe el şi frenetica procesiune se puse în mişcare, flancată de prietenii lui apropiaţi, înspăimântaţi, dar fermecaţi.

Betfaghe rămăsese în urma lor şi intrau acum în Betania, una din cele mai bogate suburbii ale oraşului. Strada era frumoasă, mărginită de palmieri impunători pe care mulţimea îi despuia fără milă de ramurile lor, împrăştiindu-le în calea Regelui.

Turnurile şi cupolele Ierusalimului se distingeau foarte bine, dincolo de adânca vale a Kedronului. O mare mulţime de pelerini găzduiţi în oraş, atraşi de strigătele şi aclamaţiile alaiului, porneau cu sutele, urcând lunga pantă a Muntelui Măslinilor. Ajunsă pe coama dealului, procesiunea se opri şi treptat strigătele triumfale se potoliră. O stranie tăcere se aşternu peste întreaga suflare. Regele avea să vestească ceva mulţimii. Acesta era momentul mult aşteptat!

Multă vreme, Iisus rămase într-o atitudine de profunda tristeţe, privind în jos spre cetate. Apoi, miile de oameni care aşteptau neclintiţi fără martorii unui moment incredibil: Regele plângea! „O, Ierusalime! Ierusalime! De câte ori n-am vrut să-ţi strâng copiii tăi precum îşi strânge găina puii sub aripile ei, dar tu n-ai vrut!"

O clipă, lumea păru împietrită, neîncrezătoare. Nazarineanul lăsase să-i scape din mâini o împărăţie! Oamenii începură să se împrăştie, fiecare grăbindu-se să coboare panta dealului: Pelerinii îşi pierduseră regele, dar le mai rămânea Ierusalimul. Din mulţime

se ivi stăpânul asinului, care veni sa-şi recupereze animalul. Discipolii lui Iisus rămăseseră fără „cai Petru îşi muşca buzele, Andrei arăta mâhnit. Iacob şi Ioan, cu feţe cernite, vorbeau încet între ei şi dădeau din cap descurajaţi. Filip era livid, iar Bartolomeu stătea la marginea drumului şi îşi ştergea fruntea de sudoare, cu Tadeu alături, care-i purta desaga în spate. Iuda se făcuse nevăzut, amestecându-se cu mulţimea care cobora.

Discipolii, cu Iisus în mijlocul lor, porneau încet spre oraş. Grupuri răzleţe de pelerini îi depăşeau şi treceau pe lângă ei, privindu-1 pe Stăpân cu diferite expresii, de la simpatie, implorare, la dezamăgire şi reproş. Mulţi aveau ochii în lacrimi.

Nu se prea vorbea, pentru că nu prea era nimic de spus; mergeau târându-se anevoie, fiecare cu gândurile lui. Cu toate că acum era sigur că aclamaţiile spontane de recunoaştere a lui Iisus drept promisul Mesia amuţiseră fără speranţa de a fi reanimate, prea îndureraţii lui discipoli respirau parcă mai uşuraţi decât ieri. Ei se temeau că mulţimea de admiratori ai lui Iisus care aveau să-1 împresoare pe străzile Ierusalimului va atrage atenţia patrulelor şi Stăpânul va fi capturat şi învinuit că tulbură pacea.

Aşa cum evoluaseră lucrurile, Iisus stăpânise situaţia înainte ca ea să devină acută. Acum el era mai în siguranţă decât dacă această demonstraţie n-ar fi avut loc. Puţin probabil, gândeau ei, ca autorităţile să ia măsuri împotriva unei mişcări pe care Stăpânul o împrăştiase.

Înainte de intrarea lor pe poarta dinspre răsărit a oraşului, Iisus se întoarse spre ei şi le spuse că se vor duce direct la Templu. Petru îi zâmbi recunoscător. Desigur, autorităţile nu aveau cum să-1 învinuiască pentru aceasta. Dimpotrivă, dacă Iisus ar fi hotărât să ignore Templul, ar fi putut fi criticat. Dar el avea să meargă să se închine la locurile sfinte iudaice ca orice pelerin pios. Tăcerea mohorâtă care-i cuprinsese se risipi oarecum în timp ce discutau

între ei pe un ton care se dorea degajat.

— Iată, acolo e bazinul lui Siloam, Ionică, remarcă Iacob.

— Acolo a început Nehemiah reconstruirea zidului. Vezi, şi acolo este Turnul lui Irod, spuse Andrei.

— Pare nou, remarcă Filip, în comparaţie cu restul clădirilor.

Avea să fie o zi grea pentru Templu. Toată lumea adusese câte o ofrandă pentru jertfa, fiecare după mijloacele sale. Frumoasa curte a Templului, împrejmuită cu ziduri ornate cu splendide mozaicuri, gemea de pelerini şi ofrande: viţei graşi şi miei, cuşti mari pline cu porumbei. Se auzeau mugete şi behăituri, iar în aer plutea un miros greu şi înţepător de animale. Dar larma şi zgomotul predominant proveneau din gâtlejurile zarafilor care-şi aşteptau clienţii. Pentru că se întâmpla adesea ca mielul oferit ca jertfa să nu corespundă cerinţelor şi în acest caz, i se oferea pelerinului un altul, zice-se „fără cusur", în schimbul unei mici diferenţe de bani peşin; bietul om, necăjit, plătea convins însă că ofranda lui era perfectă. Atunci se iveau şi încurcăturile, cel mai adesea generate din cauza varietăţii monezilor provenite din provinciile şi ţinuturile cele mai îndepărtate. Pelerinul trebuia să se ducă la tarabele zarafilor care nu erau dispuşi, fireşte, să presteze gratuit acest serviciu de schimb. Aveau loc scene dezgustătoare, în special pentru cei care veneau de la ţară şi nu erau obişnuiţi cu asemenea târguieli în interiorul zidurilor sfinte. Chiar dacă tranzacţiile respective se purtau cinstit, ceea nu era cazul, sigur că locul nu era potrivit.

Peste vacarmul de voci şi behăituri se auzi ca un trăsnet glasul indignat al lui Iisus: „Casa Tatălui Meu este un loc de închinăciune, dar voi aţi făcut din ea loc de negoţ!" Apoi înşfăcă un bici şi începu să gonească animalele afară din curtea Templului. Acestea năvăleau pe străzi, iar lumea alerga ferindu-se din calea lor. Cuştile şi coliviile fură şi ele răsturnate şi toate păsările zburau libere deasupra clădirilor. Veni rândul zarafilor, pe care-i mustră

aspru,răsturnându-le mesele pe care îşi încheiau învoielile. Însoţitorii Stăpânului, retraşi în afara zidului, priveau înmărmuriţi furia Stăpânului.

— Asta va pune capăt, murmură Petru îngrozit. Nu-1 vor ierta niciodată!

Şi nu l-au iertat.

Călătoria Esterei la Ierusalim se dovedi mult mai plăcută decât se aştepta ea. După despărţirea de Hanna, a cărei intuiţie îi spunea - şi nu greşea - că nu se vor mai întâlni niciodată, fata şi-a dat imediat seama ce noroc a avut să dea peste acel grup de oameni prietenoşi din Capernaum.

Erau cam o duzină la număr, toţi înrudiţi între ei, şi păreau nerăbdători s-o primească în grupul lor. Drăgălaşa fată Myra, văzând că străina pornise la drum nefericită, îi mărturisi îndată că ea însăşi nu avea de gând să facă această călătorie, deoarece toţi ceilalţi erau mult mai vârstnici şi „plictisitor de pioşi". Acum, că găsise o prietenă de vârsta ei, drumul i se va părea desigur mult mar interesant. Ester acceptă atât de prompt această tovărăşie, irezistibil de sinceră şi călduroasă, încât ea însăşi fu surprinsă. împrejurările deosebite în care trăise încă din frageda copilărie, aproape sufocante, nu-i îngăduiseră decât puţine cunoştinţe din rândul tineretului. De când părăsise Arabia, ea nu avusese parte de nici o prietenă, iar Myra era încântătoare.

Pentru că nu avea nimic de ascuns, fata din Capernaum deschise calea confidenţelor vorbind deschis despre familia ei. Uscăţivul ei bunic Aşer, cu o barbă patriarhală, fără dinţi sprijinit în două bastoane, datorită respectabilei sale vârste, era conducătorul grupului. Tatăl Myrei, Ghideon, înalt, grav şi tăcut mergea alături de bătrân. Mama ei, cu un zâmbet timid,venea din urmă împreună cu alte femei mai vârstnice.

— Bunicul meu, spunea ea, este o figură importantă pentru religie. Nu se mai gândeşte la nimic altceva decât la sinagogă şi la Templu din Oraşul Sfânt.

Când îţi va vorbi, ar fi bine să-ţi arăţi interesul pentru ceea ce spune, altfel sărmanul va fi tare mâhnit.

Amândouă conveniră că bătrânii sunt ciudaţi şi că trebuie răsfăţaţi. După ce termină cu familia ei, Myra începu să-i vorbească despre ea, despre prietenele ei, despre ţitera şi războiul ei de ţesut, despre câinele turmei de oi şi, aproape în şoaptă, despre frumosul tânăr Joel, şef peste îngrijitorii viei lui Iair; apoi adăugă, tot în şoaptă, că părinţii ei, mai cu seamă bunicul, nu-1 simpatizează.

— Dar bănuiesc că tu da, spuse Ester, ceea ce o făcu pe fată să se îmbujoreze pe loc.

— Acum, să vorbim şi despre tine, Ester, spuse ea.

Dar asta nu era la fel de uşor şi simplu ca pentru Myra. Ester era orfană, înrudită de departe cu o familie din Betsaida la care locuia de curând. Cât priveşte originea ei, ea era atât de neclară, încât ea însăşi ajunsese să se simtă nelegitimă. Myra îi veni în ajutor, întrebând-o dacă nu locuia cu femeia care o însoţise până la drumul mare.

— Da, răspunse Ester, numele ei e Hanna.

— Era o femeie din Betsaida pe care o chema Hanna şi se spune că a tămăduit-o Tâmplarul când era pe patul de moarte.

— Da, asta e Hanna mea, spuse Ester, şi a fost cu adevărat o minune. Eu eram acolo când s-a întâmplat şi am văzut.

Myra puse uşor o mână pe braţul lui Ester şi murmură:

— Să nu te audă bunicul spunând asemenea lucruri, pentru că se va înfuria. De asta e şi împotriva lui Joel.

Iuţiră pasul, lăsând o oarecare distanţă între ele şi restul familiei. Myra dorea să o mai audă vorbind despre Tâmplar

— Eu nu l-am auzit niciodată şi nici nu l-am văzut, pentru nu mi-au dat voie. De fapt, mie nici nu-mi place de el pentru că din cauza lui ai mei nu-1 văd bine pe Joel.

— Înseamnă că Joel crede în el, nu-i aşa?

— Nu, nu e numai asta, spuse Myra, dar şi-a părăsit şi slujba ca să-1 urmeze. A fost plecat atât de des, încât Iair s-a lipsit de el până la urmă. Bunicul meu s-a bucurat şi a spus că aşa-i trebuie. .. Apoi, când se vorbea că Tâmplarul a vindecat-o pe micuţa Şaron, fetiţa lui Iair, Joel a fost reprimit şi i-a urcat şi simbria. Noi toţi credeam că bunicul va avea un atac.

— L-a văzut vreodată bunicul tău pe Iisus?

— El nu, spuse tăios Myra. Bunicului i-a intrat în cap că acest Iisus este împotriva sinagogii şi că încurajează lumea să încalce Sabatul, că se întovărăşeşte cu păcătoşii perceptorii de biruri. Ar trebui să-1 auzi!... Urăsc religia, adăugă ea mânioasă. Orice fel de religie!

— Eu nu cred că l-ai urî pe Iisus dacă l-ai cunoaşte, replică Ester calm.

— Ei! Eu n-am cum să-1 cunosc, spuse Myra răstit. Familia mea va avea ea grijă de asta... Hai să vorbim mai bine despre ceva plăcut.

Şi astfel discuţia reveni asupra lui Joel.

În noaptea aceea, ei se opriră la Hammath, iar în dimineaţa următoare străbăteau Cana. Aflând că aceasta era prima călătorie a Esterei la Ierusalim, bunicul Aşer o luă în primire şi îi arătă pietrele indicatoare mai importante. Ea îl asculta cu atenţie, dar nu punea întrebări de teamă să nu-şi trădeze ignoranţa în materie de istorie ebraică. Pe când traversau Samaria, bătrânul îşi strânse laolaltă grupul în jurul Fântânii lui Iacob şi le spuse povestea ei. Era pentru prima oară că Ester auzea despre fântâna sfinţită, sau despre Iacob, dar reuşi să mimeze respectul cuvenit. Oricum, ea era mult mai mişcată de povestea ei decât Myra, care tocmai îşi înăbuşea un căscat şi privea un câine zărind o pisică.

În după-amiaza aceea, bătrânul Aşer, şchiopătând, o apucă de braţ pe Ester şi îi arătă vârful unui munte îndepărtat. Acolo sus, spuse el solemn, acolo a trăit marele Profet . Chiar acolo unde vezi crestătura aia!

— Adevărat? se minună Ester.

Bătrânul se întoarse să le împărtăşească şi celorlalţi cunoştinţele sale, dar Myra se apropie de prietena ei.

— Vorbeşte-mi mai mult despre acest om minunat, Elie, spuse Ester.

— A trăit cu câteva veacuri în urmă, spuse Myra tărăgănat. Trăia singur şi oameni de seamă veneau la el pentru poveţe. Se spune că odată era atât de flămând încât corbii i-au adus de mâncare.

— Cum de au ştiut ei că lui îi este foame? întrebă Ester.

Myra chicoti, puţin necuviincios.

— Pentru că el mânca ceea ce credeau corbii că e bun, presupun. Un om trebuie să fie cu adevărat foarte flămând ca să se mulţumească cu hrana aleasă de corbi.

— Eşti incorigibilă, Myra! râse Ester. Vezi să nu te audă bunicul!

— Da, ştiu, încuviinţă Myra. Nu i-ar plăcea. El se dă în vânt după toate minunile alea care s-au întâmplat cu mult timp în urmă... Iar Joel, nici el nu prea are ce povesti altceva decât minunile Tâmplarului... Dacă mă întrebi pe mine, eu nu cred nimic din toate astea, şi nici afacerea asta cu minuni...

La amiaza zilei pe care romanii o numeau „luni", ei pătrundeau în Oraşul Sfânt prin vechea poartă a Damascului şi, aşa cum era datina, se duceau direct la Templu. După cuvenitele închinăciuni, grupul din Capernaum plecă spre Betania,; la casa înstăritului unchi Boaz. Cu aprobarea unanimă a familiei, Myra o invită pe Ester să-i însoţească. Ştiau că unchiul Boaz se bucura întotdeauna de oaspeţi.

Ierusalimul era un oraş foarte vechi şi purta pecetea multor bătălii. Strada pe care mergeau era o amestecătură de construcţii străvechi din cărămizi arse la soare, care păreau mul' mai mici pe lângă magnifice şi moderne clădiri de marmură. Pe strada pietruită pe care se angajaseră se circula în toate felurile: pe jos şi pe roţi, călare pe cămile şi catâri. Caravana de cămile şi cârduri de măgari

împovăraţi împingeau trecătorii, obligându-i să se refugieze pe trotuarul îngust. Cerşetorii se tânguiau şi îşi fluturau talgerele, reclamând trecătorilor un obol cât de mic. „Faceţi loc!" urlau patrulele călare, în uniformele lor romane ţipătoare, străduindu-se să deschidă drum pentru cine ştie ce procesiune în veşminte negre. Pentru omul de la ţară era un spectacol stupefiant. .

Myra, care mai fusese de câteva on la Ierusalim şi cunoştea clădirile mai importante, o apucă de braţ pe Ester, arătându-i-le: ..Acolo e „Insula" Procuratorului, o operă arhitecturală romană care-ţi taie răsuflarea". Puţin mai departe, Myra îi arătă palatul Marelui Preot Caiafa, o construcţie masivă purtând urmele vremii pe coloanele sale de marmură. Era sumbră ca un fort. Obloanele de la ferestrele înalte erau bine închise. O duzină de santinele făceau de pază pe terasa largă.

— Nu pare prea primitor, comentă Ester.

— Clădirea are o poveste interesantă, spuse Myra. Iniţial a fost palatul regelui Irod cel Mare.

Ester se trase deoparte ca să-1 privească mai bine, întrebându-se ce-ar spune Myra dacă ar afla că acesta a fost locul ei de naştere.

Urmă apoi Templul. Era cel mai frumos edificiu pe care-1 văzuse Ester vreodată. Stătea fascinată şi se minuna de măreţia lui. Treptat, fetele nu mai putură înainta decât în pas de melc, pentru că înghesuiala era sufocantă. După multe opriri, ajunseră în faţa intrării în curtea Templului, splendid sculptată.

Bătrânul Aşer îşi găsise o cunoştinţă de vârsta lui cu care schimba afectuoase strângeri de mână şi cuvinte de salut. Acum, celălalt bătrân murmura ceva în şoaptă la urechea lui Aşer. Ochii acestuia se lărgeau pe măsură ce asculta. Dădea energic din cap. Celălalt bătrân termină ce avea de spus şi plecă mai departe.

Era lesne de văzut că Aşer ardea de nerăbdare să le comunice Vestea pe care o auzise. Îşi strânse familia şi îi anunţă pe ton dramatic:

— Galileea nu va mai fi tulburată de acum înainte de acel Tâmplar care a batjocorit credinţa strămbunilor noştri! Se spune că ieri a venit la Templu şi a provocat dezordine, aruncând ofrandele pentru sacrificiu în stradă, a răsturnat mesele zarafilor care erau acolo să-i ajute pe pelerini! Acum autorităţile se vor ocupa de el aşa precum merită! Aşer îşi freca mâinile cu satisfacţie şi zâmbea fericit. De data asta, strigă el mai tare, Tâmplarul va plăti pentru necinstirea lui Israel!

Ester se sprijini greu de braţul Myrei, simţind că i se înmoaie picioarele.

— Nu te simţi bine? murmură Myra speriată. Ţine-te strâns de braţul meu. Trebuie să încercăm să ieşim de aici!

— Ce se întâmplă cu ea? întrebă bătrânul tăios.

— Leşină, spuse Myra. E atâta zăpuşeală aici. Ajută-mă, tată, să o scoatem afară!

Ghideon se supuse şi o apucă de celălalt braţ, reuşind să o tragă în afara drumului, unde îşi reveni destul ca să murmure că se ruşinează pentru necazul provocat.

— Trebuie să găsim un loc unde să te poţi aşeza, spuse Myra. Am eu grijă de ea, tată. Tu du-te la ceilalţi şi spune-le că ne vom întâlni în Betania. Cunosc drumul !

Ghideon ezită.

— Bunicul tău îşi va ieşi din fire dacă află, o avertiză el.

— Să-i spui că-mi pare rău; Ester nu se poate întoarce acolo dacă nu se simte bine. Şi nici eu nu vreau să merg. Este sufocant şi miroase urât!

Nu se vorbeşte astfel despre Casa Domnului, spuse Ghideon cu reproş.

— Iartă-mă, tată, n-am vrut să te supăr, răspuns Myra căindu-se.

— Bine, e destul de aproape. Vezi să nu te rătăceşti. Ne întâlnim la casa unchiului Boaz, spuse el bătând-o uşor pe braţ.

— Tatăl tău este un om bun şi blând, Myra.

— Da, dar numai când bunicul nu se află în preajmă. Atunci e ca pâinea caldă. Uneori mă întreb ce crede el cu adevărat despre religia noastră.

Înaintau încet în direcţia vechii Porţi a Mieilor. Deşi întreaga zonă a Templului era foarte aglomerată, era mult mai linişte decât pe străzi. Ester îşi revenise, dar era tăcută şi deprimată.

— Spune-mi, Ester, i se adresă Myra în taină, ţi-a făcut rău într-adevăr aerul din Templu... sau ceea ce a spus bunicul despre Tâmplar.

— Pentru mine a fost un şoc, Myra. Nouă tuturora ne era teamă de asta dacă el va veni aici. Sper să nu-i facă nimic rău.

— Dacă el înfăptuieşte minuni aşa cum se spune, atunci poate se va putea apăra singur.

— Sunt sigură că va putea, dacă va vrea, dar nu pare să-i pese de viaţa lui. El nu precupeţeşte nimic ca să-i ajute pe alţii, dar...

— Poate că a şi părăsit oraşul, presupuse Myra. Dar Ester se îndoia.

— El n-ar fugi în felul acesta, declară Ester.

Acum fetele se apropiau de Poarta Oilor. La capătul străzii se profila un vechi edificiu neîngrijit al cărui acoperiş ciudat în formă de stea se sprijinea pe coloane masive din piatră. Toate cele cinci faţade erau deschise, fără ziduri despărţitoare. Ester o întrebă ce reprezintă clădirea, iar Myra îi spuse o poveste uluitoare.

— Bizarul pavilion vechi găzduia o fântână. Se credea că un înger vine din când în când, nu se ştie de unde, atinge apa şi oricine se scaldă acolo se vindecă imediat de orice boală.

— Bineînţeles că tu nu crezi asta! spuse Ester.

— Eu? Sigur că nu cred! Dar o mulţime de oameni bolnavi cred; ei stau aici cât e ziua de mare, toropiţi, aşteptându-1 pe acest înger. Este o privelişte jalnică. Halal înger! Să coboare aici o dată la nu ştiu cât timp, şi să vindece doar un om, iar restul să sufere!

— Se opriră pe treptele foarte vechi şi tocite care duceau în interiorul cavernos al clădirii. Acolo părea să nu fie nimeni.

— De obicei, aici e puzderie de oameni, spuse Myra, dar acum cred că sunt în jurul Templului şi se roagă. Dar... ia uite că văd pe cineva.

— Deodată, Ester se agăţă de braţul Myrei, stăpânindu-şi un mic strigăt de surpriză. Câţiva oameni se strecurau în clădire prin intrarea opusă.

— Priveşte, Myra! şopti ea tulburată. Este Iisus! Pare atât de ciudat să-l văd aici, fără lume în juru-i.

— Nu e deloc ciudat dacă are necazuri. Oamenii nu riscă să fie văzuţi cu el.

— Vino! Trebuie să vorbesc cu el!

— O luă pe Myra de mână şi o porniră într-acolo. Iisus stătea lângă fântână şi privea trist apa. El se opri în faţa unui paralitic care zăcea pe o saltea şi începu să vorbească. Discipolii se adunară în jurul lui să-l asculte. Ester şi Myra se strecurară neobservate până în spatele lor.

— Necazul este, spunea neputincios bolnavul, că ori de câte ori vine îngerul, acei cu suferinţe mai mici, dar mai sprinteni se aruncă în fântână... Oamenii mă aduc aici în fiecare an, de mulţi ani, ca să fiu tămăduit, dar de fiecare dată altul ajunge în apă înaintea mea.

— Vino, prietene, spuse Iisus blând. Ai aşteptat destul. Te poţi ridica şi... du-te acasă.

— Myra îşi încleştă mâna pe braţul Esterei şi scoase un strigăt. Paraliticul se ridica încet pe picioarele lui tremurânde, plângea şi murmura incoerent cuvinte de mulţumire.

— Petru se întoarse cu privirea în lacrimi şi o recunoscu pe Ester, de care se apropie să o salute.

— Aceasta este Myra, spuse ea. Am venit la Ierusalim împreună cu familia ei. Tatăl ei este Ghideon din Capernaum.

— ÎI cunosc foarte bine, spuse Petru. Tatăl tău este un om treabă... iar pe bunicul tău nu-1 cheamă Aşer? Continua Petru cu o uşoare încruntare a frunţii. A venit-şi el cu voi? Iar când Myra încuviinţă timid, el adăugă:

— Tocmai ai fost martora unei minuni, Myra. Nu-i aşa?

— Da, e adevărat!

— Bunicul tău, Aşer, este împotriva Stăpânului nostru, spuse Petru. Îi vei spune ce ai văzut aici, azi, cu ochii tăi?

— Nu mă va crede, răspunse Myra.

— Dar îi vei spune, insistă Petru.

— Eu... eu nu ştiu, domnule, se bâlbâi Myra. Cred că se va înfuria.

În timp ce discutau, Iisus se strecurase afară din pavilion şi cobora spre stradă cu grupul care-1 urma la mică distanţă.

— Îmi pare rău că nu i-ai putut vorbi, spuse Ester, pe când ieşeau la soare, dar Myra nu răspunse.

La colţul străzii, ele se treziră faţă în faţă cu Iisus. El le zâmbi şi întinse braţele asupra lor, spunând:

— Pace vouă, fiicelor.

Ester îi atinse uşor braţul întins şi murmură cu adoraţie:

— Stăpâne!

Myra, vizibil tulburată, îşi feri privirea, jucându-se nervos cu franjurile şalului. Apoi încercă să-i surprindă privirea şi ochii ei se umplură de lacrimi. Într-un gest impulsiv, ea îi atinse cu amândouă mâinile celălalt braţ întins şi izbucni în plâns.

— De acum încolo vei fi şi Stăpânul meu.

CAPITOLUL XX

Cu o oră înainte de asfinţit, în cea de-a treia zi din Nisan, în Ierusalim se aşternea liniştea. Era ca şi când o mână magică cobora asupra Oraşului Sfânt şi impunea tăcerea.

Bazarele şi pieţele, părând că se supun unui semnal tainic prestabilit, trăgeau obloanele. Traficul vehiculelor pe străzi înceta rapid. Doar patrulele romane mai rămâneau să vegheze. Localnicii, împreună cu rudele şi oaspeţii lor din depărtări, se adunau în dosul uşilor închise.

Chiar şi neevreii care veneau la Ierusalim cu treburi şi nu erau obligaţi să respecte solemnitatea iudaică, după ce-şi vedeau de cămile, se retrăgeau în corturile lor.

În urmă cu cincisprezece veacuri, într-o noapte de primăvară ca şi cea de acum, israeliţii scăpaseră din crunta lor robie în Egipt. Atunci, potrivit vechilor scrieri sacre, îngerul Morţii trecuse peste Ţara Faraonilor, atingându-1 pe întâiul-născut al fiecărei case egiptene. Şi ca acest înger Răzbunător să poată recunoaşte casele care trebuiau să fie cruţate, copiii lui Israel fuseseră povăţuiţi să ungă tocurile uşilor lor cu sângele unui miel. Aşteptând vestea de plecare, ei stăteau în tăcere în jurul meselor, pregătiţi pentru marea aventură, şi mâncau solemn mielul jertfit.

Aceasta era semnificaţia Paştilor ,şi se comemora în fiecare an cu acelaşi ritual. Poate că dramatica întâmplare ar fi fost uitată de mult

- cunoscând instabilitatea naturii umane - dacă temerara goană spre libertate i-ar fi purtat pe fugari într-un tărâm de pace şi prosperitate permanentă,. în „Pământul Făgăduinţe'"- Dar ei n-au găsit pacea şi prosperitatea. De-a lungul timpului au sfărâmat jugul şi lanţurile multor opresori; dar în ciuda înrobirii lor sau tocmai datorită acesteia, ei mâncau supuşi mielul pascal, emblematic pentru o libertate neatinsă, dar nutrind încă speranţa că va veni cândva. Iudeul era prin natura sa un optimist melancolic. El îşi ştergea lacrimile pentru un trecut tragic, dar nu-şi pierdea credinţa într-un viitor triumfător.

În noaptea aceasta, el era mai departe de libertate decât fusese cu cel puţin un veac în urmă. Chiar şi atunci când mânca cu devoţiune mielul, el auzea pe stradă, dincolo de pragul uşii lui unsă cu sânge, zăngănitul ameninţător al armurii Imperiului Roman.

Bătrânul din capul mesei familiale, gârbovit de ani şi cu mâinile tremurânde citea cu evlavie din sulul vechi şi îngălbenit: „O, Ierusalime, care vesteşti omenirii fapte bune, ridică-ţi glasul şi spune cetăţilor lui Iuda că Domnul cu mâna sa atotputernică este aproape".

Şi în timp ce bunicul citea cuvintele de îmbărbătare, tânărul centurion măsura rigid pe stradă ritmul paşilor cadenţaţi ai legionarilor lui.

„Ochii tăi vor privi Ierusalimul ca pe un lăcaş liniştit, un sanctuar ce nu va putea fi niciodată doborât", intona bunicul.

„Un'!... Du'!... Tres!... Quat'!" lătra centurionul

Pe coasta unui deal, la jumătatea drumului dintre Betfaghe şi Betania, fără alt adăpost în afara câtorva ramuri dintr-un bătrân chiparos împrăştiate pe pământ, câţiva oameni din Galileea stăteau tăcuţi, privind deznădăjduiţi asfinţitul.

Ei nu făcuseră nici un fel de pregătiri pentru Paşti, iar acum era prea târziu să mai întreprindă ceva. Nu aveau miel, nici pe ce să-1

frigă, n-aveau casă, nu aveau masă şi nici prag de uşă să-l ungă cu sânge.

Acest lucru n-ar fi contat, desigur, pentru Marele Pescar dacă s-ar fi aflat în Capernaum. De mulţi ani Paştele nu mai avea vreo însemnătate pentru el, încă din anii când era flăcău în casa cucernicului său părinte. Chiar şi atunci, privea plictisitoarele ceremonii şi ritualuri cu o tristă indiferenţă. Aici însă, în împrejurimile Oraşului Sfânt, unde comemorarea era respectată cu atâta unanimă smerenie, iudeul din Simon, fiul lui Ionas, se simţi dintr-o dată singur, părăsit, exilat.

— Andi, se adresă el fratelui său, aşezat alături de el pe pământ. Acolo jos, în oraş, sunt probabil sute, dacă nu mii din toate provinciile care s-ar considera onoraţi să-l aibă pe Stăpân la masa lor de Paşti, dar le e frică să recunoască faptul că sunt prietenii lui.

Andrei clătină uşor din cap fără să răspundă, aşa că Petru îşi reluă firul gândurilor:

— Vara trecută, când îşi aduceau bolnavii la el şi ascultau tulburaţi cuvintele lui de mângâiere, ar fi vrut să-l cheme în casele lor, să le fie oaspete. Dar acum că e în pericol şi...

Monologul lui Petru fu întrerupt de un mic foşnet chiar în spatele lor. Iisus, care stătuse deoparte, se apropie de ei şi luă loc între Ioan şi Iacob. Toţi ochii se îndreptară în direcţia aceea.

— Vom respecta şi noi Paştele, spuse el. Voi, cei doi fraţi, vă veţi îngriji de cele necesare. Duceţi-vă la Betania până când veţi întâlni cu un om care va intra în casa lui cu un urcior cu apa pe umeri. Spuneţi-i să pregătească pentru Stăpânul vostru şi însoţitorii lui încăperea nelocuită care se află în partea de sus a casei sale.

Ei se ridicară îndată să facă ceea ce li se spuse.

— Să încercăm să găsim un miel pentru jertfa? întrebă Ioan

Iisus închise ochii şi dădu din cap meditativ.

— Stăpânul casei ne va da pâine din fainã de grâu şi o cană cu vin. Asta va fi de-ajuns.

— Peste noapte ne vom întoarce aici, Stăpâne?

— Nu! Luaţi-vă păturile cu voi. După cină ne vom odihni in Grădina Ghetsimani.

— N-ai bani să-i plăteşti omului pentru folosinţa camerei sale? întrebă Iuda zăngănind banii în propria-i pungă.

Fraţii se întoarseră către Iisus întrebându-1 din ochi, dar el le făcu semn să plece fără să-i răspundă lui Iuda. Acesta înţelese că vorbise ce nu trebuie şi, ridicând din umeri, îşi reluă locul. Tânărul Tadeu, care stătea alături de el, se ridică şi se duse să-i pună vechea lui haină pe umerii bătrâni ai lui Bartolomeu, deoarece soarele apunea şi aerul se răcorise.

Era cea mai deprimantă sărbătoare. Teama care pusese stăpânire pe ei de multe zile se adeverea acum. Stăpânul le spusese că sfârşitul era aproape. Aceasta avea să fie ultima lor cină împreună.

Pe drum, el mergea în frunte, iar când intuiţia le spunea că Iisus preferă să meargă singur, ei rămâneau în urmă; era ca şi cum refăceau călătoria din dimineaţa duminicii trecute, când el era aşteptat de mii de oameni care strigau că vor să le fie rege. Lumina lunii arunca străluciri argintii peste crengile de palmier pe care lumea dezamăgită le aruncase în şanţuri. Petru avea lacrimi în ochi, iar când Filip îi arătă crengile el nu putu face altceva decât să clatine amărât din cap. Nu găsea cuvinte pentru a-şi spune durerea.

Când ajunseră la casa unde Ioan şi Iacob stăteau în faţa porţii, văzură că Iisus intrase deja şi îi aştepta în pragul uşii camerei de sus. Gazda îi dăduse un ştergar şi un lighean cu apa. Era un obicei ca atunci când aşteptai oaspeţi, să pui un slujitor al casei la uşă pentru a le spăla picioarele, prăfuite, discipolii înlemniseră văzând că Stăpânul avea de gând să îndeplinească acest lucru înjositor. Când îi veni rândul lui Petru, acesta protestă energic, dar cedă la insistenţele lui Iisus.

Apoi, în linişte, luară loc unul câte unul în jurul mesei.

Cina nu se desfăşura conform tradiţiilor Pascale. Cu aceasta, explica Iisus, avea să înceapă o nouă eră în sărbătorirea Paştilor. In viitor, ori de câte ori ei, împreună cu alţii care vor crede în el, vor sta laolaltă şi îşi vor trece cupa cu vin de la unul la altul, îşi vor aminti de jertfa lui pentru salvarea oamenilor. El va muri pentru ca toţi cei care cred în el să poată trăi.

Vorbea cu mare blândeţe. Discipolii erau profund îndureraţi. Iuda se strecură afară pe nesimţite. Toţi respirară mai uşuraţi văzându-1 plecat. Ioan, care se afla lângă Stăpân, izbucni în plâns, ca un copil părăsit. Iisus îl cuprinse cu un braţ şi îl trase mai aproape. Toţi erau cu ochii înecaţi în lacrimi.

— Nu vă lăsaţi inima întristată, spunea Stăpânul. Mă duc să pregătesc un loc pentru voi, pentru ca acolo unde voi fi eu să fiţi şi voi!

Era aproape de miezul nopţii când Iisus se ridică de la masă şi le spuse că vor pleca acum. Seara, deşi tristă, trecu pe neobservate .pentru că discipolii, dându-şi seama că vor rămâne fără îndrumarea Stăpânului aveau să-i pună multe întrebări.

Întrebările lor se dovediră surprinzătoare. Cu toate învăţăturile primite în legătură cu împărăţia ce avea să vină, nedumeririle lor de ultim moment dovedeau cât de vag înţeleseseră ei totul. Atât timp cât îl avuseseră în preajmă, mergând şi vorbind cu el, acest viitor li se părea îndepărtat, ceva de care se vor îngriji când va fi cazul. Acum, că momentul venise, viitorul necesita o nouă abordare.

Iisus tocmai le spusese: „Voi ştiţi unde mă duc eu. Deşi voi nu puteţi veni cu mine, voi cunoaşteţi calea".

— Dar, Stăpâne, cum putem noi cunoaşte calea, dacă nu ştim unde pleci? întrebă îndată Toma.

— Eu sunt calea, spuse Iisus răbdător. Plec la Tatăl meu.

— Vorbeşte-ne despre Tatăl tău, îl rugă Filip, ca şi când nu auzise niciodată nimic despre acest subiect.

— Tatăl meu se află în mine. spuse Iisus. Vorbele pe care

le-am spus sunt vorbele Lui. Cele ce am înfăptuit sunt faptele Sale.

Toţi încuviinţară şi îşi exprimară credinţa în spusele lui, jar aparenta lor înţelegere nu reuşea să le risipească profunda mâhnire, aşa încât Stăpânul continuă să-i îmbărbăteze cu dragoste părintească.

— Nu vă voi lăsa nemângâiaţi. Voi veni la voi!

Într-un târziu, ei coborâră şi ieşiră afară, unde îi întâmpină lumina blândă a lunii. Iisus se opri să-i mulţumească pentru ospitalitatea sa gazdei, care părea că regretă plecarea lor.

Până pe coama dealului care străjuia oraşul liniştit nu era departe. Iisus mai zăbovi o vreme la întretăierea drumului cu o potecă bătătorită ce străbătea un crâng de măslini bătrâni.

Petru, Iacob şi Ioan îl urmau îndeaproape, iar ceilalţi veneau şi ei, şovăind, la o oarecare distanţă, neştiind ce aveau de făcut. Din umbra deasă a copacilor, Iisus Se întoarse către cei trei şi le ceru să-1 aştepte. El se depărtă puţin şi îngenunche lângă o piatră. După un timp, ochii celor care-1 urmăreau se întristară. În ultimele nopţi fuseseră prea tulburaţi ca să se mai gândească la odihnă, dar această seară răscolitoare îi epuizase. Curând se întinseră pe pământ cu capul în căuşul braţelor şi adormiră imediat.

După o oră de rugă deznădăjduită, Iisus se întoarse la ei. Puţinii bărbaţi care-1 cunoscuseră cel mai bine şi-l iubiseră erau cum nepregătiţi să-1 îmbărbăteze cu prietenia şi afecţiunea lor. El era singur acum, fără nici un prieten pe lume.

Arestarea era evident neautorizată şi lipsită de demnitate.

A fost făcută de o patrulă romană, ci de o ceată de oameni sub conducerea unui valet al Marelui Preot, un roman pe nume Malcus.

Malcus, obişnuit să pună urechea la gaura cheii, auzise eminenta hotărâre a stăpânului său de a-1 aduce pe galilean cu forţa la judecată. Sperând că vă creşte astfel în ochii lui

Caiafa, îşi asumă el însuşi prinderea, ultimul lucru pe care Marele Preot şi-1 dorea în noaptea solemna a Paştilor.

Ceata era destul de numeroasă, toţi fiind înarmaţi cu suliţe şi pietre, ca şi când ar fi pornit în urmărirea unui câine turbat Iuda fusese suficient de neruşinat pentru a însoţi banda de lepădături. Malcus avea nevoie de el ca să identifice victima.

Petru se aruncă în faţă, luându-1 pe valet prin surprindere cu o lovitură zdravănă în cap, dar Iisus îl preveni să nu mai opună nici o rezistenţă. El avea să-i însoţească în linişte. Văzând că prizonierul nu face nici un gest de apărare, banda deveni neruşinat de curajoasă; îl legară de mâini şi-1 îmbrânciră brutal la vale, apoi pe străzile întunecate până la palatul Marelui Preot.

Deşi era mult după ora de culcare, Anna era încă în picioare împreună cu o duzină de demnitari ai Colegiului de Rabinat şi ai Sinedriului, el acceptase invitaţia lui Caiafa la sărbătoarea Paştilor în sala de consiliu. În toiul discuţiilor asupra celei mai potrivitei căi de urmat în legătură cu Nazarineanul şi care ar stârni minimum de proteste din partea credincioşilor săi, înalţii demnitarii tresăriră la zarva necuviincioasă ce răzbea dinspre coridor. Bucuros peste măsură de victoria lui şi încredinţat că va fi primit călduros, Malcus dădu buzna în plină consfătuire cu prada sa, împingându-1 pe prizonier în mijlocul lor şi anunţându-i cu mândrie ostentativ dramatică: „Ecce homo!"

Înţelepţii amuţiseră. Nu era locul şi, desigur, nici momentul să-1 incrimineze pe acest om, dar el se afla aici şi era de datoria lor să acţioneze într-un fel.

— Aşa deci, tu eşti acel Iisus din Nazaret! mormăi Caiafa cu dispreţ.

Iisus spuse că aşa este şi, după o pauză, Caiafa mai întrebă:

— Şi ce propovăduieşti?

— Îi poţi întreba pe cei ce m-au ascultat, răspunse Iisus

Malcus, care stătea aproape de el, îi dădu o palmă peste obraz şi strigă:

— N-ai dreptul să vorbeşti astfel Marelui Preot!

— N-am propovăduit nimic în ascuns, continuă Iisus, neluând în seamă palma. Privirea sa îi străfulgera pe rând şi se opri pe faţa lui Ben-Şolem, care părea destul de încurcat. Mulţi 0ameni pot depune mărturie asupra spuselor mele.

— Cine! Gloata? ţipă ascuţit Ben-Şolem. Nişte venetici! Damaschini! Samariteni! Băieţi de cămile! Iisus nu răspunse. I se mai puseră şi alte întrebări, dar interogatoriul se dovedea neinspirat. Îşi dădeau seama cu toţii că nu puteau face mare lucru şi presupuneau că Iisus cunoaşte acest lucru. Ei ar fi vrut să-1 aducă la judecată în faţa unei autorităţi legal constituite. Acest grup în faţa căruia se afla Iisus îl putea insulta cât poftea, fără rezultat însă, în afara ştirbirii propriei lor demnităţi. Era greu de hotărât ce s-ar putea face.

Caiafa îi ordonă lui Malcus să-1 scoată pe prizonier afară şi să aştepte noi instrucţiuni. Ordinul era atât de tăios, încât vaietul, dezamăgit de aparentul său insucces în efortul de a se face agreabil în faţa acestor oameni învăţaţi, îl smuci şi îmbrânci furios pe captiv, vrând parcă să se răzbune pentru propria-i ieşire lipsită de glorie. Un slujitor se strecură în încăpere şi potrivi orologiul aflat pe masă, lângă cotul Marelui Preot. Era ora două.

După o îndelungată tăcere, timp în care fiecare spera de la celălalt să vină cu o idee inspirată, Obadiah, scribul şef, îşi drese glasul.

— De ce nu-1 trimiteţi direct la Pilat?

— Ce!? răcni Caiafa. La ora asta?

— Mai e încă treaz, murmură bătrânul Natan, consilierul 'egal al Marelui Preot. El bea toată noaptea şi spune poveşti deocheate oaspeţilor lui legaţi.

— S-ar putea să-i placă o mică variaţie, spuse jubilând bătrânul Anna. Scrie-i o notă, Caiafa, şi spune-i că vrem să-1 judece neîntârziat pe acest individ!

— Bine, exclamă Ben-Şolem. Toată afacerea asta s-ar putea încheia înaintea deşteptării oraşului.

— Nu, nu e bine! mormăi Caiafa. Toată zarva asta tocmai în noaptea Paştilor! Ce va crede despre noi? Dacă această notă ajunge la palat, părinte Anna, o poţi scrie!

— Eu nu sunt Marele Preot, se răsti bătrânul. Ce-i pasă sau ce ştie un roman despre Paşti?

— Iar nouă de ce să ne pese ce crede el? adăugă Natan. El va face ce i se va spune.

Se părea că toţi conveniră asupra acestui lucru. Natan se duse după stilus şi scrise nota, Caiafa o semnă şi Malcus primi ordin să o ducă imediat. Mulţimea urmă grăbită prizonierul la „Insula".

Procuratorul nu numai că era treaz, dar, aşa cum bănuise Natan, avea chiar o petrecere cu legaţii şi cu vreo doi Prefecţi care însoţiseră legiunile de la forturile din preajma localităţii lor.

Era o noapte frumoasă şi destul de caldă şi plăcută pentru a sta afară. Procuratorul era în vervă şi îşi distra prietenii pe spaţioasa terasă a Insulei.

— Ce s-a mai întâmplat? mârâi el plictisit în timp ce gloata năvălea pe scări. Citi încruntat nota înmânată de Malcus, apoi îl privi atent pe prizonier. Ce rele ai mai pus la cale într-o noapte în care trebuia să-ţi vezi de îndatoririle religioase? Eşti iudeu, nu-i aşa?

Nu era o întrebare la care să răspunzi printr-un singur cuvânt şi Iisus zăbovi. Valetul îl înghionti cu cotul între coaste şi urlă:

— Vorbeşte, omule!

Pilat continua să-l privească şi îşi ţuguie buzele.

— Şi tu cine eşti? întrebă el batjocoritor.

— Numele meu este Malcus, sunt în slujba Marelui Preot.

— Asta nu-ţi dă dreptul, Malcus, să procedezi astfel. Numele ăsta nu-mi sună a evreu, ei?

— Sunt roman, domnule! răspunse valetul, puţin mai sigur de el.

— Din păcate! se răsti Pilat. Ia-ţi mâinile de pe prizonier şi

stai deoparte! Cu braţul întins, Pilat ţinea nota, privind-o cu dezgust. Ei, şi acum, Iisus, ce e cu toată povestea asta? Se spune că tulburi pacea. În numele tuturor zeilor, unde ai găsit tu în această ţară de scandalagii o fărâmă de pace ca s-o tulburi?

Mulţimea devenise tot mai agitată, câţiva dintre ei bănuind - nu fără motiv - că Procuratorul era mai înclinat să-şi distreze oaspeţii decât să-şi îndeplinească datoria de judecător. Din spatele mulţimii se auziră murmure şi cineva strigă: „Afară cu galileanul!"

— Eşti galilean? întrebă el, întorcându-şi încet capul spre legatul Iulian din Capernaum, căruia îi făcu ştrengăreşte cu ochiul.

Iisus spuse că da, e galilean.

— Atunci n-ai ce căuta aici, spuse Pilat... Tu, Malcus, sau cum te cheamă, ia-1 şi du-1 la Ambasada Galileană şi spuneţi-vă necazurile lui Irod Antipa.

Din nou se auziră glasuri care urlau mânioase: “Nuu! Nuuu!”, dar Procuratorul făcu un gest ca lumea să se retragă şi comandă să i se aducă vin. Comandantul patrulelor din oraş înaintă spre el şi-i şopti:

— E cazul să trimit acolo nişte oameni ca să menţină ordinea?

— Nu, lasă-1 pe tetrarh să se ocupe el de asta, spuse Pilat indiferent şi adăugă:... doar dacă pe străzi nu se produce dezordine.

Şi astfel, profund dezamăgit şi iritat, alaiul zgomotos îl conduse pe Iisus la ambasadă; pe drum, alte mulţimi de oameni 1i se alăturau. Discipolii veneau tăcuţi în urma gloatei isterizate, neputincioşi şi înfricoşaţi.

La poarta impunătoare de bronz a ambasadei, oamenii bătură până ce li se deschise, dând buzna de-a valma în frumoasa sală de judecată, urlând şi reclamând prezenţa lui Antipa. Toţi discipolii, cu excepţia lui Petru, se rânduiră pe culoar. Un timp, el rămase afară în stradă, nehotărât şi singur, muşcându-şi nervos buzele.

Apoi, prin porţile larg deschise, intra în curtea trăsurilor şi privi împrejur.

În mijloc ardea un foc bun, la care câteva santinele îşi încălzeau mâinile. Petru se simţi înfrigurat şi se apropie şi el. Legionarii îl văzură venind şi zâmbiră. El ştia că se distrau pe seama veşmintelor sale provinciale. Pentru moment, vru să se retragă, dar, bănuind că soldaţii vor râde şi mai tare, continuă să înainteze cu paşi târşâiţi, simţindu-se nelalocul lui şi, pentru prima dată în viaţă, obiect de batjocură.

„Vestris" făcuse o cursă bună de la Gaza şi acosta la unul noile cheiuri din Joppa curând după ivirea zorilor, într-o zi de joi. Corăbiile surori îşi descărcaseră mărfurile şi se legănau leneşe în radă, aşteptând ordinul de pornire în larg.

Proconsulul Mencius şi căpitanul Fulvius îşi pregăteau caii pentru călătoria de treizeci de mile spre Ierusalim. Îşi propuseseră să facă o nouă haltă la Asnah, dar după o cină săracă şi o privire în sala de oaspeţi a unicului han existent, hotărâră să plece mai departe. Caii lor erau odihniţi, luna strălucea şi drumul era pustiu şi lipsit de praf. Era două şi jumătate când ajunseră în oraş.

Aveau de gând să tragă la hanul Levi, cunoscut ca fiind i cel mai bun din Ierusalim. Acesta se afla puţin în afara porţii de răsărit, pe panta colinei care ducea spre Betania. Trecând prin faţa unei clădiri masive cu ziduri înalte, învecinată cu Insula, Mencius se întrebă dacă nu ar găsi o mai bună găzduire pentru caii lor în barăcile grajdurilor de aici; poate ar merita să arunce o privire.

Fulvius era prea obosit ca să-1 mai intereseze o asemenea sugestie şi nu mai avea chef să facă o plimbare lungă. Doreai să ajungă cât mai repede în pat. Mencius se hotărâ să dea o raită pe la grajdurile de la Insula. împovărat cu harnaşamentul Proconsulului, Fulvius trebuia să se îngrijească de rezervare la han. Se va trezi devreme şi îl va întâlni la gustarea de dimineaţă .

La grajdurile militare, îngrijitorii se arătară respectuoşi, dar îi făcură cunoscut că nu mai au nici un loc liber. Totul era plin până la refuz şi îi sugera să încerce la Ambasada Galileană.

— Nu e departe de aici, chiar după primul colţ la dreapta. Nu vă puteţi rătăci. Acolo e mare tărăboi.

— N-am chef de încurcături, spuse Mencius.

— Dar acolo, la grajduri, e linişte, nu se petrece nimic

— Atunci despre ce tărăboi e vorba? întrebă Mencius.

— Oh, îl judecă pe un predicator de la ţară pentru vina de a fi propovăduit oamenilor învăţături strâmbe, spuse bătrânul hangiu tărăgănat. Caii n-au nici un amestec în toată povestea asta. Ei sunt prea înţelepţi să se bage în astfel de treburi, domnule.

Proconsulul îi dădu bătrânului câţiva sesterţi, îl încălecă pe Brutus şi porni într-acolo.

În faţa lui se afla ambasada inutilă pe care nedemnul fiu al lui Irod o construise doar ca să-şi satisfacă vanitatea. Corpul principal al impunătoarei clădiri, cu faţa la stradă, era puternic iluminat şi din interior răzbătea un tumult de glasuri. Din tonul vocilor exaltate care se auzeau prin ferestrele deschise, părţile în litigiu se disputau furioase. Proconsulul zâmbi. N-ai să auzi niciodată un balamuc ca ăsta într-un tribunal roman. Desigur, o curte romană nu era întotdeauna corectă, dar cel puţin acolo domnea mereu disciplina... Un predicator de la ţară, judecat pentru ereziile sale... la trei dimineaţa, când se presupune că tot omul stă acasă să-şi cinstească Paştele! Era de necrezut!... Un propovăduitor? Să fie oare chiar Purtătorul Făcliei de care vorbea Voldi?...

Mencius depăşi clădirea călare şi ajunse la grajduri. Arhitectura acestuia era în stilul ambasadei, de o opulenţă ostentativă până la absurditate, dacă nu vulgaritate, potrivită chiar Pentru scaunul oficial al unui ambasador, dar demenţial de mare pentru caii lui.

Grajdurile din marmură erau scrupulos de curate, însă Brutus avea un miros fin şi era prea ostenit. Un bărbat între două vârste purtând tunica cu însemnele ambasadei îi ieşi în întâmpinare. Proconsulul descăleca, se prezentă şi formulă dorinţa care fu îndată acceptată cu bucurie.

— Numele meu este Aulus, domnule. Văd că aveţi un cal frumos, care merită tot ce e mai bun. Tetrarhul va fi încântat să vă aibă ca oaspete. înălţimea sa este un mare cunoscător în materie de cai, spuse Aulus şi îl luă în primire pe Brutus, conducându-1 într-o boxă spaţioasă. Mencius venea în urma lor. Îl vedeţi pe acela înalt, negru, din boxa alăturată? E un cal arab. Tetrarhul 1-a achiziţionat abia ieri, pe nimica toată.

Brutus întinsese gâtul şi adulmeca stâlpii de stejar care separau boxele. Calul cel negru se apropie de despărţitură şi necheză încetişor.

— Pe Jupiter! râse Aulus. Uite la ei, se poartă ca şi când s-ar cunoaşte!

Mencius înaintă spre uşa înaltă a boxei; Darik întoarse capul în direcţia lui, se apropie şi adulmecă mâna întinsă a vizitatorului.

— Pare mai prietenos cu voi, domnule, decât cu mine, remarcă Aulus. Nu e un cal prietenos şi aş zice că nu acceptă decât un singur stăpân.

— Tetrarhul 1-a cumpărat ieftin, spui? întrebă Mencius, încercând să pară indiferent. Cum a pus mâna pe el? E un cal foarte valoros.

— Dacă mă întrebaţi pe mine, domnule, spuse Aulus pe un ton confidenţial, eu cred că a fost furat. Tânărul arab care 1-a adus aici era un zdrenţăros. Nu avea cum să posede un cal ca ăsta. A vrut numai trei sute de dinari pe el. Înălţimea sa n-a mai stat pe gânduri.

— E de mirare cum de tetrarhul nu a bănuit că cumpără un cal furat!

— Poate că a bănuit. Chicotelile lui Aulus nu contribuiau cu nimic la îmbunătăţirea reputaţiei regalului său stăpân. Tânărul vagabond arab mai bântuie şi acum pe aici. I-am dat o slujbă.

E foarte priceput la cai, aşa cum sunt toţi arabii, presupun. De altfel, tot ceea ce ştiu ei e numai despre cai. E hazliu să-l vezi cum îl urmează peste tot pe băiat, ca un câine credincios. Poate că-i aparţine, deşi nu mi se pare normal.

— Acum arabul este la lucru?

— Doar ziua munceşte, domnule... Mulţumesc, domnule, vom avea grijă cum se cuvine de calul vostru. Da, domnule!

Proconsulul se întoarse spre ieşire. Fericit pentru cei şase sicii care-i zăngăneau în mână, Aulus mai strigă în urma lui:

— Dacă vă opriţi la curtea trăsurilor, domnule, fetele de la bucătărie vă vor da bucuroase un castronel cu supă fierbinte, care o să vă prindă bine după atâta drum călare.

Mencius îi spuse că se va duce direct la hanul Levi şi că va lua acolo gustarea de dimineaţă... O apucă spre miazănoapte şi se opri în faţa uşilor larg deschise ale ambasadei. În stradă, câteva santinele romane, aparent de pază, se sprijineau nepăsătoare pe lăncile lor lungi, neluând în seamă zarva din clădire.

Mencius urcă scările. în marele hol plutea o duhoare grea de oameni năduşiţi care nu putuseră pătrunde în sala de judecată. Mencius se amestecă printre ei. Aceştia păreau mai degrabă spectatori curioşi decât partizanii împricinatului; toţi erau îmbrăcaţi sărăcăcios, unii chiar zdrenţăroşi, aparent fără nici un căpătâi. Proconsulul nu purta uniforma distinctiva. Atestările sale erau în buzunar, dar gloata de gură-cască deduse îndată, după înfăţişarea lui, că era obişnuit să fie tratat cu respect şi îi făcură loc pe când se îndrepta spre vasta sală de audienţe.

Încăperea era plină de oameni gălăgioşi, care nu păreau să aibă de-a face cu procedura curţii de judecată. Un bărbat distins, arătos, cam de cincizeci de ani, îmbrăcat cu o manta neagră, cu un zâmbet de gheaţă, prezida; sau, mai corect spus, ședea în capul mesei masive, acolo unde şade de obicei judecătorul. Bărbatul nedumerit era, fără îndoială, tetrarhul însuşi. Era evident că judecata scăpase complet

de sub control. Afacerea degenerase într-o parodie dezgustătoare.

Acuzatul fusese aşezat într-un jilţ cu spătar înalt, un fel de tron, cu faţa la audienţă, şi purta un veşmânt purpuriu, nepotrivit până la absurd cu faţa palidă şi atitudinea lui deprimată. O cunună de spini i se înfipsese adânc pe cap, cu brutalitate, brăzdându-i fruntea şi obrajii cu şiraguri de sânge care se prelingeau apoi de gulerul brodat al mantiei regale.

Nu era greu de ghicit ce anume voia să însemne acest spectacol teatral nedemn. Nefericitul prizonier era înfăţişat drept pretendent la tron. La care tron? Lui Mencius îi venea greu să-şi creadă ochilor. Desigur, acest tânăr apatic, cu aspect de dascăl şi mâini lungi şi subţiri de artist, nu putea avea astfel de ambiţii. Aparent, nu avea pe nimeni cu el. Nimeni nu-i susţinea cauza. Chiar dacă ar fi avut în spatele său zece mii de oameni, tronul cui avea el de gând să-1 uzurpe? Al lui Cezar? Prostii! Să fi complotat el să-1 înlocuiască pe Pilat? Ridicol!

Dar deodată în mintea lui Mencius se făcu lumină! Gălăgioşii acuzatori care se perindau prin faţa prizonierului cu plecăciuni exagerate îl aclamau, în bătaie de joc, ca Rege al Iudeilor! Asta era! Tânărul profet a vrut probabil să se identifice cu „Mesia", cel care avea să întroneze împărăţia lui Israel.

Tetrarhului i se jucase o farsă grozavă. Se ridică şi ceru linişte. Treptat larma încetă. Gloata părea că aşteaptă o hotărâre. Era şi timpul, se lamentau ei.

— Biciuieşte-1 şi lasă-1 să plece! strigă Antipa.

O furtună de proteste izbucni din mulţime. „La moarte cu el! La moarte!" Antipa ridică o mână, impunând linişte, şi toţi amuţiră din nou.

— Tribunalul acestei provincii, declară el, nu are competenţa să osândească pe nici un om la moarte!

— Daaa! strigă omul de pe scaun. L-aţi condamnat la moarte pe Ioan Botezătorul fără nici un motiv!

Acum hărmălaia era de partea lui... Tetrarhul, vizibil înfricoşat, se răsuci brusc şi dispăru prin mica uşă din spatele său. Prizonierul se văzu deodată smuls violent din jilţ şi o brută îndesată începu să-l biciuiască cu cruzime.

Proconsulul simţi nevoia să părăsească dezgustătorul spectacol, dar ieşirea era deja blocată şi trebui să se dea deoparte şi să aştepte. Harababura înaintase până în apropierea barei artistic sculptate aflată în faţa juraţilor. Augustul tribunal se destrăma. Tetrarhul avea să afle acum cât preţuia în opinia nespălaţilor şi iresponsabililor din Ierusalim. Tapiserii de mare valoare fură smulse, frumoasa mobilă capitonată sfâşiată de săbii lungi şi groase, iar splendidele portrete în mozaic - sălbatic scrijelite. Chiar şi figura semeaţă a împăratului Tiberiu îşi pierduse un ochi (nu că Proconsulul ar fi dat doi bani pe ea!).

Împingând în gloata de răzvrătiţi care se îngrămădiseră acum la uşă, Mencius se luptă şi reuşi să iasă în sfârşit în stradă. Unii mai îndrăzneţi încercau să smulgă împrejmuirea şi schelele unei clădiri în construcţie de peste drum, iar legionarii, socotind că se întrecuse măsura, înşfăcau capete şi arestau. Răzvrătiţii puteau face Ce le poftea inima în interiorul ambasadei, dar nu puteau fi lăsaţi să dea foc clădirii.

Mencius nu avea chef să fie amestecat în tulburări şi ca atare se grăbi spre nord, pe drumul Ce ducea la Insulă, apoi coti spre dreapta. Odată ajuns departe de frenetica gloată, gândul îi zbură la galileanul a cărui soartă era de acum pecetluită.

Ar fi vrut să-l audă vorbind. Nu mai văzuse niciodată un om asemenea lui. Nu e de mirare că Voldi fusese impresionat.
Era o figură care te descumpănea, nu ştiai în ce categorie să-l plasezi: un cercetător profund al naturii umane? Un visător? Ce fel de om era? Un Purtător al Făcliei? Nu! Voldi se înşelase desigur. Un Purtător al Făcliei cu gândirea şi voinţa unui Platan, unui Socrate sau unui Aristotel nu s-ar fi lăsat niciodată antrenat într-o situaţie atât de penibilă ca aceasta. Putea fi un învăţător, dar asta nu însemna că era un Purtător al Făcliei.

Oricare ar fi fost flacăra cu care ar fi luminat calea câtorva oameni din provinciile Palestiniene, aceasta s-ar fi stins înainte de asfinţit. Ce făclie şi fi fost în stare să-şi reverse lumina dincolo de fruntariile micii şi înapoiatei comunităţi a Galileii?

În orice caz, cugeta cu amărăciune Mencius pe când urca lunga pantă spre Hanul Levi, specia umană nu doreşte nici un fel de lumină, dar nici nu o merită! Desigur, nu cât va trăi el...! Lumea era o ruşine pentru creatorul său, oricare era acesta sau pentru creatorii săi, oricine erau ei! Era de mirare cum de supravieţuise cu atâta sălbăticie! Sălbăticie? Nu, nu acesta era cuvântul potrivit. Animalele îşi poartă de grijă cu ceva mai multă demnitate!

CAPITOLUL XXI

Pe măsură ce Petru se apropia încet şi neîncrezător de vâlvătaia focului îşi dădu seama că greşise intrând în curte.

Vreo şase santinele înalte, ţanţoşe cu coifurile lor strălucitoare şi uniformele purpuriu cu negru, aşteptau apropierea lui cu vădit interes. Când ajunse în mijlocul lor, deşi mai înalt şi mai robust decât ei, Petru simţi o uşurare văzând în privirea lor o licărire prietenească.

— O dimineaţă răcoroasă, remarcă cel mai în vârstă, dându-se la o parte pentru a-i face loc corpolentului străin. Petru dădu din cap şi întinse mâinile la foc spre a se încălzi.

— Fetele de la bucătărie îţi vor aduce nişte vin fiert, spuse un altul. Uite că sosesc.

Şi iată că veneau fetele cu care glumise pe vremea când livra peşte la palatul tetrarhului, în Tiberia, în acele zile aproape uitate, înainte să lase tot şi să-L urmeze pe Iisus. Le recunoscu pe loc, cu o strângere de inimă: micuţa guralivă romană Claudia, Murza - cinica arimateană şi evreicele Anna şi Leah.

Claudia apăru cu o tavă încărcată şi de la distanţă le chemă pe celelalte.

— Murza! Leah! Ia priviţi! Vedeţi şi voi ce văd eu? E Marele Pescar în came şi oase! Lăsă jos, pe masă, carafele şi cănile şi turta dulce, şi toate îl împresurară emoţionate, cu mici strigăte de bucurie. Marele Pescar! Claudia încercă să-1 apuce de braţul musculos aşa cum obişnuia cândva. Santinelele se apropiară de

veselul grup, bucurându-se de această neaşteptată ocazie.

— Hei, fetelor! Se pare că-1 cunoaşteţi pe acest Hercule, le tachină soldatul cu părul cărunt.

— Îl cunoaştem! Şi încă cum! Un individ cu proastă reputaţie şi cu veşnica lui înclinaţie de a-şi bate joc de toţi zeii!

— Şi ce te-aduce la Ierusalim? întrebă Anna. Pariez că nu pentru, a cinsti Paştile.

Petru nu mai era în stare să scoată o vorbă şi le privea buimăcit.

— Poate a venit aici cu Tâmplarul, îl tachină Leah, cu ăla care se crede Mesia.

— Asta e! şuieră Claudia printre dinţi. Marele Pescar a devenit între timp evlavios.

Toţi erau în vervă şi râdeau zgomotos.

— Voi ştiţi mai bine! mormăi Petru. N-am chef să vă ascult prostiile.

— Ei bine, atunci să vorbim serios: ce crezi despre acest Iisus?

— N-am nici o părere, spuse Petru tăios. Nu l-am întâlnit niciodată!

— Ştii că-1 judecă aici pentru blasfemie şi trădare? întrebă Murza.

— Adevărat? mormăi Petru. Ei bine, oricum, el nu mi-e prieten.

Santinelele, plictisite de această discuţie, se îndreptară spre masa cu bucate. Petru se întoarse brusc şi plecă.

— Aşteaptă! strigă Claudia. Vino să bei nişte vin!

Dar Marele Pescar nu mai aşteptă şi nici nu răspunse. Simţea că i se face rău şi picioarele îi tremurau în drum spre poartă. Ajuns afară, el se rezemă de zid, apoi, cu paşi nesiguri, se strecură sprijinindu-se din când în când până ce ajunse în faţa intrării ambasadei. Acum putea auzi tumultul de glasuri înfuriate. Se opri. Zarva încetase. Acum se auzeau plesniturile de bici. Îl biciuiau pe Stăpân! Petru făcu stânga împrejur şi ieşi în stradă, clătinându-se şi proptindu-se mereu de ziduri. Simţea că îl lasă genunchii. Începu să plângă convulsiv ca un copil crunt pedepsit.

CAPITOLUL XXII

Cu toată sfârşeala şi oboseala acumulate, Mencius nu era în stare să adoarmă. Prea servilul bătrân Levi aşteptase să-1 conducă pe Proconsul spre ceea ce el numea cel mai confortabil pat din casă. Hanul era liniştit, nu se observa nici o mişcare. Nici pe strada pietruită nu era circulaţie. Dar Mencius stătea treaz, cu ochii larg deschişi, ascultând loviturile de bici pe umerii plăpânzi şi însângeraţi ai galileanului lipsit de apărare. Asta nu pentru că el nu era obişnuit să audă şi să asiste la o flagelare publică. Disciplina romană era dură, iar pedepsele severe. Trei sferturi din populaţia Imperiului era constituită din sclavi. Tratarea încălcărilor legii cu îngăduinţă era un îndemn la conspiraţie şi răzvrătire. Orice roman născut liber trăia în mod primejdios, mereu în alertă faţă de orice încercare de nesupunere. Pedeapsa corporală administrată în public era cel mai bun leac contra nesupunerii, de departe mai eficientă decât întemniţarea. Biciuirea brutală a tânărului galilean nu era deci - în opinia Proconsulului - decât o altă bestială biciuire, ca toate cruntele biciuiri la care fusese martor, pe mare sau pe uscat, de-a lungul şi de-a latul Imperiului, dar acum victima era un om învăluit în mister, care trebuia tratat cu demnitate: poate întemniţat, poate decapitat, dar nu biciuit.

Mencius îşi potrivi perna şi hotărâ să nu se mai gândească. Nu era problema lui, îşi spunea, şi nici treaba lui. Acum dorea

să doarmă. Dar toată afacerea de la Ambasada Galileană se cerea explicată. Zgomotoasa judecată era în mâinile unei gloate care nu avea nici un respect pentru un tribunal, iar descumpănitul judecător se făcuse de râs, expunându-se ridicolului în faţa unei adunări isterice, care aparent nu avea nici un drept să-1 aresteze pe captiv. Nu se formulase contra lui nici o învinuire din partea vreunei autorităţi recunoscute şi, pe scurt, toată adunătura aia nu reprezenta pe nimeni decât pe ea înşişi, ceea ce era egal cu a nu reprezenta pe nimeni.

Era evident că Pilat, care nu putea să nu fie la curent cu această scandaloasă încălcare a legii, hotărâse să nu se implice. Dar aceasta nu se potrivea deloc cu ceea ce auzise Mencius despre reputaţia lui Pontius Pilat ca Prefect respectat. Nici un guvernator provincial nu-şi putea permite să ignore o astfel de desconsiderare grosolană a legii. Doar vreo presiune foarte puternică din afară îl putea convinge pe ursuzul Procurator al Iudeii să-şi ridice mâinile şi să lase ca dezordinea să ia proporţii. Pentru orice cârmuitor roman, aceasta însemna calea directă spre ruină.

Primii zori se iviseră. Înjurând de toţi zeii, pentru că nici unul nu-i inspira prea mult respect, Mencius se sculă, se îmbrăcă şi coborî uşor treptele micului patio cu deschiderea spre grădina de trandafiri căţărători. Primele raze ale răsăritului de soare aruncau o lumină încă palidă şi tremurândă pe trandafirii plini de rouă. Mencius se strecură în grădină. La câţiva metri în faţa lui, un tânăr subţirel, zdrenţăros, aparent cerşetor, aruncând priviri furişe peste umăr, înainta şovăitor spre el şi, în loc să se dea la o parte, se întoarse şi aşteptă lângă zid, întinzând o mână murdară. Mencius zâmbi.

— Puteai să mă păcăleşti cu zdrenţele tale, spuse el, dar eu ştiam că te afli în oraş. Ce înseamnă toate astea, Voldi, să-ţi vinzi calul tetrarhului şi să lucrezi ca îngrijitor de cai la aceste grajduri?

— Hai să mergem în spatele tufelor de trandafiri, spuse Voldi

solemn. Nu trebuie să fim văzuţi împreună. N-am decât un minut la dispoziţie.

— Foarte bine. Să vorbim deci. Te ascult. Ce s-a întâmplat?

Voldi îi depănă pe scurt povestea sa.

— Aulus mi-a spus că eşti aici, Mencius.

— Te aşteptam.

— Ştii ce s-a întâmplat azi-noapte la Ambasadă. Puţin a lipsit ca gloata să distrugă clădirea. Antipa s-a speriat rău, pe bună dreptate, şi aşteaptă să plece într-o oră la Tiberia. A angajat un mic detaşament de călăreţi de la fortul din Capernaum ca să-i însoţească întreaga caravană. El va călări propriul său cal, iar eu pe Darik.

— Dar bănuiesc că n-ai să mergi atâta drum până la Tiberia, spuse Mencius încruntându-se uşor.

— Poate că nu. În munţii Samariei sunt bandiţi. S-ar putea să ne atace. Forţele noastre sunt slabe. Cineva se va alge cu ceva din toată povestea asta... Caut eu un loc unde s-o şterg repede... Tu ce planuri ai, Mencius?

— Mă aflu aici ca să înmânez o scrisoare unui legat şi am s-o fac în dimineaţa asta, apoi plec la Joppa, unde mă aşteaptă corabia mea gata de plecare. Rămânem acolo până la venirea ta.

— Ai loc acolo şi pentru Darik?

— Desigur!... Dar mi s-a spus că l-ai vândut pe Darik tetrarhului!

— S-ar putea să nu mai aibă nevoie de cal. Voldi părea nerăbdător s-o ia din loc.

— Noroc bun! spuse Mencius grav. O să ne uităm după tine. „Vestris" se află la noul chei, la dana şapte.

— Dacă nu voi fi acolo până duminică la prânz, să nu mă mai aştepţi pentru că n-am să mai vin... Şi pentru că veni vorba, care e următoarea ta escală?

— Gaza şi apoi acasă. Nu vii şi tu cu noi?

— Depinde, nu ştiu. Trebuie să plec acum!

Mencius îşi ridică mânecă tunicii.

— Purtătorul Făcliei pare terminat. Mai ai vreo veste în legătură cu el?

— Aulus spunea că l-au dus la Sinedriu în speranţa judecării sale în faţa lui Pilat. Dacă ei reuşesc, judecata va avea loc în dimineaţa asta... L-ai văzut?

— Da, dar nu l-am auzit vorbind. L-am văzut pe când îl biciuiau. E un caz foarte ciudat. Mor de curiozitate să ştiu ce-i cu omul acesta... Poate merg şi eu la Insula să văd ce se întâmplă.

— Mă tem că s-a isprăvit cu el.

— Fără îndoială. Dacă Pilat consimte să-1 judece, atunci se va ajunge îndată la o hotărâre. Şi dacă Sinedriul se află în spatele acestei afaceri...

— Aici e necazul. Ei au pâinea şi cuţitul.

— Încă mai crezi că el e Purtătorul Făcliei?

— Poate, nu ştiu!

— Crezi că un Purtător al Făcliei s-ar lăsa condamnat la moarte?

— E posibil. Socrate a făcut-o. Ne vedem duminică... Sper!

După un mic dejun sumar, singur, înainte să plece spre Insula, Mencius îi lăsă o notă lui Fulvius: „Plec devreme, scria el, să asist la o judecată de o însemnătate deosebită, la Curtea lui Pilat. E vorba de acel tânăr galilean pe care 1-a ascultat întreaga ţară şi acum este învinuit de blasfemie, trădare şi doar zeii mai ştiu pentru ce încă! Trebuie să te văd. Ai scrisoarea împăratului în sacul tău; n-am mai vrut să te deranjez. Ai grijă de ea. Mă întorc probabil peste vreo două ore".

La sosirea lui Mencius, vasta terasă pardosită cu marmură care dădea spre porticurile impunătoare ale Insulei era deja înţesată cu mulţimea masată de-a valma. I se făcu loc să treacă pentru a înainta spre platforma cea mai înaltă, acolo unde aşteptau nerăbdători acuzatorii împreună cu prizonierul lor derutat. Acesta mai purta încă tunica regală purpurie pe care i-o aruncaseră pe umeri, în bătaie de joc, noaptea trecută la Ambasadă.

Procuratorul obişnuia să desfăşoare judecata afară, pe spaţioasa verandă, iar cazul de faţă părea a avea o importanţă deosebită, veranda nu se umpluse încă. Un pupitru uriaş servea drept bară de judecată; în spatele acesteia se afla un scaun cu spătar înalt, ca un tron, flancat de-o parte şi de alta de rânduri de scaune obişnuite.

Într-o situaţie obişnuită, Mencius s-ar fi simţit liber - dacă nu chiar obligat - să intre la Insula şi să se prezinte. Nu se putea imagina ca un proconsul să-1 salute frăţeşte pe prefect şi să nu fie sigur că va fi primit cum se cuvine. în termeni de protocol, ei erau de acelaşi rang. Dacă Pontius Pilat ar fi aflat că Nicator Mencius a participat la o reuniune a curţii sale fără ca acesta să se fi prezentat în prealabil, ar fi considerat aceasta ca pe o încălcare a etichetei. Extraordinara afacere cu care se confrunta Procuratorul Iudeii era însă destul de stânjenitoare, gândea Mencius, şi fără a mai adăuga,un martor la situaţia penibilă în care se afla.

El supraveghea grupul căpeteniilor care se înghesuiau în jurul prizonierului. Printre aceştia se aflau şi câţiva scribi care se agitau ostentativ cu sulurile lor de papirus - un soi detestabil de snobi şi îngâmfaţi, pe care-i întâlneşti în fiecare ţară. Mai erau şi o droaie de preoţi, majoritatea tineri, dar nici unul cu o figură distinsă. Evident, adevăraţii acuzatori erau reprezentaţi numai de împuterniciţi. Poate că ei făcuseră cunoscute dorinţele - şi cerinţele - lor în scris.

Când marea uşă de bronz se deschise şi impresionanta procesiune a demnitarilor înaintă spre portic, avându-l în frunte pe Pilat, în roba lui oficială, urmat de legaţi, prefecţi şi alte personalităţi, Mencius îi recunoscu pe câţiva: în primul rând Iulian, fostul său instructor de tactică de la Academia Militară din Roma. Iulian era acum un om în vârstă, cu şuviţe de păr alb, cu faţa zbârcită şi tăbăcită de soare ca o cizmă; mai era şi spilcuitul bătrân Menelaus, guvernatorul oraşului Petra; Mencius navigase cu el odată... în sfârşit îl recunoscu pe prefectul Sergius din Cezareea.

De ce, în numele tuturor zeilor, trebuie să fie Sergius la Ierusalim în timpul Paştilor[9] Iată ceva ce depăşea orice închipuire. Mencius căuta printre ei o figură tânără care ar fi putut fi nărăvaşul fiu al senatorului Gallio, dar nu găsi pe nimeni care să corespundă acestei caracteristici... Curtea luă loc. Mulţimea se potolise. Pilat, încruntat şi pufăind, studia documentul a cărui importanţă era ilustrată de opulenţa sigiliului aplicat. îl puse pe masa masivă, apoi îl privi sever pe prizonier. într-un târziu, începu să vorbească. Dar atât de încet, încât se vedea că nu-i pasă dacă mulţimea îl aude sau nu.

— Aici se spune că tu te pretinzi a fi rege. Apoi, pentru oaspeţii romani, adăugă cu ironie fină, bătând cu degetele pe documentul împodobit: Deşi Sinedriul asigură această Curte că în afara lui Cezar nu recunoaşte alt rege. Fără îndoială, când va afla asta împăratul Tiberiu, va fi plăcut surprins. Distinşii oaspeţi zâmbiră, în semn de apreciere. Ei, şi acum, tinere, continuă procuratorul Pilat, nu prea arăţi a rege, cu toată tunica asta regală. Obişnuiai să mergi în acest veşmânt ridicol?

Prizonierul dădu din cap fără să ridice privirea.

— Acuzarea are ceva de spus în legătură cu aceasta? întrebă Pilat.

— I-a fost pusă la Ambasadă, spuse sfios un tânăr preot, după o oarecare ezitare.

— Atunci scoateţi-i-o imediat, mormăi Pilat. Această Curte nu agreează asemenea bufonerii.

Trecu un timp până ce i se găsi propriul său veşmânt cafeniu din pânză de casă. Când i se dezveli spatele, apărură dâre adânci de bici care încă sângerau. Ochiul ager al lui Pilat observă probabil crisparea prizonierului şi privirea atentă a spectatorilor; ordonă galileanului să se întoarcă.

— Se pare, spuse el, că prizonierul a fost deja judecat şi pedepsit. Prin ce procedură legală a fost el adus acum în faţa acestei Curţi? A comis vreo crimă recentă după ce cazul său a fost judecat?

Nimeni nu se oferi să răspundă la această întrebare, dar o rumoare de nemulţumire ameninţătoare se ridică din rândul mulţimii. Pilat privi feţele acuzatorilor cu dezgust, dar şi cu o uşoară nelinişte. Studiind expresia procuratorului, Mencius deduse că documentul îl îngrijora. Puse papirusul pe masă şi, aplecându-se în faţă pe braţele îndoite, Pilat întrebă:

— Atunci eşti rege?

— Da, sunt!

Era pentru prima oară că Mencius îl auzea vorbind pe galilean şi ceva în vocea lui îi produse o senzaţie ciudată. Deşi afirmaţia era destul de absurdă, omul nu era nebun. Avea vocea calmă, respectuoasă, dar sigură de sine. Evident, Pilat fusese la fel de impresionat, deoarece expresia lui rămase gravă. Murmurele mulţimii se potoliră.

— Vorbeşte-ne despre împărăţia ta, îi spuse Pilat. Unde se află ea.

— Împărăţia mea nu este în lumea aceasta, răspunse galileanul.

Se opri. Pilat asculta. Lumea era tăcută.

— Continuă, spuse Pilat. Spui că împărăţia ta nu este în lumea asta. Atunci unde se află ea?

— Împărăţia mea nu e din lumea aceasta, dar ea se află aici pentru toţi cei ce caută adevărul. Pentru aceia care iubesc adevărul, îmi ascultă glasul şi înţeleg ceea ce spun eu.

Cuvintele nu erau rostite pe un ton strident, demagogic. Mencius avea impresia că galileanul i se adresa personal. Poate ? Pilat simţea la fel. Romanii care stăteau de o parte şi de alta a procuratorului se aplecară înainte. Nimeni nu zâmbea.

— Adevărul! spuse Pilat ca pentru sine. Ce este adevărul? Nimeni nu răspunse. Galileanul îl privi o secundă direct în Pe procurator, apoi îşi feri ochii, îi închise, surise uşor şi clatină din cap, vrând parcă a da de înţeles că nu aici era locul nici timpul pentru a explica adevărul.

Vraja care cuprinsese mulţimea se risipi şi se auziră glasuri

care reclamau furioase o hotărâre. Pilat se ridică şi strigă să se facă linişte. După câteva clipe, tumultul încetă.

Acuzatul, spunea el, pare să fie nevinovat. Nu existau probe că ar fi comis o crimă. El fusese deja aspru pedepsit.. Dar gloata nu se dădea bătută. „Afară cu el!" urlau ei. „La moarte cu el! Răstigniţi-1!"

Pilat se aşează greoi. Mână îi tremura când îi făcu semn unei santinele şi îi dădu un ordin scurt peste umăr. Santinela se întoarse cu un lighean de argint plin cu apă. Pilat îşi suflecă mânecile... Cu asta se termină, gândi Mencius. Procuratorul este neputincios şi se spală pe mâini de toată afacerea. La urma urmei, Pilat nu se află aici să se pună rău cu evreimea, ci să menţină pacea sau cel puţin să se prefacă. El nu-1 putea salva pe galilean decât riscându-şi poziţia deja precară. Pilat îşi cufundă mâinile în apă, iar mulţimea aclamă... Mencius văzuse destul şi ar fi vrut să se retragă din mijlocul gloatei înfierbântate. Îşi croi drum afară, în stradă, cu gândul de a se întoarce imediat la hanul Levi şi a înmâna legatului din Minoa mesajul împăratului.

La colţul străzii, peste drum, se afla un mic grup de oameni, îmbrăcaţi cu veşminte simple de ţară, care păreau înfricoşaţi. Mencius bănui că aceşti oameni deznădăjduiţi ar putea fi prietenii neputincioşi ai condamnatului din Galileea. Trecu strada şi se apropie de ei, dar erau prea preocupaţi de amărăciunea lor ca să observe prezenţa lui. Un bărbat uriaş între două vârste, depăşindu-i cu statura sa pe ceilalţi, cu ochii înecaţi în lacrimi şi cu faţa schimonosită de durere, îşi bătea palma cu pumnul strâns şi răsufla greu, ca un alergător după o cursă extenuantă.

În grup mai erau şi câteva femei care se tânguiau, două dintre ele tinere şi chiar foarte atrăgătoare, în ciuda ochilor roşii şi umflaţi de plâns.

Acum gloata aflată la Insulă se împrăştia, dându-se la o parte din calea unui pluton de legionari romani care forfoteau pe scările

terasei. Comandantul, cu însemnele lui de legat, era un tânăr frumos, cu o atitudine exagerat de militărească, pe care Mencius o bănuia ca nefirească. Nu, nu era ameţit - şi aici era misterul - dar se străduia să meargă drept. Cu câţiva paşi înaintea lui păşea ţanţoş un veteran cu păr grizonat, purtând un stindard. Mencius îl recunoscu ca fiind copia fidelă a cârpei care fâlfâia nepăsătoare pe poarta mare a fortului din Minoa. Deci aşa, tânărului Gallio i se dăduse această sarcină dezonorantă... Apoi sosea prizonierul, tras brutal cu o frânghie de către legionari, silindu-l să ţină pasul cu ei. Gloata se ţinea aproape. Acum nu se mai auzeau decât rare strigăte. Sinedriul obţinuse ceea ce dorise. Toată lumea era satisfăcută: cămătari, oameni avuţi, politicieni; da, Templul nu-şi putea permite să jignească pe oarecine cât de cât înstărit.

Trecând prin dreptul prietenilor lui îndureraţi, prizonierul îi privi cu compătimire. Ei mergeau încet în urma mulţimii, cu paşi şovăielnici, neştiind ce să facă. Dintre ei se desprinse deodată uriaşul care o porni pe drumul în direcţie opusă. Mergea repede, coti apoi brusc spre apus, părând că nu are de gând să asiste la execuţie. Mencius îl urmări cu privirea, încercând să-şi explice comportarea lui. Era un laş în ciuda forţei lui fizice? Sau condamnarea eroului său îl adusese în starea aceea de cumplită panică... Acum, un flăcău care fusese în grupul prietenilor galileanului porni şi el în direcţia luată de uriaş. Mencius se aştepta ca tânărul să-l depăşească, dar când ajunse aproape de el, se opri şi continuă să-l urmărească de la o oarecare distanţă.

Înmânarea mesajului lui Marcellus Gallio nu mai era urgentă acum, pentru că ziua lui de lucru încetase. Ar fi fost necesare ore întregi pentru a o îndeplini. Mencius nu mai văzuse niciodată o crucificare, dar nici nu intenţiona să vadă una.

Parcurse scurta distanţă până la grajdurile Ambasadei. Aici era pustiu. Un ajutor al hangiului îl înşeuă pe Brutus şi-l scoase afară.

Mencius îl încăleca şi porni spre han. Zgomotul traficului obişnuit răsuna din nou pe străzi. Ierusalimul îşi relua activitatea normală. Pieţele erau aglomerate cu negustorii care-şi încheiau afacerile strigând ascuţit. Undeva, într-un loc anume, se băteau cuie lungi în mâinile şi picioarele unui om a cărui singură vină era că-şi mărturisise ataşamentul faţă de adevăr, în pieţe şi târguri se mai făceau afaceri după vechiul obicei, cu măsuri şi greutăţi strâmbe, negustorii încercau să vândă produse de proastă calitate, iar clienţii încercau să le plătească cu monezi necorespunzătoare. Şi dacă vreunul dintre ei se ţinea de adevăr - cumpărător sau vânzător - curând se trezea că nu se alege decât cu ideea lui impracticabilă. Adevărul era un lux pe care nimeni nu şi-1 putea permite. Mencius însuşi trebuia să admită că nu şi-1 putea permite - un proconsul trebuia să fie diplomat. Nici Pontius Pilat nu-şi putea permite aşa ceva. Rezolvarea unui caz pe bază de adevăr ar fi echivalat cu destituirea promptă din Prefectură. Dacă bătrânul Tiberiu hotăra să spună adevărul, însemna să-şi piardă Imperiul. Aşa era clădită lumea.

Viteazul galilean, reflecta Mencius, nu realizase nimic, îşi riscase viaţa fără nici un rost. Lumea nu era pregătită să-i asculte cuvântul. Lumea nu a avut niciodată timp, în toată istoria umanităţii, să-i asculte glasul. Şi... probabil, asemenea timpuri nici nu vor veni. însemna să ceri prea mult. Umanitatea nu era capabilă de măreţie morală. Acest Iisus se înşelase asupra omenirii. în seara asta, la asfinţit, el va muri şi îl vor îngropa. Săptămâna viitoare avea să fie deja uitat, în afară de o mână de oameni obscuri dintr-o regiune blestemată să trăiască în sărăcie.

Era pe la jumătatea dimineţii Soarele ardea puternic. Ester şi Myra urcau încet lunga pantă a colinei care ducea spre Betania. Mergeau în tăcere pentru că erau epuizate fizic şi copleşite de emoţii. Plânseseră până ce le secaseră lacrimile.

În ceea ce o privea pe Myra, oricât de amărâtă ar fi fost ea pentru îngrozitoarea tragedie la care fusese martoră, ea mai avea încă o familie la care se putea întoarce... şi, desigur, pe Joel. Acum era irevocabil de partea lui Joel, indiferent ce ar mai spune bunicul ei... Pentru Ester însă totul era pierdut. Cu toată puterea lui supranaturală, Stăpânul se lăsase să moară: El îi salvase pe alţii, dar fusese incapabil să se salveze pe el însuşi. Nici un prieten nu-i venea în ajutor. Până şi Petru fugise.

Într-o zi-două, Myra se va întoarce acasă şi la prietenii ei din Galileea. Est^r nu avea casă; nu mai avea nici un motiv să se întoarcă în Galileea. Hanna nu mai avea nevoie de ea. Pe de altă parte, nici ea nu mai era sigură că ar vrea să-1 revadă vreodată pe Petru.

Ca oaspete în suburbia Betaniei, Ester nu putea avea cunoştinţă de groaznica noapte şi tragica dimineaţă de care avusese parte Iisus, până ce totul se sfârşise. A aflat de la un prieten al unchiului Myrei, venit şi el după o lungă călătorie de la Aşkelon. Acesta sosise în zori cu înspăimântătoarele veşti.

Glasul ascuţit al bunicului Aşer a fost acela care a sculat casa în picioare. Obişnuit să se trezească devreme, Aşer era primul care auzise cele întâmplate. Sinedriul îl trimitea pe acel defăimător de lucruri sfinte din Nazaret la Curtea lui Pilat în dimineaţa aceasta spre a fi judecat pentru trădare. Şi cu aceasta, striga bătrânul, se va termina cu el! Era şi timpul!

La aflarea veştii, unchiul Boaz nu păru prea mişcat, iar când exaltatul său tată declară că se va duce la Insula să asiste la judecată, el îl avertiză să nu facă acest lucru.

— E o cale lungă până acolo şi va fi o zi foarte călduroasă. Va fi mare zăpăceală şi dezordine acolo.

— Dar nu pot scăpa ocazia. Vreau să văd că, în sfârşit, i-au venit de hac acestui incitator! O zi memorabilă! O ocazie istorică!

Ester asculta cu inima zdrobită. Simţea că trebuie să plece. Myra încercă s-o convingă să renunţe, dar nu reuşi, aşa că se

hotărâ, fără tragere de inimă, să o însoţească. Nu-1 mai aşteptară pe bunicul Aşer şi ieşiră în grădină prin patio. Coborâră apoi în grabă panta, traversând Betania de-abia trezită, şi se îndreptară direct spre Insula. La intrare era masată o mare mulţime de oameni zgomotoşi şi exaltaţi. Fetele nu îndrăzniră să pătrundă în mijlocul gloatei înfuriate, preferând să traverseze strada şi să aştepte. La colţul străzii erau adunaţi discipolii lui. Dar cum de nu erau alături de Stăpân? Acolo era şi Petru, cu privirea rătăcită muşcându-şi buzele. Ester fusese convinsă că Petru se aflase lângă el chiar cu riscul vieţii lui. Dar acum nu-i venea să-şi creadă ochilor. În momentul acesta se întâmplau lucruri teribile, incredibile. Un glas din mulţime se auzi strigând sălbatic: „Răstigniţi-1!", iar gloata prelua strigătul şi urla: „Răstigniţi-1! Răstigniţi-1!". Cuvintele se înălţau într-un muget răscolitor: „Răstigniţi-1! Răstigniţi-1! Răstigniţi-1!"... Apoi, deodată, tăcere! Şi un alt strigăt delirant de victorie! Lume năvălea pe terasă. Apoi începu să se reverse în toate direcţiile. O companie de soldaţi romani cobora în grabă scările, trăgându-1 pe Iisus de o funie. Lumea se îmbulzea în urma lor. Discipolii dezorientaţi li se alăturară şi ei. Toţi, în afară de Petru, care se depărta de ei fugind. Tânărul Tadeu se luă după el.

Myra strigă că nu mai poate suporta şi o îndemnă pe Ester să se întoarcă cu ea în Betania. Nu se mai putea face nimic pentru el. Ester o apucă de mână şi o împinse în mulţime. La colţul următor, o duzină de bărbaţi veneau purtând cu ei o bârnă grea de lemn, lungă de vreo douăsprezece picioare, cu o altă bârnă transversală în partea de sus. Procesiunea se opri. Ester şi Myra, ţinându-se de mână, îşi croiră drum în faţă. Crucea fusese pusă pe umerii Stăpânului, care se clătină sub greutatea ei şi se prăbuşi în genunchi.

Un locotenent voinic, zărind printre spectatori un bărbat înalt şi bine clădit, îi strigă:

— Hei, tu de-acolo! Pune un umăr sub crucea asta şi ajută-1 pe om s-o ducă.

— Asta n-am s-o fac! se răsti cu curaj vlăjganul. Eu sunt un cetăţean roman liber şi asta nu e treaba mea.

— O să vedem noi! urlă tânărul centurion. Cum te cheamă, omule, şi de unde vii?

În acest timp gloata se potolise şi aştepta. Nu se obişnuia să răspunzi neîntrebat unui ofiţer roman.

— Numele meu este Simon şi locuiesc în Cirenia, cale de zece zile de aici, în nordul Africii. Am venit la Ierusalim cu treburi, cu o caravană de ierburi şi mirodenii. Protestez, pentru că nu ai dreptul să-mi impui acest serviciu degradant.

În ciuda situaţiei penibile, Iisus asculta cu simpatie apărarea curajoasă a cirenianului şi-i adresă o privire prietenoasă de compătimire... Apoi, spre surprinderea soldaţilor, zgomotosul cirenian făcu un pas înainte şi îi luă crucea de pe umărul lui Iisus. Iisus îi zâmbi recunoscător şi făcu o slabă încercare de a-1 ajuta.

— Nu, spuse Simon cu blândeţe, o voi duce eu. Tu ai îndurat destule azi.

Procesiunea se urni din nou. Ester şi Myra rămaseră un timp să o urmărească, apoi se întoarseră şi-şi văzură de drum în tăcere. Aproape de vârful dealului, ele se aşezară să se odihnească la umbra unui măslin bătrân.

— Tocmai m-am hotărât ce voi face, Myra, spuse Ester. Mă întorc la buna mea doică Ione. Ea să află în munţii de miazăzi ai Arabiei. Dacă ea mai trăieşte, poate voi putea face ceva pentru ea.

— Vrei să spui că pleci singură la un drum atât de lung?

— Cred că n-am de ce să mă tem. Voi călători pe şosea numai ziua, iar noaptea mă voi opri pe la casele ţăranilor.

Ester îşi făcuse planul. Ea îşi va procura câteva obiecte ieftine şi se va transforma în vânzător ambulant. Va încerca să găsească şi un măgăruş îmblânzit care să-i poarte desaga.

Aşa, din sat în sat, în timpul zilei, nu i se putea întâmpla nimic rău.

— O să ai nevoie de bani, o făcu atentă Myra.

— Am bani, spuse Ester. Nu mulţi, dar destui.

Myra îşi aminti că văzuse o plăcuţă pe gardul unui ţarc, puţin mai departe pe drum, în sus, care făcea cunoscut că există un măgăruş de vânzare. Ester se ridică brusc în picioare, nerăbdătoare să ajungă acolo. Se opriră în faţa gardului şi un om de vârstă mijlocie veni în întâmpinarea lor. Ester se interesă dacă avea cu adevărat un măgar de vânzare.

— Ce vrei să faci cu el? întrebă omul bănuitor. Locuieşti prin împrejurimi?

— Nu, răspunse Ester. Îl vreau să-mi poarte o povară uşoară într-o călătorie de mai multe mile de aici.

— Când pleci?

— Mâine dimineaţă devreme.

— Bine, îl poţi avea pentru zece dinari dacă îl iei imediat. Omul se duse în grajd şi reveni cu un măgăruş alb.

— Ce s-a întâmplat cu el, întrebă Ester, de vrei să-1 vinzi doar cu zece dinari?

— Nu s-a întâmplat nimic, spuse omul, doar că eu nu vreau să am nici o încurcătură. Dacă pleci cu el de aici, nici tu n-o să ai nici un necaz. Acum câteva zile însă, eu l-am împrumutat omului care a fost acuzat de trădare şi nu vreau să am nimic de-a face cu povestea asta. Ar fi bine să nu mai treci prin oraş la plecare!

Ester îi dădu banii, iar omul îi înmână frâul. La apropierea mâinilor ei, măgăruşul le adulmecă.

— Îl cheamă Jasper, îi strigă omul, întorcându-se în casă.

Mencius îl priponi pe Brutus în curtea grajdului de la hanul Levi şi merse să-1 caute pe Fulvius care lenevea încă în camera lui. îi relată pe scurt întâmplările dimineţii, iar Fulvius asculta fascinat povestea despre primejdiosul periplu al lui Voldi.

— Să presupunem că tânărul ar putea face treaba asta în timp ce ei se vor afla în tabără la noapte. în cazul acesta, el ar trebui s-o

şteargă din loc îndată şi să ajungă la Joppa cu multe ore înainte de a se îmbarca. Ei n-au nici o aprobare să-1 primească la bordul lui „Vestris", aşa că el se va trezi lipsit de protecţie şi poate chiar urmărit.

— Ai dreptate! spuse Mencius. Nu m-am gândit la asta. Poate ar fi mai bine să plec imediat la Joppa şi să mă asigur că băiatul e în siguranţă.

— Şi cu mesajul împăratului cum rămâne? întrebă Fulvius. Tânărul legat Marcellus va fi ocupat aproape toată ziua.

— Fă-mi un serviciu,căpitane, îl rugă Mencius. Ocupă-te tu de scrisoare şi ai grijă să ajungă în mâinile legatului îndată ce se va întoarce la Insula.

Fulvius consimţi fără entuziasm, iar proconsulul se pregăti de plecare. Odată ajuns în afara străzilor aglomerate ale oraşului, Mencius îl îndemnă pe Brutus la un galop susţinut. În satul Emmaus, la douăsprezece mile înspre apus, el se opri în faţa unui han cu aspect îngrijit, ca să îmbuce ceva. Părea că hangiul avusese o zi prosperă. În padoc se aflau peste o duzină de cai frumoşi, negri şi lucioşi, harnaşamentul lor purtând însemnul roman familiar - fascia.

În mijlocul încăperii în care se servea de mâncare, se afla o masă lungă înconjurată de o duzină de santinele, toţi chipeşi, purtând impresionantele lor tunici purpurii cu negru. Lângă fereastra din faţă, prefectul Sergius stătea singur. El se ridică şi-1 întâmpină cu un zâmbet, ceea ce făcu să se ridice în picioare bravele sale gărzi.

— Pe toţi zeii, Mencius! exclamă el. Deci tu erai, nu o nălucă ceea ce am văzut la dezgustătoarea adunare a lui Pilat în dimineaţa asta!... Ia loc, te rog, şi să-ţi găsim ceva de mâncare. Bătrânul hangiu veni spre ei târşâindu-şi picioarele şi puse în faţa noului oaspete un castron cu supă de linte aburindă şi câteva turte din orz.

— Da, eram acolo, Sergius, spuse Mencius grav. Ce poveste îngrozitoare, nu-i aşa?

— Cutremurătoare! încuviinţă Sergius. O adevărată tragedie pentru tânărul din Galileea, dar încă mai teribilă pentru procurator. La vremea asta, nenorocitul galilean e probabil mort şi eliberat de necazuri, pe când dezastrul lui Pilat abia începe. Viclenii bătrâni din Sinedriu ştiu acum că au pus şaua pe el şi îl pot călări încotro vor ei.

— Ştiau asta dinainte?

— Da, dar poate nu atât de clar. Pilat a ştiut să meargă pe sârmă cu o oarecare demnitate, dar astăzi şi-a pierdut echilibrul. Nu aveau de ce să-1 acuze pe acest inofensiv visător şi ei ştiau asta. Au vrut însă ca procuratorul să comită o crimă şi a comis-o... Dar ceea ce nu înţeleg eu, Mencius, este răutatea de neînţeles cu care s-a strigat împotriva acestui galilean lipsit de apărare... Un rege? O absurditate! Ţi-1 imaginezi pe acest tânăr filosof apatic - sau nebun, sau cum vrei să-i spui - încercând să conducă o revoluţie? Ţi-1 imaginezi călare? Ţi-1 imaginezi având sub ordinele lui zece mii de arcaşi?

Prefectul începu să-şi agite lingura în dreapta şi în stânga.

— Sinedriul e prea isteţ ca să creadă că acest predicator de ţară îi poate ameninţa prestigiul.

— Mai bine n-ai fi atât de sigur de asta, îl preveni Mencius Tot ce-ai văzut azi-dimineaţă nu era decât un tânăr idealist sfârşit, mânjit de sânge, în drum spre execuţie. Un lucru e adevărat: acest om a dovedit o putere supranaturală. Mii de oameni l-au urmat prin provincii şi există destule mărturii că a vindecat bolnavi, orbi şi schilozi.

— Pff! făcu plictisit prefectul. Eu nu cred poveştile astea şi desigur nici tu! Astfel de lucruri nu se întâmplă... Cine ţi-a spus?

— Mi-a spus ultimul om din lume care putea fi dus de nas de un şarlatan... îţi aminteşti de tânărul arab înstărit care m-a însoţit la Cezareea, după ce-mi salvase viaţa într-o încăierare cu nişte tâlhari?

— Dacă mi-amintesc? Sergius râse zgomotos. A trebuit să-1 bag la răcoare pe tânărul ăsta ca să mă asigur că nu-1 spintecă pe nepreţuitul nostru tetrarh.

— Şi pe care mai târziu l-ai făcut scăpat, să plece unde-i place şi să facă ce poftește, cu binecuvântarea ta, rânji Mencius.

— Ei bine, Antipa nu merită să trăiască, murmură Sergius, încercând să se scuze, dar nu putea fi asasinat în timp ce se afla în grija mea. Când nu se mai află sub paza mea, nu mă interesează ce i se întâmplă... Pentru că veni vorba, ce s-a ales de chipeşul tău cuţitar arab? S-a întors în Arabia?

Mencius clătină din cap şi pentru moment Sergius bănui că ar mai avea noutăţi despre acest subiect, dar proconsulul era ocupat cu mâncarea.

— Sunt destul de surprins că Voldi ăsta al tău nu a încercat să tranşeze o dată pentru totdeauna pretenţia Arabiei în ce-1 priveşte pe Antipa, iar băiatului se pare că nu-i lipseşte curajul. Felix al meu s-a legat foarte mult de el.

— Ce mai face Felix? întrebă Mencius.

— E la Roma şi urmează Academia Militară.

— Bine! Am să-1 văd când mă întorc acasă... Revenind la acest misterios galilean şi la miracolele sale, eu nu sunt mai credul decât tine, Sergius, sau decât cinicul tânăr arab, pe care nu-1 interesează altceva decât caii de rasă, un pumnal bine ascuţit şi o întrecere cinstită. Nu există însă nici un dubiu că acest Iisus a făcut nişte fapte remarcabile, peste puterea omenească de înţelegere.

— Foarte bine! Foarte bine! murmură prefectul nerăbdător. Asta e părerea ta! Să spunem că aceste poveşti cu minuni sunt adevărate, să admitem că galileanul a dat vedere orbilor, auz surzilor, picioare noi schilozilor. Să spunem că a vindecat lepra şi că a sculat oameni din morţi! Şi cu asta ce-a făcut? De ce nu a încercat azi să se salveze pe el însuşi? Sau e dotat cu o putere supranaturală, sau nu e! în loc să stea acolo neputincios, legat ca un animal în drum spre sacrificiu, el putea îndrepta un deget spre Pilat şi să-1 înţepenească pe loc, într-o stare cataleptică!

— Păi, iată, tocmai asta e! răbufni Mencius, bătând puternic

cu pumnul în masă. Tocmai aici e misterul! Să spunem că omul nu era o creatură obişnuită; că el poseda într-adevăr o putere supraomenească; că avea misiunea de a îndrepta modul de viaţă al acestei lumi; să presupunem că el a înfăptuit aceste miracole de vindecare doar ca să atragă un auditoriu şi să dea publicului un motiv întemeiat ca să creadă că el a vorbit cu autoritatea divină! Tot ceea ce le-a cerut el oamenilor era ca ei să se comporte cu bunăvoinţă unul faţă de celălalt. Asta, spunea el, va vindeca lumea de necazurile ei. Aici Mencius făcu o pauză.

— Bine, bine, continuă! îl îndemna Sergius. Dar nu mi-ai răspuns încă la întrebare.

— Vin acum şi la asta. Să spunem că, în sfârşit, acest Purtător de Făclie a adus cu el zorile şi că lumea nu era pregătită să primească lumina sa. Oamenii sunt prea egoişti şi înfumuraţi ca să facă această experienţă. Fiecare îşi doreşte pacea şi prosperitatea, dar nimeni nu face nimic pentru a le dobândi. Vecinii care locuiesc poartă în poartă se ceartă şi se dispută pentru te miri ce, rude de sânge se urăsc între ele, sectele religioase dispreţuiesc credinţa celorlalte. El a privit în jur şi a constatat că fiecare instituţie a lumii se află în vrăjmăşie cu împărăţia adevărului, a bunăvoinţei şi a păcii propuse de el. Nici o cârmuire nu doreşte pacea, Sergius! Care dintre noi ar avea o slujbă dacă ar întâlni bunăvoinţa pretutindeni? Îţi poţi imagina Imperiul făcând tentative de pace?... Sigur că nu, pentru că un val de bună-cuviinţă între oameni ar zdrobi Imperiul!... Ce s-ar alege de temple, de altare şi de zeii înşişi, dacă omenirea s-ar hotărî dintr-o dată să fie cinstită şi milostivă? Nici un om n-ar mai trebui să-l jelească pe celălalt întru salvarea sufletului de focurile gheenei dacă el ar duce o viaţa călăuzită de corectitudine!... A fost o cauză pierdută!... Şi astfel, încheie Mencius, mesagerul a renunţat la misiunea lui lipsită de speranţe!

— Asta e desigur o teorie fantastică, comentă Sergius.

— E mai bună decât nici una, spuse Mencius.

— Aş dori să te întreb ceva, spuse prefectul privindu-l pieziş pe proconsul: Ai adopta tu un astfel de program idiot care ţi-ar cere să-i baţi pe toţi prieteneşte pe umăr - sclavi şi ceilalţi deopotrivă?

— Sigur că nu, declară Mencius. Nu-mi pot permite acest lucru. În curând aş ajunge pe drumuri în zdrenţe, cerşindu-mi pâinea zilnică.

— Atunci, iată că teoria galileanului nu e bună, nu-i aşa?

— După cum se pare, nu! De asta a renunţat şi el. Te întrebi de ce nu s-a apărat el azi-dimineaţă. Răspunsul meu este că el a văzut că nu merită. Lumea nu este pregătită pentru asta.

— Şi crezi că va fi vreodată, Mencius? întrebă prefectul împingându-şi scaunul.

— Sincer să fiu, nu! Asta te face să crezi că indiferent cine este cel care a născocit lumea, el s-a gândit la ceva mai bun decât foametea, sclavia şi vărsarea de sânge, dar...

— Dar... între timp, zâmbi Sergius, tu vei continua să aduci cupru ca noi să invadăm docurile, ca noi să ni-i punem în cap pe aceşti amărâţi de iudei... încetul cu încetul, văd că-ţi pierzi minţile, Mencius. Gândeşti prea mult. Ar fi mai bine să accepţi lucrurile aşa cum sunt ele. Lumea e un spectacol destul de sinistru, dar e unica lume pe care o avem... Mergem?

Cu patrula în frunte, cei doi bărbaţi se îndreptară spre padoc, încălecară caii şi porniră la drum, parcurgând o bucată de drum în tăcere.

— Dar nu mi-ai spus ce vânt te aduce la Ierusalim? întrebă Sergius.

Mencius îi povesti pe scurt despre mesajul împăratului către Marcellus, pe care căpitanul Fulvius i-l va înmâna înainte de coborârea serii.

— Despre ce crezi că e vorba?

Mencius nu-şi spuse părerea, dar presupuse că putea fi vorba de o rechemare la Roma.

— Probabil că bătrânul îi va ordona lui Marcellus să-şi pună singur gâtul în laţ, spuse el.

— Ar fi nebun de-a binelea dacă ar face-o, remarcă Sergius. Ar fi o treabă murdară pe care Pilat i-ar încredinţa-o băiatului, adăugă el cu o crispare. Dar e puţin probabil ca legatul să se ocupe personal de ea. Ticăloşii din Minoa ştiu ei cum s-o facă. Marcellus era beat criţă... Trebuia să rămân la banchet azi-noapte, dar m-am scuzat şi am şters-o. Pentru Pilat au venit vremuri grele, cred. Îşi va încărca conştiinţa cu încă o povară.

Se apropiau de o răscruce: drumul din dreapta ducea spre Cezareea, iar cel din faţă direct spre Joppa. Îşi frânară caii, purtându-i apoi la pas.

— Transmite-i salutări băiatului meu, spuse Sergius.

— O voi face cu plăcere.

— Când crezi că ai să fii acasă, Mencius?

— În şapte săptămâni, dacă totul decurge bine.

— Bine, noroc bun şi vreme frumoasă.

Se ridicară în scări şi se salutară ceremonios în beneficiul patrulelor prezente. Dădură pinteni cailor şi se despărţiră. Mencius era bucuros să plece. în Ierusalim avusese cea mai dureroasă experienţă şi spera să nu mai aibă vreodată ocazia să viziteze Oraşul Sfânt. Peste şapte săptămâni va fi acasă împreună cu familia lui... S-ar fi îngrozit dacă ar fi ştiut că-n mai puţin de şapte săptămâni va fi din nou la Ierusalim, într-o misiune atât de misterioasă încât el însuşi nu ştia cine îl chemase... şi de ce.

În tot cursul după-amiezei, Tad mersese în urma lui Petru, nevrând să-l ajungă din urmă, ci doar să nu-l piardă din ochi. Nu era în firea lui Petru să fugă. Poate că durerea prea mare pentru situaţia jalnică a Stăpânului său îi luase minţile.

Ei bine, oricare ar fi fost motivul durerii lui, el avea nevoie de cineva care să-i poarte de grijă. Pentru Iisus nu mai era nimic de făcut.

Petru mersese repede, cu paşi mari, împleticindu-se din când în când, până ce ajunse la Poarta Damascului. Apoi începu se alerge. Nu era uşor pentru Tadeu să ţină pasul cu el. Uneori Petru se prăbuşea la marginea drumului, cu capul în mâini, o lua iar din loc şi din nou se grăbea.

În satul Lebonah, Tad cumpără vreo şase turte şi câţiva peşti afumaţi. Când se întoarse, Petru dispăruse. Îşi reluă drumul şi numai după o milă îl zări din nou. Era pe la jumătatea după-amiezei. Petru se odihnea culcat pe pământ, sub un pâlc de chiparoşi, cu faţa în jos. Tad se apropie încet şi se aşeză la mică distanţă de el.

După un timp îndelungat, Marele Pescar se ridică. Avea ochii umflaţi şi injectaţi. Tad desfăcu încet săculeţul şi-i oferi din merindele procurate. Petru făcu o grimasă şi clătină din cap.

— Tad, nu trebuia să vii după mine, spuse el răguşit. Nu mă atinge! Sunt necurat!

— Adică... Vrei să spui... că ai lepră? bâigui Tad.

— Ah, băiete, dacă ar fi numai asta!... bolborosi Petru

— Atunci care e necazul? insistă Tad.

Lacrimi amare şiroiau pe obrazul lui Petru.

— L-am tăgăduit pe Stăpânul meu! strigă Petru printre lacrimi. Ei m-au întrebat dacă eu sunt prietenul lui şi eu am negat! Du-te înapoi, Tad! Du-te la ceilalţi. Eu nu sunt o tovărăşie bună pentru tine. Du-te îndărăt la ceilalţi, îţi spun: Petru se ridică şi porni clătinându-se spre Galileea.

Descumpănit şi cu inima sfâşiată, Tad continuă să-1 urmeze.

Puţin după-amiază, Iosif din Arimateea se înfăţişă la Insulă şi ceru să vorbească cu Pilat. I se răspunse că procuratorul se odihnea şi nu putea fi deranjat. Iosif insistă, spunând că problema este urgentă. După o lungă aşteptare, a fost condus în sala de consiliu, unde 1-a găsit pe Pilat stând la biroul său, abătut şi cu privirea tulbure.

— Ei bine, Josi, murmură nefericitul procurator, despre ce este vorba?

— Am venit să cer permisiunea să-1 înmormântez pe galilean când va muri.

— E prieten cu tine, Josi?

Iosif încuviinţă dând uşor din cap.

— De departe, domnule. Eu n-am fost un adept de-al lui. Nu am avut curajul. Vreau doar să-1 scot de acolo şi să-1 pun în mormântul meu.

— Poate crezi că galileanul a fost condamnat pe nedrept? îl întrebă tăios Pilat.

— Eu n-am venit aici să critic, murmură Iosif.

— Dar crezi că omul era nevinovat, spuse Pilat. După o pauză, adăugă iritat: Şi eu la fel, Josi... Dar... ce puteam face?

— Pot să iau trupul său, domnule?

Procuratorul îşi luă stilusul şi scrise un ordin scurt.

— Dă-i-o legatului din Minoa.

Uşa se deschise şi apăru căpitanul gărzii de la Insulă.

— A venit o mică delegaţie din partea Sinedriului, anunţă el.

— Foarte bine, murmură Pilat plictisit. Spune-le să intre.

Purtătorul de cuvânt, un preot tânăr, se înclină adânc şi spuse:

— Înscrisul pe care l-am cerut noi este eronat.

— Care înscris? întrebă nervos Pilat.

— Acela pe care l-au bătut în cuie în partea de sus a crucii. Acolo stă scris „Acesta este Regele Iudeilor". Este o neînţelegere. Am vrea să se scrie astfel: „El spune că era Regele Iudeilor".

— Scrieţi ce vreţi, urlă furios Pilat. Eu am scris destul! Chiar prea mult! Să nu mai aud nimic despre asta! Şi bătu puternic în masă cu ambii pumni. Nimic! M-aţi înţeles?

Delegaţia se retrase înclinându-se. Iosif se ridică şi el să plece.

— Salve, spuse el, şi mulţumesc.

Încruntat şi preocupat, Pilat dădu din cap, dar nu răspunse.

CAPITOLUL XXIII

Imediat după zguduitoarea ştire că Iisus fusese răstignit se răspândi vestea de necrezut că el era din nou viu.

În provincii, nimănui nu-i venea să-şi creadă urechilor. În teritoriile în care el vorbise şi vindecase bolnavi, orice activitate încetase. Nu se mai vorbea despre nimic altceva; nu mai conta nimic altceva.

Această stare emoţională nu se limita numai la zonele locuite de evrei. Misteriosul galilean devenise de mult timp subiect larg discutat în toate teritoriile învecinate. Spusele şi faptele sale fuseseră comentate nu numai de la Damasc la Petra şi de la râul Iordan la mare, dar şi în îndepărtata Cappadocia şi foarte îndepărtata Etiopie.

Presupunerea Proconsulului cum că extraordinara carieră a Tâmplarului facător-de-minuni era un fenomen local, observat numai de ţărani, de viticultori şi pescarii din interiorul ţării lui Israel nu se dovedise reală. Mencius descoperea acum că până şi sclavii de pe corabia lui cu mărfuri auziseră de Iisus şi de preconizata împărăţie în care toţi oamenii aveau să fie liberi.

Uluitoarea ştire a morţii lui Iisus şi revenirea sa la viaţă se răspândise iute. De obicei, lungile caravane care făceau naveta între interiorul ţării şi diferitele porturi constituiau mijloacele cele mai sigure de răspândire a diferitelor ştiri. Cât despre credibilitatea lor, acestea aveau aceeaşi valoare ca şi cele ieşite din gura rapsozilor hoinari. Şi dacă o asemenea caravană aducea o atât de

uluitoare veste ca aceea a învierii lui Iisus, era puţin probabil ca oamenii cu bun simţ să o creadă. Ştirea depăşise însă viteza caravanelor. La finele Săptămânii Pascale, toate drumurile şi căile secundare erau înţesate de călători şi toţi aceştia vorbeau.

Primii drumeţi erau negustorii de pe meleaguri îndepărtate care nu-şi făceau scrupule să pornească într-o călătorie în ziua de Sabat. Ei vorbeau despre răstignire. Veneau apoi pelerinii iudei, care plecau spre casă o dată cu ivirea zorilor în ziua de duminică. Aceştia confirmau cu tristeţe relatările anterioare ale negustorilor străini. Mai târziu, pe la amiază, relatările contradictorii referitoare la înviere porneau la drum cu diferite viteze de propagare de la o oră la alta, de la o zi la alta, pe jos, călare pe cai, pe cămile, cu căruţe trase de măgari, litiere, trăsuri, luntre şi corăbii, până când toată lumea, de la depărtări de o sută de mile în toate direcţiile, auzise că galileanul răstignit, cel făcător-de-minuni înviase!

Era pentru prima oară în viaţa oricui că auzea o asemenea veste uluitoare; era prima oară că ştirea constituia cu adevărat o noutate. Viaţa era nesigură pentru orice om, dar moartea nu. Nimeni nu era scutit. Nici chiar Cezarii, care se pretindeau divini. Acum se părea că un tâmplar fără o leţcaie învinsese moartea. Avea deci o putere mai mare decât cea a împăratului. Nu toată lumea credea povestea, dar toată lumea vorbea despre ea. Chiar şi aceia care dădeau sceptic din cap ar fi vrut s-o creadă; sperau să fie adevărată.

Existau mai multe versiuni. Redusă la forma ei cea mai simplă, povestea suna astfel: câteva femei devotate, adepte ale Stăpânului, s-au dus în zorii zilei de duminică în frumoasa Grădină Sepulcrală ca să ungă cu smirnă trupul mutilat al lui Iisus. Ele au găsit mormântul deschis şi gol. Apoi l-au văzut strecurându-se printre florile grădinii. După un moment de extatică recunoaştere, femeilor li s-a cerut să-i vestească „pe discipolii mei... şi pe Petru".

Proconsulul Mencius străbătea cheiul într-un du-te-vino necontenit, când căpitanul Fulvius sosi o dată cu crepusculul zilei de sâmbătă, însoţit de legatul din Minoa, de sclavul său şi o jumătate de duzină de călăreţi.

— Îl luăm cu noi la Roma pe legatul Marcellus Gallio, explică Fulvius în timp ce descăleca plictisit şi istovit. Apoi, adăugă în şoaptă, să nu aştepţi prea mult de la băiatul ăsta. Se pare că şi-a pierdut minţile!

Făcu prezentările de rigoare, dar fără succes. Tânărul Gallio era palid, cu privirea rătăcită, şi nu încercă să pară agreabil.

— Legatul este bolnav, domnule, interveni Fulvius. Îl conduc îndată în cabina lui.

Chemă un sclav care-i strânse bagajele, urmându-şi stăpânul , grav tulburat. Mencius gândi în sinea lui că nu văzuse niciodată un mai desăvârşit specimen de frumuseţe bărbătească până la acest grec splendid. După câteva clipe, Fulvius reveni pe punte şi-1 luă pe proconsul deoparte.

— Ce mai zi! Căpitanul îşi tamponă fruntea transpirată. Prima ocazie de a-i înmâna scrisoarea împăratului a fost la banchetul pe care 1-a dat Pilat în cinstea oaspeţilor săi ofiţeri.

— Şi astfel Marcellus a citit-o... şi şi-a pierdut echilibrul mintal? presupuse Mencius.

— El era deja în starea asta. Umbla ca un năuc. Ai fi zis că e un cadavru ambulant, total indiferent la mesajul împăratului prin care-i ordona să revină la Roma. A întrebat când vom pleca şi m-a rugat să-1 luăm cu noi. Treaba asta mă depăşeşte. Am încercat să vorbesc cu el azi. Tot ceea ce putea spune era! „Ai fost şi tu acolo?"

— Poate că răstignirea a fost prea mult pentru nervii lui, sugeră Mencius.

— Dar el e obişnuit să vadă sânge.

— Sclavul său pare inteligent. Crezi că el ştie ce-1 frământă pe legat?

— Poate! Este îngrijorat din pricina lui. I-am spus grecului

că nu navigăm direct la Roma şi el mi-a răspuns: „Nu e nici o grabă".

— Probabil că vrea ca legatul să-şi revină înainte de a-1 întâlni pe împărat, gândi Mencius cu voce tare.

— S-ar putea ca bătrânul Tiberius să-1 placă mai mult dacă-i lipseşte o doagă... chicoti Fulvius. Şi pentru că mi-am adus aminte, ce-ai mai auzit de arabul tău?

— Nu cred că e încă momentul.

— Se pare că vom avea o călătorie interesantă, spuse Fulvius tărăgănat, cu un nebun şi un fugar la bord

Târziu, în după-amiaza zilei de duminică, Voldi sosi în galop la cheiul unde era ancorată corabia. Pe drum se debarasă de zdrenţele sale şi-şi puse hainele şi cizmele pentru o călătorie călare. Era într-o dispoziţie bună.

— A fost aşa cum m-am aşteptat, explică el la sosire. Ieri, pe înserat, caravana noastră a fost atacată de bandiţi. Erau câţiva aprigi luptători, dar până la urmă i-am dovedit. Am pierdut câţiva oameni, printre care şi tetrarhul. Cineva 1-a spintecat cu pumnalul.

— Poate ar fi mai bine să urci la bord, îl sfătui Mencius grav.

— E o idee bună, încuviinţă Fulvius.

După câteva minute, „Vestris" se depărta de docuri şi pânzele ei se ridicau semeţe pe catargele înalte. Darik şi Brutus, în boxe alăturate, fornăiau puternic. Urmau şi celelalte corăbii ale flotei, care ridicau ancora şi desfăşurau velele.

Voldi se alătură prietenilor lui romani pe punte. Un sclav le aduse gustări.

— I-ai furat calul tetrarhului, spuse Mencius zâmbind ştrengăreşte.

— Ba deloc! protestă Voldi. I-am vârât tetrarhului în buzunar punga cu cei trei sute de dinari.

— În felul ăsta, tu şi tetrarhul sunteţi chit, zâmbi ironic Fulvius

— Aşa-i! declară Voldi. Ca şi tetrarhul faţă de Arabia.

Era miercuri dimineaţă. Timp de o oră, Marele Pescar stătuse în genunchi, călăfătuind sârguincios crăpăturile punţii lui „Abigail". El observase că dacă se dedică cu râvnă acestei munci manuale monotone îşi uşurează o vreme sufletul chinuit. Chiar şi faptul că stătea îngenuncheat îl mai ajuta puţin.

Tad plecase pe ţărm după câteva provizii. Fidelul său flăcău aproape că nu se dezlipise de Simon de la plecarea bruscă din Ierusalim şi până la sosirea lor duminică seara. Pe când se grăbea să ajungă în Capernaum, Tad îl îndemnă pe nefericitul cârmaci să se ducă acasă, unde putea să mănânce şi să doarmă o noapte ca lumea, dar Simon nu era pregătit să dea ochii cu Hanna. Nu, va aştepta până ce Andrei va fi în măsură să vină acasă. Andrei îi va spune cum ştie el.

— Am să dorm pe „Abigail", spuse el, dar vreau ca tu să te duci acasă la noapte, Tad. Aşa e corect faţă de părinţii tăi. După ce mă scoţi în larg, poţi pleca acasă.

— Dar cum să te las fără barcă?

— Aşa vreau eu, spuse Simon morocănos. Dacă s-ar afla o barcă legată de corabie, asta ar însemna că e cineva la bord, ori eu vreau să rămân singur.

Tad protestă, dar Simon se împotrivi. După ce bărcuţa dispăru în ceaţa groasă a dimineţii, în loc ca „Abigail" să i se pară primitoare, nu-i oferi decât o atmosferă rece şi încărcată de reproşuri. Cuverturile de mult timp nefolosite şi lăsate în micuţa cabină erau umede şi mucegăite. Simon cufundă o carafă în apă şi îşi spălă picioarele prăfuite, simulând că se întorsese acasă, pe teren familiar, repetând gesturi obişnuite. Dar nimic nu era chiar real. Se lăsă în hamac, sperând că extenuarea îl va ajuta să adoarmă. Nu reuşi decât să moţăie; se trezea la diverse intervale tresărind, simţind că lucrul acela groaznic care i se întâmplase îl sugruma şi, cu fruntea plină de sudoare, se cufunda iarăşi într-un coşmar cumplit. Tăcerea era adâncă, înfricoşătoare. Făcuse o greşeală că-l lăsase pe Tad să plece.

Lunga noapte zbuciumată se sfârşi şi zorile rozalii se iviră îndată în spatele munţilor de la răsărit, promiţând o zi faimoasă de vară timpurie. Era ceasul ce-1 mişca profund dintotdeauna pe Simon, dar în dimineaţa asta sufletul lui nu mai tresărea la măreţia momentului. Se strecură spre pupă şi se propti de balustradă, privind mohorât peisajul. îşi aminti o observaţie a Stăpânului - neînţeleasă pe deplin la vremea aceea: „Tu eşti sarea pământului, dar dacă sarea îşi pierde gustul..." Aici era necazul. De-acum încolo, cât va trăi, Simon simţea că viaţa nu va mai avea nici un gust pentru el.

Spre nemărginita lui uşurare, zări o barcă. Tad o trase până sub prora lui „Abigail". Simon coborî un coş şi când îl trase în sus văzu că era plin cu de-ale gurii: pâine, biban afumat şi smochine uscate. Se aplecă mult peste balustradă şi apucă de capătul hamacului pe care îl adusese Tad de acasă. Era strâns înfăşurat împreună cu aşternutul. Era reconfortant să ştie că de acum va avea o tovărăşie.

Toată ziua munciră laolaltă pe puntea îndelung neglijată, mare parte a timpului în tăcere. Din când în când, Tadeu îndrăznea câte o scurtă observaţie, dar, nefiind încurajat, renunţa. Odată, când i se adresă taciturnului cârmaci cu numele de Petru, Marele Pescar îi răspunse cu tristeţe: „Numele meu e Simon. Te rog reţine acest lucru" Marţi, Tad aduse pe punte unul din corturile pe care Ester le folosise vara trecută. îi va folosi dacă va ploua noaptea. Ochii lui scânteiau de bucurie când se întoarse.

— În sat se spune, relată el, că a fost atacată caravana tetrarhului şi că el a fost ucis.

Nici chiar această ştire zguduitoare nu avu darul să-1 smulgă pe Simon din apatia lui. După un moment de tăcere, el remarcă:

— Atunci vor închide palatul. Şi după o altă pauză, adăugă: Nu vor mai avea nevoie de peşte.

Şi acum era miercuri dimineaţa. Tad plecase pe ţărm cu treburi.

Genunchii lui Simon slăbiseră pentru că îi lipsea exerciţiul; după o oră se ridică, plictisit, şi străbătu puntea întrebându-se ce 1-a putut reţine pe băiat de întârzie atât. Pe lac erau trei bărcuţe care înaintau rapid şi vâslele lor sclipeau în lumina soarelui. Ferindu-şi ochii cu mâna, Simon scruta întinderea apei şi reuşi să identifice ocupanţii. Tad îl aducea pe Andrei. Iacob şi Ioan erau în a doua barcă, iar în cea care sosi mult în urmă se aflau Filip, Toma şi bătrânul Bartolomeu.

Simon simţi că-i sare inima din piept. Cum îi va putea privi în ochi pe oamenii aceştia? Acum erau destul de aproape ca să vadă că vorbeau între ei cu însufleţire. Păreau fericiţi! Ce se întâmplase? Aruncă o frânghie în prima barcă. Ionică o prinse, puse un picior peste balustradă şi cu ambele braţe îl apucă pe cârmaciul descumpănit:

— N-ai auzit? strigă el vesel. Nu ştii? Ascultă! Iisus trăieşte... E din nou în viaţă!.[1]

— L-am văzut, Petre! A venit la noi duminică noaptea, în casa lui Ben-Iosef, spuse Iacob, apucându-1 pe Simon de braţ.

Toţi se năpustiră pe punte afară de Bartolomeu, căruia îi veni în ajutor Tadeu, trăgându-1 pe punte. Simon stătea în faţa lor, privind buimăcit, cu buzele tremurânde, apoi lacrimi începură să-i şiroiască pe obraji.

— Ne-a spus să ne grăbim să mergem cu toţii acasă, spuse Filip. Era nerăbdător să afli şi tu.

— Da, aşa a spus, interveni Ionică. El spunea: "Du-te şi anunţă-1 pe Petru".

— Sunteţi siguri că el a spus „Petru"? întrebă Marele Pescar cu voce răguşită.

— Ei, daa! Aşa a spus! declară Bartolomeu:,,Du-te repede şi spune-i lui Petru!"

— Unde e el acum? insistă Petru. Trebuie să mă duc îndată la el.

—Ne-a ordonat să aşteptăm aici, spuse Andrei. Va veni el la noi.

Toţi se îndreptară spre pupă şi se aşezară în jurul lui Petru. Dacă vreunul dintre ei îşi mai amintea de inexplicabila apostazie din dimineaţa teribilei tragedii, acest lucru nu se vedea. Toţi erau prea bucuroşi ca să-şi mai amintească de altceva decât de triumful Stăpânului lor. Toţi vorbeau deodată. Privirea strălucitoare a lui Petru se plimba de la unul la altul, în timp ce încerca să desluşească ceva din relatările lor. Apoi începu să pună întrebări:

—Era acelaşi Iisus, cu acelaşi trup?

—Absolut acelaşi, declară Toma. Poate puţin palid. Avea pe frunte urme negre, adânci, de spini şi răni purpurii lăsate de urma cuielor în mâini şi picioare, precum şi o tăietură de sabie într-o parte, dar era adevărat!

—Atunci nu doar duhul lui, conchise Petru, ci în carne şi oase?

După un moment de tăcere, bătrânul Bartolomeu îşi drese glasul.

—Exista totuşi o mică deosebire, Petre, admise el. E adevărat că el a apărut cu trupul lui adevărat, aşa cum spune Toma, dar...

—A mâncat şi el puţin peşte şi miere de fagure, interveni Filip.

—Asta nu ştim sigur, spuse Iacob. Singura lumină acolo era o candelă mică, pentru că noi ne ascundeam.

—Bine, bine! El a luat farfuria, insistă Filip. Poate că a mâncat.

—Ce-ai vrut să spui, Bartolomeu? se întoarse Petru spre bătrân, săgetându-1 cu privirea.

Toţi ascultau cu ochii plecaţi, ca şi când ştiau ce urmează.

—Doar asta, Petre, răspunse Bartolomeu. Că era o mică deosebire. Când a intrat în încăpere, el nu s-a străduit să deschidă uşa.

—Vrei să spui că a pătruns prin ea? întrebă Petru, privindu-1 fără să clipească.

— Aşa presupun, spuse Bartolomeu ezitând. Uşa nu a fost deschisă şi apoi... el stătea acolo.

— Şi când v-a părăsit, insistă Petru, a deschis el uşa? Şi nu ştiţi unde a plecat?

— Şi asta a fost ceva misterios, spuse Bartolomeu. El stătea acolo în mijlocul nostru, aşa cum ţi-am spus, vorbind cu noi serios. Şi, aşa cum a amintit Iacob, odaia era slab luminată. Şi dintr-o dată a dispărut.

— Nu a plecat pe uşă?

— Nu s-a apropiat de uşă. Nu s-a clintit de pe locul lui!... A dispărut pur şi simplu!

Se făcuse din nou linişte, pe care o întrerupse Ionică:

— Se spune că doi oameni l-au întâlnit pe drum în apropiere de Emmaus, în seara aceea, cam pe la vremea cinei. Amândoi credeau cu tărie în Stăpânul nostru pentru că l-au văzut adesea şi l-au auzit vorbind. Tocmai discutau veştile despre învierea lui când el i-a ajuns din urmă şi a intrat în vorbă. L-au invitat să ia cina cu ei la hanul din Emmaus. Un timp a stat cu ei la masă...

— Dar nu a mâncat nimic, adăugă Iacob.

— Şi a dispărut iar! sfârşi Ioan.

— Cel mai ciudat lucru este că el vorbea cu aceşti oameni în Emmaus aproape în acelaşi timp când apărea la noi, la casa lui Ben-Iosef, interveni Toma.

— Şi trebuie să ştii că sunt trei ore bune de mers din Emmaus şi până la Ierusalim, spuse Filip.

Un timp, nimeni nu mai spuse nimic. Petru rămăsese pe gânduri şi îşi freca bărbia, vădit tulburat. Andrei observă că în barba neagră a fratelui său apăruseră fire albe. Da... mai avea şi o şuviţă argintie printre zulufii de pe frunte care nu existase înainte. Era rezultatul teribilei suferinţe lăuntrice pe care o îndurase Petru.

Tad surprinse privirea lui Ionică şi îi făcu un semn discret cu degetul. Amândoi se ridicară încet şi se strecurară spre mica bucătărie, probabil să pregătească ceva de mâncare.

— Indiferent ce i se întâmplă lui Petru, rezumă Bartolomeu, un lucru e sigur: Stăpânul nostru, învingând moartea, este liber să meargă unde-i place şi când îi place! El nu e legat de spaţiu... şi de timp!

— El ar putea fi acum chiar aici, pe „Abigail"! presupuse Andrei.

Petru privi peste umăr şi apoi direct în ochii fratelui său.

— Asta nu te înspăimântă, Andrei?

— Nu, nu mă înspăimântă, răspunse Andrei, dar de acum încolo - atât timp cât voi mai trăi - am să fiu mai atent cu tot ce spun... şi ce fac... Nu se ştie niciodată când poate apărea.

A doua zi dimineaţa devreme - era cea de-a douăzecea zi din Nisan - se aflau adunaţi cu toţii pe „Abigail". Era mult de lucru pentru reamenajarea corăbiei îndelung părăsite, ca şi sora ei „Sarra", dar nimeni nu părea interesat de treaba asta. Nu-şi găseau locul, erau neatenţi şi foarte preocupaţi de vizita pe care o aşteptau. La intervale scurte, câte unul dădea o raită pe punte, scrutând orizontul. în discuţiile animate de ieri, "povestea fusese reluată de câteva ori, până ce nu mai rămăsese nimic de spus.

— Credeţi că va veni azi? întreba câte unul dându-şi îndată seama că întrebarea nu avea răspuns.

Încordarea aşteptării începuse să-şi spună cuvântul. Aşteptarea, veghea şi ascultarea deveniseră copleşitoare. După-amiază târziu, de obicei atât de cumpătat în sugestii, Andrei îi uimi pe toţi când îşi strigă fratele care în ultima oră stătuse neclintit pe scaunul cârmaciului, cu privirea pierdută pe luciul apei.

— Ce-ar fi să mergem mâine la pescuit! Cred că e mai bine să ne găsească la lucru când va veni.

Propunerea aduse o adevărată uşurare pentru toţi. Restul zilei şi-l petrecură cu rânduirea năvoadelor şi uneltelor de pescuit. Încordarea se risipise. O frânghie roasă de la capătul catargului principal se rupse cu o trosnitură puternică şi se prăbuşi în lac cu Ionică atârnat de ea. Îl scoaseră din apă şi toţi făcură haz.

Ce bine era să mai râdă iar, îndeosebi pe seamalui Ionică, a cărui agilitate în căţărarea pe toate pânzele corăbiei, la orice înălţime, atrăsese admiraţia tuturor.

În ziua următoare plecară la pescuit într-un golf aflat în partea de miazănoapte a ţărmului, soldat cu un succes considerabil: seara se întoarseră, la ancoră şi stocară peştele în rezerva lor de peşte viu, cufundată la adâncime la chei. Acasă, transportară coşuri pline cu biban. Petru se gândea să se întoarcă pentru noapte la Betsaida, dar când veni vremea să părăsească corabia, hotărâ să rămână. Toţi ceilalţi plecară acasă, inclusiv Tad, căruia i se ordonă să ia ceva peşte şi pentru familia lui. O dată cu crepusculul, plecară şi bărcile şi Petru se văzu din nou singur, dar de data aceasta cu cugetul liniştit. Şi în noaptea aceea dormi.

La primele licăriri de lumină cenuşie, înaintea zorilor, Marele Pescar se sculă şi urcă pe punte. Era încă prea devreme ca să desluşească punctele de reper familiare. Tot într-o dimineaţă ca asta stătuse aici, privind spre ţărm în negura de dinaintea primilor zori, şi auzise o voce care-1 striga „Simon!".
Cu inima zvâcnind în piept, coborâse în barcă şi cutreierase tot întinsul apei cu răsuflarea tăiată! Şi atunci a primit însărcinarea să fie, de-acum înainte, „pescar de oameni".

Cerul se lumină puţin şi ceaţa începu să se risipească. Cheiurile şi colibele pescăreşti deveniseră vizibile. Marele Pescar îşi mai roti o dată privirea pe ţărm, scrutând apoi împrejurimile. La marginea apei se ridica o coloană înaltă şi subţire de fum albăstrui, din mijlocul unor mici limbi de foc strălucitoare. Alături de foc stătea Stăpânul însuşi, care-şi încălzea mâinile. El ridică braţul, îi făcu semn cu mâna şi-1 strigă: „Petre!"

O jumătate de oră mai târziu, discipolii începură să sosească la lucru, în grupuri de câte doi şi câte trei. Se grăbiră spre locul unde-i zăriră pe Iisus şi pe Petru stând alături, lângă foc. Stăpânul îi întâmpină cu un zâmbet. Marele Pescar avea părul ud şi era dezbrăcat până la brâu. Cămaşa lui era întinsă la uscat lângă foc. Avea ochii roşii şi umflaţi de plâns, dar ciudat

de luminoşi. Se vedea bine ce se întâmplase. Cuprins de remuşcări, Petru se caise amarnic pentru slăbiciunea lui, dar acum părea pe deplin reabilitat în ochii Stăpânului.

Tadeu şi Ioan dădură fuga la rezerva lor de peşte şi se întoarseră cu cele necesare pentru gustarea de dimineaţă. A- veau peşte şi pâine din belşug. Ora care a urmat avea să rămână de neuitat. In câteva zile, spunea Stăpânul, el se va întoarce în Casa Tatălui său şi îi va lăsa pe ei să-i continue lucrarea.

Va mai veni poate să viziteze lumea. între timp, cei ce au crezut în el - şi „cei care vor crede în mine prin mărturia voastră" - vor primi destule dovezi de netăgăduit asupra prezenţei duhului său.

— Stăpâne, ne poţi spune când va trebui să aşteptăm întoarcerea ta? întrebă Filip.

— Nimeni nu ştie ziua şi nici ceasul, Filip, răspunse Iisus. Ceea ce vă spun vouă, puteţi spune tuturor. Vegheaţi!

Cu glas domol şi blând, el le dădu îndrumări pentru ceea ce aveau de făcut în zilele imediat următoare. Nu vor mai pescui; pescuitul lor se încheiase! Se vor întoarce la Ierusalim şi vor aştepta noi ordine. Spunând acestea, se ridică, întinse braţele asupra lor în semn de binecuvântare şi le spuse cu dragoste părintească: „Pacea mea să fie cu voi!". Când rosti tulburătoarele cuvinte, toţi plecară capetele. într-un târziu, când ridicară privirile, el dispăruse.

Mult timp stătură astfel într-o tăcere desăvârşită. Petru se ridică primul, apoi toţi îl urmară, strângându-se înjurai lui, cu privirile aţintite spre el. Nici unul nu a simţit nevoia să întrebe care dintre ei va fi conducătorul. Petru dobândise dintr-o dată o anume maturitate. Glasul său vibrant era autoritar, dar fără nici o undă de orgoliu sau aroganţă. Avea ceva din afecţiunea şi compasiunea care erau proprii glasului Stăpânului. Te ruga stăruitor, dar cu blândeţe şi încredere deplină, ceea ce impunea respect. Petra îşi amintea ciudata senzaţie de putere pe care o resimţise cu mult timp în urmă, în casa-palat a lui Iair, când preluase comanda mulţimi! cuprinsă de panică din cauza furtunii. Fusese ca o licoare îmbătătoare

momentul în care conştientizase acea capacitate de a comanda. Astăzi însă nu-1 mai stăpânea orgoliul puterii; din contră, se simţea împovărat de responsabilitate. Iisus îi spusese în particular: „Acum eşti un păstor! Ai grijă de turma mea!"

— Vom pleca la Ierusalim, spuse Petru. Iacob, Ioan şi Tadeu, voi vă duceţi la corăbii, le asiguraţi, strângeţi năvoadele, apoi vă întoarceţi acasă şi vă pregătiţi de drum. Noi ceilalţi ne ducem la casele noastre ca să ne luăm rămas bun de la familii. Ne vom întâlni în Betsaida, la o oră după miezul zilei. Marele Pescar îşi luă cămaşa şi şi-o trase peste umerii săi laţi... şi ne vom lua rămas bun şi de la lac, adăugă el în timp ce se îndepărta împreună cu fratele său Andrei. E posibil să nu-1 mai vedem niciodată.

— Şi cu corăbiile ce-o să facem? întrebă Andrei pe când se îndreptau spre drum.

— Am să i le las Hannei, spuse Petru. Şi ea va face ce va crede de cuviinţă, şi va folosi banii pentru întreţinerea ei... Şi casa ta din Capernaum, Andrei?

— Şi asta va fi tot a Hannei.

Locul de întâlnire era stabilit la dugheana bătrânului ţesător Ben-Iosef, unde discipolii aşteptau nerăbdători convocarea, în cele din urmă primiră vestea că trebuiau să se adune pe coama unui deal din apropiere, dimineaţa devreme, în cea de „ a douăzeci şi patra zi din Iyar.

Supuşi, urcară unul câte unul lunga pantă a colinei unde îi ; aştepta Stăpânul şi, după un schimb de cuvinte însufleţite, le ceru să rămână în Ierusalim până ce vor primi noi ordine.

Apoi toţi îngenuncheară şi Iisus se rugă pentru ei, iar când se ridicară, el dispăruse. Nu aveau să-1 mai vadă niciodată - până la sfârşitul vieţii lor - deşi ei rămâneau mereu de veghe în aşteptarea întoarcerii sale.

CAPITOLUL XXIV

Timp de peste douăsprezece veacuri, a cincisprezecea zi din Sivan, a cincizecea zi după Paşti fusese sărbătorită ca zi a recoltei. Era cel mai important eveniment al anului ebraic.

Mulţi bătrâni păstrători ai vechilor tradiţii spuneau că, iniţial, Rusaliile aveau drept scop să comemoreze primirea poruncilor de către Moise pe muntele Sinai; dar astăzi, puţin - dacă nu nimic - mai amintea de ele. Această zi lipsită de griji se detaşa ciudat de evenimentele istorice.

În timp ce Paştele marcau o perioadă când casele îşi închideau obloanele şi se ridicau rugi pentru redobândirea libertăţii de mult pierdute, iar Ziua Ispăşirii era dedicată îngenuncherii pentru iertarea păcatelor oamenilor, Rusaliile se celebrau prin veselie, muzică, procesiuni multicolore şi dansuri pe străzi.

Ziua festivă marca sfârşitul strângerii recoltei de orz, cea mai importantă şi intens cultivată cereală din Palestina. O vreme, până se coceau strugurii şi alte fructe timpurii, evreimea rurală stătea în tihnă, lipsită de griji, cu câţiva gologani în buzunar, câştigaţi pe merit. Era timpul propice drumeţiilor şi plimbărilor prin oraş.

Ierusalimul era întotdeauna la înălţime în privinţa găzduirii petrecăreţilor. Porţile sale deschise erau împodobite cu steguleţe şi stindarde viu colorate. Dughenele şi bazarele etalau la intrare ghirlande de flori din miezul verii. Negustorii îşi lăsau deoparte

preţioasele bijuterii, covoare şi mobile în favoarea articolelor ţipătoare, aflate la tot pasul pe tarabele unei sărbători ostentative. Amulete, brelocuri şi nenumărate mici fleacuri ce puteau sclipi pe un colier sau zornăi la o brăţară se vindeau la preţuri ce păreau un chilipir. Vechile străzi înguste colcăiau de mulţimea năucită euforică. Vânzătorii cu tăvi mari, încărcate cu dulciuri, îşi ofereau marfa ţipând. Plăcintării trudeau deasupra plitelor încinse, înmiresmând aerul cu arome îmbietoare de mentă şi anason. Cântăreţi pe strune şi din alte instrumente de suflat se luau la întrecere cu cerşetorii-rapsozi, scoţând sunete discordante spre a atrage atenţia grupurilor vesele care se opreau să asculte, scăpau câte un bănuţ pe covoraşul din faţa lor, apoi mergeau mai departe, amestecându-se prin mulţime. Tineretul Ţării lui Israel era serios prin natura lui, dar nu în ziua de Rusalii.

Desigur, nu era de aşteptat ca toată lumea să se comporte civilizat. Existau destui scandalagii şi beţivani pe care patrulele romane pretindeau că nu-i bagă în seamă, deoarece, după părerea soldatului roman moderat, beţia nu era un păcat capital. Legionarii îi admonestau pe flăcăii chercheliţi de la ţară care-i acostau pe străini şi vociferau pe străzi, sfătuindu-i s-o lase mai domol, dar nu arestau pe nimeni pentru această culpă. Era singura zi din an când Oraşul Sfânt se mai destindea puţin. Dacă feţelor cucernice cu barbă sură nu le convenea acest lucru, puteau foarte bine să rămână acasă.

Dar erau mulţi şi aceia care nu veneau de Rusalii la Ierusalim pentru distracţii. Ei proveneau în majoritate din marile oraşe mediteraneene care participau la renumita licitaţie de cămile a arabilor. Oricine îţi putea spune că iudeii şi arabii se urau între ei în aşa măsură încât nici unii, nici alţii nu călcau pe teritoriul celuilalt, dar exista un obicei de mult împământenit ca, de Rusalii, toţi să uite că Ierusalimul era iudeu. Iudeii, la rândul lor, uitau în ziua aceea că acei crescători de cămile erau arabi şi le permiteau să folosească terenul lor pentru expunerea şi vinderea neasemuitelor animale.

Aşa se face că ziua anuală a Rusaliilor nu aducea la Ierusalim doar pe tânărul de la ţară cu câţiva gologani de cheltuială, dar şi pe înstăritul orăşean venit din depărtări cu treburi. Se încheiau afaceri mari cu aur şi pietre preţioase. In asemenea ocazii, ei stăteau faţă în faţă cu figuri grave, urmăriţi îndeaproape de gărzile lor de corp. Când ziua se încheia, ei se pregăteau de drum spre casă, călare pe înaltele, suplele şi semeţele lor cămile pe care le cumpărau la preţuri care-ţi tăiau răsuflarea. Arabii, de partea lor, zburau în galop spre casă cu buzunarele pline.

Cam aceasta era natura sărbătorii Rusaliilor, care aducea anual la Ierusalim nu numai gloata provincială a căutătorilor de distracţii, dar şi mulţi oameni serioşi, bogaţi şi influenţi, reprezentând ţări şi limbi ale lumii lor frământate, fie că aceştia erau barbari, robi sau oameni liberi.

în acest an, Rusaliile erau considerate drept o ocazie potrivită pentru dramatica manifestare a Duhului Sfânt al lui Dumnezeu în prezenţa unui grup de aleşi care se adunau în taină în acest scop, urmând o chemare irezistibilă. în toată istoria omenirii nu se mai întâmplase ceva asemănător. în anumite momente critice, tinerii avuseseră vedenii, iar bătrânii vise ciudate, dar nimic asemănător nu se mai întâmplase în lume până acum.

Pentru că el se afla la cea mai mare depărtare şi călătoria lui la Ierusalim era mai lungă decât a celorlalţi, Simon din Cirenia era primul din cei o sută douăzeci de oameni invitaţi la ciudata şi neaşteptata întrunire.

Simon primise invitaţia cu bucurie şi părăsi vechiul oraş la ivirea zorilor, în dimineaţa de după cumplita tragedie în care fusese antrenat fără voia lui şi în urma căreia îşi jurase că nu va mai pune vreodată piciorul în Ierusalim. Niciodată!

El obişnuia, şi înaintea lui tatăl său, să vină de Rusalii în capitala iudaică, unde găsea întotdeauna o piaţă bună pentru mărfurile sale: mirodenii tropicale, ierburi aromate şi medicinale, bulbi şi rădăcini de plante exotice.

În acest sezon, afacerile nu-i merseseră bine. Potenţialii săi clienţi erau dificili. Ei cumpărau aromele şi mirodeniile ca de obicei, dar nu manifestau interes pentru bulbii de lalele sau pentru copăceii înfloriţi. Era ca şi când aşteptau o invazie iminentă, deşi oricine putea vedea că romanii nu erau pregătiţi pentru ofensiva cu care ameninţau de atâta timp. Vânzările lui Simon nu-i îngăduiau o călătorie costisitoare şi era aproape hotărât să nu o mai repete.

Atunci, în dimineaţa aceea de vineri, el fusese întâmplător implicat în răstignirea Tâmplarului galilean. Acest lucru lăsase urme în fiinţa lui Simon. El nu era omul înclinat spre meditaţie în legătură cu existenţa misterioasă a omenirii. Ori de câte ori un prieten înţelept îşi exprima interesul pentru o veche şaradă de felul: „De ce suntem noi aici? La ce bun? Cine răspunde de cutare lucru? Care va fi rezultatul?" Simon chicotea clătinând din cap şi spunea că el lasă toate astea în seama „deştepţilor" care au timp să cugete asupra acestor probleme. Dar iată că Simon însuşi li se alătură acum. Ruşinoasa încălcare a legii în cazul nevinovatului tânăr predicator - o crimă sprijinită şi legalizată atât de Templu, cât şi de Insulă, într-o ţară în care se făcea caz de pioşenie - arăta că umanitatea nu înainta spre realizarea unei lumi mai bune. Nici măcar nu stătea pe loc, ba chiar se pierdea teren cu fiecare oră. Părăsind Oraşul Sfânt, cirenianul se simţea foarte nefericit şi hotărâse să nu se mai întoarcă niciodată.

Calea spre casă fusese obositoare. Deşi prin natura sa era un om vesel, Simon devenise tăcut şi posac. Oamenii din caravana lui, care de regulă râdeau şi cântau, îşi pierduseră acum buna dispoziţie. Şi ca şi când drumul n-ar fi fost şi aşa destul de lung şi plictisitor, ei se văzură constrânşi să facă un ocol pe la Memfis pentru a traversa râul, deoarece Nilul inferior se revărsase mai timpuriu decât de obicei. Acest ocol adăuga multe mile obositoare unei călătorii deja insuportabile.

Acum, în sfârşit, istovita caravană se afla la două zile depărtare de destinaţie. Tabăra de la noapte avea să fie ultima.

Mâine după-amiază cel târziu vor fi din nou pe îndrăgita plantaţie cu vedere la mare, unde până şi cei mai vârstnici dintre ei se născuseră .

Obosit şi prost dispus, Simon se retrase devreme şi căzu într-un somn adânc, un somn atât de profund încât se văzu neputincios când, un frumos tânăr sol călare intră pe neaşteptate în cortul său şi, descălecând cu graţie, se apropie de culcuşul lui şi privi îndelung figura împietrită a omului pe care venise să-l vadă. Destul de ciudat, Simon nu se temea de acest vizitator nepoftit. Era evident că solul nu intenţiona să-i facă vreun rău. Din contră, părea un tânăr prietenos, probabil încă adolescent. Avea o banderolă aurie în jurul capului şi din ea se desprindeau cârlionţi peste sprâncenele-i frumos arcuite şi pe tâmple. Era minunat îmbrăcat, în mătase albă imaculată, iar pe piept, în partea stângă a mantiei, purta o emblemă aurie pe care Simon nu o putu identifica. Splendidul cal alb aştepta liniştit. Avea şi el un harnaşament de mare preţ, frâul şi şaua fiind bogat argintate.

Simon înţelese că trebuie să ia cunoştinţă de prezenţa acestui oaspete incredibil.

— Hei! Ia te uită ce mai apariţie, fiule, se auzi spunând.

— Asta serveşte misiunii mele, spuse solia. Sunt în slujba Regelui meu.

— Spune-mi atunci, prietene, dacă treaba asta mă priveşte pe mine.

— Aduc o înştiinţare pentru tine, Simon. Mâine în zori îţi vei trimite caravana acasă. Tu nu vei pleca cu ea, pentru că în ziua de Rusalii ţi se cere să fii la Ierusalim.

— N-am să mă duc, bombăni Simon, cuprins de furie. M-am săturat de Ierusalim! Nu ştiu cine îţi dă dreptul să-mi comanzi, dar eu îţi spun că n-am să merg! Nici chiar dacă mă cheamă împăratul în persoană!

Solul zâmbi şi ridică din umeri nepăsător.

— Nu eşti invitat de un simplu împărat, Simon. Pe Cezar îl poţi

sfida; te poţi ascunde de el, dar pe Stăpânul meu îl vei asculta. El vrea ca tu să fii la Ierusalim în ziua de Rusalii. Şi vei fi acolo!

— Şi cine, mă rog, e Stăpânul tău? întrebă Simon.

— Îl cunoşti, spuse tânărul. I-ai purtat crucea.

— Dar el a murit! L-am văzut chiar eu murind!

— E adevărat că a murit, dar trăieşte din nou.

— Prostii! Ăsta nu e decât un vis!

— Nu e vis, Simon.

— Dă-mi atunci o dovadă. Un semn care să-mi rămână când mă voi trezi.

Tânărul mesager se conformă îndată, vârî mâna sub tunică şi scoase la iveală un cui lung, ruginit de sânge şi-1 puse în palma deschisă a lui Simon.

— L-ai mai văzut cândva? întrebă el grav.

— Da, dar poate şi ăsta face parte din vis. Sunt sigur că n-ai să mi-1 laşi aici ca să-1 găsesc dimineaţa.

— Nu, n-am să-1 las aici. S-ar putea să mai am nevoie de el.

Solia luă înapoi cuiul greu, îl puse într-un buzunar ascuns al tunicii, părând gata de plecare.

— Rămas bun, prietene Simon, spuse el blând. Mâine vei călări spre Alexandria, unde ai să găseşti o corabie care pleacă la Joppa. Vei scurta astfel călătoria. Ne vedem în ziua de Rusalii... pe la amiază - la Breasla Arămarilor.

— Ăsta e cel mai ciudat vis pe care l-am avut vreodată, murmură Simon chicotind. Mi se pare imposibil să fiu în stare să inventez atâtea lucruri pe care nu le-am văzut în viaţa mea... Sunt sigur că n-am mai văzut niciodată pe cineva ca tine...! Dar, ia stai aşa!... Ce înseamnă emblema asta aurie de pe tunica ta?

— Este semnul împărăţiei Stăpânului.

— Vino mai aproape, spuse Simon, s-o văd mai bine

—Cu ce seamănă? întrebă solia, aplecându-se peste culcuşul său.

— Eu n-aş fi ales niciodată un asemenea lucru oribil ca ornament, spuse Simon încruntat, înfiorându-se.

— Simon, murmură solia, acest semn este sortit să devină cea mai frumoasă emblemă din lume. Spunând aceasta, el încălecă şi ieşi din visul fantastic al cirenianului.

Simon căzu din nou într-un somn adânc, ca de moarte. Se deşteptă ziua-n amiaza mare, ameţit de amintirea unui vis plin de întâmplări. Auzi glasurile voioase ale oamenilor lui care strângeau corturile pentru ultima parte a călătoriei spre casă. Se întreba dacă ei vor observa pe faţa lui vreo urmă de tulburare. Trebuia să se adune şi să încerce să uite.

Dădu la o parte o pulpană a cortului şi îi făcu semn unui slujitor care veni în grabă cu un lighean cu apă şi ştergare. Simon îşi cufundă faţa în apă, cu barbă cu tot, sperând să alunge amintirea nălucilor care-l bântuiseră noaptea trecută.

— Cum v-aţi rănit la mână, domnule? întrebă servitorul. Aveţi sânge pe ea.

Simon îşi privi îndată mâna dreaptă. Avea o dâră lată de sânge pe diagonală. O băgă în lighean şi o frecă puternic, dar dâra nu dispărea. Servitorul privea înmărmurit, dar nu îndrăzni să comenteze când observă că mâinile stăpânului său tremurau... Slujitorul apăru apoi cu tava, aşteptând să-1 servească.

— Ia-o de aici, ordonă Simon arţăgos. Şi spune-i lui Enos să vină la mine.

Era evident că ciudatul comportament al stăpânului îl tulburase pe slujitor, pentru că privirea lui exprima îngrijorare când apăru cel chemat.

— Enos, spuse Simon, am aflat că trebuie să mă întorc imediat la Ierusalim. Tu ia caravana şi du-o acasă. Eu am să plec călare la Alexandria şi de acolo am să iau o corabie.

— Vă simţiţi bine, domnule? se bâlbâi Enos. Poate ar fi bine să vin şi eu cu voi.

— Sunt bine, Enos. Anunţă-mi familia că am să mă întorc de îndată ce-mi voi fi îndeplinit misiunea la Ierusalim... Spune să-mi pregătească cele necesare şi calul. Plec imediat.

Fidelul servitor se întoarse neîncrezător şi făcu ce i se spusese. La ieşirea din cort, se întoarse şi comentă:

— Dar văd că aţi fost rănit! Aveţi sânge pe mână!

— Linişteşte-te, bunul meu Enos, spuse Simon calm. N-am fost rănit. Acesta nu e sângele meu.

Deşi tânărul şi curajosul prinţ al Arimateii se trezea vara devreme, şi aceasta era o zi excepţional de frumoasă, constată că acum îi este greu să se smulgă din somnul său parcă letargic şi să se trezească de-a binelea.

Stătu o vreme pe marginea patului, cu un picior într-o mână şi cu un ciorap de mătase în alta, privind în gol, posomorât, prin fereastra larg deschisă, incapabil să se îmbrace. Era încă sub impresia unui vis extraordinar de real.

În cele din urmă reuşi să scape din mrejele lui, îşi trase pe el o cămaşă şi ieşi afară în patio, unde îl aştepta drăgălaşa lui soră la gustarea de dimineaţă.

— Mă întrebam ce te-a putut reţine, Josi, de-ai întârziat? întrebă ea. Hassan spumega şi mi-a spus că ei sunt gata de plecare de o oră.

— Plecare? murmură fratele ei, privind năuc. Unde să plece?

— Atunci poate că bunul nostru Hassan a înnebunit - sau poate tu. Mi s-a părut ciudat că tu nu mi-ai spus nimic despre această pripită călătorie la Ierusalim. Aveai intenţia să pleci?

Somnorosul prinţ se trezise acum de-a binelea. Sprijinit în coate, se aplecă şi privi fix în ochii surorii lui, apoi îşi trecu uşor peste frunte cu dosul mâinii care tremura şi ordonă slujnicei pe un ton aspru să-1 cheme pe Hassan.

— Acesta este lucrul cel mai de necrezut care mi s-a întâmplat vreodată, murmură el ca pentru sine. Tamar, ce spuneai că zicea Hassan?

— Iată-1 că vine, spuse ea. Îţi va povesti el.

Demn, înalt de statură şi cu părul încărunţit, îmbrăcat ca de călătorie, valetul se apropie de masă şi aşteptă nerăbdător, cu ochii plini de îngrijorare.

— Hassan, întrebă prinţul. Cine ţi-a spus că trebuie să plecăm la Ierusalim?

— Îmi pare rău, Alteţă! Am avut un vis cât se poate de ciudat azi-noapte; ceva mai mult decât un vis. Părea real! spuse valetul şovăitor, scuzându-se.

Prinţul se răsuci brusc pe scaun şi privi omul drept în faţă.

— Continuă, Hassan, porunci el grav. Vorbeşte-mi despre visul tău.

— Mă tem că vi se va părea absurd.

— Nu fi prea sigur de asta! replică prinţul. Hai, dă-i drumul!

— Ei bine, Alteţă, să încep deci: vă amintiţi de tânărul acela chipeş care ne-a ajutat în noapte când am coborât trupul lui Iisus de pe cruce? Ne-a ajutat apoi şi la mormânt. Noi nu puteam înţelege deloc comportarea lui, felul afectuos în care ţinea trupul Stăpânului, ca pe un copil adormit, şi îi zâmbea cu dragoste; dar nu părea nicicum îndurerat !

Prinţul încuviinţă şi Hassan continuă:

— Frumosul tânăr era îmbrăcat în haine de lucru, dar după ce a terminat treaba şi în timp ce noi ne odihneam la mormânt, el şi-a dezbrăcat haina cafenie şi de sub ea a apărut o cămaşă albă de mătase, dintr-o ţesătură neasemuită...

— Asta pare a fi un vis, Hassan, interveni Tamar.

— Ceea ce spune Hassan e adevărat, surioară. Eram pe punctul să-i plătesc tânărului pentru serviciile sale, dar când i-am văzut cămaşa, mi s-a părut că nu se cuvine să-i ofer nimic... Continuă, Hassan.

— Pe acest tânăr ciudat l-am avut în minte mai tot timpul, Alteţă. A mai fost apoi povestea aceea de care vă amintiţi desigur, în legătură cu femeile care au văzut un înger înveşmântat în alb când s-au dus la mormânt, duminică dimineaţa.

— Poate că te-ai gândit atât de mult la el încât nu ţi-l mai poţi scoate din minte, Hassan, sugeră Tamar.

— Nu, nu, surioară! o preveni prinţul. Hassan nu e nebun! Lasă-l să-şi spună povestea!

— Noaptea trecută a venit lângă patul meu, Alteţă, şi mi-a spus că suntem aşteptaţi la Ierusalim în dimineaţa Rusaliilor, la Breasla Arămarilor; e vorba de o întrunire la care înălţimea voastră şi umilul său servitor Hassan sunt aşteptaţi... El a spus că Alteţa voastră a fost deja înştiinţată. Era totul atât de real, încât l-am crezut şi am făcut cele necesare călătoriei. Văd că m-am înşelat şi cer iertare Alteţei voastre!

Trecu un lung moment până ce prinţul vorbi. Cu glas tremurător, şi spuse:

— Hassan, nu te-ai înşelat. Într-adevăr am fost înştiinţat. El a venit şi la mine. Eu nu l-am luat drept vis. Vom pleca la Ierusalim aşa cum a poruncit.

Faţa întunecată a lui Hassan se lumină pe loc. Îşi îndreptă spatele, salută şi se retrase. Tamar rupse liniştea.

— Dragul meu Josi, spuse ea binevoitor, eu ştiu că nu crezi în asemenea lucruri... Astea nu se pot întâmpla!

— Aş fi vrut să-1 vezi şi tu, Tamar! Indiferent de unde venea el, se vedea că pe acolo nu se face economie. N-ai mai văzut niciodată asemenea îmbrăcăminte! Mătase albă, poate satin, cu un luciu şi o strălucire nemaiîntâlnite! Pe pieptul mantiei sale era un fel de emblemă bătută în aur. Nu am recunoscut-o. Făcu semn servitoarei: Adu-mi o tăbliţă şi un stilus... Uite, Tamar, arăta cam aşa! Ce crezi că poate fi?

Ea se ridică şi veni lângă el, cercetă desenul şi clătină din cap:

— N-ai nici o idee ce poate însemna[7] întrebă Tamar.

— Ba da, spuse Iosif. Este crucea pe care l-au răstignit pe Stăpân!... Tamar, asta este o întâmplare de o însemnătate mult mai mare decât ne-am fi aşteptat.

Fiecare angajat pe vastul domeniu al lui Iair, indiferent de ocupaţia sa, era mobilizat anual, timp de o săptămână, să ajute la strânsul recoltei de orz.

În virtutea promovării sale recente ca supraveghetor al viilor, Joel

putea cere să fie scutit de această muncă brută pe ogor. Dar el nu o făcu. Din zori şi până la asfinţit, în fiecare zi din săptămâna aceea, el a trudit vesel alături de lucrătorii obişnuiţi cu asemenea munci, contribuind foarte mult la sârguinţa lor şi la popularitatea sa. Această sinceră preocupare pentru bunăstarea stăpânului nu scăpă atenţiei lui Iair. Când ultimii snopi aurii erau încărcaţi şi culegătorii se întorceau osteniţi acasă, cu Joel în urma lor, Iair descălecă şi le mulţumi pentru râvna lor:

— Băiete, ai dreptul la câteva zile de odihnă, spuse el. Poate ai vrea să mergi la pescuit.

— Dacă aţi fi atât de bun, domnule, spuse Joel, aş dori să plec la Ierusalim şi să particip la sărbătoarea Rusaliilor. N-am mai fost niciodată acolo, domnule... El ezită şi se îmbujoră puţin. Am un motiv special să mă duc acolo.

Faţa lui Iair se întunecă deodată. Temându-se că-l supărase şi aşteptându-se la un refuz, Joel se întristă.

— Şi care e motivul ăsta special, Joel? întrebă Iair.

— Mi-e teamă că nu vă pot explica exact, răspunse Joel foarte încurcat. Dacă doriţi să nu plec, am să renunţ.

— Nu, nu! se răsti Iair nerăbdător. N-am spus că nu poţi pleca. Te-am întrebat doar care e motivul pentru care vrei să te duci la Ierusalim în ziua de Rusalii.

Joel îşi afundă vârful sandalei lui tocite în pământ, evitând privirea stăpânului. După o lungă pauză, el mărturisi:

— Am visat că trebuie să mă duc acolo.

— Doamne! exclamă Iair cu glas sugrumat. Aşa deci, ai visat şi tu! Povesteşte-mi şi mie visul.

Joel era acum chiar înfricoşat. Se gândea că Iair ar fi avut o părere mai bună despre el dacă nu s-ar fi dovedit un nătâng superstiţios. El dădu din cap, zâmbind prosteşte.

— De fapt... N-a fost nimic, murmură el. Nu-mi mai aduc aminte.

— Poate îţi pot împrospăta eu memoria, Joel, spuse Iair

Ai visat că a venit la tine un tânăr cu înfăţişare frumoasă... Şi nu cumva era călare?

— Da, domnule, pe un cal alb, răspunse Joel privindu-1, cu ochii măriţi de uimire.

— Avea frâu argintiu?

— Da, domnule. Joel înghiţi zgomotos. Şi cu şa argintie. De unde ştiţi, domnule? L-aţi văzut?

— A venit călare în odaia mea noaptea trecută, recunoscu Iair. Mi-a spus să vin de Rusalii. Părea atât de real, dar când m-am trezit dimineaţa am hotărât să nu mă mai gândesc, deşi sincer să fiu, nu mi-a mai fost mintea la nimic altceva toată ziua... E o treabă foarte stranie, Joel!

— Da, domnule, aşa este! Şi tot atât de ciudat, gândea Joel, era şi faptul că avusese această discuţie cu eminentul său stăpân ca de la bărbat la bărbat.

— Atunci, Joel, pentru că suntem convocaţi, du-te acasă şi pregăteşte-te de drum. Vom încerca să plecăm când se va crăpa de ziuă, spuse Iair, întorcându-se ca să încalece.

Efraim, blândul potcovar şi fierar din Nazaret, stătea tolănit pe bancul său de lucru şi aştepta încetarea răpăielii de vară care ţinuse mult după ora cinei.

Încă de dimineaţă, devreme, trudise la repararea brăzdarului unui plug, sperând să-şi încheie treaba înainte de lăsarea serii, dar furtuna dezlănţuită pe neaşteptate întunecase atelierul şi aşa mohorât şi renunţă, satisfăcut pentru că grădina avea mai mare nevoie de ploaie decât Hosef de plugul lui. Istovit şi somnoros după munca zilei, stinse focul. Efraim se întinse confortabil şi adormi atât de adânc încât nici nu-şi dădu seama când dubla uşă dinspre stradă se deschise şi se închise.

O ceaţă strălucitoare, înălţată din focul brusc reanimat al forjei, îi atrase atenţia, dar el nu se clinti. în vis văzu un tânăr frumos care mânuia foalele cu multă îndemânare. Fiecare nouă mişcare pe care o făcea înteţea focul. Acum putea vedea mai clar. Calul alb înalt, un superb animal, încerca să bea apă dintr-un ciubăr murdar aflat

lângă nicovală, aşa cum ar fi făcut orice cal. Dar tânărul său stăpân îi interzise, aşa cum ar fi făcut orice alt om grijuliu cu calul său. Efraim ştia că nu e decât un vis, pentru că nici calul şi nici tânărul nu erau uzi.

Nespus de curios, Efraim se întoarse pe o parte şi ridică puţin capul din căuşul braţului ca să-i poată vedea mai bine pe remarcabilii vizitatori. Frumosul tânăr era îmbrăcat într-un veşmânt de un alb strălucitor, un fileu auriu pe cap. Harnaşamentul calului era şi el bogat împodobit cu argint.

— Cum se face, tinere stăpân, se auzi Efraim spunând, că hainele tale şi învelitoarea calului sunt uscate pe o asemenea ploaie?

— Am venit într-o altă zi, răspunse degajat tânărul, agitând foalele în continuare.

— Dar ţi-e frig, remarcă Efraim, de vreme ce ai aprins focul?

— Asta e pentru lumină, spuse tânărul, adunând tăciunii la mijloc.

— Un tânăr atât de năzdrăvan ca tine, chicoti Efraim, ar fi în stare să vadă şi prin întuneric.

— Poate că eu da, dar tu nu poţi. Straniul oaspete dădu drumul foalelor şi se apropie de Efraim. Am vrut să mă vezi bine, ca să-ţi aminteşti ceea ce am venit să-ţi spun. Am pentru tine un mesaj important, Efraim. Eşti aşteptat la Ierusalim în ziua Rusaliilor.

Efraim se auzi râzând în somn. Ce mai vis şi ăsta!

— Ce idee e asta să plec de Rusalii? Eu n-am nevoie de cămilă. De-abia îmi pot permite un catâr ca lumea.

În momentul acesta, tânără solie îşi luă o figură gravă şi începu să-i explice. Un mare număr de prieteni şi adepţi ai lui Iisus au fost chemaţi împreună la Ierusalim în dimineaţa Rusaliilor. Întrunirea avea să aibă loc la Breasla Arămarilor, pe la amiază.

— Iar tu, Efraim, trebuie să fii acolo, continuă el. Tu te-ai arătat întotdeauna binevoitor faţă de Iisus, încă din copilăria lui. Nimeni din Nazaret - în afară de familia lui şi de tine - nu1-a înţeles,

pentru că el era deosebit de ceilalţi copii. Când a ajuns la anii bărbăţiei, toţi nazarinenii - în afară de tine - îl batjocoreau pentru puterile sale neobişnuite. Ca urmare, el a plecat în altă parte să vorbească oamenilor care credeau în el şi îl iubeau. Iar tu ţi-ai lăsat atelierul şi l-ai urmat.

— Ei da, asta am făcut! spuse Efraim. L-am auzit vorbind timp de multe zile la Cana, Hammath şi Capernaum şi l-am văzut vindecând bolnavii... Dar cum de ştii toate astea?

— Iar când te-ai întors la Nazaret, continuă tânără solie, neluând în seamă întrebarea lui Efraim, ai spus întregului Nazaret ce ai auzit şi ce ai văzut şi ei te-au acuzat de blasfemie... Fără îndoială că asta ţi-a dăunat în meseria ta.

— Nu prea mult, răspunse vesel Efraim. Când lanţul găleţii de la fântână lor se rupe, cei din Nazaret vor să fie reparat chiar şi de un profanator... Cu toate astea, trebuie să-ţi spun că oamenii din Nazaret au fost foarte mâhniţi când au auzit că Iisus a fost răstignit.

— Ce-au zis ei când le-a ajuns vestea că el a revenit la viaţă?

— Ei bine... Sigur că n-au crezut asta!

— Dar tu, Efraim, tu ce crezi?

— Nu ştiu, răspunse Efraim după o scurtă ezitare. Nu e uşor să crezi, în special într-un orăşel în care oamenii sunt siguri că nu poate fi adevărat... Mă tot gândesc la asta... în fiecare zi...

— Te-ai bucura să ai o mărturie sigură că e adevărat?

— Sigur că aş vrea!

— Atunci vino la Ierusalim de Rusalii!

— Aş putea face asta dacă aş şti că mesajul tău este real!

Tânărul sol nu-i răspunse. Vechile foale crăpate porniră să sufle de câteva ori atât de tare încât Efraim se trezi de-a binelea. Se ridică şi îşi frecă ochii. Vizitatorul său plecase, dar cărbunii încinşi în vatră scânteiau puternic... Efraim ştia că avea să fie la Ierusalim în ziua de Rusalii.

Puternica briză venită dinspre miazănoapte care scurtase călătoria lui „Vestris" de la Gaza la Joppa contribuia acum considerabil la întârzierea călătoriei de întoarcere. .

Căpitanul Fulvius navigase cu balast uşor, iar „Vestris" se zbenguise nepermis de mult pentru vârsta şi starea ei deplorabilă. Călătoria fusese nespus de plictisitoare pentru toţi, cu excepţia lui Voldi, care nu se grăbea să acosteze nicăieri, deşi căpitanul şi proconsulul erau de părere că, în legătură cu asasinarea lui Irod Antipa, nu aveau să se facă - dacă se vor face - decât cercetări superficiale.

În orice caz, pentru mai multă siguranţă, pentru ca nu cumva Voldi să nu fie înhăţat, o acţiune care ar afecta mereu delicatele relaţii politice dintre evrei şi arabi, se hotărâse ca tânărul să rămână la adăpat pe „Vestris" în timpul opririi la Gaza şi să plece apoi mai departe la Roma. El se va putea întoarce în Arabia când interesul stârnit de moartea tetrarhului se va fi potolit.

Mencius şi Fulvius speraseră ca, în timp ce „Vestris" lâncezea legănându-se la cheiul vechiului şi sordidului oraş, să sosească şi caravana cu sare de la Enghedi, dar aveau să fie dezamăgiţi. Desigur, se putea întâmpla aproape orice care să întârzie înaintarea împovăratei caravane. Era o vreme nespus de fierbinte şi se impuneau perioade tot mai lungi şi frecvente de odihnă pentru cămile. Nu puteai zori o cămilă, făcând la apel la obligaţia ei morală de a servi Imperiul cu tot sufletul, mintea şi forţa sa, şi nici să recurgi la metoda mai concretă de a o plesni peste crupă. Dar când o cămilă îşi punea în cap că şi-a încheiat ziua de muncă, ea se aşeza acolo unde se afla, indiferent de îndemnurile îmbietoare sau de brutalitatea exercitată asupra ei pentru a o determina să-şi schimbe hotărârea. Mencius şi Fulvius ştiau din experienţă că aveau de aşteptat încă alte două săptămâni. în ceea ce-1 priveşte pe Voldi, viaţa de pe vas, cu zile monotone şi nopţi nesfârşit de lungi şi sufocante în apele urât mirositoare ale Gazei, era mai mult decât

putea îndura. La insistenţele celor cu care se împrietenise, promisese că va rămâne la bordul corăbiei. Aceasta nu numai pentru că oamenii nu doreau ca el să dea de vreun bucluc, dar se gândeau şi la ei înşişi: nu era de dorit să li se întâmple ceva fiindcă adăpostiseră un fugar.

Însă după o săptămână, nerăbdarea arabului atinse culmea. Avusese timp suficient să cugete şi mare parte a gândurilor sale erau desigur legate de Fara. Acum, că Iisus murise şi nu mai putea face nimic pentru el, încotro se va duce ea? Desigur,. nu în Galileea, unde depindea de pescari. în singurătatea ei, nu era oare posibil să vrea să se întoarcă la Ione? Aflându-se în voia soartei, poate că Fara va asculta de glasul raţiunii... Voldi credea în dragostea ei. Acum poate că era momentul să-şi susţină cauza cu mai mulţi sorţi de izbândă.

Mencius manifestase înţelegere pentru neliniştea lui, iar Fulvius era şi el de părere că dacă autorităţile ar bănui că el călătoreşte pe „Vestris", ar avea timp suficient să urmărească vasul de pe uscat şi să-1 aresteze. După îndelungi discuţii, hotărâră că Voldi ar putea părăsi corabia fără prea mari riscuri pentru nici unul dintre ei, ceea ce şi făcu numaidecât, la două ore după-amiază, când întreaga suflare a Gazei se retrăgea la umbră, să moţăie. În ultimul moment, Mencius îl anunţă că ar vrea să-1 însoţească pe o distanţă de câteva mile. Brutus avea şi el nevoie de puţină mişcare.

Se opriră pentru a adăpa caii la vechiul fort din Minoa. Santinela de la poartă îl recunoscu îndată pe proconsul şi se oferi să-1 înştiinţeze pe centurionul Paulus, care se afla temporar, spunea el, la conducerea fortului. Paulus îi întâmpină cordial şi le oferi ospitalitatea cuvenită. S-au retras la umbră ca să discute în tihnă şi discuţia s-a axat repede pe cazul bizar al legatului Marcellus, convocat la Roma pe neaşteptate.

— Nu mai e în toate minţile, adăugă Paulus. Răstignirea aceasta a fost poate prea mult pentru el.

— Întreaga afacere, mormăi Mencius, a fost o ruşine pentru Imperiu! Omul acesta mort este mult mai bun decât cei care l-au condamnat.

— Prin urmare, crezi că galileanul a murit, observă Paulus.

— Ce altceva pot să cred? întrebă Mencius. Nu voi l-aţi răstignit?

Strania poveste ieşi atunci la iveală. Contingentul din Minoa nu părăsise Ierusalimul până luni dimineaţa. În acest răstimp, în oraş începură să circule zvonurile că galileanul răstignit îşi părăsise mormântul şi că fusese văzut de nenumăraţi martori de încredere. Sinedriul se străduia pe orice căi să nege oficial relatările, pedepsindu-i pe cei ce le răspândeau, dar Pilat nu făcea nimic în acest sens.

— Fireşte, nu poate fi adevărat, adăugă Paulus, nevrând să fie suspectat că putea crede aşa ceva, fie şi pe jumătate.

— De ce nu? se răsti proconsulul, spre uluirea centurionului. Acest galilean nu era un om obişnuit. Nu mai există nici o îndoială că el i-a vindecat pe bolnavi şi că a dat vedere orbilor. De ce să nu aibă şi puterea să revină la viaţă?

— Bine, dar eu privesc altfel lucrurile, domnule. Dacă el a avut puterea să revină la viaţă după moarte, de ce a îngăduit să fie omorât? L-a costat o suferinţă îngrozitoare. Paulus aşteptă noi comentarii din partea romanului cu păr cărunt, superior lui în grad, dar când văzu că acesta întârzie, cuteză să adauge: Credeţi că există vreo logică, domnule?

— Nu, murmură Mencius. Nu există nici o logică. Dar nici deschiderea ochilor orbilor nu are... Aş da nu ştiu cât, Paulus, să ştiu dacă există vreun sâmbure de adevăr în această poveste... Voldi, cum ţi se par ţie toate astea?

— Eu n-am nici o părere, Mencius. E greu de crezut.

— Dar l-ai văzut în acţiune şi ai fost profund impresionat. *Ai* sugerat chiar că ar putea fi „Purtătorul Făcliei" umanităţii.

— Asta e adevărat, recunoscu Voldi, dar nu mi-am închipuit că va trăi veşnic. Nu putea el da lumii toată lumina de care avea

nevoie... şi apoi să plece. Ce altceva mai poate face acum, că s-a întors din mormânt? Va continua el să povăţuiască noile generaţii pe măsură ce ele vor apărea?

Voldi, de obicei laconic în comentarii, începu un lung discurs, iar Mencius îl ascultă cu un nou interes.

— Chestiunea ridică o întrebare importantă. Dacă această generaţie nu a ţinut seama de leacul lui pentru suferinţele omenirii, care ar fi speranţele să aibă mai mult succes cu generaţia următoare?

— Cu alte cuvinte, interveni Paulus, la ce a slujit această resurecţie, dacă ea a existat? Lumea nu-1 vrea; nu 1-a vrut săptămâna trecută şi nu-1 va vrea nici săptămâna viitoare!

— Eşti cinic, Paulus, spuse Mencius tărăgănat.

Paulus zâmbi, ridică din umeri, jucându-se distrat cu mânerul pumnalului, şi spuse că de felul lui nu este un sentimental sau un optimist.

Voldi socoti că s-a săturat de această discuţie, fără nici un rezultat, de altfel, aşa că spuse că ar dori să plece şi să-şi vadă de drum. Paulus sugeră că ar fi bine să petreacă noaptea la fort şi să plece dimineaţa devreme, pe răcoare. Mencius credea şi el că e mai bine aşa. Paulus sugeră ca proconsulul să rămână de asemenea peste noapte la fort, dar el refuză. Fulvius putea crede că se afla în cine ştie ce încurcătură. După o cină servită devreme, sub copaci, şi-au luat rămas bun, iar Mencius a plecat spre Gaza pe la asfinţit.

O dată cu crepusculul, aerul se răcorea. Brutus părea nerăbdător să-şi dezmorţească lungile lui picioare şi porni mai întîi la un trap sprinten, apoi la galop. După o jumătate de milă, lăsă urechile pe spate şi iuţi galopul. Mencius se întreba de ce un cal atât de inteligent ca Brutus era nerăbdător să se întoarcă în boxa lui înăbuşitoare de pe „Vestris".

Acum Mencius auzi undeva, în urma lui, tropot de copite. Probabil că Brutus îşi amintea un incident neplăcut pe acest drum şi nu dorea să se repete. Tropotul se înteţea. Mencius se întoarse în şa

şi zări prin pâclă un călăreţ pe un cal alb care-l depăşi imediat. Brutus, căruia nu-i plăcea să fie întrecut, porni cu viteza unui ogar, dând tot ce avea mai bun în el, dar urmăritorul lui, mai sprinten, îl ajunse din nou fără nici un efort.

Mencius privi stăruitor faţa străinului. Fu uimit să vadă un tânăr înveşmântat în alb, a cărui expresie de bunăvoinţă dezarmantă îl făcu pe proconsul să-şi domolească bidiviul, un gest urmat imediat şi de însoţitorul său. După un oarecare efort, ei reuşiră să-şi potolească înspumaţii lor cai, obligându-i să meargă la pas.

— Este foarte riscant ceea ce ai făcut, flăcăule, să depăşeşti un călăreţ în beznă pe un drum înţesat de bandiţi, fără să-ţi semnalezi intenţia.

— Nu trebuia s-o fac, recunoscu chipeşul tânăr, dar tu ai un cal foarte iute, proconsul Mencius, iar Israfel are atât de rar ocazia să arate ce poate; sunt sigur că i-a plăcut tare mult, domnule.

— La fel ca şi ţie, bănuiesc, comentă Mencius sec. Văd că-mi cunoşti numele. Dar cine eşti tu? De pe unde vii? Sunt sigur că nu eşti de prin părţile astea blestemat de sărace. Ce reprezintă acele însemne de pe tunica ta? Nu le recunosc.

— Este crucea pe care l-au răstignit pe Regele meu.

Amândoi îşi opriră caii şi se întoarseră faţă în faţă.,

— Circulă poveşti, spuse proconsulul, cu un glas nesigur, că el a revenit la viaţă. Ştii ceva în legătură cu asta?

— De aceea am venit la tine acum.

În următoarele câteva minute, tânără solie vorbi însufleţit, iar proconsulul asculta în tăcere.

— Totul pare foarte ciudat, spuse Mencius. Oricum, voi fi acolo.

— La Breasla Arămarilor, conchise mesagerul apucându-şi calul de frâu şi îi spuse ceva în şoaptă, apoi dispăru în noapte.

Mencius, la rândul lui, luă direcţia spre Gaza, tropotul copitelor răsunându-i în urechi până ce cal şi călăreţ dispărură în depărtare.

Aşa se face că, prin vise ciudat de convingătoare, prin impulsuri intuitive, unele cu caracter de constrângere, şi multe alte semne de netăgăduit, o sută douăzeci de bărbaţi, fără să se fi consultat în prealabil între ei, îşi îndreptau paşii spre Ierusalim, sosind în ziua de Rusalii, la amiază, pentru a primi veşti în legătură cu viitorul împărăţiei. Nimic asemănător nu se mai întâmplase pe lume vreodată.

CAPITOLUL XXV

Abia pe la jumătatea drumului în sus pe sinuoasa cărare ce urca abrupt din Valea Aisne, Darik începu să dea semne de recunoaştere a tărâmurilor sale natale. Smucea căpăstrul, fornăia zgomotos şi, parcă stimulat de un nou interes, o luă din loc, în ciuda oboselii.

Cu o noapte înainte, Voldi trăsese la un han din Enghedi şi plecase înainte de ivirea zorilor. În decurs de o oră, soarele deja dogoritor se reflecta orbitor pe scoarţa albită de sare a ţărmului, dar nu se zărea nici un petic de umbră pentru odihnă, cu toate că Voldi fusese sfătuit să ajungă într-un astfel de loc cât mai curând posibil.

La ora două după-amiază, ei se aflau' pe poteca îngustă, bătătorită care urca şerpuind pe coasta muntelui. Din loc în loc, existau indicii că drumeţii se opriseră pentru odihnă, deoarece urcuşul era foarte accidentat. Frunzişul devenea tot mai des pe măsură ce câştigau înălţime, domolind astfel dogoarea miezului de vară.

Adulmecând răcoarea şi aerul înmiresmat, Darik nu mai precupeţi nici un efort în dorinţa lui de a ajunge acasă, dar Voldi, mai prevăzător, îi frînă elanul, descălecă şi-1 conduse într-un desiş foarte umbros, unde un pârâiaş ţâşnea dintr-o stâncă, formând o cascadă ce se revărsa pe o piatră calcaroasă plată. Voldi slăbi chingile şeii încinse, agăţă frâul de crengile unui copac şi se afundă într-un luminiş retras. Un măgăruş alb păştea liniştit iarba

proaspătă aflată din abundenţă în apropierea apei. Mai departe, în mijlocul desişului, zări o femeie tânără care, părând că ignoră prezenţa lui, culegea sârguincios mure şi le mânca, înfometată. Era clar că ea nu se afla departe de casă, întrucât rochia ei simplă de ţară nu era una de călătorie. Avea capul descoperit şi părul ei negru, cârlionţat îi cădea în şuviţe pe umeri.

Voldi se aşeză pe muşchiul gros crescut printre pietrele de la marginea pârâiaşului şi o privi cu interes, ezitând să-i vorbească, de teamă să n-o sperie.

Intuiţia ei păru să o prevină însă că nu e singură. Un timp stătu neclintită şi ascultă; apoi se întoarse şi privi peste umăr. Surprinsă, femeia ridică mâinile înnegrite, dând brusc drumul murelor şi-1 privi consternată.

Voldi sări în picioare ca ars, traversă iute pârâiaşul şi dintr-un salt o cuprinse în braţe, dând frâu liber năvalnicului său dor, sărutându-i fruntea arsă de soare, părul, obrajii şi ochii pe jumătate închişi. Ea îi oferi buzele într-o dăruire totală şi, cuprinzându-i gâtul, se lipi atât de strâns de el, încât amândoi îşi simţeau tic-tacul nestăvilit al inimii. După un lung moment de extaz împărtăşit, ea se desprinse privind fericită în ochii lui plini de adoraţie şi îşi ascunse faţa la pieptul lui.

— Mă temeam că te-am pierdut, Fara. Nu ne vom mai despărţi niciodată! îi spuse Voldi cu glas tremurând, ca după o alergare istovitoare.

Ea încuviinţă dând uşor din cap, fără să ridice privirea,îşi încolăci din nou braţele şi se cuibări la pieptul lui.

— Spune-mi, dragostea mea, insistă el, că eşti a mea acum pentru totdeauna!

Mereu tăcută, dar privindu-1 în ochi, răspundea fără rezerve sărutărilor lui pătimaşe.

— Aşa va rămâne deci, pentru totdeauna! exclamă. Nici nu ştii cât de fericit mă faci, dragostea mea.

Fara se desprinse din strânsoarea îmbrăţişării, îşi drese glasul şi spuse:

— Hai să ne aşezăm şi să vorbim, Voldi!

Voldi o cuprinse pe după umeri şi o conduse spre stâncă, unde se aşezară unul lângă altul. Fiecare ardea de nerăbdare să cunoască ultimele peripeţii ale celuilalt. Ciudat, amândoi părăsiseră Ierusalimul în aceeaşi dimineaţă, dar pe căi diferite... Voldi explică pe scurt că el însoţise o caravană cu destinaţia Tiberia, în Galileea. Ochii Farei îl priveau măriţi de uimire.

— Şi apoi ce-a urmat? întrebă ea.

Voldi îi povesti că părăsise caravana noaptea - în munţii samariteni - şi că se îndreptase spre Joppa, unde se urcase la bordul unei corăbii.

Fata nu-1 mai sâcâi cu întrebările. După un moment de tăcere, Voldi insistă să cunoască păţaniile ei şi ea îi povesti călătoria la Ierusalim, judecata nedreaptă şi condamnarea Stăpânului, apoi plânse amintindu-şi cu durere de ultima sa imagine în drum spre locul execuţiei. Voldi o strânse la piept, încercând s-o consoleze.

— Nu ai mai auzit nimic despre moartea lui? o întrebă el cu blândeţe.

— Ce altceva mai era de auzit? Fara îşi ridică ochii înlăcrimaţi, privindu-1 atent.

— Mai e încă ceva, spuse Voldi. Pare incredibil, dar... ei bine... discipolii lui cred cu tărie că Iisus a părăsit mormântul duminică dimineaţa şi că el trăieşte din nou.

Fara sări în picioare şi-1 privi descumpănită. Era oare posibil? Credea Voldi aşa ceva?... Dar Voldi nu ştia, după cum nu ştia nici dacă aşa ceva ar fi posibil, nici dacă el însuşi crede sau nu.

— Dar era un om cu puteri deosebite, recunoscu el.

— L-am văzut readucând-o pe Hanna la viaţă, adăugă ea pe gânduri. Cât de lipsiţi de credinţă putem fi ca să ne închipuim că puterea lui piere o dată cu el... Voldi, eu cred povestea asta! Sunt sigură că el trăieşte!

— Este adevărat, spuse Voldi grav, nu peste mult timp nu

va mai rămâne un secret local. Mulţi oameni din rândul ţăranilor şi pescarilor din Galileea încep să manifeste interes pentru viaţa de după moarte. Nu e puţin lucru ca un om mort să revină la viaţă, să meargă pe străzi în plină zi şi să cineze laolaltă cu prietenii.

— Iisus a făcut asta?! Ochii Farei scânteiau.

— Aşa se spune, draga mea.

— Atunci trebuie să mă întorc şi să-l găsesc! strigă ea însufleţită.

— Asta mai poate aştepta, o povăţui Voldi. Dacă el trăieşte, aşa va rămâne, viu... Acum trebuie să mergem la Ione... şi să-i vezi pe rege şi pe regină. Privi apoi în sus, spre cer. Ar trebui să plecăm dacă vrem să ajungem înainte de căderea nopţii.

Fara îşi strecură o mână pe sub braţul lui şi-l privi gânditoare.

— Crezi că ei se vor bucura să ne vadă, Voldi?

El ezită puţin înainte de a răspunde.

— Sigur că Ione se va bucura.

Observând în tonul şi felul răspunsului său o undă de îndoială, Fara întrebă:

— Dar nu şi regele şi regina?

— Nu te aştepta la prea mult şi nu vei fi dezamăgită, răspunse Voldi cu o nefirească nepăsare, în timp ce se îndrepta spre locul unde îl lăsase pe Darik, ceea ce nu făcu altceva decât să-i sporească nedumerirea.

Fata îl mângâie pe Darik pe bot şi i se păru că o recunoaşte. Voldi o ridică uşor şi o aşeză în şa.

— Du-te la tabăra regelui, spuse el, trimite-mi un cal odihnit. Eu vin în urma ta agale, cu amărâtul ăsta de măgăruş al tău.

— „Agale", ăsta-i cuvântul potrivit, râse Fara. Jasper nu se grăbeşte niciodată.

Voldi o privi serios în timp ce Fara apucă frâul, pregătindu-se de plecare.

— Încă ceva, draga mea, spuse el. Dacă Deran va fi acolo, ţine-ţi firea.

Uimirea o ţinu o clipă pe loc, dar Voldi îi făcu semn cu mâna să pornească. Dând pinteni lui Darik, ea îl zori s-o ducă spre ultima etapă a călătoriei ei spre casă.

În timp ce ei dispăreau, Voldi se întreba dacă nu trebuia să fie mai explicit sau - mai bine - să nu-i fi spus nimic în legătură cu atmosfera din casa regală. Poate că intuiţia Farei îi va furniza o explicaţie parţială. Nu putea să nu-şi amintească de comportamentul ostil al lui Deran. Poate că ea va înţelege totul din reacţia gelosului prinţ când acesta va afla de întoarcerea lui Voldi. Se jena să-i spună că Deran era cumplit de gelos pe el; va afla ea şi singură.

Nu o dată, Voldi se gândise că regele îi făcuse fără să vrea un deserviciu numindu-1 ca succesor al eminentului său bunic în funcţia de membru al Consiliului regal. Deran privise numirea batjocoritor şi vociferase indignat. Pe vechii lui camarazi, care aprobau numirea lui, prinţul îi trata cu vădit dispreţ.

Înainte de a pleca din nou în dureroasa încercare din care se întorcea acum, o duzină de prieteni din copilărie, toţi feciori şi nepoţi ai unor distinşi arabi, îl invitaseră la o vânătoare de cerbi în creierul munţilor. în noaptea aceea, în jurul focului de tabără, ei îi mărturisiseră opoziţia lor înverşunată faţă de prinţ care, spuneau ei, devenise foarte arogant şi, de aceea, detestat de oameni. Ca urmare, urcarea sa pe tron ar constitui un dezastru naţional. Voldi încercase să-i domolească.

— E încă tânăr. Aveţi răbdare. Omul se poate schimba cu vârsta.

— Necazul este, spuneau ei, că regina, care-1 adoră pe prinţ, îi încurajează toate nebuniile.

— Şi regele? întrebase Voldi.

— Ei bine, Zendi cel blând şi iubit6r de pace, indiferent ce gândeşte în legătură cu această situaţie, nu face nimic.

— Cert este că Arabia are nevoie de un rege cu glas puternic şi o conduită necruţătoare, interveni Mussef, luându-1 gura pe dinainte. Unora le plăcea duritatea bătrânului Aretas care putea să zbiere

şi să-i înjure pe cei mai neînduplecaţi şeici ai ţinutului.

În acest moment al discuţiei, Voldi intervenise calm:

— Să uităm ce-am discutat. Acest subiect constituie o trădare şi noi toţi ştim asta.

— Cineva ar trebuie să-i spună lui Deran, sugeră iritat Raboth, cât de subţire e gheaţa pe care calcă!

Voldi râse, punând astfel capăt discuţiei, nu înainte de a-i aminti lui Raboth de convenţia şoarecilor care hotărâseră să-i atârne pisicii un clopoţel de coadă, dar nici un şoricel nu se oferi să facă acest lucru.

Pe tot parcursul urcuşului pe coasta muntelui, pe Fara o frământă gândul la enigmaticul avertisment al lui Voldi cu privire la primirea nu tocmai călduroasă. Ea nu împărtăşea părerea lui Voldi şi nu se aştepta ca tânărul Deran să-i fie ostil. E drept că prinţul era capricios şi răzgâiat. încă de copil fusese obraznic şi neruşinat. Fără îndoială că, la recenta întoarcere a lui Voldi în Arabia, Deran îi dăduse o dovadă proaspătă în acest sens.

Sosind la tabăra regelui, Fara se văzu îndată împresurată de un grup de slugi devotate care se iviră din corturile de serviciu, de la grajduri şi din padocuri. Ione părea umbra a Ceea ce fusese, dar radia de fericire, cu ochii înlăcrimaţi. Bătrânul Kedar trimise în grabă un călăreţ cu un cal de rezervă în întâmpinarea lui Voldi. Până aici, revederea decursese în mod plăcut.

Dar o oră mai târziu, când cei întorşi acasă se aflau în jurul mesei împreună cu familia regală, primirea se dovedi lipsită de entuziasm.

Fara era şocată să constate cât de mult îmbătrânise regele Zendi în ultimii trei ani. Avea tâmplele argintii, faţa suptă, zâmbea puţin şi nu prea vorbea. Ceea ce pierduse Zendi ca forţă căpătase Rennah. Arabia nu fusese niciodată condusă de o regină,

ea fiind prin excelenţă un teritoriu al bărbatului. Fara îşi plimbă privirea de la faţa autoritară a reginei la ochii inexpresivi ai lui Zendi şi înţelese că regele iubitor de pace abdicase.

Deran a apărut târziu, când cina era aproape terminată, se prăbuşi pe scaunul său, dând„ din cap nepăsător, ca şi când îi văzuse pe oaspeţi doar cu o oră în urmă. Obrajii lui erau îmbujoraţi. Se vedea că băuse.

— Până la urmă, consilier Voldi, remarcă el cu un rânjet de stăpân, ai încheiat socotelile cu ticălosul acela desfrânat din Galileea. Cum ai făcut-o? L-ai înjunghiat pe la spate, pe când dormea?

Voldi nu răspunse la această gravă insultă, prefăcându-se că n-a auzit-o. Privi peste masă şi întâlni expresia indignată a Farei. Privirea lui o avertiză din nou că trebuie să se stăpânească. Mascându-şi iute furia, îl săgetă cu o privire mirată, exprimându-şi nedumerirea:

— Consilier?

Voldi nu-i spusese nimic despre această numire.

Urmă un scurt moment stânjenitor pe care Rennah îl întrerupse cu un râs sec, artificial:

— Poate consilierul Voldi nu consideră hazlie remarca ta, Deran, spuse ea, gungurind. Apoi, întorcându-se spre Voldi cu un surâs forţat, căruia el nu-i răspunse, adăugă: Prinţul este atât de glumeţ... Apoi către Fara: Nu poţi şti niciodată când glumeşte!

— Dar e uşor de spus când nu glumeşte! ripostă Fara tăios. Voldi o dojeni cu un semn aproape imperceptibil din cap.

Acum, Deran se simţea în apele lui. Dacă Voldi n-avea chef să-şi pericliteze situaţia, el s-ar putea distra puţin pe seama fetei, neţinând seama de poziţia sa princiară. Se întoarse către ea cu un zâmbet sardonic şi spuse:

— Observ că prinţesa Fara s-a întors cu o limbă ascuţită ca

întotdeauna. Speram ca lunga ei şedere printre blândele ei rude iudaice...

— Deran! îl întrerupse mama neliniştită: Acum ajunge cu gluma, ai întrecut măsura. Te rog!

Spre surprinderea lor, Voldi se adresă regelui, care în tot acest val de jigniri, stătuse rezervat, clătinând la intervale din capul său încărunţit, fără să rostească un cuvânt.

— Sire, dacă îmi este permis, acum mă voi duce acasă să-mi văd părinţii.

— Desigur, Voldi, spuse regele cu un evident sentiment de uşurare. Trebuie să pleci cât mai e încă lumină. Ne vedem mâine.

Voldi se ridică, se înclină adânc în fata maiestăţilor lor, îi zâmbi Farei, ignorându-l pe prinţ, şi se grăbi să iasă.

— Pot pleca şi eu? i se adresă Fara reginei, aproape în şoaptă. Nu am avut timp să stau decât o clipă cu sărmana mea Ione. Şi ea aşteaptă să mă vadă. Rennah îşi ţuguie buzele într-un zâmbet şi încuviinţă. Fara se înclină în faţa regelui şi părăsi încăperea.

Deran se lăsă pe spătarul scaunului, se întinse şi căscă chicotind:

— Ce distracţie!

— Eşti un bădăran, se răsti tatăl său.

— Sunt sigură, Zendi, că Deran nu a vrut să supere pe nimeni, interveni Rennah.

— Deran e un nătărău! strigă Zendi.

Acum, însă, o altă problemă mai acută decât nebunia prinţului Deran preocupa gândurile şi monopoliza discuţiile în Arabia.

La intervale mari, de obicei în miezul verii, se iveau subit multe cazuri de paralizie; boala afecta îndeosebi copiii, deşi ocazional îi lovea şi pe adulţi. În acest sezon, misterioasa calamitate pentru care nu se găsise leacul căpăta rapid proporţii epidemice.

Mamele alarmate îşi ţineau copiii acasă, dar fără speranţa că astfel sunt în siguranţă. înfricoşătoarea boală lovea la nimereală şi lovea crunt! Nu ţinea seama de rang şi aşa s-a întâmplat şi în cazul prinţului Deran. Vestea se răspândi repede, dar Arabia îşi stăpânea perfect mâhnirea. Şeicii şi păstorii nu riscau să spună „Are ceea ce merită!". Ei ridicau din umeri nepăsători şi se încruntau, ceea ce însemna cam acelaşi lucru, dar nu puteau fi citaţi.

CAPITOLUL XXVI

Niciodată nu mai fusese la Ierusalim o dimineaţă atât de frumoasă ca ziua aceea de Rusalii. Încă din zori, pe fiecare drumeag ce ducea spre oraş se zăreau cârduri de petrecăreţi veniţi pe jos din provincii. în decurs de o oră, drumurile principale gemeau de lume.

Adesea oamenii blajini de la ţară se dădeau la o parte, făcând loc impresionantelor caravane venite din depărtări, netulburaţi de privirile arogante ale străinilor citadini.

Odată ajunşi în faţa porţilor împodobite sărbătoreşte, gloata se revărsa spre bazare şi pieţe, în timp ce siluetele grave ale oamenilor importanţi, nepăsători la veselia oraşului, se îndreptau spre „Poarta Mieilor", urcau drumul în pantă al Betaniei spre hanul Levi, unde, după baia cuvenită şi schimbarea veşmintelor, se odihneau până sosea momentul să participe la renumita licitaţie de cămile ce avea loc imediat după-amiază.

La mică distanţă de hanul Levi, la poalele colinei, se afla o veche construcţie masivă din piatră care slujise mult timp drept lăcaş al Breslei Arămarilor. Era o clădire de-a dreptul urâtă, dar nu scădea cu nimic prestigiul străzii, întrucât organizaţia pe care o găzduia era una din cele mai respectabile instituţii din Ierusalim. Breasla Arămarilor fusese prima societate care contribuise substanţial când Nehemiah hotărâse să reconstruiască zidurile

oraşului, cu mai bine de patru veacuri în urmă.

Nivelul doi, de formă dreptunghiulară, înalt boltit al clădirii unde accesul se făcea printr-o scară exterioară, era folosit drept auditoriu. Avea scaune pentru aproximativ două sute de oameni şi servea nu numai pentru adunările generale ale breslei; se închiria adesea pentru adunări de afaceri ai căror membri nu erau rezidenţi.

Sala era deschisă în dimineaţa asta şi se umplea treptat cu oameni de toate categoriile, a căror legătură unii cu alţii era doar aparenta lor nesiguranţă asupra naturii acestei reuniuni. Cei mai mulţi veniseră singuri, erau de vârstă mijlocie, îmbrăcaţi simplu, cu veşminte de la ţară şi, evident, din provincii. Urcau încet scările din piatră, intrau timizi şi şovăielnic în vechiul auditoriu întunecos, apoi se aşezau şi aşteptau, întrebându-se nedumeriţi ce aveau de făcut, pentru că nu existau îndrumători şi nu părea să-şi fi asumat cineva răspunderea misterioasei reuniuni. După ce zăboveau un timp la uşă stânjeniţi, oamenii îşi căutau locuri, se aşezau şi aşteptau. O mână de oameni de afaceri, bine îmbrăcaţi, îşi făcură apariţia unul câte unul, păşind cu aer grav şi demn. Dar cu tot aspectul lor urban, păreau la fel de nedumeriţi şi descumpăniţi ca şi provincialii lipsiţi de rafinament.

Iair se întoarse către Joel, aruncă o privire în sala pe jumătate plină şi îl întrebă:

— Vezi pe cineva cunoscut?

Joel îşi roti privirea şi dădu din cap, dar imediat se însenină şi şopti:

— Uite acolo, văd pe cineva pe care-1 cunosc. Numele lui e Micah. Lucra la viile tetrarhului.

— Mă întreb ce 1-a adus aici, murmură Iair.

— Fetiţa lui era oarbă, spuse Joel. Iisus i-a dat vederea şi eram şi eu de faţă când El a făcut-o, vara trecută. Dar am auzit acum câteva zile că fetiţa a murit de febră .. Poate asta 1-a adus aici, domnule.

— Vrei să spui că Micah speră că dacă Iisus e acum din nou în viaţă îi poate reda fetiţa?

— Nu ştiu, domnule, şopti Joel.

— Crezi că toţi aceşti oameni îl cunoşteau pe Iisus? se întrebă Iair.

— S-ar putea, domnule.

Găsiră locuri aproape de marginea sălii. Câţiva romani cu figuri distinse, proaspăt bărbieriţi şi cu părul scurt, cărunt, intrară acum în auditoriu, privind înjur, şi se aşezară în spatele sălii, la un scaun distanţă de Iair. Se priviră atent, dar nu-şi vorbiră.

În ultimul sfert de oră nu mai apăru nimeni. Se părea că adunarea se completase. Deodată, uşile grele de stejar începură să scârţâie din balamalele ruginite. Toţi priviră uluiţi în direcţia aceea, urmărind cum uşa masivă se închide încet, deşi nimeni nu o atinsese. Iair îl privi o clipă nedumerit pe roman, Mencius ridică din sprinceană şi în clipa aceea dădu cu ochii de Iair, dar nici unul nu era în stare să vorbească. Toţi cei de faţă, încremeniţi, priviră din nou înainte. În sală se aşternu o tăcere stranie.

Apoi, un om cu statură impozantă, aflat în primul rând din faţă, se ridică şi se îndreptă spre tribună. Doar câţiva din cei prezenţi în sală păreau că-l recunosc; dar chiar şi aceia care-l văzuseră mereu alături de Stăpân, apărându-l de năvala mulţimii, observară o bruscă schimbare în fiinţa Marelui Pescar.

Nu întotdeauna le plăcuse purtarea lui în zilele acelei veri bogate în evenimente. E adevărat că el menţinuse ordinea în rândul mulţimii şi al purtătorilor de bolnavi, dar uneori comportamentul lui îi supărase. Aproape că părea stăpânul spectacolului, cel care-l prezenta pe Iisus. Nu rareori, unii dintre cei care fuseseră îmbrânciţi şi respinşi de el fără menajamente îl bodogăniseră şi se plânseseră contra lui. Drept cine se crede uriaşul ăsta?

Acum părea însă că un fel de miracol se petrecuse cu Petru.

În primul rând, chipul lui arăta altfel. Expresia lui fusese cândva arogantă, cu ochii săgetători, îndrăzneţi, cu buzele strânse dispreţuitor. Figura Marelui Pescar se rafinase. Toate cutele adânci săpate de obişnuita-i duritate dispăruseră,, parcă netezite prin foc. Mai avea destule riduri, dar acestea nu aveau nimic comun cu vechiul lui orgoliu. Se vedea bine că Petru suferise mult pentru a dobândi această nouă înfăţişare.

Poate şi schimbarea culorii părului contribuia la îndulcirea şi înnobilarea trăsăturilor feţei. Bogata sa podoabă capilară, înainte neagră ca pana corbului, încărunţise. Avea smocuri sure pretutindeni, dar pe tâmple şi pe frunte apăruseră şuviţe late de păr albe ca zăpada. Barba neagră, neîngrijită, fusese scurtată şi încărunţise pe alocuri. Faţa lui Petru îşi pierduse duritatea, făcând loc unei demnităţi... Mencius, care-1 zărise odată pe uriaş alergând pe stradă, nu mai recunoscu nimic din înfăţişarea lui, în afară de înălţimea ieşită din comun. Mai târziu, când reveni pe „Vestris", îi spuse căpitanului Fulvius că uriaşul galilean care condusese adunarea din ziua de Rusalii era cea mai augustă şi maiestuoasă figură pe care o văzuse vreodată.

Dar poate că principala trăsătură distinctivă a discipolului astfel transformat era glasul impresionant, pătrunzător, vibrant, care impunea respect. Avea tonul autorităţii. Când începu prin a spune că glăsuieşte în numele lui Hristos cel Viu unei adunări de oameni care aşteptau cu respect îndemnurile sale, se putea citi pe feţele lor că autoritatea lui Petru era autentică.

— Dumnezeu, se adresă el mulţimii, sperase încă de la început că toţi copiii lui vor moşteni împărăţia. El nu-i obligase să accepte avantajele acesteia. El îi înzestrase cu libertatea de a alege sau a respinge moştenirea.

Dumnezeu nu-i lăsase în întuneric în privinţa efectelor hotărârii lor. Fiecare generaţie a avut profeţii ei inspiraţi care i-au îndrumat pe oameni să primească şi să se bucure de moştenirea lor cerească. Dar puţini au fost aceia care au ţinut seamă de aceste mesaje. Profeţii însinguraţi fuseseră întemniţaţi, biciuiţi şi bătuţi cu pietre de cei lacomi şi însetaţi de putere.

Dumnezeu a fost răbdător cu nelegiuiţii. Mereu şi mereu, în decursul veacurilor, umanitatea a cules cumplitele roade ale propriei sale ticăloşii, încât până şi regii şi războinicii s-au înspăimântat de tragediile născocite de ei. Şi, de fiecare dată, din mijlocul ruinelor la care fuseseră reduşi atât cei drepţi, cât şi cei nedrepţi, profeţii au strigat: „Acum vom lua totul de la început! Vom repara stricăciunile! Vom reface omenirea pustiita!"

Dar când o scurtă perioadă de pace aducea prosperitate, noi tirani se ridicau şi o altă eră de jaf, sclavie şi măcel aducea neîncrederea şi teroarea asupra copiilor oamenilor. Sceptrul a trecut dintr-o mână sângeroasă într-alta, deoarece alte naţiuni reclamau zgomotos puterea, tot mai multă putere, asupra vieţilor celor neajutoraţi...

Aici, după ce făcu o scurtă pauză, Marele Pescar continuă pe un ton ameninţător, care impunea o tăcere profundă. El depăna calm istoria nefericită a omenirii. Era timpul ca lumea să fie zguduită pentru a se trezi. Dumnezeu îi dăduse Fiului Său puterea să tămăduiască bolile, să aline sufletele deznădăjduite, să deschidă ochii orbilor şi să proclame o nouă eră de bunăvoinţă între oameni.

— Dar lumea nu vrea să-1 primească. El a fost batjocorit, biciuit şi condamnat la o moarte ruşinoasă. El însă a revenit la viaţă şi-1 văzuseră mulţi. Acum el se întorsese în Casa Tatălui Său. Credeţi oare, întrebă Petru, că voinţa lui Dumnezeu a fost zădărnicită? Credeţi că Spiritul Său nu se va mai lupta cu relele omenirii? Vă declar aici că Hristosul nostru este Rege! Domnia Lui a început! Şi va domni până ce toate împărăţiile acestei lumi vor deveni împărăţia Sa!

O clipă, cei o sută douăzeci de oameni socotiră că discursul Marelui Pescar luase sfârşit, pentru că el rămăsese tăcut, cu capul plecat, ca într-o rugă.

Îi privi apoi şi spuse cu glas tulburător:

— Noi, cei ce credem cu tărie în El, ne-am adunat aici pentru a primi dovada certă că Sfântul Său Spirit sălăşluieşte printre noi şi de azi înainte avem datoria să răspândim veştile bune ale cuceririi împărăţiei Sale.

Deodată, Petru încremeni cu privirea aţintită înainte, de parcă fusese trăsnit. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu auditoriul, îndată, deasupra capului Marelui Pescar, atingându-l chiar, se ridică o flacără purpurie, asemenea unei torţe. În spaţioasa încăpere, nimeni nu mai respira.

Uşa masivă de stejar de deschise apoi brusc şi se trânti cu putere de perete. Un vuiet asurzitor ca de furtună străbătu sala. Oamenii, înfioraţi, se ţineau de scaune, se agăţau unii de alţii, izbiţi din toate părţile de vântul năprasnic. Era de parcă • venise sfârşitul lumii! Acum, limbi de foc săgetau prin furtună, aşezându-se ca nişte torţe deasupra capetelor tuturor celor prezenţi! Strălucirea flăcărilor avea darul să-i înveselească pe toţi. Unii dintre ei scoteau strigăte de extaz. Alţii plângeau de bucurie. Străinii îşi strângeau mâinile unii altora şi se priveau uimiţi. Iair îl cuprinse cu braţul pe Joel care plângea. Mencius îşi acoperise ochii cu amândouă mâinile şi clătina din cap. Iosif din Arimateea se agăţă de braţul lui Hassan.

Apoi flăcările-torţă se îndepărtară şi furtuna se linişti tot atât de brusc cum începuse. Bărbaţii se ridicaseră în picioare, vorbind toţi deodată, tare, făcând impresia că furtuna mai dăinuie încă. Mencius, ca unul care nu se lăsa uşor impresionat, era atât de răvăşit încât se întoarse spre Iair şi îi strigă în greceşte:

— Acesta este cel mai uluitor lucru petrecut vreodată, domnule!

Iar Iair, cel care nu cunoştea o boabă grecească, răspunse pe loc, în aceeaşi limbă.

— Este sigur că Domnul a fost acela care ne-a vizitat!

Tânărul Joel asculta atent şi dădea din cap, iar când Iair îl întrebă dacă înţelesese ce spuneau ei, acesta îi răspunse că da şi adăugă în aramaică:

— Este adevărat, domnule! Dumnezeu însuşi s-a aflat aici, printre noi!

Dar zarva de la Breasla Arămarilor nu a rămas un secret. Vuietul furtunii se auzise în tot oraşul. Oaspeţii de la hanul Levi dăduseră fuga pe străzi, să vadă ce s-a întâmplat. Era clar că furia furtunii se concentrase la Breasla Arămarilor. Au alergat pe scări, ajungând după ce furtuna se potolise, iar când au intrat în auditoriu, i-au auzit pe cei prezenţi strigând de bucurie. Asistau la o scenă bizară.

Un bărbat din Creta, înalt, cu figură semeaţă, remarcă sec faţă de garda lui de corp, într-un dialect străin, un amestec ciudat de greacă şi egipteană:

— Eh, eu cred că toţi sunt beţi!

Petru se apropie de uşă şi îi răspunse în dialect cretan necioplit:

— Aceşti oameni nu sunt beţi! Ei se bucură pentru că împărăţia lui Dumnezeu este aproape! Lumea va avea pace! Sclavii vor fi eliberaţi! Domnul a proclamat o nouă eră!

— Cum se face că vorbeşti limba noastră? îl întrebă străinul. Nu eşti cetăţean din Creta!

— Eu sunt cetăţean al împărăţiei lui Dumnezeu! declară Petru. Şi de acum încolo şi Creta face parte din această împărăţie!

— Spui că toţi sclavii vor fi eliberaţi?

— Da, la fel ca şi stăpânii lor. Nimeni nu poate fi liber atâta timp cât alţii rămân sclavi!

— Vei fi întemniţat! murmură cretanul. Vorbeşti ca un trădător!

Discuţia în contradictoriu atrase atenţia multora. O duzină de oameni iluminaţi se adunară în jur pentru a-l susţine pe Petru: şi toţi vorbeau în jargonul străin al îndepărtatei Creta.

Străinul, cu privirea descumpănită, ridică braţul ca pentru a para o lovitură şi se retrase încet spre uşă, bâiguind:

— Nu! Nu!

Teatrul insolitei întâmplări se goli rapid. Străzile erau

înţesate de oameni adânc tulburaţi. Proaspeţii împuterniciţi, cu feţe radioase, se strecurau prin mulţime strigând: „împărăţia lui Dumnezeu a venit pentru toţi cei ce cred în El!". Apoi se împrăştiară în tot oraşul, răspândind vestea. Erau neînfricaţi, îi opreau pe stradă pe legionarii romani pentru a le anunţa noutăţile cu privire la împărăţie; aceştia, descumpăniţi de prea marea lor îndrăzneală, nu luau nici o măsură.

În ziua aceea, trei mii de oameni din Ierusalim afirmau că ei cred şi că se vor alătura discipolilor pentru a pregăti domnia păcii.

Seara târziu, când micul grup de galileeni ai lui Iisus se aflau împreună în casa lui Ben-Iosef, aproape fără grai din pricina oboselii datorate uluitoarelor întâmplări ale zilei, Filip, care împărtăşise noutăţilor unor grupuri neîncrezătoare, la licitaţia de cămile, le povestea:

— Se spune că prinţul Arabiei a fost lovit de paralizie. Petru nu făcu nici un comentariu, dar părea adânc impresionat de această tragedie care lovise casa regală a vechiului vrăjmaş al Israelului. Apoi se ridică şi se retrase într-un colţ îndepărtat al încăperii slab iluminate, cu coatele pe genunchi şi capul sprijinit în mâini, vizibil frământat de o problemă grea.

După o jumătate de oră de meditaţie, Petru se despărţi de ei şi urcă încet lunga pantă a dealului până în Grădina Ghetsimani. Acolo îngenunche lângă o piatră mare şi se rugă din adâncul inimii să fie călăuzit. Era oare posibil ca Dumnezeu să-1 folosească drept mesager al bunei înţelegeri cu Arabia ostilă?

CAPITOLUL XXVII

Un timp, autorităţile din Ierusalim au fost atât de consternate de activitatea neînfricată a noii mişcări, încât nu au întreprins nimic.

La o săptămână după Rusalii, numărul bărbaţilor care credeau în promisiunea de pace, într-o împărăţie sub chezăşia lui Dumnezeu, ce va birui toate tiraniile crescuse la cinci mii.

Mulţi dintre convertiţi credeau sincer în puterea miraculoasă a inspiratului galilean. Mulţi alţii, care nu-l auziseră şi nici nu-l văzuseră, erau gata să se alăture oricărei grupări care garanta eliberarea de sub opresiune. Cu rapacele Imperiu Roman care se pregătea să-i împresoare de pretutindeni, nu aveau prea mult de pierdut însoţindu-se în această căutare a libertăţii. Unii voiau să-şi salveze sufletele, iar alţii pielea. Ameninţarea unui dezastru devenise iminentă. Orice port era binevenit pe vreme de furtună.

Era absolut zadarnic ca părinţii oraşului să combată această mişcare din împărăţie, declarând că martorii întâmplării din ziua de Rusalii conspiraseră pentru a urzi o minciună fantastică şi o proclamau cu riscul vieţii lor pe la colţurile străzilor aglomerate şi la Templu. Trei oameni ar fi putut fi destul de nesăbuiţi să facă acest lucru, dar nu o sută douăzeci! Şi zece oameni creduli puteau fi amăgiţi cu o asemenea poveste extravagantă, dar nu cinci mii!

Membrii Sinedriului se reuneau în şedinţe care durau toată

ziua, îşi frecau bărbile, sugerând şi respingând succesiv remedii - de la tactici şi căi de conciliere până la măsuri punitive - apoi totul se amâna pentru a doua zi.

Când era consultat, venerabilul şi mult respectatul Gamaliel, şeful Consiliului legal al Israelului le reamintea că în diferite ocazii revoluţiile strânseseră în jurul lor câteva sute de nemulţumiţi, dar toate aceste mici furtuni se stinseseră repede. „Daţi-le timp acestor galileeni înfierbântaţi. În cazul în care cauza lor nu merită atenţie, ea va pieri. Dacă e inspirată însă de Dumnezeu, aşa precum susţin, nu veţi fi în măsură să o zădărniciţi oricât v-aţi strădui."

Această afirmaţie oferi o uşurare temporară. Sinedriul va trebui să aştepte... şi să vadă. Dar nu avea să aştepte prea mult. În aceeaşi după-amiază se răspândi vestea că Petru, conducătorul noii grupări, culesese un paralitic din faţa Templului şi, punându-1 în picioare, îi spusese să meargă. Şi el a mers! Şi asta nu era o înşelăciune, pentru că sute de oameni fuseseră de faţă. Omul paralitic stătuse pe scările Templului în fiecare zi frumoasă, vreme de mulţi ani, vânturând talgerul său în faţa trecătorilor. Şi acum iată că sărea şi striga de bucurie. Orice avea să-i aducă ziua de mâine, pentru că îşi dădea seama că acum nu mai avea ocupaţie, el era vesel. Iar dacă Sinedriul se pregătea să ofere o explicaţie plauzibilă asupra acestei întâmplări, trebuia s-o facă rapid şi temeinic!

În ceea ce-1 priveşte pe Pilat, el acorda puţin credit acestor miracole. După părerea lui, întreaga mişcare nu era altceva decât o consecinţă firească a gafei comise de Ierusalim prin răstignirea unui profet inofensiv. Prietenii victimei îşi exprimau părerile cu întârziere. Poate că era mai bine să se ţină deoparte şi să nu acorde prea multă atenţie noii grupări prin opoziţia sa. Dacă Sinedriul cerea acţiuni, Pilat va acţiona. Între timp, Insula pretindea că nu observă. Preaplictisitul procurator nu se simţea în nici un fel obligat să descurce iţele încurcate ale Sinedriului.

Şi astfel, fără nici o opoziţie, mişcarea împărăţiei din Ierusalim

deveni tot mai stăpână pe sine, dovedind curaj prin organizarea unei „Ecclesia creştine". Se ţineau întruniri regionale în tot oraşul, iar cele de masă aveau loc în depozite imense.

Atât de uimitor fusese triumful neaşteptat al noii cauze, încât micul grup iniţial al discipolilor credea cu convingere într-o reapariţie timpurie a Stăpânului pentru a-şi ţine promisiunea de „pace pe pământ şi bună înţelegere între oameni".
Eră bine să pregătească această venire prin unirea în armonie a tuturor elementelor disparate care compuneau „Ecclesia".

Petru se gândea că dacă aceşti oameni ar putea trăi laolaltă, ei ar fi capabili să facă din Ierusalim un exemplu de toleranţă şi generozitate. El propuse înfiinţarea unei comune. Nimeni nu era obligat să adere la ea, dar cei ce doreau să se bucure de avantajele ei puteau contribui cu bunurile lor transformate în bani, pe care să-i dăruiască acestui nou cămin comunitar, unde oameni înstăriţi puteau trăi alături de cei neajutoraţi.

Oamenii care n-aveau aproape nimic socoteau că e o idee măreaţă. Cei mai norocoşi, care aveau cu ce să contribuie, nu erau prea convinşi, dar Petru demonstrase deja că are o putere supranaturală şi poate - sub conducerea lui - experimentul ar avea succes.

Dar treburile n-au mers niciodată. Teoria lui Petru - potrivit căreia cu cât oamenii se cunosc mai bine, cu atât ei se vor înţelege mai bine - se dovedi greşită. El declarase că dacă oamenii se înţeleg între ei, indiferent de pregătirea sau temperamentul lor, ei se pot bucura de o camaraderie plăcută şi benefică. Adevărul era că, cu cât sporea înţelegerea între ei, cu atât creştea şi neîncrederea lor reciprocă, de la indiferenţă şi dispreţ la duşmănie făţişă.

În zadar pleda Marele Pescar pentru armonie. Tot mai des folosea cuvintele „în aceste vremuri din urmă", avertizând cum că Stăpânul poate veni în orice moment şi când va veni va vrea ca adepţii lui credincioşi să fie gata să-L primească.

Dar această ameninţare, deşi era ascultată cu respect - pentru

că toţi îl idolatrizau pe Petru - nu reuşea să curme neînţelegerile. Grecii se plângeau că evreii, care-i depăşeau ca număr, erau nedrepţi cu distribuirea celor necesare. Acest lucru putea fi adevărat, dar grecii din Ierusalim, deşi minoritari, erau prea înverşunaţi împotriva discriminării. Dar oricare ar fi fost gradul acestor controverse, în continuă creştere, comuna devenea o dezamăgire împovărătoare pentru Petru. Cum avea lumea să realizeze cu adevărat pacea universală dacă o sută de adepţi ai lui Hristos, în cel mai evlavios oraş de pe pământ, nu se puteau înţelege unii cu alţii?

Situaţia se încinsese acum prea tare pentru a mai putea fi stăpânită. Petru desemnă un consiliu de şapte reprezentanţi care să administreze beneficiile comunei, în timp ce el avea să-şi consacre cea mai mare parte a timpului vizitând nevoiaşii din tot oraşul. Lipsită acum de supravegherea sa directă, comuna se deteriora repede, devenind o pacoste publică. Pe drept cuvânt, Sinedriul avea acum ce să reproşeze Împărăţiei-fantomă şi făcea presiuni puternice. Pilat ordonă câtorva companii de legionari să desfiinţeze nefericita comună şi interzise orice discuţie despre împărăţie, atât în public, cât şi în particular. Petru încercă să salveze ce mai rămăsese din partea sa de împărăţie şi fu întemniţat. în aceeaşi noapte, el ieşea din închisoare prin uşile grele, ferecate cu bare groase, care se deschideau încet în faţa lui. Păşind cu grijă peste picioarele santinelelor adormite pe coridoarele temniţei, el plecă la locuinţa lui; a doua zi nu s-a făcut nici un efort pentru a-1 prinde din nou. Autorităţile însărcinate cu paza temniţei se prezentară stânjenite, pe bună dreptate, în faţa lui Pilat, care rânji batjocoritor, povăţuindu-i să nu mai rişte o astfel de situaţie supărătoare.

Petru era aşadar din nou liber şi continuă să umble prin oraş neînfricat şi nemolestat, puterea lui spirituală câştigând un atare prestigiu, încât infirmii - fie că aveau sau nu credinţă în Hristos - erau purtaţi pe străzi pentru ca umbra marelui om în trecere să cadă asupra trupurilor lor diforme şi să le tămăduiască bolile.

În privinţa nefericiţilor aderenţi la „Ecclesia creştină", aceştia s-au împrăştiat, au fost reduşi la tăcere, întemniţaţi şi lapidaţi în public. Petru asistă la prăbuşirea proiectului său local fără să se descurajeze. Având în vedere uriaşele forţe care i se opuneau, era o minune că i se permisese chiar şi o scurtă existenţă. Dezintegrarea mişcării nu însemna că împărăţia era un eşec. împărăţia lui Hristos va veni - dar nu azi, nu mâine... şi nu uşor.

Poate că era chiar bine că experienţa traiului în comun din Ierusalim ajunsese la un asemenea final.

Dacă existau oarecari speranţe de a fi reconstituit printr-o îngrijire mai atentă, discipolii s-ar fi simţit obligaţi să rămână împreună la bine şi la rău; dar prăbuşirea era atât de completă, atât de departe de posibilitatea de refacere, încât discipolii porniră imediat în alte misiuni: Filip în Antiohia, Andrei la Damasc, Tadeu în rândul pescarilor din Marea Galileii, Matei în Capernaum şi Betsaida, Ioan şi Iacob la Aşkelon, Gaza şi Idumeea, Toma la perşi, în India, vârstnicul Nataniel Bartolomeu în Ierihon şi apoi acasă, ca să moară.

Aflând că un mic grup de creştini se întruneau în secret la Joppa, Petru decise să-i viziteze. Vechiul şi sordidul oraş se trezise în ultimul timp, smuls din toropeala lui pentru activităţile de coastă ale Imperiului. Reconstruirea cheiurilor şi refacerea portului triplaseră populaţia. Noii veniţi erau sclavi în cea mai mare parte, mulţi dintre ei plătind cu sudoarea şi bătăturile palmelor eforturile zadarnice de a se apăra pe ei înşişi şi comunităţile lor împotriva tiraniei copleşitoare a Romei. în mod evident, mişcarea creştină din Joppa era o treabă de care era bine să te fereşti, în special pentru un om cu înfăţişare distinsă, a cărui statură neobişnuită cu greu putea trece neobservată.

Petru era profund impresionat de primirea pe care i-o făcuseră schilozii şi răniţii. Plecase la Joppa fără să cunoască pe cineva

care să garanteze pentru el. Era o minune că sclavii acceptaseră - fără nici o bănuială şi încrezători - propunerile lui de prietenie când află cu ce primejdii se confruntă ei, întrucât romanii nu doreau să rişte o insurecţie din partea acestor oameni inteligenţi, înrobiţi din motive politice. Aflând cu ce primejdii se confruntă ei, se minuna că aceşti sclavi bănuitori i-au acceptat prietenia fără suspiciune; romanii nu-şi puteau asuma riscul unei insurecţii din partea acestor oameni inteligenţi, înrobiţi din motive politice; dar nici sclavii nu-şi permiteau să se încreadă în străini. Marele Pescar le risipi însă pe loc orice suspiciune.

Primind găzduire în casa unui umil tăbăcar care trăia în apropierea docurilor, Petru câştigă repede încrederea taciturnei sale gazde şi descoperi, spre încântarea sa, că liniştitul bătrân credea în promisa împărăţie de dreptate şi pace. Locuinţa lui Simon Tăbăcarul deveni îndată un loc de întruniri secrete ale oamenilor însinguraţi. Noaptea soseau în mici grupuri de câte doi şi trei, se aşezau la lumina palidă a opaiţului, primind asigurările tăbăcarului cum că vafi bine... cândva... undeva.

Acum, că Petru venise, ei puteau lua cunoştinţă direct despre divinul nazarinean de la unul care stătuse zilnic alături de El. Oameni firavi cu privirile rătăcite ascultau înfometaţi cele mai mici amănunte în legătură cu misiunea Stăpânului: cuvintele lui de alinare, miraculoasele sale fapte, moartea Lui curajoasă, revenirea Lui la viaţă şi, mai presus de toate, cea mai uimitoare şi tulburătoare dezvăluire a prezenţei şi puterii Sale în Ziua de Rusalii.

Foarte puţini dintre ascultători înţelegeau aramaica, dar toţi cunoşteau greaca şi, cu toate că greaca lui Petru nu era deloc curgătoare, ea servea scopului. înţeleptul bătrân tăbăcar îi spusese că până şi poticnelile cu care îşi găsea uneori cuvintele potrivite erau primite cu simpatie sau chiar cu amuzament de auditoriul său şi nu făceau decât să adâncească şi să sporească interesul oamenilor pentru ceea ce spunea.

Te vor ajuta ei să povesteşti, îi spunea Simon. Asta înseamnă mai mult pentru ei. Să nu încerci vreodată să-ţi îmbunătăţeşti greaca, Petru, adăugă el. E chiar mai bine când ea nu e atât de bună.

Zilele petrecute la Joppa au fost binecuvântate. Nu numai că le insuflase o nouă speranţă obidiţilor sclavi, care păreau iremediabil pierduţi, dar ei reuşiseră să-i reînnoiască lui Petru credinţa într-o inevitabilă biruinţă a împărăţiei... Poate nu era chiar atât de greu, la urma urmei. Poate că lumea o va accepta mai curând decât crezuse el! Nefericiţii oameni ai fiecărei naţiuni aveau nevoie doar să li se spună că pacea şi libertatea aveau să vină şi că, prin credinţa în cele promise, jugul şi poverile li se vor părea mai uşoare.

— E sigur, îi spunea Petru bătrânului tăbăcar, că dacă aceşti oameni înrobiţi din Joppa, care duc o viaţă atât de mizeră, pot crede în eliberarea omenirii, privind cu încredere în viitor, nu poate fi prea greu ca unii mai norocoşi să accepte această promisiune.

— Ei, cred că aici greşeşti, prietene, răspunse Simon. Tocmai credinţa oamenilor chinuiţi, puşi în lanţuri va grăbi venirea împărăţiei. ,

Fiind ultima zi pe care Petru o petrecea la Joppa, seara târziu el urcă îngustele trepte ale scării ce ducea în podul casei tăbăcarului pentru a medita în linişte. Nu era încă ora cinei, dar lui i se făcuse foame. Simon era un om bătrân, plăpând, căruia îi trebuia puţină hrană. Pofta de mâncare a lui Petru era însă sănătoasă. I se întâmplă să-şi amintească de mâncarea Hannei. Acolo găsea întotdeauna mai mult decât avea nevoie. Uneori, el şi Andrei cumpărau un miel şi-1 frigeau în curte, în spatele casei. Ar fi vrut acum să fie acasă, la Betsaida!... în timp ce visa cu ochii deschişi, îl cuprinse somnul, se întinse confortabil în jilţul încăpător şi adormi. Oi şi viţei bine hrăniţi se perindau prin vis, păscând pe iarba grasă a Galileii. Apăru şi un miel de primăvară, pe care-1 putea cumpăra. Dar iată că

mielul râvnit începu să se depărteze de el şi toate oile şi viţeii dispărură. în locul lor apărură alte animale ciudate, fiare respingătoare, diforme. Petru se încruntă dezgustat. Cineva aşezat pe scaunul din faţa lui chicotea.

— Dacă ţi-e atât de foame, Petre, remarcă vizitatorul, de ce nu sacrifici una din astea?

— Uff, se auzi Petru murmurând.

Tovarăşul său din vis râse uşor şi Petru privi în direcţia aceea, ca să vadă ce fel de om era. Noul venit era un tânăr arătos, înveşmântat în alb şi cu o banderolă aurie în jurul capului. O cruce tot aurie figura pe pieptul tunicii sale.

— Ar trebui să faci cunoştinţă cu aceste animale, spuse tânărul surâzând. Acestea nu se află în Galileea sau Iudeea. Dar le vei întâlni. Lumea este mare, Petre. Şi toate aparţin Tatălui nostru... Uite fiara aceea înaltă, neîndemânatică, este o girafă! Iar cea scundă, nu prea drăgălaşă, din spatele ei este un porc mistreţ. Următoarea este o mâncătoare de furnici şi lângă ea - un rinocer.

— Sunt respingătoare, murmură Petru.

— Şi aceea, alături de mistreţ, continuă îngerul netulburat de întreruperea lui Petru, este un cimpanzeu. Pare un corn mic, nu-i aşa? Iar creatura aceea cu mers dezordonat din spatele ei e chiar un om, deşi îi lipseşte un oarecare rafinament.

— Ce înseamnă toate astea? întrebă Petru răstit.

Misteriosul vizitator îşi trase scaunul mai aproape, iar când vorbi, tonul glasului său era serios:

— Petre, am fost trimis să-ţi spun că ţi s-a încredinţat o misiune foarte importantă. Te vei întâlni cu tot felul de oameni, creaturi ale lui Dumnezeu. Va trebui să înveţi să-ţi spui ţie însuţi: „Dumnezeu ne-a creat pe noi toţi sau pe nici unul! Stăpânul vrea ca împărăţia Lui să slujească lumii întregi. Dacă ea nu este deschisă tuturor, ea nu e deschisă nimănui!" Am fost trimis să-ţi spun toate astea.

Petru se trezi acum de-a binelea şi se văzu singur. Bunul bătrân Simon apăru în capul scării.

Sunt trei străini aici care vor să te vadă, spuse el. Au venit din Cezareea.

— Ce vor de la mine oamenii din Cezareea? murmură Petru posomorât.

— Poate îţi vor spune ei, răspunse Simon şi coborî scările.

Cât îi mai ura pe romani! încă de pe când era puşti, numai numele lor şi îl înfuria! Călăreţii de la forturile din Capernaum galopau câte patru pe drumurile Galileii, băgând lumea în spe- rieţi, femeile şi copiii dispăreau din calea lor şi se ascundeau prin tufişurile de la marginea drumului. Soldaţii lor beţi dădeau buzna în micile dughene şi urlau să li se dea ascultare. Insultau grosolan femeile de toate vârstele. Se serveau cu neruşinare din strugurii şi pepenii ţăranilor neputincioşi. Petru îi dispreţuia pe romani şi îi privea cu dezgust şi amărăciune!

Şi acum iată-1 la Cezareea, ca oaspete de onoare al „italienilor" un club social compus în întregime din romani civili aflaţi în slujba conducerii Prefecturii.

Cei trei oameni călare veniţi la Joppa pentru el îi explicară respectuos cum că consilierul principal al italienilor, Cornelius, doreşte ca el să vină de urgenţă la Cezareea în vederea unei discuţii importante. Foarte contrariat, Petru se urcă neîndemânatic pe calul înalt, negru ce-i fusese adus. Şi iată-1 călărind alături de romani sub clar de lună, după toate aparenţele - acelaşi soi de romani pe care el învăţase să-i urască! Supli, bine hrăniţi, bine îmbrăcaţi, cu dispreţuita acvilă romană neagră pe tunicile lor purpurii, cu feţele proaspăt rase şi părul scurt, cu inevitabila banderolă neagră pe cap. Au călătorit aproape tot timpul în tăcere. Solii nu-i dezvăluiseră decât foarte puţin în legătură cu convocarea la Cezareea. Cornelius dorea să-1 vadă; asta era tot! Numele lui Cornelius nu însemna nimic pentru Petru, dar însemna mult pentru aceşti oameni. Ei îl rosteau cu respect. Petru avea să afle mai târziu că acesta era trezorierul cârmuirii romane din Cezareea şi se bucura de înalta stimă a prefectului Sergius.

Trebuia să se grăbească. Petru nu era obişnuit aproape deloc să călărească. Când sosi la Cezareea, era istovit şi neputincios. îl conduseră direct la sediul lor impunător, unde i se dădu o cameră de oaspeţi frumos mobilată şi i se spuse să se odihnească până la sosirea lui Cornelius. Se îmbăie, înfulecă cu foame de lup bucatele aduse de slujitori şi adormi. îndată după amiază, îl invitară să-1 întâlnească pe misteriosul personaj care-1 chemase din Joppa.

Cornelius se afla în spatele unui pupitru impresionant, într-o somptuoasă încăpere ce servea drept birou. Când Petru intră, acesta se ridică, se înclină adânc şi îi indică un fotoliu bogat capitonat, aflat în faţa lui. Petru se aşeză, privindu-1 cu interes pe consilierul şef. Acesta era un bărbat în vârstă, distins, în jur de şaptezeci de ani, cu părul complet alb şi trăsături blânde. Când vorbea, glasul lui era molcom şi plăcut.

— Poate că ţi se pare ciudat, începu el într-o aramaică aleasă, că ai fost convocat aici fără să cunoşti prea multe despre motivul... Vorbeşti greceşte?

— Nu prea bine, recunoscu Petru.

— Vorbeşti greaca la fel de bine ca aramaica?

— Da, domnule, răspunse Petru fără să priceapă ironia şi amândoi zâmbiră.

— Atunci vom vorbi în greacă, hotărâ Cornelius cu blândeţe. Ceea ce îţi voi spune eu nu e pentru urechile acestor bravi flăcăi care te-au adus aici. Ei nu vor înţelege. Am avut un vis foarte misterios şi am fost informat că l-ai putea desluşi.

Petru se aplecă în faţă şi ascultă atent.

— Acum două nopţi am primit vizita unui înger, continuă Cornelius. Ţin să-ţi spun că eu nu obişnuiesc să visez îngeri. Acesta însă părea real. Era un tânăr frumos, înveşmântat în alb şi purta pe cap un fileu auriu. Pe pieptul tunicii... Cornelius se opri şi îşi 'duse mâna în dreptul acvilei negre romane de pe piept.

— Era o cruce din aur, cred, îi veni Petru în ajutor.

Ochii lui Cornelius, adânciţi în orbite, se măriră de uimire şi încuviinţă:

— Aşadar tu l-ai văzut? întrebă el.

— Da, domnule. Este un sol trimis în numele împărăţiei.

— Chiar aşa! spuse Cornelius. Asta mi-a spus! Şi când i-am cerut să-mi vorbească despre această împărăţie, el mi-a răspuns să trimit după tine!... Continuă te rog! Ce fel de împărăţie e asta?

— E o poveste lungă, domnule, spuse Petru, întrebându-se cu ce să înceapă. Fără îndoială că aţi auzit de Iisus galileanul care a străbătut provinciile vindecând bolnavi, încurajându-i pe cei călcaţi în picioare şi care a fost răstignit de Pontius Pilat şi apoi a treia zi a părăsit mormântul, fiind văzut de mulţi martori.

Cornelius dădu afirmativ din cap, cu vădit interes. îi spuse că auzise toate acestea, dar nu erau decât gogomănii. Cine erau martorii? Şi ce însemna această împărăţie?

Petru îşi încrucişă picioarele şi începu cu începutul. El însuşi fusese martor. La început, nu era înclinat să creadă în acest Tâmplar. Fusese un sceptic îndârjit şi un pescar scandalagiu. El plecase prin ţară să-1 batjocorească pe acest tânăr parvenit şi să dovedească oamenilor înşelaţi din echipajul său de pescar că profetul făcător-de-minuni este un şarlatan.

Cornelius asculta cu un interes crescând.

Petru îi vorbi despre ziua în care el însuşi fusese obligat să-i ducă lui Iisus un copil orb şi a văzut când acesta a deschis ochii, uimit; îi povesti despre gloata care-1 urmase zi de zi; oameni înfometaţi şi cu băşici în tălpi, ascultând fascinaţi veştile în legătură cu o împărăţie ce va veni, în care toţi oamenii vor fi liberi; îi vorbi despre vindecarea schilozilor şi... da, a leproşilor!

După-amiaza se sfârşea şi Petru continua să povestească.

Autorităţile încercaseră să-1 reducă pe Tâmplar la tăcere, dar se temuseră de o răscoală a poporului. Mulţimile creşteau. Drumurile şi şoselele erau înţesate de tot felul de oameni exaltaţi care-şi aduceau rudele bolnave spre vindecare.

Înserarea coborî şi un slujitor se strecură încet în încăpere, aprinzând făcliile. Cornelius îi ordonă să servească cina chiar în biroul unde se aflau. Slujitorul se retrase şi Petru continuă.

Acum ajunse la Săptămâna Paştelor din Ierusalim. Iisus îi dojenise pe cei din Templul pentru că făcuseră acolo loc de negoţ. El fusese arestat, judecat pentru blasfemie şi trădare, condamnat, biciuit, i se aruncaseră vorbe de ocară şi în cele din urmă fusese răstignit. Apoi a înviat şi trăieşte din nou.

— Şi spui că tu ai văzut toate acestea? întrebă Cornelius tăios.

— Da, domnule, am văzut toate acestea, dar... Aici, glasul lui Petru se stinse. Cu capul plecat, îşi cuprinse faţa crispată de durerea amintirii în mâinile sale uriaşe care tremurau. Cornelius aştepta în tăcere să-şi revină. Petru făcu un efort, îşi regăsi glasul şi continuă: L-am văzut după ce El înviase, domnule, dar trebuie să vă mărturisesc cu ruşine că eu n-am fost de faţă la judecata Sa şi nici n-am stat alături de El când a murit. În cele din urmă, când totul părea pierdut, L-am tăgăduit în prezenţa străinilor, spunând că nu L-am cunoscut niciodată... şi am fugit!

Urmă o lungă tăcere. într-un târziu, bătrânul roman îşi drese glasul şi-i spuse cu blândeţe:

— Eşti un om curajos, prietene, şi mă încred în mărturia ta. Dezvăluirile pe care mi le-ai făcut dovedesc integritatea ta. Nu mi-ai fi mărturisit toate astea dacă n-ai fi spus adevărul. Te cred, Petre. Cred fiecare cuvânt pe care mi l-ai spus.

Slujitorii intrară să servească cina, dar Cornelius scutură din cap şi le făcu semn să plece.

— N-ai vrea să-mi vorbeşti acum despre această împărăţie, sau preferi s-o lăsăm pe mâine?

— Mâine, murmură Petru.

— Hai, vino, spuse Cornelius, ridicându-se şi apucându-1 pe după umerii încovoiaţi. Du-te în odaia ta şi când vei crede că eşti gata de .cină, ei ţi-o vor aduce.., Ştiu că eşti istovit. Ai avut o sarcină grea! Doar oamenii foarte puternici o pot îndeplini!

Luându-l de braţ, Cornelius îl însoţi în camera lui şi închise uşor uşa. Rămas singur şi cumplit de istovit, Petru se lăsă pe pat cu toată greutatea. Părea foarte ciudat că această ruşinoasă mărturisire a laşităţii şi a lipsei sale de loialitate făcuse din el un ambasador recunoscut al împărăţiei Stăpânului.

După-amiaza următoare, pe care o petrecu împreună cu Cornelius, avea să rămână o ocazie de neuitat. Petru nu mai întâlnise niciodată pe cineva ca el. Distinsul bătrân roman cugetase temeinic la viitorul omenirii. El dovedise o cunoaştere mult mai aprofundată decât Petru, care nu ştia aproape nimic despre istoria diferitelor popoare.

— Cât priveşte această pace universală şi libertatea pe care împărăţia ta o aşteaptă în viitorul apropiat, spunea Cornelius, mă tem că tu şi toţi cei ce-ţi împărtăşesc speranţa veţi fi foarte dezamăgiţi.

— Dar nu orice om întreg la minte doreşte pacea? întrebă Petru.

— Ca individ, da, aprobă Cornelius, dar oamenilor nu le este îngăduit să-şi exprime propriile lor aspiraţii. Ei sunt prizonierii naţiunii lor, iar naţiunile nu au nici înclinaţia şi nici pregătirea pentru realizarea păcii.

— Dar orice om poate dori pacea împărăţiei în sufletul său, argumentă Petru.

— Desigur! spuse Cornelius. Ca individ, el poate dobândi pacea sufletului său, dar de ce să numeşti asta împărăţie?...
Tu ai vorbit de un rege triumfător, a cărui domnie va suprima autoritatea şi puterea tuturor, cârmuirilor constituite regulamentar. Tu mi-ai spus cu destulă rezervă - sau politeţe – că împărăţia acestui Hristos al tău ce va veni va distruge Imperiul Roman; dar cum se va ajunge acolo?

Petru se răsuci stânjenit pe scaun.

— N-am vrut să spun aşa! Atât timp cât oamenii văd avantajele unui trai în bună înţelegere unul cu altul...

— Ei nu vor avea nevoie de Imperiu, îl întrerupse Cornelius. Dar chestiunea nu e atât de simplă! Omul tău binevoitor nu e liber să aleagă cum să se comporte cu ceilalţi oameni. Ţara lui este cea care hotărăşte pentru el.

— Dar tu însuţi, bunul meu Cornelius, tu crezi în bunăvoinţă şi prietenie faţă de toţi oamenii, spuse Petru blând, şi văd că şi practici ceea ce spui. Tu nu eşti departe de împărăţie.

— Mai departe decât crezi, prietene, insistă Cornelius. E adevărat că nu port arme. N-am omorât pe nimeni şi n-am înrobit alţi oameni. N-am avut fizic de soldat. Imperiul mi-a încredinţat o sarcină mai decentă, aceea de a ţine socotelile şi a cheltui fondurile alocate construirii acestor mari cheiuri care vor fi folosite într-o zi ca punte de atac asupra voastră, a nefericiţilor de evrei.

— Dacă asta nu se împacă cu conştiinţa ta, de ce o faci? îndrăzni Petru.

— Ce ai vrea să fac? ripostă bătrânul. Să trăiesc în singurătate, dispreţuit de prietenii mei, incapabil să-i întreţin pe cei care depind de mine?... Ceea ce vreau eu să spun este că împărăţia ta presupune ca fiecare om să fie liber să-şi hotărască modul de viaţă pe care-1 doreşte. Din acest punct de vedere este disperat de nepractică.

Petru nu era un partener de discuţii pentru bătrânul roman. Credinţa lui în triumful împărăţiei Stăpânului era de nestrămutat, dar nu avea răspuns la problemele ridicate de Cornelius. Nu se confruntase niciodată cu ele.

— Prin urmare, tu crezi, îl întrebă el, că oamenii vor fi pe vecie victimele lăcomiei şi setei de putere a cârmuitorilor?

— Aşa a fost de la început, suspină Cornelius. Avem oare vreo posibilitate să judecăm viitorul fără să mai privim înapoi?

După-amiaza trecu repede. Cornelius aproape monopolizase discuţia... Ce păcat că aşa stăteau lucrurile. Nu acesta era adevărul? Tot ceea ce cunoştea lumea despre eroism învăţase pe câmpul de luptă. Tot ce ştia despre navigaţia pe mări învăţase în bătăliile

navale. Sculptura, arhitectura, monumentele, cântecele, poezia, orice formă a artei îşi găsea ea altundeva tema de inspiraţie decât în vitejia oamenilor înarmaţi?... Păcat că este aşa - dar nu acesta este adevărul? reflectă el.

— E regretabil, recunoscu Cornelius, că toate naţiunile sunt obligate atât de des să-şi urmeze cârmuitorii descreieraţi, oameni imorali, care se joacă cu sângele şi bunurile supuşilor lor.

Soarele apunea.

— Sper că nu te-am obosit, Petre, spuse bătrânul. Şi mai sper că nu te-am dezamăgit... îţi doresc reuşită în realizarea împărăţiei tale de dragoste... Pot să spun acest lucru fără să comit un act de trădare, întrucât Imperiul Roman nu va lua în serios împărăţia ta. Dacă ea constituia cu adevărat o ameninţare pentru Imperiu, tu ai fi fost băgat în temniţă, la fel ca şi mine de altfel, pentru că te-am poftit ca oaspete.

— Dar crezi că Imperiul va dăinui o veşnicie? întrebă Petru.

— N-am nici o părere în legătură că finalul Imperiului. Se obişnuieşte ca sceptrul să treacă dintr-o mână într-alta. O ţară poate fi azi în şa şi mâine pe jos, desculţă. Poate şi asta e voinţa Domnului. Bătrânul roman rămase pe gânduri un timp, apoi spuse: Mă întreb azi în legătură cu soarta vecinilor noştri din Arabia. Prinţul lor moştenitor zace paralizat, fără speranţă de vindecare. Noaptea trecută s-a zvonit că regele lor, Zendi, ar fi murit. Arabii ştiau la ce să se aştepte din partea casei lor regale. Ceea ce se va întâmpla cu ei depinde de noul cârmuitor. Va râvni el la teritorii de care nu are nevoie[9] Se va mulţumi el cu ce are? îi va lăsa pe păstori să-şi vadă de turmele lor sau vor fi nevoiţi să le lase pradă lupilor ori intemperiilor, în timp ce ei vor lua în galop calea războiului?

— Război? Cu cine? întrebă Petru.

— Cu Iudeea, poate. E posibil.

— S-ar putea ca Imperiului să nu-i convină asta, remarcă Petru, naiv.

Cornelius zâmbi palid şi spuse că nu, ba l-ar deranja chiar.

Era ora cinei, aşa că se îndreptară spre spaţioasa sală unde se adunaseră două sute de italieni. Petru stătea în dreapta lui Cornelius, care îl prezentă oaspeţilor. După cină, i s-a cerut să le vorbească. El le povesti despre divinul galilean care-şi dăduse viaţa pentru cauza prieteniei în lume. Romanii ascultau cu respect. Fără să ridice tonul sau să gesticuleze, Petru îşi , captivă din primul moment auditoriul. El le promise încrezător pacea şi libertatea pentru toţi oamenii, în numele Stăpânului său cel înviat. îndrăzni chiar să le vorbească ascultătorilor fascinaţi despre flăcările ca nişte torţe de la Rusalii. Toţi ascultau neclintiţi şi nimeni nu zâmbea.

A doua zi, după cuvintele de rămas bun adresate lui Cornelius, Petru părăsi Cezareea pe jos, îndreptându-se spre Arabia.

CAPITOLUL XXVIII

Dacă în inima Farei mai exista vreo urmă de îndoială în legătură cu ideea nesocotită de a-şi face din Arabia căminul ei permanent, aceasta avea să se risipească chiar în seara întoarcerii acasă.

Faptul că nu era dorită acolo fusese demonstrat în mod nemilos de regină şi de prinţul Deran. Iar când se retrase în noaptea aceea, veghind-o ore întregi pe Ione care adormise fericită, era ferm hotărâtă să plece cât mai curând posibil.

Nu comportarea şocantă a reginei şi a detestabilului ei fiu era cea care o rănise cel mai profund, deşi duritatea lor intenţionată fusese la fel de dureroasă ca o lovitură de bici, dar indiferenţa totală a regelui Zendi faţă de nefericitul incident depăşise orice înţelegere.

Încă din frageda ei copilărie, Zendi îi arătase o dragoste părintească. Fara îl idolatrizase. Uneori, în zilele ei de singurătate din exilul pe care singură îl alesese, în Galileea, când profundul ei ataşament faţă de Voldi şi dorinţa de a împărţi viaţa cu el o determinase să-şi sacrifice dragostea mai degrabă decât să-i pună în pericol cariera, doar amintirea bunătăţii nemărginite a lui Zendi o mai alina. Atitudinea afectuoasă a regelui faţă de ea mersese până la a-i asigura o viaţă plăcută în Arabia, iar loialitatea evidentă faţă de Voldi punea stavilă oricărei critici... Acum, părea că lui Zendi nu-i mai păsa de nimic.

În zori, după o noapte de nesomn, nefericita fată se strecură afară din modesta locuinţă a lui Ione, aflată printre corturile slugilor - o locuinţă total nepotrivită pentru fiica unei prinţese arabe - şi se îndreptă spre binecunoscutele padocuri, simţind că întâlnirea cu bunul bătrân Kedar ar putea fi o mângâiere. Aşa cum sperase, Kedar era deja la îndatoririle sale de dimineaţă. Acum tocmai ţesăla o frumoasă iapă. îşi îndreptă spatele reumatic cu o strâmbătură de durere.

— Ai călărit mult de când ai plecat? întrebă el.

— Deloc, Saidi mi-a fost furată, iar acolo unde am locuit. În Galileea, nu existau cai.

— Mi-a părut rău de Saidi, Voldi mi-a povestit. Kedar bătu uşor crupa mătăsoasă a iepei. Fetiţa asta e nepoata lui Saidi, spuse el. O cheamă Agar.

Fara se apropie de ea şi puse mâna pe botul tânăr, catifelat, murmurând:

— E frumoasă!

— Nu a fost prea mult călărită, spuse Kedar. Ăsta nu e un secret, sper, dar regele are intenţia să ţi-o dea ţie.

Fara făcu ochii mari la auzul plăcutei surprize.

— Când ţi-a spus el asta, Kedar?

— Oh, acum trei ani, când s-a născut, puţin după dispariţia ta.

— Poate între timp regele şi-a schimbat părerea, spuse Fara, întristându-se. De atunci a mai spus ceva?

— Aseară, după ce te-ai dus la culcare. Nu vrei să faci un mic galop cu ea, prinţesă? Nu se va trezi nimeni înainte de o oră. De ce nu vrei să faci o plimbare până la fosta ta locuinţă?

Fara scutură din cap şi rămase pe gânduri. Ar fi prea dureros. Desigur, ei nu lăsaseră în paragină corturile de preţ şi tot ce se mai afla acolo. Dar nu mai era nimic de văzut în afara tristei fantome a grădinii şi potecilor invadate de buruieni. Kedar o lăsă acum cu gândurile şi amintirile ei. Se întoarse după un moment cu o şa şi un căpăstru. Aruncă şaua pe spinarea lui Agar şi îi strânse chingile, apoi, întorcându-se către Fara, o privi din cap până în picioare, îi ajustă scările şi murmură:

— Mi se pare că picioarele tale nu s-au lungit prea mult de când ai plecat. Poate cu puţin... Aşaaa! Iată-te gata de plecare... A început să se mai obişnuiască cu zăbala, deşi încă mai smuceşte. Acum îţi va arăta ea ce ştie! E tare mândră de mersul ei!

Te face să crezi să se sperie de orice petic alb, întocmai ca şi mătuşa ei Saidi... Afurisita aia de iapă era o mincinoasă! adăugă el, în timp ce deschidea poarta padocului şi trecea frâul în mâinile fetei. Fara le apucă, ţinându-le cu gingăşie, dar ferm, cu mâini experte, şi Agar porni cu paşi mici, eleganţi, de trap.

Era la fel de frumoasă ca şi legendara femeie al cărei nume îl purta, dar îngâmfată ca un păun!

Fara râse voioasă, făcându-i cu mâna lui Kedar, care răspunse cu mici plecăciuni. Ce bine era să simtă din nou unduirea muşchilor unui cal! Ce mult trecuse! Şi Zendi, care plănuise să-i dăruiască această neasemuită mânză! Era foarte ciudat. La urma urmei, Zendi era prietenul ei. Poate că purtarea lui de aseară ar avea o explicaţie; desigur se impunea o explicaţie!

„Hai, ieşi de acolo* Agar!" strigă Fara îmboldind-o uşor cu călcâiele. Agar smuci de căpăstru şi începu să facă mici salturi...

Era o senzaţie îmbătătoare! Briza timpurie a dimineţii îi răvăşi părul Farei. Era în extaz. în ciuda hotărârii ei de ă nu se duce la vechea locuinţă, se trezi înaintând pe poteca familiară.

Aşa cum prevăzuse, nimic nu mai rămăsese, în afară de padocul solid construit. în cea mai apropiată zonă, acolo unde fuseseră corturile, era priponit un frumos cal negru. Cuvertura de pe şa purta însemnul regal arab. Descălecând la mică distanţă, Fara legă mânza de ţarc şi porni spre grădina în paragină.

Pe o bancă rustică, dărăpănată de intemperii, pe care stătuse adesea alături de mama ei în timpul dureroaselor zile ale bolii ei, şedea regele Zendi care o privea zâmbind pe când se apropia.

Fata se opri o clipă, se îndreptă încet spre bancă şi se aşeză lângă el. Zendi îi luă mâna într-ale sale.

— Te aşteptam, copilă dragă, spuse el blând.

— Ce te făcea să crezi că aş veni? întrebă ea.

— Am presupus că te vei trezi devreme. Ştiam că ai vrea să vorbeşti cu bătrânul Kedar, pentru că ceilalţi sunt atât de neprietenoşi. Ştiam că poţi conta pe Kedar. El nu ţi-a spus că mă găseşti aici?

Ea dădu din cap cu tristeţe.

— E bine, spuse Zendi; eu i-am cerut să nu-ţi spună. Dacă ştiai, poate că n-ai fi venit. Ştiu că aseară te-am supărat rău.

Fara nu comentă, însă lacrimile începură să-i alunece pe obraji.

— Nu-mi este uşor să-ţi spun, continuă Zendi, ezitând, dar trebuie să ştii. Viaţa mea în prezent este grea. Rennah este bolnavă; e bolnavă mintal. E obsedată de ideea că... Se opri şi începu să traseze linii pe nisip cu vârful cravaşei, apoi o privi drept în faţă. Nu bănuieşti ce vreau să spun?

— Mă tem că nu, sire, murmură Fara.

— Atunci trebuie să o iau de la început. Ai auzit vreodată că mama ta şi cu mine eram foarte îndrăgostiţi unul de altul când i s-a impus căsătoria aceea ca pe o îndatorire patriotică?

— Ştiam că eraţi prieteni apropiaţi, recunoscu Fara.

— Doar atât? După ce iubita ta mamă a fost dusă în sclavie, eu a trebuit mă căsătoresc. Rennah părea mulţumită că luase, după părerea ei, locul lui Arnon în inima mea. După întoarcerea mamei tale în Arabia, regina a început să se neliniştească. A încercat din răsputeri să fie amabilă cu Arnon, cred eu, dar suspiciunea ei sporea... Probabil că eu eram de vină.

Nefericitul rege făcu o pauză atât de lungă, încât Fara crezu că ar trebui să găsească ceva de spus.

— Da, continuă el aproape în şoaptă, ca pentru sine. Singur că eu eram de vină. Mama ta fusese folosită în mod barbar. Ea s-a întors acasă în împrejurări umilitoare, iar eu încercam să-i arăt prietenie. Apoi, dându-mi seama că atitudinea mea ar putea fi greşit interpretată, a trebuit să-mi calc pe inimă şi să fac eforturi pentru a domoli gelozia lui Rennah. Am făcut-o atât de bine, încât regina a început să manifeste interes faţă de Arnon. Merită toată preţuirea mea pentru asta.

Era o poveste lungă şi Zendi insistă să i-o spună în amănunţime. Fara îl asculta gânditoare, cu inima sângerând pentru el.

— Desigur, spunea el, Rennah i-a satisfăcut întotdeauna capriciile fiului nostru şi indulgenţa excesivă cu care îl trata l-a făcut arogant şi încăpăţânat. Speram ca o dată cu vârsta comportamentul lui să se amelioreze. Orice prinţ moştenitor este de compătimit, Fara. Nimeni nu îndrăzneşte să-i spună cum trebuie să se poarte cu cei din jur. Nici un alt băiat nu are curajul să-1 plesnească pentru neobrăzarea lui. Deran n-a ştiut niciodată ce e disciplina... Când mama ta a murit, continuă Zendi, şi tu ai dispărut, am fost foarte mâhnit, dar am încercat să nu arăt cât de profundă era durerea mea; Rennah simţea însă. Nu mai aveam chef de nimic, eram mereu posac; doream să fiu singur. Rennah şi-a găsit alinare în tovărăşia lui Deran. Orice făcea sau spunea Deran era bine. Ea îl făcea să creadă că e spiritual şi făcea haz de orice prostie debitată de el. Băiatul îmi insulta consilierii, mă ridiculizează în prezenţa slugilor. Doar divorţul de Rennah şi dezmoştenirea lui Deran m-ar fi putut scuti de acest trai insuportabil.

Zendi o apucă din nou pe Fara de mână.

— Şi acum, copila mea, ştii de ce ei fost tratată atât de ruşinos aseară, la propria ta masă.

— Mă bucur că ai vrut să-mi povesteşti toate astea, spuse Fara. Mă simt mult mai uşurată să ştiu că îmi eşti prieten. Ar fi necinstit din partea mea să mai rămân aici şi să mai contribui la dureroasa ta povară. O voi lua pe Ione şi... vom pleca. Ea se va bucura să se întoarcă în patria ei. Şi întrucât eu n-am o patrie, mă gândesc că aş prefera să trăiesc în Grecia. Aş putea căpăta aprobarea ta?

— Şi cu Voldi ce faci?

— Voldi ştie că nu mă pot căsători cu el.

— Dar cred că-1 iubeşti!

— Nespus! Mult prea mult ca să risc să-i ruinez viaţa.

— Amândoi veţi fi nefericiţi cât veţi trăi!

— Dar n-aş putea trăi fericită în Arabia, iar Voldi nu va fi fericit nicăieri în altă parte. Amândoi suntem sortiţi unei vieţi nefericite, fiecare cu nefericirea lui.

— Bine, văd că ai făcut o alegere greşită! De câte mii de ori n-aş fi vrut ca mama ta şi cu mine să fi avut curajul să fugim. Nu ştiu unde ne-am fi dus, dar orice suferinţă ar fi fost de preferat faţă de ceea ce am îndurat. Deodată, Zendi îşi dădu seama că, fără să vrea, zugrăvise un tablou din care Fara lipsea şi bâigui o scuză care nu mai era însă de prea mare folos.

— Nu te mai gândi la mine, spuse Fara cu un zâmbet amarnic. Eu nu am socotit niciodată că e tocmai vesel să trăiesc.

Regele Zendi privi acum spre potecă, părând că ceva îi atrăsese atenţia. Se ridică şi urmări cu o vizibilă satisfacţie apropierea unei caravane de cămile. Fara se ridică şi ea, rămânând alături de el. Zendi o luă de braţ.

— Corturile şi mobilierul tău, spuse el. Toate lucrurile vor fi puse la loc azi, aşa cum le-ai lăsat. Curând vor sosi şi slugile tale.

— Oh, dar nu trebuia! Eu nu mai pot sta aici, protestă Fara.

Atunci Zendi îi explică cum că el se gândise deja că nu va vrea să rămână. Când se aflase vestea asasinării tatălui ei, el a bănuit că ea va dori să se întoarcă pentru iubita ei Ione şi să se stabilească în altă ţară; poate în Grecia, pentru că manifestase adesea admiraţie pentru istoria acestei ţări. în vederea acestei posibile alternative, el transformase toate bunurile ei în aur şi bani.

— Turmele tale de oi şi vite au fost trimise la Damasc, spuse el, iar caravana se va întoarce curând cu beneficiile obţinute din aceste bunuri. Socotesc că vor fi îndestulătoare ca tu să trăieşti oriunde ai să vrei să te stabileşti.

Pe tot parcursul dimineţii, regele urmări mâinile îndemânatice ale oamenilor care instalau corturile Farei pe vechile locuri. Foştii servitori sosiră şi ei şi se apucară de obişnuitele îndeletniciri. Ione îi dirija cu o bucurie frenetică. Prânzul se servi în grădină, iar Voldi sosi la timp. Regele se scuză că nu mai poate rămâne pentru că Deran căzuse bolnav la pat;

spunea că ar fi o puternică răceală însoţită de febră. Regina era foarte îngrijorată pentru el.

În cursul următoarelor trei zile, servitorii făcuseră naveta între tabăra regelui şi aşezarea Farei, aducând lucruri de menaj uitate prin magazii. Tot ei aduseră şi vestea tulburătoare a îmbolnăvirii prinţului. Febra lui crescuse alarmant şi delira mai tot timpul. în cea de-a patra dimineaţă a bolii, Voldi veni călare să-i spună Farei că febra scăzuse, dar Deran era incapabil să-şi mişte picioarele. Regina, spunea el, e nebună de durere şi îi face de două parale pe doctori, care nu sunt în stare să propună leacuri.

Pentru boala lui Deran însă nu exista nici un leac. El căzuse victima unei groaznice epidemii care făcuse atâtea ravagii în vara aceea. în decurs de o săptămână,. toată Arabia aflase că prinţul moştenitor era paralizat pe veci, fără nici o speranţă de vindecare.

Lamentările reginei erau atât de jalnice încât până şi Deran era dezgustat de starea ei emoţională şi se văicărea că şi aşa are destul de îndurat fără să-l mai tortureze cu urletele ei şi că ar face bine să înceteze şi să-l lase să moară liniştit. Nimic nu o mai putea consola pe Rennah. Având mereu nevoie de cineva pe care să-şi verse focul, în disperarea ei începu să-l batjocorească pe bătrânul vraci derutat, urla isteric la servitori şi-i făcea o viaţă insuportabilă lui Zendi.

Pentru a evada din acest infern, Zendi călărea ore în şir, parcurgând multe lege, pe o vreme din ce în ce mai aspră, datorită vântului rece de toamnă ce începuse să şuiere pe cărările munţilor.

Într-o dimineaţă, el îi aduse Farei averea - şase pungi de aur îndesate în doi saci de şa burduşiţi. Înmână băieţilor de la grajduri preţioasa încărcătură, fără să descalece.

După-amiază târziu, se întoarse acasă ud până la piele, cu

dinţii clănţănind şi obrajii îmbujoraţi de febră. Slujitorii îl ajutară să descalece, întrebându-1 ce se întâmplase. Era prea răguşit însă ca să se mai poată face auzit. ÎI băgară în pat cu cărămizi fierbinţi la picioare şi îi aplicară leacurile obişnuite împotriva expunerilor prea îndelungate la frig. Consilierii fură convocaţi îndată. Vraciul casei făcu tot ce ştia. Orele nopţii se scurseră, iar dimineaţă, în zori, Zendi îşi dădu duhul.

Trecuseră două săptămâni de la moartea regelui. Căzuse multă zăpadă şi mai timpuriu ca de obicei, dar pe la amiază soarele strălucea puternic, topind repede troienele. Bucuroşi, bătrânii preziceau o iarnă bună, urmată de o vară cu păşuni bogate şi deci prosperitate. Era tocmai bine, mai eu seamă acum, când rămăseseră fără conducător. Când iarba este săracă, încăierările tribale se ţin lanţ şi ţara are nevoie de o mână forte. După scurgerea celor treizeci de zile de doliu tradiţional, Consiliul trebuia să se întrunească şi să dezbată desemnarea unui nou rege. Toată lumea înţelesese că Deran era incapabil să urmeze la tron, fapt pe care oamenii înţelepţi îl deplângeau discret, atât prin atitudine, cât şi în discuţii, dar cu care se împăcaseră până la urmă.

După-amiază, pe la asfinţit, Ione apăru în odaia de dormit a Farei şi-i spuse că un om mai vârstnic, pe care ea nu-1 văzuse niciodată, dorea să-i vorbească.

— Un uriaş, spunea ea. Foarte înalt şi obosit, dar şi foarte ud. Cred că e cineva important, adăugă ea. L-am scos din zăpadă.

Fara o urmă îndată. Ea îl privi mută de surpriză pe vizitatorul care aştepta istovit în faţa cortului, apoi îşi reveni şi i se aruncă în braţe.

— Petros! strigă ea. E posibil? Tu eşti cu adevărat?

— M-am schimbat atât de mult?

Fata îl conduse lângă foc şi amândouă începură să tragă de pe el tunica plină de zăpadă. Petru se aşeză ostenit şi Ione îngenunche să-i dezlege curelele încălţămintei, şi ea udă.

— Părul tău! exclamă Fara. Barba ta! Până şi vocea ţi-e diferită, Petre! Mă tem că ai suferit mult. Dar... dar, orice ţi s-a întâmplat, te-a făcut măreţ! Apoi glasul ei puţin aspru deveni dulce şi respectuos: Ţi-a lăsat El în grijă această împărăţie pământească?

Ione stătea în faţa lor, încremenită de uimire, vădit incapabilă să se hotărască dacă să asculte sau să plece. Fara i se adresă atunci bărbatului în greceşte:

— Petros, aceasta este draga mea Ione despre care ţi-am vorbit de atâtea ori... Şi, Ione, acesta este Marele Pescar pe care Iisus 1-a numit Petros.

— O stâncă! murmură Ione. Da, adăugă ea încet. Da, aşa e! O stâncă! Da, e adevărat! Instinctiv, îngenunche la picioarele lui. Apucând-o cu amândouă mâinile, Petru o ridică cu blândeţe.

— Eu nu sunt vrednic de închinăciune, spuse el în propria ei limbă. Sunt doar un om care cu umilinţă a umblat alături de un Rege. Îţi dau binecuvântarea Lui.

Ione plecă să supravegheze pregătirea cinei. După ce mâncară, Petru şi Fara se aşezară lângă foc, vorbind pe îndelete şi cu înflăcărare până noaptea târziu. Fara asculta perplexă când Petru îi dezvălui natura misiunii sale în Arabia. O putere stranie îi fusese conferită, spunea el. Sfântul Duh îl împuternicise să înfăptuiască vindecări miraculoase. Îi făcuse pe ologi să umble!

Inima Farei începu să-i bată cu putere în piept, intuia că el îşi propunea un experiment extraordinar. Va încerca să-1 vindece pe Deran!

— Nu am primit ordin direct, spunea Petru, dar ştiu că aceasta ar fi pe placul Domnului şi va face să progreseze împărăţia Stăpânului de pace şi bunăvoinţă între oameni dacă un act de bunătate ar putea vindeca străvechea vrăjmăşie dintre arabi şi evrei. Poate că este de datoria mea, cu ajutorul Domnului, să înfăptuiesc acest lucru.

Fara nu făcu nici un comentariu şi nici nu ridică ochii spre el. După un moment de aşteptare, Petru continuă:

— Oare nu se va înmuia inima Arabiei dacă un evreu va mijloci vindecarea moştenitorului lor la tron?

— Nu ştiu, murmură Fara. Apoi, când ochii iscoditori ai lui Petru păreau că aşteaptă o explicaţie asupra îndoielii sale, adăugă: Există de veacuri o înverşunată duşmănie.

Nu se putea hotărâ să-i spună că pentru Arabia n-ar fi un mare avantaj dacă l-ar pune pe Deran pe picioare. Dar cine era Fara ca să descurajeze vindecarea unui paralitic? Şi cum ar îndrăzni ea să opună judecata ei celei a omului pe care Dumnezeu îl investise cu o putere supraomenească?

— Crezi că regina îmi va permite să-1 văd pe prinţ? întrebă Petru.

— Nu ştiu, răspunse ea. Regina este copleşită de recenta nenorocire care s-a abătut asupra ei. Nu se poate şti cum va reacţiona.

— Vrei să vii cu mine mâine, insistă Petru, şi să-i explici pentru ce am venit?

— Regina Rennah nu are sentimente prieteneşti faţă de mine, spuse Fara.

— Voldi al tău este consilier. Poate îl rogi pe el să mă introducă.

— Nu! Nu! Nu-i pot cere lui Voldi să facă asta!

Urmă un lung moment de tăcere încordată. Petru se aşeză; îşi muşca buzele şi privea descumpănit. într-un târziun, el vorbi aproape cu asprime:

— Ceva îmi spune că tu nu vrei ca prinţul să fie vindecat E adevărat ?

Nu mai era cazul să se ascundă şi Fara se gândi că trebuie să-i dea o explicaţie.

— Arabii nu-1 iubesc pe prinţul Deran, Petre, spuse ea hotărâtă. încă din copilărie îl detestau pentru egoismul şi aroganţa lui. Ei vor, şi merită, un alt soi de rege.

— Dar dacă, printr-o minune, prinţul s-ar vindeca, crezi că şi-ar schimba felul de a fi, devenind astfel acceptabil? argumentă Petru.

— Eu n-am căderea să mă pronunţ, răspunse Fara.

— îţi mai aminteşti ce s-a întâmplat cu bătrânul Zaheu? Cum ura oamenilor s-a schimbat în loialitate şi afecţiune când Iisus 1-a reabilitat?

Fara dădu din cap fără să ridice privirea.

— Voi merge cu tine mâine dimineaţă, Petre, spuse ea.

— Un evreu, spui? rânji Rennah. Prinţul n-o să vrea să-1 vadă! Se ridică indignată. Cum vă place vouă, iudeilor, să vă bateţi joc de amărăciunea noastră!

Fara nu întâmpinase dificultăţi pentru a obţine o întrevedere cu regina, care era curioasă să afle ce o îndemnase pe fată să-i facă o vizită. Când Fara fusese introdusă, regina era întinsă pe o canapea; o privi direct, fără să-i adreseze vreun cuvânt. Nici Fara nu pierdu timpul cu formule ipocrite de politeţe. Spuse pe scurt motivul care o adusese. Un prieten de-al ei, un bărbat care poseda o putere divină de vindecare, a venit de la mari depărtări ca să-1 vadă pe prinţ. Omul aşteaptă afară. El speră să-1 poată ajuta pe prinţ, aşa cum făcuse şi cu alţii. Nu vrea bani!

— Şi cum l-ai cunoscut pe acest... pe acest Dumnezeu?

— În Galileea, Maiestate. Este iudeu.

Rennah se ridică spumegând de mânie. Cu o furie crescândă, îşi exprimă părerea faţă de neruşinarea Farei, arătând cu mâna tremurândă spre uşă.

— Există o legendă printre sirieni, spuse Fara, netulburată de furia reginei, despre renumitul lor rege-războinic, Naaman, care se îmbolnăvise de lepră. Aflând despre un profet dăruit cu puterea de a vindeca bolile. Naaman, neîncrezător, a trimis după evreu, să vină să-1 trateze; i s-a spus să se scalde în râul Iordan. Aceasta era o umilinţă de neconceput pentru prea onorabilul sirian care s-a întors acasă furios peste măsură. Dar lepra este o boală fără nici o speranţă de vindecare, aşa că el s-a întors şi s-a scăldat în Iordan... şi s-a vindecat.

— Prostii! ţipă Rennah. Ieşi afară! Şi tu şi evreul tău sfânt! Plecaţi! V-am spus: plecaţi!

Fara se înclină şi se îndreptă spre uşă. Rennah se ridică brusc în picioare, se repezi în urma ei şi o apucă de braţ.

—Nu! murmură ea răguşit. Nu pleca! Vă interzic să plecaţi! Izbucni apoi în plâns. Adu-l înăuntru! Spunând acestea, nefericita femeie alergă spre odaia prinţului şi intră. Prin uşă răzbătea glasul mieros al reginei, urmat de urletele batjocoritoare ale lui Deran. Dintr-un salt, Fara ajunse în prag şi-i făcu semn lui Petru să o urmeze în camera prinţului. Regina era nervoasă, dar le permise să intre.

— Deran, spuse ea, dregându-şi glasul, se află aici tămăduitorul iudeu care a venit atâta cale din ţara lui ca să te ajute.

Petru se apropie de pat.

— Şi de când, izbucni Deran, Arabia primeşte favoruri din partea iudeilor!?

— Fiule, eu nu sunt aici ca iudeu - glasul calm şi vibrant al lui Petru părea să alunge treptat furia din ochii prinţului şi nici n-am venit, continuă el liniştit, să ajut un arab. Noi suntem doi oameni, amândoi copiii lui Dumnezeu. Să uităm acum cărei naţii îi aparţinem şi să ne comportăm ca fraţii unul cu celălalt. Întinse mâna spre mâna lui Deran. Instinctiv, prinţul se feri şi şi-o retrase; apoi, ezitând, i-o întinse.

Rennah se apropie şi ea de pat. Plângea încă cu suspine, dar făcea eforturi să se stăpânească.

— Deran, te afli într-o grea suferinţă, continuă Petru. Boala aceasta nu are leac pe pământ. Dacă vrei să-ţi redobândeşti sănătatea şi forţele, remediul trebuie să vină din partea Tatălui nostru. Mie nu-mi stă în puteri acest lucru. Dacă este voinţa Domnului ca tu să te însănătoşeşti şi să cârmuieşti ţara ta, eu nu ştiu. Poate că tu trebuie să hotărăşti.

— Ce vrei să facă el? izbucni Rennah.

— Un rege trebuie să vrea şi să merite respectul poporului său, declară Petru, ignorând întrebarea reginei. Îi căută privirea

prinţului. Ca prinţ, ai fost vanitos şi încăpăţânat. Stăpânul meu spunea că acela care doreşte să devină mare printre ai săi trebuie să fie slujitorul lor, iar cine doreşte să devină cel mai mare dintre toţi, acesta să fie slujitorul tuturor. Tu, Deran, n-ai slujit pe nimeni, ci doar pe tine însuţi.

— Nu se cuvine să vorbeşti astfel unui prinţ, îl întrerupse Rennah.

Deran făcu un gest enervat în direcţia ei.

— Continuă! murmură el.

— Atunci, dacă vindecarea ta va fi pe placul lui Dumnezeu, continuă Petru, acest lucru va fi un miracol şi dacă vei dobândi devotamentul şi ascultarea poporului tău, şi aceasta va fi o minune. Vrei tu să accepţi aceste două beneficii? Dacă este voinţa Domnului, le poţi avea pe amândouă - sau nici una. Promiţi că în cazul în care îţi recapeţi forţele îţi vei sluji ţara cu credinţă?

Deran părea liniştit şi clătina grav din cap.

— Ia bine seama, îl preveni Petru, că dacă în viitor îţi vei uita jurământul şi-ţi vei relua purtarea ta necuviincioasă, o nenorocire şi mai mare se va abate asupra ta.

Prinţul încuviinţă cu un aer solemn, dând din cap. De îndată, Petru îi făcu să tresară, întinzându-şi mâinile. Apucându-1 pe Deran de braţe, îl ridică din pat şi, cu o voce poruncitoare, strigă:

— În numele Domnului, ridică-te în picioare şi umblă!

O tăcere profundă, ca de mormânt, se aşternu în încăpere în momentul următor. încet, neîncrezător şi şovăielnic, Deran puse picioarele pe podea şi se ridică. Rennah îl cuprinse în braţe, hohotind. Fara avea şi ea ochii înlăcrimaţi. Prinţul o dădu pe regină la o parte şi începu să umble încet prin cameră. Petru se prăbuşi cu toată greutatea sa pe un scaun. Avea faţa palidă şi broboane de sudoare îi apăruseră pe frunte. Fara veni iute lângă el şi îi puse o mână pe umăr. Cu lacrimi de bucurie, Rennah căzu în genunchi în faţa lui şi strigă:

— Te vom răsplăti! Îţi dăm orice ceri! Ce vrei?

— O cană cu apă, te rog, murmură Petru răguşit.

În momentele care au urmat nu s-a prea vorbit. Deran păşea prin odaie cu faţa radiind de fericire. Rennah alergă să-i aducă hainele şi cizmele. Ei erau prea absorbiţi de norocul ce dăduse peste ei ca să observe că Petru şi Fara se şi strecuraseră, liniştiţi, afară.

Privirile uimite ale slujnicelor, când serviră gustarea, îl supărară într-atât pe prinţ încât mormăi înfuriat:

— S-ar crede că aţi văzut o fantomă!

— Te rog, nu te purta aşa cu ele, fiule, îl rugă Rennah. Nu e chiar puţin lucru că poţi umbla din nou.

— Cu timpul m-aş fi vindecat singur, spuse Deran nepăsător. Mă simţeam mai bine, dar mi-a lipsit curajul; asta a fost tot! Bătrânul iudeu m-a forţat, iar eu am văzut că pot umbla. Nimic altceva.

— Chiar şi aşa. Dacă aş fi în locul tău, nu aş avea nimic împotrivă dacă oamenii s-ar arăta surprinşi să mă vadă din nou în picioare, îl mustră Rennah.

— De ce mi-ar păsa de ce cred ei! se răţoi Deran.

După ce mâncă, prinţul se dichisi şi se duse ţanţoş spre padocuri pentru a fi salutat de îngrijitorii de la grajduri, stupefiaţi şi cu gurile căscate de uimire.

— Sire! Este uluitor! exclamă Kedar, întâmpinându-1 cu paşii târşâiţi.

— Pune şaua pe iapa murgă! ordonă Deran. Rennah alergă după el, urmărindu-1 îngrijorată cu privirea. Deran se azvârli în şa şi porni în galop. Apoi regina se întoarse păşind încet, cu capul plecat şi umeri aduşi.

Ajunsă în odaia ei, femeia stătu mult timp neclintită, cu bărbia sprijinită în pumnii încleştaţi. Deran nu avea de gând să-şi ţină promisiunea făcută tămăduitorului iudeu. Nu era în firea lui Deran să se schimbe. Cereau prea mult de la el. Era un tânăr prinţ plin de viaţă şi mândru. Era sortit să cârmuiască peste poporul său.

Orice semn de simpatie şi prietenie din partea lui ar fi fost luat drept slăbiciune. Arabilor le trebuia o mână forte care să-i conducă; nu o mână moale, ci un pumn puternic!

Da, dar misteriosul iudeu nu trebuia nesocotit. În câteva ore el va afla că Deran îi ignorase avertismentul şi atunci ce se va întâmpla? Dacă acest facător-de-minuni avea puterea : să-1 pună pe Deran pe picioare, tot aşa de bine îl putea pune din nou la pat! Declarase solemn că dacă prinţul nu-şi va respecta angajamentul, o nenorocire şi mai cumplită se va abate asupra lui. Pentru numele lui Dumnezeu, ce-ar putea fi mai rău?

Gândurile i se învălmăşeau. Trebuia făcut ceva imediat, altfel, puternicul iudeu putea arunca un blestem pe capul lui Deran! Trebuie să plece din ţară! Acum!

Se îndreptă hotărâtă spre pupitrul ei, scoase un sul de pergament şi scrise o notă cu litere lăbărţate: „Fara, deşi prinţul . apreciază amabilitatea profetului tău iudeu, suntem conştienţi, ca şi tine - fără îndoială - de amarnica vrăjmăşie dintre iudei şi arabi. Oamenii vorbesc deja că prinţul nostru nu trebuia să apeleze la un iudeu pentru a-1 tămădui. Pentru protecţia şi siguranţa bătrânului profet - deoarece Deran nu vrea să i se întâmple nimic - este foarte important ca el să părăsească Arabia de îndată! îţi trimit o pungă cu bani. Dă-i-o omului şi spune-i să plece! Poate n-ar fi rău dacă l-ai însoţi. Nu puteţi fi în siguranţă aici când se va afla că ai adus un iudeu în Arabia".

În mai puţin de două ore de la întoarcerea lui Petru şi a Farei în casa ei, sosi scrisoarea cu punga cu monezi din aur trimisă de Rennah. La scurt timp după aceea veni şi Voldi, care-şi făcu intrarea cu o faţă gravă. El se oprise la tabăra regală şi Kedar îi povestise totul. Toţi trei priviră cu atenţie scrisoarea. Petru nu spuse decât atât: „Cu Dumnezeu nu se glumeşte!"

— Bineînţeles, comentă Voldi, că Regina a pus la cale toate astea. Oricum, sfatul ei trebuie urmat. Petru este în pericol nu pentru că este iudeu, ci pentru că l-a vindecat în mod miraculos pe prinţ după ce Arabia se împăcase cu ideea că nu va mai putea urca pe tron.

— Ai dreptate, Voldi, încuviinţă Fara. Voi pleca şi eu cu el. Este imposibil să mai rămân aici.

Şi astfel se hotărâ ca Petru şi Fara să pornească a doua zi spre Gaza şi de aici să se îmbarce pe o corabie. Acum era în toi sezonul transporturilor navale de grâne spre Roma şi, cu puţin noroc, se puteau îmbarca fără mare întârziere pe un vas care făcea escală la Pireu, portul Atenei. Într-o clipă, Voldi se hotărâ să plece şi el.

Toată noaptea se făcură pregătirile necesare pentru a pleca dimineaţa, în zori. Voldi se duse la tabăra regală spre a-l informa pe Kedar asupra intenţiilor lui; acesta îşi asumă îndată organizarea caravanei care avea să transporte în port bunurile Farei şi ale lui Ione. Asigurându-l că regina ordonase să plece îndată, Kedar se simţi mai sigur şi îi oferi tot sprijinul.

În lumina cenuşie ce vestea ivirea zorilor, caravana porni pe drumul care cobora în Valea Aisne. în decurs de două ore, zăpada dispăru în urma lor, iar bărbaţii se văzură obligaţi să- şi scoată hainele de piele. Petru prefera să meargă pe jos şi singur, cu capul plecat într-o atitudine de profundă meditaţie. Socotea că greşise. El dorise să facă bine unui duşman, însă bunele lui intenţii au adâncit şi mai mult prăpastia, au aţâţat focul mocnit al vrăjmăşiei.

Ştirea uluitoare, dar neplăcută despre miraculoasa vindecare a prinţului Deran făcu înconjurul ţării, apoi trecu iute graniţele. Consilierii se întruniră de grabă la tabăra venerabilului Dumah, dar nu ajunseră la nici o soluţie. Doar o singură părere întruni unanimitatea: evreii trebuiau să-şi vadă de treburile lor.

Dar dacă consilierii nu aveau nici un plan menit să redreseze

întrucâtva tragica situaţie, „Fiii lui Ismael" se gândeau că ar putea contribui ei cu ceva. Din această organizaţie exclusivă şi secretă făceau parte fiii şi nepoţii adulţi ai principalilor şefi de trib care însoţeau caravanele din Arabia spre oraşele portuare. Aceste lungi şi primejdioase călătorii, cu turme şi cirezi, piei şi lână, până în îndepărtatele oraşe Damasc, Cezareea şi Gaza, ameninţate de bande de tâlhari bine înarmaţi, aveau nevoie de protecţia unor oameni la fel de dârji şi neînfricaţi.[635] Era o onoare să fii ales pentru temerara întreprindere, iar tinerii care şi-o asumau dădeau dovadă de o mare vitejie.

Acum, că venea iarna, majoritatea caravanelor se întorceau din expediţii, iar „Fiii lui Ismael" dispuneau de oarecare timp liber. La două zile după vindecarea prinţului, din tabără în tabără se duse vestea că în cortul lui Jeşri, căpetenia lor, este convocată o întâlnire secretă pentru noaptea următoare. După o oră de discuţii, în prezenţa lor, Jeşri îndesă într-o tolbă treizeci de săgeţi, întocmai numărul bărbaţilor prezenţi. Toate săgeţile, în afară de una, erau făcute pentru exerciţiile de tras la ţintă. Această unică săgeată era prevăzută cu un vârf lung şi foarte ascuţit din oţel.

Jeşri părăsi cortul şi încălecă. După o jumătate de milă, în susul potecii, el se opri lângă trunchiul unui stejar falnic; fără să descalece, bătu un cui la înălţimea umărului, unde agăţă tolba cu săgeţi, după care se întoarse în tabără. La intervale de câte cinci minute, unul câte unul, tinerii încălecau tăcuţi şi plecau spre casă. Ajungând în dreptul tolbei, fiecare se oprea şi scotea o săgeată.

Târziu în după-amiaza zilei următoare, iapa murgă a prinţului se întorcea la padocuri fără călăreţ.

„Antonia" urma să ridice ancora până într-o oră. Bătrânul căpitan cu părul cărunt, Polemus, era bucuros să anunţe plăcuta veste pasagerilor, deoarece ei se aflau la bord de o săptămână şi nu mai aveau astâmpăr.

Voldi cugetase pe îndelete şi îndelung la dilema sa,

ajungând la concluzia că alesese calea cea bună. în calitate de consilier, ştia că va fi într-un permanent dezacord cu Deran şi că un conflict constant între consilier şi rege nu ar aduce nici un serviciu Arabiei. în afară de aceasta, o dată ce el şi Fara se vor afla într-o ţară străină, bizuindu-se tot mai mult unul pe celălalt, poate o va convinge să se căsătorească cu el. Întâmpină deci călătoria şi noile lor aventuri cu un interes sporit şi cu un sentiment de uşurare.

Pe când marinarii făceau pregătirile pentru a ieşi în larg, Fara stătea alături de el, sprijinită de balustradă. îşi strecură un braţ sub cel al lui Voldi, care o simţi tremurând de emoţie.

— Acum nu va mai dura mult, şopti ea.

Dar Voldi nu o auzi. Urmărea atent doi călăreţi care alergau pe chei. îi recunoscu pe Musef şi Raboth. Caii lor erau uzi leoarcă. O părăsi pe Fara brusc şi se repezi spre pasarela corăbiei în timp ce prietenii lui descălecau. îi privi cu strângere de inimă. Ce se întâmplase oare ca să vină până aici? Cei doi luară poziţie de drepţi, sîlutându-1 regulamentar.

— S-a întâmplat ceva neaşteptat, sire! murmură Musef. N-am mai putut întârzia nici un minut.

Voldi zâmbi la apelativul „sire" şi se întrebă ce voia să însemne. Nu era momentul pentru glume.

— Deran a murit, spuse Raboth, aproape în şoaptă.

— A murit! repetă Voldi cu un ecou. Cum?

— A fost găsit pe o potecă în munţi, cu o săgeată în spate, spuse Musef.

— Şi presupun că aţi venit să-mi cereţi să mă întorc, spuse Voldi. Dar acum nu mai pot! Mi-am făcut alte planuri!

— Dar Consiliul regal insistă să vă întoarceţi imediat, sire! strădui Raboth cu voce şovăielnică.

— Şi de ce este atât de urgentă prezenţa mea în Arabia? întrebă Voldi. Şi de ce, pentru numele lui Dumnezeu, îmi spuneţi „sire"?

— Pentru că, spuse Musef, tu eşti regele Arabiei!

CAPITOLUL XXIX

Petru nu stătuse prea incomod aici. în primul rând, celula era uscată - o schimbare binevenită după eterna umezeală din Catacombe. Poate când va veni iarna - acum era august - temniţa va fi şi ea umedă; dar Petru nu se aştepta să mai fie aici la venirea iernii, aşa încât nu trebuia să se mai frământe pentru asta.

Pe patul îngust erau două pături pe care i le adusese Glaucus, temnicerul. Se mai afla aici şi un scaun din lemn. În tot timpul zilei, o mică fâşie de soare pătrundea printr-o crăpătură din apropierea plafonului, nu destul de luminoasă ca să poată citi, dar oricum mai bună decât în Catacombe, unde lumina soarelui lipsea cu desăvârşire.

E drept că era plictisitor să stea toată ziua fără să facă nimic, iar nopţile erau încă şi mai apăsătoare, pentru că, în lipsa exerciţiului fizic care să-1 obosească, lui nu-i trebuia mult somn. într-adevăr, nopţile lungi erau cele care făceau ca viaţa de închisoare să fie greu de îndurat. În orele de veghe în întuneric, încerca să-şi revadă greşelile. Retrăia fiecare detaliu dureros al disputei sale cu Ionică, în ziua aceea pe „Abigail". Nu avea rost să-şi spună că fusese iertat pentru felul în care se purtase cu el; trebuia să revadă totul, noapte de noapte.

Când amintirea dureroasă a dezicerii de prietenia cu Iisus ameninţa să-i năpădească gând urile, se ridica şi se străduia să o alunge printr-o voinţă acerbă; şi uneori reuşea, dar nu întotdeauna.

Alteori, în cursul zilei, o santinelă se oprea pentru scurt timp la uşa lui zăbrelită, întrebându-1 de sănătate, iar Petru răspundea că e bine şi-i mulţumea. Dimineaţa, un sclav îi aducea de mâncare şi o ulcică cu apă; seara repeta acelaşi lucru, dar nu zăbovea să vorbească. Probabil nu era permis să discuţi cu întemniţaţii. De două ori în cursul ultimelor două luni de încarcerare, Glaucus însuşi venise să stea de vorbă cu el. Cu aceste ocazii, Petru şedea pe culcuşul său, iar Glaucus îşi trăgea scaunul mai aproape de el. Discuţia cu Glaucus era anevoioasă pentru că el vorbea o variantă ciudată a limbii populare. Printr-un efort de imaginaţie, Petru deduse vă fiorosul temnicer era veteran de război. Odată înţelesese că Glaucus îl întreabă de ce aceşti nerozi de creştini îşi sacrifică vieţile, iar el încercă să-i explice; dar Glaucus nu înţelegea. Dădea din cap, căsca şi pleca.

De câteva zile, Petru aştepta vizita lui Mencius, care se străduia să-i comute pedeapsa.' Tare se mai temuse de această intervenţie pe care Mencius o făceau în interesul lui. A manifesta grijă pentru soarta oricărui creştin, mai cu seamă pentru cunoscutul conducător al mişcării, era riscant chiar şi pentru un proconsul influent. Nu era prea important pentru Petru dacă el însuşi trăia sau murea, dar n-ar fi vrut să-1 vadă pe Mencius pedepsit, ceea ce s6 putea lesne întâmpla. Pentru că tânărul Caligula era ferm hotărât să suprime această grupare de nestăpânit, căreia părea să-i priască prigoana.

Pe când stătea singur în celulă, zi după zi, Petru îşi petrecea orele retrăindu-şi viaţa ultimilor ani. în cursul primelor zile de temniţă, amintirile lui zburau de la o întâmplare la alta. în decurs de două ore revedea episoadele semnificative din ultimii patru ani. în ziua următoare făcea acelaşi lucru. Se gândise să-şi alcătuiască un plan mai chibzuit. Va dedica o jumătate de zi unui singur eveniment.

într-una din dimineţi, după ce va mânca, se va proiecta în Gaza... După o întârziere obositoare, „Antonia" făcea ultimele

pregătiri de plecare. Petru se văzu stând pe punte, proptit dd balustradă, urmărind încărcarea ultimelor baloturi. Nu prea departe de el se aflau Voldi şi Fara. Ce pereche frumoasă şi potrivită alcătuiau! Voldi luase o hotărâre înţeleaptă de a părăsi Arabia. El şi Fara erau făcuţi unul pentru altul.

Deodată, pe chei îşi făcuseră apariţia doi călăreţi. Voldi alergă în întâmpinarea lor să-i salute. Cei trei prieteni avuseseră o scurtă discuţie, apoi Voldi se întoarse încet, urmat de călăreţii care îi explicară Farei de ce Voldi nu putea părăsi ţara. Camarazii lui din consiliu tocmai îl numiseră rege al Arabiei. Voldi o cuprinse pe Fara în braţe, o sărută tandru în faţa tuturor şi îi şopti ceva la ureche; ea încuviinţă din cap. Câteva momente mai târziu, el îşi urma prietenii pe chei. Acolo îl aştepta calul ce-i fusese adus de căpăstru. Fara dispăruse, probabil în cabina ei. Căpitanul Polemus dăduse un ordin şi pânza marelui catarg începu să se desfăşoare. „Antonia" se depărta de chei.

O dimineaţă întreagă i-a luat lui Petru să-şi amintească fiecare detaliu al acelei scene. După-amiază, hotărâ să revadă călătoria şi lungile discuţii cu căpitanul Polemus şi cu Fara, care se străduia să fie veselă, dar privind ochii ei trişti, inima i se strânse de durere.

Petru nu făcuse un secret în legătură cu devotamentul său faţă de Stăpân şi credinţa nestrămutată în victoria timpurie a împărăţiei. Încercatul bătrân Polemus ascultase cu respect, dar clătina din capul său încărunţit. Era un vis frumos, recunoştea el. Ar fi o zi fericită pentru omenire când toţi se vor avea ca fraţii, dar Polemus nu se aştepta să trăiască atât de mult.

— Mai bine ia seama cu cine vorbeşti toate astea, îl preveni el. Cu mine eşti în siguranţă, desigur. Aş vrea să-mi vorbeşti despre acest Iisus. Trebuie să fi fost un om mare. Dar ideea asta a unei noi împărăţii... ar fi mai bine s-o păstrezi pentru tine... Cert este că la Atena ai fi mai în siguranţă. Imperiului nu-i pasă ce se discută la Atena.

— Şi de ce se întâmplă asta? dori Petru să ştie.

— Oh, Atena e plină de bătrâni filosofi fanfaroni, care-şi irosesc timpul în parcul de la poalele colinei lui Marte şi vorbeşte tot felul de prostii. Nu vreau să spun, se grăbi Polemus să adauge, că şi ceea ce crezi tu este o prostie, dar la Atena poţi să afirmi aproape orice îţi place şi nimeni să nu te ia în serios... Pariez că ai putea ţine un discurs în public şi să prezici că Imperiul se va prăbuşi mâine, şi nici chiar patrulele romane să nu te bage în seamă.

— Dar la Atena nu există o „Ecclesia creştină"? întrebă Petru.

— Ba cred că da, spuse Polemus tărăgănat. Aproape pretutindeni există câte o organizaţie. Şi unele dintre ele trebuie să fie prudente, dar, fireşte, nu la Atena. Mă bucur că te duci acolo. Dacă era vorba de Roma, te-aş fi sfătuit să stai deoparte. Le-ai face mai mult rău sărmanilor oameni hăituiţi din Roma.

Petru nu aprecia prea mult sfaturile prieteneşti ale căpitanului de a evita primejdiile.

— Poate că acolo e nevoie de mine, Polemus, spuse el.

— N-ai rezista prea mult acolo! declară Polemus. Un om obişnuit, cu statură normală, cu coate-goale, un oarecare semănând cu alte mii de oameni lipsiţi de importanţă, ar putea trece neobservat multă vreme. Tu, însă, ai fi remarcat! Ascultă-mi sfatul şi stabileşte-te la Atena.

Aşa se face că Petru plecase la Roma. Nici măcar nu coborâse în port la Pireu. Fara şi Ione nu mai aveau nevoie de el. De fapt, poate le era mai bine fără el. Le-ar putea aduce necazuri. Cu toate acestea, despărţirea fusese tristă.

— Dragă Petros, ai avut destule necazuri. Ai merita puţină odihnă, la adăpost de primejdii. Lasă-ne să avem grijă de tine, încercă Fara să-l convingă.

Petru ştia că această perspectivă e atrăgătoare. Bunul bătrân Polemus, care auzise discuţia, îl sfătui:

— Ar fi bine să faci ce-ţi spune ea.

Apoi „Antonia" îşi reluase lunga ei călătorie.

Într-o dimineaţă răcoroasă, deoarece acum era miez de iarnă, sosiseră în rada aglomerată a poetului Ostia. După sumarele formalităţi de vămuire, porniseră pe râu în sus. Seara târziu au acostat la cheiul prin care se descărcau grânele în uriaşele hambare. Petru se aşteptase să găsească străzile pustii, dar traficul vehiculelor grele şi mulţimea pietonilor făceau un vacarm de nedescris. Romanii ăştia nu dorm niciodată? se întrebă Petru... Umblă năuc pe străzi toată noaptea tulburat de furnicarul de oameni. Dughenele cu alimente erau deschise. Negustorii ambulanţi îşi strigau mărfurile. Cerşetori-muzicanţi contribuiau din plin la vacarmul străzii. Orbii se jeleau.

Deodată se trezi într-o zonă cu măreţe clădiri publice: Pretorium, forumuri, surprinzătorul Colosseum. În lumina cenuşie a dimineţii descoperise Via Appia, o cale largă ce ducea în şfara oraşului. Polemus îi spusese cum să ajungă la Catacombe... îl tulbura mereu gândul la primirea ce i se făcuse acolo. Era uimit că aceşti oameni hăituiţi şi deznădăjduiţi auziseră de el şi de minunile pe care le făcuse în numele Stăpânului. Se strânseseră în jurul lui şi îngenunchează la picioarele lui; şi el se rugase toată noaptea ca ei toţi să capete credinţă, să vegheze şi să aştepte venirea împărăţiei.

Atunci a avut loc şi prima vizită a lui Mencius. Lui Petru îi plăcea să-şi amintească de ea. Într-o dimineaţă de toamnă târzie, Mencius sosi. El nu i-a spus cum descoperise ascunzătoarea lui Petru, dar iată-1 la Catacombe - un proconsul roman! Înspăimântaţi, fugarii se împrăştiaseră, dispărând în întuneric. Petru nu se temea. El ştia totul despre Mencius de la Voldi.

— Hai să ieşim afară, sugeră Mencius. O să-ţi facă bine să respiri puţin aer proaspăt.

— N-ai să dai de necaz dacă eşti văzut vorbind cu un creştin?

— Nu, declară Mencius. Santinelelor nu le pasă când vin şi

când plec. Vorbesc cu cine-mi place. S-ar putea ca împăratul să nu aprobe prezenţa mea aici, discutând prieteneşte cu tine, Petre, dar n-au ce-mi face, pentru că eu ştiu cum să mă descurc la minele de cupru din Cipru; îi cunosc pe toţi ticăloşii care transportă caravanele de sare de la Enghedi la Gaza; ştiu ce se întâmplă la Joppa şi în Cezareea... Hai, vino, avem mult de vorbit.

Urcară deci scara îngustă şi se aşezară sub salcâmi.

— Cum de poţi trăi acolo, în cavernele alea? îl întrebă Mencius înfiorat.

— Pentru că trebuie! răspunse Petru. Nu e greu de suportat când ştii că trebuie. Apoi Petru îi povesti proconsulului despre micile grupuri de creştini care se întâlneau pe ascuns în casele lor până ce stârniseră bănuiala patrulelor şi au fost nevoiţi să se adăpostească în acest labirint cavernos pentru a fi în siguranţă, înfricoşaţi, bătuţi, bolnavi şi înfometaţi; apoi, cei mai puţin fricoşi se strecurau afară prin ieşirile secrete pentru a-şi procura hrană de la ţăranii-fermieri şi peşte ieftin-din pieţele mici de pe întinsul cheiului. Mă rog cu ei şi îi ajut să-şi îngrijească bolnavii, Mencius. Le adresez cuvinte de îmbărbătare când mor şi... la mormintele lor. Le dau curaj şi le spun să se veselească, pentru că împărăţia este aproape!

— E nevoie de mare credinţă, reflectă Mencius, ca să crezi că împărăţia lui Hristos este aproape, când ei au pierdut totul.

— Asta se întâmplă când credinţa noastră este foarte puternică, Mencius, răspunse Petru, când vezi că nu mai ai nici un sprijin de nicăieri. Duhul lui Dumnezeu este foarte adevărat şi foarte aproape de cei deznădăjduiţi... îţi aminteşti ce-ai simţit în ziua de Rusalii? Ei bine, noi, în Catacombe, avem Rusalii în fiecare zi!

După un interval de tăcere, Petru îl rugă pe Mencius să-i povestească despre el şi ultimele lui călătorii. Proconsulul avea multe noutăţi. Tocmai se întorsese din turul lui obişnuit: Cipru, Cezareea, Joppa, Gaza, Enghedi.

— Apoi am plecat călare în Arabia, să-l văd pe Voldi.

— Este un rege bun? întrebă Petru.

— Cel mai bun pe care l-au avut vreodată! declară Mencius. Arabii îl iubesc.

— Căsătorit?

— Nu, şi poate că e mai bine. Voldi se arată rareori în tabăra regală. Îşi petrece mai tot timpul vizitând triburile. Arabia n-a fost nicicând mai unită... Şi pentru că veni vorba, Voldi mi-a spus o poveste grozavă. Ştiu că el dorea s-o cunoşti, pentru că erai pe vas când venise vestea că prinţul Deran fusese asasinat. Banda secretă formată din tineri însoţitori pentru paza caravanelor care-şi spuneau „Fiii lui Ismael" au tras la sorţi pentru alegerea celui ce avea să se ocupe de prinţ. Bătrânul Jeşri, căpetenia lor, pusese într-o tolbă treizeci de săgeţi - numărul oamenilor prezenţi la întrunire - dar numai una avea vârf de oţel. Jeşri a atârnat tolba de un copac şi fiecare, trecând călare pe lângă el, lua câte o săgeată.

— Aşa încât nici unul nu ştia care din ei va fi sortit să-l ucidă pe prinţ?

— Exact!... După aceea, însă, unul care aspira să devină conducătorul lor şi-a amintit că bătrânul Jeşri nu luase nici o săgeată din tolbă. Le povesti camarazilor săi, discreditându-l pe Jeşri... Voldi mi-a relatat că, pe patul de moarte, bătrânul le-a cerut tuturor să iasă din odaie, în afara regelui, şi i-a spus acestuia: „Am procedat greşit refuzând să iau o săgeată, dar vreau să ştii, sire, că eu am luat săgeata cu vârful de oţel înainte să agăţ tolba în copac. După ce mă voi duce, sire, te rog să le spui asta bravilor mei flăcăi".

Zilele acelea de inactivitate petrecute în celulă, având drept singură tovărăşie amintirile, fuseseră tare plicticoase. Petrecea adesea o după-amiază întreagă gândindu-se la noaptea aceea când Marcipor şi Marcellus îl scoseseră prin gangul secret al vechii grote, ducându-l în grabă la casa lui Gallio, unde viteazul sclav

grec zăcea pe moarte din pricina rănilor... Duhul lui Dumnezeu îl împuternicise atunci să-1 vindece pe Demetrius.. Mulţi fugari înspăimântaţi veniseră apoi cu ştirea că doctorul lui Gallio, unul pe nume Sarpedon, îl căuta cu înfrigurare să-1 aresteze... dar Dumnezeu îndepărtase mâna duşmanilor lui.

Poate Dumnezeu îl va apăra şi de data aceasta, deşi Petru nu era sigur că ar mai vrea să fie salvat acum. Viaţa în Catacombe îl făcuse să plătească din greu. Era vlăguit, îi slăbiseră picioarele şi i se tulburase vederea. Poate că munca lui se încheiase. Dacă mai exista ceva de făcut din partea lui, va încerca să facă. Dacă însă voinţa Tatălui va fi să-1 ia acum, în Casa cu Multe Lăcaşuri, o va primi ca pe-o uşurare.

Într-o dimineaţă i se întâmplă să se gândească la ziua când Marcipor îi adusese cămaşa Stăpânului. Marcellus i-o trimisese.

Ce suflet mare avea acest Marcellus! Şi mireasa lui! Fuseseră foarte curajoşi!.. Încă puţin şi îi va vedea... Marcipor, da, el îi adusese cămaşa. Petru îşi amintea ce plăcută era ţesătura când pusese mâna pe ea. Nu încercă să şi-o pună pe umerii lui laţi. Oricum n-ar fi vrut s-o pună. Era prea sacră. O aşeză pe altar, în capela unde ardeau lumânări... Acum ea era aici. în fiecare zi, oamenii îngenuncheau în faţa ei. El încercase să-i povăţuiască să nu i se închine, dar ei continuau s-o facă... Ei bine - nu-i putea condamna pentru asta. în definitiv, era cămaşa Stăpânului. Dacă oamenii aveau nevoie de ceva palpabil ca să-şi fixeze privirea în timp ce se rugau, ce altă mărturie a prezenţei lui putea fi mai bună?

— Eu însumi am îngenuncheat adesea acolo, lângă ei, recunoscu Petru.

— Şi ai venerat cămaşa[9] se miră Mencius.

— Îmi răscoleşte amintiri dragi, Mencius, şi mă face să mă simt mai aproape de Stăpân. Dacă asta înseamnă idolatrie, sper să fiu iertat.

În ultimele câteva zile, Petru meditase profund asupra incidentului care-l adusese în temniţă.

Întors dintr-o lungă călătorie, Mencius veni într-o dimineaţă, foarte tulburat, să-i spună că fiul vechiului său prieten, prefectul Sergius din Cezareea, care tocmai terminase cursurile Academiei Militare, era grav bolnav.

— Acest tânăr splendid, Felix, este lumina ochilor tatălui său, spusese Mencius. Mă tem că nu mai are mult de trăit; are febră mare şi de ieri este inconştient. Doctorii îşi recunosc neputinţa... Acum nu-ţi pot cere să mergi la el, Petre. Ai fi desigur arestat. Sarpedon îl are în grijă şi se va ocupa de bolnav. Tu nu trebuie să fii văzut pe acolo.

— Spune-mi, ce trebuie să fac? întrebă Petru.

— Te-ai putea ruga pentru însănătoşirea lui? insistă Mencius.

Petru se gândi un timp, apoi spuse:

— Vin şi eu cu tine, Mencius.

— Riscul este prea mare! Te vor vedea prea mulţi şi fără îndoială şi Sarpedon va fi acolo. Nu se va lăsa şi va răscoli toate pietrele oraşului ca să te găsească.

— Şi dacă, cu ajutorul Duhului Sfânt, îl voi vindeca pe băiat?

— Nu, pentru Sarpedon n-are importanţă. Mândria lui profesională este mai presus decât viaţa tânărului Felix.

— Fie ce-o fi, Mencius, eu merg cu tine!

— Hai atunci, spuse Mencius cu glas tremurând Poate că un înger va veghea asupra ta.

Dar nu interveni nici un înger şi nici nu i se permise lui Petru să-l vadă pe muribundul Felix. Îl arestaseră chiar în curtea Academiei, de cum sosi şi după o judecată sumară, sub învinuirea de conspiraţie pentru răsturnarea cârmuirii, îl aruncaseră în temniţă.

— Este adevărat, îl întrebă judecătorul, că tu însuţi crezi şi că i-ai învăţat şi pe alţii să creadă în venirea unui rege care va cârmui lumea?

— Da, răspunse Petru cu curaj, este adevărat!

— Eşti nebun! mormăi judecătorul, adăugând: Dar un nebun cinstit şi neînfricat. Nu te comporţi şi nu vorbeşti ca un răzvrătit. Dacă renunţi la această teorie idioată şi promiţi să nu mai pomeneşti despre ea, această curte te va scuti de pedeapsa cu întemniţarea. Altminteri, eşti condamnat pentru trădare prin cele ce rosteşti, şi pedeapsa este moartea. Ce alegi?

Sala tribunalului amuţi.

Mencius se ridică şi ceru permisiunea să vorbească;- Judecătorul se arătă surprins, dar îi răspunse respectuos:

— E plăcerea noastră, proconsul Mencius, să te auzim.

— Eminenţa voastră, începu Mencius, pe acest om, Petru, îl cunosc bine. El nu urmăreşte nimic în legătură cu Imperiul. Nu a incitat pe nimeni la răscoală. A vindecat bolnavi şi i-a îmbărbătat pe cei obidiţi şi deznădăjduiţi. Împărăţia în care crede el nu este o împărăţie temporală, ci una spirituală. Nu are nici o legătură cu Cezarul! ,

Apoi Mencius se aşează, iar judecătorul se întoarse cu faţa spre Petru şi îl întrebă:

— E adevărat?

Urmă un moment de grea încercare. întrebarea nu era uşoară. Mencius făcuse tot ce-i stătuse în putinţă să găsească o portiţă de scăpare pentru el. După o oarecare întârziere, Petru îşi dobândi siguranţa:

— Domnule, spuse el, proconsulul v-a spus adevărul. Împărăţia lui Hristos este o împărăţie spirituală. Când însă această împărăţie va guverna inimile oamenilor de pretutindeni, ea va deveni crezul lor suprem. Pacea va domni pe tot întinsul pământului şi când ea va veni, nu va mai fi nevoie de armate; nu, şi nici de judecători.

— Şi cu Cezar ce se va întâmpla? întrebă judecătorul încruntat.

— Hristos va domni peste întreaga lume şi toţi vor îngenunchea în faţa lui.

Foşnetul de papirus întrerupse tăcerea grea, în timp ce judecătorul îşi consemna hotărârea. Se ridică apoi şi spuse:

— Această curte nu mai are altă alternativă, Petre. Legea e lege. În provincia noastră ea nu poate fi modificată şi nici nu poate salva viaţa unui fanatic strâmb călăuzit. Vei fi dus de aici în temniţă şi în treizeci de zile îţi vei primi osânda - moartea.

A doua zi, Mencius veni să-l vadă. Glaucus îl introduse în celulă şi aşteptă. Ordinul curţii cerea ca el să fie de faţă. Mencius tăcu o vreme înainte să vorbească.

— Petru, începu el pe un ton de reproş, dar blând. De ce ai făcut asta? Fabius a făcut tot ce a putut ca să te salveze.

— A trebuit să spun adevărul, răspunse Petru. M-am dezis o dată de Stăpânul meu. Cred că de mine depinde să n-o mai fac încă o dată.

— Dar a fost nevoie să spui că împărăţia Stăpânului va cârmui lumea? Judecătorul Fabius este chiar un om cumsecade. El n-a vrut să te condamne la moarte, dar ceea ce ai prezis despre căderea Imperiului l-a lăsat neputincios. Dacă ar fi fost indulgent cu tine, împăratul l-ar fi pedepsit.

— Şi tu ai riscat mult, Mencius, spuse Petru în greceşte. Cu atât mai mult apreciez ajutorul tău...

— Fără chestii din astea, Petre! interveni răstit Glaucus. Vorbeşte în limba ta!

— Voi încerca să am o nouă întâlnire cu Fabius, spuse Mencius, neluând în seamă întreruperea. Poate sentinţa va putea fi comutată... Mă doare inima pentru tine, Petre.

Zilele se scurgeau astfel încet. Peste două zile avea să expire luna de întemniţare.

După-amiază târziu, Mencius îşi făcu apariţia. Vorbele erau de prisos. Avea chipul răvăşit. Puse o mână pe braţul lui Petru şi dădu din cap cu tristeţe:

— Mi s-a permis să stau cu tine doar un moment, spuse el,

dar vineri dimineaţa voi fi aici să ne luăm rămas bun. Mai pot face ceva pentru tine, Petre?

— Roagă-te pentru mine, bunul meu Mencius, ca să nu mă părăsească credinţa.

— M-am rugat pentru tine. Petre, murmură Mencius, dar nu ţi-a fost de nici un folos.

— Sunt sigur că a fost! spuse Petru. Nu mi-a fost frică. Rugăciunile tale m-au ajutat. Tu ai fost un prieten credincios, Mencius. Ne vom întâlni într-o zi în Casa Tatălui nostru!

CAPITOLUL XXX

Petru se sculase dimineaţa devreme şi aştepta calm. Avea cugetul liniştit. La singura întrebare care-1 frământase primise răspuns în timpul nopţii. Un înger venise să-1 viziteze în somn.

Tulburătoarea manifestare a puterii Duhului Sfânt de Rusalii îi întărise credinţa că împărăţia Stăpânului asupra lumii întregi era iminentă. Nu era uşor de imaginat un astfel de eveniment, după cum nici Rusaliile nu puteau fi acceptate ca o trăire reală. Totul era posibil cu Dumnezeu, iar căile Lui erau peste puterea de înţelegere a oamenilor. Dumnezeu aşteptase îndelung şi răbdător ca fiii lui să accepte dragostea.

Lui părintească şi comportarea frăţească între oameni. Acum sosise vremea pentru purificarea seminţiilor şi instaurarea păcii. Acum!

El aşteptase ca aceasta să înceapă la Ierusalim, unde mii de oameni deznădăjduiţi se agăţaseră de cuvintele Lui.

Ierusalimul era locul propice pentru ca noua împărăţie să se manifeste prima oară. O societate era pe cale de constituire pentru a demonstra prietenia şi bunăvoinţa. Ştirile despre această grupare aveau să se răspândească rapid. Experienţa Ierusalimului fusese însă o nereuşită. Poate că Ierusalimul nu era locul nimerit!

El propovăduise sclavilor hăituiţi din Joppa apropiata venire a împărăţiei .Îl ascultaseră plini de speranţă, fără să

comenteze. El repetase mesajul în faţa „italienilor" din Cezareea; şi "ei îl ascultaseră politicos şi plecaseră de la masă în linişte. Nici unul nu se" oprise să-i pună întrebări sau să-şi exprime o părere" Bătrânul înţelept Cornelius, foarte nemulţumit de cum stăteau lucrurile, nu găsea un remediu pentru situaţia mizeră a omenirii; clătina doar capul încărunţit la fiecare pomenire a triumfului apropiat al împărăţiei Stăpânului.

Neînfricat, Petru călătorise în Arabia în speranţa de a aduce pacea şi prietenia între arabi şi iudei. Poate că împărăţia îşi va începe opera de aici. Va fi zi măreaţă pentru împărăţie când se va răspândi vestea că două popoare vrăjmaşe, încrâncenate în duşmănie de cincisprezece veacuri, hotărâseră să-şi rezolve problemele. Dar şi acest efort fusese zadarnic. Relaţiile dintre fiii lui Israel şi cei ai lui Ismael nu se îmbunătăţiseră. Dimpotrivă, deveniseră încă mai rele,

Fara credea cu tărie în puterea Stăpânului, dar când se pomenea de împărăţia de pace pe pământ, ea nu avea nimic de spus. Căpitanul Polemus găsea ideea fantastică. Mencius, deja profund impresionat de Rusalii, rămânea tăcut când Petru îi vorbea de venirea împărăţiei. După părerea judecătorului Fabius - un om bine intenţionat de altfel - Petru era un nebun, un om curajos şi cinstit, dar nebun.

În zilele sale de singurătate, Petru se întreba dacă nu cumva greşise. Se agăţa încă de credinţă, dar ar fi vrut ca mai mulţi oameni să i-o împărtăşească. Avea să vină împărăţia acum? Şi dacă nu acum, avea ea să vină vreodată?

Noaptea trecută, un înger îi luminase cugetul, „Da, Petre, împărăţia vine, dar nu printr-un miracol spectaculos, prin care tronurile se vor prăbuşi într-o zi şi toţi oamenii de pretutindeni vor arunca armele şi vor bate din palme. De la începuturile lumii, Petre, îi spuse îngerul, cârmuitorii popoarelor, setoşi de putere, au călcat în picioare vieţile celorlalţi. Cei mai abili dintre supuşii lor şi-au folosit geniul pentru a născoci instrumente de distrugere. Pentru satisfacerea mândriei şi gloriei

lor, regii au cotropit pământurile vecinilor şi i-au înrobit pe supuşii lor... Tu, Petre, ai vorbit zilnic despre aceste „din urmă timpuri". Dar acestea nu sunt „timpurile din urmă". Lumea a suferit amarnic, dar va trebui să sufere tot mai mult. Mereu şi mereu, în orele de disperare, ajungând la răscruce de drumuri, oamenii au ales calea trufiei şi gloriei naţionale; niciodată calea către pace şi prietenie.

Împărăţia lui Hristos va veni, dar nu acum, nu curând. Imperiile se vor ridica şi se vor prăbuşi. Sclavia şi măcelurile vor predomina şi vor spori în orori până ce Dumnezeu se va mânia! Va domni teroarea până ce înfometaţii şi cei lipsiţi de adăpost vor striga stâncilor să se prăvălească peste ei şi pământului să-i înghită! Şi când totul va părea pierdut - numai atunci va veni împărăţia.

Aminteşte-ţi cum spunea Stăpânul - că împărăţia se va ridica şi va creşte din cele mai mici seminţe, asemenea unui arbore de muştar. întotdeauna vor exista câţiva care vor asculta glasul Său. în profunda lor deznădejde, ei vor veghea şi vor aştepta şi vor spera venirea Regelui! Şi El va veni până la urmă, să-şi ţină făgăduiala şi să-i elibereze pe oameni.

Până atunci, El oferă binefacerile împărăţiei Sale fiecărui om care tânjeşte după ea. Pentru ei, împărăţia a venit! Tu, Petre, tu ai dobândit pacea. Pentru tine, împărăţia este aici, acum, şi este a ta!"

Timpul trecuse repede. Petru se smulse din reverie, auzind zgomot de paşi pe condor. Era un mers greu, cu cizme ţintuite.

Glaucus răsuci cheia şi uşa celulei sale se deschise. Gărzile temniţei şi doi legionari înalţi, în armuri de luptă şi coifuri sclipitoare, îl împresurară.

Mencius se strecură printre ei şi intră.

— Ai numai un minut, proconsul! murmură Glaucus. Nici o clipă mai mult!

— Ţi-e bine, Petre? întrebă Mencius cu glas sugrumat de emoţie.

— Da, bunule Mencius, răspunse Petru. Sunt gata.

— Ai vreo ultimă dorinţă? Mai pot face ceva pentru tine?

— Aş dori să te duci acasă la senatorul Gallio, spuse ferm Petru, şi să ceri să-1 vezi pe bătrânul slujitor Marcipor. Transmite-i lui Marcipor dragostea mea şi spune-i să fie păstorul micii mele turme. Mai spune-i să-i asigure pe toţi că împărăţia va veni, dar nu va trebui să aştepte domnia ei acum - ea va fi doar în inimile lor, pentru că lumea nu este pregătită încă să-1 primească pe Rege.

— Hai, vino acum! ordonă Glaucus. E timpul.

Petru se îndreptă încet spre uşă. Aici se opri să-i mai spună o vorbă lui Mencius:

— Azi-noapte l-am văzut în vis pe Rege. Stătea pe o colină înaltă, privind stăruitor în depărtări, peste munţi, câmpii şi mări, şi L-am auzit spunând cu tristeţe:

„VOI, CEI CE MAI AVEŢI VIAŢĂ, NU PUTEŢI VENI LA MINE!"

Sfârşit

ÎN EDITURA ORIZONTURI AU APĂRUT:

Franco Zeffirelli - *Iisus - povestea unei capodopere **
D'Ennery - *Două Orfeline **
Paul Ştelanescu - *îngerii morţii*
S. Maugham - *Fumul amăgirilor **
James Clavell - *Shogun **
H. de Balzac - *Verişoara Bette **
D. H. Lawrence - *Curcubeul **
W. Collins - *Femeia în alb **
John Steinbeck - *Iarna vrajbei noastre*
James Clavell - *Tai-Pan*
Irving Stone - *Agonie şi extaz **
Daphne du Maurier - *Rebecca **
Barbara Taylor Bradford - *Păstrează Visul **
Sanda Marin - *Carte de bucate*
Mihai Miroiu - *Ghid de conversaţie român-englez **
Colectiv - *Dicţionar romîn - francez şi francez - român **
Georgeta Nichifor - *Dicţionar român-englez şi englez-român **
Colectiv - *Ghid de conversaţie în opt limbi **
Ion Gabriel Lăzârescu - *Dicţionar român-german şi german-român*
Voichiţa Ionescu - *Dicţionar romîn - latin*
Laurenţiu Zoicaş - *Ghid de conversaţie romîn - francez*
Robert Ludlum - *Cercul Matarese*
Ricky Skv - *Spectacolul trebuie să continue*
Ely-Star - *Misterele horoscopului egiptean*
Sidney Sheldon - *Furia îngerilor*
Colectiv - *Decizii ale Curţii Supreme de Justiţie (1990-1992) **
Nicholas Davies - *Diana - o prinţesă şi căsnicia ei nefericită*
Collen McCullough - *O obsesie indecentă*
Collen McCullough - *Doamnele din Missalonghi*
Barbara Taylor Bradford - *Să fii cel mai bun*
James Clavell - *Vârtejul*
Barbara Taylor Bradford - *Glasul inimii*
Barbara Taylor Bradford - *Un act de voinţă*
Judith Krantz - *Fiica lui Mistral*
Judith Krantz - *Până ne vom revedea*
Collen McCullough - *Tim*
Danielle Steel - *Schimbări*
Justin Scott - *Cei nouă dragoni*
Jean Marsh - *Casa Eliott*
Thomas Keneally - *Lista Iui Schindler*
Jacqueline Susann - *Valea păpuşilor*
David Burner - *John F. Kennedy şi noua generaţie*
Judith Krantz - *Prinţesa Daisv*
Justin Scott - *Văduva dorinţei*
Elisabeth O'Leary - *O casă în război*
Philippe N an Rjndt - *Samaritean*
Judith Krantz - *Voi cuceri Manhattanul*

Cărţile notate cil asterisc * sunt epuizate. Pot fi comandate editurii numai **cărţile** cu abilitate de vânzare. imediată, cuprinse în lista anexă.

CĂRŢI CU POSIBILITATE DE VÂNZARE IMEDIATĂ

Ccrcul Matarese *de Robert Ludlum (528 pagini, 2200 lei)*
Spectacolul trebuie sâ continue *de RickSky (236 pagini, 1400 lei)*
Misterele horoscopului egiptean *de ElyStar (240 pagini, 1400 lei)*
Diana - o prinţesă şi nefericita ei căsnicie *de Nicholas Davies (458 pagini, 2200 lei)*
Obsesie indecentă *de Colleen McCulIough (424 pagini, 2300 lei)*
Ghid de conversaţie romîn-francez *de Laurenţiu Zoicaş (250 pagini, 1350 lei)*
Doamnele din Missalonghi *de Colleen McCulIough (208 pagini, 1200 lei)*
Iarna vrajbei noastre *de John Steinbeck (320pagini, 1800 lei)*
Un act de voinţă *de Barbara Taylor Bradford (592 pagini, 3000 lei)*
Glasul inimii *de Barbara Taylor Bradford (1116pagini, 6600 lei)*
Fiica lui Mistral *de Judith Krantz (832 pagini, 5900 lei)*
Până ne vom revedea *de Judith Krantz (880 pagini, 5600 lei)*
Tim *de Colleen McCulIough (352 pagini, 2700 lei)*
Tai - Pan *de James Clavell (952 pagini, 6300 lei)*
Vîrtejul *de James Clavell (1625 pagini, 8400 lei)*
Furia îngerilor *de Sidney Sheldon (576pagini, 2600 lei)*
Să fii cel mai bun *de Barbara Taylor Bradford (578pagini, 2400 lei)*
Carte de bucate *de Sanda Marin (352 pagini, 3600 lei)*
Dicţionar romîn-german/german-romîn *de Ioan Ldzârescu (630 pagini, 6500 lei)*
Dicţionar latin-romîn *de Voichiţa Ionescu (224 pagini, 2500 lei)*
Zile fericite la Clichy *de Henry Miller (208 pagini, 2300 lei)*
Cei nouă dragoni *de Justin Scott (576pagini. 4700 lei)*
Casa Eliott *de Jean Marsh (426 pagini, 4500 lei)*
Povestea Odetteî *de George Doyle (208pagini, 2000 lei)*
Lista lui Schindler *de Thomas Keneally (544 pagini, 5500 lei)*
Valea păpuşilor *de Jacqueline Susunn (544 pagini, 5500 lei)*
John F. Kennedy şi noua generaţie *de David Burner (288 pagini, 2800 lei) .* *

Prinţesa Daisy *de Judith Krantz (544 pegini, 5500 lei)*
Samaritean *de Philippe Van Rjndt (416 pngini, 4500 lei)*
O casă în război *de Elisabeth O 'Leary (361 pagini, 3800lei)*
Văduva dorinţei *de Justin Scott (544. pagini, 5500 lei)*
Voi cuceri Manhattanul *de Judith Krantz fâGSpagini, 6000 lei)*

CÂRTI IN CURS DE APARIŢIE IN COLECŢIILE:

BESTSELLER-URILE ULTIMULUI DECENIU:

Danielle Steel

Justin Scott Barbara Delinsky

C. Mc.Cullough

Wcndy Perriam

Lawrence Sanders

- *Sfârşitul verii*
- *Sezonul pasiunii - Amăgirile iubirii*
- *Nu e dragoste mai mare*
- *Bijuterii*
- *Ucigaşul de vapoare*
- *Mândria regilor*
- *Pasiunile lui Chelsea Kane*
- *O femeie trădată*
- *Crez pentru Mileniul trei*
- *Pasărea captivă*
- *Dosarele Timothy*
- *Dosarul viitorului*
- *Jocul lui Timothy*

DOCUMENTE ALE ISTORIEI:

• **J. Heydecker, J. Lecb** - *Procesul de la Nurnberg*

SUCCESE INTERNAŢIONALE ÎN SERIAL:

• **Judith Krantz** - *Scrupule*

• **Winston Graham** - *Poldark*

' **Susan Ilovvtch** - *Bogaţii sunt altfel*
- *Penmaric*
- *Cashelmara*

BIBLIOTECA LYCEUM:

• **Ştefania Popescu** - *Gramatica practică a limbii române*

• UNIVERSUL COPIILOR:

• **James Clavell** - *Thrump-O-moto, micul vrăjitor*

IMPORTANT!

Editura ORIZONTURI, cu sediul în Bucureşti, B-dul Libertăţii nr. 4. bl. 117, ap. 7, sector 4, livrează cititorilor din toate localităţile, cărţi din producţia proprie, pe baza unei comenzi scrise, la un preţ cu 10 % mai mic decât cel imprimat pe copertă (comenzi de minimum două cărţi).

Cărţile solicitate se expediază imediat prin poştă, cu ramburs.

Se pot face şi înscrieri anticipate, cei interesaţi asigurându-şi astfel primirea cărţilor solicitate chiar în momentul apariţiei lor.

NU UITAŢI!

Puteţi primi la domiciliu, în cel mai scurt timp, la un preţ cu 10% mai mic decât cel al pieţei, titluri de cărţi de mare succes ale unor autori celebri contemporani şi alte lucrări de interes deosebit.

Relaţii suplimentare la telefon: 631.01.09; fax: 312.48.26.

Aşteptăm, de asemenea, aprecieri şi sugestii din partea cititorilor privitoare la cărţile publicate de Editura Orizonturi, precum şi la titlurile pe care ar dori să le editäm.

Notă: Pentru cititorii din Bucureşti, cărţile se livrează de la sectorul de expediţie a cărţii: Combinatul Poligrafic Coresi, P-ţa Presei Libere sau Tipografia "Romcart" — strada Grigore Alexandrescu nr. 89.

DIRECTOR, *Dr. IOAN ENESCU*

PENTRU CITITORII DIN LOCALITĂŢILE MICI

UN MIJLOC SIGUR DE SPORIRE A VENITURILOR DUMNEAVOASTRĂ

Editura Orizonturi oferă un comision de 20% din valoarea cărţilor vândute persoanelor care fac comenzi de minimum 15 exemplare din fiecare titlu comandat.

Plata se face cu ramburs (la primirea coletelor) după ce din suma respectivă s-a scăzut comisionul de 20%. Nu subestimaţi această posibilitate de a vă completa câştigurile!

Vă prezentăm doar un singur exemplu:

Dacă veti comanda numai 15 exemplare din *VIRTEJUL* de James Clavell veţi câştiga dintr-o dată 25.200 lei)

Editura vă pune la dispoziţie prezentarea cărţilor sale în cataloage, lista de apariţii şi suportă toate cheltuielile de transport ale cărţilor comandate.

Relaţii suplimentare la tel: 01/631.01.09.

Consacrat în memoria eternităţii prin CĂMAŞA LUI CHRISTOS, Lloyd C. Douglas rămâne unul din puţinii autori ai lumii care au reuşit performanţa de a-şi dubla o capodoperă. Pe fundalul aceleiaşi epoci şi inspirat tot din filonul biblic, MARELE PESCAR reeditează succesul romanului CĂMAŞA LUI CHRISTOS.
Respectând adevărul istoric, autorul, fascinat de subiect, creează personaje şi imaginează situaţii, care prin forţa şi dramatismul lor devin convingător de veridice.
O lectură la capătul căreia cititorul se simte mult mai aproape de Dumnezeu.

EDITURA ORIZONTURI